

Szerkesztőség
Városháza-épület, Fischei Fülöp könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel írásbeli lehet napo-
ként d. n. 4-5 óra közt.

Íde intézendő a lap szellemi részére
vonatközü minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischei Fülöp könyv-
kereskedésben.

Helyközi telefon 203. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadóhivatal árak
Egyen 4yre 12 korona
Félre 6 korona
Negyedre 3 korona

Nyitár: petitor 40 fillér

Előzetesek, valamint a hirdetésre
vonatközü Fischei Fülöp könyvkeres-
kedésbe intézendők.

Sármontolán levelek csak lemeret kassák
501 fogadtatnak el.

Egyen szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztő: Móvcsa Lajos.

Csütörtök, december 3.

Árvaház. — Szegényház.

Kedzhetnök mingyárt nagy lamen-
tálással. Előírhathónk. hogy mi minden
nem történt, mi minden hiányzik Nagy-
kanizsán. De nem akarunk megvado ni
senkit. Nem bolygatjuk a multat. —
Nyugodjék békében!

Egyszerűen nézzünk körül néha-néha,
hogy mi hiányzik, mi kellene; és sok
síránkozás helyett tegyünk inkább vála-
mit. Mert az az egy bizonyos, hogy a
multak mulasztásai fölött elszálló soha-
jainkból és sirámainkból alkotások nem
létesülnek.

Néha-néha mozduljunk meg! Azaz:
csak változtassuk meg egy kissé mo-
zgasunk irányát. Mert ami a mozduláso-
kat illeti, hát egy irányban eddig és
hatalmasokat mozdultunk. — Aki nem
hiszi, nézze meg az új honvéd-kaszár-
nyát és a körülötte megnyitott új ut-
cákat!

Ne higgye senki, hogy talán rossza-
lásból, vagy gunyból mutatunk az új
honvéd-kaszárnyára! Nem! Mi kijelent-
jük, (habár ez most nagyon népszerű-
len kijelentés lesz) hogy nem tartozunk
azok közé, akik a város ügyeit intéző
tényezőkeek folyton azt hánydálják,
hogy itt csak kaszárnyákra van pénz.

Hát mi nem értünk egyet azokkal, akik
annyira ellene vannak a kaszárnya-építő-
seknek s annyira bajtogatják, hogy a
városnak csak kaszárnyákra van pénze.

Nem ugy van!

Azokra nincs, azokra sem volt;
azokra is kölcsön vette a pénzt. —
Csakhogy ezt a kölcsön-tökét kitűnően
fektette be.

Ha a világbéke álmának megvaló-
sítása már itt volna a közszóban, akkor
mi is azt mondanók, hogy ez örült gaz-
dasági befektetés. Mivel azonban ez az
álom még beláthatatlan időig csak álom
marad: igen jól spekuláltak azok, akik
ugy spekuláltak, hogy ezek a magu-
kat pompásan kifizető kaszárnyák hova
hamarabb leghatalmasabb jövedelmi
források lesznek a városnak.

Szóval: a kaszárnyák építését mi
nem tartottuk és nem tartjuk szeren-
csétlen gazdasági befektetésnek. Csak
az intéző tényezők szives figyelmét föl
akarjuk hívni, hogy talán jó volna most
már más irányban is mozdulni egyet.

A főgymnáziumra, mely kidűléssel,
az állami elemi iskola Rozgonyi utcai
épületére, mely bedűléssel fenyeget
bennünket, most már fölösleges dolog
rámutatnunk; mert ugy tudjuk, hogy
ezeknek új épülettel való helyettesítése

ugy is a végleges kivitel stadiumán van.
— De föl akarjuk hívni az intéző ténye-
zők szives figyelmét árvaház és szegény-
ház létesítésére.

Lehet, hogy erre azt mondják sokan:
mire való a dolgoknak összehalmozása!
Előbb végezzünk az egyikkel, azután
jöjjen egymás után, a szükségesség mér-
tékének sorrendjében a többi.

Jól van! De ne méltóztassanak fi-
gyelmen kívül hagyni, hogy mi nagy-
kanizsaiak a hosszan tartó meggondolá-
sok és tanulmányozások hívei vagyunk!

A főgymnázium újra-építése, a városi
tisztviselők fizetés-rendezése fölött a
dicsőséges milleniumi esztendőben tar-
tott városi diákokgyűlés óta, tehát ép-
pen kerek hat esztendő óta gondol-
koztunk, bizottságokunk, tanulmányozga-
tunk, hogy valamiképpen el ne hibáz-
zuk vagy ha elhibáztuk, hát legalább
alaposan hibáztuk el a dolgot.

Ezt sem rosszallóleg vagy gunykép-
pen mondjuk. A világért sem. — Csak
arra akartunk rámutatni, konkrét pél-
dákra való hivatkozással, hogy mi
mindenkor jogosan mondhatjuk, hogy
»érett megfontolással« hatá-
rozunk, mert nálunk a megfontolások
körülbelül mindig tíz esztendeig érnek.

Erre a tekintélyes idő-tartamokat

TÁRCA.

Rákóczi.*)

Nem zsong, nem bug a harangszó,
Hogy hirdesse dicsőség;
Hozsanna nem zeng az ajkon,
Hogy magyarnak születtek téged!
Nem lobog az oltárokon
A tömjének kékes lángja,
....Pedig te a nagy lelked is
A Golgothát végig járta!

Néha-néha egy-egy lanton
Szól meg az emlékezet,
Hogy hős lelked miért küzdött,
Érő szived mért vérezett;
Hogy a hazán végighangzott
Szavad gyújtó, nagy hatalma,
Miként vitted nemzetünket
Győzelemre, diadalra!

Mint marasztalt, miként kérelt
Gyengéd hitves eső hangja,
Szerelmednek édes vágya,
Mely a szíved mélyét lakja, —

Szemed fénye, két szép fiad,
Lelked titkos büszkesége;
....De hiába, te csak mentél
Ezer halál s vész elébe!

Nem rémített a bitófa,
Násznyoszolyán nem csábított,
Nem csüggesztett a rágalom,
Mit Bécs hitvány pénze szított.
Győzedelmes lépted nyomán
Szabadságnak nyílt virága,
A győzelem verőfénye
Aradt harcaid nyomába!

Nemzetünknek régi átká
Pártoskodás, rút gyűlölség,
Megtermette aztán ott is
Átkot fakasztó gyümölcseit;
Bérenc haddal egyesülten,
Fegyveredre kicsavarta,
Sötét gyászának éje borult
Te utánad a magyarra!

Milliók hazájáért küzdél,
S te bolyongtál hazátlanul,
Tetemedre idegen föld,
Törökország hantja borul.
Feláldoztad a hazáért:
Élted, vagyonod, szerelmed;
Haláltan! kis sírhelyt nem ad,
Hol hűlt hamvad megpihenhet!

S azért küzdél jogainkért,
Azért fekszel távol sírba,
Honáruó voltál! — szegény! —
Törvényünkbe ez van írva!
És nincs nekünk annyi vérünk,
Magyar nőnek annyi könnye,
Hogy lemossa: ne álljon ott,
Gyalázatunk, szegényünkre!

Hej Rákóczi! Hej Bercsényi!
Beborult az ég felettünk,
Ébredjetez sírokból,
Lássátok hogy mivé lettünk;
Vészes napok, zord éjszakák
Járnak ismét a magyarra!
Ébredjetez! Vezessetek
Küzdelemre, diadalra!

Eörsi Gyula.

Csimiz.

Elbeszélés.

Írta: Tonelli Sándor.

„Athén történelmének fénykora Perikles ne-
véhez fűződik.”

Ennyi az én összes görög történelmi tudomá-
nyom. Akár teljes nyugalommal hozzátehetném
még:

Férfi- és gyermekruha, cipő- és kalapraktár a legnagyobb választékban,
legjobb minőségben, legmérsékeltébb árakon

III. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

Legolcsóbb

bévasárlási forrás!

*) Az aládélendai „Olaszkőr” nov. hó 28-án tartott
Rákóczi-ünneplésre írta és felolcsta a szerző.

igénylő megfontolásra való tekintettel tehát sohasem korai dolog, ha valamely irányban megmozdulunk. — Elnél fogva éppenséggel nem lesz korai, ha már most elkezdünk foglalkozni az árvaház és a szegényház létesítésének gondolatával is.

Az alkalmosszerűséget is megadja erre az a körülmény, hogy egyfelől most van folyamatban (ugy hisszük; egy esztendő óta) a kisdövérdőknak városi kezelésbe való átvétele; másfelől a szegényügy rendezése. (Ez is a dícsőséges milleniumi esztendőben tartott városi közgyűlés óta)

Ugy tudjuk, hogy a Kisdövérdő Egyesület az átadás egyik feltételül kikötötte, hogy a Nádor-utcai óvoda-épület árvaházzá alakítsák át. Ebben az irányban és ezen az alapon tehát már meg lehet mozdulni.

A városbáznak már van árvaházi alapja. Azon kívül — amint a költségvetésből is kitűnik — több árva gyermekért tartás díját kell fizetnie városnak. Talán ha a város a Kisdövérdő Egyesület által átadandó épületet alakítaná csakugyan árvaházzá, ott teljesen biztosítva volna, hogy azok a szegény tartásba kiadott árva igazán humanus bánásmódban és helyes irányú nevelésben részesülnek, míg így bizony kevés kivétellel csak erkölcsileg züllő alakjai lesznek az embertársadalomnak. Ezeket csakis az árvaház menthené meg.

De hát persze mi az ilyen dolgokban mingyárt valami nagyobb szabású alkotásra gondolunk, s mivel az sok pénz igényel: megrettenve állunk meg a kivétel gondolatánál.

Ugy halljuk, hogy azokban a körökben, amelyek már az árvaház eszméjével foglalkoztak, külön leány- és külön fiú-árvaházról beszéltek. Hát az bizonyos hogy így tervezve, kettős költséggel járna az árvaházak létesítése és fenntartása. — De ez a teljes elkülönítés teljesen fölösleges költség-szaporítás volna.

Ismertünk árvaházat, ahol 20 fiú- és 20 leány árva volt elhelyezve. A fiúk az emeleten, a leányok a földszinten. Mindig elkülönítve voltak, csak a kápolnába gyűlekeztek közös imára és az ebédelőbe közös ebédre; természetesen a nevelő és nevelőnő felügyelete mellett. Egy közös udvarban játszottak is; egyik részében a leányok, másikban a fiúk; szintén nevelői felügyelet mellett. A leányok 12—14 éves korukig; a fiúknak ipari pályára nem lépett része pedig addig maradt az intézetben, míg a helyben volt hat osztályú gimnáziumot el nem végezte. És az árvaház meg alapítóinak, valamint fenntartóinak sohasem volt okuk megbánni, hogy az árvaházat így szervezték; mert hosszú fenállása alatt egyetlen mozzanat sem fordult elő, mely miatt a fiú- és leány-árvaik teljes szótválasztására még csak gondolni is kellett volna. — Csakis az utóbbi időben — amikor már a leánynevelési igények színvonalának emelkedésével az intézet keretében a leányok teljes kiképzését nem végezethették — osztották szét a leány növendékeket kolostorokba, s helyettük most az intézetbe 20 fizető fiú növendéket vesznek fő.

Ne mőltóztassanak tehát egy cseppet se fölül a vegyes árvaház gondolatától!

A szegényházat illetően is most, a szegényügy rendezésével kapcsolatosan kell valami megállapodásra jutni okvetlenül.

Van ugyan egy szegényházunk, amit legalább annak neveznek. De ez oly rettenetesen rozoga és mizerabilis állapotban van, hogy még rámutatni sem merünk; mert attól tartunk, hogy már ettől a rámutatástól is összedől. Nem szegény embertestvéreinknek való az végső menedékhelyül, hanem elkecsere-dett, életunt patkányoknak.

Igaz, hogy az árvaházra és szegényházra forditandó befektetések nem igényeznek a jövőben jövedelmi forrásokul; de azért mégis hatalmas tőkét képeznek

majd, minden egyébbe pótolhatatlan erkölcsi tőkét, mely a zülléstől megmentett gyermekek és agok emberanyagában kamatozik a város társadalmának, mint erkölcsi közönségnek.

Politikai szemle.

Nagykanizsa, dec. 2.

Nemes, hazafiúi aggodalomtól diktált szavakkal, emelkedett fel a negyvennyolcas függetlenségi párt vezére, Kossuth Ferenc, hogy az obstrukció harasztján utat vágjon keresztül, mely elvezet annak lehetőségéhez, hogy az államnak megadják, ami az állam, hogy folytatni lehessen a megszakított nemzeti kulturális és gazdasági munkát. Örövendő meglepetés rezeglette meg a szíveket Kossuth ajánlatára s midőn a pontozatokat kifejtette, melyek szerint mindez lehetséges lenne, Tisza István gróf miniszterelnök nem késett a válaszzsal. A feltételekre vonatkozólag mindjárt kötelező ígéretek is tették minden elfogulatlan ember átengedhetné magát annak a reménységnek, hogy immár uton van a béke. A volt nemzeti-pártnak a szabadelvűpártból kilépett vezére, Apponyi Albert gróf is, ki-ről sokan hitték, hogy szívében harraggal lépett ki a szabadelvű körből, sietett segíteni a békehid ácsolásánál. De amit a legjobb mesterek legjobb tehetségükkel építettek, néhány órával később a politikai napszámások lerombolták durva, ostromba csákányokkal. Most az obstrukcionisták azt kívánják, hogy a kormány a párhuzamos ülések tartásától, amely a többségtől sem követel kisebb áldozatot időben és türelomben, mint az ellenéktől, most minden biztosíték nélkül álljon el s adja fel amit elért, hogy az obstrukció, gunyakacujal a miniszterelnök hiszékenysége fölött, előbbi kényelmes állásába bevonulhasson? A kormány, mint értesülünk, ezt nem hajlandó megadni, mert az obstrukciót nem oly férfiak vezetik, kiknek bizalommal lehet előleget adni, mert az obstrukcionisták nem a békét akarják, hanem az önmagát tápláló háborút, és nem marad más hátra, mint minden törvényes eszközzel folytatni a háborút, míg a józan ész teljes diadalt arat az anarchia felett. — Kossuth Ferenc pártja egységének a képzelhető legmesszebbmenő erkölcsi áldozatot hozta. Ő e célért többet tett, mint a mennyiért könnyen felelhetne. Most azonban már elérkezett a pszichológiai pillanat, mikor az alapos kimagyarázásnak kell következnie. A Kossuth névnek nem szabad tovább fedezni a politikai üzemeket. A ki anarchista-politikát akar csinálni, tegye ezt a saját nevében, nem pedig idegen zászló alatt. Az ultramontanok, a

„Az én összes görög történelmi tudományom pedig Csimiz Bá inthoz fűződik.”

A dolog ugyanis úgy történt, hogy egy átlámpolt éjszaka után, mikor Csimiz Bálintot karánfogva cipeltem hazafelé, valahol a keleti pályaudvar körül Csimiz macakusl bekapaszkodott egy lámpakaróba és ünnepélyes hangon szavalta:

— Te, én a világtörténelem legnagyobb férfiak tartom Periklész.

Hogy megnyugtassam, én is hozzátettem:

— Én is Periklész tartom Róma legkiválóbb férfiak.

— Te szerencsétlen, te még azt sem tudod, hogy Periklész athéni volt!... Hozzá fűződik Athén történelmének fénykora.

Miután erről a fontos történelmi tényről tudomást szereztem, sikerült Csimiz Bálintot haza cipelnem és ágyba fektetnem.

Csimiz elaludt, de álmából minduntalan felriadt.

— Periklész... Periklész...

Ez még akkoriban történt, mikor mindketten kint laktunk a Rottenbiller-utcában s csak szombat esténként jártunk be a „Borsodi vigadó”-ba, hogy a bikavérnek keresztelt lőre mellett átvirrasztuk az éjszakát. Ez azonban nem vont le semmit abból a körülményből, hogy Csimiz Bálint igen érdekes ember volt, akit semmiképpen sem lehetett mindennapnak nevezni.

Együttlaktunk története is igen érdekes. Mikor egyszer Csimizt hazacipeltem és én lakásomra és ő ott reggel boros fővel felébredt, egész kurtán kijelentette:

— Te, a szobád nekem annyira tetszik, hogy én hozzád hurcolkodom.

Miután pedig én nem tiltakoztam, Csimiz be-költözött hozzám és együtt laktunk teljes két esztendeig, míg el nem kerültünk Pestről. Csimiz külsőben filozófus volt és minden hónap huszadikától a következő hó elsejéig vegetáriánus. — Ezért néki legkedvesebb hónapja volt február, és kimondhatatlanul gyűlölte a harmincegy napos hónapokat. Ilyenkor Csimiz csaknem kizárólag a házigazdánkál étkezett, a kinek tejmérese volt a földszinten és egy Mariska nevű leánya a negyedik emeleten. — A tejméresre vonatkozólag meg egyeztünk, hogy az a hónap végén böles és üdvös dolog Mariskát illetőleg azonban nem, mert Csimiz ugyanis égi anygának nevezte, én pedig friss hónapostetekhez hasonlítottam. Ez azonban nem változtatott a barátságunkon.

Körülbelül három hónappal előbb, mielőtt Csimizt kinevezték volna Sáros-Büggödre professornak, meglepő elváltozások észleltem rajta. Szóltan lett, nem járt többé a „Borsodi vigadó”-ba, sőt a haját is, a melyben oltó már esztendő óta nem aratott, leszedelte. — Sehogy sem tudtam megérteni.

Egy este, mikor ugy tizenegy óra felé kerültem haza, őt még ott találtam az asztalnál. — Könny nem volt előtte, hanem mikor beléptem, hirtelen behajított valamit az asztaliókba. Megkérdeztem:

— Mit dugtál el Csimiz?

Csimiz gorombán válaszolt:

— Mi közöd hozzá?

— Tudni akarom. Ha nem mondd meg, erővel szedem el.

Ez hatott Csimiz vallani kezdett.

— Novellát írok. Csak szegyletem magam és nem akartam megmondani.

Letette a az erőszakról és sze id hangon kezdtem korholni:

— Csimiz, Csimiz, azt tudtam rólad, hogy mélyre süllyedtél, de ezt még sem telerztem volna fel rólad.

— Ő pedig néma megadással, hogy szinte megsajnálta, bólintgatott:

— Ugy van, ugy van.

Néhány nap múlva azonban meggyőződtem, hogy Csimiz még sem novellát ír. — Fiókjában kotorásztam és hatalmas borítókra akadtam, amelyre nagy, fene betűkkel volt felírva: „Utól ó akaratom f...” Hm! Hát a pasas öngyilkosságot forgat az agyában. Amellett nem is olyan ostoba, mint gondoltam. Tudja hogy jól nevelt öngyilkosok végrede életet is szoktak írni... Ha nem jó lesz, ha vigyázok rá.

Ugyanaznap este én korábban fektüdtem le, mint Csimiz. Éjjel tájban felébredtem és láttam, hogy Csimiz hirtelen felém fordult, valamivel babrált. Kíváncsi voltam, hogy mi lehet. Az egyetlen öldöklő fegyver volt kezében, amely lakásunkban található volt: a félméteres Rákóczi korabeli lovassági pisztoly. Rettenetes rozoga, vén jószág, amelyből hihetőleg a francia háborúk idejében löttek utóljára.

Ennek a pisztolynak is különös volt a története. Csimiz egyszer valami egyetemi munkájáért tizenöt forintot kapott. A várattan pénz egészen megzavarta és nem tudta, hogy mit vegyen rajta. Két hétig rettenetes dilemma előtt állott. Végre tölem kért tanácsot, hogy mit vegyen a

függetlenségi és a néppártból való vakon harcolók haladjanak a maguk útján, hogy a nemzet hadd tudja meg, kivel van dolga. A függetlenségi párt táborában harcoló igazán szabadelvűektől jogunk van elvárni, hogy minden közösséget megtagadjanak azokkal, kik akár bárgyu hüségéből és öntudatlanul ássák a magyar alkotmányosság sírját. — A válság sulypontja tegnap ismét a függetlenségi Kossuth-párton volt, ahol békefeltétel feléttanácskoztak. A pártkonferencia a késő éjszakai órákba húzódott bele. A harciasok hallatlan erőfeszítést fejtettek ki, minden hívüket behozták, s így sikerült elérniük, hogy a harc folytatása mellett huszonheten szavaztak és ugyanannyian a béke mellett. A pártnak vagy harminc tagja, — túlnyomó részben békepártiak, — távolmaradt, illetve legtöbben nincsenek a fővárosban. — Kossuth Ferenc az eredmény kihirdetése után lemondott pártelnöki tiszttségéről.

— A függetlenségi párt szervezkedése. — Lentiben a függetlenségi párt vezető férfiai a múlt héten szervezkedő-gyűlést tartottak. Az elhangzott beszéd után az egybegyűlték egyhangúlag ejtették meg a párt tisztikarának megválasztását. Elnökké: Horváth Győző lenti földbirtokost; alelnökké: Máté Sándor, Horváth Pál és Hiholcs Ferenc lenti polgárokat választották. A párt alakulást, mint levelezőnk írja, nagy diadalnak tartják a néppárti eszmékkel megmételvezett vidéken.

Mozgóképek.

— A városi közgyűlésről. —

Városi politika a kávéház-asztalnál — Külön tudósítás a „Mozgóképek” részére. — Franz világiás. — Talál-mány a világlátás torén. — Különös Franzhoz.

A városatyák a múlt héten közgyűlésre jöttek össze a város círfestési nagyereményében. A jövő évi költségvetést tárgyalták. Nem voltak sokan jelen. Minek? A tárgy nem fontos, a sok szám — a város atyáinak unalmas. — Véleményt mondani kényelmesebb a kávéház-asztalnál, ahol vita s eszme elég van. Mert hát ha nincs, ott vannak a Mátyások, Lajosok, Gyurik és Samuk, vagyis a szorgalmas fizető urak (nem merem mondani: pincérek, különben biztosan nem adnának a szivaromhoz — spiccet), akik egy gondolatot lőnek bele a vita izzó levegőjébe, a melyen a „kérem ássan” hallgatói tovább rágicsálnak. Mincképpen tehát az a városatyá abba a közgyűlési terembe? Sokkal kényelmesebb városi politikát folytatni — a kávéház-asztalnál.

A közgyűlésen »meleg és barátságos» hau-

gulat volt. A képviselő urak a gyűlés megnyitása előtt kedélyesen diskuráltak; csoportokba verődve tárgyalták az ülés esélyeit. A Zala „Mozgóképek” rovatának tudósítója a gyűlés előtti beszélgetésről a következőket jelentette a rovatvezető „Decémber”-nek:

A képviselők mosolygós ábrázattal verődnek össze csoportokba. Meglepetésüknek adnak kifejezést, hogy »A ön is itt?» és egy kis fagyos szünet után megindul a beszélgetés ilyképpen:

— Kitűnő költségvetésünk van, — kezdi mondókáját a kör (Kérem nem „klikk” szóval összetéveszteni) egyik szerénysége.

— Oh igen.

— Mert tudja kérem, én abban találok költségvetésünk jószágát, hogy ez kerül minden felesleges kiadást. Ez a költségvetés nem ad rendőri létszám emelést, rendőri fizetésjavítást, nem is rendezi a szegény-ügyet, a csatornázás sem igaztja, szóval: szerény, miként példánul én is óhajtom.

Tudósítónk más csoporthoz szegődött. Ott így folytat a beszélgetés:

— Nekem csak egyik tétel nem tetszik; ez a világlátási költség. Ez sok egy »kicsit».

— Látszik hogy ön »kezdő» képviselő, — mondta erre egyik régi városatyá, — hisz ha nem lenne kezdő, akkor tudhatná, hogy ezen változtatni nem lehet, ez szerződési kötelezettség.

— Ugy? — válaszolt izgatottan a fiatal újonc, — de e horribilis összeg ellenében bizonyára vannak Franz urnak is kötelezettségei. S hol van az teljesítve? A villamslámpák körüli sárgaságban vannak, nem világítanak. A körtek már majdnem fekete himlőben vannak, a mire kicserélik őket.

— Boesánat, most is cserélik őket! — válaszolt erre egy »Franz-párti» (ritkán találni ily embert) városatyá.

— Cserélteti, mert tudja, hogy most van a költségvetési tárgyalás, s hogy legyen mivel kitörülni a városatyák szemét. Én biztosítom az urakat, — fejezte be mondókáját az újonc, — hogy rövid idő múlva ismét visszaáll a Franz-féle tarthatatlan rossz világlátás!

— Tagadom uraim, — kiáltotta a csoport mögött álló egyik városatyá.

Mindenki odafordult e bátor állítás hallatára és kérdőjellel alakulva várták a városatyák a »tagadás szellemének» korszakot jelentő szavait. S az megkezdte:

— Urraim! Nagykanizsán a világlátás terén óriási haladás áll be a közeljövőben. (Éljen tetszés és taps.) A világlátás-ügyben nagy találmányról számolhatunk be. (Elkesz éljenzés.

Egy hang: »Lássuk a feltalálót!» Tudják azt önök is, hogy sok a panasz az új uton levő éjjeli sötétség ellen. (Ugy van! Ugy van!) Villamslámpákat több okból ott nem helyezhetünk el egyelőre, (Közbekialtás: »Miert?») de azért a világlátás ügyében óriási intézkedés történt az új uton. (»Halljuk! Halljuk!») Ez intézkedés nem más, minthogy az új uton végig menő oszlopokat fehérre festették. (Szűnni nem akaró éljenzés és taps. »Lássuk a feltalálót! Valóban XX-ik századba illő, világot mozgó találmány!») És urrraim, az oszlopok remekül világítanak!

— Igen, holdvilágos éjjelen, — mondta erre egyik elégedetlen.

— Mindig uraim, még a sötétben is, — felelte erre lelkesülten, a találmányról előadást tartó városatyá.

A csodálkozásnak mély moraja hangzott fel. A morajból most egy új hang válik ki, amely hang tulajdonosáról szelvében-hosszában beszél, hogy nem szereti a komoly szavakat. S ime, most ő is komolyan kezdi beszédét:

— Adat van birtokomban a találmány fen-ségességéről. (Általános csodálkozás. »Halljuk!») A napokban egy vadásztársaság későn este jött vissza Nagykanizsára. Az új uton a kocsi-nak eszébe jutott, hogy nincs a kocsi lámpá-jában gyertya. S tudják mit tett? (Általános »halljuk!») Felvett az új utról egy fehérre festett, nem oszlop t. városatyák, hanem csak egy kis fehérre festett — faforgácsot és azt kezében tartva, világlátott a kocsi, illetve a for-gács Nagykanizsa utcáin. Világlátott fényesen, tündériesen, úgy hogy a városi rendőrségnek egyetlen órszeme — hogy miért van egy, azt önök is tudják, — vészelt adott a rendőrtá-nyára, mert ördöngösséget látott a dologban. (Szűnni nem akaró tetszés.) Ezek után uraim, nem marad más hátra, mint impozáns küldött-ségben felkérni városunk világlátási intendá-nát, Franz urat, hogy ne zárkózzék el az új találmány nagyszerűsége elől. Ha már lámpái nem világítanak, festesse a villamoszlopokat fehérre, — hadd világítsanak.

A hatás egyszerűen leírhatatlan volt. Az országháznak egy éppen ott tartózkodó kitűnő gyors-írója így írta a hatás pillanatát: (Szűnni nem akaró, ablakot rezgető taps. »Elfogadjuk az indítványt!») »Válasszunk küldöttséget Franz urhoz!» »Lássuk az új találmány szerzőjét!» »Fenséges!» »Ideális!» »Korszakalkotó!» — Mintán meg a círfestési nagyeremény tetejére festett angyalok is tapsban törtek ki, — az előadó szónokot számosan üdvözlétek.)

Azonban most már elkezdődött a gyűlés. Megjelent a pódiumon polgármesterünk, és kezdetét vette a tárgyalás.

tízert forintján, ző'd übercshert-e, a mit a multkor nézett ki magának a Petőfi-utcai öszeres boltjában. vagy Spercser Herbert színtetikus (ilozófiját). En természetesen az elsőre szavaztam és Csimiz elindult a zőld übercshert-ri. Utközben azonban látta hogy egy antikvárius boltjában árverelnek. Kíváncsian bement és látta, hogy éppen egy rozsdás pisztoly van a kikiáltó kezét ben. Va aki éppen tízenhárom forint ötven kraj-cárt ígért érte. Csimiz energikus hangon kiáltot-közbe:

— Tízennégy forint!

Tízennégy forintért rajta is maradt a pisztoly. Boldogan rohant a legközelebbi vendéglőbe, ahol annak öröme, hogy kétségeitől ilyenformán megszabadult, a megmaradt egy forintot is be-kebelezte. — Aztán ész nélkül yargalt haza és uton ülfele eldicsekedett pisztolyával. Ezt az epizódot csak annak a bebizonyítására hoztam fel, hogy — Csimiz Bálint nem volt közönséges ember.

Akkor éjjel tehát ez a viharverte lovassági pisztoly volt a kezében és buzgón gyümöszölte rá a fojtást. Lestem, hogy mi történik. Mikor elkészült, Csimiz a halandékához eselt a pisztolyt. Tovább már nem nézhettem. Hatalmas lö-düléssel a fejéhez röpítettem a párnámat. A vá-ratlan bombától Csimiz annyira megrémült, hogy kiejtő kezéből a pisztolyt és az égő gyertya után kapott, amelyet a párnám leütött az asztalról. En kezembe kapartottam a pisztolyt és rái-valltam:

— Hát te mit akartál csinálni, te szeren-csétlen?

Csimiz tragikusan válaszolta:

— Hiába akadályoztad meg, ugys üngyilkos leszek.

— Miért?

— Nem mondom meg. Sirba viszem a tit-komat.

Hogy azonban sokáig faggattam, bevallott min-dent. Hogy ő szeret, de eredménytelenül. — O boldogtalan szerelmes, ő nem lesz soha boldog ebben az életben. Már nyilatkozott is, de visszautasították. Ő nem tudja a Mariskát meginditani... Egyszerre megértettem mindent. — A Mariska! A hajnyírás, a rendes életmód meg volt magyarázva. Vigasztalni kezdtem Csimizt.

— Ne busulj pajtás... Lesz még szóló, lágy kenyér... Holnap én beszélek az érdekében Mariskával.

Csimiz hálásan köszönte meg az ígéreteket. Őt perc múlva már csak falrengő és boldog horkolása hallatszott Másnap délelőtt, mikor senki sem volt a tejesboltban, én mentem be Mariskához. Köpönyegem a vállamra vettem a Rákóczi korabeli fiókágyut. Mariska a kasszában trónolt. Komor, kísérteties hangon szóltam hozzá:

— Mariska, az éjjel Csimiz reménytelen sze-relmében agyon akarta magát lőni. Nézze, ezt a pisztolyt én ütöttem ki a kezéből.

Azzal a pultusra tettem a fegyvert. Mariska elsikította magát:

— Jesszus! Vigye el!... El talál sülni!

Mariskát megnyugtattam, a pisztolyt pedig megint eldugtam. Aztán megható hangon magya-ráztam, hogy egyedül rajta áll, hogy szerencsét-

len barátomat visszaadja az életnek; ő az egye-dűi, aki megmentheti. Jó szívére appelláltam és nem is csalakoztam. Egész határozottsággal jelentette ki:

— Jól van... Meg fogom menteni Csimiz urat.

Tényleg, este mikor Csimiz bement hozzájuk vacsorázni, dupla porciót vajat kent fel neki a kenyérre. Csimiz először a vajaskenyérre, aztán rám nézett. A következő pillanatban melegen megrázta a kezemet!

— Köszönöm barátom, amit értem tétől.

Nagy fülei szinte rezegtek a meghatottságtól, mikor tulboldogan beleharapott a vajaskenyérbe.

Félével a tanári kinevezése után pedig elvitte Mariskát a tejmérés kasszájából professzornának Sáros Bürgözdre.

Azóta nem találkoztam vele. A napokban Pesten boltoltam belé valami könyvkereskedés-ben. Örömmel üdvözöltem:

— Szervusz, Csimiz!... Mi járatban vagy?

— Kiadót keresek a könyvemnek.

— Hát te könyvet írsz!... Mi a címe?

— A görög nyelv fonetikája.

A szemtelen könyvkereskedő-segéd elnevette magát. Tudta, hogy erre ugyan Magyarországon nem lehet kiadót kapni. Más témára tereltem a beszélgetést.

— És a feleséged hogy van?

— A Mariska?... Jól, köszönöm... Már majd-nem megtanult görögül.

— Görögül?

A „Mozgóképek” tudósítója távozott.

A többiit ugyanis olvashatták a közgyűlési tudósításokból. Franz urnak alaposan oda-mondták — az igazat.

Azonban a türethetetlen sötétség úgy sem tart soká, — hisz küldöttség megy Franz urhoz, a világítás ügyében. Szinte halljuk már a küldöttség szónokát:

— Midőn az utcai villamvilágítás javítása érdekében kérjük Franz urat (villamtelep, gőzmalom, ház, nyári birtok-lak, fogat és motor tulajdonos) méltóztassék az utcai hatalmas villamdorongokat *fehérre* festetni... (helyeslés, éljenzs, taps, csokornyújtás, zene kivilágos kirivadtig.)

U. i.: A tudósítás hitelességeért — a szedő felelős.

December.

HIREK.

A D. K. E. közgyűlése.

Budapest, nov. 29

A *Dunántúli Közművelődési Egyesület* vasárnap délelőtt tartotta XII. évi közgyűlését Budapesten. Sok panasz hangzott el ismét a közgyűlésen a magyar társaság közömbösségéről, amely lehetetlenné teszi az egyesületnek, hogy megfelelő anyagi eszközökkel munkálkodhassék céljai érdekében. — *Pallavicini Ede* ögróf eljenzéssel fogadott elnöki megnyitójában is, azt hangoztatta, hogy az általános részvétlenség immár az anyagi válság szélére sodorta az egyesületet s azaz a fölívással fordult a társasághoz, hogy támogassa a hazafias célokért küzdő egyesületet.

A közgyűlésen az igazgatási-választmánykérésére az idén is *Rákosi Jenő*, az egyesület másodelnöke tartott fölölvást a magyar nyelvről. Arról beszélt, hogy a nyelv mily megbecsülhetetlen kincse a nemzetnek s mennyire igaz az a mondas, hogy nyelvében él a nemzet. A nyelv hű képe, mása, a költés és kifejezése a nemzet ösztöneinek, gondolkodásának, érzéseinek, izlésének, szóval egész karakterének. A nyelvben nyilvánuló nemzeti jellemet a nyelv struktúrájában, szerves egészében kell keresni. Ezen az alapon fejtegette azután a magyar nyelvben nyilvánuló nemzeti jellemet, párhuzamot vonva a magyar paraszt gondolkodása, felfogása, érzése, sőt építkezése között és a magyar nyelv között. A beszédet a közönség nagy figyelemmel hallgatta s végül zajosan megtapsolta a kitűnő fölvastást.

Pallavicini Ede ögróf elnök indítványára a közgyűlés köszönetet mondott *Rákosi Jenő*nek fölvastásáért s elhatározta, hogy a fölvastást az egyesület évkönyvében egész terjedelmében közléstesszi.

— Igen, igen... Nekem kevés az időm, ő fogja korigálni a munkámat.

— Mégis különös ember vagy te Csimiz!

— Lehet, lehet... de nincs időm. Kiadót keresek... Szervusz!

Aztán elrohant. Két perc múlva már eltűnt az utcáskar... Mikor hazakerültem, kezembe vettem a *Rákóczi* korabeli rozsdás lovaspisztolyt, Mariskára gondoltam, aki bizonyára ugy agyonkinozta magát a görög nyelvtannal, hogy hónapokotéből sóvárrággá lett és elkecserebbe gondoltam:

Erdemes volt-e ezt annak a marhának a kezéből kiűntöm?

Azóta senkinek sem mondom már, hogy én valamikor jó barátságban voltam Csimiz Bálinttal... Tagadom, erősen tagadom.

Porosz Kálmán fő titkár bemutatta az egyesület évi jelentését, amelyet a minap ismertettünk, *Óváry Ferenc* dr. pedig a számvizsgálati bizottság jelentését terjesztette elő. *Szabó Károly* kir. tanácsos indítványára a közgyűlés azután lelkesedéssel újra elnökké választotta *Pallavicini Ede* ögrófot, továbbá újra megválasztotta az egyesület tisztikarát. *Pallavicini Ede* ögróf elfogadta a választást és kijelentette, hogy működését csak akkor fogja siker kísérni, ha *Szöll Kálmán*, az egyesület örökös disze-nöke szintén résztvesz az egyesület vezetésében. Indítványára az egyesület *Szöll Kálmán*nak üdvözlő táviratot küldött.

— **Kitüntetés.** A német császár bélyei vadászata alkalmával még, a következőköt tün-tette ki: *Opris Péter* pécsi kerületi posta-és távirda igazgató a II. osztály, *Kaffka József* p. és táv. felügyelő a nagykanizsai mozgó gosta hivatali főnöke a III. osztályu porosz korana-rendet; *Bene Károly* postafelügyelő, a mohácsi postahivatal vezetője a IV. osztályu vörös sasrendet, *Burgies Nándor* és *Roth Miksa* postafőtisztet a IV. osztályu porosz korona-rendet kapták.

— **Esküvő.** *Neu Miksa* déli vasuti forgalmi tiszt Nagykanizsán, vasárnap december hó 6-án tartja esküvőjét Vasváron *Balog Berta* kisasszonynyal.

— **Esküdtbírói elnökök.** A pécsi kir. ítélőtábla elnöke a nagykanizsai ki. törvényszéknél szervezett esküdtbírósg elnökéül az 1904. év tartamára *Tóth László* kir. törvényszéki elnököt, helyetteséül pedig *Mikoss Géza* kir. ítélőtáblai bírói cím-és jelleggel felruházott törvényszéki bírói jelölte ki.

— **Eljegyzések.** *Harsányi József* letenyei kir. járásbírósi aljegyző eljegyezte *Stern Zsigmond* rátkai földbirtokos leányát, *Linuskát*.

Péchy Frigyes, fővárosi tisztviselő, eljegyezte *Sz. Varga* Katinka kisasszonyt, *Varga Gyula* építőmester leányát, *Budapest*ben.

— **Halálozás.** *Tóth József* zalaegerszegi köztisztvisletben álló kereskedő, 62 éves korában elhunyt. Nagy részvételt temették el.

— **Anyakönyvvezetői kinevezések.** — A belügyminiszter Zala vármegyében — a nemes-pécselyi anyakönyvi kerületbe *Fejes Aladár* népiiskolai tanítót, a tüksecentgyörgyibe *Szabady Bálint* segédjegyzőt, a bottornyai *Premecz Imre* jegyzőt, a gelseibe *Szondy Béla* segédjegyzőt, a dióskáliba *Gsellmann Jenő* segédjegyzőt, a murakirályiba *Schultz Ferenc* jegyzőt, a zalaegerszegi anyakönyvvezetői kerületbe pedig *Brenn Zoltán* aljegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

— **Házasság.** *Frank Jenő*, a nagykanizsai Kardos és társa gyári cég utazója, november hó 29-én tartotta esküvőjét *Weisz Margit* kisasszonnyal, *Weisz József* nagyfuváros leányával Nagykanizsán.

— **Az első zsúr.** Az *Izr. Jótékony Nőegylet* vasárnap tartott első zsúrja igazolta a hozzá fűzött reményeket. — A Casino diszterme szorongásig megtelt vendégekkel. Csakhamar pezsgő jókedv áradt szét a teremben, melynek kifolyása az volt, hogy a fiatalság helyet kért magának és táncra perdült.

— **Szaktanfolyam.** A nkanizsai *Kereskedő ifjak önképző Egyesülete* kebelében létesítendő szaktanfolyamra eddig harmincau jelentkeztek. Az előadások december hó 7-én hétfőn este kezdődnek. Addig jelentkezni lehet *László Vilmos* egyesületi titkárnál. Hetenkint három előadás lesz, és pedig: hétfőn, szerdán és pénteken, mindenkor esti 9 óráról 11 óráig. A tanárok a következők: *Domány Armin*, *Markovics Dávid* és dr. *Rosenberg Mór* ügyvéd, felsőkereskedelmi iskolai tanárok. — A tanfolyamon résztvevők havi 4 koronát fizetnek az egyesület pénztárába.

— **Gazdaköri közgyűlés.** A »Nagykanizsa város-és járási Gazdakör« f. é. december hó 9-én d. e. 10 órakor a városház nagytermében rendes közgyűlést tart.

— **A Balaton az Urániban.** *Sági János* és *Szalay Sándor* darabját, a *Balatont*, december hó 5-én, szombaton este mutatják be először a budapesti »Uránia« színházban.

— **Rákóczi-ünnepe.** Alsólendvén Vasárnap délután tartotta Alsólendva hazafias közönsége Rákóczi-ünnepejét. A szépen látogatott ünnep műsorán hazafias dalok, énekek és szavallatok voltak. Az ünnepi beszédet *Tűske Dezső* tartotta. Jó hatást ért el *Börsi Gyula* »Rákóczi« című saját szerzette fölvastott költeményével, amelyet lapunk tárcarovatában közlünk.

— **Franz-világítás.** Vasárnap délután városunkban a *Franz*-féle villamtelep, — nem értesültünk ugyan mely okból, — áramot huzamosabb ideig nem szolgáltatott. Az *Irodalmi és Művészeti Kör* ebben a kritikus »világítási időben« tartotta fölvastás-délutánját a városház nagytermében. — Villamvilágítás hiányában gyertyafény mellett folyt le a fölvastás-délután, bár többször felhangzott a »villamvilágítást« óhajto felkiáltás.

— **Emeljük a rendőri létszámot!** A rendőri létszám-emelés szükségességét most már felesleges bizonyítanunk. A legutóbbi városi közgyűlésen maga *Deák Péter* rendőrfőkapitány jelentette ki, hogy Nagykanizsán, viszonyítva más városok rendőrlétszámához, tulajdonképpen 40 rendőrnek kellene lenni. — Így tehát, midőn a legilletékesebb helyen történik esajnálatos, igaz kijelentés, akkor a városi képviselő-testületnek mihamarabb kell rendezni ez ügyet. S ezért igazán kár, hogy e fontos ügy is belekerült a városi szervezési szabályrendelet utvesztőjébe. A mostani csekély rendőri létszám mellett nem csodálható, hogy megtörtént az alábbi eset, amelyet a »Zala« egyik olvasója küldött be szerkesztőségünknek:

»Mulatságos, de mégis bosszantó dolog történt vasárnap, a déli korzó alkalmával. Két részeg kolompár-cigány vad ordítóásával és mulatságos mozdulataival nagy népcsovéletet idézett elő. Az ott álló 8-as rendőr-örszem figyelmeztetése mitsem használt a lármázóknak. A rendőr erre be akarta viinni őket, de nem bírt az erőstermetű cigányokkal. Segítség, tekintve, hogy az egész belvárosban csak egy rendőrszem van, nem jött. Így majdnem megtörtént, hogy a városház előtt világos nappal nem tudtak bevinni két részeg. A sétáló közt ott volt dr. *Orosdy Lajos* kir. ügyész is, aki megsajnálva a 8-as őrszem kényelmetlen helyzetét, maga személyesen ment be a rendőrtanyára, rendőri segítséget küldeni. A megérkezett rendőri segítséggel aztán bevitték a cigányokat a kapitányságra.

Íme, olvasónk e sorai is mily nagyon igazolják a rendőrlétszám-emelés szükségességét.

— **Hitközségi közgyűlés.** A nagykanizsai izr. hitközség nov. hó 29-én, *Grünhat Henrik* h. elnök elnöklése s a hitközségi tagok élénk érdeklődése mellett közgyűlést tartott az 1904. évi költségvetés megállapítása végett. *Barta Lajos* titkár által fölvastott költségelöirányzatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A bevételek 68564 kor. 97 fillérben, a kiadások 96314 kor. 97 fillérben vannak előirányozva ennél fogva hitközségi adó által fedezendő 27750 kor. — Az 1903. évi költségvetés 28000 kor. hitközségi adót igényelt. A legnagyobb hiány 14862 kor. 92 fill. az iskola fenntartásából hármlik a hitközségre. *Berényi József* indítványát a közgyűlés a hitközségi elöljáróshoz tette át.

Műtrágya

beszerzés.

Van szerencsém a t. gazdaközönség tudomására hozni, hogy a

„HUNGÁRIA” műtrágya, kén-sav és vegyiipar

részvénytársaság

képviselőtől egész Zala megyére kiterjedőleg átvetttem és kérem, hogy a műtrágya szükséglet fedezése ügyében bizalommal hozzám fordulni sziveskedjenek. — Lego'csóbb árszámításról és figyelmes kiszolgálásról biztosítva a t. gazdaközönséget, maradok

kiváló tisztelettel **Reichenfeld Gyula, Nagykanizsán.**

— **Az Irod. és Műv. Kör felolvasása.** — A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör vasárnap tartotta második felolvasó délutánját. — Közönség valamivel kevesebb volt, mint az első felolvasáson, melynek okát a megkezdődött zsuokban véljük feltalálni. Az előkelő és diszes közönség, a kik közt ismét ott láttuk Vécsey Zsigmondot, városunk polgármesterét, azért tekintélyes számmal töltötte meg a széksorokat és mindvégig érdeklődéssel hallgatta a Rákóczi Főremlékezetének szentelt felolvasó-délutánát. Meg kell még említenünk, hogy villamvilágítás az egész felolvasás alatt, — a Franz-cég jóvoltából, — nem volt.

»Rákóczi visszatér« című óda (írt: Ilyés Bálint) elszavalása vezette be a délutánt. — Herlinger Ernő szavalta mély érzéssel és hazafias hévvel. Utána Lajpczig Antal zongorán adott elő hallgató magyar nótákat. Dús tapsal jutalmazták kitünő játékáért. — Murányi János volt a Kör délutánjának felolvasója. Elvezetett nyelven, hazafias szeretettel olvasott fel nagy Rákóczi sirjánál eltöltött idejéről. Beszélte arról, hogy mily szépen, ünnepiesen fogadta a török porta a magyar zarándokokat. Elmondta a magyaroknak ünnepségét a nagy hazafi sirjánál. Majd midőn beszámolt Nagykanizsa város koszorúja letételéről, — a melyet maga a felolvasó helyezett el a messze keleten levő sirra, — a felolvasót lelkesen megéljenzették. A közönség a sikerült felolvasást mindvégig nagy figyelemmel hallgatta. — A felolvasás szép befejezője volt Prager Ilona k. a. énekszámai, amelyeket a kisasszony valóban izlésesen, jó énektudással és szépen csengő hanggal adott elő. Hatalmas tapsot kapott.

— **Az első nagykanizsai asztaltársaság** folyó hó 5-én, szombaton este 8 és fél órakor tartandó estélyén „Társadalmi bűnök“ címen Hajdu Gyula felolvasást tart. — Az asztaltársaság külön meghívókat nem bocsájtott ki és vendégeket szívesen lát. — Az esetleg ez alkalomból befolyó adományokat szegény gyermekek ruházására fogják fordítani.

— **Fogas perügy.** A »Tapolcai Lapok«-ban olvassuk: A tapolcai kir. járásbírósa egyik doctorbirája előtt érdekes fogászi per folyt le. Ugyanis azzal vádolták két helybeli műértő borbélyt, hogy foghúzással foglalkoznak, anélkül, hogy arra jogosítva volnának. Tény az, hogy a tapolcai közönség fogfájásban szenvedő része nem talál helyben orvoslást e fájdalom ellen és tudtunkkal sokszor kénytelen Gyulakeszibe fáradni, hogy ott részesüljön műkedvelő operációjában, ki bár nem dr., de fájdalom nélkül végzi a fogoperációt és azért nem képezhet büntetendő cselekményt, ha intelligens ember, ki amellet e szakmában ügyes is, a szervező polgártársakon könnyűre, díjtalanul végzi az e fajta műtetteket. A per azzal végződött, hogy a tanúk hites vallomása alapján a vádlottakat fölmentették.

— **A zalaegerszegi értékesítő és fogyasztási szövetkezet** tagjai november utolsó hetében közgyűlésre gyűltek egybe, hogy a felszámolás alatt levő szövetkezet ügyeinek végleges lebonyolítása tárgyában határozatot hozzanak. A felszámoló bizottság részletes jelentését a közgyűlés tndomásul vette. Ezután dr. Kele Antal értesre adta, hogy a kultartozások mind kiegyenlített nyertek s feltette a kérdést, vajjon a közgyűlés a tagsági díjak és egyéb kötelezettségekkel hátralekós tagoknak a tartozásait elengedi-e vagy kívánja azoknak szigorú behajtását? A közgyűlés egyhangú határozattal kimondotta, hogy az összes szövetkezeti követelések szigorúan behajtandók s az így befolyó pénzen osztozkodjanak a részvényesek.

— **Jegyző-gyűlés.** A zalaegerszegi és novai járásbeli jegyzők Kaszaházán közös gyűlést tartottak. Az ülés főtárgya: a zalaegerszegi és novai járásbeli jegyzők közös együletének megalakítása volt. A közgyűlés az elnökség előterjesztését tudomásul vette s a »Zalaegerszegi és novai járás községi és körgyűlési

egylet«-ét egyhangulag megalakította. Uflaky Béla, az anyaegetlet jegyzője ezután előterjesztette az új egyesület alapszabály-tervezetét, amelyet a közgyűlés néhány stiláris módosítás leszámításával elfogadott. Nagyobb vitát csak azon pont támasztott, amely az egylet kebeléből való kizárást azon esetre is kimondja, ha a tag három évi tagsági díjjal hátralekban marad. Több tag felszólalása után a közgyűlés a tervezet szövegét tette magáévá. A közgyűlés felhatalmazta az anyaegetlet tisztikarát az új egylet ügyeinek addig való vezetésére, amíg az alapszabályok kormányhatósági jóváhagyást nyernek. — A legközelebbi közgyűlés helyét Kaszaháza jelöltette ki. — Az orsz. »Erzsébet segítő-egyesület«-nek pártolására az egylet tagjai az elnökség által külön foglalkozni felelőtt. Ezután Thassy Lajos zalaegerszegi járási főszolgabíró emelt szót. Első felszólalásában szellemi támogatást ígerte, most pedig az anyagot. Helyélt az egylet pártoló tagjai közé azzal a kötelezettséggel, hogy alapszabály szerint egyszer s mindenkorra fizetendő összeget évről-évre az egylet pénztárába befizet. — Thassy Lajos főszolgabíró lelkes támogatását az egyült volt jegyzők lelkes éljenzés között köszönték meg.

— **Szerelmi dráma.** Még csak mult pénteken este történt szerelmi tragédia Nagykanizsán és máris újabb eset volt, városunkban. Hétfőn délután ittás fővel állított be egyik Rákóczi-utcai kéteshírű házba Baki József 18 éves kőmives-segéd. Ott az egyik leánynak: Horváth Rózinak szerelmet vallott és arra kérte, hogy egyedül őt szeresse. A leány nem válaszolt. A leány egyszerre revolvert rántott elő és háromszor a leányra lőtt. A lövések közül kettő a fejébe s egy a karjába fúródott. — A leány ezután két lövest rőpített saját fejébe. Mindkét sebesültet a városi kórházba szállították.

— **Tűz.** Csáktornáról írják: Varutics Márk paphegyi lakosnak a pajtája, valamint a vele összeépített istálló leégett. A tűz oka ismeretlen. A leégett épületek biztosítva nem voltak.

— **Az öngyilkos balatonfüredi jegyző.** — Barcsay Boldizsár ötven esztendő balatonfüredi községi jegyző szívenlőtte magát Székesfehérváron a Kálozi-féle vendéglőben s rögtön meghalt. A rendőrségnek levelet hagyott hátra, amelyben csak ennyit írt: »Sorsüldözött ember vagyok.« Azonkívül levelet írt feleségének, továbbá Szenmiktóssy Gyula tapolcai főszolgabírónak és Róza József pozsonyi kanonoknak. A »Budapesti Hírlap« tudósítójának jelentése szerint a jegyző azért lett öngyilkossá, mert kiderült, hogy 10.874 koronát sikasztott. Az öngyilkosnál csak 75 koronát találtak.

— **Ipari szaktanfolyam Zalaegerszegen.** A zalaegerszegi ipartestület a kereskedelmi miniszter rendeletere folytán felhívást bocsájtott ki a Zalaegerszegen rendezendő ipari szaktanfolyamokra való jelentkezések iránt. A zalaegerszegi cipész, szabó, úgy a bőripar üzletével foglalkozó tagjait, felhívta, hogy legkésőbb f. évi dec. hó 10-ig jelentsek be, kívánják-e hogy Zalaegerszegen cipész, szabó, vagy bőripari tanfolyam tartassék s ha kívánják, jelöljék meg az 1904. évké ama szakát, amelyben a tanfolyam megtartását legalkalmasabbnak tartják. Ha legalább 20 tag jelentkezik, megnyílik a szaktanfolyam, a tanfolyam ingyenes s a rendezéssel járó dologi kiadásokat, iz a kormány szokta fedezni.

— **Felolvasás a szocializmusról.** Levelezőnk írja: A »Zalaegerszegi Kereskedelmi Kör« f. é. november hó 28-án tartotta első felolvasással egybekötött thea-estélyét, a melyen dr. Hajós Ignác zalaegerszegi ügyvéd tartott felolvasást, mely szaktudással értekezve a szocializmusról. A felolvasót szünni nem akaró tapssal és éljenzéssel jutalmazta a szép számban összegyűlt közönség, melynek soraiban ott volt Zalaegerszeg város színe-java. A felolvasást tánc követte, mely csak a késő reggeli órákban ért véget.

— **Gazdasági előadások és háziipari tanfolyamok vármegyénkben az 1903/4. évben.** Az előadásokat tartja Szenetoch Dezső kesztm. kir. gazdasági tanintézet tanár az általános mezőgazdaságról, állattenyésztésről és ba-

romfitenyésztésről és pedig Sormáson decem-ber 7-én. Szentjakabon 8-án, Murakeresztúrt 10-én; Gelsen 1904. évi január 4. és 10-én, Nován 14. és 15-én, Kiskomáromban 19. és 22-én, Tapolcán 17. és 21-én. Háziipari tanfolyamok: Zalaegerszegen kosárkötés november 15-től december 15-ig; Csabrendeken kosárkötés és cirókmmunka 1904. január 1-től február 1-ig; Sümegen kosárkötés és cirókmmunka december 1-től január 1-ig; Zalaszántón kosárkötés és cirókmmunka január 1-től február 1-ig; Köveskállán kosárkötés december 1-től január 1-ig.

— **Szerelmi féltékenység.** — Alsólendváról írják: A lentii vadas vendéglőben vasárnap szívesen húzta a cigány. Cigány, szép leány s jó bor mellett vigan mulattak a lentii legények. — A mulatók közé vegyült Varga Pál reszneki asztalos is, aki a vigadókkal hamar belső barátságot kötött. A 12 órai zárdó azonban véget vetett a mulatásnak s a vig társaság kénytelen-kelletlen széjjeloszlott. Varga két társával hazafelé bandukolván, vigan kurjongattak a lentii utcákon. Jó kedvűnek egy váratlan támadás vetett véget. Ugyanis ismeretlen egyének, — nincs kizárva, hogy a mulatók pajtasok, kiknek szerelmi féltékenységet a jóképű asztalos felcsigázta, — támadták meg. Varga a dulakodásban jobb szemére olyan ütést kapott, hogy azt örökre elveszti. — A bűnügyi vizsgálat megindult s a nyomozással a pákai csendőrség bízott meg.

— **A szerető portáján.** Zalaegerszegi tudósítónk jelenti ez érdekes pusztaszentlászlói paraszt-történetet: Gergely János pusztaszentlászlói lakos feleségének már évek óta udvarolt Landzsák József falubeli legényember. A viszonyról az egész falu apraja-nagyja tudott, csak éppen a felszervázott férj. uram nem. A minap későn este a szerető elrejtőzött Gergely gazda portáján, hogy az asszounyal beszélhesen. A férj véletlenül kiment az udvarra és észrevette az ott ólálkodó Don-Juant. Landzsák észre, hogy elérkezett az idő, hogy meg kell ütköznie a férjrel, s követ hajtott feléje. A gazda visszament a házba s fejszével tért vissza az udvarra. De mielőtt használhatta volna a harci eszközt, a Don-Juan előugrott rejtékhelyéről és a nála levő fűtykössel alaposan ellátta a férjet, akinek arcát az ütések nyomán elborította a vér, kiesett négy foga s leszakadt az alsó álkapcsa. A zaira odasielő emberek gyorsan orvosi segítségre futottak, és csakhamar megjelent dr. Halász Vilmos Zalaegerszegről és a csendőr-örs. Mig az orvos a súlyosan sebesültet ellátta az első segélyvel, a csendőr-örse vezető látva a férj iszonyú sérüléseit, hirtelen rosszul lett, kitápolygott a szobából, ahol összeest ott szerencsétlenül, hogy a fegyverében levő szurony felhasította arcát. A jelenlevő orvos részesítette a csendőrt az orvosi segítségben. A szeretőt feljelentették.

— **R. NDÓRI HIREK. Hűtlen feleség.** Igari Lajos kanizsai napszámos neje Dávid János péksegéddel megszökött. Utjukat a főváros felé vették. A rendőrség, a férj feljelentése ellen, köröző levelet adott ki a hűtlen feleség ellen.

— **Hamis kártyások.** A nagykanizsai ismert hamis kártya banda cég: per procura Hanzerga, Brüll József és társai a napokban ismét működtek. — Aldozatuk ez alkalommal Gerecs András, szentandrás földmives, akit becsalva egy Erzsébet-téri pálinkamérésbe elnyerték a parasztnak nála levő pénzt, körülbelül ötven koronát. A sipisták és a pálinkamérés tulajdonos ellen megindították az eljárást. — A kártyabanda tudvalevőleg már évek óta ad dolgot városunk rendőrségének. A rendőrség hamis kártyázás miatt — az idevágó törvény enyhésége folytán — nem tud ellenük kellő szigorral fellépni. Epp ezért helyesen intézkedett Bay György rendőrkapitány, a bűnügyi osztály vezetője, amidőn újabb foglalkozásra utasítja őket. A sipisták a munkát nem kedvelik, nem dolgoznak. Ezért tehát a rendőrség foglalkozás nélküli csavargásért elcsukja őket. — Ezt már a törvény szigorúbban bünteti, mint a hamis kártyázást. Igen üdvös eszköz ez a sipisták ellen, amelylyel a közbiztosság érdekében többször kell élnie a rendőrségnek.

NEVELŐNŐNEK egy III. éves képezdésznő ajánlkozik elemista vagy polgárista mellé, azou kikötéssel, hogy naponta 2-3 órát saját tanulmányának szentelhet Czim: Steiner Berta Körmen.

Üyiltér.

A legjobb és legaromásabb
üditő-ital,
mely mint a szőlő ital hűtődően kedvelt és borral, cognackal vagy nörényi szörpökkel vagyítve kitűnő és nagyüléket ad: a

MATTONI-FEL
GISSHÜBLER
SAVANYÓ-KÖR

Itja a szőlőt, a hűtőt és a fűtőt egyaránt. A legjobb és a nyári hűtő üdítő ital.

Közzgazdaság.

Gazdátlan nyeremények. A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Jász sorsjegyeknél 16600 drb. olyan nyeremény van, amelyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel a sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van már huzva. Így van ez a többi sorsjegyeknél is és mivel ezek a nyeremények elévülnek, mondhatni, hogy sok millóra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegyirtokosok nem elég gondosak és nem járatnak megbízható sorsolási lapot, Ennélfogva, akinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járatása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap”, amelynek sorsolási mellékletét a Pénzügyi Utmutatót a nagym. m. kir. belügyminiszter, mint teljesen megbízható szakközlönyt, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter, mint szakértelmű és pontosan szerkesztett közlönyt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen kapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, amely sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza kezdettől fogva az 1903. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy a könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva, vagy nincs. A Pénzügyi Hírlap előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, amely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi-ut 44. szám.

ügy. Hírlap előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, amely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi-ut 44. szám.

Minden rendű és rangu
tisztességes, szorgalmas ember szakismeret nélkül
Állandó vagy mellékfoglalkozásként
több száz korona
kényelmes havi jövedelemre
tehét szert.
Szíves ajánlatok foglalkozás és viszonyok megjelölésével
a „MERCUR” vállalat részvénytársasághoz
Budapest V., Fürdő-utca 3.
Részvénytőke 1.000.000 korona.

EMIL BANGERT
EGER, (No. 53.) CSEHORSZAG.
A Solingeni aczélárak gyári raktára és szétküldési helye.
Próbaképpen ajánlok:
Ezüstaczel-horotva, elismert legjobb minőség, dobozban — — — — — K. 2.60
Zsebkés, 2 elsőrendű pengével és valódi szarvaszárvból — — — — — K. 2.20
Szétküldés utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése mellett. — Árjegyzék (új kiadás) circa 1500 különféle árucikkekről, mindenkinek ingyen és bérmentve küldeték.

A „Balaton írásban és képen 136 illusztrációval megjelent és füzve 5 kor., kötve 6 koronáért kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felzabadi a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadított a betegségtől kitűnően ható szerrel által.

A **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK** oly csodaszere hatással, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK** oly előnnyel bírnak, hogy MINDEN RAJ ELLEN használható és mindig csodaszere hatással van. A **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK** legli tesabban gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörcsöt, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felhűfőgést, sápkórt, székűlést és mindenfajta gyomorkatarust, de a legfinnyesebb sikerrel alkalmaztatik különleg is nevezetesen doganatok, égési sebek, szaggatás és kőszereges bántalmaknál, mert a hol semmiféle szer nem használ, ott a **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK** már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott.

Ezt számtalan bálányilatkozat minden országból bizonyítja.

A **Jurisics-féle Pakráczai cseppek** megrendelhetők közvetlenül

JURISICS PÉTER gyógyszerésztől Pakráczon 422. sz.

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:

12 éves kor. 5.— 24 éves kor. 8.60 36 éves kor. 12.40 48 éves kor. 16.—
Minden 12 éves után egy üveg Pakráczai cseppek váadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílás, influenza és hurut ellen felülmúlhatatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.

Ára: 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hűdegelés és láz ellen kitűnő szer a „Febri Fugo”, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.—

Szavonai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelkezésénél is egy üveg Pakráczai cseppek ingyen kapjuk. Jelzavam: **Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!**

Főraktár Budapestben:

TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Király-utca 12.

Vidmar és Péter magy. r. sz. a Pakráczai cseppek csodaszere hatását

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

KASZTL TESTVÉREK
Nagykanizsa, Kazinczy-utca 1.

Ajánljuk a téli idényre dúsán felszerelt raktárunkat

férfi-, női alsó ingek, kötött és bőr bélelt kesztyűk, női sálók (gyapot és zsanília).

Továbbá

férfi és női cipő raktár 5 kor. egész 12 kor.-ig nagy választékban.

Azonkívül férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, esőernyők nagy választékban.

Szolid árak, pontos és figyelmes kiszolgálás.

Nagy választék mindennemű kézimunkában.

Naponta friss pörkölt kávé.

MEZEY PÁLfűszer, csemege és hentesárúk
kereskedése

Nagykanizsa, Fő-tér 1.

Tea kenyerek.

Ajánlom raktáramon levő elsőrendű áruimat u. m.:

Kitünő zamatu kávé fajokat.

Tea a legnemesebb fajokkal vegyítve.

Déli gyümölcsök.

Kecskeméti gyümölcs kompotok.

Szegedi különlegességek stb.

Ramasetter-féle hadacsnyi borok egyedárúsítása

1 literes és pintes üvegekben töltve.

Alkalmi estélyekre

gardinettek, felszeltek és halfélék

igen izléses kivitelben a legutányosabb árban.

Naponta friss bécsi kalbászkok és felszeltek.

Becses próba megrendelését kérve

mély tisztelettel

Mezey Pál.

Ásvány vizek.

Honi és külföldi sajtok

Gyomorbetegeknek,

kik meghűlés, gyomortulterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg, vagy meleg eldőltek, vagy szabálytalan életmód által **gyomorhajtásban, gyomorkatharrusban, gyomorgörcsben, gyomorfájdalmakban, nehezen emésztesben, vagy nyálkásodásban** szenvednek, azoknak alábbi kitünő háziaszer ajánlatik, melynek gyógyhatása má rég kipróbáltatott.

Ezen emésztési és vértisztító szer

a **Hubert Ullrich-féle növénybor**

Ezen növény-bor kitünő gyógyszerének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti és feleleveníti az emberi gyomorszerveket anélkül, hogy gyomorhajtó szer volna. Ezen növény-bor eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért, minden romlott betegséget előidéző anyagoktól és hatékonyan működik az egészséges vérképzésre.

Ezen növény-bor idejekorán történő használatnál már a gyomorhajtókról szabad elfojtja. Nem szabad késlekedni és minden más orvós, mőtá az egészségre ártalmas szerktől ezen növény-bor használatát előnyben akarszítani. Minden symptomák mint főfájás, febfőgés, gyomorgörcs, felfúrdás, rosszullet, melyek chronicus gyomorhajtóknál a leggyakrabban fordulnak elő, már a rendszeres használatnál megszűnnek.

Székrekedések

és ennek kellemetlen következményai, mint szorulás, kolikafájdalmak, szíverés, álmatlanság, mélyértorlódás, ezen növény-bor által gyorsan és enyhén szűnhetnek meg. Ez a növény-bor megszüntet minden **emésztésszerűséget**, a gyomorszerveknek felfrissülést nyújt és könnyű székbeállítás folytán minden alkalmatlan anyagot gyomor és belektől eltávolít.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány, elerőtlenedés legtöbb esetben rossz emésztés, hányos vérképzés és májbetegségnek a következményei. Teljes érelgyátlanodás, ideges kimerültség és kedélytelenség, úgy főfájás mint alvás nélküliség lesnyli az embert. A növény-bor az elgyengült életrenek frisséget ad. A növény-bor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést, erősíti az anyagválmózt, javítja a vérképződést, megnyugtítja a felizgatott idegket és a betegnek új erőt és új életet szerez. Számos elismert és közzétett iratok tanúsítják mindazt.

A növény-bor üvegenként 3 korona és 4 koronáért kapható a Nagykanizsai, Ujvári, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapsonyi, Böhönyei, Nagy-Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berzenczei, Góai, Légradai, Alsó-Domborai, Kotori, Mára-Csányi, Rátka, Podturi, Szelnicei, Alsó-Lendvai, Pákai, Bakai, Novai, Baki, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kaposvári, Taranyi, Virjei, St.-Georgeni, Kallanovaci, Novigradi, Kapronczai, Parlaki, Csáktornyai, Varasdi, úgy az ország minden nagyobb gyógyszeráránál.

A nagykanizsai gyógyszerárak három és több üveg növény-bor: eredeti áron bérmentve szállítanak osztrák-magyar monarchia bármely vidékére.

Utánzósoktól óvakodni kell és kizárólag

HUBERT ULLRICH-féle növény-bor

kérendő.

136

Egy csésze jó tea kedve ör, mindenütt a világ legfinomabb és legfinomabb teáját az

Indra teát

kér. — Keverék a legfinomabb kínai, indiai és ceyloni teaktól. Valódi csak az eredeti csomókban. Raktárak falragaszokon láthatók.

Főraktár Nagykanizsán Neu és Klein cégnél.

Palais hajfijító

használható a megőszült haj eredeti színet nyeri vissza. A fejbőr nem festi, a ruhaneműn foltot nem hagy, többi előnye, hogy a hajtüszöket erősíti és hogy teljesen ártalmatlan. Egy üveg ára 2 korona.

Főraktár Budapest:
Petri Ottó
gyógyszertárban k. k.
Attila-körút 51.

Hirdetmény.

A Tót-Szerdahelyi gazdaságban eladandó:
1 drb. egész jó karban levő egy járgányu daráló, szijakkal együtt, 1 francia kövel (Schutt. leworth-féle); 1 drb. szec-kavágó, járgányossal és szijakkal és 1 drb. hídmerleg.
Megtéríthető a helyszínén bármikor.

Fernolendit

cipőfénymaz a legjobb máz a világon; — a fénycrem világos cipőket tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. — Viselt, fontos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből Lyosin tükörfénymaz által egészen újja lesz. Mindenütt kapható. — Alapítottatott 1880-ban. Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstr. 12.

FASSBENDER-FÉLE

FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

Nagy meglepetés!

Ex életben nem lesz többé ily alkalom!

500 drb 1 frt 95 kr.

Egy remekül aranyozott praca-óra, pontos járásu 3 évi jótállással és lánczsal, 1 divatos selyem uri nyakkendő, 3 drb finom zsebkendő, egy gyón-órú férfi gyűrű utánzótt drágakövel, egy szép bőrtárcsa, egy szép zsebtűkőr, 1 pár kezeltőgomb, 3 mellgomb 3%, double arany szabad. lakat, 1 kitűző nickel ténztartó, szép képes album tartalmazza a világ 36 legszebb képét, 1 elegáns párisi női-brosche (ujdon-ság) 1 pár smilli briliáns fülbevaló, nagyon tévesztő, 5 tréfas tárgy, nagyok és kicsinyek mulattatására, 20 fontos levezetési tárgy és ezenkívül még 400 drb különféle tárgy, — ami a házban nélkülözhetlen. — Mind együttesen az órával — mely egymaga is többet ér 1 frt 95 kr. Szétküldés utánvét vagy a pénz előlege beküldése mellett a

„Wiener Central-Versandhaus“
P. LUST, KRAKAU 39. sz. által.

80%-os Eczet-szesz

étel- és befőtt-eczet készítéshez.

A készítés egyszerű, 39 vagy 24, vagy 14 liter kútvízbe öntünk 1 liter 80 százalékos eczetszeszt.

A befőtt-ecet előállításához előzőleg felforralt és azután leültött kútvíz ajánlatos. Az eczetszesz és az abból készített eczet nem romlik. Eczet az eczettel készített befőtt nem penészedik, nem savanyodik. Számosan elismerték kitűnő hatását.

Megrendelhető a következő címen:

R. WRATSCHKO kereskedő
Pettau (neues Postgebäude), Steiermark.

Egy liter ára
2 korona.

Postai szétküldés
1 litertől kezdve.

Kérjen csak
Sally & Kare-fale

FREDIN

Legjobb

TISZTÍTOSZER

minden cipőhöz
sárga és fekete színben.

Különbösen boxcalf-
oscaria, chevreaux- és
lakozipőhöz.

Bécs XI/I 1.

Hirdetések

felvételnek
FISCHEL FULOP
könyvkereskedésében

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alul nevezett intézetben díjmentesen felülvizgáltassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló
intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános
osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intéze-
tének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú
üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

Képraktár

**Olajfestmények, olajnyomatok, fénynyomatok
aquarellek, aczél- és rézmetszetek, színnyo-
matu képek keretekben részletfizetésre is árfelemlés
nélkül a rendes bolti áron.**

Bárhol megjeleni művészi képreprodukciókat is szállítok. Feleslegessé vált fővárosi vagy
külföldi cégeknek beszerezni a képeket, mert ugyanoly áron és feltételek mellett
szállítom és sem ládát, sem csomagolási díjat nem számítok.

Készleten tartom a legmodernebb kereteket. Mérsékelt áron és gyorsan készítek szép és tartós
kereteket és a műszerető közönség a legzebb és
legmodernebb keretmintákban válogathat nálam és képeit gyorsan és olcsón berámáztathatja általam.

Fischel Fülöp**műkereskedése Nagykanizsán.**

Szerkesztőség
Városház-szállás, Fischer Fülöp könyv-
kereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet napo-
ként d. n. 4—5 óra kőst.

Idő intézkedő a lap szellemi részére
vonatközi minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-szállás: Fischer Fülöp könyv-
kereskedésében.

Helyközi telefon 203. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenként kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadásiárak

Egész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitólár postaköltséggel 40 fillér

Kiadásiárak, valamint a hirdetések
vonatközi Fischer Fülöp könyvkeres-
kedésében intézkedők.

Bármentetési levelek csak ismételt kassza-
ból fogadtathatók al.

Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felelős szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, december 6.

Munkaszünet. Kontózás.

Még nem vagyunk ott sem, hogy minden vonalon teljesen keresztül lehetett volna vinni a vasárnapi teljes munkaszünetet, s már is egy valóban megszívlelésre méltó mozgalom indult meg a humanusabban érző és gondolkodó munkaadók soraiban. Azt óhajtanák t. i. általánosítani, amit ők már a maguk hatáskörében életbe léptettek, hogy a munkaszünet már szombaton délelben kezdődjék meg; tehát a heti kifizetések szombaton délelben történjenek.

Ezzel el akarják érni azt, hogy a munkások már szombaton délután elvégezhesék a szükséges bevásárlást, anyagi dolgaiknak rendezését és így a vasárnap teljesen az övék legyen; azt egészen testi, lelki pihenésre, testük, szellemük felüdítésére szentelhesék. Ugy vélekednek, hogy az így kipihent munkások sokkal jobban érvényesülhetnek a reájok váró munkával szemben.

Ezt a mozgalmat első pillanatra talán minden munkaadó tulságosan is humanusnak, tulhajtottnak, az anyagi érdekekkel egyenesen ellenkezőnek fogja tartani. De ha majd kissé mélyrehatóbban foglalkoznak vele és gondolkodnak fölötte, csakhamar arra a meggyőződésre

jutnak, hogy az a fél napi szünet, amit munkásaiknak ajándékoznak, gazdagon kamatozhatik a munkaerő minőségében; mert az a testi és szellemi egy egyaránt jól kipihent, teljesen felüdült munkás egészen más munkaerővel lép a munkaanyaghoz, mint most, amikor a vasárnap reggeli órákat boltokba, bevásárló helyekre való futkózással kell töltenie s voltaképpen csak a vasárnap délutánja marad számára pihenésül, a mi pedig, — lássuk csak be és valljuk meg őszintén! — nagyon kevés idő bat napi erős munka után után a test kipihentetésére. Eppenséggel nem lehet azután csodálni, ha ezt a félnapot, — az üdülés után vágyódó lélek kényszerítő hatása alatt, — nem olyan szórakozásra fordítja, ami mellett teste pihenhetne, szelleme pedig üdülné és tökéletesülné, hanem legtöbbszörre olyanra, a mely se testének, se lelkének nem használ; mely testét csak satnyítja, öli; lelkét pedig elvadítja. — Ennek a körülménynek erkölcsi hátrányait nem is taglalva, ha csak azt vesszük figyelembe, hogy a testileg ki nem pihent, lelkileg fel nem üdült munkás milyen arányban lankadt munkaerővel és munka-kedvvel fogja a következő munkanapon az eleje adott munkába: nagyon könnyen kiszámíthatjuk, hogy a

munka-adók bizony majdnem minden munkájukkal szemben elvesztik a réven, amit megnyertek a vámon; mert ha talán a munka-mennyiség, amely végre is könnyen ellenőrizhető, nem csökken is, feltétlenül csökken a munkaminőség, a amelyet már nagyon nehéz ellenőrizni.

Szóval: azok a munkaadók, akiket első vonalban a szívők vezettek, mikor elhatározták, hogy munkásaikat már szombaton délelben kifizetik, — tehát a munkaszünetet fél nappal megtoldják, — most tapasztalhatják, hogy elhatározásuk foganatosítása a zsebjökre nézve sem járt kárral, hanem inkább bizonyos mértékű haszonnal: úgy a munka-mennyiség, mint a munka-minőség tekintetében.

Nagyon természetes, hogy az a munkaszünet-megtoldás nem olyan természetű dolog, amit máról holnapra egyszerre minden vonalon, minden munka-ágban meg lehetne valósítani; mert nagyon sok függ attól is, hogy egyes munka-ágakkal szemben minők az igények, a követelmények a fogyasztó-közönség részéről. De az kétségtelen, hogy a mozgalmnak egy erkölcsi, mint anyagi mérlegelésével foglalkozni nagyon érdemes dolog a munkaadók részéről. Minden munkaadó ismeri az ő szakmájának kö-

TÁRCA.

Előszó könyvemhez.*)

Könyvemben lapozva,
Elmerengve látom,
Hogy benne az irány
Mégse ideálom.

Csak sötét képekkel
Találkozom folyvást;
Nem látok mást, mint csak
Undok perverzítást.

Miért nincs könyvemben
Virággal telt mező,
Verőfényes égbolt,
Délihábot nemző?

Mér' hogy nincs' könyvemben
Édes, dalos madár,
Észményi szerelem,
Aranyos napsugár?

Istenemre mondom:
Nem fogok hazudni,

Szín-igazat szólok,
Tessék csak hallgatni!

A régi történet:
Szerettem egy leányt,
Neki köszönhetem
Életem alkotását.

A szakítás után
Felejteni mentem
A császárvárosba;
Aztán elzallottam.

Olyan lejtőn voltam,
Hol nyomor és bűn jár,
Melyről visszatérni
Alig lehetett már.

Az élet sarában
Mélyen elmerültem;
A szépet és nemest
Messze elkerültem.

Egyszer egy éjjelen
Vele találkoztam.
Izonyat volt látni
Megölni akartam.

Részem legény karja
Megragadá vállam,

Dulakodtam, de ő
Erősebb volt nálam.

Aztán, hogy mi történt;
Tovább nem kerestem;
Mire felocsudtam,
Megtisztult a lelkem.

Mintha elfújták vón,
Szívem is meggyógyult;
Nem szeretek többé,
Enem kiabándult.

Ezóta a sötét,
Zord képeket festem,
Mert, hogy én hazudjam:
Több a becsületem.

Ezért ne kárhoztass
Erkölcös olvasó!
Nem irhattam másként;
Sajna, ez a való!

Könyvemben lapozva,
Elmerengve látom,
Hogy benne az irány
Mégse ideálom.

Kobor Viktor.

*) Szerzőnek jőő hó közepén megjelenő, naturalisztikus irányú novellakötetéből.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

nál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. — Emel az étvágyat, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kéllmes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl cseggel legyen ellátva.

Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz).

rülményeit. — Ha ezek a körülmények olyanok, hogy kísérletbe bocsátkozhatik, foglalkozzék ezzel a fölszínre hozott mozgalommal komolyan; vessen szót körülményeivel, és ha arra a belátásra jut, hogy a dolgot, a reformot minden kockázat nélkül megpróbálhatja, próbálja meg.

Egy nagy akadálytal találkoznak majd különösen a nagyobb befektetési tőkével nem rendelkező munka-adók. Azaz, hogy nem rendelkeznek még szombaton délben a munkások kifizetésére szükséges pénzüsszeggel; mert rendszeren a szombatok délutánjait használják fel a számlák bemutatására és kiigyeztetésére.

Hát valljuk meg őszintén, hogy ezt az akadályt tulajdonképpen a fogyasztó közönség ősi virtusa, kontózó uraskodása górdíti a munka-adók e.

Isten tudja: honnan, kiktől öröklöttük; mi módon szállott ránk; de az bizonyos, hogy mi nem tartjuk urias tempónak az azonnal való fizetést, — Kontózzunk! Az is, aki rászorult, az is, aki nem szorult rá.

Hát ha valaki igazán rá van utalva, hogy kontóznia kell, ám csináljon kontót. Attól se Isten, se ember, még az ördög sem veheti rossz néven. De a fogyasztóknak igen nagy része tulajdonképpen csak öröklött rossz szokásból, bizonyos virtuskodásból csinálja a kontót. Igen soknak készen van; az erszényükben vagy a Wertheim szekrényükben hever a pénzük, csak érte kell nyulniok, hogy kitizessék a megrendelt és megkapott ipari vagy egyéb cikket. Még se fizetnek azonnal; mert hát az nem uras. — Valami csodás uri virtus motoszkálhat bennök, az bizonyos. Arra természetesen nem is gondolnak, hogy ezzel az uras pénzhevertetéssel mennyire megnehezítik különösen a munka-adók és munkások között fennálló viszonyt, s mily nagy mértékben kényszerítik a munka-adót, hogy befektetetlen heverő tőkéjének kamatját legalább részben a

munkán, tehát a munkásokon hajtsa be. Nagyon jó volna e fölött kissé elmélkedniök azoknak, akik szívókkal, lelkökkel rajtavannak, hogy a munkásrétegek társadalmi kérdése szelid mederben szeretettel oldassék meg; de a mindenáron való kontózással, — amire pedig anyagi viszonyaik éppenséggel nem utalják őket, — szikhadarabokat állítanak egy egy haladó lépés elé.

Politikai szemle.

(Decz. 5.) A politikai érdeklődés (ha ugyan nem vonhatnók kétségbe, hogy ez már rég nem szűnt meg) a napokban az ellenzéki pártokra irányult. Elsősorban pedig a függetlenségi Kossuth-párt magatartására, amelytől erősen függ a helyzet további képe. A párt-konferencia tegnap és éjjeli órákig tartott. A párt 47 szavazattal 28 ellenében elfogadta a javaslatot, a melyben kívánják a délutáni ülésekről szóló képviselőházi határozat érvényen kívül helyezését és kívánják oly kormányelnöki nyilatkozatot, amely a magyar nyelv tekintetében minden aggodalmat eloszlat. Az hírlik, hogy a harci párt folytatja az obstrukciót. A szabadelvű-párt azonban erősen hiszi, hogy a nemzet most már tisztában lesz az obstrukció természetével. Látni fogja az egész ország, hogy kik azok, a kik még most is megakasztják a törvényhozást alkotmányos munkájában, a tömérdék feladat közben, melyeknek elvégzése reá vár. A közvélemény nyomásától vár és remél most a többség és a kormány segítséget s a mi tudomásunk szerint most a kormány részéről semmi sem fog történni, ami alkalmas volna arra, hogy újra egyúttal terelje az ellenzék békés tagjait a harcolókkal. A kormány egyelőre meg akarja várni, hogy mire mennek magában az ellenzékben azok, a kik a békét óhajtják, azokkal, a kik végsőig folytatják a parlamenti háborút.

Harc a tuberkulózis ellen.

Irta: Lukoniek Gábor, dr.

Sümeg, dec. 3.

Nincs tudományág, mely a nagy közönséget annyira érdekelné, mint az orvosi tudomány. Egyrésztől azért, mert az általa alig vagy éppen nem ismert élettani és kórtani jelenségeket misztikus homályba burkoltan látja s azért ezek érdeklődését felkeltik, másrésztől pedig, mert legfőbb kincse, egészsége,

élete van vele elválaszthatatlanul összekötve. A tudomány minden oly felfedezését, mely valamely betegség gyógyítására irányul szigorongva lesi, várja.

A modern orvosi tudomány megfeszített erővel dolgozik, hogy korunk legfélelmezbet és legpusztítóbb ellenségétől a tüdő-tuberkulózistól megszabadítsa az emberiséget. A napi sajtó is folyton munkálkodik s a küzdelem sikerét nagyban előmozdítja az által, ha a tuberkulózis-mozgalomról és felfedezésekről olvasó közönségének hűségeen beszámol s így közre hat azoknak a tényezőknek egyesítésére és szervezkedésére, melyek a tudóvsz pusztításainak megakadályozására szükségesek.

Az utolsó évtized tudományos tapasztalatai és tanulságai, de különösen Koch Róbert zseniális felfedezése megdöntötték azt a téves tant, hogy a tüdővész gyógyíthatatlan betegség. E felfedezés után tudjuk, hogy a gümőkór bacillus után terjed a fertőző betegség. Ebből kiindulva tapasztalt tény lett, hogy a szervezetet higiénikus és dietetikus eszközök alkalmazásával erősítve resistensebbé téve a tuberkulózis még előre haladott stádiumában is gyógyítható.

Ha már most tekintetbe vesszük, hogy századok óta a tüdővész az, mely legtöbb áldozatot szed s ha tekintetbe vesszük, hogy az emberek jó része többé-kevésbé tuberkulotikus, természetes az hogy a művelt nemzetek, látva ennek nemzetgazdasági jelentőségét, fontolóra véve, hogy egy nemzet erejének alapját a népesség száma és egészsége képezi, egymással ugyiszólván versenyre kelve igyekeztek, hogy minél intenzívebb és sikeresebb harcot vívjának és védekezzenek e kór pusztításai ellen.

Hogy pedig e küzdelem sikeres lehessen, az orvosi tudomány által megjelölt irány megmutatta, hogy a szervezkedésnek minél szélesebb alapon teljes szervezethez kell megindulnia, vagyis a tudománynak a társadalomnak a jótékonyaságának az államhatalomnak: egyszóval minden tényezőnek összefogva kell e kór hatalmát letörni.

A tudományos tapasztalat megállapította, hogy a tuberkulózis ellen szanatoriális kezeléssel lehet sikeresen védekezni. E védekezés első nyomat Angliában találjuk, hol a városok higiénie, — melyekben tudvalevőleg legtöbb tuberkulotikus beteg van, — nagy mértékben fejlesztett; mert már a múlt század elején hozzáfogtak a nép-szanatoriumok-építéséhez és a tengerparti üdülő-helyek létesítéséhez, s ez fokozatosan fejlesztve azt ered-

A Balatoni Múzeum-Egyesület Évkönyve.

(A Balatoni Múzeum-Egyesület első Évkönyve. Az egyesület első három évéről. (1898/99—1900/01). Csák Árpád közreműködésével szerkesztette dr. Lovassy Sándor. 33 képmelléklettel s 4 szövegközi ábrával. — Keszthely, kiadta a Balatoni Múzeum-Egyesület, 1903.)

A Keszthelyen néhány év előtt megindult kulturális tevékenységnek kézzelfogható bizonyítéka az az első irodalmi termék, melyet ifjú tényezőnk, a Balatoni Múzeum-Egyesület közrehozott. Az egyesület első Évkönyve oly színvonalon áll, a minőt vidéki még élete elején levő egyesület nem igen bocsátott közre s amely nemcsak az egyesület életében képez eseményt, de Keszthely város kultúrtörténetében sem lesz figyelemre kiváltható.

Az Évkönyv két részre oszlik; az elsőben tíz balatoni vonatkozású, képekkel illusztrált szakdolgozatot találunk, a melyeket szakember és laikus egyaránt érdeklődéssel forgathat; a második rész, világos átnézetben, minden irányban fővilágosítást nyújt mindazok részére, akik az egyesületi ügyek iránt érdeklődnek.

Az első részt dr. Lóczy Lajosnak, a Balaton fizikai viszonyait alaposan ismerő, kiváló tudósunk dolgozta: „A Balaton télen” nyitja meg. Tudományos alapon, de a nagyközönségre is vonzó előadásban ecseteli a Balaton téli életét: a víz befagyását, a jég vastagodását, a rianást, a turalfást, a jég tavaszi pusztulását s az ember működését a Balaton jegén. Cikkét négy, fénykép után készült szép kép egészíti ki.

Dr. Kuzsinszky Bálint egyetemi tanárnak „A Balatonvidék régészeti áttekintése” című dolgozatát találjuk ezután; ebben széles körben élvezhető módon ismerteti a Balatonmellék őstörténetét, legrégibb emberi telepek nyomaitól, a kő- és bronzkorszakoktól a római kultúra emlékeiig.

Kissé tudományosabb apparattal tárgyalja Dr. Borbás Vince egyetemi tanár, az első hazai floristánk, „A Balatonmellék örökzöldjei”-t. Összehasonlító növényföldrajzi adatok alapján kimutatja, hogy a Balatonmellék örökzöld növényzete kevésbé tropikus és földközi-tenger-vidéki kapocs, hanem inkább havasi leereszkedés és ki telelés. Mind ősi idők maradvékai, közös maradvék abból az időből, midőn a mai földközi-tenger vidéki növényzet még nem alakult.

Ezután Barnay Kálmán, vidékünk széleskörben ismert nevé régiségbuvárának, „dolgozata következik. „Sümeg és vidéke az őskorban” címmel. Sümeg és vidéke ugyanis egyik a legérdekesebb őskori területeknek s az e vidéken negyedszázad alatt általa felszínre gyűjtött őskori emlékek sokaságából, — amelyek az őskor nyüzsgő életéről beszélnek s tiszta képét adják az itt egymást követő népadatoknak, feltűntetve a korok összes átalakulásait, — sok érdekes dolgot ismert. Közteményét tíz tábla rajz világítja meg. Ismeretese fonalát a kelták uralmával végzi. A kelták félezeréves uralmát ugyanis négy évtizedre terjedő küzdelmes harc után a rómaiak törtek meg. R. után a 8. ik évben, Augustus római császár idejében, amely küzdelmek alatt a sümegvidéki keltatelepek vagy megsemmisültek a római harcosok pusztító fegyverei által, vagy meghódolva római kolóniákká alakultak át s a katonai civilizáció a műveltség és fejlődés színhelyét Sümegh vidékéről a Balaton lecsapolása által lakályossá vált új területre, melynek központja Mogenitana lett, helyezte át.

Gyulai Gaál Gaston, ki nevét a tudományos irodalomban főképp a Magyar Ornithologiai Központ kiadványaiban tette ismertté, „Süppedő sirdombok” címmel nagyon is megszívlelendő sorokat tár az olvasó elé. A Balatonpart és természetese egyre pusztul.

„Mert — ugymond — nagyot fordult körülötünk a világ. Az „ember” mindenütt meglepette már a lábát. Azok a pusztá, sávár somogyi homokpartok is, ahol órák hosszáig is járhatott az ember s legfeljebb egy-egy bivaýcsordával találkozott, s amelyek kedvencei voltak a parti madárság minden fajának, ahol százával elti, szaladgált s tülekedett — különösen ősi átvonuláskor — a sok különféle partfűtő, a nagyfejű lile, a lotyónyeff, a cánkó... és még sok-sok más „érdekes” madár, — ezek a partok sem elhagyatottak többé.

Lassankint befásítják, szőlővé alakítják. Nyaraló nyaraló mellé épül. Minden talpalatnyi tért cultura alá vesz az ember, s ezzel megadja a kegyelemdífést a szűz természet vad, de búbajos életének. A kedvence mádjartanyák körei is mindinkább összebb szorul: kevesbedik, hogy a vadon vidék, egy emberöltőn túl hirtedője is aligha marad. Vele fogye, vele pusztul a madárság is, különösen azok a félenk, emberkérülő, titokzatos életű átvonuló fajok, amelyek észak és dél között megtett nagy útjukban épen csak érintik

ményezte, hogy Angolországban a tüdővész halandóság legkisebb egész Európában s itt 20000 emberrel kevesebb hal meg tüdővészben, mint az aránytalanul kisebb Magyarországon.

Angolország után Németország tett legtöbbet a tuberkulózis leküzdésére s az eredmény az, hogy nálunk a tuberkulózis halandóság 30%-kal megkisebbedett. Jelenleg Németországban 97 tüdőbeteg gyógyintézet működik s évenként 30.000 ember részesül szanatóriális kezelésben.

A rendelkezésre álló statisztikai adatok — a tüdővész megbetegülések és halálozások bejelentése nem lévén kötelező, azért csak a minimumot tüntetik fel — mutatják, hogy Európában állandóan 7 millió tuberkulotikus beteg van s hogy egy millió 100 ezer ember hal meg évenként tuberkulózisban s így teljesen beigazolt tény, hogy a mai korban az emberi nem legelterjedtebb és legpusztítóbb betegsége a tüdővész, mert ennek pusztítása sokkal nagyobb, mint az összes fertőző betegségeké együttvéve, még a korlát sem véve ki.

Magyarországban a hivatalos jelentés szerint 1901-ben 70.731 ember halt meg tuberkulózisban s az e korban megbetegedettek száma évenként 500 ezerre tehető. — Ez a megbetegülési és halálozási arány oly magas, hogy az európai államok között csak az óriási orosz birodalomnak van nagyobb tüdővész halandósága.

Ez óriási számok láttára feljajdult az egész művelt társadalom. A tuberkulózis ellen való mozgalom immár világmozgalommá vált, ezt mutatják a budapesti, londoni, párisi, berlini nemzetközi tuberkulózis kongresszusok is, amelyeken a tudomány leghivatottabb és legkiválóbb emberei vettek részt.

Az ellene való védekezésben részt vesz Európán kívül Törökország, Észak-Amerika Japán és Ausztrália, hol több nép-szanatórium van. Belgiumban és Romániában nemzetközi liga alakult ellene.

A múlt évben Páris városa 40 millió frank kölcsönt vett fel a párisi kórházak javítására, a tüdővészeselek külön kórházának emelésére és a dispensatóriumoknak nevezet rendelő intézetekre.

Svédország királya a 2 millió kor. nemzeti ajándékot három szanatóriumra ajánlotta föl. Stockholm város maga épít szanatóriumot. Norvégiában külön törvényt hoztak a tuberkulózis leküzdésére, Argentínában plakátu-

mokon intik a munkásokat a helyes higiénikus viselkedésre.

Rockfeller amerikai milliárdos 33 és fél millió koronát adományozott a chicagói egyetemnek, melynek főcélja, a gümőkór elleni specifikus szert kutatni fel.

Nálunk a higiéné ápolása alig néhány évtizedes, a gümőkór elleni hatósági és társadalmi küzdelem pedig újabb keletű. Ennek felébresztése és ápolásában legnagyobb érdeme van Korányi Frigyesnek, annak a tudós és hírneves budapesti orvos-tanárnak, kinek hazafias buzgólkodása folytán jött létre az Ó Felsége védősége alatt álló budapesti szanatórium egyesület, melynek egyik kiváló alkotása az Erzsébet szanatórium, melynek működése eddig is szép eredményekben nyilvánult.

Hogy a magyar kormány is jó akaratú támogatásban és segélyezésben részesíti a tuberkulózis elleni mozgalmat, mutatja az, hogy egy állami gyermek-szanatórium létesítésére 800 ezer s egy budapesti izoláló-kórház építésére szintén 800 ezer koronát adott, továbbá törvényjavaslatot nyújtott be, hogy külön tüdővész-kórház állítsák fel. A költségvetésbe 100 ezer koronát vett fel egy tüdővész-barak felállítására s végül a budapesti szanatórium-egyesületnek kölcsönképpen adott 500 ezer korona elengedését hozza javaslatba.

A társadalom és a törvényhatóságok tevékenysége a tuberkulózis elfojtása körül igen rövid idő alatt országsszerte nagyobb lendületet vett s a budapesti szanatórium-egyesület mintájára az ország más és más pontjain, így pl. Békés-Gyulán Hódmezővásárhelyen Szegeden, Szombathelyen, Nagyváradon, Esztergomban, Nyitra- és Szepes-megyében alakultak szanatórium-egyesületek. Békés vármegye 1/4 %-os pótdadót szavazott meg a létesítendő szanatórium költségeire. Keglevich István gróf a Bodva völgyében állít szanatóriumot. — A bajai köz-kórházat külön épülettel, a budai új Szt. István kórházat két tüdőbeteg-pavilonnal bővítik ki.

Legújabb Komárommegyében, Eszterházy Ferenc gróf védősége alatt alakult meg a szanatórium-egyesület, mely hatósági és társadalmi tevékenységgel egy népszanatórium létesítésén fáradozik. Az eddigi jelekből láthatjuk, hogy Komárom-megye az első törvényhatóságok közé fog tartozni, melyek a mozgalomban elüljárnak.

A tuberkulózis ellen való védekezésben vezérszerepet játszik a higiéné iránt oly fogé-

kony Vasvármegye, mely az 1903. évi aug. 31-én tartott közgyűlésén félésszázalékos megyei pótdadót szavazott meg s határozatilag kimondta, hogy a Lajos bajor kir. herceg és neje védősége alatt álló vasvármegyei szanatórium-egyesület tevékenységében és irányításában részt vesz.

Ebből az országsszerte mindinkább szövődő, szélesebb alapon megindult mozgalomból a szép Zala vármegye annál kevésbé vonhatja ki magát, mivel a Balatonparti vidékének higiénije szanatóriumok felállítására az egész országban a legalkalmasabb, erre már a természet-től mintegy predestinálva van.

Nem hihető, hogy Zalavármegyének minden szép, nemes és jó iránt meleg érdeklődéssel viseltető törvényhatósági bizottsági közgyűlése e kiváló fontosságú és horderejű kérdésben, mely egyenlő a nép jólétének kérdésével, a kezdeményező lépéseket meg ne tegye, hogy azután összefogva, a kormány-hatalommal és a társadalom minden tényezőjével, együtt működhessék s e kulturális haladásban is a legelsőek közé tartozzék. E védelemnek erkölcsi és anyagi támogatásával egy oly intézményt teremt meg, mely a magyar nép szaporodásának, közgazdasági és nemzeti fejlődésének és erősödésének hatalmas szolgálatot tesz.

E hazafias és humanus kötelesség teljesítése elől Zalavármegye ki nem térhet, mozgalomtól anyagi és erkölcsi támogatását meg nem vonhatja. — Az étető kérdés, — mely minden gondolkodó embert kell, hogy foglalkoztasson, — el nem ódázhatja, mert hiányozna az egész vonalon megindult országos védelmi láncolatból egy értékes szem; hiányozna az ország egyik legintelligensebb, legnagyobb és legnépesebb megyéje. Ennek azonban ebből a kulturális, humanus és hazafias védekezésből nem lehet és nem szabad hiányoznia.

A mosolygók

Reflexiók az Iparpártolási mozgalom köréből.

Irtá: Protovin Géza.

A legigazabb ügynek is vannak ellenségei. Ne csodálkozzunk tehát, hogy az iparpártolási mozgalom céljai sem találjanak mindenütt lelkes fogadtatásra. Ócsarlók uton utóféln akadnak. — Szomorúan érdekes, hogy a nyegle üresség és fitymáló közöny mikép jut e rész-

hazánkat. Ma/nap már csak emlékezetből ismerjük itt őket, aki velők néhány évtizeddel eze/őt még eléggé gyakran találkoztak.

Szóval olyan darab természet ez, mely ugy-szólván szemünk láttára pusztul, amely már ma is jobbadán, a múlté!

És ha azt keressük, hogy a múlt idők gazdagságából mi maradt hát ránk? Össze van-e gyűjtve, meg van-e írva mindaz, ami itt élt, itten mozgott?... Van-e ennek a ki/ha a világnak legalább „siremléke”: egy egy lokális muzeum, egy jó könyv, vagy legalább részletes publicitációk?... A válasz elszomorítóan negatív, ugy-szólván semmi az, amit a múltból birunk. — Pedig ha ez a tó nem nálunk, hanem a külföldön volna!?! — de ne beszéljünk erről.

Az tény, hogy sokat mulasztottunk s csak most kezd derengni. A Balatoni Muzeum felállítását fordulópontra legyen, a multak közönyének határköve. Központ, ahova mindent összehordunk, az egyesület Évkönyve pedig az az irodalmi „fejfa”, amelyet oda tűzünk a tavat környékező, részben pusztuló, részben már ki is pusztult jelenségek egy-egy bemohosodásnak indult „süppedő sirdomb-jára. — Dolgozata folyamán 9 ritkább madárfajra vonatkozó megfigyeléseit közli.

Dr. Cholnoky Jenő egyetemi m. tanár, a Balaton vízének szakavatott ismerője s tanulmányozója, „A Balaton hullámainról” közöl érdekes

dolgozatot. Igazán közérthető módon ismerteti meg a Balaton hullámainak keletkezését s a hullámozás minden csillag-bíját. Az érdekes közleményt két sematikus rajz s a „hullámozó Balaton”-ról fölvevett zárókép egészíti ki.

„Keszthelyi leletek a vasvármegyei régiségtárban” címmel Györfly Endre prémontrei kanonok, szombathelyi főgymn. tanár, közli írásban és öt táblára rajzolt képbén, azokat a nagyobb-ára népvándor áskorabei sírleleteket, amelyek néhai dr. Lipp Vilmos ásátás i által Keszthely vidéken felszínre kerültek s most a vasvármegyei régiségtárban őriztetnek. Az öt képtábla közül háromon a keszthelyi Sörház kertjéből, egyen Fenékről s végül egyen különböző keszthelyvidéki lelő-helyekről eredő sírleletek rajzát mutatja be.

Keresztess József urad. gazd. intéző „Az üregi nyul Somogyban” című dolgozatában — 14 évi közvetlen tapasztalataiból kifolyólag — érdekesen ismerteti meg ennek az eleven, exotikus vadnak Somogyban történt meghonosítását, nagy eszaporodását, életmódját, a megye területén való elterjedését s azokat a hihetetlen nagy károkat, amiket az erdőművelésben okoznak. Az üregi nyul biológiájából, egy jelenetét képmellékleten is bemutat.

Következik ezután Csák Árpád szolgabíró, egyesületi titkár tollából: Fenék (Mogantiana) és területén az 1899. év folyamán teljesített első

archaeologiai ásátásunk ismertetése. Miután előre bocsátja Fenék fekvését Béli Mátyás, Rómer Flóris-, Lipp Vilmos- s Kuzsinszky Bálintnak az itt volt római várra vonatkozó adatait, helyesbíti Rómernek a vár bástyafalaira vonatkozó főtételét s ismerteti azon alapfalainban feltárt nagyszabású épületet, melyet az ő vezetéve mellett a Balatoni Muzeum Egyesület, a tulajdonos Fastetics Tasilló gróf engedélyével, államsegéllyel 1899-ben ásátott ki. Dolgozatához három képmelléklet van csatolva; egyiken Rómer Flóris felvételét, a másikon ezen alaprajznak általa feltárt helyesbítését s a harmadikon az 1899-ben feltárt épület alaprajzát mutatja be.

A szak-közlemények sorozatában az utolsó dr. Lovassy Sándor gazd. tanintézeti tanár s muzeum-egyesületi elnöknek a „Balaton gémfajai-ra vonatkozó s hat képmelléklettel illusztrált dolgozata, melyben a Balaton nádasainak, mint a gémelek lakhelyének, körvonalozása után egyenként ismerteti, több mint egy évtizedre rugó vizsgálódásai alapján, a Balatonnál előforduló nyolc gémfaját, mely alkalommal érdekesen tárja élénk azok rejtett házi életét. — A nagy kőcsagra, eme eltűnőfélben levő diszmadarunkra vonatkozólag pedig szinte statisztikai adatokat közöl. Végül kifejti, hogy mikor fognak e madarak a Balaton vidékéről végleg eltűnedezni.

Az Évkönyv második részét az „Egyesületi értesítő” képezi. Közölve van ebben az egyesü-

Legolcsóbb

bévásárlási forrás!

Férfi- és gyermekruha, cipő- és kalapraktár a legnagyobb választékban,

legjobb minőségben, legmérsékeltébb áron

III. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

ben kifejezésre. Az iparpártolásoknak hazafias szent ügyét egyszerűen lemosolyogják. Gunyos ábrázattal vesznek tudomást, ha figyelmeztetik őket, hogy egyik-másik szükséglet vagy használati cikk belföldi eredetben éppoly ár és minőség mellett kapható. Hogy mi több e magatartásban, a tudatlanság vagy előítélet, ezt is bátran eldöntetlenül hagyhatjuk. Egy azonban bizonyossággal beigazolható. Hogy a mozgalom gáncsolóinak fölényes mosolya járványilag pusztít és meggátolja, hogy az iparpártolásoknak magasatos eszméje a népesség szélesebb rétegeiben verjen gyökeret.

Akik a mosoly fölényével talán jórészt önkénytelen harcot folytatnak a nemzeti ügy ellen, éppugy nincsenek tisztában e viselkedés oktalanságaival, mint ahogy nem tudják, hogy ezzel utját veszik egy már számottevő eredményekkel dicsekvő propaganda belterjes alakulásának. A neveltségesség ö! A franciák találó közmondását mozgalmunkban a mosolygók tekintélyes táborra fényes approbációhoz juttatja. — Ezen, a mi közönséges eszünkön messze túljáró szellemi okozzák, hogy a sok oldalról dicséretes buzgalommal szított lelkesedés máig sem birt a nemzeti közeg-osszál szívéig férközni.

Hízen valódi ellensége alig is lehet a mozgalomnak. — Az egyes legfeljebb nézetet nyilvánít. Tényekben követi vagy mellőzi a hazafias tanítás ígét. Persze nem tenni valamit, a miből közvetlen haszon alig háromolhat, mindig könnyebb dolog, és előbb is talál követőkre. — Akadnak, akik merő fejtűnési viselkedéssel kijelentik, hogy ők nem vesznek magyar portékát, mivel az rossz hasznavehetetlen. — Olyanok is elegenden vannak, akik egyáltalán nem bíznak benne, hogy a társadalmi védelem előforrást nyújthat iparunk számára. — Ismeretes jelszavuk, hogy önálló vámrterület nélkül kár minden fáradsággal. A mosolygók tömegének ezen csapata kevésbé veszedelmes. Ezek felvilágosíthatók. Csak a mindennapos tömegszükséglet néhány cikkére kell utalnunk, amelyek terén dacára az osztr. gyáripár hallatlan erőlködésének a belfogyasztás jelentékeny hányada (itt-ott nagyobb része) kimutatathatólag az iparpártolási eszme népszerűsítése után jön a honi termék számára biztosítva.

A felvilágosítás hathatós eszközt alkal-mazzunk ott, hol a közönyt azon balhiedelem kelti, hogy az iparpártolási mozgalom alapjában céltalan, mivel az iparteremtés e révén el nem érhető illetőleg versenyképes ipar keletkezésével a honi származásnak kedvez-

let megalakulására s első három évére vonatkozó referátumok, a melyekből minden érdeklődő világosan megtalálja az egyesületi működés menetét; közölve van mindhárom egyesületi évről a számadás vizsgálóbizottság záradékával ellátott számadása s vagyon kimutatása külön-külön: ismertetve van a Balatoni Múzeum állapota az egyesületi harmadik év végén; közöl kimutatást az egyesület és múzeuma javára az egyesületi első három év alatt tett adományokról, illetve ajándékokról; közli az egyesület tisztviselőinek, igazgató-választmányának, alapító és rendes tagjainak névjegyzékét, mely egyúttal nagyon átnézetes kimutatás a befizetett tagsági járulékokról. Az alapító-tagok jegyzékével kapcsolatosan kimutatást közöl az alapítványok állásáról is. A „Nekrológ” rovatban közli az elhunyt tagok névsorát. Közöltük Hencz Antalét, az egyesület első alelnökét, valamint Huszár Károlyét, az egyesület egyik oszlopos tagját részletesen s mindkettőt arcképpel. Bevezetésül közli az egyesület alapszabályait.

Ezekben ismertettük a legrövidebb vonásokban a Balatoni Múzeum-Egyesület első Evkönyvét s bátran hozzátesszük, hogy annak a változatos s minőségileg is elsőrangú tartalma, továbbá az egyesületi értesítő világos berendezése dicséretre szolgál az egyesületnek. Az Evkönyv kiállítása csinos, képei sikerült s Farkas János könyvnyomdájából kerültek ki.

Üdvözljük a Balatoni Múzeum-Egyesületet eme erkölcsi sikere alkalmából!

K.

ményezése ugyanis bekövetkezik. Kétségtelen hogy egyedül társadalmi védekezés nélkül hatalmas gyáripár nem fejlődhetik és hogy a külállamok iparát egytől-egyig magas védvámok hozták létre. Nekünk egyelőre nem is az a célunk, hogy „elsőrangú iparállamok versenytársakul szegődjünk. Beérhetjük azzal, hogy addig is míg a viszonyok kedvező alakulása az iparfejlesztésnek leghatékonyabb szerét kezünkbe adja, — a honi talajba jól beleillő gyártási ágakat honosítunk és erősítünk. A legszükségesebb fogyasztási cikkekben függetleníteni kell magunkat a külföldtől, ami nemcsak szorosan vett közgazdasági, hanem politikai szempontból is rendkívüli fontossággal bír.

A gyári statisztikának futó szemlélete bárkit meggyőzhet, hogy a jelen viszonyok mellett is lefelle sok szakmában országos híri ipartelekpek létesültek. Am tudnivaló, hogy a míg társadalmunk védőereje szunnyad, a fejlődés inkább egyes oly ágak terén jelentkezett, amelyeknél vagy a cikkek küiterjesztése vagy más helyi előnyök kedveztek a termelésnek. Az apró-cseprő használati tárgyak és kivált a mindennapos kereskedelem közelebbi tárgyait képező cikkek közül a legújabb időkig aránytalanul kevés állított belföldön elő. Itt ugyancsak nehéz helyzete van a magyar iparnak. Az ezen óriási csoport körébe vágó árúk osztrák gyárai már évtizedek előtt hazánk egész szükségletére rendezkedvén be, valósággal kétségbeesett harcot folytatnak e fogyasztási terület megtartásáért. Világos, hogy e versenyellenuloyozását csakis a hazafias magyar fogyasztó közönség pártfogásától várhatjuk.

Az iparpártolási mozgalom már jó ideje kilépett az üres jelszavak világából. Bár a magasatos eszmének gyakorlati érvényesítése ugyszólván kezdő korát éli, nem kicsinylendő eredményekkel állunk szemben. Apróra ki lehet mutatni, hogy egész csomó többé-kevésbé fontos iparok izmosodása, némelyeknek meghonosodása egyenest a védőmozgalom újabb, erélyes nyilvánulásának eredménye. Pedig az iparpártolás ügye jelenleg még szervezetlen. Hiányzik az irányító központ, mely a már egyszer felébresztett közhangulatnak fentartásáról hivatászerűleg gondoskodik.

De azért, vagy éppen azért nincs okunk csüggedni. A társadalom vezető köréi tudatában vannak a fennálló érdekközösségnek. A munka nem fog többé szünetelni. Gyarapodva erőben, eszmékben és tapasztalatokban, meg fogja győzelmes utját járni az egész országban. Ellenségeinkkel, ha ilyenek lennének, majd leszámolunk. Csak a mosolygó lenézés ellen kell magunkat vértelnünk. Erre pedig módot nyújt céljaink realitása, a tény, hogy nem elvont eszmékért, hanem gyakorlati valóságokért, a magyar munkás kenyéréért küzdünk. E feladatban pedig méltán számítunk minden érző ember és jó hazafinak buzgó támogatására.

Keszthelyi levél.

Vasárnap esti korzó. — Ismét a „Balatonvidék.” — A szociálisták. — A Balatoni-Múzeum.

Keszthely, december elején.

A keszthelyi Fő-ut személyforgalma vasárnap este meglehetősen élénk, de annál kevésbé élvezetes. — A korzó csak az ut egyik oldalára szorítkozik s ketten-hárman alig mehetnek egyfolytában. Valami különös, hogy a másik oldalon egyáltalában nem sétál a közönség és inkább a kocsitún meg. Pedig a világitás, illetve a sötétség, egy s ugyanaz mindkét oldalán.

Ez a korzó valóban mulatóhelye Keszthelynek. Itt nem divatos a hölgyek kávéháza járása, — a korzón élvezi tehát a munkaszünetet, ha az idő kedvez. A keszthelyi hölgyekben — eltérőleg a más, e tekintetben híres vidéki városoktól, — nem uralkodik az öltözköztetés, a divatdüh (tisztelőt a nemkivételnek is). — A mi kedves városunknak nincs fényes világitás, tehát hiábavaló lenne a bécsi divat utánzása is. Azért mégis hangos a korzó. Minden rend és nem képviselve van. Iparos, ke-

reskedő, ügyvéd, orvos, diáksereg, gazdaszifuság és fülledt szobákból menekvő vidám — varróleányok csevegése váltakozik a gesztenyesütk szerény kínáltságával.

A szőnyegen levő beszéd tárgy ezidőszert főképpen a „Balatonvidék” ügye. A képviselőtestület tagjai haragosak a lap kirohadása miatt s így a fegyver hátrafelé sült el. Nemcsak a városházán mellőzik a lapot, hanem a gazdászok is helyet foglalnak a nemzeti vagy pardon városi ügy mellett, mert az olvasóegyletükben ők is kitiltották a lapot. Pedig a „Balatonvidék” sokszor állást foglalt mellettük s érdeklődéssel kísérte mozgalmait. Hja, de most, midőn annyiszor hallunk törvényszegésről, jogtiprásról, házszabálysértésről s egyéb a becsületbe ütköző dolgokról, — elfogja a magyart a buzgóság az igazság védelme iránt.

A mult héten itt járt egy pesti szociálista, aki szervezni akarta a helybeli szociálistákat. Ez azonban igen nehezen ment. — Egyrészt azért, mivel kevés azoknak a száma, akik ezt az elvet nyíltan vallják, másrészt pedig, mivel a keszthelyi közönség, nemcsak hogy nem érdeklődik irántuk, sőt ellenszenvvel viseltetik velük szemben. A vásártéren szívesen meghallgatja a „véresszájú” agitátor s ha nem is akarja, helyeseli szavait s belátja azokat az igazságokat, melyeket a nép érdekében, a kisemberek, a munkások védelmében elmond, de amint a szintérről távozik, a kisebb gondja is nagyobb annál. Egy-egy szónok meghívása igen sok költségbe jön s kérdés meghozza-e törekvésük a jól megérdemelt győmoleszt? — Mert hát mondják, hogy szociálistának lenni már magában véve is bűn, hát a ki még azt hirdetni merészi? Hiába törí a fejét ezen a szegény ember, de mit használ? Nincs pénz, — ergo esze sincs. Szegény embernek szegény a szerencséje is. (Ugyancsak jó szociálista érzelmű a „Keszthelyi Krónikás.” — Szerk.)

A mult hét vasárnapjával bezáródott a közönség elől a „Balatoni Múzeum” ajtaja. Városunk eme — talán egyedül álló, „szellemi szórakoztató helye” iránt a közönség nem valami nagy érdeklődést tanusított és a nép tényleg nem nagy fogékonyságot érez a tanulmányos és tudását gyarapító régiségek iránt. Pedig minő nemes élvezet, minő nagyszerű eszme rejlik gyakran egy-egy ilyen régiség emlékekben. Csak az intelligensebb osztályok ismerik fel ennek értékét és lelkes kutatók, fáradszátlan tudománybarátok tevékenysége tették eredményessé a „Balatoni Múzeum” igyekeztét. — Igaz barátai ők a népnek, mert e régiségkincsekkel a haza iránti lelkesedést és ragaszkodást is ápolják. Egy ily múzeum a nép szellemére olyan hatást gyakorol, mind bármely jó könyv s a magasabb eszmék régióiba emelik őt a fátárságos napi munka után.

Keszthelyi Krónikás.

HIREK.

A megyei múzeumokról.

Nagykanizsa, dec. 4.

A „Zala” november 5-iki számában hozta Sági János író társunknak a „Balatoni Múzeum” érdekét védő cikkét. A jeles cikkirő ugyancsak erősen kikelt Zalavármegye városainak múzeum létesítésére irányuló mozgalmait ellen, mert szerinte akkor vármegyénkben „sok lesz az eszkimó és kevés a foka,” vagy egyszerűbb szóval: a cikkirő veszélyeztetve látta a Balatoni-Múzeum érdekét.

Idézzük az annak idején közölt véleményünknek egy részét. A „Zala” tehát ezt írta: „Szerény véleményünk szerint a Balatoni Múzeum arányait és értékeit éppenséggel nem gyöngíti az, ha esetleg Muraközben, Zalaegerszegen és Nagykanizsán is létesítenek egy-egy, a vidék történeti és kulturális múltjáról tanakodó, ugynevezett helyi múzeumokat.

A Balatoni Múzeum, amint már neve is jelzi, első vonalban a Balaton vidékére (tehát Veszprém-, Somogy- és Zala-megyéknek a Balaton mellett fekvő részeire) terjeszkedik ki kutató gyűjtésével. A többi (még csak tervezett) múzeumnak szintén meg lesz a maga kutatási tere, melyet ha lelkiismeretesen kiaknáz, megteszi kötelességét. Nem arra kell törekedni a múzeumok létesítésénél, hogy azok valami nagyarányú alkotások legyenek, hanem, hogy *mentál hűbb képét tárják elénk az illető vidék történeti múltjának és kulturális haladásának.*

Ez a decentralis irány nagy könnyebb-ségekre lesz az egyes vidékek múltjában kutatóknak; mert ha valaki pl. Muraköz múltját akarja tanulmányozni, elmegy Muraköz metropolisába, Csáktornyára, mert tudja, hogy annak múzeumában okvetlenül megtalálja azokat az emléktárgyakat, a melyek Muraköz múltjáról beszélnek a kutató léleknek.

Véleményünk célja az volt, hogy kifejezzék azjunkt annak, hogy nem kárhoztatható az, ha a szóbanforgó városok múzeumot létesítenek, *saját vidékük történetét megőrkítő céllal.* — Egyik keszthelyi lapjárunk nem osztotta ezt a véleményünket, félve a majd felburjánzó „elkaporintás” elvtől, amely feltámad a versengésben. A „Keszthelyi Hírlap” volt az, a mely nem osztotta a „Zala” véleményét. Nem osztotta a véleményünket, amelyben kimondtuk, hogy nem kárhoztatjuk azokat a helyi múzeumokat, amelyek a múzeum székelyének és annak közeli vidékének hű képét akarják majd bemutatni a *saját* történeti múltjuknak és kulturális haladásuknak. Nem tudjuk, hogy a „Keszthelyi Hírlap” véleménye változott-e azóta ez ügyben, de ha nem változott is, mégis találunk november 29-én megjelent számában egy cikket, amelyben a „Keszthelyi Hírlap” egész véletlenül tán (?) igazolja a „Zala” véleményének helyességét. A cikk Darnay Kálmán, az országos hírvé sümegi múzeum tulajdonosának tollából jelent meg. — Darnay Kálmán, mint cikkében írja, elmondja a véleményét oly alakban, amely a legkisebb mérvben sem sérti a Balatoni Múzeum érdekét. S mi ez a Balatoni Múzeum érdekét nem sértő vélemény? Röviden az, hogy: Csináljon Nagykanizsa török múzeumot, Csáktornya egy ott „meg éppen szükséges” etnographiai múzeumot és végül Zalaegerszeg egy Deák-múzeumot. Vagyis, általánosságban kifejezve a dolgot, alakítani kell Nagykanizsán, Csáktornyán és Zalaegerszegen egy a *vidék története és kulturális múltjáról tanuskodó helyi múzeumot.* — Mert hogy a török-múzeum, etnographiai-múzeum és végül Deák-múzeum nem lehet más, mint Nagykanizsa, Csáktornya és Zalaegerszeg, illetve ezek vidékének *történeti múltja*, az világos dolog. És ha ezek után kijelentjük, hogy a „Keszthelyi Hírlap” *fényesen igazolta a „Zala” álláspontjának helyességét*, úgy ez a fentebbiekből teljesen beigazolást nyert.

De nem akarunk mi itt vidékieskedni. Nem akarunk itt tovább ez ügyben vitatkozni. Minden esetre nagyon kár, hogy minden ügyben támadnak Magyarországon kicsinyeskedők és „mosolygók”. A városok most ébrednek kulturális tepsedésükből. Ebben az ébredés korában tehát mindjárt ürömcseppeket vegyíteni: nem célravezető.

Cél? Ez a szó tetszik nekem. A Balatoni Múzeumnak például ez ügyben vezetett intencióját, illetve „aggályait” így körvonalazza. — Darnay Kálmán említett cikkében:

„Főaggályaim tehát *nem is* a múzeumi anyag összehozásának kérdésénél merültek fel (!), nagyobb baj az, hogy a Balatoni Múzeum veszíthet erkölcsi erejéből, mint minden olyan kulturális intézmény, a mely bizonyos területen tultengésben szenved. —

Veszíthet az *anyagján* tekintetében. Meg lesz államsegélyből a szép és alkalmas házhely, de *vesztelizedtetve lehet* az emelendő kulturpalotához a legnagyobb *anyag* eszköz: a három vármegye *telemes hozzájárulása*. Mert nem képzelhető el, hogy Somogy- vagy Veszprémmegye *ezreit* a Balatoni Múzeumhoz *adja*, mikor saját múzeumi anyaga ideiglenes hajlékban szüldök, pedig mindkét múzeum eddigi régészeti anyaga nem megvetendő. Veszprémmegye célszerűen oldotta meg a múzeum kérdését: elhelyezte kincseit a megyeház termeibe, de Somogy megye régiségeit, mely szép rész és bronzleletekből, érdekes hadtörténeti sorozatból áll, az állami gimnáziumban, az igazgató szíveségéből nyert ideiglenes elhelyezést. De *vesztelizedtetve lehet még Zala megye hozzájárulása is*, mert valószínűleg a *megyei segélyt* egyenlő arányban fogják megosztani az összes megyei múzeumok között.

Ez már nyílt, egyenes beszéd, a melyhez nem kell kommentár. „Elkaporintás”-ról tehát csak mellékesen lehet szó, mert hisz a „fő aggályok” nem az „anyag” összehozásának kérdésénél merültek fel.

Uraim, ebben az ügyben igazán nem ártana, — mint Darnay mondja, — „egy kis barátságos eszmecsere”. Mert nagyon kár lenne ez ügyet hirlapi polemikákkal elmérgesíteni.

— **Kinevezés.** A zalaegerszegi csendőrség parancsnokának Csizsár Gynla csendőrfőhadnagyot nevezték ki.

— **Athelyezés.** Molnár Ede felügyelőt, a keszthelyi posta- és távira hivatal főnökét, Budapestre helyezték át. A keszthelyi postahivatal vezetésével Götz Ede póstatiszt bízott meg.

— **Uj gazdasági tanárság.** A földművelésügyi miniszter Tillman Ákost, a magyar-óvári gazd. akadémia végzett hallgatóját, a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézethez ösztöndíjas gazdasági segédde kinevezte és a növénytermelési tanszékhez osztotta be.

— **Adomány a tűzkárosultaknak.** Báró Hornig Károly vespémi püspök 3000 kor. küldött Nemes Dénes márkói plébánosnak, hogy azt a márkói szegényebb sorsu tűzkárosultak között — károsodásuk és szorultságuk arányában — ossza ki.

— **Kántortanító-választás.** A nyugdíjazás következtében megüresedett galamboki kántortanítói állomásra többen is pályáztak, de a dec. 1-ére kitűzött próbára csak hatan jelentek meg; és pedig Buzásy László miháldi; Herbold Géza, muravid; Nemes János, kéthelyi; Fehér Béla, sámsoni; Plehsz Sándor, merenyei; Gondos József vörösi kántortanítók. A kántori próba megtartása után ezek közül egyhangulag Buzásy László miháldi kántortanítót választották meg.

— **Katonazene.** A 48-ik gyalogezred zenekara december hó 12-én, szombaton és 13-án vasárnapon, az Arany-Szarvas szálloda éttermének helyiségében hangversenyt tart. — A közönség bizonyára érdeklődéssel olvasta a híreket, hisz oly ritkán van nekünk nagykanizsaiaknak alkalmunk élvezni egy művészi zenekar játékát. Az ily jövővi katonazenekar hallgatásakor, mint aminő pld. a 48-ik gyalogezred zenekara is, tűnik még csak fel ennek a szórakozási eszköznek a hiánya. Ezért, a jelekből ítélve, szépszámu és díszes közönség fogja felkeresni, az Arany-Szarvas szálloda újonnan és rendkívül szépeu átalakított termét, ahol legalább, ha csak két estén is, alkalmunk lesz élvezni egy kitűnő katonahangversenyt kellemességeit.

— **Befizetés elhalasztás.** A nagykanizsai takarékpénztár r. t. által alapított önségélyösszevetkezést keddi befizetési ünnep miatt csütörtökre lesznek megtartva.

— **Téves hír.** Azon téves híresztelésekkel szemben, mintha a nagykanizsai Izr. Nőegylet farsangi vigalmát jan. hónapban tartaná meg, — illetékes helyről értesülünk, hogy az Izr. jótékony Nőegylet — úgy mint az előző években — a jövő farsangban is február első szombatján, tehát 5-én tartja meg jótékony estélyét a Polgári egylet nagyertermében, melyet magának a Polgári egylet elnökénél ez időre már régebben biztosított is. — A vigalom napját az egyesület vezetősége a többi egyesületekre való tekintetből, bizonyára már előzőleg nyilvánosságra hozza, ha régi dátumától eltérni szándékozott volna: így azonban még nagyon is korainak tartotta a nagyközönséget a még csak febr. hó 5-én rendezendő vigalmával foglalkoztatni.

— **A népkonyha jötevői.** A népkonyha emberbaráti céljaira a következő adományok folytak be: *készpénzben:* Weisz Lajosné 10 korona; *termévények és egyebek:* Pálffy Alajosné 62 fej káposzta, Honnerla Hermanné (Patin) 8 zsák burgonya, Jerfy Adolf (Nagy-Récsé) 6 zsák burgonya, Kovács Antalné (Kerettye) 3 zsák burgonya, 1 zs. sárgarépa, 1 zs. kerek-répa, Fischer Sándorné thea, Fischer Sándor gyűjteménye 6 és fél kiló cukor, Klein Illésné egy fazék zsír, Rosenberg Izraelné vöröshagyma és 1 zs. burgonya, Schwara Ignácné 15 kg. liszt, 5 kg. só, 2 kg. rizs, Fischer Józsefné 5 kg. cukor, 5 kg. só, Mihalecz Károlyné (Kiskánizsa) 1 kosár zöldség, Tóth Józsefné (Sánc) 1 kosár burgonya. — A szíves adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja a népkonyha elnöksége.

— **Piacrendezés.** A piac építkezési része már rendben van. Az egész tér köveze lett és a piac előtt aszfaltjárdát készítettek. A piaci szabályrendelet tervezetét tárgyalja a jogügyi-bizottság, tervezete sok rég óhajtott kívánságot valósít meg a közegészség ügy érdekében. A legfőbb újítás az asztalokon való árusítás.

— **A szegény-ügy.** A „Zala” mult vasárnapi számában vezetőhelyen írt szegény-ügy cikk, szerénységgel nélkül mondhatjuk: nem hangzott ol visszhang nélkül. A sorok igaz szavai megszívlelésre találtak a szegény-ügyi bizottságnál, úgy, hogy a szerdán délután tartott bizottsági gyűlésen a tagok majdnem teljes számmal megjelentek. A gyűlésen valóban szenzációs esemény történt. A mi huzódott éveken keresztül, az egy gyűlésen közeledett a megoldás stádiumához. A városi tanács ez ülésen benyújtott szegény-ügyi szabályrendelet-tervezetének majdnem felét a bizottság letárgyalta. Megbízható forrásból értesülünk, hogy egy legközelebb tartandó gyűlésen a szabályrendeletet további egész terjedelmében letárgyalják és még december havában rendkívüli közgyűlés elé viszik a már évekig vajdó ügyet. A t. v. képviselőtestületnek rendkívüli közgyűlése, tekintve az ügy fontosságát, valószínűleg egyhangu lelkesedéssel szavazza meg a szabályrendeletet és így teljesedik a közönség nagy ráteget áthatott régi h. kívánság: a szegény-ügy rendezése. — Az ügy fontosságára és sürgős-

A karácsonyi alkalmi vásár
leszállított árak mellett

Szénásy, Hoffmann és T^{sa}
selyemáruházában
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.
novemb. 9-től december végéig tart, mely alkalommal

a következő áruk adatnak el feltűnő olcsó árak mellett:

Mintázott p. n. és liberty	... 75 krtól kezdve
Sima liberty	... 75 „
Szines csikos selyem	... 85 „
Sima és schotisch lousine	... 1.15 tól „
Mintázott chiné és lousine	... 1.20-tól „
Mosóbárony minden színben	... 50 krtól „
sth. stb.	

===== Minták kívánatra bérmentve küldetnek =====

ben kifejezésre. Az iparpártolásnak hazafias szent ügyét egyszerűen lemosolyogják. Gunyos ábrázattal vesznek tudomást, ha figyelműztetik őket, hogy egyik-másik szükséglet vagy használati cikk belföldi eredetben éppoly ár és minőség mellett kapható. Hogy mi több e magatartásban, a tudatlanság vagy előítélet, ezt is bátran eldöntetlenül hagyhatjuk. Egy azonban bizonyossággal beigazolható. Hogy a mozgalmak gáncsolóinak fölényes mosolya járványilag pusztít és meggátolja, hogy az iparpártolásnak magasabb eszméje a népesség szélesebb rétegeiben verjen gyökeret.

Akik a mosoly fölényével talán jórészt önkénytelen harcot folytatnak a nemzeti ügy ellen, éppúgy nincsenek tisztában e viselkedés oktalanságaival, mint ahogy nem tudják, hogy ezzel utját veszik egy már számottevő eredményekkel dicsekvő propaganda belterjes alakulásának. A nevétségesség ö! A franciák találó közmondását mozgalmunkban a mosolygók tekintélyes tábora fényes approbációhoz juttatja. — Ezen, a mi közönséges eszünkön messze túljáró szellemi okozzák, hogy a sok oldalról dicséretes buzgalommal szított lelkesedés máig sem birt a nemzeti közép- osztály szívéig férközni.

Hiszen valódi ellensége alig is lehet a mozgalmunk. — Az egyes legfeljebb nézetet nyilvánít. Tényeiben követi vagy mellőzi a hazafias tanítás ígét. Persze nem tenni valamit, a miből közvetlen haszon alig háromolhat, mindig könnyebb dolog, és előbb is talál követőkre. — Akadnak, akik merő fejtűnési viselkedéssel kijelentik, hogy ők nem vesznek magyar portékát, mivel az rossz, hasznavehetetlen. — Olyanok is elegendő vannak, akik egyáltalán nem bíznak benne, hogy a társadalmi védelem előforrást nyújthat iparunk számára. — Ismeretes jelszavuk, hogy önálló vámtérület! nélkül kár minden fáradságot! A mosolygók tömegének ezen csapata kevésbé veszedelmes. Ezek felvilágosíthatók. Csak a mindennapos tömegszükséglet néhány cikkére kell utalnunk, amelyek terén dacára az osztr. gyáripár hallatlan erőlködésének a belfogyasztás jelentékeny hányada (itt-ott nagyobb része) kimutatásilag az iparpártolási eszme népszerűsítése útján lón a honi termék számára biztosítva.

A felvilágosított hathatós eszközét alkalmazzunk ott, hol a közönyt azon balhiedelem kelti, hogy az iparpártolási mozgalom aipajában céltalan, mivel az iparteremtés e révén el nem érhető illetőleg versenyképes ipar keletkezésével a honi származásnak kedvez-

let megalakulására s első három évre vonatkozó referatunk, a melyekből minden érdek-lődő világosan megtalálja az egyesületi működés menetét; közzéve van mindhárom egyesületi évről a számadás vizsgálóbizottság záradékával ellátott számadása s vagyon kimutatása külön-külön: ismertetve van a Balatoni Múzeum állapota az egyesületi harmadik év végén; közöl kimutatást az egyesület és muzeuma javára az egyesületi első három év alatt tett adományokról, illetve ajándékokról; közöl az egyesület tisztviselőinek, igazgató-választmányának, alapító és rendes tagjainak névjegyzékét, mely egyuttal nagyon áttekintés kimutatás a befizetett tagsági járulékokról. Az alapító-tagok jegyzékével kapcsolatosan kimutatást közöl az alapítványok állásáról is. A „Nekrológ” rovatban közli az elhunyt tagok névsorát, közöttük Hencz Antalét, az egyesület első alelnökét, valamint Huszár Károlyt, az egyesület egyik oszlopos tagját részletesen s mindkettőt arcképpel. Befejezésül közli az egyesület alapszabályait.

Ezekben ismertettük a legrövidebb vonásokban a Balatoni Múzeum-Egyesület első Evkönyvét s bátran hozzáfűzük, hogy annak a változatos s minőségileg is elsőrangú tartalma, továbbá az egyesületi értesítő világos berendezése dicséretre szolgál az egyesületnek. Az Evkönyv kiállítása cinos, képei sikerült s Farkas János könyvnyomdájából kerültek ki.

Üdvözljük a Balatoni Múzeum-Egyesületet eme erkölcsi sikere alkalmából!

K.

ményezése ugyanis bekövetkezik. Kétségtelen hogy egyedül társadalmi védekezés útján hatalmas gyáripár nem fejlődhetik és hogy a külállamok iparát egytől-egyig magas véd-vámok hozták létre. Nekünk egyelőre nem is az a célunk, hogy 'elsőrangú iparállamok versenytársul szegődjünk. Beérhetjük azzal, hogy addig is míg a viszonyok kedvező alakulása az iparfejlesztésnek leghatékonyabb szerét kezünkbe adja, — a honi talajba jól beleillő gyártási ágakat honosítsunk és erősítsük. A legszükségesebb fogyasztási cikkekben függetleníteni kell magunkat a külföldtől, ami nemcsak szorosan vett közgazdasági, hanem politikai szempontból is rendkívüli fontosságú bir.

A gyári statisztikának futó szemlélete bárkit meggyőzhet, hogy a jelen viszonyok mellett is felelő sok szakmában országos híré ipartepek létesültek. Am tudnivaló, hogy a míg társadalmunk védőereje szunnyad, a fejlődés inkább egyes oly ágak terén jelentkezett, amelyeknél vagy a cikknek kiúterjesége vagy más helyi előnyök kedveztek a termelésnek. Az apró-cseprő használati tárgyak és kivált a mindennapos kereskedelem köz-keletű tárgyait képező cikkek közül a legújabb idők aránytalanul kevés állítottatott belföldön elő. Itt ugyancsak nehéz helyzete van a magyar iparnak. Az ezen óriási csoport körébe vágó árúk osztrák gyárai már évtizedek előtt hazánk egész szükségletére rendezkedvén be, valósággal kétségbeesett harcot folytatnak a fogyasztási terület megtartásáért. Világos, hogy e verseny ellensúlyozását csakis a hazafias magyar fogyasztó közönség pártfogásától várhatjuk.

Az iparpártolási mozgalom már jó ideje kilépett az üres jelszavak világából. Bár a magasabb eszmének gyakorlati érvényesítése ugyszólván kezdő korát éli, nem kicsinyelendő eredményekkel állunk szemben. Apróra ki lehet mutatni, hogy egész csomó többé-kevésbé fontos iparok izmosodása, némelyeknek meghonosodása egyenest a védőmozgalom újabb, erőlyes nyilvánulásának eredménye. Pedig az iparpártolás ügye jelenleg még szer-vezetlen. Hiányzik az irányító központ, mely a már egyszer felébresztett közhangulatnak fentartásáról hivatásszerűleg gondoskodnék.

De azért, vagy éppen azért nincs okunk csüggedni. A társadalom vezető körei tudatában vannak a fennálló érdekközösségnek. A munka nem fog többé szünetelni. Gyarapodva erőben, eszmékben és tapasztalatokban, meg fogja győzelmes útját járni az egész országban. Ellenségeinkkel, ha ilyenek lennének, majd leszámolunk. Csak a mosolygó lenézés ellen kell magunkat véteznünk. Erre pedig módot nyújt céljaink realitása, a tény, hogy nem elvont eszmékért, hanem gyakorlati valóságokért, a magyar munkás kényeréért küzdünk. E feladatban pedig méltán számíthatunk minden érző ember és jó hazafinak buzgó támogatására.

Keszthelyi levél.

Vasárnap esti korzó. — Ismét a „Balatonvidék.” — A szociálisták. — A Balatoni-Múzeum.

Keszthely, december elején.

A keszthelyi Fő-ut szemeilyforgalma vasárnap este meglehetősen élénk, de annál kevésbé élvezetes. — A korzó csak az ut egyik oldalára szorítkozik s ketten-hárman alig mehetnek egyfolytában. Valami különös, hogy a másik oldalon egyáltalában nem sétál a közönség és inkább a kocsiuton megy. Pedig a világitás, illetve a sötétség egy s ugyanaz mindkét oldalon.

Ez a korzó valóban mulatóhelye Keszthelynek. Itt nem divatos a hölgyek kávéházba já-rása, — a korzón élvezi tehát a munkászűne-t, ha az idő kedvez. A keszthelyi hölgyekben — eltérőleg a más, e tekintetben híres vidéki városoktól, — nem uralkodik az öltözék-fitogtatás, a divatdüh (tisztelte a nemkívételeknek is). — A mi kedves városunknak nincs fényes világitása, tehát hiábavaló lenne a bécsi divat utánzása is. Azért mégis haugos a korzó. Minden rend és nem képviselve van. Iparos, ke-

reskedő, ügyvéd, orvos, diáksereg, gazdaszifuság és füledt szobákból menekvő vidám — varróleányok csevegése váltakozik a gesztenye-sütők szerény kínálatával.

A szőnyegen levő beszéd tárgy ezidőszent főképpen a „Balatonvidék” ügye. A képviselő-testület tagjai haragosak a lap kirohanása miatt s így a fegyver hátrafelé sült el. Nemcsak a városházán mellőzik a lapot, hanem a gazdászok is helyet foglalnak a nemzeti vagy pardon városi ügy mellett, mert az olvasó-egyletükben ők is kiütötták a lapot. Pedig a „Balatonvidék” sokszor állást foglalt mellet-tük s érdeklődéssel kísérte mozgalmait. Hja, de most, midőn annyiszor hallunk törvényszé-geről, jogtörpársról, házszabálytetséről s egyéb a becsületbe-ütőző dolgokról, — elfogja a magyart a buzgóság az igazság védelme iránt.

A mult héten itt járt egy pesti szociálista, aki szervezni akarta a helybeli szociálistákat. Ez azonban igen nehezen ment. — Egyrészt azért, mivel kevés azoknak a száma, akik ezt az elvet nyíltan vallják, másrészt pedig, mivel a keszthelyi közönség, nemcsak hogy nem ér-deklődik irántuk, sőt ellenszenvvel viseltetik velük szemben. A vásártérnen szívesen meg-hallgatja a „véresszáj” agitátort s ha nem is akarja, helyeseli szavait s belátja azokat az igazságokat, melyeket a nép érdekében, a kis-emberek, a munkások védelmében elmond, de amint a szintéről távozik, a kisebb gondja is nagyobb annál. Egy-egy szónok meghívása igen sok költségbe jön s kérdés meghozza-e törekvésük a jól megérdemelt győmoleszt? — Mert hát mondják, hogy szociálistának lenni már magában véve is bűn, hát a ki még azt hirdetni merésze? Hiába törí a fejt ezen a szegény ember, de mit használ? Nincs pénz, — ergo esze sincs. Szegény embernek szegény a szerencséje is. (Ugyancsak jó szociálista ér-zelmű a „Keszthelyi Krónikás.” — Szerk.)

A mult hét vasárnapjával bezáródott a közönség elől a „Balatoni Múzeum” — ajtaja. Vá-rosumk eme — talán egyedül álló, „szellemi szórakoztató helye” iránt a közönség nem va-lami nagy érdeklődést tanusított és a nép tényleg nem nagy fogékonyságot érez a ta-nulságos és tudását gyarapító régiségek iránt. Pedig minő nemes élvezet, minő nagyszerű eszme rejlik gyakran egy-egy ilyen régiség-emlékben. Csak az intelligensebb osztályok ismerik fel ennek értékét és lelkes kutatók, fíradhatatlan tudománybarátok tevékenysége tették eredményessé a „Balatoni Múzeum” igye-kezetét. — Igaz barátai ők a népnék, mert e régiségkincsekkel a haza iránti lelkesedést és ragaszkodást is ápolják. Egy ily múzeum a nép szellemére olyan hatást gyakorol, mind bármely jó könyv s a magasabb eszmék ré-gióiba emelik őt a fáradságos napi munka után.

Keszthelyi Krónikás.

HIREK.

A megyei muzeumokról.

Nagykanizsa, dec. 4.

A „Zala” november 5-iki számában hozta Sági Jánosíróatársunknak a „Balatoni Múzeum” érdekelt védő cikkét. A jeles cikkíró ugyancsak erősen kikelt Zalavármegye városainak muzeum létesítésére irányuló mozgalmait ellen, mert szerinte akkor vármegyénkben „sok lesz az eszkimó és kevés a főke,” vagy egyszerűbb szóval: a cikkíró veszélyeztetve látta a Balatoni-Múzeum érdekeit.

Idézzük az annak idején közölt véleményünknek egy részét. A „Zala” tehát ezt írta: „Szerény véleményünk szerint a Balatoni Múzeum arányait és értékét éppenséggel nem gyöngíti az, ha esetleg Muraközben, Zalaegerszezen és Nagykanizsán is létesítenek egy-egy, a vidék történeti és kulturális múlt-járól tanuskodó, ugynevezett helyi muzeumokat.

A Balatoni Múzeum, amint már neve is jelzi, első vonalban a Balaton vidékére (tehát Veszprém-, Somogy- és Zala-megyéknek a Balaton mellett fekvő részeire) terjeszkedik ki kutató gyűjtésével. A többi (még csak tervezett) múzeumnak szintén meg lesz a maga kutatási tere, melyet ha lelkiismeretesen kiakná, megteszi kötelességét. Nem arra kell törekedni a múzeumok létesítésénél, hogy azok valami nagyarányú alkotások legyenek, hanem, hogy *mondtál hűbb képét tárják elénk az illető vidék történeti múltjának és kulturális haladásának.*

Ez a decentralis irány nagy könnyebb-ségekre lesz az egyes vidékek multjában kutatóknak; mert ha valaki pl. Muraköz multját akarja tanulmányozni, elmegy Muraköz metropolisába, Csáktornyára, mert tudja, hogy annak múzeumában okvetlenül megtalálja azokat az emléktárgyakat, a melyek Muraköz multjáról beszélnek a kutató léleknek.

Véleményünk célja az volt, hogy kifejezzék azidjunkt annak, hogy nem kárhoztatható az, ha a szóbanforgó városok múzeumot létesítenek, *saját vidékük történetét megörökítő céllal.* — Egyik keszthelyi lapársunk nem osztotta ezt a véleményünket, félve a majd felburjánzó „elkaporintás” elvétől, amely feltámad a versengésben A »Keszthelyi Hírlap» volt az, a mely nem osztotta a »Zala» véleményét. Nem osztotta a véleményünket, amelyben kimondtuk, hogy nem kárhoztatjuk azokat a helyi múzeumokat, amelyek a múzeum székhelyének és annak közeli vidékének hű képét akarják majd bemutatni a *saját* történeti multjuknak és kulturális haladásuknak. Nem tudjuk, hogy a »Keszthelyi Hírlap» véleménye változott-e azóta ez ügyben, de ha nem változott is, mégis találunk november 29-én megjelent számában egy cikket, amelyben a »Keszthelyi Hírlap» egész véletlenül tán (?) igazolja a »Zala» véleményének helyességét. A cikk Darnay Kálmán, az országos híri sümegi múzeum tulajdonosának tollából jelent meg. — Darnay Kálmán, mint cikkében írja, elmondja »véleményét oly alakban, amely a legkisebb mérvben sem sérti a Balatoni Múzeum érdekét. S mi ez a Balatoni Múzeum érdekét nem sértő vélemény? Röviden az, hogy: Csináljon Nagykanizsa török múzeumot, Csáktornya egy ott »meg éppen szükséges» etnographiai múzeumot és végül Zalaegerszeg egy Deák-múzeumot. Vagyis, általánosságban kifejezve a dolgot, alakítani kell Nagykanizsán, Csáktornyán és Zalaegerszegen egy a *vidék története és kulturális multjáról tanuskodó helyi múzeumot.* — Mert hogy a török-múzeum, etnographiai-múzeum és végül Deák-múzeum nem lehet más, mint Nagykanizsa, Csáktornya és Zalaegerszeg, illetve ezek vidékének *történeti multja*, az világos dolog. És ha ezek után kijelentjük, hogy a »Keszthelyi Hírlap» fényesen igazolta a »Zala» álláspontjának helyességét, úgy ez a fentebbiekből teljesen beigazolást nyert.

De nem akarunk mi itt vidékieskedni. Nem akarunk itt tovább ez ügyben vitatkozni. Minden esetre nagyon kár, hogy minden ügyben támadnak Magyarországon kicsinyeskedők és »mosolygók. A városok most »ébrednek kulturális tepsedésükből. Ebben az »ébredés» korában tehát mindjárt ürömcseppeket vegyíteni: nem célravezető.

Cél? Ez a szó tetszik nekem. A Balatoni Múzeumnak például ez ügyben vezetett intencióját, illetve »aggályait így körvonalaazza — Darnay Kálmán említett cikkében:

»Főaggályaim tehát nem is a múzeumi anyag összehozásának kérdésénél merültek fel (!), nagyobb baj az, hogy a Balatoni Múzeum veszíthet erkölcsi erejéből, mint minden olyan kulturális intézmény, a mely bizonyos területen túltengésben szenved. —

Veszíthet az *anyagjak* tekintetében. Meg lesz államsegélyből a szép és alkalmas ház hely, de *vesztélyeztetve lehet az emelendő kulturálatához a legnagyobb anyagi eszköz: a három vármegye tetemes hozzájárulása.* Mert nem képzelhető el, hogy Somogy- vagy Veszprémmegye ezreit a Balatoni Múzeumhoz adja, mikor saját múzeumi anyaga ideiglenes hájékban sinlődik, pedig mindkét múzeum eddigi régészeti anyaga nem megvetendő. Veszprémmegye célszerűen oldotta meg a múzeum kérdését: elhelyezte kincseit a megyeház termeibe, de Somogy-megyeregiségeit, mely szép rész és bronzleletekből, érdekes hadtörténeti sorozatból áll, az állami gymnáziumban, az igazgató szíveségéből nyert ideiglenes elhelyezést. De veszélyeztetve lehet még *Zala-megye hozzájárulása is*, mert valószínűleg a megyei segélyt egyenlő arányban fogják megosztani az összes megyei múzeumok között.

Ez már nyílt, egyenes beszéd, a melyhez nem kell kommentár. »Elkaporintás»-ról tehát csak mellékesen lehet szó, mert hisz a »fő aggályok» nem az »anyag» összehozásának kérdésénél merültek fel.

Uraim, ebben az ügyben igazán nem ártana, — mint Darnay mondja, — »egy kis barátságos észmese!» Mert nagyon kár lenne ez ügyet hírlapi polemiákkal elmérgesíteni.

— Kinevezés. A zalaegerszegi csendőrség parancsnokának Csizsár Gyula csendőrfőhadnagyot neveztek ki.

— Athelyezés. Molnár Ede felügyelőt, a keszthelyi posta- és táviráda hivatal főnökét, Budapestre helyezték át. A keszthelyi postahivatal vezetésével Götz Ede póstatistát bízott meg.

— Új gazdasági tanársegéd. A földművelésügyi miniszter Tillman Ákost, a magyaróvári gazd. akadémia végzett hallgatóját, a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézethez ösztön-díjas gazdasági segédde kinevezte és a növénytermelési tanszékhez osztotta be.

— Adomány a tűzkárosultaknak. Báró Hornig Károly veszprémi püspök 3000 kor. küldött Nemes Dénes márkói plébánosnak, hogy azt a márkói szegényebb sorsu tűzkárosultak között — károsodásuk és szorultságuk arányában — ossza ki.

— Kántortanító-választás. A nyungdíjazás következtében megüresedett galamboki kántortanítói állomásra többen is pályáztak, de a dec. 1-ére kitűzött próbára csak hatan jelentek meg; és pedig Buzásy László miháldi; Horboly Géza, muravidi; Nemes János, kethelyi; Fehér Béla, sámsoni; Pleheisz Sándor, merenyei; Gondos József vörsi kántortanítók. A kántori próba megtartása után ezek közül egyhangulag, Buzásy László miháldi kántortanítót választották meg.

— Katonazene. A 48-ik gyalogezred zenekara december hó 12-én, szombaton és 13-án vasárnapon, az Arany-Szarvas szálloda éttermének helyiségében hangversenyt tart. — A közönség bizonyára érdeklődéssel olvasta a híreket, hisz oly ritkán van nekünk nagykanizsaiaknak alkalmunk élvezni egy művészi zenekar játékát. Az ily jónévu katonazenekar hallgatásakor, mint aminő pld. a 48-ik gyalogezred zenekara is, tűnik még csak fei ennek a szórakozási eszköznek a hiánya. Ezért, a jelekből ítélve, szépszámu és diszes közönség fogja felkeresni, az Arany-Szarvas szálloda újonnan és rendkívül szépen átalakított termeit, ahol legalább, ha csak két estén is, alkalmunk lesz élvezni egy kitűnő katonahangversenyt kellemességeit.

— Befizetés elhalasztás. A nagykanizsai takarékpénztár t. által alapított önszolgálószövetkezet keddi befizetési ünnep miatt csütörtökön lesznek megtartva.

— Téves hír. Azon téves híresztelésekkel szemben, mintha a nagykanizsai Izr. jót. Nőegylet farsangi vigalmát jan. hónapban tartaná meg, — illetékes helyről értesülünk, hogy az Izr. jótékony Nőegylet — úgy mint az előző években — a jövő farsangban is február első szombatján, tehát 5-én tartja meg jótékony estélyét a Polgári egylet nagytermében, melyet magának a Polgári egylet elnökénél ez időre már régebben biztosított is. — A vigalom napját az egyesület vezetősége a többi egyesületekre való tekintetből, bizonyára már előzőleg nyilvánosságra hozza, ha régi dátumától eltérni szándékozott volna: így azonban még nagyon is korainak tartotta a nagyközönséget a még csak febr. hó 5-én rendezendő vigalmával foglalkoztatni.

— A népkönyha jótéved. — A népkönyha emberbaráti céljaira a következő adományok folytát be: Készpénzben: Waiss Lajosné 10 korona; termelvények és egyébek: Pálly Alajosné 62 fej káposzta, Hoannerla Hermanné (Palin) 8 zsák burgonya; Jerfy Adolf (Nagy-Récsé) 6 zsák burgonya, Kovács Antalné (Kerettye) 3 zsák burgonya, 1 zs. sárgarépa, 1 zs. kerek-répa, Fischer Sándorné thea. Fischer Sándor gyűjteménye 6 és fél kiló cukor, Klein Illésné egy fazék zsír, Rosenberg Izraelné vöröshagyma és 1 zs. burgonya, Schwarz Ignácné 15 kg. liszt, 5 kg. só, 2 kg. rizs, Fischer Józsefné 5 kg. cukor, 5 kg. só, Mihalecz Károlyné (Kiskánizsa) 1 kosár zöldség, Tóth Józsefné (Sánc) 1 kosár burgonya. — A szíves adakozóknak halás köszönetét nyilváníti a népkönyha elnöksége.

— Piacrendezés. A piac építkezési része már rendben van. Az egész tér köveze lett és a piac előtt aszfalt-járdát készítettek. A piaci szabályrendelet tervezetét tárgyalja a jogügyi-bizottság, tervezete sok rég óhajtott kívánságot valósít meg a közegészség ügy érdekében. A legfőbb újítás az asztalokon való árusítás.

— A szegény-ügy. A »Zala» mult vasárnapi számában vezethelyen irt szegény ügy cikk, szerénytelenség nélkül mondhatjuk: nem hangzott ol visszhang nélkül. A sorok igaz szavai megszívó-lésre találtak a szegény-ügyi bizottságnál, úgy, hogy a szerdán délután tartott bizottsági gyűlésen a tagok majdnem teljes számmal megjelentek. A gyűlésen valóban szenzációs esemény történt. A mi huzódott éveken keresztül, az egy gyűlésen közeledett a megoldás stadiumához. A városi tanács az ülésen benyújtott szegény-ügyi szabályrendelet-tervezetének majdnem felét a bizottság letárgyalta. Megbízható forrásból értesülünk, hogy egy legközelebb tartandó gyűlésen a szabályrendeletet további egész terjedelmében letárgyalják és még december havában rendkívüli közgyűlés elé viszik a már évekig vajdó ügyet. A t. v. képviselőtestületnek rendkívüli közgyűlése, tekintve az ügy fontosságát, valószínűleg egyhangu lelkesedéssel szavazza meg a szabályrendeletet és így teljesedik a közönség nagy rőteget áthatott régi kívánság: a szegény-ügy rendezése — Az ügy fontosságára és sürgős-

A karácsonyi alkalmi vásár
leszállított árak mellett

Szénásy, Hoffmann és Tsa
selyemáruházában
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

novemb. 9-től december végéig tart, mely alkalommal

a következő árak adatnak el feltűnő olcsó árak mellett:
Mintázott p. ngis és liberty mirje 65 krtól kezdve
Sima liberty " 75 " "
Szines csikos selyem " 85 " "
Sima és schotisch lousine " 1.15-től " "
Mintázott chimé és lousine " 1.20-tól " "
Mosóbársony minden színben " 50 krtól " "
stb. stb.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

ségére való tekintettel kívánatos lenne, hogy a bizottság még a közeli napokban letárgyalja a hátra lévő tervezet részt, hogy a városi képviselők idejekorán, jóval a rendkívüli közgyűlés előtt kézhez kapják a fontos szabályrendelet tervezetét, mert ehhez hozzászólni csak alapos vizsgálattal és körültekintéssel lehet.

— A zalamegyei Gazdasági Egyesület december hó 6-án délelőtt 8^{1/2} órákor saját helyiségében Zalaegerszegen közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: Számvizsgáló-bizottság kiküldése az 1904. évre; a számvizsgáló-bizottság jelentése az 1904. költségelérányzat tárgyában; az 1904. évi munkaprogramm; az O. M. G. E. átirata; a kezthelyi m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságának átirata az egyesület által alapított milleniumi 200 koronás ösztöndíj kiadása tárgyában; folyó ügyek és indítványok tárgyalása.

— **Hirdető táblákat és oszlopokat!** — A nagykanizsai közügyeknek, mint azt már többször kifejeztük, legfőbb jellemzője az érett megfontoltság. De ebben azután szőrszálhasogatók vagyunk. Nálunk újítás csak akkor létesül, ha azt már Piripecsón is megvalósították, különben az újítás megmarad »laptölteléknek« és »utópiának«. — A város szépségzi haladását is közügynek tartjuk. Igaz, hogy a gazdasági haladás előbbre való a szépségzi haladásnál, de azért egy városnak mégis sokat kell adnia erre a haladásra is. Nagykanizsa nem törődik ezzel. Mindenben inkább halad, csak a város külső csinosításában nem. Itt van például a rendezetlen **plakáttagasztás**. Ha valamely köklercspat végighalad városunkon, ez már nagy nyomot hagy nálunk. Mert a köklerosoknak első dolguk, hogy 3-4 színi plakáttal tele ragasszák a város tekintélyes számú házát és az utcák villam-oszlopait. Ez utóbbi ügyben a legutóbbi közgyűlésen interpellált egyik városatyja, de azért érdemleges intézkedés a plakátrozás ügyében nem történt. A Szépitő-egyesület is már többször kikelt a város ily csufítása ellen, de panaszra süket fülekre talált. Több oldalról nyújtottak be a város tanácsához ajánlatot hirdető-oszlopok és táblák felállítására iránt, de nem találtak meghallgatásra. Igazán nem tudjuk miért. A közönség kihasználásáról nem lehet szó, mert hisz a városi tanács korlátozhatja a hirdetési tarifákat. És figyelembe a mostani rendszertelen plakát-felragasztást, midőn X segélyegylet hirdetését felülragasztá Y segélyegylet stb.; midőn a tisztességtelen verseny e téren oly erősen divik, akkor ez ügyben szükséges már az intézkedés.

— **Hosszú életű asszony.** Barcsi tudósítónk írja, hogy Kovács Katalin, néhai Fazekas János özvegye Drávatamásban 107 éves korában meghalt. Életének utolsó két évét leszámítva, amikor már szemévilágát elvesztette, nem emlékezett arra, hogy valaha beteg lett volna.

— **A nagykanizsai Tornaegylet** dec. hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlését. Unger Ullmann Elek üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat a közgyűlést megnyitotta. A számvizsgálók által felülvizsgált 1903. évi zár-zámadást a közgyűlés jóváhagyta. Az 1904. évi költségelérányzat megállapítása után megejtették a tisztikar megválasztását. A megválasztottak névsora a következő: Unger Ullmann Elek elnök, Weismayer Lipót alelnök, Ilavus Hugó dr. jegyző, Weisz Bódog pénztáros, Tripammer Gyula

műfelügyelő, Kálmán Leó szertáros. — Választmányi tagok: Fischer Lajos, Kaiser Elek, Knorr Kálmán, Lajpczig Antal, Markovics Dávid, Neusiedler Antal dr., Eöri Szabó Jenő dr., Hérics Tóth Lajos dr. — Számvizsgálók: Fesselhofer József ifju, Ström Ottó. — A Kör elhatározta, hogy még e hó folyamán közös-lakomát tart.

— **A szombathelyi párbaj vége.** Ez év elején történt Szombathelyen, hogy Stieder György földbirtokos párbajban agyonlőtte Ernusz György odaváló ügyvédet. A szombathelyi ügyesség vádat emelt Stieder ellen párbialdal vétsége miatt, de vádindítványt nyújtott be, a segédek ellen is, egyben letartóztatta Stieder Györgyöt. A királyi tábla azonban a segédek ellen megindított eljárást beszüntette. A szombathelyi törvényszék f. é. február 28-án tárgyalta a nagy feltűnést keltő ügyet s hosszas tárgyalás és a tanuknak meghallgatása után Stieder Györgyöt két és fél évi államfogházra ítélte. Ez ítéletet a győri ítélőtábla helybenhagyta. A királyi kuriahoz bejelentett semmisségi panaszt a minap tárgyalta a III. büntető tanács Lösonczy Ödön bíró előadásában, amelynek alapján a semmisségi panaszt a kuria vizsantastotta.

— **Kérelem a szülőkhöz.** A következő sorokat küldötték belapunknak: A »Kolosvári Középiskolai Tanárjelöltek Segélyző Egyesülete« ez uton is kéri a szülőket, hogy ha gyermekeik mellé szakképzett, jó nevelőkre, korrepetitorokra, tanítókra van szükségük, egy javadalmazást is feltüntető egyszerű levélben forduljanak az egyesülethez (Kolosvár, Egyetem), a mely minden tekintetben megfelelő szakképzett nevelőket fog gyermekeik mellé állítani. — A közvetítés teljesen díjtalan. Remélve azt, hogy a szülők gyermekeik helyes irányu nevelését lelkiükön viselik, hisszük, hogy mennél többször lesz alkalmunk nekik ez irányban szolgáltatukra lenni. Császay László elnök, Dóczy Ferenc titkár.

— **Hölle Károly** budapesti kesztyűgyáros lapunk mai számában közölt hirdetésére felhívjuk lapunk t. olvasói figyelmét.

— **Postai küldemények fölírása.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a levélpostai küldemények borítékára, vagy címszalagjára tehető felírások ügyében új határozatot hozott. A határozat szerint a küldemény feladója saját nevét, állását és lakását a burkolat első vagy hátulso oldalának felső szélére kiírhatja, rányomathatja, vagy bélyegzőjét rányomathatja. Ezenkívül a boríték vagy a cím-szalag cimoldalán és hátulso oldalán nyomtatott egyéb megjelölés, ábra, kép és hirdetés alkalmazható. A hirdetés azonban ugyanazon a küldeményen csak egy-egy vállalatra, üzletre, illetőleg ügykörre vonatkozhatik és csak annyi helyet foglalhat el, hogy a cím könnyen olvasható legyen és a helyi és kelti bélyegző, valamint az esetleg szükséges szolgálati megjegyzések följegyzésére elegendő hely maradjon. Magánvállalatok levelezőlapjai és zárt képes levelezőlapjai szintén az előbbi szabályok alá tartoznak. A magánvállalatok gyártmányán a »Magyar királyi posta« felírás vagy a magyar címer alkalmazása tilos. Ezeket a postahivatalok nem küldik tovább, hanem a feladónak adják vissza, illetőleg mint tért küldeményt kezelik.

— **Hivatalos stílus.** A b...i kir. járásbíróság aktáiból való a következő pár sor írás: »Feltéve, hogy a letét letéve volna, nem tehető fel, hogy letét oly feltétellel tétetett volna le, hogy a feltételes letéti kamatok bevételei a letét tételeihez tétetvén, azok a letéte alperes-előnyös tételei közé tétethetnének...«

— **Gazdáltnak nyeresemények.** A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Jásziv sorsjegyeknél 16600 drb. olyan nyeresemény van, amelyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel a sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van már huzva. Így van ez a többi sorsjegyeknél is és mivel ezek a nyeresemények elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég gondosak és nem járatnak megbízható sorsolási lapot Ennélfogva, akinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járása. Ilyenként ajánlható a »Pénzügyi Hírlap«, amelynek sorsolási melléklapját a Pénzügyi Utmutatót a nagym. m. kir. belügy-miniszter, mint teljesen megbízható szakköz-lönyt, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter, mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen kapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, amely sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza kezdettől fogva az 1903. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva, vagy nincs. A »Pénzügyi Hírlap« előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, amely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi-ut 44. szám.

— **A magyar tisztek hazahelyezése.** A magyar honos tiszteknek magyar csapattestekhez való visszahelyezésével már komolyan foglalkoznak a közös hadügyminiszteriumban. — A hadügyminiszter rendeletet intézett az összes csapattestek és intézetek parancsnokságaihoz, amelyben elrendeli, hogy ez év december hónap 10-ig az állományukhoz tartozó tisztek honosságáról kimutatást terjesztsenek elő. — Ama, jelenleg magyarhonos tisztek, akik az osztrák állampolgárság elnyeréséért már lépéseket tettek, külön fölemlítendő, mert ezek továbbra is a birodalmi tanácsban képviselt országok területéről kiegészített csapattesteknél maradna.

— **Póttartalékosok behívása.** — Illetékes helyről megerősítik azt a már többször felmerült hírt, hogy a hadügyi kormány kénytelen abban az esetben, ha a sorozás január hóban nem volna megterthető, a három utolsó sorozási évfolyambeli póttartalék legénységét az 1888. évi XVIII. t.-c. alapján behívni, illetőleg a lovasságnál és lovastűzérségnél a legutolsó évfolyambeli legénységet visszatartani. Mintán ez az ország biztossága és a kiképző szolgálat által okvetlenül megkövetelt intézkedés sok ezer családot sújtana, ezt a rendszabályt csak az elkerülhetetlen szükség mértéke szerint fogják toganatosítani.

— **Művészeti haladás.** A modern társadalmi eszmék tisztulásával bizonyos felleudulás tapasztalható a művészetek haladásában is. Nagykanizsáról szólunk. A közönségben menderősebben fejlődik a művészeti érzés. Figyeli, szemléli a művészeti haladást és ennek terméseit, sőt tovább is megy: Ő saját maga, személyesen is belepillant a művészeti műhelybe. A művészet minden ágában találunk már »műkedvelőket«, akik szabad óráikban a művészet nemcsak eszméinek hódolnak és gyakorlat által maguk is többé kevésbé művészek lesznek. Különösen szép számmal hódolnak nálunk a festészetnek. Csak az a kár, hogy nem áll rendelkezésükre a műkedvelőknek az őket támogató utbaigazítás. Épp azért készséggel tudatjuk a »Zala« olvasóival, hogy egy tehetséges, iparművészeti iskolát végzett fiatal festő művész — akiről már

Műtrágya beszerzés.

Van szerencsém a t. gazdaközönség tudomására hozni, hogy a „HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyiipar részvénytársaság képviselőlet egész Zalamegyére kiterjedőleg átvettem és kérem, hogy a műtrágya szükséglet fedezése ügyében bizalommal hozzám fordulni szíveskedjenek. — Legelőbb árszámlításról és figyelmes kiszolgálásról biztositva a t. gazdaközönséget, maradok kiváló tisztelettel Reichenfeld Gyula, Nagykanizsa.

tanulók korában is dolgozatai révén megemlékeztek a lapok — szívesen lejönné a fővárosból festő órákat adni, ha elegendő számú tanulót jelentkeznék. Aki ez ügyben érdeklődik a fiatal festő címe iránt megtudhatja azt Fischel Fülöp műkereskedésében Nagykanizsa, Városház-palota.

— A locomobil- és cséplőgépezők tanfolyama az állami felső ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) jövő évi január 2-án nyílik meg s április hó 10-ig tart. — E tanfolyamon a gőzmozdonyok (locomobilok) és cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulóknak a 18 ik életévüket betöltött, írni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok vétetnek fel. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezenkívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában, munkakönyvet tartoznak benyújtani. A tandíj 16 kor., amit a beiratkozás alkalmával kell lefizetni. — A beiratások f. évi december 14-től 19. napjáig tartanak az intézet helyiségében. Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január hó 2-áig kell személyesen megjelenniük az intézetben.

— Mikor lesz a sorozás? A mai zavaros politikai viszonyok egyik legaktuálisabb kérdése, hogy mikor tartják meg a folyó évben elmaradt sorozást. A kormány ama terve, hogy december 23-án befejezzék az ujonccéllistát, — az ellenzék csökönyös magatartása folytán hajótörést szenvedett. — Ez által a besorozandók négy hónapot veszítettek, ami nagy sor a katonaleletben. Ha az első terv szerint tartják meg a sorozást, az ujoncok január végén vonultak volna be s 1906. szeptemberben léptek volna ki s így összesen két év és 8 hónapot kellett volna szolgálniuk. E terv elcsúszván, az ujoncozást csak 1904. év elején tarthatják meg s így a bevonulás április eleje előtt aligha lesz meg. A jövő áprilisban bevonuló ujoncok 1907. márciusban szabadságoltatnak csak, ami nagy idővesztés, a régi tervvel szemben. Mivel április elejére a harmadik évüket kiszolgált (negyedéves) katonák már szabadságoltatnak az ujonccépzést az egyévi önkéntesek teljesítik, kik arra az időre már altisztek lesznek. Az ujonnan besorozott egyévi önkéntesek a jövő év októberében kezdik meg szolgálatukat.

— Érdekes tapasztalatok. Bizonyára érdekelni fogja mezőgazdáinkat, kiknél a trágyázás napirenden való kérdést képez, hogy Németországban számtalan kísérlet alapján kétséghatározottan bizonyított, miszerint egy igen fontos műtrágyafajt illetőleg eddig a leg-

nagyobb tévedésben voltunk! Szó van pedig a Thomassalakról, amelyről a magyar gazdák saját tapasztalatból is tudják, hogy kitűnő, biztos és tartós hatásva foszforsavas műtrágya, de általánosan el van terjedve Magyarországon azon balhiedelem, hogy a Thomassalak csak akkor hat, ha azt ősszel alkalmazzuk. Nos hát ez óriási tévedés! Ebben a tekintetben példát vehetünk a német-gazdáról, aki alkalmazza a Thomassalakot az év minden szakában, őszi, al- őszi, tavasziak al- télen vagy kora tavasszal, sőt a réteket még nyáron is trágyázzák, p. o. az első kaszálás után még pedig bámulatos eredménnyel! A mai rossz gazdasági viszonyok közepette, azt hisszük, nem végzünk hiábaválto munkát, ha a külföldi haladására rámutatunk. Persze itt is helyén való lesz az óvatosság abban az irányban, hogy csakis kitűnő minőségű árut vásároljunk. Ugy tudjuk, hogy eddig a berlini Thomassalakgyárak által forgalomba hozott „Csillag” védjegyű Thomassalak bizonyult leghatásosabbnak. Az emittett gyárak vezérképviselője Magyarországon: Kalmár Vilmos, Budapest, VI. Teréz-körút 3.

— December időjárása. Meteor (Vozáry Pál) az esztendő utolsó hónapjának, decembernek időjárásáról a következőket jelenti: December hó csomópontjai 7—9—15—20—21—22—25—27-ikére esnek és a bolygók állásaiból kifolyólag a 9—21—22—27-dikek hideg jellegűek, míg a többiek enyhe tulajdonságúak van. Az egyik foltcsoportról már tudni, hogy megsemmisült, így az est környékező erőhatás ciklonos vagyis széles hideg jellegű. A második szintén óriási folt november 29-én fordult át hozzánk ugyanazon állapotban, mint elfordulásában volt, amely már ekkor is tömörülni kezdett s ha most még jobban tömörül, úgy a foltcsoport sem fogja melegen befolyásolni december hó időjárását, úgy, hogy azon hideg is e hónapban jöhet meg számunkra, ami november hónapban csak kis mértékben tudott érvényesülni, vagyis december valóságos téli hónapnak ígérkezik, mely maximumát az eddigi adatokból ítélve, karácsony körül éri el.

— A »Tanító sorsjáték« kuzása, mint hivatalosan értesítene bennünket, december 23. án visszavonhatatlanul meg fog történni. A sorsjegyek tekintettel arra, hogy a főnyeremény 20, 000 korona értékű gyémántékszer s a többi 999 nyeremény is mind nagybecsű értékét képviselnek és hogy a sorsjáték tiszta jövedelme a tanítóegyletek jótékony intézményei s a »Budapesti Újságírók Egyesülete Segítőalapja« javára fordíttatnak, igen kellendő s ma már nem sok sorsjegy vár eladásra. A sorsjegyek minden dohánytőzsdében kaphatók, ára 1 korona.

Irodalom.

— »Rákóczi sirja és egyéb költemények« a címe a »Magyar Könyvtár« egyik legújabb, 351. sz. füzetének, mely Radó Antalnak néhány válogatott versét tartalmazza. A füzet első részében (»Énekek a hazáról«) jobbra olyan hazafias költemények vannak, melyeket már eddig is országoszerle sűrűen szavaltak ünnepi alkalmakkor: a megkapó »Rákóczi sirja«, amely méltán áll a füzet élén, a lelkes »Talpra magyar!«, a pesti Szabadság téren« című izzóhangú október 6-iki vers stb. stb. A második rész (»Történetek«) egyéb tárgyu költeményeket ad, szintén majdnem egytől-egyig olyanokat, melyek mint szavalmánydarabok is föltette hálásak Radó Antal művészi formájú és gondolatokban gazdag lírája ebben a rendkívül olcsó kiadásban — a füzet ára 30 fillér — bizonyval számos új barátot fog szerezni; különösen a szavalni szerető ifjúság fogadja majd szívesen e munkát, melyet az igaz költészet minden barátjának melegen ajánlhatunk.

Nyílttér.

MERCUR váltóüzleti részvénytársaság

BUDAPEST, V., Fűrdő-utca 3. sz.

vezet és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden egyéb

értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdégyekben szakszervi felvilágosítással ingyen szolgál.

BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTOÜZLET

A m. kir. szab. osztályos-játék főfelügyelőhelye.

Sorsjegyek csak havi részletfizetésre, előlege sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legelőször díjazás kivételre bérmentve

Rövid levelezim: MERCUR, Budapest, FÜRDŐ-UTCA

Részvénytőke korona 1,000.000.

Borivóknak, kik a bort savanyúvá akarják
MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
 legújabb sorsjegyek
SAVANYÚ-KUT
 Ján ható, E víz közömbösíti a bor savát és az italnak
 elette kellemes, ingerlő mellékhatást ad, annálkül, hogy
 azt fokozta fenned.

Figyelmeztetés! Többszörösen kitüntette Páris, Budapest, Szombathely.

Budapesti keztyüs

a nagykanizsai országos vásáron
 rendkívüli **olcsó áron** árusít glase, szarvasbőr, férfi, női, va-
 lamint téli bőr, kötött, szövött keztyüket, nadrágtartókat és egyéb
 árukat!

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kéri,

Tisztelettel **Höfle Károly**

Gyár, főüzlet: Budapest József-körút 59—61. — Fiók: Szombathely, (Belsikátor)

Karácsonyi vásár

Naponta friss pörkölt kávé.

MEZEY PÁLfűszer, csemege és hentesárak
kereskedése**Nagykanizsa, Fő-tér 1.**

Tea kenyerek.

Ajánlom raktáramon levő elsőrendű áruimat u. m.:

Kitűnő zamatu kávé fajokat.

Tea a legnemesebb fajokkal vegyítve.

Déli gyümölcsök.

Kecskeméti gyümölcs kompotok.

Szegedi különlegességek stb.

Ramasetter-féle hadacsnyi borok egyedárusítása

1 literes és pintes üvegekben töltve.

Alkalmi estélyekre

gardinettek, felszeltek és halfélék

igen izléses kivitelben a legutányosabb árban.

Naponta friss bécsi kalbászok és felszeltek.

Becses próba megrendelését kérve

mély tisztelettel

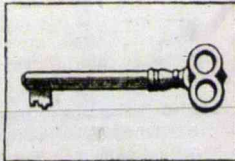
Mezey Pál.

Ásvány vizek.

Honi és külföldi sajtok

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

22237/1903.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tanácsa közhirrre teszi, hogy a v. tulajdonát képező erdő és fásleget területeken a szálfá eladások a következő napokon tartatnak meg, és pedig:

Nov. 24-én: az Alsó erdőn 1-20 f. sz. alatt 25 db. szárazfa	200 K.	— f. becser
és ugyanott 1-10 „ „ 48 „ nyárfa	122 „	— „
Nov. 26-án: a Felső erdőn 1-39 „ „ 64 „ szárazfa	336 „	40 „
Nov. 28-án: a Felső nyiresen 1-25 „ „ 44 „ „	92 „	— „
a szepetneki út mellett 1-17 „ „ 30 „ nyírfa	82 „	— „
Decz. 3-án: Alsó nyiresen 1-48 „ „ 178 „ szárazfa	255 „	40 „
Decz. 5-én: Alsó nyiresen 1-52 „ „ 210 „ „	228 „	40 „
Decz. 10-én: Felső erdő fásl. 1-167 „ „ 324 „ szálfá	1914 „	40 „
Decz. 12-én: Alsó erdőn 1-98 „ „ 174 „ „	1760 „	— „
Decz. 15-én: Alsó erdőn Budin 1-28 „ „ 89 „ „	432 „	— „
Decz. 17-én: Felső nyires fásl. 1-110 „ „ 248 „ „	540 „	— „
Decz. 19-én: Alsó nyires fásl. 1-61 „ „ 388 „ „	447 „	20 „
Decz. 22-én: Alsó nyires erdőt. 1-384 „ „ 3390 „ „	3893 „	60 „

Az eladások mindenkor a helyszínen d. e. 9 órákor kezdődnek, az eladás árverés útján azonnal készpénzfizetés mellett történik s a megvett fákat a vevők legkésőbb 1904. márc. 1-ig elhordatni kötelesek.

Nagykanizsán, 1903. november 17-én.

A városi tanács.

Tanulás nélkül azonnal 800 zenedaráb fújható!

„Säkingeni trombitás”

Honfidal, Hymusz, Ilka, Krampusz-csárdás, Radecsky induló, Ich weiss ein Herz, Das ist das süsse Madel, Hunyady László, Légy dicsőítve te csendes éj és még körülbelül 800 más különféle válogatott zenedarábot fújha azonnal mindenki minden előtanulmány- és hangjegysmeret nélkül, ami új találmányu, 18 hangu elegáns kiviteli

TROMBINO

trombitámon, az illető hangjegy-szállag egyszerű beillesztésével. — A mindenütt szencázott keltő „Trombino” ára, a hozzávaló utasítással és daljegyzékkel

I. minőség finoman nikellezve 9 hanggal frt 3 50
II. 18 „ „ 6 50Hangjegyszállag az I-höz 20 krajczár.
II-höz 40

Egyedüli szétküldés utánvétellel

Kertész Heinrich, Bécs

I. Fleischmarkt 18-939.

„LUCCA”
a likörök királya.
az előkelőségek
kedvence.
Kapható csakis
elsőrangú üzletekben és
kávházakban.
„LUCCA”-társaság
Hamburgban.
Vezérképviselői
Magyarország részére:
HIRSCH és PERL
Budapest,
V. Szabadság-tér 6.
Telefon 36-60.
Kapható Nagykanizsán és minden elsőrangú csemege
üzletekben 58-12
Magyarbi főelárúvító: **BRÁZAY KALMAN, BUDAPEST.**

Nagy meglepetés!

Ez életben nem lesz többé ily alkalom!

500 drb 1 frt 95 kr.

Egy remekül aranyozott praeis-óra, pontos járása 3 évi jótállással és lánccsal, 1 divatos selyem uri nyakkendő, 3 drb finom zsebkendő, egy gyönyörű férfi gyűrű utánzótt drágakővel, egy szép bőrtárcsa, egy szép zsebtűkór, 1 pár kényelmes, 3 mellgomb 3%, double arany szabad. lakat, 1 kitűnő nickel ténálartó, szép képes album tartalmazza a világ 36 legszebb képét, 1 elegáns párisi női-brosche (újdonság) 1 pár smilli briliáns fülbevaló, nagyon tévesztő, 5 trefás tárgy, nagyok és kicsinyek mulattatására, 20 fontos levelezési tárgy és ezenkívül még 400 drb különféle tárgy, — ami a házában nélkülözhetlen. — Mind együttesen az órával — mely egymaga is többet ér **1 frt 95 kr.** Szétküldés utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett a

„Wiener Central-Versandhaus“

P. LUST, KRAKAU 39. sz. által.

80%-os Eczet-szesz

étel- és befőtt-eczet készítéshez.

A készítés egyszerű, 39 vagy 24, vagy 14 liter kútvizbe öntünk 1 liter 80 százalékos eczetszeszt

A befőtt-eczet előállításához előzőleg felforralt és azután lehűtött kútviz ajánlatos. Az eczetszesz és az abból készített eczet nem romlik. Ezzel az eczettel készített befőtt nem penészedik, nem savanyodik. Számosan elismerték kitűnő hatását.

Megrendelhető a következő címen:

R. WRATSCHKO kereskedő
Peitau (neues Postgebäude), Steiermark.

Egy liter ára
2 korona.Postai szétküldés
1 litertől kezdve.**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.****Horgony-Pain-Expeller**

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik kuszvények, csúszák és meghűléseknek.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cizéjegygyéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

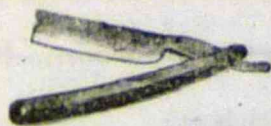
H I R D E T É S E K

felvételnek

Fischel Fülöp

— könyv- és papírkereskedésében —

Nagykanizsán.

EMIL BANGERT

EGER, (No. 53.) CSEHORSZAG.

A Solingeni aczélárak gyári raktára és szétküldési helye.

Próbaképpen ajánlok:

Ezüstaczel-borotva, elismert legjobb minőség, dobozban — — — — — K. 2.60

Zsebkés, 2 elsőrendű pengével és valódi szarvasszarvból — — — — — K. 2.20

Szétküldés utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldése mellett. — Árjegyzék (új kiadás) circa 1500 különféle árucikkekéről, mindenkinek ingyen és bérmentve küldeték.

KLYTHIA a bőr ápolására
az arczsebzé szépsítésére
és finomítására **PUDER**

Legelegánsabb, tolietto* bál és salon puder.

Fehér, rózsaszín vagy sárgás.

Vegyileg analizálva és ajánlva Dr. J. J. Pohlcs. kir. tanár által Bécsben

Ellismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB TAUSSIG

cs. és kir. udv. toilette-szappan és illatszergyára

Főraktár: **BÉCS, I. Wellzelle 2.**

Szétküldés utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett.
Kapható a legtöbb illatszert-, drog-kereskedésben és
gyógyszertárban. Nagykanizsán: Alt és Böhm Keleti M. Mór és Kreiner
Gyula cégeknél.

1 doboz ára 2 kor. 40 fill

Ezen cognaknak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt
eredeti csomagolásában az alau. nevezett intézetben díjmentesen
felülvizsgáltassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló
intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános
osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intéze-
tének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú
üzletben.

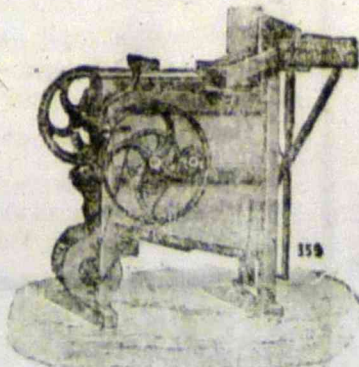
Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

82-100

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

Gabona-rosták,
Konkolyozók (triőrök);
Széna- és szalmasajtók.
Répa- és burgonyavágók.
Takarmány-füllesztők.

A legjobb vetőgépek**„AGRICOLA“** (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerékek nélkül dombon vagy síkon alkalmazható
a legjobb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFART PH. és TÁRSA

— gazdasági gépgyárak, vasöntödek és ekegyárak —

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszont elárúsítók kerestetnek.

Legalcsóbb bevásárlási forrás!

KASZTL TESTVÉREK =

Nagykanizsa, Kazinezy-utca 1.

Ajánljuk a téli időnyre dúsán felszerelt raktárunkat

férfi-, női alsó ingek, kötött és bőr bélelt kesztyűk, női sálók (gyapot és zsanília).

T o v á b b á

férfi és női ezipő raktár 5 kor. egész 12 kor.-ig nagy választékban.

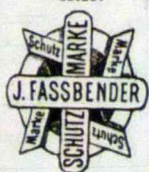
Razonkiul férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, esőernyők nagy választékban.

Szolid árak, pontos és figyelmes kiszolgálás.

Nagy választék mindennemű kézimunkában.

VÉDJEGY

FASSBENDER-FÉLE

FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

Hirdetések

felvételnek **FISCHEL FÜLÖP**
könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Egy csésze jó tea kedvelője, mindenütt a világ-
legjobb és legfinomabb teáját az

Indra teát

kéri. — Keverék a legfinomabb kínai, indiai és
ceyloni teákból. Valódi csak az eredeti csoma-
gokban. Raktárak falragaszokon láthatók.

Főraktár Nagykanizsán Neu és Klein cégnél.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

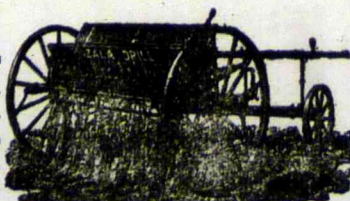
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekéit** [] acélgerendélyvel,
első minőségű tömör acél-kormányokkal. **Kétvasu**
aczélekéit. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes
felszerelvényeit, boronait és egyéb talajmivelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sik és hegyes talaj-
hoz egyaránt alkal-
mas hazánk legjobb
sorvető gépeit szab.
kikapcsolható kapa-
csoklyókkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e célra ké-
szített és kitűnőnek bizonyult **vetősarúkkal** ellátva.

„**Perfecta**” merítő korongos vetőgépeit leszállított áron.
„**Planet**” rendszerű lókapait. — Planet rdz. kézi toló-
kapait, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.
„**Hollingsworth**” lógereblyéit. — Kukorica morzolóit,
szecska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek
és eszközeit.

Uj! WB eketetek, kor-
mány, szántóvas és nád
a legjobb acézből, tel-
jesen felszerelve, tartalékvassal
12 korona.

WBT eketetek, magasabb és
hosszabb kormányval, a nád-
kívül még acéltalppal is el-
látva, teljesen felszerelve, tar-
talékvassal 14 korona.

UJ! * UJ!

Ezen eketetek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képzeltet
legtöbbször munkát végzik és feltűnő könnyű járásuk, miért is már nagy
kedveltségnek örvendenek.

Mabille rendszerű

gyümölcs- és szőlőszájtok

folytonosan ható kétfős emeltyű szerkezettel
és nyomóró szabályozással.

Szőlőszúzó

kavaróval, 375 mm. széles rovátkás vashen-
gerekkel, súlykerékkel vagy anélkül.

Arcképek
Városháza-épület, Fischel Flóris könyv-
kereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet az en-
gely d. n. 4-5 órá között.

Idő intézkedő a lap szellemi részére
vontakoz minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városháza-épület, Fischel Flóris könyv-
kereskedésében.

Helyközi telefon 203. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenként kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiállítások árak

Egyes évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitólár pettóra 40 fillér

Kiállítások, valamint a hirdetőkre
vonatkozó Fischel Flóris könyvtársa
kedésbe intézkedik.

Bérmestelen levelek csak ismét kések
bél fogadtatnak el.

Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa, 1903.

Feladás szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőháza: Révész Lajos.

Csütörtök, december 10.

Arckép-leleplezések.

Régi dolog, hogy mi magyarok ret-
tenetesen szeretjük az ünnepelelést. Azt
is, amit másnak csinálnak; azt is, amit
nekünk csinálnak.

Ez már nemzeti guszus.

Csak titulus legyen: mi bizony ün-
nepelünk, csinálnak ceremoniát nyakra-
tőre. Ha nincs titulus, keresünk. Az meg
szintén régi dolog, hogy a világon semmi
sem oly könnyű, mint az ünneplésre,
mulatásra, banketozásra titlust találni.
Találunk is. Még ha nehezebben menne
is, találunk.

Ezelőtt másfél évtizeddel még a ju-
bilálás volt a titulus.

Akkor valósággal usztunk a jubileu-
mokban. Voltak akkor még ötesztendő
jubileumok is. Ittunk gyakran és nagyok-
kat. Ettünk hatalmas banketokat és
mondunk irgalmatlan, sokszor szinte
megemészthetetlen dikciókat. Csakugy
ömlött belőlünk a frázis-áradat. Duna,
Tisza áradása kismiska volt ahhoz ké-
pest. Agyondicsértük, agyonünnepeleltük,
agyonjubiláltuk egymást. Komoly em-
berek valósággal aggodalmasan nézhet-
tek és várhattak: mikor merülünk el
végeképpen a jubileumok árjában.

Ha jól emlékszem: figyelmeztettek

is bennünket, hogy — az Isten világáért!
— térjünk már egyszer eszünkre.

Bizony nehezen tértünk az eszünkre.
Hiába prédikálták nekünk azok a
komoly emberek, hogy nagyon szép do-
log az a jublálás, ha van reá komoly
titulus. Ha például valaki valamely köz-
pályán vagy közéleti munkatérén 25—
30—40—50 esztendő becsületes, sikeres
munkában eltöltött: van értelme a ju-
bilálásnak, az eredményes verejtékezés
méltatásának. De a kisebb időtartamu
működések jubilálása végre majd telje-
sen elrontja a komolyan számottevő ju-
bileumok erkölcsi értékét is. Kutyába
sem vettük mi az ilyen komoly figyel-
meztetést.

Ünnepeltünk, jubiláltunk, banketoz-
tunk, dikcioztunk, míg csak meg nem
lepott bennünket a legspeciálisabb ma-
gyar betegség: a csömör. A német ugy
mondja, hogy: kaccenjammer.

Igen! Végre csömört kaptunk. Nem
is annyira az ételektől, meg az elfo-
gyasztott pezsgőtől, hanem inkább az
emészthetetlen himnusz-frázisoktól. Ez
pedig sokkal komiszabb, mint a közön-
séges kaccenjammer. Ez már morális
kaccenjammer: erkölcsi csömör.

Akkor azután minden komoly pré-
dikáció nélkül is eszünkre tértünk. —

Csak hogy persze igen lassan ment; mert
a csömör nem egyszerre lepott meg
mindenkit. De végre azért — előbb vagy
utóbb — mindenkit meglepett.

A jubiláló korszak deniké elmúlt.

Mintha azután néhány esztendőre na-
gyon megkomolyodtunk volna. Mintha
az emberi lelkekben akkor fészkelni
kezdett volna az emberi méltóság tisztu-
ltabb fogalma, az ember rendeltetésé-
nek világosabb megértése.

No, — hálá Istennek! — most már
teljesen kijózanodtunk. Így gondoltuk.

Ördögöt józanodtunk.

Eppen úgy voltunk, mint a közön-
séges borscsömörben (kaccenjammerben)
leledzők, akik másnap alkonyatig csö-
mörlenek, aztán pedig azt mondják, hogy
„a kutyát a szoríval,” — és megint isz-
nak valami másfajta bort.

Aránylag mi is csak rövid ideig pi-
hentünk Egy-két esztendőig mindössze
is. Aztán megint csak elkezdünk ünne-
pelni . . . másfajta módon.

Most már nem jubilálunk, hanem
arcképeket leleplezünk le.

Tehát ismét van titulus bibendi. —
Mivelhogy másnak egyetlen komoly em-
ber sem tarthatja azokat az arckép-
leleplezéseket, a mik például nálunk
Zalamegyében is egymást érték és érik.

TÁRCA.

Az ibolya románca.

Erdősélen fakadt egy virágos völgybe,
Aranyos napsugár, lence szellő szűke,
Pacsirta danája, nevelő dajkája,
Gyönyör volt az élte, gyönyör volt az álma.
Ott született, hol a pacsirta dalol,
S meghalt... elhervadva... valahol...

Ha jött a kedves éj, bűvös álmot hozva,
S a bódító kéjtől bágyadtá lett szirma,
A mosolygó hajnal mindent elosztatott,
A kéjt, bágyadságot, keservet, bánatot,
És ki reggelenként könnyezett kedvébe,
Ott fekszik siratlan, összetépvé....

Nem fájt, hogy elvitték arról a szép tájról,
Mit is tudott ő még e sivár világról,
S aki elrabolta arany szabadságát,
Életét, reményét, szívét édes álmát,
Egy mosolygó szende, barna lányka volt,
És ő a keblére boldogan hajolt....

Eddig tart az álom — kinos csalódása!
Szegény, szegény pici tarka ibolyácska.

Nincs már enyhe szellő, s éltet adó harmat,
Kelyhe összeszáradt... a szirma leszakadt.
Egy napig tartott a kis ibolya élte,
Reggel a barna lány összetépte....

Lantos.

Büntetés.

Elbeszélés.

Irtó: W.-né Szluha Margit.

— Ugyan Zina, miért fészirezodt annyira az
én férjhezmenetelre? Tudom én nagyon jól,
hogy minden leánynak a mamája iránti köteles-
sége férjhezmenni, de én még várok. Irtódom a
házasságtól. Gyűlölöm a konyhát és a gyerekeket.

— Számár vagy. Hisz nem kell neked a kony-
kán ülni, van elég penzed, tarthatasz egy szakács-
nét, gyereke meg nincs minden asszonynak.

— Köszönöm a biztatást, nénikém. Titeket is
egy biztatott a mama, aztán mi lett a vége? Liza,
az a „hetedhét országra szóló” szépség minden
nap maga lövi az urának a kedvenc e deleit, a
nap többi részét meg a gyerekeivel kinlódja át.
És Pali sógor, ahelyett, hogy méltányolná, tudjuk
nagyon jól, megcsalja.

— De Éva! Fiatal leánynak így beszélni!
— Hagyd csak, nagyobb vétek szerintem ha-
zudni, mipt kimondani azt, amit gondolni me-

rünk, legyen az bármilyen. Nusi néni, no az boldog,
mert szeretik egymást az urával, van is nekik
már öt gyerekük, emiatt aztán úgy spórolnak,
hogy az rettenetes. Maga Nusi beszélt nekem,
hogy karácsony estején melegített káposztát ettek
aullag nélkül.

— Borzasztó! Kérlek, vess véget rossz nyelv-
vuskódásodnak.

— Dehogyan vetek, hallgass csak tovább. Leg-
tündöklőbb példája pedig a mama biztatásai be-
nem következtetéseinek: itt ül előttem és cigarettá-
tázik. Te magad vagy az, kedves nővérem. Neked
fogott a mama egy eladósodott grófot, a kinek
te magad négy éven keresztül fizetted az adós-
ságait. Mikor aztán a mama észrevette, hogy a
te vagyondod épp oly ijesztően fogy, amint ahogy
a gróf vő adósságai nem fogynak, téged szépen
hazahozott gyermekeiddel, az urad pedig Mona-
cóban, néhány sikertelenül átkartyáztott éj után
a vonat elé vetette magát! Jó sikerült egy há-
zasság, mondhatom.

— Semmi közöd az én ügyeimhez. Különbem
is, fáj a fejem, jobb lesz, ha a magad szobájába
megy.

— Azt semmi esetre sem fogom tenni. Végig
kell hallgatnod ellenvetéseimet házassági ajánla-
táiddal szemben. Lásd, nemcsak a konyha és a
gyerek miatt irtódom a férjhezmeneteltől, hanem
erkölcsi szempontból is. Most még mint leány
becsületes vagyok, de mint asszony, nem terem-

Legolcsóbb

bévasárlási forrás!

Férfi- és gyermekruha, cipő- és kalaprakár a legnagyobb választékban,

legjobb minőségben, legmérsékeltébb áron

Uj. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

KASZTL TESTVÉREK =

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 1.

Ajánljuk a téli időre dúsán felszerelt raktárunkat

férfi-, női alsó ingek, kötött- és bőr bélelt, kesztyűk, női sálók (gyapot és zsanília).

T o v á b b á

férfi és női cipő raktár 5 kor. egész 12 kor.-ig nagy választékban.

Azonkívül férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, esőernyők nagy választékban.

Szolid árak, pontos és figyelmes kiszolgálás.

Nagy választék mindegyik kézimunkában.

VÉDJEK

FASSBENDER-FÉLE

FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

Hirdetések felvételnek FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Egy csésze jó tea kedvelője, mindenütt a világ-legjobb és legfinomabb teáját az

Indra teát

kéri. — Keverék a legfinomabb kínai, indiai és ceyloni teákból. Valódi csak az eredeti csomagokban. Raktárak falragaszokon láthatók.

Főraktár Nagykanizsán Neu és Klein cégnél.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

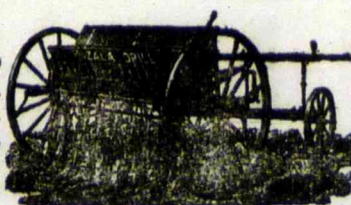
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekeit** [] aczélgerendélyvel, első minőségű tömör aczél-kormányokkal. **Kétvasu aczélekeit.** Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmivelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas hazánk legjobb sorvető gépeit szab. kikapcsolható kapacitásokkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult **vetősarukkal** ellátva.

„**Perfecta**” meritő korongos vetőgépeit leszállított áron. „**Planet**” rendszerű lókapát. — Planet rdz. kézi tolókapát, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor. „**Hollingsworth**” lógereblyét. — Kukorica morzsolót, szecska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek és eszközeit.

Uj!

WB eketetek, kormány, szántóvas és nád a legjobb aczélból, teljesen felszerelve, tartalékvassal 12 korona.

WBT eketetek, magasabb és hosszabb kormány, a nádok kívül még aczélalappal is ellátva, teljesen felszerelve, tartalékvassal 14 korona.

Ezen eketetek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képszelhető legelőkeletesebb munkát végzik és feltűnő könnyű járásuk, miért is már nagy kedveltségnek örvendenek.

UJI * UJI

Mabille rendszerű

gyümölcs- és szőlőszajtók

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályozással.

Szőlőzúzók

kavaróval, 375 mm. széles rovátka (vashengerrel, sulykerékkel vagy anélkül).

Bankcsatlóság

Városháza-épület, Fischel Flóip könyv-kereskedésben.

A bankcsatlóságot ártalmatlan lehet nap-
lant d. n. 4-5 óra közt.

Ide intézkedő a lap szellemi részére
vonatkodó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület, Fischel Flóip könyv-
kereskedésben.

Helyközi telefon 203. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiállítások Árak

Egyen évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitótérletre 40 fillér

Kiállítások, valamint a hirdetések
vonatkodó Fischel Flóip könyv-
kereskedésbe intézkedő.

Bérmunkások levelei csak ismert kass-
ból fogadtatnak s.

Egyen szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa, 1903.

Felolvas szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőháza: Révész Lajos.

Csütörtök, december 10.

Arckép-leleplezések.

Régi dolog, hogy mi magyarok re-
ttenetesen szeretjük az ünnepeket. Azt
is, amit másnak csinálunk; azt is, amit
nekünk csinálnak.

Ez már nemzeti gusztus.

Csak titulus legyen: mi bizony ün-
nepelünk, csinálunk ceremóniát nyakra-
főre. Ha nincs titulus, keresünk. Az meg-
szintén régi dolog, hogy a világon semmi
sem oly könnyű, mint az ünneplésre,
mulatásra, bankettozásra titlust találni.
Találunk is. Még ha nehezebben men-
ne is, találunk.

Ezelőtt másfél évtizeddel még a ju-
bilálás volt a titulus.

Akkor valósággal usztunk a jubileu-
mokban. Voltak akkor még ötszázéves
jubileumok is. Ittunk gyakran és nagy-
kat. Ettünk hatalmas bankettokat és
mondunk irgalmatlan, sokszor szinte
megemészthetetlen dikciókat. Csakugy
ömlött belőlünk a frázis-áradat. Duna,
Tisza áradása kismiska volt ahhoz ké-
pest. Agyondicsértük, agyonünnepeztük,
agyonjubiláltuk egymást. Komoly em-
berek valósággal aggodalmasan nézhet-
ték és várhatták: mikor merülünk el
végképpen a jubileumok árjában.

Ha jól emlékszem: figyelmeztettek

is bennünket, hogy — az Isten világáért!
— térjünk már egyszer eszünkre.

Bizony nehezen tértünk az eszünkre.
Hiába prédikáltak nekünk azok a
komoly emberek, hogy nagyon szép do-
log az a jubílálás, ha van reá komoly
titulus. Ha például valaki valamely köz-
pályán vagy közéleti munkatérén 25—
30—40—50 esztendő becsületes, sikeres
munkában eltöltött: van értelme a ju-
bilálásnak, az eredményes verejtékezés
mélátásának. De a kisebb időtartamu
működések jubilálása végre majd telje-
sen elrontja a komolyan számottevő ju-
bileumok erkölcsi értékét is. Kutyába
sem vettük mi az ilyen komoly figyel-
meztetést.

Ünnepeltünk, jubiláltunk, bankettoz-
tunk, dikciózunk, míg csak meg nem
lepett bennünket a legspeciálisabb ma-
gyar betegség: a csömör. A német ugy
mondja, hogy: kaccenjammer.

Igen! Végre csömört kaptunk. Nem
is annyira az ételértől, meg az elfo-
gyasztott pezsgőtől, hanem inkább az
emészthetetlen himnusz-frázisoktól. Ez
pedig sokkal komiszabb, mint a közön-
séges kaccenjammer. Ez már morális
kaccenjammer: erkölcsi csömör.

Akkor azután minden komoly pré-
dikáció nélkül is eszünkre tértünk. —

Csak hogy persze igen lassan ment; mert
a csömör nem egyszerre lepott meg
mindenkit. De végre azért — előbb vagy
utóbb — mindenkit meglepett.

A jubiláló korszak denikve elmúlt.
Mintha azután néhány esztendőre na-
gyon megkomolyodtunk volna. Mintha
az emberi lelkekben akkor fészkelni
kezdett volna az emberi méltóság tisztu-
ltabb fogalma, az ember rendeltetésé-
nek világosabb megértése.

No, — hála Istennek! — most már
teljesen kijózanodtunk. Így gondoltuk.
Ördögöt józanodtunk.

Eppen úgy voltunk, mint a közön-
séges borcsömörben (kaccenjammerben)
leledzők, akik másnap alkonyatig csö-
mörlenek, aztán pedig azt mondják, hogy
„a kutyát a szörivel,“ — és megint isz-
nak valami másfajta bort.

Aránylag mi is csak rövid ideig pi-
hentünk. Egy-két esztendőig mindössze
is. Aztán megint csak elkezdtünk ünne-
pelni . . . másfajta módon.

Most már nem jubilálunk, hanem
arcképeket leplezünk le.

Tehat ismét van titulus bibendi. —
Mivel hogy másnak egyetlen komoly em-
ber sem tarthatja azokat az arckép-
leleplezéseket, a mik például nálunk
Zalamegyében is egymást érték és érik.

TÁRCA.

Az ibolya románc.

Erdősélen fakadt egy virágos völgybe,
Aranyos napsugár, lelege szellő szűlte,
Pacsirta danája, nevelő dajkája,
Gyönyör volt az élte, gyönyör volt az álma.
Ott született, hol a pacsirta dalol,
S meghalt... elhervadva... valahol....

Ha jött a kedves éj, bűvös álmot hozva,
S a bódító kéjtől bágyadtá lett szirma,
A mosolygó hajnal mindent eloszlato,
A kéjt, bágyadságot, keservet, bánatot,
És ki reggelenként könnyezett kedvébe,
Ott fekszik siratlan, összetéve....

Nem fájt, hogy elvitték arról a szép tájról,
Mit is tudott ő még e sivár világról,
S aki elrabolta arany szabadságát,
Életét, reményét, szíve édes álmát,
Egy mosolygó szende, barna lányka volt,
És ő a keblére boldogan hajolt....

Eddig, tart az álom — kínos csalódása!
Szegény, szegény pici tarka ibolyácska.

Nincs már enyhe szellő, s élett adó harmat,
Kelyhe összeszáradt... a szirma leszakadt.
Egy napig tartott a kis ibolya élte,
Reggel a barna lány összetépte....

Lantos.

Büntetés.

Elbeszélés.

Irtó: W.-né Szluha Margit.

— Ugyan Zsó, miért forszirozod annyira az
én férjhezmenetelemre? Tudom én nagyon jól,
hogy minden leánynak a mamája iránti köteles-
sége férjhezmenni, de én még várok. Irtódom a
házasságtól. Gyűlölöm a konyhát és a gyerekeket.

— Számár vagy. Hisz nem kell neked a kony-
kán ülni, van elég pénz, tarthatasz egy szakács-
nét, gyereke meg nincs minden asszonynak.

— Kösönöm a biztatást, néniém. Titeket is
igy biztatott a mama, aztán mi lett a vége? Liza,
az a „hetedhét országra szóló“ szépség minden
nap maga lövi az urának a kedvencei eledeleit, a
nap többi részét meg a gyerekeivel kinlódja át.
És Pali sógor, ahelyett, hogy méltányolná, tudjuk
nagyon jól, megcsalja.

— De Éva! Fiatal leánynak így beszélni!
— Hagyd csak, nagyobb vétek szerintem ha-
zudni, mint kimondani azt, amit gondolni me-

rünk, legyen az bármi. Nusi néni, no az boldog,
mert szeretik egymást az urával, van is nekik
már öt gyerekük, emiatt aztán úgy spórolnak,
hogy az rettenetes. Maga Nusi beszélte nekem,
hogy karácsony estéjén meglepett a káposztát ettek
aullal nélkül.

— Borzasztó! Kérlek, vess véget rossz nyelv-
vűködésednek.

— Dehogyan vetek, hallgass csak tovább. Leg-
tündöklőbb példája pedig a mama biztatásai be-
uem következményeinek: itt ül előttem és cigarettá-
tázik. Te magad vagy az, kedves nővérem. Neked
fogott a mama egy eladósodott gróftól, a kinek
te magad négy éven keresztül fizettél az adós-
ságait. Mikor aztán a mama észrevette, hogy a
te vagy az épp oly fésztezőn foggy, amint ahogy
a gróf vő adósságai nem fogynak, téged szépen
hazahozott gyerekeiddel, az urad pedig Mona-
cóban, néhány sikertelenül átkértyázott éj után
a vonat elé vetette magát! Jó sikerült egy há-
zasság, mondhatom.

— Semmi közöd az én ügyeimhez. Különbem
is, fáj a fejem, jobb lesz, ha a magad szobájába
megy.

— Azt semmi esetre sem fogom tenni. Végig
kell hallgatnod ellenvetéseimet házassági ajánla-
taddal szemben. Lásd, nemcsak a konyha és a
gyerek miatt irtódom a férjhezmeneteltől, hanem
erkölcsi szempontból is. Most még mint leány
becsületes vagyok, de mint asszony, nem terem-

Legelőcsőbb

bévasárlási forrás!

Férli- és gyermekruha, cipő- és kalapraktár a legnagyobb választékban,
legjobb minőségben, legmérsékeltébb áron

III. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

KASZTL TESTVÉREK =

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 1.

Pfánljuk a téli időnyre dúsán felszerelt raktárunkat

férfi-, női alsó ingek, kötött és bőr bélelt kesztyűk, női sálók (gyapot és zsanília).

Továbbá

férfi és női cipő raktár 5 kor. egész 12 kor.-ig nagy választékban.

Azonkívül férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, esőernyők nagy választékban.

Szolid árak, pontos és figyelmes kiszolgálás.

Nagy választék mindennemű kézimunkában.

VÉDJEGY

FASSBENDER-FÉLE

FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

Hirdetések

felvételnek **FISCHEL FÜLÖP**
könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Egy csésze jó tea kedvelője, mindenütt a világ-
legjobb és legfinomabb teáját az

Indra teát

kéri. — Keverék a legfinomabb kínai, indiai és
ceyloni teákból. Valódi csak az eredeti csoma-
gokban. Raktárak falragaszokon láthatók.

Főraktár Nagykanizsán Neu és Klein cégnél.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

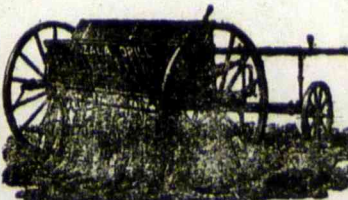
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekéit** [] aczélgereándelyvel,
első minőségű tömör aczél-kormányokkal. **Kétvasu**
aczélekéit. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes
felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmívelő eszközzeit.

ZALA-DRILL

sík és hegyes talaj-
hoz egyaránt alkal-
mas hazánk legjobb
sorvető gépeit szab.
kikapcsolható kapa-
csuklyókkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e célra ké-
szített és kitűnőnek bizonyult **vetősarukkal** ellátva.

„**Perfecta**” merítő korongos vetőgépeit leszállított áron.

„**Planet**” rendszerű lókapait. — Planet rdsz. kézi toló-
kapait, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.

„**Hollingsworth**” lógereblyéit. — Kukorica morz-olót,
szecska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek
és eszközzeit.

Uj!

WB eketestek, kor-
mány, szántóvas és nád
a legjobb aczélból, tel-
jesen felszerelve, tartalékvalással
12 korona.

WBT eketestek, magasabb és
hosszabb kormányval, a nádok.
kívül még aczélalappal is el-
látva, teljesen felszerelve, tar-
talékvalással 14 korona.

Ezen eketestek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képszelhető
legtökéletesebb munkát végzik és feltűnő könnyű járásuak, miért is már nagy
kedveltségnek örvendenek.

UJ I UJ I

Mabille rendszerű

gyümölcs- és szőlőszájtok

folytonosan ható köttős emeltyű szerkezettel
és nyomóró szabályozással.

Szőlőszúzók

kavaróval, 375 mm. széles rovátkás vashen-
gerekkel, súlykerékkel vagy anélkül.

Harminczadik évfolyam
Városház-épület, Fischer Fülöp könyv-
kereskedésében.

A szerkesztővel írtaknak lehet napo-
lant d. n. 4-6 óra közt.

Idő intézmény a lap szellemi részére
vonatkozó minden költségeny.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischer Fülöp könyv-
kereskedésében.

Helyközi telefon 103. szám.

Megjelenik **NAGYKANIZSÁN** hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadásiárak
Egyes évre 12 korona
Félre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitólár petitióra 40 fillér

Kiadások, valamint a hirdetésekre
vonatkozó Fischer Fülöp könyvkeres-
kedésében intézmények.

Bérmintion levelek csak ismert kass-
ból fogadtatnak el.

Egyes szám ára 90 fillér.

ZALA

Politikai lap.

Nagykanizsa, 1903.

Felolka szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőfő: Hévesz Lajos.

Csütörtök, december 10.

Arckép-leleplezések.

Régi dolog, hogy mi magyarok ret-
tenetesen szeretjük az ünnepelést. Azt
is, amit másnak csinálunk; azt is, amit
nekünk csinálnak.

Ez már nemzeti guszts.

Csak titulus legyen: mi bizony ün-
nepelünk, csinálunk ceremóniát nyakra-
főre. Ha nincs titulus, keresünk. Az meg
szintén régi dolog, hogy a világon semmi
sem oly könnyű, mint az ünnepelésre,
mulatásra, bankettozásra titulus találni.
Találunk is. Még ha nehezebben menne
is, találunk.

Ezelőtt másfél évtizeddel még a ju-
bilálás volt a titulus.

Akkor valósággal usztunk a jubileu-
mokban. Voltak akkor még ötszázados
jubileumok is. Ittunk gyakran és nagy-
kat. Ettünk hatalmas bankettokat és
mondunk irgalmatlan, sokszor szinte
megemészthetetlen dikciókat. Csakugy
ömlött belőlünk a frázis-áradat. Duna,
Tisza áradása kismiska volt ahhoz ké-
pest. Agyonricséztük, agyonünnepeltük,
agyonjubiláltuk egymást. Komoly em-
berek valósággal aggodalmasan nézhet-
tek és várhattak: mikor merülünk el
végeképpen a jubileumok árjában.

Ha jól emlékszem: figyelmeztettek

is bennünket, hogy — az Isten világaért!
— térjünk már egyszer eszünkre.

Bizony nehezen törtünk az eszünkre.

Hiába prédikálták nekünk azok a
komoly emberek, hogy nagyon szép do-
log az a jublálás, ha van reá komoly
titulus. Ha például valaki valamely köz-
pályán vagy közéleti munkatérén 25—
30—40—50 esztendő becsületes, sikeres
munkában eltöltött: van értelme a ju-
bilálásnak, az eredményes verejtékezés
meltatásának. De a kisebb időtartamu
működések jubilálása végre majd telje-
sen elrontja a komolyan számottevő ju-
bileumok erkölcsi értékét is. Kutyába
sem vettük mi az ilyen komoly figyel-
meztetést.

Ünnepeltünk, jubiláltunk, bankettoz-
tunk, dikcióztunk, míg csak meg nem
lepett bennünket a legspecialisabb mag-
yar betegség: a csömör. A német ugy
mondja, hogy: kaccenjammer.

Igen! Végre csömört kaptunk. Nem
is annyira az ételaktól, meg az elfo-
gyasztott pezsgőtől, hanem inkább az
emészthetetlen himnusz-frázisoktól. Ez
pedig sokkal komiszabb, mint a közön-
séges kaccenjammer. Ez már morális
kaccenjammer: erkölcsi csömör.

Akkor azután minden komoly pré-
dikáció nélkül is eszünkre törtünk. —

Csak hogy persze igen lassan ment; mert
a csömör nem egyszerre lepott meg
mindenkit. De végre azért — előbb vagy
utóbb — mindenkit meglepett.

A jubiláló korszak deniké elmúlt.
Mintha azután néhány esztendőre na-
gyon megkomolyodtunk volna. Mintha
az emberi lelkekben akkor fészkelni
kezdett volna az emberi méltóság tiszt-
tultabb fogalma, az ember rendeltetésé-
nek világosabb megértése.

No, — hála Istennek! — most már
teljesen kijózanodtunk. Így gondoltuk.

Ördögöt józanodtunk.

Eppen ugy voltunk, mint a közön-
séges borcsömörben (kaccenjammerben)
leledzők, akik másnap alkonyatig csö-
mörlenek, aztán pedig azt mondják, hogy
„a kutyát a szőrivel,” — és megint isz-
nak valami másfajta bort.

Aránylag mi is csak rövid ideig pi-
hentünk. Egy-két esztendeig mindössze
is. Aztán megint csak elkezdünk ünne-
pelni... másfajta módon.

Most már nem jubilálunk, hanem
arcképeket leleplezünk le.

Tehat ismét van titulus bibendi. —
Mivelhogy másnak egyetlen komoly em-
ber sem tarthatja azokat az arckép-
leleplezéseket, a mik például nálunk
Zalamegyében is egymást érték és érik.

TÁRCA.

Az ibolya románca.

Erdőszélén fakadt egy virágos völgybe,
Aranyos napsugár, lence szellő szűlte,
Pacsirta dalja, nevelő dajkaja,
Gyönyör volt az élte, gyönyör volt az álma.
Ott született, hol a pacsirta dalol,
S meghalt... elhervadva... valahol...

Ha jött a kedves éj, bűvös álmot hozva,
S a bódító kéjtől bágyadt lett szirma,
A mosolygó hajnal mindent eloszlottat,
A kéjt, bágyadtságot, keservet, bánatot,
És ki reggelenként könnyezett kedvébe,
Ott fekszik siratlan, összetépve...

Nem fájt, hogy elvitték arról a szép tájról,
Mit is tudott ő még e sivár világról,
S aki elrabolta arany szabadságát,
Életét, reményét, szíve édes álmát,
Egy mosolygó szende, barna lányka volt,
És ő a keblére boldogan hajolt...

Eddig tart az álom — kínos csalódása!
Szegény, szegény pici tarka ibolyácska.

Nincs már enyhe szellő, s éltet adó harmat,
Kelyhe összeszáradt... a szirma leszakadt.
Egy napig tartott a kis ibolya élte,
Reggel a barna lány összetépte...

Lantos.

Büntetés.

Elbeszélés.

Irta: W.-né Szluha Margit.

— Ugyan Zina, miért farszöröz annyira az
én férjhezmenetelemre? Tudom én nagyon jól,
hogy minden leány a mamája iránti kötele-
sége férjhezmenni, de én még várok. Irtozom a
házasságtól. Gyűlölöm a konyhát és a gyerekeket.

— Számár vagy. Hisz nem kell neked a kony-
kán ülni, van elég pénz, tarthatsz egy szakács-
nét, gyereke meg nincs minden asszonynak.

— Köszönöm a biztatást, néniém. Titeket is
igy biztatott a mama, aztán mi lett a vége? Liza,
az a „hetedhét országra szóló” szépség minden
nap maga löri az urának a kedvencei eledeleit, a
nap többi részét meg a gyerekeivel kinlódja át.
Es Pali sógor, ahelyett, hogy méltányolná, tudjuk
nagyon jól, megcsalja.

— De Éva! Fiatal leány az így beszélni!

— Hagyd csak, nagyobb vétek szerintem ha-
zudni, mipt kimondani azt, amit gondolni me-

rünk, legyen az bármi. Nusi néni, no az boldog,
mert szeretik egymást az urával, van is nekik
már öt gyerekük, emiatt aztán ugy spórolnak,
hogy az rettenetes. Maga Nusi beszélt nekem,
hogy karácsony estjén megleltet káposztát ették
aullag nélkül.

— Borzasztó! Kérlek, vess véget rossz nyel-
vűsködésednek.

— Dehogyan vetek, hallgass csak tovább. Leg-
tündöklőbb példája pedig a mama biztatásai be-
nem következeinek: itt ül öltem és cigarettá-
tázik. Te magad vagy az, kedves nővérem. Neked
fogott a mama egy eladósodott gróft, a kinek
te magad négy éven keresztül fizetted az adó-
ságait. Mikor aztán a mama észrevette, hogy a
te vagyondod épp oly izesztlen fogy, amint ahogy
a gróf vő adósságai nem fogynak, téged szépen
hazahozott gyermekéddel, az urad pedig Mona-
cóban, néhány sikertelenül átkártyázott éj után
a vonat elé vetette magát! Jó sikerült egy há-
zasság, mondhatom.

— Semmi közöd az én ügyeimhez. Különben
is, fáj a fejem, jobb lesz, ha a magad szobájába
megy.

— Azt semmi esetre sem fogom tenni. Végig
kell halgatnod ellenvetéseimet házassági ajánla-
táiddal szemben. Lásd, nemcsak a konyha és a
gyerek miatt irtozom a férjhezmeneteltől, hanem
erkölcsi szempontból is. Most még mint leány
becsületes vagyok, de mint asszony, nem terem-

Legolesőbb

bévasárlási forrás!

Férli- és gyermekruha, cipő- és kalapraktár a legnagyobb választékban,

legjobb minőségben, legmérsékeltbb árakon

II. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

Valamelyik jámbor atyánkfíát elfogja a buzgóság és csinál, alakít egy kath. legényegyletet; vagy nem tudom miféle olvasókört vagy szövetkezetet, a melybe egy-két év alatt összeroborzódik egy csomó tag; szóval, — amint mondták azok, — megizmosodik.

Hát eddig jól van.

Ha már egyszer az uralkodó áramlat most olyan, hogy csoportokba, más-más irányu és szellemű tömegekbe sorolja szét az édes testvéreinktől teremtett embereket: ez ellen az áramlat ellen gátakat nem emelhetünk; sőt a legokosabb dolog, ha annak szabad folyást engedünk. Így talán gyorsabban és kevesebb rombolással foly le.

Csak hogy ez az áramlat hozott magával megint egy furcsa és nevetséges titulus bibendit.

Egy-két esztendei fenállás után a személykultusz bolondos ördöge hónaljuk alá nyul az egyleti, szövetkezeti tagoknak és megcsiklandozza őket.

Nem boldog a magyar, — egy kis csendes busulással ünnepelni kell.

Mi lesz a titulus?

Festessük meg, rajzoltassuk meg az alakító elnök arcképét, leplezzük le! Lesz ünnepelés; lesz bankett! Dikóizhatunk. — Azokat, akik velünk nem éreznek és gondolkoznak, szidhatjuk, üthetjük, mint a bokrot.

Ilyenfórmán sarjadhathatnak a legényegyleti és kör élet talajából, közszelleméből azok az arcképleplező ünnepségek. Így teremnek az egyesületi nagyságok, mikor a boldogtalan magyar titulust keres arra, hogy ünnepelhesen, hogy ceremóniát csinálhasson és ezen közben kedve szerint kikáronkodhassa magát.

Megtörténik az arcképleplezési ünnepség. Hasábokat irnak róla a helyi újságok Arról azonban már rendesen

mélységes csenddel hallgat a krónika, mikor megtörténik (amint már meg is történt) hogy az ünnepelt és életében dicsőségesen meghalhatatlanított elnök ur közéleti pályafutásában olyan fordulatlant (és pedig: erkölcsi fordulat) következik be, hogy nagy ceremóniával leplezett arcképét szép csendben, titokban le kell venni az egyleti helyiség faláról és kellő diszkrécióval el kell rejteni a padlásra.

Hát bizony, édes magyarom, ezek a zalamegyei arcképleplezések is csak aféle másformájú jubileumok.

Nem is mondjuk, hogy ne csinálj; mert az uralkodó áramlattól megszédített, szegény fejed úgy sem venné be az okos figyelmeztetést.

Mint előbb a jubileumokkal, — most lakjál jól torkig az arcképleplezésekkel! — Majd akkor ugyanis meglep a csömör.

Politikai szemle.

(Dec. 9.) Bízom és remény minden körbe visszatért. Bízunk, hogy a fordulat, mely a parlamenti küzdelmekben bekövetkezett, többé nem lesz ingadozásoknak alávetve, és feltesszük, hogy az a kis parlamenti csoport, mely még folytatni akarja az obstrukciót, maga is be fogja látni, hogy további akciójának többé semmi sikere sem lehet és hogy a harcosok kised serege visszavonulásának fedezése végett még néhány útközveti megkockáztat, de aztán szintén abbahagyja a harcot. — Hisz el sem képzelhető, hogy másként legyen, mert ahol nem bíznaknak sikerben, ott a bátorságnak természetszerűleg csökkennie kell és ha a harckedvelők töbora úgy összezsugorodik, amint láttuk, akkor még a legvakmerőbbeket is legdacosabbakat is megszállja a kétség, vajjon az úgy, melyért tovább akarunk harcolni, valóban megérdemli-e a további, immár végképp kilátástalan harcot. Mert a dolgok józan megfontolás mellett magunknak is be kell ismernünk, hogy mindaz, mit a magyar nyelvnek és a magyar szellemnek a közös hadseregben való érvényesülése végett elértünk, összehasonlíthatatlanul súlyosabban esik a mérleg

serpenyőjébe, mint az, a mi még hátra van. — E szerint nem találgoson vérmes az a remény, hogy e hónap közepéig rendes viszonyokhoz jutunk, és hogy az a nyomás, mely mindennek ránehezedik, lassankint engedni fog. Már az az egy körülmény, hogy a bizonytalanság el fog tűnni, mindenütt lehetségesé teszi a fokozott tevékenységet, magánosoknál épp úgy, mint közösségeknél és az államigazgatásnál. — A serény tevékenység az állami élet minden terén, a belső igazgatásban, az igazságszolgáltatásban, a mezőgazdaságban, gyáripárban, kereskedelemben és iparban, közoktatásban igen hamar látható lesz, és a kormány tevékenysége szerencsén fogja a magán-tevékenységet a megtermékenyíti azt úgy, hogy Isten segítségével jóvá fogjuk tenni ama roppant károkat, melyeket az obstrukció okozott.

— **Kilépés a szabadelvű-pártból.** Boggy Máté, a kesztelyi választókerület országgyűlési képviselője kilépett a szabadelvű-pártból. Elhatározásáról nyílt levélben értesítette választóit.

— **A törvényhatósági bizottság** legközelebb tartandó közgyűlésén, Zalaegerszegen, a következő politikai érdekű pontok vannak tárgyszerkeztetve: Darányi Ignác földmívelésügyi, dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi és Kolosváry Dezső honvédelmi m. kir. volt miniszterek búcsúirata — Gróf Tisza István m. kir. miniszterelnök az új miniszterium kinevezéséről értesíti a törvényhatóságot. — Ezzel kapcsolatban Hieronymi Károly kereskedelemügyi, Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi s Tallian Béla földmívelésügyi és Nyíry Sándor honvédelmi m. kir. miniszterek hasonló leiratai, melyekben a vármegye közönségének támogatását kéri. — Szeged szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a magyar nemzeti követelmények megvalósítása érdekében az országgyűlés mindkét házához intézett feliratát megküldi. — Pozsony szab. kir. város és szatmárnémeti törvényhatósági bizottsága a 3-ik évüket kiszolgált katonák visszatartása ellen a képviselőházhoz intézett feliratot megküldi. — Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a magyar nemzeti jelleg érvényesülése érdekében megfelelő törvények alkotása iránt az országgyűlés képviselőházához intézett feliratot megküldi. — Hevesvármegye törvényhatósági bizottsága a Haza válságos helyzetét és alkotmányunkat legutóbb ért sérelmek

tette meg még az Isten azt a férfit, akit én meg ne csinálnék.

Zina grófné elsikoltotta magát.

— Eva! Hallgass, az Istenért, a Gergely-lányok mind becsületesek!

— Hiszen én is az vagyok, de az uramat megfogom csinálni. 24 éves korában az ember kiismerhetette a saját természetét. Különbözn lehet, hogy én rosszul ismerem magamat. Nos és még mindig ajánlod, hogy férjhez menjek?

— Dehogyan ajánlom! Isten mentse minden férfit ilyen romlott, szivtelen tereméstől, mint te vagy.

Eva keserűen felcagott.

— Pedig látod, azért mégis férjhez fogok menni. Mi a véleményed Cserne Géza felől?

— Jelentéktelen, ostoba álmódor. Mit akarsz vele? Csak nem...

— De igen, ő lesz a férjem, a többit bízd én reám.

Feleletet sem várva, Eva kicsuszált a szobából, mialatt egy meglehetősen pikáns couplet fűtyölt.

Az nap este a kerékvári urak a huszártisztekkel szövetkezve valami zártkörű mulatságot rendeztek a Nagykerthenben.

Gergely Eva, amióta huszadik életévét betöltötte, nem táncolt, csak azért jelent meg a mulatságokon, hogy a hölgypublicum dühös pillantásaiban gyönyörködje. A táncosok legfőbb része ugyan mindig az özvegy grófné és Eva körül csoportosult s többnyire a nagy pezsgőzés, fesztel, élénk társalgás közben teljesen megfeledkeztek a táncról.

Ezutal azonban a kerékvári kis leányok meg lehetnek elégedve. Eva olyan kiálhatatlan resz hangulatban volt, hogy udvarlóit mind elfeledte. Végre látta a célját és egyedül maradt

a cukrászsátor egy félreeső sarkában Cserne Gézával.

Cserne Géza azon szerény tehetségűs meg jelenésti emberek közé tartozott, kik az életben nem sokra szokták vinni.

Ők többnyire jelentéktelen tagjai a társaságnak, akikkel egy leány sem foglalkozik komolyan s akikre a többi fiatal urak nem féltékenyek, mert nem veszedelmesez, de jó fiuk.

Cserne Gézával, akit csakis a családja juttatott be egy szerény tanári állásba, mindent megtagadott a sors — hanem adott neki álmódor, szerelmes szemeket és szívet.

Es ez a szegény fiu álmódor, szerelmes szemmel csodálta, álmódor szerelmes szívet szerette a büszke Gergely Évát. Boldog volt, ha látta, az elérésére nem is gondolt.

Egy darabig hallgattak, végre Eva kissé bizonytalan hangon törte meg a csendet.

— Ugyan miért nem mondja már ki, hogy szeret?

Cserna mint egy tetten ért bűnös pirult el és sűtötte le szemét.

— Gunyt űz belőlem, Eva.

— Kérem Géza, ne piruljon el miadjár min-denét. mint egy gyerek, legyen már egyszer férfias. En nem űzök magából gunyt. Hallgasson rám. En nagyon jól tudom, hogy maga szeret engem, csak, nem meri megmondani. No hát... én is szeretem magát. Akar-e feleségül venni?

Cserne kábultan állott fel. Sápadt arcán a mennyei megdicsőülés egy földre tévedt sugára ragyogta be. Elmosódott előtte minden, csak az Eva kifürkészhetetlen arca tündöklött előtte és e szavak csengtek folyton fülében: „En is szeretem magát, akar-e feleségül venni?”

Végre megszólalt.

— Hogyan? — maga szeret engem, Eva és a feleségem akar lenni, miért?

Eva elkömolódott.

— Szeretem magát Géza, igazán, többet ne kérdezz. Figyeljen ide. Elég volt egyszer legyőzőm a büszkeséget és beismerni, hogy én is csak gyenge nő vagyok. Nem fogom többzor ismétlni magának, hogy szeretem. A világ sem fogja tudni, mert nem mutatom. De maga tudja és bármi történjék is, ne felejtse el, hogy én magát szeretem. Most pedig vájunk. Isten áldja, Géza. Holnap jöjjön el a mamával beszélni.

Eva felállt és nyugodt léptekkel hagyta el a cukrász-sátrat. A táncpavilon egy fülkéjében rábukkant Terézina grófnéra, aki mellett egy fekete hajú, markánus vonásu ur állott az Eva legszívesebben udvarlója, Téchy Gábor képviselő.

A féltékenységtől izgatott hangon szólt Evának:

— Csak hogy ismét látjuk, Eva nagysád, azt hittem, a kis professzor megszoktette.

Eva gyönyösen mérte végig pillantásával.

— Csak nem ment el az eszem, hogy a vőlegényemmel megszökjem!

Zina grófné és Téchy megdöbbenve néztek rá.

— A vőlegényével?

— Nos igen, éppen most ígertem oda kezemet Cserne Gézának.

Zina grófné mely sóhajjal dőlt hátra a székeben, a képviselő pedig sápadt arcal összeszorított fogakkal hajtotta meg magát.

— Gratulálok, Eva nagysám!

Ottthon Eva csak annyit mondott a névénél:

— Férjhez megyek, mert férjhez kell mennem, utóvégre lány nem szeretnék maradni. Hanem rövid időn, egy hét — vagy egy hó múlva — el fogok válni az uramtól. Ezzel a feltett szándékkal, ezzel a gondolattal állok az oltár elé. Azért választottam Cserne Gézával, mert ő vele könnyen kivihetem azt a stílt. Es most jó éjt!

A szobájában pedig az ágyára vetette magát és ott antogta a párnákba:

— Pedig igazán szeretem, igazán szeretem!

orvoslása iránt a képviselőházhoz intézett feliratát megküldi.

A sorozás. Nyíry Sándor honvédelmi miniszter körrendelet küldött szét az összes vármegyéknek, a melyben az 1903. év fősorozást újból elhalasztja. Ebben a rendeletében egyúttal megint a járási tisztviselőket, a miért nemely helyen a rendelet ellenére sorozásra hívták be az állításköteleseket és megtiltja, hogy az ő intézkedései sorozzanak. A sorozás elhalasztásáról a következőkben rendelkezik a miniszter:

Hogy arra az esetre, ha az 1903. évre kiállítandó újoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés által megszavaztatnék és törvényerőre emeltetnék, az újoncok azonnal fogantatosítható legyen az ez évi november 5-ről 46.000 szám alatt kiadott körrendeletnek kapcsán fölhívom a törvényhatóságot, hogy az illetékes császári és királyi kiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg két utazási és működési tervet, és pedig akként állapítson meg, hogy az 1903. évi fősorozás az egyik terv szerint az évi december 28-tól jövő 1904. évi január 30-ig, a másik terv szerint a jövő 1904. január 3-től február 6-ig terjedő idő alatt legyen fogantatosítható, illetve végrehajtható.

A „Balaton” az Urániában.

— A „ZALA” alkalmi tudósítójától. —

Budapest, dec. 6.

Sági János és Szalay Sándor „Balaton” című színesen és vonzóan megírt darabjának régén várt bemutatás előadása szombat volt a budapesti Urániában.

A szépség, lelkes közönség gyönyörködve hallgatta a Balaton imádó szerzők poétikus szövegét és elragadtatással nézte azokat a jól sikerült színes és mozgó fényképeket, melyek az Uránia fehér vásznára kerültek, Huszka Gyula, a kitűnő műkedvelő-fényképész remek művészetét dicsérve.

A siker nagy volt.

A keszthelyiek Nagy István városbíró vezetésével több-tagú küldöttséggel, — köztük Csák Árpád dr., Szerdahelyi Jenő, Engel Gyula dr. és mások, — erre az alkalomra Budapestre rándultak, a felvonások után boldog búszkészséggel tapsoltak a közönséggel együtt a többször lámpák elé hívott szerzőknek.

Es megtörtént az esküvő.

Cserne Géza mindeztideig azt hitte álmodik, csak mikor végre egyedül találta magát a feleségével, akkor eszmélt fel, hogy mindez való, édes való.

Láthatta, hogy Eva igazán szereti. Gyengén és reszketve borult az ura karjai közé.

Hisz egy sem fog soká tartani — gondolt — én is kivihetem a részem a boldogságból.

Hajnál felé azt álmodta, hogy az ura felöltözve fölé hajol és így szól hozzá:

— Isten veled Eva, Isten veled szerelmem, el kell mennem. — Es forró csókokkal halmozza el arcát, nyakát.

Ő pedig az ura nyaka köré fonja karjait és susogja neki:

— Ne menj el Géza, hiszen szeretlek én téged, maradj itt velem, én sem foglak elhagyni, nem, nem, együtt fogunk élni soká, soká, örökké, boldogan.

Majd imádkozni kezd.

— Oh édes Istenem, bocsásd meg azt a nagy vétet, amit elakartam követni, bocsásd meg az én gonoszágomat. Nem fogom elhagyni Gézát, mert szeretem, engedd, hogy rabszolgája lehessek egy hosszú életen át!

Almai tovább szövdnek.

Látja, nint boldog és szere mes fiatal asszonyt az ura ölben, elvonulva a világtól, gyermekei is lezéken, sőt még főzni is fog — igen — főzni. E percek kint a folyosón és előszobában tompa beszéd, halk suttogás támad. Mintha valaki zokogna is.

Halva hozzák haza a fiatal férjet, kit Téchy Gábor hajnalban párban keresztlőtt.

A házszobából pedig kihallatszik az álmódó asszony boldog kacagása.

A fővárosi sajtó a legnagyobb dicsérrel emlékezett meg a darabról a budapesti lapok kivétel nélkül lelkesen üdvözölték a szerzők ama szándékát, hogy hazánk földjének legszebb részét, a magyar Tempe-völgyét, a Balaton vadregényes, szép vidékét akarják a fővárosi közönséggel megszerettetni, kitűnő poétikus feldolgozásban.

Bizonyos, hogy ez a darab sokakat a Balaton mellé fog vonzani s ezért a Balaton vidékének lakossága, de a kiránduló, nyaraló közönség is hálával gondolhat a lelkes szerzőkre: Sági Jánosra, a „Balaton írásban és köpben” című munka írójára és Szalay Sándorra, a „Zala” felelős szerkesztőjére.

Az előadás után a keszthelyiek és a szerzők fővárosi barátai s ismerősei (vagy nagygyerekei) a szerzőket a Motropol-szálló különtermében fogadták és lelkes ünnepelésben részesítették. Az ünnepelésből kijutott Csák Árpád dr.-nak is, ki ugyanezen a napon szerezte meg a budapesti egyetemen a doktori diplomát.

A vidám hangulatban elköltött vacsora után elsőnek Szécskay György szólalt föl s lelkes beszéddel köszöntötte fel a szerzőket, mint akik a magyar föld legszebb darabját ismertették, arra buzdítják a magyart, hogy szépséges tájakban gazdag földjét semmiképpen se hagyja idegen kézbe jutni és ne hagyja el.

Csák Árpád dr. azokat a fővárosiakat elvittette, kik a „Balaton” bemutatás előadásán ott voltak.

Engel Gyula dr. megható szavakkal mondott köszönetet a szerzőknek, kik a Balaton mellett boldogságban eltöltött harminckét esztendejét, a Balaton szép tájait várszolták szeméi elé s hozták vissza emlékezetébe.

Szalay Sándor, lapunk felelős szerkesztője, maga és szerzőtársai nevében mondott köszönetet a szíves ovációért.

Szécskay György ismételt felszólalva, Csák Árpádra, az új doktorra, majd Nagy Istvánra, Keszthely város bírájára emelte poharát. Szeretettel szökött róla, ki alatt Keszthely oly hatalmas fejlődést tett.

Végül dr. Engel Gyula Szécskay Györgyöt, mint a hazafias líra lelkes művelőjét, a kurucpoétát köszöntötte fel.

Banda Marci muzsikája mellett sokáig együtt maradt a társaság és csak hajnal tájban oszlott szét, a lehető legvidámabb hangulatban.

A nagysikerű „Balaton” egész héten műsoron marad.

HIREK.

— **Halálozás.** Briher István, a „Kaszinó” fiatalon meghalt bérlojót kedden délután temették nagy részvétellel. — A nagyszámú közönség között ott volt a „Kaszinó” számos tagja és kivonult testületileg a „Vendéglősök”, mérsárosok és pincérek szakegylete — is, amelynek az elhunyt tagja volt. — A halottas kocsit a következő koszorú borították: Felejthetetlen férjemnek és apáknak — Anna, Jani, Pista, Bözsi, Géza. Felejthetetlen fiunknak — a szülők. Szeretett bátyáknak és sógornak — Giza és Pali. A legjobb fivér és sógornak — Anna és Jani. Felejthetetlen testvér és sógornak — Gizi és Kálmán. Nyugodjál békében — Pepica és Pali. Szeretett unokatestvérünknek — Treiberék. Szeretett kártársunknak — V. K. M. P. Egylete. Szeretett főnökének — Kobald István és neje. A család a következő gyászjelentést adta ki: „Özv. Briher Istvánné szül. Pirity Anna saját nagygyermekkei Janika, Pisti, Bözsike és Géza nagy összes rokonság nevében mélyen szomorodott szívvel tudatja, hogy a felejthetetlen szerető férj, illetve gondos apa és rokon Briher István ur 1903. december hó 6-án esti 1/2 7 órakor életének 34-ik, boldog házasságának 9-ik évében a haldokló szentségeinek ájtatos felvételé után elhunyt. A szeretett korán elhunyt földi maradványa f. hó 8-án délután fél 4 órakor fog a Keszthely-utca 7. számú gyászházban a róm. kath. hitvallás szertartásai szerint beszenteltetni és a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyezni. A megengestető szentmise áldozat f. hó 9-én d. e.

g órakor fog a helybeli szent-Ferenc-rendűek plébánia templomában a Mindenhatónak bemutatni. Nagykanizsán, 1903. december hó 7-én. Áldás és béke lengjen a korán elhunyt szerető jó férj és gondos apa hamvai felett!

— **Eszküvők.** Vasvár, a szent-kutjáról nevezetes kies fekvésű bucsujáró-hely, december hó 6-án szokatlan módon megélénkült. Mig más-kor a gyalogjáró bucsusok tömege emeli az idegen forgalmat, ez alkalommal a közelből távolból gyorsvonaton avagy uri fogaton jövő vendégek sokaságának volt ez köszönhető. Sok uri-nép jött össze, hogy Vasvár egyik szépeinek, Balog Berta kisasszony és Neu Miksa Déli Vasuti hivatalnok esküvőjének tanja lehessen. — Ugy a polgári kötésnél, mint az egyházi ünnepségen óriási közönség volt jelen, mely nemcsak a fiatal párban, hanem az ezt övező koszorú-leányok egész csoportjában is gyönyörködhetett. Koszorú-leányok voltak: Auerbach Frida (Vasvár), Balog Erzsike (Vasvár), Breiner Juliska (Vasvár), Neu Carolin (Nagykanizsa), Pank Juliska (Szombathely), Pollak Frida (Nagykanizsa), Pollak Margit (Csáktornya). Nagykanizsáról mintegy hatvan vendég vett részt a szép családi ünnepélyen. A vendégek sorában ott láttuk Vécsey Zsigmond polgármestert, Pillitz Gyula Déli Vasuti felügyelőt, állomásfőnököt, és a völgyégy, illetve annak atyja Neu Albert v. adóellenőr számos barátját és tisztelőjét. — A lukulusi lakomán, mely a menyasszony édes atyja, Breiner Antal és annak neje kiváló vendégszeretettel tanuszkodott, közel kétszáz vendég vett részt.

Gróf Dunay Agenor s tridói birtokos leányát, Angelát, a múlt héten vezette oltárhoz Stridón fodroveci és berkoveci Fodorczy Albrecht polgári hadnagy. — Az esküvőnél a hivatalos polgári esketést Kolbenschlag Béla csáktornyai főszolgabíró végezte.

— **Doktorrá-avatás.** December hó 5-én avatták jogtudományi doktorrá a budapesti tudomány-egyetemen Csák Árpádot, a Balatoni Múzeum derék titkárát. Örömmel üdvözljük az új jogtudort, aki Keszthely társadalmának egyik legrokonszenvesebb és legagilisabb tagja. Most, hogy a tudói vizsga gondjain tulvan, bizonyára még több odaadással működhetik majd nemcsak a megyei közigazgatási pályán, melynek életét szentelte, hanem a társadalmi és kulturális mozgalmak terén is.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Zalavármegyében a zala-szentiváni anyakönyvi kerületbe Lonk János körjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Helyettes jegyző.** Szentmiklósy Gyula, a tapolcai járás főszolgabírája Barcsay Boldizsár elhunytával megüresedett balatonfüredi jegyzői hivatal ideiglenes vezetésével Lohner Ferencet bízta meg.

— **Plébánia betöltése.** A lemondás következtében megüresedett kisgyőrői, püspöki szabadadományozás plébánia javadatmal Ráth Gyula ottani ideiglenes adminisztrátor nyerte el.

— **Zalavármegye törvényhatósági-bizottsága.** 1903. évi dec. hó 14-én és folytatólagosan közgyűlést tart. A tárgysorozatba 113 ügydarabot vettek fel.

— **A Gazda-Kör közgyűlése.** A Nkanizsa és vidéke Gazda-Köre december hó 9-én Jerfy Adolf nagybíró, a kör elnöke elnöklésével Nagykanizsán a városház tanácstermében közgyűlést tartott. A szinte járhatatlan utak miatt a vidéki gazdaközönség csak gyéren volt képviselve. — Az elnök megnyitó után jelentést tettett a következőkről: Az alapszabályok jóváhagyási záradékkal elláttak. — A kör felhívást intézett a gazdaközönséghez, hogy a len és kendermag beszerzése végett forduljanak hozzá, de mag-szükségletre senki sem jelentkezett. — Intézkedés tétett az iránt, hogy az állattenyésztési felügyelőségek újból beosztásánál mint kerületi székhely Nagykanizsa is figyelembe vessék. — Az állattenyésztés fejlesztését célzó szakfelol-

vasárnapot a kormány beszüntette. — Hivatásnapot a „Zala” jelöltet ki. — Jerfy Adolf elnök indítványára 1904. március elején tényleg vásárt tartanak Nagykanizsán, melyet Stiers Sándor morgáni birtokos indítványára tényleg vásárral kapcsolnak össze. — *Herzfeld*: Béla felszólása folytán meg fogják sürgetni a székényes-telep létesítését. Ugyancsak sürgetni fogják a szőlőszeti és borászati felügyelőség áthelyezését.

Társasvacsora. A Kereskedő Ifjak Önkéntes Társaságában december hó 5-én kedélyes társasvacsorát tartottak. Mint vendégek a szaktanálóm eladói: Domány Armin, Markovits Dávid és dr. Rosenburg Mór ügyvéd, feladók: kereskedelmi iskolai tanárok vettek részt az estélyen, felköszöntőket mondtak: *Hofstet* József elnök, *Schwarz* Ottó alelnök, *Révész* Lajos székesszóló vál. tag, Markovits Dávid tanár, *Weiss* Bodog házagnagy, *Ponyó* Mihály vál. tag és még többek.

Rákóczi-ünnepségek. A hazafias lelkesedés nem alszik ki a szívekben. A magyar nemzet, melynek hőse egykor tömegesen vonult fel az „Istenért és szabadságért” felirattal zászló alá, most a nagy zászló-bontó II. Rákóczi Ferenc harcainak kétszázados évfordulóját ünnepli. Az ország számos helyén kifüggettatlan számban gyujtanak hazafias emléktűzést Rákóczi Ferenc korának dicsőítésére, amely kor legszembetűnőbb része a magyarok történetének. Most egyszerre két ünnepségről értesülünk.

A *Csurgói „Kaszinó”* a minap Kuruc-estélyt rendezett. *Horváth* József dr. ügyes felolvasásban méltatta Rákóczi korát, *Kenese* H. urhölgy zongorán interpretálta a Rákóczi-induló, *Liszt* nehéz átíratában. Rádásul *Chopin* Phantaisie Improvitu-jét játszotta. *Szénay* Gyula, *Vidéki* ének II. Rákóczi Ferencről című verset *Mattos* Géza főgymn. tanuló szavalta. Ezenkívül még több ének és zeneszám volt.

A másik Rákóczi-ünnep szintén *Csurgón* lesz. Alig zajlott le a Kuruc-estély, a Kaszinóban, máris egy másik Rákóczi-est követi nyomában, melyet a „Polgári Kaszinó” rendez folyó hó 12-én, szombaton. Az est műsora a következő: 1. Himnus. Éneklő a Kaszinói dalárda. 2. Előzőli megnyitók. 3. Kuruc dalok. Éneklő a Kaszinói dalárda. 4. „Czinka Panna.” Felolvasás. Tartja: *Bárány* Gyula. tan. kép. igazgató. 5. Szerenád az „Ocskai Brigádérosok”ból. Vondó négyes. 6. Kuruc költemények. Előadja: *Matejcsy* István főgymn. tanár. 7. Rákóczi-induló. Éneklő a kaszinói dalárda.

Megjutalmazott csendőrt *Gábor* Alajos, voltvalacszergei csendőrpáncsokot, amiatt, mert egy veszedelmes kőbor-cigányt elfogva, kinyomozta, hogy az Egerben (Csehország) rablójelkosságot követett el, az egeri hatóságok koronával jutalmazta meg.

Közigazgatási-bizottsági ülés. Zalavármegye közigazgatási-bizottságának folyó hó 8-án hirdetett ülése, — minthogy a törvényhatósági-bizottság őszi közgyűlése folyó évi december hó 14-én lesz, — elmaradt. Az ülés december hó 15-én lesz a szokott helyen és időben megtartva.

Az Irodalmi és Műv. Kör felolvasása. A nagykanizsai Irod. és Műv. Kör december 13-án vasárnap délután rendezi ez idei harmadik felolvasó délutánját a városháza dísztermében.

Táncosorvosok. *Mayersberg* Frida k. a. táncitanítónő tánciskolájában már befejeződött a tanfolyam. — Szombaton, vasárnap és hétfőn este tartották a növendékek kosorúcskával egybekötött táncvizsgájukat. A „Casino” díszterme mind a három estén megtelt a sok tanítványjal, a gyermekekben gyönyörködő mamákkal és a nagyszámú érdeklődőkkel. A tanítványok a szeretet és ragaszkodás minden jelével halmozták el a valóban kiváló táncitanítónőt. Szombaton este számtalan virágcsokor átadása után a tanítványok egyike, *Pistér* Margitka lépett elő és néhány rövid kőszóval szöval tolmácsolta a leány-tanítvá-

nyok érzését. Megköszönte *Mayersberg* Fridának, hogy alkalmat adott nekik a női nem legszebb ékességét: a tánclejtést elsajátítani, amelyért nagy szeretettel tartoznak a kisasszonyoknak, mint az illem és ügyesség tanítójának. Bájos kis beszéde végén átnyújtotta a díszes ajándékát: egy remek művi gyűrűt. — A kisasszony mind a három estén ünneplésben részesült. — Második este egy ezüst tükröt, harmadik este szép kivitelű tálcát kapott. *Mayersberg* Frida az ajándékokra méltán rászolgált. A tanítványok a vizsgán az összes táncokban igen szépet produkáltak, többek közt bemutatták a *Coco-Valko*-t is, amelyért a k. a. és tanítványok nagy tapsot kaptak. A táncoktatás művészes volt, nála az illem mindig otthon volt — tánctermének parketjén.

Az Első magyar asztaltársaság szombat este szépen látogatott felolvasó-estét tartott az egyesület helyiségében. *Hajdu* Gyula ügyvédjelölt „Társadalmunk” címmel igen sikerült felolvasást adott elő. A felolvasót lelkesen megénezték.

Szilveszter a Casinóban. A nagykanizsai Casino vigalmi bizottsága december hó 31-én saját helyiségében érdekes műsorral táncestélyt rendez.

Halál az utcán. *András* János, egyik helybeli hentesnek 65 éves kocsisa tegnap délelőtt az Eötvös-téren serteséket hajtva maga előtt, összeesett és meghalt. Holttestét beszállították a hullaházba, ahol a rendőri boncolás fogja kideríteni a hirtelen halál okát.

A nagyatádi gombgyár megnyitása. — Nagyatádról írják: Nagy ünnepséggel helyezte üzembe *Wollák és Berkovits* budapesti cég Nagyatádon épített zsinór- és paszomány-áru-gyárát. A hatósági vizsgálat befejeztével a környékről és a vármegyéből összesereglett, meghívott közönség a gyárat szemlélte meg, miközben déli fél egykor megjöttek a fővárosi és pécsi vendégek is: a kereskedelmi miniszterium részéről *Abonyi* Emil miniszteri tanácsos, a Kereskedelmi Csarnok képviselője *Fürst* László, alelnök és *Schreyer* Jakab dr. vezértitkár és számos választmányi tag, továbbá a pécsi kereskedelmi kamara részéről *Kittel* alelnök és *Záray* dr. titkár. A gyár tulajdonosa, *Wollák* Soma a társaságot néhány meleg szóval üdvözölte, mire *Abonyi* Emil válaszában hangzottát, hogy e vidéknek iparfejlesztése kiváló érdeme *Wolláknak*, ki már e helyen öt esztendő óta a paszományáru készítését háziparilagg őrzi s így a lakosságot e munkára képessé tette. Azután a társaság a gyárat tekintette meg. A gyár, mely modern technikai berendezéssel rendelkezik, kilencven munkásnak ad alkalmazást, azonkívül még kétszázhusz munkást még otthon foglalkoztat, mindenféle paszomány- és zsinórárúkat, különösen pedig a hadsereg részére szükségelendő zsinórokat állít elő. — A gyártmányok egy tekintélyes részét exportálják. A gyár megtekintése után a társaság pazar ebédnél gyűlt össze; ez alkalommal *Abonyi* Emil miniszteri tanácsos, továbbá *Fürst* László, *Messinger* dr., *Záray* dr. és mások felköszöntötték *Wollákot*, aki lelkes szavakban köszönte meg a kitüntestést. Este *Wollák* a munkásokat vendégelte meg.

Katona-zene. Már jeleztük, hogy dec. hó 12-én és 13-án (szombaton és vasárnap) az Arany Szarvas szálloda termében a cs. és kir. 48. galogezred, — *Grossauer* Emil a népszerű karnagy vezetése alatt álló zenekar fog hangversenyezni. — A szombati hangverseny mósora, mely nagy élvezetet ígér, a következő:

1. Auber: Nyitány „*Fra Diavolo*” operából. 2. Ziehrer: „*Naturstänger*” keringő. 3. Zellner: „*Wagneriana*” fantázia Wagner Richard operáiból. 4. Eysler: „*Oculi*” polka-mazur *Bruder Straubinger* operettéből. 5. Lincke: „*Volt egyszer*” dal *Indra* birodalmában c. operettéből. 6. Lehar: „*Szélrózsa*” a *Drótos-tót* operettéből. 7. Liszt: „*1. magyar rhapszódia*.” 8. a) Langer: „*Nagyanyóka*.” b) Komzák: *Bosnyák legenda*. 9. Ziehrer: „*Bárony és selyem*.” a) „*Fremdenführer*” operettéből. 10. Komzák: *Szív és kedélynek*, egyveleg. 11. Aletter: „*Légyott*,” gavotte. 12. Lehar: *Magyar nóták*, induló.

Betörés. *Goldstein* I. J. Csengery-utcai faterapén levő irodahelyiségben vasárnap éjjel betörők jártak. A betörők az asztalírókat feltörték, de pénz nem találtak. A betörők azután eredmény nélkül távoztak. A helyiségben levő pánclé pénzszekrény feltörését nem kísérelték meg. A nyomozás széles körben megindult.

Széli Kálmán a D. K. E. élén. A Dunántúli Közművelődési Egyesület, melyet *Széli* Kálmán alapított ezeltől tizenkét évvel s elnöki minőségben vezetett miniszterelnökké történt kinevezetéséig, amikor az egyesület díszelnökké választotta, a kultúregyesület most tartott közgyűlésének felkérésére ismét aktív szerepre vállalkozott, amennyiben e nagy fontosságú kulturális egyesület ügyeit, mint az egyesület díszelnöke, személyesen fogja vinni. Ez elhatározásáról *Széli* Kálmán a következő táviratot intézte ögróf *Pallavicini* Ede, titkos tanácsoshoz, a D. K. E. elnökéhez:

„Fogadjá Nagyméltóságod a Dunántúli Közművelődési Egylet nevében hozzá intézett kegyes megemlékezéséért és felhívásért legmegleőbb köszönetemet. Örömmel fogok Nagyméltóságoddal az egylet céljainak előmozdításában közreműködni.”

A szorult anyagi viszonyok közt levő kultúregylet segélyezésére a közönséghez intézett felhívás folytán egyenkint kétszáz koronát adományoztak gróf *Festetics* Pál és a veszprémi káptalan, száz koronát *Gyurács* Ferenc dunántúli püspök, a rendes tagok sorába pedig beléptek az *Oravica* Aranykőr és a bajai takarékpénztár. Tagsági bejelentések a D. K. E. titkári irodájához (Röck Szilárd-utca 2. szám) intézhetők.

A tisztviselők három milliója. — Az obstruálók erőszakoskodása miatt a magyar tisztviselők bizony régen várják már hasztalan a fizetésrendezést. Ebbe a reménytelen állapotba némi örömet fog hozni az a három millió korona, amelyet a törvényhozás még 1902. évben felvett az állami költségelőránnyzatba és amelyet a pénzügyminiszter, budapesti értesülésünk szerint, most folyósít. Az országgyűlés ezt a három milliót a kisebb javadalmazású tisztviselők részére szavazta meg fizetésüknek ideiglenes pótlásául, a míg a fizetésrendezés törvényerőre emelkedik. Ez a pótlék öt százalekben lett megállapítva az egyes hivatalnokok fizetése szerint: így hát a pótlékban részesülő kisebb javadalmazású tisztviselők, tekintve hogy a miniszter a pótlékok egy összegben folyósítja, személyenkint körülbelül 100 koronát kapnak a fizetésükkel egyszerre.

A „Balaton írásban és képen” 136 illusztrációval megjelent és tízve 5 kor., kötve 6 koronáért kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsa.

Irodalom.

A Mátyás Diák. Tizenhat esztendeje már annak, hogy az ország legvirágabb élelápja, a „Mátyás Diák” megindult. Azóta ez a lap hordja szerteszert a jókedvet az ország minden részébe; szövegben és képekben egyaránt. A „Mátyás Diák” minden számában 30–40 karrikatúrát, adomailusztrációt közöl, messze túlszárnalva e tekintetben is a képes lapokat. Szövegrésze főként érdekes és mulató. Politikai vonatkozású apróságok csipősek és találok adomail kacagtatók, humoreszkjei pompások, versei csatlatások, talányrovata pedig gazdag. A „Mátyás Diák” *Murai* Károly szerkesztésében s *Wodianer* F. és *Fiai* kiadásában jelenik meg. Előfizetési ára negyedrőre 3 korona. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest, IV., Sarkanyus-utca 3.) készséggel küld.

— Érdekes könyvtár címmel jelenik meg karácsonyra *Szabó* Endre szerkesztésében a legvirágabb, díszes kiállítású havilapok havi folyóirat, melynek előfizetési ára 1/2, évre egy korona, tehát példátlanul olcsó. Az első füzet *Mikszáth* Kálmán, a világhírű író egyik legszebb, páratlan humorról megírt elbeszélése, „A batyus zsidó leánya”-t fogja tartalmazni. Az Érdekes Könyvtár kiadóhivatala (Budapest, VIII., Józsefkorút 66.) gyűjtemény bármelyik készséggel szolgál, a gyűjtőit alandó tiszteletteláldányon kívül nagy könyvtulalmakban is részesíti. Kapható *Fischel* Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Belejthetetlen emlékü, jó férjem hossz-
szas betegsége és elhunyt alkalmából
ugy testületek, mint magánosok részé-
ről az emberbaráti szeretet és jóleső
részvét oly számos megtisztelő jelét
vettem, hogy mindezekért bánattelt
szívvel hálás köszönetemet nyilvání-
tani elődázhatlan kötelességemnek
tartom.

Nagykanizsán, 1903. dec. 9-én

ösv. Briher Istvánné
azül. Pirity Anna.

HIRDETÉSEK.

80%-os Eczet-szesz

élei- és befőtt-eczet készítéshez.

A készítés egyszerű, 30 vagy 24,
vagy 14 liter kutvizbe öntünk 1 liter
80 százalékos eczetszeszt

A befőtt-eczet előállításához előző-
leg felforralt és azután lehűtött kutviz
ajánlatos. Az eczetszesz és az abból
készített eczet nem romlik. Eczet az
eczettel készített befőtt nem penésze-
dik, nem savanyodik. Számosan elis-
merték kitűnő hatását.

Megrendelhető a következő címen:

R. WRATSCHKO hereskedő
Pettau (neues Postgebäude), Steiermark.

Egy liter ára
2 korona.

Postai szétküldés
1 litertől kezdve.

8786 tk. 1903.

290—1

Árverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. trvszék mint tkvi hatóság
közhirre teszi, hogy a nkanizsai takarékpénz-
tár által alapított önszegélyző szövetkezet vég-
rehajtónak Kocza Károly és neje Farkas
Eszter gelsei lakosok vhajtást szenvedettek
elleni 400 kor. tőke, s jár, 12 korona újabbi
árverés kérelmi s a még felmerülendő költsé-
gek iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai
kir. trvszék területéhez tartozó s a gelsei 40.
sz. tjkvben. A + 43. hrsz. ház, udvar és szántó-
föld 1429 kor., ugyanazon tjkvben 1.698. hrsz.
alatt felvett kerttaljai szántóföld 265 korona
hecsértékben, — a gelsei 781. sz. tjkvben 1.
269/a, 420/2. 652/3. hrsz. urbéri birtok 208 kor.,
a gelsei 780. sz. tjkvben + 207. hrsz. szukutai
rét, 19 korona, a gelsei 780. sz. tjkvben 1.
269/b, 420/1., 626/1., 652/4. hrsz. urbéri birtok
690 kor., ugy a gelsei 926 sz. tjkvben felerész-
ben Kacsa Károly és neje Farkas Eszter, fele
részben Sável János tulajdonát képező 757/8.
hrsz. erdő az öregerdei dűlőben 120 korona,
becsértékben az 1881. évi LX. t.-c., 156. §-a
alapján egészben

1904. évi jan. hó 7. napján d. e. 10 órakor

Gelse község házául megtartandó nyilvános
árverésen eladtnai fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át
készpénzben vagy óvadékképes papírban a ki-
küldött kezéhez letenni.

A kir. trvszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsán, 1903. évi szeptember hó 7.
napján.

GÓZONY

kir. trvszéki bíró.

000000000000000000000000

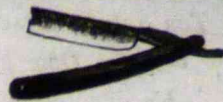
Palais hajfijító

használatos a megőszült
haj eredeti színet nyeri
vissza. A fejbőrt nem festi,
a ruhaneműn foltot nem
hagy, többi előnye, hogy
a hajtüzet erősbíti és
hogy teljesen ártalmatlan.
Egy üveg ára 2 korona.
Főraktár Budapest:

Petri Ottó

gyógyszertárban i. k.,
Áttila-kört 51.

EMIL BANGERT

EGER, (No. 53.) CSEHORSZAG.

A Solingeni aczélárak gyári raktára és
szétküldési helye.

Próbaképpen ajánlok:

Exultaczió-beretva, elismert legjobb
minőség, dobozban — — — — — K. 2.60

Zacskás, 2 elsőrendű pengével és valódi
szarvaszárvból — — — — — K. 2.20

Szétküldés utdnéttel, vagy az üszeg előzetes bekü-
ldés mellett. — Árjegyzék (új kiadás) circa 1500
különböző árucikkről, mindentinek ingyen és bér-
mentve küldetik.

Egy csésze jó tea kedveője, mindenütt a világ-
legjobb és legfinomabb teáját az

Indra teát

kéri. — Keverék a legfinomabb kínai, indiai és
ceyloni teákból. Valódi csak az eredeti csoma-
gokban. Raktárak falragaszokon láthatók.

Főraktár Nagykanizsán Neu és Klein cégnél.

Képraktár

Olajfestmények, olajnyomatok, fénynyomatok
aquarellek, aczél- és rézmetszetek, színnyo-
matu képek keretekben részletfizetésre is árfelemlés
nélkül a rendes bolti áron.

Bárhol megjelent művész képreprodukciókkal is szállítok. Feleslegessé vált fővárosi vagy
külföldi cégeknél beszerezni a képeket, mert ugyanoly áron és feltételek mellett
szállítom és sem ládát, sem csomagolási díjat nem számítok.

Készleten tartom a legmodernebb kereteket. Mérsékelt áron és gyorsan készítek szép és tartós
kereteket és a műszerető közönség a legszebb és
legmodernebb keretmintákban válogathat nájam és képeit gyorsan és olcsón berámáztathatja általam.

Fischel Sülöp

műkereskedése Nagykanizsán.

Naponta friss pörkölt kávé.

MEZEY PÁLfűszer, csemege és hentesárak
kereskedése

Nagykanizsa, Fő-tér 1.

Tea kenyerek.

Ajánlom raktáramon levő elsőrendű áruimat u. m.:

Kitűnő zamatu kávé fajokat.

Tea a legnemesebb fajokkal vegyítve.

Déli gyümölcsök.

Kecskeméti gyümölcs kompotok.

Szegedi különlegességek stb.

Ramaszter-féle badacsonyi borok egyedárusítása

1 literes és pintes üvegekben töltve.

Alkalmi estélyekre

gardinettek, felszeltek és halfélék

igen izléses kivitelben a legutányosabb árban.

Naponta friss bécsi kalbászok és felszeltek.

Bécses próba megrendelését kérve

mély tisztelettel

Mezey Pál.

Ásvány vizek.

Honi és külföldi sajtok

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziorvos, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölendő alkalmaztatik köszvényes, csúszás és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevadásáskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokbana „Horgony” védjeggyel és a „Richter” orvossággyárral fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapeston.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Kérjen csak
Sally & Kere-féle**FREDIN**

Legjobb

TISZTÍTÓSZERminden cipőhöz
sárga és fekete színbenKülönösen box calf,
oscarla, chevreaux- és
lakoziplához.

Bécs XI/1 1.

Cognac

CZUBA-DUROSZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vendégszolgálat: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest.

Fernolendtcipőfénymaz a legjobb maz a világon; — e fénycrem világos cipőket tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. — Viselt foltos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből **Lyosin** tükörfénymaz által egészen ujja lesz. Mindenütt kapható. — Alapított 1830-ban. Gyári raktár: **Bécs, I., Schulerstr. 12.****Nagy meglepetés!**Ez életben nem lesz többé ily alkalom!
500 drb 1 frt 95 kr.

Egy remekül aranyozott prágai-óra, pontos járása 3-évi jótállással és lánczsal, 1 divatos selyem uri nyakkendő, 3 drb finom zsebkendő, egy gyönyörű férfi gyűrű utáztat dragakövel, egy szép bőrtárcsa, egy szép zsebtű, 1 pár kezeltőgomb, 3 mellgomb, 3% double arany szabad. lakat, 1 kitűnő, nickel tintatartó, szép képes album tartalmazza a világ 36 legszebb képét, 1 elegáns párisi női-brosche (ujdon-ság) 1 pár smilli briliáns fülbevaló, nagyon tévesztő, 5 tréfa tárgy, nagyok és kicsinyek mulattatására, 20 fontos levelezési tárgy és ezenkívül még 400 drb különféle tárgy, — ami a házban nélkülözhetetlen. — Mind együttesen az órával — mely egymaga is többet ér **1 frt 95 kr.** Szétküldés utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett a

„Wiener Central-Versandhaus”
P. LUST, KRAKAU 39. sz. által.**Hirdetések** felvételnek **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

VÉDJEGY

FASSBENDER-FÉLE

FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az általa nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében) ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminisztériumtól jóváhagyott élelmiszeri és éleveszeti czikknek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spittelgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

A cs. és kir. osztrák belügyminisztériumtól jóváhagyott élelmiszeri és éleveszeti czikknek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spittelgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

Hasznosítások
Városi-ápolás, Felső-Főp. könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel átiratokat lehet az-
nak a. a. 4-5 óra közt.

Idő intézkedé a lap szellemi részé-
re vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városi-ápolás, Felső-Főp. könyv-
kereskedésben.

Helyi telefon 203. szám.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ZALA

Politikai lap.

Kiadóhivatali árak

Egyes évre 18 korona

Felére 9 korona

Hegyedére 3 korona

NYITÓLAP: példány 40 fillér

Kiadóhivatal, valamint a hirdetőköz-
vetítőknek Felső-Főp. könyvkeres-
kedésbe intézkedők.

Hírművelés levelek csak ismert korszak-
ból fogadhatók el.

Egyes szám ára 90 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felirat szerkesztő: Szalay Sándor

Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, december 13.

Klerikálisok és szocialisták.

Egy brüsszeli távirat szerint az ixei Molieré-színházban véres harc volt a klerikálisok és szocialisták között. Azok az urak! — című antiklerikális darab bemutató előadása alkalmával. Csak nagy nehezen tudták szétzavarni a két tábor.

E fölött az eset fölött talán nem lesz fölösleges dolog egy kissé elmélkedni, már csak azért is, mert bennünk, magyarokban, szintén erős a hajlandóság arra, hogy a nagy embertársadalmat érintő dolgok megoldása körül helyiely-
közzel ne csupán az érvek, hanem az oklók is döntsenek.

Kétségtelen, hogy a nagy embertársadalom hullámzásában az irányító áramlatok között a klerikálisok és szocialisták áramlatát szinte átbidalhatatlannak látszó távolság választja el. — Olyan szédítő ez a távolság, mint az eget és földet elválasztó űr.

Ez a két távolság-határ nagyon tá-
lálón jelzi egyuttal a két áramlat irányát is.

A klerikálisok áramlatának súlypont-
ja, amely felé állandóan gravitál, — az Ég. Ebbe az ismeretlen, boldogabb vi-
lágba helyezte az emberi küzdelmek végső célját: a boldogulást, üdvözülést.

A szocialisták áramlatának súlypont-
ja — a Föld. Ők ide helyezték a bol-
dogulást, az üdvözülés végső célját. Ezek
tudni, hallani sem akarnak arról a lé-
lekmelegnyugtatóra szánt biztatásról,
hogy az éhezők csak éhezzenek, a nyomorgók
csak nyomorogjan, a szenvedők csak szen-
vedjen itt a Földön türelmesen; mert
majd az Égben, abban az ismeretlen
világban másképp lesz minden; ott bol-
dogul, üdvözülés vár arra, aki itt meg-
adása, türelmesen szenvedett. Ők erre
a biztatásra, erre az ígéretre nem ad-
nak semmit; hanem azt vallják és azt
hirdetik, hogy a Földön akarnak egyenlő
jólétet minden ember számára.

Világos tehát, hogy a két irány jelene
és végső célja közé a küzdelemnek is
oly nagy mértékben elűtött tartalma il-
leszkedik, amely határozottan kizárja,
hogy ez a két irány az emberi fejlődés
nagyszélességű és beláthatatlan végű
utvonalaival valaha és valahol találko-
zassék. Ez a két irány balad egymás
mellett, egymástól rengeteg szélességű
távolban, mint két ellenséges tábor, arra
törekedve, hogy egymásnak seregét
mentül inkább gyöngítsék. Nem fegy-
verrel, hanem a szellemi, erkölcsi érvek
lelkeket meggyőző, meghódító erejével.

Az emberiség életében eddig is jelen-

tékeny változásokat, átalakulásokat te-
remtetett ez a nagy szellemi csatározás.
Ez az is bizonyos, hogy a fejlődés ut-
vonalaiban majd nemcsak kisebb arányú
változásokat eredményeznek, hanem
egyik vagy másik irány döntő diadala
lesz megteremtője az emberiség erkölcsi
és anyagi életében egy hatalmas, határ-
jelző kibontakozásnak is.

A klerikálisizmust az eddig kifejlődött
világrend öre: a hatalom is támogatja
minden vonalon. Ez nagyon természetes.
De már annyit elért a szocializmus is,
hogy a hatalom, — bár nem támogatja,
de — védi; köteles védeni a szellem-
szabadság jogának immunitása érde-
kében.

Hogy a hatalom mindenütt a kleri-
kálisizmust támogatja, azért természetes,
mert a fenálló erkölcsi világrend a
maga egészében mindenütt tételes val-
lásokon nyugzik, melyek a maguk er-
kölcshatalmi szálaikkal a világhatalmi
szervezetek szálaival erősen kapcsolód-
tak. —

A szocializmus, mikor végső célja
felé halad, — amint az egyes jelenségek
mutatják, — folyton arra törekszik,
hogy ezt a kapcsolatot lehetőleg lazítsa,
s hogy a tételes vallásokon nyugzó er-
kölcsei világrend szervezetét gyöngítve,

TÁRCA.

Nem könyörgők....

Irta: Révay József.

Nem könyörgők, mert szerelmet
Ugy koldulni nem szokás;
Hogyha mást szeretsz, az is jó,
Legyen boldog veled más!

Egyszer mondtad: »Isten önnel,
És ez nekem épp elég;
Tovább kérni, könyörögni
Tilt a férfi büszkeség!

En nem csüggök gyöngre bábként
Üdvözítő szavadon;
S úgy halok meg, mint egy hősosz:
Koldusként, de — szabadon!

Mennyi édes álom....

Mennyi édes álom tűnt el,
Mennyi emlék foszlta szét!
Ah, egy szép tündér világ nak
Törtet össze édenét!

Balga szívvel hittem egykor
Leikem csalfa álmait.

Am a szörnyű ébredésre
Megrendült bennem a hit.

Mig mosolyga csábos képpel
Egy boldog világ felém,
Alnok tört vetett utamba
A való, a sors elem.

Csalódásra vált az álom,
Leikem rá felbredett,
Sok remény-virág lehullva,
Boldogságom sirja lett.

Pusztá, hervadt, merre nézek, —
És a veszteség felett,
Izzó könnyeit zokogja
A fájó emlékezet.

Veszteségem fájó könnyét
Am hiába hullatom, —
Ah, mert érzem, boldogságom
Vissza már nem sirhatom!

Falóp Zsigmond.

Hangulatok.

Irta: Sirius.

Felízgatott agyam felkorbácsolt fantáziája va-
dul szágu d végig az életnek sivar mezéjén. — A
fejem zug, az agyam kábult, a szívem sebesebben
ver, a vérem hevesebben kering és keblem majd

szétpattan a forró, izzó, forrongó érzelmek soka-
ságától. Csak el az emberek közül, csak ki a
levegőre; egyedül akarok maradni. A novemberi
éjszakának metsző hűvössége lehűlt arcom forró-
ságát és leikem emésztő tűzét. Olyan jól esik
egyedül lennem, hogy nem kell látnom az em-
berek képmutatását, álnokságát, hogy nem kell
ha lgnom hazugságaikat, gunyakagásait, —
melyekkel embertársaikat lépten-nyomon kísérik.

A teli hold szelid fénye szinte félre veti fénylő
sugarait a tájra leereszkedő sűrű ködön át a
fákra, bokrokra, cserjékre, melyek utamba kerül-
nek. Lábam alatt zörög a sárga haraszt és lép-
tem zajára ijedt madárkák reppennek fel puha kis
fészükéből és sirva hívják párjukat, szinte szem-
rehányó hangon panaszkodva, éjjei nyugalmuk
szívtelen megzavarója ellen kelve. Ne sirjatok
ti kis madárkák, térjete vissza csendes, meleg
pihenőhelyetekre és nyugodjatok békén. Undok
jajvesztő hangjukat kúvik és bagoymadarak is
hallatják, szakadatlan huhogással kellemetlen,
ellenszenves érzelmeket ébresztve maguk ellen.
Lomhán ide oda repkednek, majd pedig elvonul-
nak a lámpák sokszínű világosságát hívogató
barátságosabb falu felé.

En pedig celtalan ide-oda bolyongok, cserme-
lyen, patakon átgázolok, de nyugalmat sehol sem
találok, mert űz, hajt, kerget valami, vagy-e, se-
jtem-e, szenvedés-e, ha azt én ki tudnám mon-
dani? Vadrédek hangos sápgózással szállnak az ég

Sirolin

A legkiválóbb tanácsok és or-
vosoktól mint hathatós szer:
nél úgy mint idült bronchitis, számarhuruf
influenza után

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajai-
és különösen lábbadozóknál

ajánlatik. — Emell az étvágyát, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az
éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-
tárakban üvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti cséggel legyen ellátva:

Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz).

Naponta friss pörkölt kávé.

MEZEY PÁLfűszer, csemege és hentesárak
kereskedése

Nagykanizsa, Fő-tér 1.

Tea kenyerek.

Ajánlom raktáramon levő elsőrendű áruimat u. m.:

Kitűnő zamatu kávé fajokat.

Tea a legnemesebb fajokkal vegyítve.

Déli gyümölcsök.

Kecskeméti gyümölcs kompotok.

Szegedi különlegességek stb.

Ramasotter-féle badacsonyi borok egyedárusítása

1 literen és pintos üvegekben töltve.

Alkalmi estélyekre

gardinettek, felszeltek és halfélék
igen izléses kivitelben a legjutányosabb árban.

Naponta friss bécsi kalbászok és felszeltek.

Becses próba megrendelését kérve

mély tisztelettel

Mezey Pál.

Ásvány vizek.

Honi és külföldi sajtok

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziasszony, amely már több mint 34 év óta megbízható fájdalomcsillapító alkalmazzatik köszvények, csúszás és megfázásoknál.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bővebb árúkat óvatossággal fogadjunk el. — 80 L, 1 k. 40 L és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Forgalmazó: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csehsz. és kir. udvari szállító
Rudolstadt.

Kérjen csak
Sally & Kere-féle**FREDIN**

Legjobb

TISZTÍTÓZERminden cipőhöz
sárga és fekete színbenKülönböző box calf,
oscarla, chevreaux- és
lakozipőhöz.

Bécs XI/I 1.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMOTOR.

Vendégszállás: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest.

Fernolendtcipőfénymaz a legjobb maz a világon; — e fénycrem világos cipőket
tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. — Viselt
foltos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből **Lyosin** tükörfénymaz által;
által egészen ujja lesz. Mindenütt Gyári raktár: **Bécs, I., Schulerstr. 12**
kapható. — Alapított 1830-ban.Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt
eredeti csomagolásában az alább nevezett intézetben díjmentesen
felülvizsgáltasson.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló
intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,mely francia módszer szerint, az általános
osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intéze-
tének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üveg 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú
üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89—100

Hirdetések felvételnek **FISCHEL FÜLÖP**
könyvkereskedésében Nagykanizsán.

FASSBENDER-FÉLE
FÜGEKÁVÉ
A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER úrknál
Nagykanizsán.

Előfizetés
Vásárlás-árlást, Finkelst Filipp könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel írtaknak lehet napo-
lant d. n. 4-5 óra kőd.

Írte intézkedés a lap szellemi részére
vonatközlő minden közlemény.

Kiadóhely:

Vásárlás-árlást: Finkelst Filipp könyv-
kereskedésben.

Helyi telefon 103. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik HATYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadóhelyi árak

Egyenlőre 18 koron
Félre 6 koron
Negyedre 3 koron

NYITÓLÉPÉSEK 40 fillér

Kiadóhelyi, valamint a hirdetésre
vonatközlő Finkelst Filipp könyv-
kereskedésben intézkedik.

Hírtelenl levelek csak lement kő-
ből fogadhatnak el.

Egyenlőre árak 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztő: Róvics Lajos.

Vasárnap, december 13.

Klerikálisok és szocialisták.

Egy brüszeli távirat szerint az ixei Molieré-azínházban véres harc volt a klerikálisok és szocialisták között. Azok az urak? című antiklerikális darab bemutató előadása alkalmával. Csak nagy nehezen tudták szétvárnai a két tábort. E fölött az eset fölött talán nem lesz felesleges dolog egy kis elmélkedni, már csak azért is, mert bennünk, magyarokban, szintén erős a hajlandóság arra, hogy a nagy embertársadalmat érintő dolgok megoldása körül helylyel-közzel ne csupán az érvek, hanem az öklök is döntsének.

Kétségtelen, hogy a nagy embertársadalom hullámszámban az irányító áramlatok között a klerikálisok és szocialisták áramlatát szinte áthidalhatatlannak látszó távolság választja el. Olyan szédítő ez a távolság, mint az eget és földet olvászó őt.

Ez a két távolság-határ nagyon találóan jelzi egyúttal a két áramlat irányát is.

A klerikálisok áramlatának sulypontja, amely felé állandóan gravitál, — az Ég. Ebbe az ismeretlen, boldogabb világba helyezte az emberi küzdelmek végső célját: a boldogulást, üdvözülést.

A szocialisták áramlatának sulypontja — a Föld. Ők ide helyezték a boldogulás, az üdvözülés végső célját. Ezek tudni, hallani sem akarnak arról a, lélekmozgástól szánt biztatásról, hogy az éhezők csak éhezzenek, a nyomorogók csak nyomorogjanak, a szenvedők csak szenvedjen itt a Földön türelmesen; mert majd az Égben, abban az ismeretlen világban másképp lesz minden; ott boldogul, üdvözülés vár arra, aki itt megadása, türelmesen szenvedett. Ők erre a biztatásra, erre az ígéretek nem adnak semmit; hanem azt vallják és azt hirdetik, hogy a Földön akarnak egyenlő jölétet minden ember számára.

Világos tehát, hogy a két irány jelene és végső célja közö a küzdelemnek is oly nagy mértékben eltűt tartalma illeszkedik, amely határozottan kizárja, hogy ez a két irány az emberi fejlődés nagyszélességű és beláthatatlan végű utvonalan valaha és valahol találkozhassék. Ez a két irány balad egymás mellett, egymástól rengeteg szélességű távolság, mint két ellenséges tábor, arra törekedve, hogy egymásnak seregét mentül inkább gyöngítsék. Nem fegyverrel, hanem a szellemi, erkölcsi érvek lelkeket meggyőző, meghódító erejével. Az emberiség életében eddig is jelen-

tékeny változásokat, átalakulásokat teremtett ez a nagy szellemi csatározás. És az is bizonyos, hogy a fejlődés utvonalan majd nemcsak kisebb arányú változásokat eredményeznek, hanem egyik vagy másik irány döntő diadala lesz megteremtője az emberiség erkölcsi és anyagi életében egy hatalmas, határjelző kibontakozásnak is.

A klerikalizmust az eddig kifejlődött világrend öre; a hatalom is támogatja minden vonalon. Ez nagyon természetes. De már annyit elert a szocializmus is, hogy a hatalom, — bár nem támogatja, de — védi; köteles védeni a szellem-szabadság jogának immunitása érdekében.

Hogy a hatalom mindenütt a klerikalizmust támogatja, azért természetes, mert a fenálló erkölcsi világrend a maga egészében mindenütt tételes valóságokon nyugzik, melyek a maguk erkölcsi-hatalmi szálaikkal a világhatalmi szervezetek szálaival erősen kapcsolódtak. —

A szocializmus, mikor végső célja felé halad, — amint az egyes jelenségek mutatják, — folyton arra törekszik, hogy ezt a kapcsolatot lehetőleg lazítsa, hogy a tételes vallásokon nyugzó erkölcsi világrend szervezetét gyöngítve,

TÁRCA.

Nem könyörgök....

Írta: Révay József.

Nem könyörgök, mert szerelmet
Ugy koldulni nem szokás;
Hogyha mást szeretsz, az is jó,
Legyen boldog veled más!

Egyszer mondtad: »Isten önnel,
És ez nékem épp elég;
Tovább kérni, könyörögni
Tilt a férfi büszkeség!

En nem csüggök gyöngö bábként
Üdvözítő szavodon;
S úgy halok meg, mint egy hős: sz.
Koldusként, de — szabadon!

Mennyi édes álom....

Mennyi édes álom tűnt el,
Mennyi emlék foszla szét!
Ah, egy szép tündér világ nek
Törted össze édenét!

Balga szívvel hittem egykor
Lelkem csalfa álmait.

Am a szörnyű ébredésre
Megrendült bennem a hit.

Mig mosolyg csabos képpel
Egy boldog világ felém,
Ahok tört vetett utamba
A való, a sors elem.

Csalódásra vált az álom,
Lelkem rá felébredett,
Sok remény-virág lehullva,
Boldogságom sirja lett.

Pusztá, hervadt, merre nézek, —
És a veszteség felett,
Izzó könnyeit zokogja
A fájó emlékezet.

Veszteségem fájó könnyét
Am hiába hullatom, —
Ah, mert érzem, boldogságom
Vissza már nem sirhatom!

Filip Zsigmond.

Hangulatok.

Írta: Sirius.

Felizgatott agyam felkorbácsolt fantáziája vadul száguld végig az életnek sivár mezején. — A fejem zug, az agyam kábult, a szívem sebesebben ver, a vérem hevesebben kering és keblem majd

szétpattan a forró, izzó, forrongó érzelmek sokaságától. Csak el az emberek közül, csak ki a levegőre; egyedül akarok maradni. A novemberi éjszakának mély hűvössége lehűti arcom forróságát és lelkem emésztő tüzet. Olyan jól esik egyedül lennem, hogy nem kell látnom az emberek képmutatását, álnokságát, hogy nem kell hagynom hazugságaikat, gunyakagyságaikat, — melyekkel embertársaikat lépten-nyomon kicérlik.

A teli hold szelíd fénye szinte félre veti fénylő sugarait a tájra leereszkedő sűrű ködön át a fákra, bokrokra, cserjékre, melyek utamba kerülnek. Lábam alatt zörög a sárga haraszt és léptem zajára ijedt madárrak reppennek fel puha kis fészükéből és sirva hívják párjukat, szinte szemrehányó hangon panaszkodva, éjjeli nyugalmuk szivtelen megzavarója ellen kikelve. Ne sirjatok ti kis madárrak, térjete vissza csendes, meleg pihenőhelyetekre és nyugodjatok békén. Undok jajveszékő hangjukat kúvik és bagoymadarak is hallatják, szakadatlan huhogással kellemetlen, ellenszenves érzelmeket ébresztve maguk ellen. Lomhán ide-oda repkednek, majd pedig elvonulnak a lámpák sokszínű világosságát hívogató barátságosabb falu felé.

En pedig céltalan ide-oda bolyongok, csermelyen, patakon átgázolok, de nyugalmat sehol sem talállok, mert izzó, hajt, kerget valami, vágy-e, sejtetem-e, szenvedés-e, ha azt én ki tudnám mondani? Vadrédek hangos sáporgással szállnak az ég

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

nál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. — Emell az étvágyat, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti czegeg legyen ellátva:

Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

tüdőbetegségeknek, légzőszervek hurutos bajai-

és különösen lábbadozóknál

majd teljesen elerőtlenítve, egy általános, mindenben egyenlő erkölcsi alapon új rendet, új szervezetet teremtsen az emberiség összességének életében. A klerikalizmus pedig védi a maga álláspontját.

A szellemi küzdelem tehát megindult és folytatódik itt is, ott is, amott is, kisebb vagy nagyobb mértékben minden vonalon.

Az emberi haladottság jelenlegi színvonalán a szellem szabadságával erőszakra, elnyomásra gondolni, törekedni a lehető leghatározottabb vállalkozás volna. — Ennek a két áramlatnak az erkölcsi, szellemi küzdelem immár folytatnia kell egész a döntő csatáig, az már bizonyos. Ezt megérteti, beláthatja mindenki. Annál kevésbé lehet azonban megérteni azt, hogy ebbe a kétségtelenül óriási jelentőségű szellemi küzdelemben, — mely hatalmas átalakítások magvát hordja méhében, — miért kell beleszólni az öklöknek, fűtykösöknek és revolvereknek, akármelyik részről is!

Hazánkban is folyik a küzdelem erősen, hatalmasan. Az öklökkel való fenekedés nálunk is megvan a hajlandóság, de talán az ixeli véres harcokhoz hasonló jelenetek még sem fordulnak majd elő. Ne is forduljanak! Ettől őrizze meg hazánkat a jó Isten!

Am folyjon a küzdelem — ha már folytania kell, — a klerikalizmus és szocialisták szellemi, erkölcsi tevékenységével, de annak a kérdésnek, hogy itt vagy ott, így vagy úgy leszünk-e boldogabbak, megoldásáért ne folyjon egy cseppnyi magyar vér se. Se most, se a jövőben! Soha!

Politikai szemle.

Nagykanizsa, dec 12

Midőn a Kossuth Ferenc vezetése alatt álló 48-as függetlenségi párt az ország színe előtt és helyesítő tetszése mellett letette az obstrukció fegyverét, azt lehetett volna hinnünk, hogy a béke végre mégis bevonul a képviselőházba. —

Azonban mit látnak? A kis klerikális Szederkényi-csoport a néppárt néhány mindig harcias tagjával megmutatja, hogy 20 képviselő elég az újabb intenciók meghúzására, a rend felváltására. Mit történnek ők azzal, hogy a három éves katonák, kiknek három hónappal tovább kell fegyver alatt maradniuk, a legnagyobb türelmetlenséggel várják, hogy visszatérhessenek a házi tűzhelyhez; a póttartalékosok gondtal és aggodalommal telten néznek a legközelebbi jövő elé, mert a hadügyi kormányzat nincs más eszközre, a létszám fenntartására, mint hogy a gyalogságnál a póttartalékosokat szolgálattételre behívja, a lovasságnál pedig a harmadvéseket még tovább visszatartja; az obstrukcionista kis csoportja se nem hall, se nem lát, vagy legalább úgy tesz, mintha egy cseppet sem érdekelné a dolog. — Mit gondolnak ezek az urak? Még mindig azt állítják, hogy „mögöttük áll a nemzet”. Hogy még valamit elérhessenek, erre a kilitást maguknak is fel kellett adniuk, és ha a tárgyilagossá gondolkodásnak csak az árnyéka is megvan bennük, csak nem hiszik, hogy 430 képviselő, kik a dolgok rendes menetét óhajtják, vakassággal van megverve, és csak egyedül ők, 20 főnyi kis csapat, ismerik a nép igazi javát, hogy egyedül ők vették bérbe a hazafiságot. — Bizony érthetetlen és lelkiismeretlen a Szederkényi és a néppárt üzeme, az utóbbi annyival inkább, mert néppártnak nevezi magát és udvari párt is akar lenni. — Valóban elsmorított látvány! Most már kiderült, hogy mitől függ Magyarország jó és balsorsa. — Nem a többségtől, mely tulajdonképpen képviseli a népakaratot, nem is attól a nagy kisebbségtől, mely a Kossuth-pártban csoportosul, hanem, egy csekély kisebbségtől, mely számára nézve, még arra sem elég, hogy a névszerinti szavazások parlamenti visszaélést képes lenne keresztülvinni, ettől a törpe kisebbségtől függ most Magyarország békéje, függ Magyarország fejlődési képessége, függ Magyarország legközelebbi jövője. — Itt pedig nem segít az érzékenységre semmiféle módja, itt nyugodtan s biztos kézzel meg kell keresni a baj gyökerét s aztán erőteljesen végbe kell vinni a gyógyítást. Ha egy oly kicsiny csoport, mint az, mely most üzi az obstrukciót, elég ahhoz, hogy Magyarország parlamentjét megbénítsa, akkor ez a parlament bebizonyítottan immár csak a saját házszabályaiban beteg.

— A képviselőház munkarendje A képviselőház e héten szünetet tart. A szünet e tart egész december 20-ig. Akkor három napra összeül ismét a Ház, a mely december 24-én megkapja a karácsonyi szünetet. De ez is csak négy napig fog tartani. December 28-án újra

tanácskozik az országgyűlés, a mely azután csak Szilveszternapjára és újra kap két napiszünetet. A miniszterelnök holnap hétfőn is szeretett volna ülést tartani; de minthogy a képviselőház előző Bécse utaznak, bemutatkozni a királynak, ennél fogva elnök hiányában a hétfőre tervezett ülést elmarad.

— Az állami tisztviselők fizetésjavítása. Fővárosi tudósítónk jelentése nyomán mi is közöltünk fizetésjavítási adatokat, amely szerint bizonyos percentjét kapnak a tisztviselők fizetésüknek. Tudósítónk ez értesítése, — mint nekünk jelentik, — kissé korai s részint kombinált. Megerősíti ezt a B. H. jelentése a következőkben: A miniszterelnök a penzügyminiszterrel együtt még csak most fog behatóan foglalkozni a pótlékkiosztás részleteivel s még csak ez alkalommal fognak dönteni arról, hogy az eredetileg erre a célra előirányzott összeg minő kulcs szerint osztászik ki. A jelekből ítélve, két dolgot kell pozitívnak mondanunk. Az egyik az, hogy a pótlék-kiosztás még ebben a hónapban, talán már karácsonyra meglesz és hogy az fel fogja használni a preliminált összeget, — a mely ugyan még költségvetésség törvénnyel megállapítva nincs, de a melynek felhasználása iránt a kormány a törvényhozás jóváhagyásának biztos reményében intézkedhetik.

Társadalmi bűnök.*)

Irta: Majdu Gyula.

Történelmi tény, hogy társadalmi életünk legszerűsebb köréi voltak már szülőhelyi nemzetre ható eszméknek, a melyek egy jobb jövő világhódító útjaira vetettek fényt. Nem a hely, nem a szám adja meg az értéket, hanem a törekvés, a cél szentsége.

Helyiségünk szerény és kicsiny, tagjaink sem nagy számmal, de törekvéseink nemesek és hatalmasak. De azt kérdeim én, hogy melyik tud eredményesebb véget felmutatni: egy önzetes, erős, céltudatos, kisdud csapat, a mely folytonosan manővroz s újabb és újabb győ-

*) Felolvasás a nagykanizsai Első magyar asztaltársaság f. évi december hó 6-iki estjén.

felé, én pedig egy vég nélküli nádasnál találok magamat. Rejtélyes zizegést, zugást hallok, ki tudja miről beszélgetnek, mit mesélgetnek a házszu, karsu nádszálak, egymás felé hajtva a zsongó, susogó csendes szél által. — A hold is gyözedelmeskedik a sűrű ködön és büszkén veti csillogó fényét az ingó-ringó nádasnak sekély vizére. Látom izgó-mozgó képmet a víz fodros tükrén és gondolataim elszállnak, messze repülnek.

A víz tükrén képek elevenednek meg szemeim előtt és én nem látom többé a novemberi terméssel kietlen komorságát, nem hallom többé a zizegő nádas rejtélyes susogását.

Hol is vagyok csak?

Kis falusi templom ódon, egyszerű bo'ozata hajlik a sürgő-forgó, ünnepi ruhába öltözött egyszerű emberek fölé. Esküvő lesz. A falu egyik legszebb leánya a bo'dog menyasszony; az ő tiszteletére vonul ki a falu aprja nagya. — Hintók robognak, bevonul a násznép, mindegyiknek az arcán öröm, mindegyik szemében boldogság. Az orgona zug-bug méltóságteljesen, áhítatot kelít; a bo'dog pár elhelyezkedik az oltár körül s belép a falu ősz lelkébe, hogy áldását adja az új párra. Az oltár melletti kis padon viruló leányarcok láthatók. Szélről gyönyörű barna hajdon. Karsu termete sylphidekre emlékeztet; arcának hamvas pirossága olyan jól illik ahhoz az ég tekintetű, mely egyik pillantásával felemel a mennyekbe, belemarkol a szívembe, a másikkal pedig maga az Éva minden csábjaival; a lidércfény, a melyet követni kell akaratlanul, önkéntelenül, valami tulvilági ismeretlen erőnek engedve.

Vajon kit keres az a nyugtalan tekintet?

Ho' elpirul, hol meg elhalványodik az a bú-bajos arc, a szerint amint sikerül leküzdenie azt az arcra égő rózsákat hintó lelki izgatottságot. De egyszerre szíve sebesebben kezd dobogni és szemeit lesüti. Nem látja, de érzi, tudja, hogy ezekben vele egy magas, karsu ifju szemének tüzes sugaraival keresi őt és tekintetével körülcsókozza lenge alakját, arcát, szemeit, mindenét. Valami kéjes vonaglás, csak az a felelet, valami édes reszketés, csak az a válasz és az ifju érzi ezt. Oh mily hosszú idő óta várta ezt a pillanatot, hogy láthassa szívének bálványát, akitől oly régen elvált, akiért elment messze idegenbe, hogy érte küzdjön, tanuljon, hogy a férfi lelkében acéllá keményedjék az az elhatározás, a mi a gyermek ifjúnak titkos ábrándja, legédesebb vágya volt. És most itt van, hogy részlegesen testvérenek menyegzőjén. Nem látnak semmit, csak egymást nézik, csak egymást látják. És mily sokat fejeznek ki azok a tekintetek! Kérdeznak, válaszolnak, örülnek, csókolóznak, panaszkodnak, megnyugtatóknak, biznak, hisznek és remélnek. Már mindent tudnak. Tudják, hogy szívük éppen úgy dobog egymásért mint akkor, nagyon régen; hogy szerelmük szűzi s szentségét a régi épségben megővték, a régi érintetlenségben fenntartották egymás számára. Az egész világ nem érdekli különben őket. Egyszerre felcsillognak szemek. Az oltár előtti pár most mondja el egymásnak a „holtomiglan holtodiglan"-t. — És a mikor a menyasszony remegő hangon monlja az „igen"-t, a mely őt örökké köti a mellette térdelő férfihez, ugyanakkor azok a szemek is egymásnak ígert intenek, valami tulvilági boldogsággal, valami ésbontó örömmel, rendíthetetlen bizalom-

mal. Két pár esküdött itt egymásnak hűséget örökre. A szertartásnak vége. A vendégsereg a kijárat felé tolong.

Es én végignézem ezt az egész jelenetet. És olyan vágy fogta el szívemet, lelkemet, Istenem, ha én is úgy tudnék szeretni, ha engem is úgy szeretnének, mint ez a két lény egymást. Köny szivargott szemembe a sóvárgó vágyakozástól. Milyen men yei érzés töltheti be azt a két lelkét, akik megtalálták egymásban az egész világukat.

Van hát még valódi szerelem, van még nő szűzi, eszményies szent? Nem kell még erőszak-kal kiölni a lélekből az idealizmust, a rajongani tudást? Mert én eszményinek kép-eltem, hittem azt a leányt. És ez olyan jól esett nekem, ki gyűlöltem a léha, tetszegető, kacér nőket; a ki a családi életben hittem feltalálni a legnagyobb földi boldogságot, és azért azokat a modern aszszonyokat, akik az igazi nőiesség himpora nem is volt soha, nem szerettem, kerültem, megvettem. Igaz, sze ettem én is valamikor igazán. De a bennem lobogó nemes, szent szenvedély láng-ját mintha megsemmisítette volna a csalódás. A csalódás, hogy nincsi aki megörömtől képes vo'na, aki engem rajongó gondola világlóban követni tudna, a ki az eszményt szolgáltatná, a ki felültudna emelkedni a hétköznapiasságon, a ki meggyőzne, hogy van hűség és szeretet, valódi nőieség. De mindenütt csak sivárság, üresség, kietlenség.

Valami hűvös szellő kergetődzik a nádasban. Különös hangzavar keletkezik nyomában, mintha sirás hallatszana. — Csakugyan, már látom is a könyeket, csillogó dér a jában szállabi a fűre, födre. Sir velem a természet is. A szellő végig

gét deríti fel az ellenségnek s ezzel erősíti a saját törzsének, serege zömének helyzetét; a vagy pedig egy deprimált nagy sereg, a mely egy helyben marad s várja a jó szerencsét, nincs benne harci kedv, nincs életképes terv, mert nincs egyetlen remény a cél eléréséhez, csak céltalan önmozgást végez.

A nkanizsai asztaltársaság kisdé csapata előljár mindenütt, ott van az első sorban, ahol a hazafisággért kell áldoznia nemzeti Geniusznak, elsőnek áldoz a jótekonyaság oltárán; társadalmi nagy feladatokra vállalkozott s helyét fényesen betölti, ez kétségszöveghatatlannal tény.

Az utóbbi időben sokat foglalkoznak városunkban társadalmi kérdésekkel s magával a társadalommal, ezzel a régi kabáttal; de valaminthiába vesszük ki a régi ruhából a zsírfoltokat, hiába varrunk rá új gombokat, az ösdiságon ez által nem segítünk, öszereshez kezül előbb-utóbb s végre is újat kell vásárolnunk: épp úgy vagyunk társadalmunkkal.

A mi társadalmi életünkön is van egy régi ruhadarab, a közönyösség. Konzervativizmus uralkodik társadalmi életünkben; előállnak társadalmunk öszeresei, neki támadnak, aki egy új irányban halad s ellentállhatatlannal halad előre; nem tetszik nekik, hogy holmi kicsinyes akadályoknak nem tér ki; nem szívelhetik hogy céltudatosan működik s tör előre a meggyőződés becsületes ösvényén a társadalmi konzervativizmus posványainak kikerülésével; ezek az öszeresek egyéni nézetet nem ismernek el, a saját elavult, ferde felfogásukat egy-egy tekintélyes állás köpenyge alatt merészelik csak nyilvánítani, persze a mai társadalmi viszonyok mellett követőkre udvaroncokra kétségtelenül találunk, de tulajdonképpen nem a nézetnek, jobban mondva felfogásnak, hanem az állásnak támadnak hódolói, akik aztán vakon adogatják fel a társadalom régi köpenyegét, ők is azonosítják magokat az állás birtokosának felfogásával, nincs bennük önállóság maradnak mindenben a régi; nincs bennük érzés, a mely melegséget árasztana rideg tetteiknek, nincs bennük érzék, amely bizonyos választékosságot parancsolna eszközök alkalmazásánál, nincs bennük tapintat, csak vakon cselekednek, ezért örökösen összekösznek teszik ki magukat.

Pedig lát nem az állás adja meg a tekintélyt egy magában, sőt ha képtelen ember foglalja el, elveszti az állás fényét, díszét; hanem a képesség, rátermettség adja meg s emeli magának az állásnak tekintélyét; társadalmi állásban képességben gazdag férfi a társadalomnak disze; s ez így van minden társadalmi állással, minden társadalmi férfival.

repül a vizen, összekuszálja az én képeimet, majd pedig elszáll másfelé.

Megint minden nyugodt.

Új képeket látok.

Táncteremben vagyunk. — Hallom a keringő edes-bus út meit. A párok tovalejtenek, egymás hoz simulva, kacagva, boldogan csevegve. Csak én vagyok egyedül, csak én vagyok szomorú. A zene elhallgat. Hangos beszélgetés, zajongás. Majd fe harsan egy szilaj csárdás, a cigányok tüzzel húzzák, mintha ki akarnák szívni a táncókból az utolsó élegz tet. Szerelmes sóhajok szállnak a levegőbe, a felhevült párok érintkezése mintha villanyszikrákat csalna ki a testből. Halálosan kimerülve táncol a cigány előtt egy fejedelmien szép asszony. A cigány is mintha csakis annak huzná, a legszebb dalait muzsikálja kicsiny fülebe. Az asszony egész testében remegve, hozzásimul párjához, egy de fiatalemberhez, aki sarkantyút pengve járja a csárdást. A legszebb pár a teremben!

Hiszen az az asszony nekem ismerősöm. Va lamikor nagyon régen láttam őt igen, igen, azon az esküvőn. Ez az a ragyogó szempár, ez volt az a szerelmes leány, az eszményi, a szűzi, a szent, aki oly nehéz szívvel várta a titkos vőlegényt?

Szóval keresnünk kell azokat a kapcsolatok, a melyek a társadalom tagjait összefűzik, és kerülnünk mindazt, a mi a társadalom tagjai között az együttműködést lehetetlenné teszi, a harmóniát megzavarják.

Egyik felolvasó röviddel előbb a szeretetet állította fel azon kapocsnak, amely a társadalom osztályait képes lenne összefűzni; én ezt igen ideális eszköznek találom s annyira tudós követelés társadalmi életünk megújítása alapjainak megvetéséhez, hogy már eleve lehetetlennek tartjuk a kedvező eredményt; már magának az eszköznek megteremtése szinte képtelenség éppen magában az élő társadalomban, ahol a legkülönbözőbb individuumok, szokásaikban, erkölcsükben, felfogásaikban egymástól a legszéthajlóbb emberek, a legszéthúzóbb társadalmi tagok kényszerítettnek az élet és létkérdésnek különböző fejezerekkel való megvívásához; nehéz ezeket az egyéneket a krisztusi szeretetben egyesíteni még a legmagasabb közélet érdekében is; természetesen tehát, hogy az ily nagyfokú ideális eszköznek, a szeretetnek felvetése, a keblükben még oly komoly törekvést rejtő és egyetértést célzó tag előtt is eloszlatja a siker reményét, elveszti akaratereje a ruganyosságot, felültámad benne a meddőség tudata, erőt vesz rajta a közöny, a téltenség, a nemtörődömség, azt mondván, hiszen ez ugyis lehetetlen.

Én a magam részéről már sokkal kevesebbel, de realisabb eszközzel vélem a célt elérhetni, ez is a szeretetben leli alapját, s ez az elnézés, egymás véleményének tisztelőben tartása, egymás nézetének épségéig nem fumi-gálása, egymás lehető megbecsülése; ha bennünket senkisémbánt, ne bántsunk mi sem mást, ne személyeskedjünk; ezzel nem azt mondom, hogy azt az elvet valljuk, hogy aki téged követ dob, dob vissza kenyérrel, azt sem mondom ezzel, hogy az önértetnek ro-vására önmérsékéljük magunkat, mert hisz ennek ismét csak a társadalom vallaná kárát, sőt ellenkezőleg az oktalanság személyeskedőt, a kishitű funigálót éppen a társadalom érdekében társadalmi uton, társadalmi becsületes eszközökkel, tulzással nélkül vezessük vissza arra az alapra, a melyet indokolatlanul elhagyott.

(Vége következik.)

Az építésügyi szabályrendeletéről.

Általános dolgok. — Miről intézkedik a tervezet?

Nagykanizsa, dec. 12

(Saját munkatársunktól) Nagykanizsa város építésügyi szabályrendelet-terve.

Hol is van az csak most? Jár, kel a folyosón lehorgasztott fővel. Néha-néha odamegy egy ablakhoz és hozzászorítja forró fejét, hogy lehülse izxó gondolatait.

Már megérték mindent.

Hát az ő szerelmes asszonya is csak éppen olyan, mint a többi asszony. A vére már mást kíván annak. Csak a teste az övé. Azt ölelheti, azt csóko/hatja, de a lélek az elszáll ahhoz a másikhoz. Nem a régi, nem az övé. Ha vele van, szomorú, bűnkodik, ideges, izgatott, de ha a má sikkal, akkor nevet, akkor örül, akkor él. Hát lehetséges, hogy ugyanaz az ajak, mely neki süttogött szerelmes, ödvözöz szavakat, most más nak nyújtja a gö, rózsás pirosságát? Hát lehet-hinni az asszonynak, ennek az örökös rejtő ynek? Nem-e hazugság a csókja, az ölelése, minden szava? Hát lehet e hinni bennük?

Az a magas férfi ott az ablak mellett, ezeket a kérdéseket intézheti magához.

... Puskaropogás dühös csaholással rohan nak a kopók a vízbe, sáppogva száll fel egy csa pat vadréce a nádas tulsó partjára!... és az én képemnek, álmaimnak vége, vége...

zetét már szét küldték a városatyáknak. A tervezet keresztül ment a bizottságok kohóján és csak a letárgyalást várja. A tervezet tehát nyilvános. Hozzáadólhat a közönség s megteheti észrevételét a lapok hasábjain, hogy az eszmék harcából fényesre csiszolva jöjjön ki e fontos szabályrendelet. — Mert fontossága tagadhatatlan. Orvosolni, elősegíteni hivatatott a város szépsészeti haladását, a melyre az anyagi haladás mellett szintén nagy súlyt kell helyeznünk.

A közönségnek be kell vallania minden elfogultság nélkül: derekas munkát végeztek a szabályrendelet-tervezet megalkotói. — A város külső jelekben megnyilvánuló fejlődésének szép alapját találjuk a tervezetben, a melynek ha vannak is kisebb-nagyobb hiányai, érték-tető dolog a nagy anyag feldolgozásának nehézségéből.

A „Zala“ is hozzáfűzi szerény véleményét a tervezethez, különösen azok-nál a pontoknál, amelyek a közönséget erősebben érdeklik. Lehet véleményünkben kisebb-nagyobb tárgyi hiba s ezért készséggel nyújtunk helyet ez ügyben minden tárgyilagos észrevételnek. Cikksorozatban megyünk végig a tervezeten, először tárgyalva a fontosabbakat, hát-rább a kevésbbé fontosakat, de minde-miért szem előtt tartva: az igazságot, a szókimondást és a pártatlanságot. Tollunkat az ügyszertet vezérli, az esetleges észre-vételeket mérlegelésre ajánljuk az igen tisztelt vezető köröknek.

A tervezet három fő részre oszlik: általános, különös és — nevezzük így — befejező jogi részre.

Az általános rész intézkedik: az építési engedély tárgyáról, az engedélyezési eljárásról, a használati engedélyről, az építkezés ellenőrzéséről, a szakértő alkalmazásáról és felelősségéről, az engedélyezési díjakról, utcák s terek szabályozásáról, a kisajátításról, az építkezések technikai részéről, építkezési jogi dolgokról.

A különös rész tartalmazza: Az építési övezetek megállapítását, az építés mód-jait, külön fejezetet szentel — a fontos-sághoz illően — a járdáknak és csatornáknak, nem feledkezik meg az anyagok szerkezetéről és az egyes épületrészekről, intézkedik a jövő zenéjéről: a vízvezetékéről és a sokat gáncsolt villam-vezetékéről s végül a gyárakról és iparvállalatokról. (?)

A harmadik rész: A követelések, il-letéesség és zárhatózat kérdését magyarázza.

E száraznak látszó felsorolásból ki-világlik a tervezet széles perspektívája. Intézkedik sok mindenről (azonban nem mindenről!) bőven és gazdagon, igen jól és kevésbbé sikeresen. Szerény vélemé-nyünket, a hatalmas lépést jelentő ter-vezetre, a »Zala« következő számaiban hozzuk.

(Folyt. köv.)

Legolesőbb
bévásárlási forrás!

Férfi- és gyermekruha, cipő- és kalapraktár a legnagyobb választékban,
legjobb minőségben, legmérsékeltébb áron

II. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

Keszthelyi levél.

Összetű. — Városi intézmények. — Gazdasági fejlődés a környéken. — Nyílt levél a választókhöz.

Keszthely, december 11.

Leesett az első hó, a tél hírnöke. — Tavaly ilyenkor már be volt fagyva a Balatonsa keszthelyiek vígan korcsolyáztak a simajégen. A vén Balaton ilyenkor sem hagyják nyugodni: tőlen is fészti az élet ott és sürögnek forognak akkor is mint nyáron. — Az idén, — az előjelek úgy mutatják, — enyhe lesz a tél. A szegények örülnek ennek, mert kevesebb fa kell, a műkedvelők bosszankodnak, hogy nem élvezhetik a korcsolya életet, a szerelmesek meg éppen kétségbeesnek, hogy a Balaton „hideg” jégén nem valhatnak egymásnak „meleg” szerelmet.

Ósi szél sűrít végig az utcákon. Gyakran hull az eső s közben bő, nyirkos egészségien az idő. Korán leszáll az eső s bizony a pislogó mécsnek nem csálnak ki senkit az utcára. Theatériákat rendeznek a családok. Az asszonyok disznót temetnek, a leányok divatbíráló bizottságot s a férfiak alsós compániát rendeznek be körükben.

A városházán csend van. A városatyák gondja napról-napra több lesz. A kis város érdekében, illetve fejlődésének és felvirágztatásának érdekében sok eszme telmerül és bár nem is szűkmarku a város mégis kevés ideje válik valóra. De hát egyszerre nem lehet mindent megvalósítani. Keszthely nagyon csinos város s bámulatos módon emelkedett és intézményei nagy és tévé keny életéről tanuskodnak. Emeleány, fu- és polgári iskolája van mindkét nem részére, főgimnáziumja, gazdasági intézete, gazdag takarékpénztárai stb. mindmennyi jelei egy város nagyra termeltségének. A néhai gróf Festetics György szobra a főgimnázium előtt ékeskedik, mely szobor méltán hirdeti e nemes főúr alkotó szellemét. Az idegen szinte csodálva hallgat a „község” elnevezésre. Szóval mindene van keszthelynek, ami vonzóvá teszi és az ember mindent lát itt nappal — este is csak egyet nem: a világozságot. Nohát azzal vigasztalódnak, hogy ez a kérdés is nyébe lesz már tűve, mire az obstrukciók lezserelnek. (Pedig ezekhamar lezserelnek majd. Szerk.) A mellékutak járdáiról meg éppen nem szólhatok, minthogy az a helybeli cipészeti fellendülésének egyik rugójaként szerepel.

Keszthely vidékén több helyütt tejszövetkezet alakult és derekas munkát végeznek ez ügy érdekében a mozgalom vezetői. Igen jólesik ez intézmény a szorgalmas földművelőnek. Émómozdítja a gazdaságos munkálkodást és e nélkülözhetetlen táplálkozási anyag könnyű értékesítését. — Bizonyára nagyobb létjogosultsága s a gazdasági fejlődésre nagyobb eredménye van az ilyen intézménynek, mint a már gombamódra elszaporodott falusi keresztény fogyasztási szövetkezeteknek, melyek a hangyá kezelés és kélő szakértelem hiányában sorban beadják a derekukat. És ez nem felekezeti, hanem kizárólag közérdektől intézmény, melynek létesítőt elismerés illeti.

A választók nyílt levelet kaptak, melyben Bogyay Máté, a kerület orsz. képviselője tudatja választóival amaz elhatározását, hogy a szabad- elvű párt kötevéből kilépett. — A keszthelyiek nem igen foglalkoznak a politikával és e levél éppen jó alkalom arra, hogy Bogyay képviselő ur a szobeszed tárgya legyen. — Levélben kifejti, hogy került a volt nemzeti pártba, hogy lépett be és most ismét miért lépett ki, (és természetesen vissza fog lépni). — Ezen lépési gyakorlatai közben kijelenti, hogy az ellenzéki obstrukciót — bár az jogos nemzeti követelések érdekében kezdődött — elítéli, mint ami az állam iparának és kereskedelmének szóval az állami életéről működésének gátjául szolgál.

Keszthelyi Krónikás.

HIREK.

Zalamegye régi neve.

— Szala-e vagy Zala? —

Zalavármegye régi nevének visszaállítását célzó mozgalom mindszélesebb mederben folyik. A megyei lapok mind nagy szeretettel tárgyalják a »Zala« hasábjain Halis István nagykanizsai városi tanácsos által felvetett eszmét. — Persze az ügynek egy kis felületes tárgyalása, lévén ez magyaros tulajdonság, ezuttal sem maradt el. — A »Zalavármegye« is megemlékezett a régi névnek visszaállítása iránt indított mozgalomról s azt írta, hogy igaz ugyan, mikép megyénket Szalának mondták és írták, de a régi nevet ne állítsuk vissza, mert az utat már megszoktuk. Most maga Halis István, a lelkes indítványozó irt ez ügyben, nevezett lapjárunk hasábjain, melyben a következőket írja e kérdésről, amely kérdés iránt, értesülésünk szerint, vármegyénk hangadó köreiben is nagy érdeklődést tanúsítanak:

Egy igazi magyaros vélemény! (T. i. a felületes bírálat. — Szerk.) Mert ilyen a magyar természet! Nem is igen vártam mást, mert ismerem nemzetemet; s azért *muhamedán* megnyugvással fogadom a dolgot: »Allah így akarta!«

Föl kell azonban hoznom mentségemül az egyik okot, mely arra késztetett, hogy a régi név visszaállítása iránt propagandát indítsanak.

Ugyanis magából Zágrábból nyertem értesítést, hogy a tulzó horvátok néhányá besorozza megyénket Nagy-Horvátországba. Vas és Somogy megyékből megelégszenek csupán azokkal a területekkel, melyeken *vend* és *horvát* nép lakik, de a mi vármegyénk egészen az övék, mert a megye neve *szláv*!

Ma még nevetséges inkább ez az erőlködés, mint bosszantó. De ne feledjük, hogy már sok bajt okozott az ilyen hamisítás. Hogy egyebet ne említsék: az *oláhok* mozgalma, mely szerint mint őslakók visszaszerezni akarják Erdélyt, szintén ilyenforma történeti *salum* alapján keletkezett.

Ugy gondoltam, hogy ennek a törekvésnek utját lehet vágni, még pedig elég könnyen, — mert vármegyénk régi neve visszaállításának nagy horderővel bíró kérdése hivatalosan elintézhető volna, s alig kerülne több fáradságba, mint bármely más aktának elintézése.

Ha ez nem kell a vármegye magyarságának: akkor nem lesz többé szavunk az ügyhöz!

Most azután le is tehetném tollamat, ha a cikkező egyuttal olyanfélélt is nem állított volna, hogy örvendjünk, mikép *Göcsényben* a »küszölások« nem követelnek elismerést, és hogy a *modern magyar* nem tudná megmondani egy serleg *kumis*z felhörpintése után, *hunor-e*, vagy *magor*?

Ezekre kétféle dolog elmondásával felelek.

Tavaly a »Budapesti Hírlap«-ban egy pompás cikket olvastam *Deák* Máriától »Penci« volt a címe. A cikkben főlemlítve volt a *Tárnok* határában levő *Asszu völgy*.

»Asszu völgy«? Sohasem hallottam ezt a nevet! — tündömt megamban, mert harminc esztendő előtt (valamivel utóbb, mint az akadémiai »kiküldöttek« ott jártak, hogy a göcsői küszölásokat összegyűjtésük s így *nemzeti kincs* gyanánt megőrizték az utókorra) én is Göcsényben jártam és azt hittem, hogy *Tárnokot* jól

ismerem. — Van ott egy »*Sziv-völgy*«, de ezt csak nem lehet írni Asszu-völgynek!

Megkérdeztem a tárnoki születésű, kanizsai főkapitányt: *Deák* Pétert. Fővilágosított, hogy most Asszu-völgynek hívják azt a dűlőt, melyet az öregek Sziv-völgynek neveztek.

Persze! Hiszen én is úgy jártam ottlétemkor, hogy nem értettem meg Kocsis Miska választát, mikor arra kérdésemre: »hol volt«, így felelt:

»A *sziv-völgy*-be.« Eppen így járhatott más is, (talán éppen valami kataszteri hivatalnok) s neki »A sziv-völgy« név értelmetlen levén, megmagyarisította Asszu-völgyre.

Ime! nem kell tehát félni, hogy a »civilizáció« el nem temeti a göcsői küszölásokat!

A második dologra nézve pedig *factum*, hogy elődeink sohasem ittak *kumis*zt, hanem erjesztett árpa levét vagyis: *sört*. Ez pedig olyan civilizált ital, hogy nincs mit szégyenkeznünk miatta.

Ugyanis az erre vonatkozó egyedüli forrásmunkában, *Priscus Rhetor* történeti följegyzéseiben az foglaltatik: »a (hun) falvakból árpából készült *Kam* nevű italt hoztak bor helyett.«

És ezt a följegyzést elmagyarázták (azok a tudósok, kik *szamojed*, *csuvasz*, *tatar* és más ilyenféle piszkos népeket akartak magyar rokonság gyanánt a nyakunkba varrni) olyképen, hogy az ősi nyelven *Kam-nak* nevezett szó helyett *Kumis*zt tettek csupán, azért, mert ez a szó megvan a tatárok nyelvében és kancatejet jelent.

És a dicső rokonság kedvéért megtették őseinket kancatej ivóknak!

(Pedig a *Kam* szavat is megtalálta *Bálint* Gábor tudósunk, igazi rokonunknak a daliás és vitéz *cserkesz* népnek nyelvében, mely nép szemünk láttára tűnt el 1864. évtől fogva a megsemmisülésbe. *Cserkesz* néven is *sört* jelent a *Kam* szó.)

Vagyis: egy serleg *Kam* fölhörpintése után a modern magyar még mindig meg tudja mondani, hogy ő se nem *hunor* se nem *magor*!

— **Halálozások.** *Krausz* Lipót, a Zöldfa-kert bérloje, Zalavármegye törvényhatósági bizottságának tagja, nagykanizsai városi képviselő, munkás életének 49-ik évében tegnapi délelőtti hosszas szenvedés után elhunyt. — *Domány* Arminné sz. *Krausz* Olga, felső kereskedelmi iskolai tanár neje, *Kálmán* Oszkár, a Kereskedelmi Múzeum bukaresi képviselőtűnek főnöke és *Kálmán* Leó a »Kereskedelmi és iparbank r. t.« könyvelője az elhunytban édes atyjukat gyászolják. Hétlőn délután 3 órakor temetik a Király-utcai gyászházból. A gyászoló család nevében az elhunyt özvegye, *Stern* Hermin adott ki gyászjelentést.

Steiner Adél, a helybeli polgári leányiskola II-ik osztályának kiváló szorgalmu tanulója, *Steiner* Miksa, a Kereskedelmi és Iparbank r. t. alkalmazottjának leánya, folyó hó 9-én meghalt. Pénteken délután temették nagy részvétellel. A fiatalon elhalt kis leánykának temetésén megjelentek az elhunyt osztálytársnői.

— **Karácsonyi vásár.** A nagykanizsai Ker. jótékony Nőegylet december 19-én és 20-án tartja meg a Polgári Egylet helyiségében karácsonyi vásárját. Eddig szép összeg folyt már be készpénzben. Adományokat is igen sokan írtak alá. A két napig tartó vásárnak előreláthatólag nagyon fényes sikere lesz, a mit a szegények érdekében bizonyára minden nemesen érező szív őszintén és melegen óhajjt.

Zálogtárgyak

vasúton vagy postán

is beküldhetők.

Kereskedelmi és iparbank részvénytársulat

hatóságilag engedélyezett

ZÁLOGINTÉZETE NAGYKANIZSÁN

KÖLCSONT AD

mindennemű árura, ingóságokra, ékszerekre, arany és ezüst tárgyakra.

Zálogtárgyak

vasúton vagy postán

is beküldhetők.

— **A szegényügy rendezése.** A városi szegényügyi bizottság december hó 9-én folytatta a szegényügy rendezésére vonatkozó szabályrendelet-tervezet tárgyalását. Erre a második ülésre is szép számban jöttek el a bizottsági tagok és körülbelül két óra folyásig tárgyaltak. Még két ülésben valószínűleg végeznek az egész anyaggal. A legközelebbi ülést dec. 14-ére tűzték ki. Együttal elhatározták, hogy megkeresik *Vécsey Zsigmond* polgármestert: valamely módon hasson oda, hogy kereskedjünk az alalmazás-adás megtagadására vonatkozó határozatukat, — miután a szegényügy rendezése most már okvetlenül végleges megoldáshoz jut, — ne foganatosítsák. Hisszük, hogy a komoly és laukadatlan munkát látva, nem is foganatosítják.

— **A Balaton az Urániában.** Lapunk múlt számában már beszámolt egy alkalmi tudósítónk *Sági János*, és *Szalay Sándor* darabjának: A *Balaton*-nak bemutató előadásáról. Tudósítónk ügyes tudósításában nem feledte, hogy az egyik szerző a *Zala* szerkesztője s ezért ügyesen és tapintatosan kerülte azokat a bírálat részeket, amit lapunk nem közzölhet akkor, ha saját szerkesztőjéről van szó. Érttem pedig a dicséretet. A *Zala* nem bírálhatja a szerző darabját, hisz a szerző lapunk vezére, akit mi is követünk. Egyik olvasónk levelében emiatt erősen ki is kel ellenünk és »tárgyilagos« kritikát kér lapunktól. Nem tehetünk eleget olvasónk ebbeli kérésének. De hogy mégis nyomot legjen e hasábon is a »tárgyilagos« kritika, közöljük a sok, — mint alkalmi tudósítónk írta, — általánosan kedvező, kritikák közül a »Bpesti Hírlap« sorait:

„A *Balaton*.” Az *Uránia* tudományos színház a mai (december 5.) bemutatón hazai tárgyú darabbal szaporította műsorát. Ugy látszik, hogy hova-tovább főfedezzük saját országunk természeti szépségeit is, amelyekkel a gondviselés oly pazarul megáldotta hazánkat s amelyekből anyagot szolgáltathatnak a írónknak, kik eddig leg többször külföldre mentek anyagért, míg hazánk szépségei a nagyközönség előtt jóformán ismeretlenek maradtak. Örömmel üdvözljük ez okból *Sági János* és *Szalay Sándor* urakat. A *Balaton* szerzőit, akik a magyarnak legkedvesebb büszkeségét, a hullámzó Balaton hozták a színpadra. Ringató, olykor félelmetes hullámai, regényes várromjait, a mindinkább szaporodó fürdőket a balatonvidéki dolgos, tősgyökeres népet látjuk szemünk előtt elvonulni, költői keretben, ügyes összeállításban szép képekben. A mű három felvonásra oszlik, mintegy 160 vetített képpel és 16 mozgó-fényképpel. Utunkat a Balaton-főnél kezdjük. Egy-két kisebb fürdő megtekintése után megérkezünk a magyar Őstendébe: Siófokra. A pompázó szállókat és a liget hűs berkeibe rejtőző villákat gyönyörű képekben látjuk. A balatonparti képek hosszú sorával jutunk Balatonföldvárba, a varázslásra előállított elsőkelő fürdőhelyre, majd a lellei villatulajdosok kényelmes fürdőit, a bogláriak festői divatját s a fonyódi halmokat ismerjük meg. A Balaton kéksége, a halászlét miszticizmusa kísér utunkon mindenfelé. Egymásután tűnnek fel előttünk a Balaton Hortobágya, a fejlődő Berény patriarkális viszonyaival, a keszthelyi öböl százasodó fáiival, a velencei éjjelekre emlékeztető világításával, a magyar dal és föld hallhatatlan mecénásának, Feste-tich György grófnak emlékével. Józsi derült-séget keltenek a Georgkör: hallgatóról, a prakszról készült képek. Mozgóképeken látjuk, hogy a prakszi mennyi-humorral végzi a parasztmunkát és mily jóízűen tud még utána mulatni is. Kirándulunk Hévízre, — híres fürdő Keszthely mellett, — melynek melegvizü taván buján tenyész a lóbusz. Sok szá-

zan keresik föl gyógyhatású vize miatt. Elzárandókunk Kislaludy Sándor szülőhelyére, Sümegre, hogy azután ismét visszatérjünk a mi kedves Balatonunknak szentmihály-hegyi panorámájához. A szigligeti öblön túl, Badacsonynál megpihenünk a kapus bazalt-hegyek szőlőtőkéi oldalán. Mozgóképek: elevenedik meg előttünk a régi, híres badacsonyi szüretnek számos jele. Révfülp és Kővágóór-sön át a kétrőnyu kolostor hegyéhez, a visszhangjáról nevezetes Tihanyhoz jutunk. Szinte hallanni véljük, hogy »nem messze van ide Füred, csak az útja ho-o-o-szu!« Csalogat szépségeivel! Odaérve szívesen nézzük a hangos korszót, a gyönyörű jaktokat a gyógyítókat mellett folyó életet, a női uszókölát. Mozgóképen látjuk a tettenért orvhalászkokat, Blahánét a nemzet csalogányát balatonfüredi sétáján, a Kneip-gimnasztikát és a csónakból való parthoradást. Elmúlik a nyár, az ősz, a fák levelei sárgulva hullanak s beborítják a földet, mind kihaltabb lesz a partvidék. A nyaralók sietve csomagolnak s mennek haza a nagyvárosi élet zajába, a balatoni üdülés után. Beköszölt a tél! Jégpáncél szorítja hatalmas testét Balatonunknak. Gyönyörködünk a remek téli képekben, a titokzatos rianásokban, s a viharzó Balaton fényhatóságokban gazdag képeiben. Ezzel egyszersmind búcsuzunk is. A függöny legördül s mi tolongva sietünk ki a ködös esős téli éjzakaiba. Ritkán láttunk olyelőkelő közönséget az Urániában, mint ma este. Élvezettel hallgatta a főolvasást, gyönyörködve nézte a sok szép képet s tapsolt őszintén, szívből a szerzőknek. Külön emlékezzünk meg *Hruska Gyula* amatőr-felvételéről, kinek neve a tavaszi fényképké-állításról már ismeretes.

— **Iparkiallítás itt, — iparkiallítás ott.** Nagykanizsán iparkiallítást terveznek, Sopronban, mint a kerületi kereskedelmi és iparkamara székhelyén szintén. — Ezen kiállítások ügyében *Révész Lajos* szerkesztő, mint a helyi kiállítás bizottságának jegyzője, informáló látogatást tett Sopronban a kereskedelmi és iparkamaránál. A kamarának állásfoglalásáról és véleményéről, a tervezett kiállítások ügyében *Révész Lajos* a nagykanizsai Ipartestület elöljárósága által legközelebb egybehívandó értekezletnek tüzetes jelentést fog tenni. A jelentés nem lesz biztató, mert a kavarra úgy a soproni, mint a nagykanizsai kiállítást időszerteletlennek tartja és azért a soproni kiállítás rendezésében sem vesz aktív részt.

— **Uj betegsegélyező pénztár.** A zalaszent-oróti járási ipartestület betedsegélyező pénztára alapszabályait a kereskedelmi miniszter jóváhagyta.

— **Uj postahivatal megérnkben.** Zalavár-megye keszthelyi járásban, a keszthely-tapolcai helyiérdekű vasút Vonyarcvashegy nevű állomásán december hó 6-án »Vonyarcvashegy« elnevezéssel új postahivatal lépeletbe, melynek kézbesítési kerületébe a gyenesdiási postahivatal forgalmkörébe tartozott Vonyarcvashegy község, Vonyarcvashegy vasútállomás, Balatonyörök község, Mihályháza pusztá, Bece és Csetény szőlőhegyek osztattak be.

— **Rákóczi-ünnep.** A zalaegerszegi főgymn. ifjusága holnap hétfőn d. e. Rákóczi-ünnepet rendez.

— **Kereskedő ifjak közgyűlései.** Csáktörnyéről írják lapunknak: A csáktornyai Kereskedő Ifjak Önképző Egylete folyó hó 6-án tartotta évi rendes közgyűlését. *Hidvégi Miksa* dr. egyleti elnök elfogalaltsága miatt előző tisztségéről lemondott. A választmány jelentése után megejtették az új választást. A tisztikar így alakult: Elnök: *Kovács Lipót* dr. ügyvéd; alelnök: *Neumann Róbert*; titkár: *Korpsich Rezső*; pénztáros: *Rosenberg Kálmán*; ház-nagy: *Szántó Lipót*; könyvtáros: *Heinrich Alfréd*. A négy-tagu választmány megválasztása után *Hidvégi Miksa* dr. eddigi elnöknek önzetlen és odaadó munkásságáért jegyző.

könyvi köszönetet szavaztak. Az egyesület, — mint beszünetet értesítenek, — szépen fejlődik.

A zalaegerszegi Kereskedő Ifjak Egylete is vasárnap tartotta közgyűlését. A titkári jelentés és a jövő évi költségvetés megállapítása után megtörtént a választás. Megválasztott elnök: *Balassa Benő*; II. elnök: *Schütz Frigyes*; ügyész: *Czinder István* dr.; jegyző: *Kardos Jenő*; igazgató: *Eisner József*; pénztárnok: *Berger Miksa*; ellen-örre: *Singer Miksa*; háznagyok: *Fangler Gyula* és *Trebits Mihály*; könyvtárossá: *Kovács Mór*; azontul választottak 12 választmányi 3 pótválasztmányi tagot és 3 tagból álló felügyelő bizottságot. Az eredmény kihirdetése után *Breisch Sámuel* tiszteletbeli elnök vezetése alatt küldöttség ment az új elnökhöz, kit megérkeztek *Czinder István* dr. e. ügyész lelkesen üdvözölt. A megválasztott elnök programbeszédje után a lelkes gyűlés véget ért, melyet azután este sikerült bankett zárt be, hol lelkes felköszöntőkben üdvözölték az új tisztikart.

— **Az Irod. és Műv. Kör felolvasása.** A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör mai felolvasó-délutánjának műsora a következő: »A boldog ember.« *Irta és felolvasa: Száfrány Károly* főgymn. tanár. 2. *Haydu* vonószenegyesből (op. 76.) *Előadják: Hofrichter Emma* k. a. (I. hegedű), *Fesselhofer József István* (II. hegedű), *Gürtler István* (viola), *Szigeti Kálmán* (gordonka). »Vallomás.« Monolog *Andor József-től*. — Szaválja: *Nyuly Mariaka* kisasszony. A felolvasást, mint eddig is, a városháza dísztermében tartják. Belépődíjak mint rendesen.

Mint lapunk zártakor értesülünk a mai felolvasó-délután zeneszáma elmarad, s helyette a dalárda énekel.

— **Chanuka-ünnepély** A nagykanizsai *Izr. Jótékony Nőegylet* az általa felruházott árvacányok részére december hó 16-án, szerdán délután 4 órakor a népkonyha helyiségben Chanuka-ünnepélyt rendez, melyben a felruházott árvákat mely is vendégei. Az ünnepség iránt érdeklődőket szívesen látják.

— **Katona-zene.** A cs. és kir. 48. gyalog-ezred zenekarának ma vasárnap az »Arany-Szarvas« szállodában tartandó második hangversenyének műsora ez:

1. *Erkel: Nyitány*. *Hunyady László* operából. 2. *Reiterer: Odaliskok keringője*, a »Törökök Bécs előtt« című történelmi életképből. 3. *Schubert: A tengeren*, dal. 4. *Seidel: Meyerbeeriana*, fantazia *Meyerbeer* témái felett. 5. a) *Tandler: Költeményem* (hegedű solo), b) *Blon: Virágstutogás*. *Jellemrajz* vonós hangszerek részéről. 6. *Reinhardt: Egyveleg*. »Der liebe Schatz« operetéből. 7. a) *Grünfeld Alfred: Colibri*, polga gracioza, a »Világfi« operetéből, b) *Grünfeld Alfred: A világfi*, induló, a »Világfi« operetéből. 8. *Liszt: I. magyar rhapsodia*. 9. *Strass: Rózsák a délvidekről*. *Keringő*. 10. »Falusi lakodalom.« *Hangképlet*. 11. *Zeller: Trix*. Polka franc. »A pincemester« operetéből. 12. *Lehar: »Jett geht's los.«* Induló.

— **A zalaegerszegi ág. hitv. ev. missió** egyháznak anyae gyháza alakulását, mint értesülünk, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium elismerte és megválasztandó lelkésze részére a gyülekezet által kért congruát megadta. A betöltendő lelkési állásra a dunántuli evang. püspöknek s a zalaegerszegi ev. gyülekezetnek három jelöltje van: *Király Mátyás* győrszigeti. ifj. *Porkoláb Gyula* bpesti és *Tóth Kálmán* homokbödögei segédlelkészek, akik még e hónapban próba-szónólatot tartanak. A lelkész-választó gyűlést f. hó 27-én tartják.

— **Szilveszter-est Keszthelyen.** A keszthelyi *Nőegylet*, mint bennünket értesítenek, nagyszabású Szilveszter-estélyt rendez. Bemutatják a tizenkét hónapot jelképező életképet is, a mely oly nagy sikert aratott tavaly a nagykanizsai *Izr. Jótékony Nőegylet* farsangi mulatságán.

— **Zsur.** A nagykanizsai Izr Jótékony Nőegylet ma vasárnap délután tartja második zsúrtját a Casino dísztermében.

— **Hiteleszövetkezetek műveltsége Zalaiban.** A zalamegyei gazdák és hiteleszövetkezetek tagjai december 6-án Hertelendy Ferenc orsz. képviselő előklétével tartottak Zalaegerszegen. A gyűlés elhatározta, hogy a vármegyében mozgalmat indít a hiteleszövetkezet megalakítására és e célból központi alapszabályokat küldenek szét a községekbe, hogy tanulmányoztassák a nép körében. Az értekezlet a Gazdasági Egylet működése mellett egy vidékenkénti bizottságot is választott az eszme terjesztésére. E bizottság tagjai: Zalaegerszeg környékén: Szily Dezső, Nagy László; Zalazsentgrót vidékén: Heydon Rámond, Illés Rafael; Nagykanizsán: Jerfy Adólf, Berkovits József plébános; a pacsai kerületben: Bosnyák Géza, Szentmihályi Dezső; Csáktornyan: Langer Makár, Tóth János esperes plébános; Alsólendván: Strauss Flórián plébános, Isó Ferenc; Novakörnyékén: Farkasovszky Endre, Stáhl János; Perlakon: Szabó Imre, Vargha Mihály plébános. — Majd elhatározták, hogy a hiteleszövetkezetekkel párhuzamosan propagandát csinálnak a tejszövetkezeteknek is.

— **Alapszabály jóváhagyása.** A nagykanizsai cipész- és csizmadia-munkások szakszerveletének alapszabályait a belügyminiszter láttaozta.

— **Festészeti tanfolyam.** Egy fiatal, akadémiát végzett festő, Markó Lajos, városunkban szándékozik letelepedni és műtemi munkák mellett rajztanítással is fog foglalkozni. Tanítja a rajzot, a festészet minden ágát akvarell, tempera, gouache és olajban, valamint a selyemre festést is. Jelentkezések irásában is elfogadják a helyi lapok szerkesztősegei.

— **Gondos szülőket, kik gyermekeik egészségét szívókn viselik, nem lehet e céggé figyelmeztetni a fogak alapos ápolásának fontosságára.** Rosszul ápolott fogak fájdalmat okoznak, mely lehetetlenné teszi, hogy a gyermek az iskolában figyelemmel hallgathassa, megérthesse az előadást és rendszeren rossz bizonyítványok, bosszúságok, a gyermek tanulási kedvének csökkenése a következményei azon elhanyagolásnak, melyet a fogak és a száj gondos ápolása által könnyen el lehetne kerülni. Számos fogtisztítószert közül a fogak alapos épségben tartására évek óta kiválóan és nélkülözhetetlennek bizonyult a „Sarg-féle Kalodont”, mely fogkrém tubusban a legmelegebben ajánlható.

— **Működvelői előadás.** A »Nagykanizsai Katolikus Legény Egylet« 1903. évi dec. hó 26-án, (Karácsony másodnapján) a Polgári Egylet nagyertermében, saját könyvtáralapja javára, zártkörű jótékony célú működvelői előadást rendez. Szinre kerül Erdőssy Károly „Győzedelmes szeretet” című 3 felvonásos pástortjátéka.

— **Biztató szavak a vármegyei tisztviselőknek.** Közöltük annak idején Tisza István gróf belügyminiszternek a vármegye törvényhatóságához intézett ama leiratát, mely a vármegyei tisztviselők fizetésrendezéséhez szükséges adatok betérjesztésére hívta fel a törvényhatóságot. Nyilvánvalóvá lett, e leirat sorai közt kutatva, a belügyminiszter azon erős akarata, hogy a vármegyék tisztikarának jogos kíválmait magáévá téve, helyzetük javítására minden lehetőséget megtesz s az e célból folyamatba vett terveket nem csupán az írott malsaszt pecsétjével látja el. Mődunkban áll most a miniszternek idevágó s előbbi álláspontját mindenben megerősítő leiratát közölni, melyet egyik vármegyei törvényhatósághoz intézett, mely törvényhatóságnak a tisztviselői fizetésrendezésére vonatkozó határozata felebbezés folytán hozzája került. A belügyminiszter a felebbezések elutasításával a törvényhatóságibizottság határozatát jóváhagyta s erről szóló leirata végső pontjában a következőket mondja: »Mindezeknél fogva, ámbár komolyan foglalkozom azzal, hogy a törvényhatósági tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetés- és lakbérilletményeinek rendezése, azok anyagi érdekeinek teljes méltánylásával, az állam javadalmazás terhére eszközöltessek; és erős elhatározásomat képezi keresztülvinni azt,

hogy a törvényhozás akadálytalan és rendes működésének bekövetkeztével a törvényhatósági tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetésrendezésének kérdése az állami tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetés- és emelésének rendezésével egyúttessen és az »ezekre nézve megállapítandó fizetési fokozatok mérvében még a jövő 1904. év folyamán és az ugyanezen évre szóló hatályú törvényhozáslag rendeztessek, mindazonáltal nem kívánom utját állani annak, hogy a vármegye közönsége alkalmazottai anyagi helyzetének javítását vármegyei pótdó kivetése útján már a tervezett állami fizetésrendezés bekövetkeztéig előlegesen eszközölhesse: miért is a vármegye közönsége megfelelő határozatait a közbevetett felebbezések elutasításával jóváhagyandónak találta».

— **Karácsonyi és újévi ajándékok** legelőcsőbb bevásárlási forrása Orlai Sándor perzsa császári és spanyol királyi udvari szállító áruház, a »Palais Royal« (Budapest, Koronaherceg-utca 8.) amely a székesfővárosnak valódi látványossága. Ezer és ezer szebbnél szebb tárgy van ott állandóan kiállítva. Különösen felemlítendő: Ékszeres gyémánt utánzatokkal (diamantes carbonique), párisi övek, csatok és legyezők, bőr kézitáskák, szivar és pénztárcák, fényképretek, ezüstbotok, chiuai-ezüst áruk, dísz-álló-órák, stb.

— **Téli mulatság a falusiaknak.** A földművelésügyi miniszter fölhlvta a törvényhatóságok figyelmét, régebben kibocsátott rendeleteire, melyekben a hernyóirtást, darázs- és vértetű-pusztítást a legnagyobb szigorral rendelte el s az utasítást is megadta, hogy mint kell e férgekkel elbánni. Fele se tréfa a dolognak. Az elüljárásoknak fölfigyelni és ellenőrizni kell a gyümölcsösöket s a hol azt tapasztalják, hogy így télviz idején nem a legnagyobb gonddal irtják a férgeket, a főszolgabíróknak jelentést tartoznak tenni s ezer koronáig bírsághatók az illetők, akik hanyagságukkal erre szolgáltak. Télviz idején igen jó mulatság lesz a gyümölcsösökben a hernyófészkeket szedegetni s a padlásokon a zsindeyre rakott darázs-lepeket lezaggatni. Sajátságos, hogy az embert a saját érdekeinek előmozdítására ilyen vasszigorral kell kényszeríteni.

— **Bortermelők Lapja** címea karácsonyra szőlőművelési és borászati hetilap indul meg, melyet a legjelesebb szakérők közreműködésével Romhány Dezső ismert szakíró szerkeszt. Aki a lap iránt érdeklődik, kérjen a kiadóhivataltól (Budapest, VIII., Nap-utca 19.) mutatványszámot.

— **A törvényhatóságok és a körözések.** Az év első napján lépett életbe a vármegyei ügyviteli szabályzat, mely a közigazgatás egyszerűsítését célozta nagyjában el is találta s ma még mindig akadnak vármegyék, a melyek e szabályzat rendelkezéseit nem ismerik, a régi mód szerént járnak el. Illetőségi és egyéb más természetű nyomozások megajtése iránt szerkesztett körözüvényeket derűborura megküldik valamennyi társhatóságoknak, holott az ügyviteli szabályzat 319. §-a értelmében az összes körözüvények, a mennyiben országos érdekük, a »Rendőri Közlönyben, a mennyiben helyi érdekük, az illető vármegye hivatalos lapjában közlendők. Ezenként ezrével érkeznek az ilyen megkeresések s az ügyforgalmat természetesen észátalrul szaporítják.

— **A tanév beosztása.** A vallás-és közoktatásügyi miniszterium nov. 20-án 83.545. sz. a. kelt körrendeletével elfrendelte, hogy az állami, községi, egyesületi és magán jellegű felsőbb leány-, felső nép-és polgári iskoláknál a folyó 1903/4-ik iskolai évben a féléves beosztás lépjen életbe.

— **Karácsony a postán.** A pécsi kir. posta-és távirda igazgatóság a közelgő karácsonyra, midőn a postalórgalom igen nagy — a következő figyelmeztetést teszi közzé a postát használó közönség érdekében, megjegyezve azt, hogy ezek benem tartása az államkincstárnak kártérítési kötelezettségét megszünteti: Minden egyes küldemény a tartalomnak megfelelően, de mindenesetre jó anyaggal és

tartósan csomagolandó. A csomagnak általában úgy kell göngyölvé lenni, hogy egyrészt a göngyölet (burkolat) a küldemény tartalmát külső befolyás ellen megvédje, illetőleg, hogy tartalmukhoz a burkolat és a pecsétek megsértése nélkül hozzáférni ne lehessen, másrészt, hogy a tartalom más küldeményekben szállítás közben kárt ne tehesse. — Csomagolás nélkül csak bezárt utazótáskák, bőröndök, jól abroncsolt hordók, erős beszegezett ládák, továbbá már nem vérző egy-egy darab vad adható föl — Bécs városba és annak kerületeibe szóló küldeményeknek göngyöletére, könnyű fölismerés céljából egy negyedért vörös papiros ragasztandó s a címzett lakásának megjelölésére (kerület, utcaneve házszám, emelet, lakásszám) annál inkább kell kiváló gondot fordítani, hogy az ily gyors romlásnak alávetett küldemények lehetőleg gyorsan kézbesíthetők legyenek. A kosarakba helyezett tisztított szárnyasokat tartalmazó küldemények címiratát úgy kell alkalmazni, hogy a leszakadás lehetősége kizárassék s e célból legcélszerűbb, ha azok címírata keresztkötésekkel, erős zsinaggal a kosárra rögzítessek vagy pedig a címirat fatáblákra ragasztatik, vagy íratik. Ily csomagokat célszerű még egy második címkével is ellátni, hogy azon esetben, ha az egyik leszakadna, a kézbesíthetőség mégis akadálytalanul eszközölhető legyen. Gyorsan romló tárgyaknál szükséges, hogy e záradék: »gyorsan romló«, törékeny tárgyaknál pedig e záradék: »törékeny«, vagy szokásos palack alatt szembetűnőleg kitéssék. — A Budapest és Bécs fő-és székvarosokba szóló élelmiszereket tartalmazó küldemények fogyasztási adó alá esnek. A bor- és húsfélel tartalmazók pedig bárhová szóljanak, utólagosan fogyasztási adóval terhelhetnek; szükséges tehát, hogy a szállítólevélben és csomagon a fogyasztási adó alá eső küldemény minősége és mennyisége kilogramm, darab vagy liter szerint megjelölve legyen, mert különben a küldemény a rendeltetési helyen megadóztathatás céljából felbontatik. mi a kézbesítést fellelte késlelteti. Végre még felemlíti a postaigazgatóság, hogy a torlóadás lehető csökkentése céljából, demeg azért is, hogy a küldeményeket még aznap biztosan tovább küldeni lehessen, igen kívánatos, hogy a küldemények feladása a délelőtti időben történjék, e célból intézkedtek, hogy a pécsi postakerület nagyobb hivatalainál f. év december 20—24-ig bezárólag a küldemények a déli órákban is felvétesse.

— **A horgony Pain-Expeller** (Richters Linimentum Capsici com.) igaz népszerű házi-szere, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájás, fejfájás, köszvény, csúszás stb.-ne a Horgony-Pain-Expellerrel való beöröszölések mindig fájdalomcsillapító hatást értek elő, sőt járványkórna, minő: a kolera és hanyóhas-folyas az altessen Pain-Expellerrel való bedöröölések mindig igen hasznosnak bizonyultak. Ezen kiűnő háziszere jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is s 80 t., 1 k. 40 t. és 2 k. árban a leg-obb gyógyszerüzletben kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter féle Horgony-Liniment«-et tessék kérni és a »Horgony« védjegyre figyelni kell.

— **Zalavármegyei kívándorlók sorsa.** — Szombathelyről írják a következő siralmas tudósítást egy csapat Amerikából visszatért muraközi ember sorsáról:

Furcsa társaság érkezett a minap a szombathelyi vasuti pályaudvarra. Kormos, álmos, elnyűtt ruhájú, ijesztő külsejű alakok. Magyarokból állott a karaván, mely 13 napon át szakadatlanul utazott, míg a világ tulsó végéig az innessőre ért. A bécsi vonattal érkeztek a fáradt, aszott emberek, kiknek sorsáról, saját elbeszélésük nyomán, a következőket írhatjuk meg:

Ezélőtt két esztendővel indultak utra Csáktornya vidékéről, abban a kellemes reményben, hogy odaát Amerikában keresnek boldogulást. Tizennyolcan voltak akkor, de számuk azóta tizenegyre apadt. — Tizenegy férfi és hét nő volt akkor a karaván tagja, azóta három férfi és négy nő Amerika szabad földjében pihen. Sorsukat egy Bóbita János nevű szláv úgnök

vandorlta, akinek lelketlenségét csak a messze Brémában tapasztalták. Ott ugyanis kétszeresen fizették meg a szíves kalauzálást, mikor pedig Amerikában partot ért a lábuk, akkor a rájuk várakozó ügynök újból megsarcolta őket. Az amerikai ügynök aztán továbbintézte sorsukat a egy hatalmas expedícióval utra bocsátotta őket Ohióba. — Itt keserves két esztendő telt el. Csekély bérért éjjel-nappal dolgoztak, nem volt ünnepnapjuk, nem karácsonyuk és húsvétjuk, szakadatlan munkában töltötték az időt, míg végre megelégtették a jót és haza jöttek. — Ez azonban nem ment olyan simán. A gyár nem akarta őket elereszteni, csak akkor, mikor a magyar konzulátus segítségét vették igénybe. De itt is csak úgy boldogultak, hogy elbeszélétek meghalt társaik nyomorgatását, kiket az élő munka s a vándorlás mód kergetett a halálba. Sokat beszéltek a hazatért emberek a benszült rablók, utonállók és zsebmetszők korlátlan uralmáról. — Maguk a rendőrök is e zsványok céhébe tartoznak s jaj annak az idegennek, a ki a karuk közé kerül. Kiszámíthatatlan ügyességgel a hatalmas ökölsapát mérnek a kiszemelt áldozat arcába, aki menten összeesik s e közben kirabolják. Csak arra ügyelnek a banditák, hogy a megtámadott idegen meg ne haljon, de ha olyan erős volt is az ütés, hogy a szegény bevándorolt elpusztult annak hatása alatt, az sem tesz semmit, mert másnap jön a szemetes kocsi, az földszeli az utmenti hullákat s viszi a szemetes házba. Ott aztán a nehezebb hullának minősített emberi hullát kikaparják a szemétdől s egy hatalmas üstben kifőzik. Elbeszélésük szerint a legtöbb ilyen nemes személt magyar emberről került. A szegény csáktornyaiak mindamellett valamelyes kis pénzt is hoztak haza. Ez azonban kevés ahhoz, hogy kivándorlásuk alkalmával itthon eladott birtokaikat ismét visszavásárolhassák. Nem vár tehát más rájuk, mint a szorgalmas munka, melynek rendjén dusan tapasztalják majd, hogy becsületes munka mellett izletesebb idehaza a vékony falat, mint odaát a szakadatlan baromi munkával megkeresett keserű kenyér. — A számalmas külsejű karaván Nagykanizsa felé vette útját. Csak nem akarnak máshova telepedni, mint a szülőföldre. — Számban megfogva, erőben megtörve, hiureményekben csalódva térnek haza a rég nem látott ismerős tájakra, hol a rokonok tán elis feledték őket, de ha viszontlátják is most egymást, nem lesz már e viszontlátásban nagy öröm. — Okulás céljából olvassa el mindenki a sorokat, talán majd kevesebbszer kell majd ilyen siró-rívó tudósításokkal busítani a magyart!

— **RENDŐRI HIREK.** Találatot. Folyó hó 5-én a város területén 2 drb himzés alatt levő kendő és a himzéshez szükséges selyem találatot. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányi hivatalban átvetheti. — **Elveszett.** F. hó 10-én a város belterületén, reggeli 8 óra tájban, egy kis sárgás pénzes bőrszerszény, melyben 1 drb 100 koronás, 2 drb 20 koronás és pár fillér apró pénz volt, elveszett. Felkértek a becsületes megtaláló, hogy azt a károsfélnak leendő kézbesíthetése végett, a rendőrkapitányi hivatalnál adja át, a hol a tulajdonos által illő jutalomba részesül.

A „Balaton írásban és képen“ 136 illusztrációval megjelent és tűzve 5 kor., kötve 6 koronáért kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Szerkesztői üzenetek.

— Több oldalról hozzánk érkezett felszólalás a következő kijelentésre készlet bennünket: Szerkesztőségünknek régi elve, hogy csak oly egyesületnek mozgalmáról számolunk be a Zala hadsábjain, amely egyesület szerkesztőségünket külön is értesíti és értekezleteire stb. meghívja. Más uton nem veszünk tudomást egyesületi dolgokról.

— **W. K. Keszthely.** Ajánkozását köszönjük, Keszthelyen van már tudósítónk.

— **L. F. Helyben.** Türelmet kérünk. Kéziratára is reá kerül a sor.

Nyilttér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szerették gyermekünk elhunytá alkalmából a részvételnek jól eső megnyilatkozását adták, különösen pedig leányunk tanárnőjének és osztálytársnőjének, akik temetésen való megjelenésükkel fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ez uton is hálás köszönetünket fejezzük ki.

Nagykanizsa, 1903. december 12.

Steiner Miksa és neje.

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel keverik, retik egyíteni, mindenkinek ajánljuk a

MATTONI-TELE

GISSHÜBLER

SAVANYÚVÍZ

Ján. ható. E víz közbőszíti a bor savát és az italnak elette kellemes, ingerlő mellékízt ad, annálkül, hogy azt feketére festené.

MERCUR váltóüzlet

részvénytársaság

BUDAPEST, V. Fűrdő-utca 3. sz.

vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat

és azokra, valamint minden egyéb

értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdégyekben szakaszi felvilágosítással ingyen szolgál.

BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET

A m. kir. szab. osztálysor-játék felárulástól helye.

Sorsjegyek csak havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legelőbb díjazás kívánatra bérmentve

Rövid levelezim: MERCUR, Budapest, FÜRDŐ-UTÓZA

Részvénytőke korona 1.000.000.

Hirdetések:

A nagykanizsai főbírókság irodája

Dauscha Ottó

intéző urnál

Nagykanizsán, Kazinczy-utca (major)

található.

Urak és hölgyek!

Egy régi hazai leány és fiu biztosító intézet, melynek részére könnyű az üzletszerzés, miután havi befizetéseket is elfogad,

képviselőt keres Zalamegyére.

fix havi átlalány javadalmazás mellett. — Nyugdíjasok is pályázhatnak.

Ajánlatok „200 kor.“ jellege alatt továbbíttatnak a kiadóhivatal által.

HIRDETÉSEK

felvetetnek

Fischel Fülöp

— könyv- és papírkereskedésben —

Nagykanizsán.

Tanulás nélkül azonnal 800 zenedaráb fújható!

„Säkingeni trombitás“

Honfidal, Hymnusz, Ilka, Krampusz-ország, Radecky induló, Ich weiss ein Herz, Das ist das süsse Madel, Hunyady László, Légy dicshíve te csendes éj és még körülbelül 800 más különféle válogatott zenedarábot fújha azonnal mindenki minden előtanulmány- és hangjegysimeret nélkül, ami új találmány, 18 hangú elegáns kivitelű

TROMBINO

trombitámon, az illető hangjegy-szállag egyszerű beillesztésével. — A mindenütt szeszácziót keltő „Trombino“ ára, a hozzávaló utasítással és daljegyzékkel

I. minőség finoman nikelézve 9 hanggal tri 3 50

II. „ 18 6 50

Hangjegyszállag az I-höz 20 krajczár.

II-höz 40

Eredüli szétküldés utánvétellel

Kertész Heinrich, Bécs

I. Fleischmarkt 18 - 939.

Beniczkyne Bajza Lenke

kedveltje az egész magyar olvasóközönségnek. — Regényeinek tárgya megragadó, kedves és lebilincselő.

Beniczkyne Bajza Lenke

.... REGÉNYEI ...

Mártha. ... Regény 2 kötetben ... Ára fűzve 4 kor., kötve 5 50

Helytartóné. ... Regény 1 kötetben ... Fűzve 2 50 k. kötve 4 40

Előítélet és felvilágosultság.

Reg. 3 köt. Fűzve 10 kor. kötve 14 50

Fekete könyv. Ahol a cipő szorít

2 elb. 1 köt. Ára 3 kor. diszkót 4 50

A magyar szépirodalmat kedvelő t. olvasóközönség figyelmébe ajánljuk a magyar regényirodalom egyik elsőrangú nagyjának, **Beniczkyne Bajza Lenke** kiadott regényeit melyek alulról könyvtáradatodnál s általán minden könyvkereskedésben beszerezhetők.

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedés és könyvtárádóhivatal

NAGY-KANIZSÁN

Naponta friss pörkölt kávé.

MEZEY PÁL

fűszer, csemegé és hentesárúk

kereskedése

Nagykanizsa, Fő-tér 1.

Tea kenyerek.

Ásvány vizek.

Ajánlom raktáramon levő elsőrendű áruimat u. m.:

Kitűnő zamatu kávé fajokat.

Tea a legnemesebb fajokkal vegyítve.

Déli gyümölcsök.

Kecskeméti gyümölcs kompotok.

Szegedi különlegességek stb.

Ramasetter-féle hadacsnyi borok egyedárusítása

1 literes és pintes üvegekben töltve.

Alkalmi estélyekre

gardinettek, felszeltek és halfélék

igen izléses kivitelben a legutányosabb árban.

Naponta friss hécsi kalbászok és felszeltek.

Becsés próba megrendelését kérve

mély tisztelettel

Mezey Pál.

Honi és külföldi sajtok

KI AKAR

egyéves önkéntes

LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték előkészítőiskolákra és foglalkozásokra való tekintet nélkül megismerhetik az

egyéves önkéntesi jogot.

— A ki már sor alatt állott, elkészült. —

Születési év közlendő.

Prospektust ingyen és bérmentve küld:

LICHTBLAU ALBERT

a katonai előkészítő tanf. igazgatója Debrecenben

Tambizottság: eddelt Draugentz János ny. honvéd- ezredes, németalföldi Simonffy Gyula ny. huszár alezredes és János Lajos ny. százados.

Fellüggyel: a nm. vallás- és közoktatásiügyi m. kir. minisztérium megbízásából, a tank. kir. főigazgató

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadít a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadított a betegségtől kitűnően ható szerét által.

A Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK oly csodás szerű halcsam, melynek egy házból sem volna szabad hiányozni, mert a Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK oly előnnyel bírnak, hogy MINDEN BAJ ELLEN használható és mindig csodás szerű hatással van. A Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK legelőtöbben gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörcsöt, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, arany-eres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felbúffogást, széklet, szédülést és mindenféle gyomorkatarást, de a legfőbb sikerrel alkalmazzatik külsőleg is nevezetesen dagadtak, égési sebek, szaggyűlés és közszerű bántalmaknál, mert a hal semmiféle szer nem használ, ott a Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott.

Ezt számtalan halányítalkozat minden országból bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakráczai cseppek megrendelhetők közvetlenül

JURISICS PÉTER gyógyszerésztől Pakráczon 422. sz.

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:

12 üveg kor. 5. — 24 üveg kor. 8.60 — 36 üveg kor. 12.40 — 48 üveg kor. 16. —

Minden 12 üveg után egy üveg Pakráczai cseppek ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílás, influenza és hurut ellen felülmúlhatatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növényenyedv.

Ára: 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hideglelés és láz ellen kitűnő szer a „Febri Fugo”, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7. —, 6 üveg kor. 10. —.

Szlavoniai növényenyedvből és „Febri Fugo”-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakráczai cseppek ingyen kapunk.

Jelszavam: Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Főraktár Budapestben:

TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Király-utca 12.

Vidmar és Péter nagy ártan a Pakráczai cseppek csodás szerű hatását

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Borony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, amely már több mint 34 év óta megbízható befolyásoló alkalmazzatik kórházak, császári és megületesek.

Intés. Silányabb utánzatok miatt

bevásárláskor óvatosan legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban „Borony” védjegygyel és a „Richter” cseppjegyessel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa, császári és kir. udvari szállítók. Budapesti.

80%-os Ecet-szesz

étel- és befőtt-ecet készítéshez.

A készítés egyszerű, 30 vagy 24, vagy 14 liter kútvízbe öntünk 1 liter 80 százalékos ecetszeszt.

A befőtt-ecet előállításához előzőleg felforralt és azután lehűtött kútvíz ajánlatos. Az ecetszesz és az abból készített ecet nem romlik. Ecet az ecettel készített befőtt nem penészedik, nem savanyodik. Számosan elismerték kitűnő hatását.

Megrendelhető a következő címen:

R. WRATSCHKO kereskedő

Pettau (neues Postgebäude), Steiermark.

Egy liter ára 2 korona.

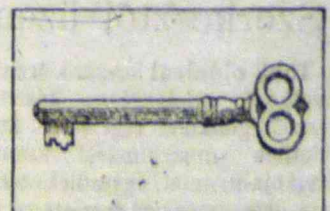
Postai szétküldés 1 litertől kezdve.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jeggyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

22237/1903.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tanácsa közhirrre teszi, hogy a v. tulajdonát képező erdő és fáslege ő területeken a szálfá eladások a következő napokon tartatnak meg, és pedig:

Nov. 24-én: az Alsó erdőn 1—20 f. sz. alatt 25 db. szárazfa 200 K. — f. becsért	
és ugyanott 1—10 „ „ 48 „ nyárfa 122 „ — „ „	
Nov. 26-án: a Felső erdőn 1—39 „ „ 64 „ szárazfa 336 „ 40 „ „	
Nov. 28-án: a Felső nyiresen 1—25 „ „ 44 „ „ 92 „ — „ „	
a szepetnekiút mellett 1—17 „ „ 30 „ nyírfa 82 „ — „ „	
Decz. 3-án: Alsó nyiresen 1—48 „ „ 178 „ szárazfa 255 „ 40 „ „	
Decz. 5-én: Alsó nyiresen 1—52 „ „ 210 „ „ 228 „ 40 „ „	
Decz. 10-én: Felső erdő fászl. 1—167 „ „ 324 „ szálfá 1914 „ 40 „ „	
Decz. 12-én: Alsó erdőn 1—98 „ „ 174 „ „ 1760 „ — „ „	
Decz. 15-én: Alsó erdőn Budin 1—28 „ „ 89 „ „ 432 „ — „ „	
Decz. 17-én: Felső nyires fászl. 1—110 „ „ 248 „ „ 540 „ — „ „	
Decz. 19-én: Alsó nyires fászl. 1—61 „ „ 388 „ „ 447 „ 20 „ „	
Decz. 22-én: Alsó nyires erdőt 1—384 „ „ 3390 „ „ 3893 „ 60 „ „	

Az eladások mindenkor a helyszínen *d. e. g. órakor* kezdődnek, az eladás árverés útján azonnal készpénzfizetés mellett történik s a megvett fákat a vevők legkésőbb 1904. márc. 1-ig elhordatni kötelesek.

Nagykanizsán, 1903. november 17-én.

A városi tanács.

EMIL BANGERT

EGER, (No. 53.) CSEHORSZAG.

A Solingeni szétválasztó gyári raktára és szétválasztási helye.

Próbaképpen ajánlok:

Ezüstszétválasztó-beretva, elismert legjobb minőség, dobozban — — — — — K. 2 80

Zsibka, 2 elsőrendű pengével és valódi szarvaszárvból — — — — — K. 2 20

Szétválasztás utánvétel, vagy az összes előzetes beállítás mellett. — Argyazék (új kiadás) circa 1500 különféle druzsákról, mindenkinek ingyen és bérmentve küldetik.

Egy csésze jó tea kedve öje, mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját az

Indra teát

kéri. — Keverék a legfinomabb kínai, indiai és ceyloni teákból. Valódi csak az eredeti csomagokban. Raktárak falragaszokon láthatók.

Főraktár Nagykanizsán Neu és Klein cégnél.

sütésre és főzésre cukorral készen keverve és morzsolva.

Az ételek izletes fűszere. Azonnal olvad, finomabb, kiadósabb s kényelmesebb mint a vanília: egy csomagocskára — pótól körülbelül 2 rud vaniliát — 24 fillér.

Ujdonság!

IBOLYA-GYÖNGYÖK.

Uj, izletes ételek készítéséhez, természetű ibolya-lattal. Egy csomag 50 fill.

„Ibolya-konyha” szakácskönyv ingyen.

Kapható: Marton és Huber, Rosenfeld Adél fiaival Neu és Klein cégeknek Nagy-Kanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminisztériumtól jóváhagyott élelmiszer és élvezeti cikkvizsgáló intézetnek (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt!

Ezen cognacnak minden verője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89—100

A cs. és kir. osztrák belügyminisztériumtól jóváhagyott élelmiszer és élvezeti cikkvizsgáló intézetnek (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt!

KLYTHIA a bőr ápolására

az arcz bőr szépítésére **PUDER** és finomítására

Legelőágasabb, tolettó bál és salon puder. Fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg vizsgálva és ajánlva Dr. J. J. Pohl cs. kir. tanár által Bécsben. Ellamerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB TAUSSIG

cs. és kir. udv. tolettó-szappan és illatszeregyára Főraktár: BECS, I. Wollzeile 2.

Szétválasztás utánvétel vagy az összes előleges beküldése mellett. Kapható a legtöbb illatszert, drogus-kereskedésben és gyógyszerárakban. Nagykanizsán: Alt és Böhm Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégeknek.

1 doboz ára 2 kor. 40 fill

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homokarlajon.

Erre azonban nem minden szőlőfa alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg is terem, nem hoz, ezért sokan nem éteket el eredményt eddig. Hol lugastnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven állítják házukat az egész szőlőre dejen a legkülönböbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mind múlt, mint jelenben is, hiszen oly ház, melynek a fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ez kívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalná az egyébre használatos részekből. Ez a legáltalánosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismereteléről: vonatkozó, színes fénynyomata katalogus hárláknak ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja.

287—12.

Cím:

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kánya, u. p. Székelyhid.

***** Legolcsóbb bevásárlási forrás! *****

KASZTL TESTVÉREK =

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 1.

Felajánljuk a téli időnyre dúsán felszerelt ruháinkat

férfi-, női alsó ingek, kötött és bőr bélelt kesztyűk, női sálak (gyapot és zsanília).

Továbbá

férfi és női cipő raktár 5 kor. egész 12 kor.-ig nagy választékban.

Rzonkívül férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, esőernyők nagy választékban.

Szolid árak, pontos és figyelmes kiszolgálás.

Nagy választék mindennemű kézimunkában.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMOTOR.
Híres francia kognak, 1880

FASSBENDER-FÉLE
FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál
Nagykanizsán.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

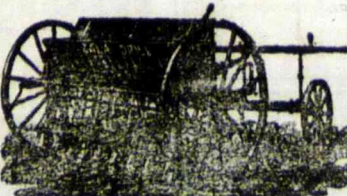
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekéit** aczélgerendélyvel, első minőségű tömör aczel-kormányokkal. **Kétvasu aczélekéit.** Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmivelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas hazánk legjobb sorvető gépeit szab. kikapcsolható kapacsuklyókkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult **vetősarukkal** ellátva

"**Perfecta**" merítő korongos vetőgépeit leszállított áron.
"Planet" rendszerű lókapait. — Planet rdsz. kézi tolókapait, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.
"Hollingsworth" lógereblyeit. — Kukorica morzsolót, szecska- és répavágót, valamint egyéb gazdasági gépek és eszközeit.

Uj! WB eketetek, kormány, szántóvas és nád a legjobb aczéliből, teljesen felszerelve, tartalékvaással 12 korona.

WBT eketetek, magasabb és hosszabb kormányval, a nádor. kívül még aczéltalppal is ellátva, teljesen felszerelve, tartalékvaással 14 korona.

UJI & UJI

Ezen eketetek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képszelhető legtekintetesebb munkát végzik és feltűnő könnyű járásuk, miért is már nagy kedveltségnek örvendenek.

Mabille rendszerű

gyümölcs- és szőlőszájtok

folytonosan ható kettős-émelyű szerkezettel és nyomór szabályozással.

Szőlőzúzók

kavaróval, 375 mm. széles rovátkás vashengerekkel, szlykerékkel vagy anélkül.

Varoshasztalos
Varoshasztalos, Felsőlő Pál könyv-kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. n. 4-6 óra közt.

Idő intézkedése a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Varoshasztalos: Felsőlő Pál könyv-kereskedésben.

Helyközi telefon 103. szám.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenként kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadási árak
Egyes évre 12 koronás
Félévre 6 koronás
Negyedévre 3 koronás

NYITÓTÉTEL 40 FILLER

Kiadások, valamint a hirdetésekre vonatkozó Felsőlő Pál könyvtára kedébe intézkedik.

Börmentéshez levelek csak ismert kasszából fogadtassák el.

Egyes szám ára 30 fillér.

ZALA

Politikai lap.

Nagykanizsa. 1903.

Felülsz szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztő: Mévén Lajos.

Csütörtök, december 17.

Politikai Szemle.

A magyar közjog.

Nagykanizsa, dec. 14.

(P.) >Kétszer kell mondanod a felelősi felelősi, Fauszt első „szabad”-jára.

Bécsben is kétszer akarták hallani, mit mond a magyar közjog Magyarország viszonyáról, melyet a monarchiában betölt. Az első lecke nem volt elég, bár el kell ismernünk, hogy Ausztriában közelebb jöttek a korrekt felfogáshoz. Nos, a magyar parlament és a magyar miniszterelnök, Tisza István gróf megtették az osztrákoknak azt a szívesességet s a minapi első nyilatkozatukat egy másodikkal kísérték, melyet — reméljük, — most már alaposan meg fognak érteni oda is.

Ezek a fejtegetések parlamenttől parlamenthez, jóllehet egyszer itt, másszor ott kellemetlenek lehetnek, nem lesznek hasznosak nélkül, s a haszon, melyet hoznak, maradandó lesz. Ausztriában végre mégis majdnem tisztába jönnek azzal, hogy a dualizmus nem üres szó, hanem az, amit a szó jelent. A monarchia két

államból áll, Ausztriából, illetve a birodalmi tanácsban képviselt országokból és Magyarországból, illetve sztr. István koronája országából. 1848-tól 1867-ig a magyar államiasságot elkövetették ugyan, de új életre kelt az, midőn a magyar nemzet királyával kibékült. Ausztriában abban az elfogult nézetben vannak, hogy Magyarország Ausztriával kötötte meg a kiegyezést és ez kétoldalú szerződés. De ez nem így van, így nem lehetett, mert minden hatalom az uralkodó kezében egyesült és akárkit deszignáltak volna a tárgyalásokhoz, ezt csak az uralkodó megbízásából tehetők volna. Ausztriát csak annyiban vonták be a tárgyalásokba, a mennyiben nem döntöttek a perszonalitási uniós mellett s ennek folytán pénzügyi kérdéseket kellett rendezni, melyeknél Ausztria érdekelte volt s melyeket nem akartak Ausztria nélkül megoldani.

A centralistáknak ez a világos és könnyen érthető definíció talán nem tetszik, az ő egész gondolkodásuk összefügg az „összbirodalom” fogalmával, de a régi osztrákoknak ez az „eszmény”-ük phantom, mely kellő világítás mellett

menten szétfoszlik s eltűnik, mint a falra vetett árnyékkép.

A világos megkülönböztetésnek az a jó oldala is megvan, hogy Ausztriában nem panaszkodhatnak ezentúl Magyarország tulsúlyáról. — Mi csak a saját ügyeinkkel törődünk, Ausztriával azonban nem.

Nekünk nem kell semmiféle tulsúly, de teljes egyensúlyt akarunk és ez az alapja a gazdasági kiegyezés fenntartásának is, a melynél egyedül van meg Ausztriának az a joga, hogy beleszóljon, nemcsak, de mint szerződő fél követeléseket is emelhesen, engedményeket tehesen, épp úgy, mint mi. Sőt Ausztriát épp úgy megilleti a jog, mint minket, hogy felállíthassa a maga külön vámtérületét, ha azt kedvezőbbnek tartja érdekeire.

Egy valódi ó-liberálisnak, Tisza István grófnak jutott a feladat, hogy a közjogi fogalmakat tisztázza. Ő ezt a feladatot úgy teljesítette, hogy még a legmerevebb ellenzéki kritika sem találhat semmi kifogásolni valót, amint hogy kénytelen is volt feltétlenül helyeselni a miniszterelnök fejtegetéseit.

TÁRCA.

„A boldog ember.”

— Sáfáry Károly felolvasására. —

Rendkívül érdekes fejű ember ült vasárnap az „Irodalmi és Művészeti Kör” felolvasó asztalánál. Sáfáry Károly, főgimnazium tanár. — Ennek a nagytudású professornak rendkívül érdekes fejében — úgy látszik — állandóan nagyon érdekes gondolatok forrognak.

Már néhány évvel ezelőtt ugyanennél a felolvasó asztalnál az „én” halhatatlanságának olyan eredeti filozófiai elméletét mutatta be, amittől majdnem minden reverenda alatt verő, és dogmák szerint szabályozott szív mód nélkül fölháborodott. Ellenben azokat, akik gyönyörködni tudnak és farizeusi szemforgatás nélkül gyönyörködnek is egy minden bilincset lerázó szellem szabad szárnyalásában — legkisebb nagytudás nélkül mondhatjuk: egészen magával ragadta.

Most, hogy a felolvasást jelző széles papírszalagon ismét megpillantottam ennek a rendkívül érdekes fejű professornak a nevét: megtelt a lelkem egyszerre reménységgel, hogy majd a már ismert merész röpülésű szellem „zárnai” megint fölragadják a tisztultabb gondolatok és érzések világába, amely felé a mindennapi élet sablonos, egyhangú, kiszikladi mezejéről bizony-bizony

igen sokszor eltikkadtan vágyakoznak a szomszagos lelkek.

Reménységet erősen növesztette még a téma is: „A boldog ember”.

Végre hát akadt egy emelkedett szellemű ember, aki bele merie vágni a szellemi vállalkozás fejszéjét abba a legmerészebb kockázatu vállalatba, hogy bemutasson egy boldog embert.

Vajon hol vette, hol találhatta?

Nem lehet az ebből a világból való.

Talán aféle mesebeli alak lesz csak ez, mint a keleti mesének az a bizonyos koldusa, aki azt mondta, hogy boldog; de nem volt inge. Vagy talán a felolvasó a maga szellem-világában teremtetett egy képzelt lényt, aki az ő megtisztult, ideális véleménye szerint boldog.

Igen kíváncsi voltam erre a boldog emberre. Kíváncsiak voltak a nők is, mert ugyancsak megtöltötték a felolvasó termet, a város házában nagytermét.

A kételkedő férfiak már nem érdeklődtek olyan nagy mértékben. Ugyis csak mese lesz az. Az a boldog ember, akit a felolvasó bemutat, nem lesz megtévesztett emberi lény: husból, vérből csontokból, idegekből való.

Rosszul sejtettünk. Ők is, én is.

A felolvasó tulajdon az esztünkön.

Valóságos emberi alakot mutatott be.

Egy nagyon hallgatag, zárkózott természetű embert, akiről a többi embernek volt a véle-

ménye, hogy életlent; aki azonban ennek a közvéleménynek homokot szegve, azt mondta, hogy ő boldog ember.

Hát nézzük csak: milyen is volt ez a „boldog ember”?

A felolvasó maga is lélekutatsárra ajzott szellemmel ügykezett megismerni ezt az embert, akinek egész viselkedése különös, a mindennapi emberekétől eltűnt volt, s akiről azt mondták, hogy életlent.

De hát hogyan hatoljon be a lelki világába? Ez a kérdés fektet kutató utjába.

Barátjairól nem ismerheti meg, mert senkivel sem barátkozik. Egyébként az emberi lélek megismerésének ezt a módját a felolvasó nem is fogadja el. Ugy vélekedik, hogy az emberekkel való érintkezés, társalgás voltaképpen társadalmi, udvariassági kényszer, amittől bizonyos körülmények között sehoggy sem szabadulhatunk. — Abból tehát, hogy kikkel érintkezik, társalog valaki, öppenységgel nem lehet következtetni belső világára.

A lélekutató felolvasónak — úgy hiszem — ez volt az első merészebb kitérése a közvélemény jól megtapasztalt ország-utjáról. Késztelenül érdekes, mert egészen eredeti kitérés, amit olyan habozás nélkül való bizottsággal és határozottsággal tett meg, hogy szinte zúzó lettünk volna őt nyomban követni, ha a mi taposott or-

Legolcsóbb

bévasárlási forrás!

Férfi- és gyermekruha, cipő- és kalapraklár a legnagyobb választékban,

legjobb minőségben, legmérsékeltébb áron

III. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

A helyzet.

Az „előkelő dilettánsnak a múlt hét szombatián az osztrák törvényhozás felsőházában tett kormány-nyilatkozata volt a hét politikai érdeklődésének központja. Meglehető világosságnak tekinthető, hogy az osztrák miniszterelnök, midőn ismert nyilatkozatait megtette az urakházában, kényszerhelyzetben volt, melyet olyan személyiségek készítettek neki, melyek nem viseltetnek valami nagy bizalommal a mostani osztrák kormány iránt. — Azt is beszélik, hogy az osztrák kormány részéről lépéseket tettek a célból hogy Windischgrätz herceg interpellációja elmaradjon a hogy az erre vonatkozó fázadozásokat alkotmánybarátnémet (?) oldalról támogassák — de hiában. A feudális urak, kiknek szószólója éppen Windischgrätz herceg volt, megmaradtak szándékuk mellett. — Hogy ez urak honnan veszik a vakmerőséget, hogy ilyen interpellációt tesznek, azt azért nem lehet megmondani, mert ez urak szoros ellenmondásba jutnak a kiegyezési törvény 11. §-ának általuk vallott értelmezésével, mert ez az ellenmondás egyenes illoyalitás a törvényhozás ama tényezője ellen, melynek föltétlenül hűdölni ök mindig kötelességnek látszának. — Ha a közös hadsereg egységes vezérlete és belső szervezete felett való rendelkezések a korona kizárólagos jogát alkotják, amint ezek az urak kifejezetten hangsúlyozták, és ha most a korona a hadsereg vonatkozásilag bizonyos intézkedéseket tett, honnét veszik maguknak az urak a jogot, hogy ezt a kizárólagosságot áttörjék, ezt a kizárólagosságot bírálgassák, és még hozzá kedvezőtlenül bírálgassák? Honnan veszik a merészséget, hogy ezt a kizárólagosságot a koronával osztani akarják? Ha egyszer a korona döntött, akkor az uraknak a törvény alapján és a törvénynek általuk követett értelmezése alapján legalázatosabb hallgatás a kötelességük. Hogy pedig most mégis b széltek, ezzel kimutatták, hogy aggályaik vannak a korona rendelkezéseivel szemben. Ezekre az urakra ugyanis a jelen esetben főképpen áll össze a jelmondata: „Und der König absolut — wenn er unsern Willen thut.“ És éppen az ő felfogásuk szerint absolut király ezáltal nem az ő akaratuk szerint cselekedett, hanem szigorúan az alkotmány értelmében, hiszen királyi esküjéhez, ragaszkodva praerogatíváihoz, melyeket neki az alkotmány a kiegyezési törvény 11 §-ában adott, döntött a katonakérdésben. Az osztrákot cselt szöttek, melynek szálait végleg szétlőtte a magyar pártok határozottsága, melyek ezáltal egyértelműen jártak el, és szétlőtte Tisza István gróf a magyar miniszterelnök határozott magatartása.

× Zalavármegye törvényhatósága hétfőn tartott rendes havi közgyűlésének két nevezetesebb mozzanata volt — A közgyűlés Tisza-kormány leiratát, melyben kormányralépését tudatja a vármegye közönségével, egyszerűen tudomásul vette. Történt ez pedig olyképpen, hogy a liberálisok üdvözlő feliratot akartak küldeni a kormánynak Vármegyénk »néppárti« urainak ez őszinte nyilatkozat sehogysem tetszett és nem tetszésüknek azzal akartak kifejezést adni, hogy a liberálisok üdvözlése ellenében, — saját néppárti érzésüknek megfelelő indítvány tételére készültek, amely oda tendált, hogy a Tisza-kabinet kormányralépését *sajnálattal* veszi a vármegye közönsége tudomásul. Megkötötték tehát a paktumot, amely szerint Tisza kormányralépését egyszerűen tudomásul vették — A második mozzanat Csák Árpád dr. keszthelyi szolgabíró kibuktatása volt. — Helyébe Skublich Odónt választották. Ennek a mozzanatnak történetére itt nem terjeszkedünk ki, de nyiltan kijelentjük, hogy mindkét mozzanat csak szégyenére válik Deák Ferenc vármegyéjének; mert az első a liberalizmus, a második az igazság és méltányosság aroncsapását jelenti.

× Az 1904. évi ujoncjavaslat. Nyíri Sándor honvédelmi miniszter a képviselőház szombati ülésén beterveztette az ujoncjutalék megállapításáról és az ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslatokat. Az első törvényjavaslat a közös hadsereg és haditengerészet 103,100 főnyi ujoncjutalékából az 1900-iki népszámlálás alapján Magyarországra 44,076 ujoncot állapít meg és a honvédség ujoncjutaléka a rendes 12,500 ember. A megokolás kiemeli, hogy az a helyzet, mely az ujoncjutaléknak új tíz évi érvénnyel való megállapítását eddig gátolta, most is megvan, tehát újabb törvényt szükséges alkotni, mely ismét egy évre az 1904. év végéig, meghosszabbítja, illetőleg fenntartja az 1880. évi VI. törvénycikk 3. szakaszának az ujonclétszám megállapítására vonatkozó rendelkezéseit. — A másik, az ujoncjutalék megajánlásáról szóló törvényjavaslat megokolásában semmi kiemelendő nincs.

Társadalmi bűnök.*)

Irta: Hajdu Gyula.

(Vége.)

Én már sokat álltam a nyilvánosság előtt, de sohasem személyeskedtem s jogos ok nélkül soha senkit nem támadtam, ha támadtam — de ez esetben nyíltan léptem fel, — csakis akkor, amidőn önértetem parancsolt, vagy pedig: társadalmi kényszer hajtott; előbbi esetben azonban a helyzet szanalását kéri lehetetlenül forcíroztam, de ez különösen a mai ferde társadalmi viszonyok között szükséges is, mert hisz épen az a baja társadalmi életünknek, hogy egyesek bizonyos gondolatoktól a társadalmi életben maguknak kisajátítanak, terrorizálnak, s aki ezen kívül csap, az ellen törnek, jóllehet személyük érintve nem volt; mások viszont illetéktelenül oly társadalmi szerepekre vállalkoznak, hogy azon veszik észre magukat: inog lábaik alatt a talaj, csetlenek-botlanak, s csekély alkotás kísérlete közben járattal s ágyúkkal, tapintatlanságukkal a létezőkben ejtenek nagy sebeket; többet ártnak a beavatkozással erkölcsileg mint a mennyi haszon háromolhatnék az esetleges eredményből, s ha e mellett a hiúság érzete vezeti őket, határozottan veszedelmesek a társadalomra, mert ez esetben az életnek csak komédiái; képzeljük el csak azt az óraművet, a melyen kovácsmeister végezte a simító munkát; ugy tesznek ezek, mint a mesebeli ökörszem a madarak királyválasztásánál, a mely a sas szárnya alá bujt s úgy emelkedett a felhők közé, s a midőn a sas az összes többi szárnyasok fölé került s már-már kifáradva, ereszkedni kezdett, kibújt a kis ökörszem és fölébe kerekedett a sasnak s az összes madaraknak, s így jutott legmagasabbra a madarak között, — persze hogy csak pünkösdi királyság volt ez.

Kétségtelen azonban az is, hogy túlzékenynek sem szabad lenni egyszerre szárnyaszegetten visszahúzódní, ha valaki belénk ütközik; nem kell helyt engedni a terrorizmusnak, mert a társadalmi életben nincs helye a kisajátításnak; a társadalom oly kohó, melyben mindenki kiforrtatja magát, a maga eszméit mindenki szárnyaira bocsáthatja, hiszen a társadalmi élet egyik sajátos alapköve: a nézetnyilvánítás, az eszmecsere. Ha egyik a másik eszméjét minden esetben elfogadná, egyik a másik nézetét vallaná, megszűnne a társadalmi élet, elvesztené ruganyosságát,

*) Felolvasás a nagykanizsai Első magyar asztaltársaság f. évi december hó 8-iki estjén.

szágotunk kerékvetőjébe, a logikába, be'e nem ütközünk vala.

Megálljunk csak!

Hát csakugyan nem vetnő világát az emberek lelkére azoknak gondolkozása, érzése, egész jelmeze, akikkel a körülmények szerint itt is, ott is, amott is érintkeznek, társalognak, nyájaskodnak hosszabb vagy rövid bb ideig?

Bizony nem! Mert ez az érintkezés legtöbb esetben csakugyan nem más, mint udvariassági kényszer.

Jól van! — De hát ilyen pusztá kényszer a barátkozás is? Ugyanazok a hatások mozgatják az én belső világom megnyilatkozásának rugóit akkor is, ha konvencionális együttlétben vagyok, meg akkor is, ha kizárólag barátommal vagy barátaimmal érintkezem? Nem! — Az egyiknél csak az udvariassági kényszer, a másiknál: már kizárólag az én belső, érzelmi mozzanatokból eredő elhatározásom, független akaratom.

Társaloghatom, érintkezhetem olyan egyénnel, (mert esetleg életviszonyaim között ekelülhetetlen) akiknek lelkétől az én lelkem olyan messze van, mint Makó Jeruzsalemétől; de barátságot csak azokkal kötök, akiknek lelkéhez az én lelkem bizonyos benső vonzalommal simul, akikben megérzem, megismerem belső világom rokonságait. Ezeknek a barátaimnak jelleméről, belső világáról bizony határozottan következtethet azután minden lélekfelfejelő, lélekutató ember az én belső világomra is.

Nóde ne időzzünk sokat a felolvasónak ennél a kitérésénél, amire a tárgy érdekében talán nem is volt szükség, mert hisz az nyilvánvaló volt, hogy ez az ut nem vezethette ut an-

nak az érdekes, külözködő embernek lelki megismeréséhez, aki senkivel sem barátkozott, nem voltak barátjai, sőt mégcsak nem is társalgott senkivel.

A felolvasónak igen ügyes ötlete támadt.

Megnézi, hogy miacoda könyveket olvas! mert véleménye szerint nem is a barátok szellemei, lelki világa, hanem azok a könyvek tárták föl az emberek belső világát, amiket ő vásnák.

Ezzel a véleménnyel szemben nekünk nem kell »tagadás álláspontjára helyezkednünk. Elvégeztet helyettünk mindent maga a felolvasó érdekes, zárkózott embere, akinek a könyvtárában — amint a felolvasó mondja — minden valási és filozofiai irány és minden tudomány-ág képviselve volt. Tehát a tudásszomjas lelkek módjára fenéig itta az emberi mindentudás minden forrását. Tessék most már ebből a kisebb kiadású, de sokkal modernebb tudománnyal megtöltött, alexandriai könyvtárból kiolvasni hogy milyen a lelke annak a különös embernek!

Ambar nyújtott ám elég alapos módot reá az a könyvtárláló atyánkfi. Szinte csodálkozunk is rajta, hogy a felolvasó csakugy futólag említtette azokat a széjjegyzeteket, amiket a buvárkodó ember olvasás közben vetett papírra. — Ezzel a véleményemmel szemben nekünk nem kell »tagadás álláspontjára helyezkednünk. Elvégeztet helyettünk mindent maga a felolvasó érdekes, zárkózott embere, akinek a könyvtárában — amint a felolvasó mondja — minden valási és filozofiai irány és minden tudomány-ág képviselve volt. Tehát a tudásszomjas lelkek módjára fenéig itta az emberi mindentudás minden forrását. Tessék most már ebből a kisebb kiadású, de sokkal modernebb tudománnyal megtöltött, alexandriai könyvtárból kiolvasni hogy milyen a lelke annak a különös embernek!

megjegyzésekből, amiket egy-egy könyv tartalmaz, mára nézve egészben vagy részben nyilvánítottak, már határozottan megismerheti mindenki lelki világomat, mert azokban már az én egyéniségem nyilatkozik meg.

A felolvasó a széjjegyzeteken átsurran, és a megismerésnek most már azt a legbiztosabbnak ígérköző módját választotta, hogy személyesen beszéljék érdekes emberével. Megtudta azután tőle, hogy az ő (az érdekes ember) zárkózottnak, hidegnek, életuntak látszó külsője alatt egy rendkívül emelkedett, harmonikus, nagygyugalmú lény lakik, aki azt a rengeteg könyvtárt áttanulmányozta és végre mikor már minden tudhatót megtudott, akkor arra a meggyőződésre jutott, hogy tulajdonképpen semmit sem tud. Megismerte az egész világot a maga nagy ürességével; megismerte, hogy minden csak illúzió, frázis, költőség, alakoskodás, üres semmiség; hazugság itt, hazugság ott, hazugság mindenütt; az embereket legfőkébb csak vélemények vezetik, igazság nincs sehol; valódi embert, teljesen kifejlődött egyéniséget most is Diogenes módjára lámpással kell keresni fényes nappal is; nórára táncoló bábu forognak körülötte emberi formában. És mikor a megismerésben elérte azt a határt, ahol a világvádr kezdődik: akkor egyszerűen hátat fordított a komédiás világnak; visszatért önmagába, a maga lelki világába; az embereknek örültek házába való tömeges tulelmelkedett; valami mindent lenéző, megvető közöny simult lelkére és azóta boldog ember.

Ezt mind igen szépen elmondta az az életuntak tartott érdekes ember a lelkét kutató felolvasónak; és legnagyobb bámulatunkra ez a

élénkségét, nem haladhatna előre, megölné az egyhangúság, nem volna benne lélek; tehát ne legyünk oly érzékenyek s ne álljunk félre egy-egy könnyelműen eldobott nyilatkozat miatt, mert ezt társadalmunk sanyli meg, a melynek pedig igenis szüksége van bárkinek a tevékenységére; természetesen, ha ezen tevékenységben nincs önzetlenség, hiúság vagy öncél lappang mögötte, ugys elbukik a talmi jóval előbb vagy utóbb, de biztosan.

Nézetnyilvánítás! nagy hordereje van e szónak; hiszen — Istennek hála — a szólás-szabadság mai világában, akinek egyebe nincs, legalább ezzel az egy jogával él; ma már minden ember politizál, nézeteit nyilvánítja ezen jogaiba senki sem gázolhat, mert ez nincs álláshoz, vagyonhoz, képesítéshez, kvalifikációhoz kötve; ennek csak a józan ész az alapja, itt nem az elvont tudás, hanem a társadalmi életrevalóság, az állami gondolkodás határoz.

Akiknek becsületes céljaik vannak, akik a társadalmi életnek igaz harcosai, csak hogy nagyobb, magasabb célok elérhetőek legyenek, elnézők, de sohasem akadémikusodnak, mert ez által dissonantia támad a megkezdett munka eredménye előtt, beáll a társadalmi Babel, eredmény helyett zavarodás; ellenkezőleg a támadható dissonantiát, az álláshoz káro hatást kell óvatos körültekintéssel megelőzni.

De egy másik nagy bűne a mai társadalomnak az önhasonlóság, az anyagi érdek utáni hajszá; kevés az önzetlen ember.

Az egyén önmagáért és csakis önmagáért dolgozik, magasabb közcél nem lebegnek szemek előtt; — egoizmus! ez a bálványuk; természetesen épen ennek következtében minden társadalmi mozgalom, hacsak nem önérdék, vagy anyagi haszon avagy nem egyéni hiúság mozgatója, rugója, sikertelen, korai kiábrándulással, felsüléssel, helyrehozhatatlan csalódásokkal végződik.

Egoizmus, önzés: ez az a bűnös fázék, a melyből minden társadalmi érdek kozmáns kerül ki; mindenütt az egyéni érdek hajhászása van napirenden; a cél élvezni annyit és addig, ameddig s a mennyit csak lehet, hisz ugys rövid az élet s mindenki önmagához áll legközelebb; minden törekvés az egyéni haszonra irányul, e mellett sárba tipródik a közérdek, pedig a köznek, a társadalomnak érdeke elsősorban a munkában kell hogy keresse jutalmát s a kötelességek becsületes végzésében, nem pedig az egyéni haszonnak minél nagyobb és minél gyorsabban való megszerzésében; ezen fordul meg a mai társadalmi rend malom-

köve, mert csak a győze szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz szívében.

Az összes társadalmi érdekekörök küzdenek a fennálló, ki nem elégitó viszonyok megváltoztatásáért; elégedetlenség, válság mindenütt; hiába keressük a társadalom mérlegének egyensúlyát, mert az individualizmus eszméje uralja korunkat; hiszen csak nézzük létünk legéletbevégozóbb terén, a gazdaságban a való életet, a létező állapotot: a kisgazdák, iparosok és kereskedők között sem találhatók fel a közös érdekek, a közös törekvések jeleit, de így vannak ezzel a birtokosok is, középosztályunk hanyatló, elszigetelve küzdenek külön-külön a mostoha viszonyokkal; a termelő osztályok ennek következtében tönkrementek, a kisbirtokosság beözönlött a városokba, a nép nagy zöme kivándorolt, a városi kisiparosok pedig a városokban mentek tönkre.

Az kétségtelen, hogy az egymás iránti tisztelet, becsülés és szeretet alsóbb fokon sohasem állt, mint napjainkban; soha annyi szédülő, svihák, képmutató, stréber nem pusztított, mint manapság; s oh mily kevés az önzetlen, önáldozatos árán is áldozatkész egyén; fentieknek eredménye, hogy a becsületes törekvésnek nincs meg a joggal várt gyümölcse, nem biznak senkiben, nem hisznek, kételkednek mindenkiben; mindenütt csak a stréberiséget, hiúságot, a rang szerint különvált csoportokat látjuk; egyszerű erkölcs, családiaság, hithűség, mind eltűnnek lassankint, ha meg nem állítjuk a társadalom megindult pusztító lavináját, ennek pedig egyetlen orvosszere társadalmunk egységessé tétele őszinte törekvéssel, de ezt felülről kell kezdeni s csak úgy érhetjük el, ha a válaszfalakat ledöntjük; mert minden ember annyit ér, a mennyire betölti a maga helyét a társadalomban, s egy csizmadia, aki jó csizmát csinál, többre becsülendő, mint egy politikus, aki rossz politikát csinál.

Végtelen nagy bűne az egyéneknek, egyeseknek az is, hogy ha egyszer sikerült felemelkednie a maga társadalmi köréből egy magasabb régióba, az előbb hasonkörübeliket lenézi, a magasabb körbe pedig nem képes beleilleszkedni, az ilyenek természetesen sohasem válhatnak a társadalomnak hasznos tagjaivá.

Nem nézik ma a tartalmat, csak a formát társadalmi életünkben; hiúság, állás, tekintély a mozgó erők, belső értékre nem tekintenek; — eszembe jut V. Sixtus esete, akit a pápai csalhatatlanság sem védett meg s a midőn a hódalatára összesereglett külföldi követek között II. Fülöp fiatal követét megpillantotta s látta, hogy ily ifjú ember képviseli a spauyol trón birtokosát, a tisztelet és

üdvözlét árja között, sértett hiúságának érzetében kifakadt a követ előtt, hogy a spauyol király is találhatna képviseltetélére érdemesebb s legalább szakállas férfit, de a szellemes spauyol követ megadta a kellő választ, hogy »ha uram, királyom II. Fülöp tudta volna, hogy Szentséged az érdemet szakál szerint méri, bakkecskét küldött volna; napjainkban különösen sokszor találkoztunk ezen irányú képviselőivel, de a társadalom józanabb része szintén megadja a kellő feleletet, mert ajózan iránynak is vannak még hívei.

Egyesülés, szövetkezés, ez a társadalomnak egyetlen mentővára; egynek minden nehéz, soknak semmimem lehetetlen.

Rendkívüli erő rejlik az egyesülésben, szövetkezésben, micsoda visszás látvány az, a midőn a mindennapi életben küzdő emberek egymásról tudni sem akarva keresik boldogulásuk útjait, s lépten nyomon megbotlanak, egyenkint elszigetelve elvérzenek, holottegy-más mellé állva játszva győznek le az akadályokat.

A különböző foglalkozást egyének egyesülései még mindig nem fejlődtek ki teljesen; az emberek nem akarják belátni, hogy azok a régi jó idők, a midőn a mező oly tág és termékeny volt s csaknem mindenki megtalálta boldogulásának útját, végleg megszűntek.

Manapság egyesülve zárt sorokban kell előre haladnunk, mert különben nem vagyunk képesek boldogulni, de hogy ez az egyesülés belső értékkel s külső üdvös hatással, eredménytel járjon, az egoizmust ki kell onnan irtani, mert egoista csoportból nem lehet nemzetet, társadalmat s általában bármimemű igazi közösséget alkotni.

De tárgyalagosaknak is kell lennünk s ez nagyon jellemző tulajdonság; ez a tárgyilagosság azt az erkölcsi vágyat erősíti meg bennünk, hogy a dolgok jól menetét meg akkor is kívánjuk, ha abból reánk semmiközvetlen haszon nem hármozhatik; a kikben ez a vágy, ez az őszön nagyon erős, azok az igazi nagyjai nemzeteknek, fajuknak, városuknak, társadalmi körüknek.

Az a nemzet nagy, melynek sok ily nagyja van, s az a nemzet van a zűlés lejtőjén, a melyben az osztály és rangkülönbség szűlte egoizmus elburjánzása elfojtja az összhangot, megzavarja a társadalmi egyensúlyt, megöli a közösség érzését.

A társadalmi intézmények a legszorosabb összefüggésben vannak az állami intézményekkel. Az az állam erős, a melynek erős társadalmi intézményei vannak. A nemzeti haladás eszméje, ideálja a társadalmi osztályok

rendkívül érdekes, világos fejű, emelkedett szellemű ember ez a rengeteg sokat olvasott és tanult felvasó még csak vitatkozásba sem bocsátkozott az ő boldog emberével, hanem minden ellenmondás nélkül, egyszerűen »hitte neki, hogy csakugyan ő perfect boldog ember, mert a világról, az emberekről nem vár semmit; tehát már túlvan minden csalódáson.

Pedig ettől a kiváló szellemtől, aki nemcsak sokat tanult, hanem bizonyára sokat gondolkodott, emelkedett is, szinte lesve lestük a megnyugtató igéket, amikkel világító sugarakat bocsátott volna annak az életnek, föltűnő módon pózoló vagy szokatlan nagy mértékű illúzióban tévedező embernek, lelkébe, — mondván:

— Édes embertestvérem te iszonyu nagy csalódásban ringatózol. Igaza van a világnak, mikor úgy vélekedik, hogy te életunt vagy. Az a sivár ézárkózás, melyet te az önmagadba, a saját lelkivilágodba való visszatérés léleknyugalmas biztosító mozzanatának tartasz, voltaképpen a legérdeesebb önzés. Leküdnél az a minden életviszonyból való kibontakozottsága, az embereknek és világnak kicsinyli mellőzése pedig, amit te emelkedettségnek vélsz, — voltaképpen a legnagyobb mértékű elbizakodottság. Annak beismerése, hogy semmit sem tudsz, már igen magas foka a tökélyességének; de erről a pontról mintha egyszerre leszédültél volna az életuntóság rideg talajára. Megismervén a világot, elvesztetted nemesebb emberi rendeltetésed fonálát, mely a tökélyesedés idealizmusának arra a színvonalára vezet, ahol az altruizmusnak az a

vaóban isteni vonása nyilvánkozik meg a Tökély felé emelkedő lélekben, amelylyel a legnagyobb gyaróságban vagy gőd emberben is meg lehet ismerni a testvért és magunkhoz tudjuk ölelni minden bűnével, minden tévedésével, hazugságával, és minden megtudunk bocsátani neki, mert az a tudat uralkodik bennünk, hogy a külső körülményeket, hatásokat nem is mérlegelve, már magában az emberi fizikum tökélytelenségében is elég erős akadály van, mely a tökélyesedni vágyó emberi szellem kibontakozását, haladásban való érvényesülését megnehezíti vagy esetleg meg is gátolja. — Hisz még azok is, akik előtt kialakult már, megvilágítottam áll az ember eszményi alakja a maga tiszta, ragyogó belső világával, csak lassan lassan, lépésről lépésre vergődve bírnak haladni abban a törekvésökben, hogy a maguk lényének gyarlóságaitól megszabaduljanak és azt az eszményi alakot legalább egyes vonásokban megközelítsék és végül elérjék. Hát milyen keserves vergődéssel, milyen szinte észrevehetetlen dimenziókban történhetik a haladás, az igazi ember eszménye szerint való kialakulás, kifejlődés azoknál, kiknek lelkében még a tökélyesülés vágya, a haladás világossága sem gyult ki! Es te, kedves boldog embertestvérem, egy kisebb méretű alexandriai könyvtár elolvasása után abban kerestél és találtad meg a boldogságot, hogy ezekkel a gyarló, vergődő, néha bizony örületes módon puffencoló és üres komédiának hódoló, a kiskorúság, fejletlenség naivitásában leledző embertestvéreidnek, akik a te lelki világod alatt nagyou mélyen evickélnek

szegények, egyszerűen hátat fordítottál. Arra persze nem is gondoltál, hogy ezzel az elbizakodott elkönyöködéssel is egy másformájú, egészen sajátos komédiás pózba helyezkedtél. — Ugy látszik: hiába való munkát végeztél a széjjegyzeteléseddel, sok tanulmányozással és emelkedéssel arra a meggyőződésre kellett volna jutnod, hogy tökélyesedő, nemesen érező ember számára teljes boldogság nincs. Aki megtalálta a boldogságot, az nem igazi ember; mert nem érez másokkal. Ha valakinek jut egy-egy kisrész a boldogság mely lelkét néha-néha megárazozza, azt nem a nyugalmat, zavartalanágot biztosító önző elzárkózás adja meg, hanem az a valóban emberi együttérzés, az a fölemelő szeretet, melylyel embertestvéreid, hogy őket a haladásban segítse, magához öleli és sorsukban osztozik. — Te ebben a mostani helyzetetben tulajdonképpen nem tértél vissza lelki világodba, hanem megtámasztad emberi lelkedet. A te állapotod nem boldogság, hanem a legnagyobb mértékű türelmetlenség és elkeseredés, melyre a külső nyugalom palástját erőszakoltad.

Igazán szerettél volna, ha a felolvasó emelkedett szellemével ennél sokkal szebben, erőteljesebben fölfedte volna az ő cőltérszert, elkészített embere előtt, hogy az a lelki állapot, amiben leledzik, emberi fogalmak szerint határozottan kizárja a boldogságot.

egyensúlyában, összhangjában, együttműködésben áll.

Egy nép, nemzet csak úgy haladhat előre, csak úgy lesz erős, ha társadalmának minden egyes osztálya végrehajtani képes a nemzeti munkából, társadalmi kötelességeiből azt a részt, a mely reá esik s mindezen törekvéseknek pedig csak egy mozgató ereje, csak egy éltető lelke, csak egy forrása van: a nemzeti Geníusz!

Az építésügyi szabályrendeletről.

II.

Építési övezetek. — A tervezet nem intézkedik az övezetek számáról és azok magasságának maximumáról. A tető-csatornák.

Nagykanizsa, dec. 16.

(Saját munkatársunktól.) Az építésügyi szabályrendelet a város területét építési övezetekre osztja. — Az övezetek megállapítása a helyenkint követendő építési módok miatt rendkívül fontosak. Az övezetek, mint alább látni fogjuk, bizonyos más és más építési módokat kívánnak s ezért a közérdek szempontjából nem lesz felesleges ideiktatni az építési övezetek felosztását, sőt mint fontos dologra, felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

A város területén a tervezet szerint 6 övezet van:

Az első övezet magában foglalja: Az Erzsébet-királyné-teret, Főutat, Kazinczy-utcat Nádor-utcaig, Csengeri-utat Nádor-utcaig, Deák-teret, Sugár-utat Királyi-Pál-utcaig és a Király-utcat Zrínyi-Miklós-utcaig.

A második övezet ez: Király-utca (Zrínyi Miklós-utcatól a város végéig), Zárda-utca, Kazinczy-utca (Nádor-utcatól a vasuti átjáróig), Nádor-utca, Csengeri-ut (Nádor-utcatól a vasuti átjáróig), Zrínyi-Miklós-utca (Zárda-utcatól — Széchenyi-térig), Kisfaludy-Sándor-, Batthyány-, Bocskay-, Szentgyörgyvári- és Rozgonyi-utca, Széchenyi-tér, Eötvös-tér, Sugár-ut (Királyi Pál-utcaig), Magyar-utca (a Báthory-utca betorkolásától), Petőfi-ut keleti oldala (az Eötvös-tértől az Attila-utcaig), Teleki-ut (Rózsa-utca sarkáig) s végül Kinizsy-utca az Arany-János-utcaig.

A harmadik övezet: Arany-János-, Báthory-, Hunyady-, Kölcsey-, Kórház-, Szemere-, Csányi László-, Vörösmarty- és Gyár-utca, továbbá Magyar-utca (Báthory-utcatól az Ördög-árokig), Sugár-utnak Vörösmarty-utcatól északra kinyitott része, Zrínyi-Miklós-utca (Zárda-utcatól Király-utcaig), Kossuth Lajos- és Huszti György-terek, József-főherceg-ut, Kinizsy-utca (Arany-János-utcatól végig), Csengeri- és Kazinczy-utca (a vasuti átjárótól Hajcsár-utig).

A negyedik övezet a következő: Teleky-ut (Rózsa-utcatól kelet felé végig), Petőfi-ut (az Attila-utcatól és Huszti György-tértől Rákóczy-utcaig), Magyar-utca (az Ördög-árokotól Garay-utcaig), a VI.—VII. ker.: Ország-ut (Principális-kanálhíztól Szentflórián-térig), Szent-Flórián-tér, Templom-tér és Varasdy-utca.

A ötödik övezetbe tartoznak: Az I.—V. kerület mindam utcái, amelyek az első négy övezetbe (világosság kedvéért ajánlatos a szabályrendeletben említett »előző övezetek« helyett első négy övezetnek említeni!) nem soroltattak.

A hatodik övezet magában foglalja a VI. és VII. kerület mindam utcáit, amelyek az első öt (nem több!) övezetben említve, illetve beosztva nem voltak.

Az építési övezetek fontossága különben egy kis tervezet-citáttal is bebizonyítható, pl.: »Az I. övezetbe tartozó telkeken az utcára kizárólag legalább egy emeletes házak építése (zárt sorban) engedhető.« (Nem ragaszkodom a tatik-tetik stílushoz). Eszerint nagyon fontos tehát, hogy melyik utca melyik övezetbe tartozik.

Különböen maradunk e pontnál: az emeletes házaknál. A tervezet említett tesz a »legalább egy emeletes házakról.« A tervezet e pontja (40. §.) hiányos. — Nem intézkedik a »legalább«-al ellentétes dologról, a »legfeljebb«-ről. Szóval: nem intézkedik a maximumról. A tervezet 53. §-a beszél ugyan az épületek külső magasságáról, de itt is csak legkisebb magasságról intézkedik. Kimondja benne, hogy »az első valamint a többi övezetbe tartozó beltelkeken az utcára építendő egy-

emeletes házak legkisebb magassága 9 méter, a két emeleteseké 12,5 méter.« Nem intézkedik azonban a legnagyobb magasságról és a mi meg fontosabb: nem mondja ki a tervezet, hogy legfeljebb hány emeletes ház építhető. — (Tudniillik építhető-e három, négy, öt vagy hat emeletes ház?) A tervezet e pontjának (53. §.) végén ez áll: »Indokolt eltérések esetére engedélyezhetők.« Nem tudom, vonatkozik-e e pont az épületek magasságára is, mert ha igen, úgy még e mondat sem elégséges intézkedés. Indokolt eltérés! Mitől? Hol lehet indokolt eltérés a kétemeletes ház maximumától, — mikor nincs megadva a maximum! Különböen ha e mondat nem e pontra vonatkozik (hanem a földszinti padlóknak a járda magasságától) akkor még éppen hiányos az 53. §.

Az 53. §. pótlásra szorul. A maximum meghatározását hivatott emberekre, — a szabályrendeletet elkészítő ügyes szakértőkre bizzuk, akiknek bizonyára figyelmüket elkerülte, e pont hiányossága.

Itt találunk intézkedést (47. §.) a tetőcsatornákról, amely üdvös pontja a tervezetnek, így intézkedik: A négy első övezetben nemcsak minden ujonnan építendő házról látható el csatornával, hanem a már fennálló házak is. Ahol ily csatornák hiányoznak a házakról, ott 3 év alatt elkészítendő. Az első övezetben minden esetben, másutt pedig ott, ahol fedett utcai csatorna van: a levezető csatornák torlata a járda alatt készítenendő, illetve a háztulajdonosok ennek elkészítésére »köteleztetnek.« A tetőcsatorna összefüggésben van az utcai csatornával, a melyre még visszatérünk. (Folyt. köv.)

„ZALA“

Politikai lap. — Megjelenik csütörtökön és vasárnap.

Zalavármegyében egyedül kiadó politikai lap.

1904. január 1-ével

— új előfizetést nyitunk lapunkra. —

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor.

Félévre 6 „

Negyedévre 3 „

MUTATVÁNSZÁMOT INGYEN KÜLDÜNK.

A „ZALA“ három évtizedes múltja lesz a jövőben is utmutató lapunk irányára: Küzdeni minden igaz ügyért, amely a hazának hasznára van, legyen az az ügy helyi, megyei, vagy országos érdek.

Politikai zászlónkon a szabadságvész jelzava lobog. A szabaddalvó eszmékért küzdünk kis erőnkkel. A nemzeti vívmányokért vívott harc erkölcsi alapját sohasem kisínyletük. A celt igazságoknak tartottuk. Ellenben elítéljük az eszélyt, mely nem célra vezet, nem helyeseltük a végtelen harcot, amely nem idősezt.

A társadalom egységesítése főtörekvése a „Zala“-nak. Ezért buzgólkodunk lankadatlanul. — Nem csüggedünk, mert hisz erőnk megfáradhatatlan, későjelenet eloszlatja, bátoraságunkat ébren tartja az eszme hatalma, a mely kihirdetve önmaga indul küzdeni az igazságért, míg el nem érkezik a diadal napja, mikor a tudás és értelem teljes világosságában az igazság és szeretet foglalják el birodalmukat.

Tollunkat vezérlő: az igazság, pártatlanság és ügyesség. Tárcairovatunk: kritikailag jól megosztott, bő, gazdag és változatos.

Hirrovatunk jellegje: Minden eseményről sokat, pontosan és gyorsan. Ezt a rovatot szolgálja lelkesen a „ZALA“ tudósítógárdája.

Ez a „Zala“ programja és előfizetési felhívása. Ezért akar továbbmunkálkodni a „Zala“ szerkesztősége, amely csak akkor lesz kivihető, ha lapunk tisztelt előfizetői ezután is megmaradnak anyagi és erkölcsi pártolónk sorában és arra törekednek, hogy a „Zala“ előfizetői gárdája új előfizetőkkel szaporodjék.

A „ZALA“

szerkesztősége és kiadóhivatala
Nagykanizsa, Városház-palota.

HIREK.

— **Halálosások.** Baka Boldizsár ügyvéd, megyebizottsági tag, baksai földbirtokos folyó hó 10-én meghalt. — Baksán temették nagy részvétellel. — Az Alsólendvai Takarékpénztár igazgatósága melynek az elhunyt tagja volt, küldöttségileg képviseltette magát a temetésen. A vidék intelligenciája teljes számban volt jelen.

Welfinger Ferencné szül. Novák Mária 52 éves korában Bécsben meghalt. A gyászoló család Nagykanizsára hozta haza a tetemet, ahol kedden délután temették a római kath. hitvallás szerint. A gyászkozsit a következő koszorúk borították: Felejtethetetlen nőnek — bánatos férj. Felejtethetetlen jó anyának — Mariska, Viktor és Jenő. Szeretett anyának — Ilona és Antal. Kegyeletük jelül — a mozdonyvezetőnk kartársuknak. Utolsó üdvözet — a házi lakóktól. — Az engesztelő szent-mise áldozat tegnap volt a helybeli plébániatemplomban.

Sommer Ignác esapi birtokos nejét, szül. Weinbändler Arankát mély gyász érte. Édes atyja, Weinbändler Jakab nagybirtokos életének 74. évében december hó 14-én elhunyt Mádon.

Paisz Mihály dr., a somogy megyei marcali járás főszolgabírája, Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja december 14-én életének 51 éves korában Marcaliban elhunyt.

Lendvay József nyug. pénzügyi főbiztos, 65 éves korában Keszthelyen meghalt.

— **Temetés.** Hétfőn d. u. temették Krausz Lipót törvényhatósági-bizottsági tagot, nagykanizsai városi képviselőt nagy részvétellel. A temetésen megjelent számos városatyja, társadalmunk előkelőségei közül többen, a Kereskedelmi és Iparbank r. t. hivatalnok-kara, több egyesület zászlóalatt végül az elhunyt tisztelők nagy sokasága. A gyászoló családnál személyesen és táviratban nagyon sokan kondoleáltak.

— **Murányi bucsuzása.** Murányi János, nagykanizsai ev. ref. lelkész, kit Bálványosra (Somogym.) hívtak meg lelkészül, ezt az állomást elfogadta. — Bucsubeszedjét Nagykanizsán, dec. 20-án (vasárnap) d. e. 10 órakor tartja meg az ev. ref. imaházban.

— **Egy község halála.** Biringer Soma somogy-taranyi uradalmi vitéz főbíró, a jótékonykodás közigy. terén kifejtett érdemei elismerésül a község képviselőtestülete Boncz József római katolikus plébános indítványára egyhangulag a község diszpolgárává választotta.

— **A szegényügy rendezése.** A Nagykanizsa városi képviselőtestület szegényügyi bizottsága december 15-én tartott negyedik ülésében végre befejezhette tárgyalását a szegényügy rendezését célzó ama szabályrendelet-tervezetnek, a melyet a városi tanács véleményes javaslatátételre adott ki. Lelkiismeretesen végezett munkájának eredményét már be is terjesztette a városi tanácshoz, hogy a szegényügy rendezése mielőbb a képviselőtestület elé kerüljön. Így aztán a mindenki által régen óhajtott és várt megoldás, — ha a városi tanács és szegényügyi bizottság törekvésehez (amint körülbelül bizonyosnak tekinthető) a képviselőtestület is hozzájárul: talán új-év előtt vagy legkésőbb 1904. január havában minden nehézség nélkül megtörténhetik. A hat fejezetben 42 szakaszba foglalt szabályrendelet-tervezetet négy ülésében a szegényügyi bizottság oly behatóan és minden körülményre kiterjedő figyelemmel tárgyalta meg, hogy a képviselőtestületnek már valószínűleg csak igen kevés dolga lesz vele. Mindamelllett az ügy rendkívüli fontosságára való tekintettel a bizottság

véleményes javaslatának beterjesztése kapcsán az iránt is megkereste városunk polgármesterét, hogy a szabályrendelet letárgyalására rendkívüli közgyűlést hívjon egybe, melynek tárgya kizárólag csak a szegényügy rendezése céljából megalkotandó szabályrendelet legyen.

— **Az Irod. és Műv. Kör felolvasása.** A nkanizsai Irodalmi és Művészeti Kör felolvasó délutánjairól immár bizonyosodott, hogy nagy népszerűségnek örvendenek. — Nincs városunkban még egy egyesület, ahol ily szépen simulnának el a társadalmi ellentétek, s amelynek ünnepségét annyira rang- és vállalkozottság nélkül keresne fel a közönség, mint éppen e Kör. Vasárnap d. u. is megteltek a városház dísztermének padjai díszes közönséggel, akik közt különösen hölgyek voltak szép számmal képviselve. A felolvasó asztalnál Sáfáry Károly főgymnasiaumi tanárt üdvözölhettük, aki szép előadásban, érdekes gondolatokban, s rendkívül találatos olvasott fel egy igen érdekes témáról: »A boldog ember-ről. A felolvasás igaz méltatását lapunk tárcarovatában találja az olvasó. — E helyen csak azt jelezzük, hogy e közönség nagy érdeklődéssel és feszült figyelemmel halgatta a felolvasót. Dus tapssal jutalmazták. — **Nyuly Mariska k. a.** »A vallomás című monologot adta elő kedvesen. A dalárda énekszámokkal szerepelt a műsoron.

— **Főelosztásfelé indult kamara.** E címmel a »Pécsi Napló« egyik mult heti számában a következőket írta: »A soproni kamaráról van újból szó, mely maholnap nem fogja elkerülhetni főelosztását. Olyan vizekben evez ez a kamara, amelyek nem igen kedvezhetnek egy kereskedelmi és iparkamarának, melynek kebelében politikának helye nem lehet. Most azon akadtak meg a kamara radikális elemei, hogyan tehetett eleget a kamara vezetősége az udvariasság legprimvebb követelésének és a kamara tagok megkérdezése nélkül miképen bátorzkodott a kamara elnöke és titkára részt venni az összes vidéki kamarák elnökségének a kereskedelemügyi miniszternél történt tisztelgésén. A kamara ipari szakosztálya ülést is tartott-e tárgyan, melyen heves vita után egyhangúlag elhatározták, hogy az elnökség ezen túl a szakosztályok, illetve a kamara teljes ülésének hozzájárulása nélkül semmiféle küldetésben részt nem vehet. — Furcsa fogalmak vannak a soproni kamara tagjainak az elnökség hatásköréből, ha udvariassági tényekhez is előbb a kamara tagjainak hozzájárulását kell kikérnie, de még furcsább, ha ily bizalmatlansági nyilatkozat után egy kamarai elnök ragaszkodik ezen álláshoz. Mi lett a pécsi kamara édes anyjából, a soproni kamarából, mely valamikor legelső, legtekintélyesebb kamarája volt az országnak.«

— **A csáktornyai Zrinyi-emlék.** A Zrinyi-emlékmű végrehajtó bizottsága, mint Csáktornyáról jelentik, e hó 7-én gyűlést tartott. A gyűlés főtárgya a Csáktornyán felállítandó emlékmű feliratainak meghatározása volt. — Hosszas eszmecsere után elhatározták, hogy a relief oldal »Zrinyi a költő« vésik, az emlékmű hátsó oldalára pedig: »Ne bántsd a magyart.« Az emlékmű első oldalára a Zrinyi-család címerét illesztik. Az emlékmű céljaira januárban hangversenyt rendeznek.

— **A nagykanizsai Korcsolyázó-Egylet** folyó hó 12-én a Bayer-féle cukrászda emeleti helyiségében tartotta rendezésévi közgyűlését. — A gyűlésen Deák Péterné urasszony elnökölt. Tudomásul vették a pénztárnok és számvizsgáló jelentését, valamint az elnöki előterjesztést a Korcsolyázó-Egylet javára rendezendő táncvigalomról. Az új tisztikar és választmány így alakult: Elnökök: Deák Péterné és Rauschenberger Adolf. Igazgató: Cathry Salez. Titkár:

Székely Nándor. Pénztárnok: Fesselhofer József. Választmány: Bakalarz kapitány, Beck Nándor, Böhm Emil, Csóti Márk tanár, Danczinger főhadnagy, Dobrovics Milán, Fehér tanár, Hersényi főhadnagy, Horváth hadnagy, dr. Hübner h. közjegyző, Lauschmann kapitány, Lintner főhadnagy, dr. Plihal Viktor, Rosenthal Jenő, Rubint Jenő, Unger Ullmann Elek, dr. Ullrich tanár, dr. Bentzik Ferencné, Böhm Emilné, dr. Engel Sándorné, Genosyné Thassy Mária, Grünhut Alfrédné, Gyórfy Jánosné, Himesch Frigyesné, Lajpczig Antalné, dr. Ollopp Mórné, Pilitz Gyuláné, Rapoch Gyuláné, Rauschenberger Adolfné, Rosenberg Richardné, dr. Tripammer Rezsóné, Vécsey Zsigmondné. Számvizsgálók: Grünhut Henrik, dr. Rothschild Samuné, Radnai Jenő.

— **Közgyűlés.** A tapolcai Kaszinó a mult héten tartotta évi rendes közgyűlését. A szép számban megjelent tagok közt élénk eszmecsere indult meg az iránt, hogy fentartsák-e továbbra is az egyesületet vagy oszlassák-e fel. Végül is azt határozta a közgyűlés, hogy lehetőleg rövid időn belül újabb közgyűlést tartanak, mely véglegesen dönt a fennmaradás, vagy feloszlás kérdésén.

— **Műkedvelői előadás.** Az alsólendvai iparos olvasókör, mint értesülünk, január hóban táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. — Színe körül Kisfaludynak »Csalódások« című vígjátéka.

— **Mint értesülünk,** az utolsó években Genf, Brest, Niort, Antwerpen, Bruxelles stb. városokban iskola-fogorvosokat bízta meg, hogy a gyermekek fogaira egészségi szempontból felügyeljenek. Ezen fontos intézkedés oka azon egyszerű, mely szerint a fogak és a száj egyszerű ápolása nagy befolyással van az egészségre általában. — A gyomor az emésztési szervek stb. megbetegedése már ismételtén a fogak hiányos tisztításából erednek bizonyult. — Egy korunk minden igényeinek megfelelő fogtisztító szer mint a Sarg-féle Kalodont, nem ajánlható tehát elég melegen a fogak tisztítására.

— **Öngyilkosság.** Kovács Antal vököndi 18 éves parasztleány reménytelen szerelem miatt öngyilkos lett.

— **Légrádi panaszos levél.** Légrádról kaptuk az alábbi panaszos levelet:

»Tisztelt szörkesztő ur! szüvesködgyék ezen pár soraimat külszörkesztetni; a zárték Légrád városi bajok. Minkutano sönki se nem szöli mög jaz bírót, hogy nöm hordati mög a zucákot, mög monhati a zembör hogy Légrád híros város, de örökmindekít sáros. A zuccán elnyeli jaz embört az sár, este mög ollany sötét van; hogy a zembörök ögymást öklelik! Mögmög a tifus is, tergyed! osztán nincs, orvos. Ögygyet mögválsoztottak, de nem gyün hozánk. Hát esz nincsen; így rőndén valamit kölénék csinányi! Kérom eszen pár sorokat böcs. ujságygábo tőnnyi. — Nevet ne tesék nyomni.«

— **A »Debreceni Független Ujság«** politikai napilap első száma e hó 12-én jelent meg. A szerkesztés ifj. Möröcs Pál, a vidéki hírlapíró gárda díszes tagjának tollát dicséri. Alap díszére válik a vidéki sajtónak.

— **Az »Arany Szarvas«** éttermében volt szombaton és vasárnap este az előkelő közönség találkozó helye. Az ujonnan átalakított rendkívül tágas, díszes két nagy étterem szépen megtelt közönséggel, akik a cs. és kir. 48. gyalogezred zenekarának hangversenyéhez mentek el gyönyörködni. A közönség minden számmal nagy tapssal jutalmazta az egyeszen szervezett zenekart, amelyet Grossauer Emil karnagy vezetett. A kitűnő konyha, a figyelmes kiszolgálás méltó Tinagl szállodájának az »Arany Szarvas«-nak régi jó nevéhez.

— **Karácsonyi vásár.** Már jeleztük, hogy a nagykanizsai Ker. jótékony Nőegylet a Polgári Egylet nagytermében 1903. december 19- és 20. napján jótékonycélú nagy »Karácsonyi vásárt« rendez. Az egylet vezetősége ez alkalomból a következő sorokat bocsátotta közzé: »A szeretet nagy, magasztos ünnepe, Karácsony napjain szabadna-e könynek folyni a szegények és árvák szeméből, szabadna-e fájó sóhajnak szállni fel a nagy Mindenható csillagokkal övezett trónusa elé, hogy lesze-

betevő falatjuk, hogy lesze-e egy darab ruha, melylyel megdermedt tagjaikat betakarják? Nem! Akkor, midőn a boldogság érzete ül szemünkön, midőn az öröm, a szeretet nagy ünnepe rózsát fakaszt arcunkra, akkor fájó sóhaj, szívet vérző köny helyett a boldogság suttogásával kell a szegénynek, az árvának is ünnepe, hálát a boldogság egyforma érzetével együtt zengeni! — A karácsonyi vásár célja: december hó 19-én a tárgyakból egy gyönyörű kiállítást rendezni, melyet belépési díj mellett lehet megtekinteni; 20-án pedig az összes tárgyakat eladni. Kettős eredményt óhajunk ezzel elérni, és pedig, hogy az eladásnál a szegények rendkívül olcsón juthassanak karácsonyi élelmi szereikhez, másodszor pedig, hogy a tiszta jövedelmet a szegény gyermekek és árvák között kiosztva, a szeretet magasztos ünnepe pénzbelileg is segítsük. — Belépő díj a kiállításra 20 fillér. Megtekinthető december hó 19-én (szombaton) délután 2 órától esti 8 óráig, a Polgári Egylet nagytermében. Vasárnap, december hó 20-án délelőtt 9 órától 12-ig, délután 2 órától este 8 óráig az összes tárgyak eladnatk. Legyen nagy szívetek szöszölő asik-rédekében.«

— **Koszorútöltő adományok.** Folyó hó 12-én elhunyt Krausz Lipót iránti kegyelet jelölő adakoztak: A gyászoló család, Leitner Ödön és neje 10—10 korona; Schlesinger Mór és neje 7 kor; Domány Ármán és neje, Mecsnér Józsefné, Récsy Józsefné, Löwy Adolf és neje, Blau Ottó, Fischer Sándor és neje 5—5 korona. Összesen 60 kor. A nagykanizsai izr. Szent-Egylet.

— **Öngyilkos önkéntes.** Darányi István egy éves önkéntes a soproni cs. és kir. 48. gyalogezredben a katonai élet keservei miatt e hó 14-én felöltötte magát.

— **Karácsonyi és újévi ajándékok** legolcsóbb bevásárlási forrása Orlai Sándor perzsa császári és spanyol királyi udvari szállító áruháza, a »Palais Royal« (Budapest, Koronaherceg-utca 8.) a mely a székesfővárosnak valódi látványossága. Ezer és ezer szebbnél szebb tárgy van ott állandóan kiállítva. Különösen felemlitendők: Ékszeres gyémánt utazatokkal (diamantes carbonique), párisi övek, csatok és legyezők, bőr kiegészítők, szivar és pénztárcák, fényképek, ezüstbotok, chinai-ezüst árak, dísz-állók-örök, stb.

— **Tisztviselők egyesülete.** A zalamegyezségi kisebb javadalmazású tisztviselők körében is mozgalom indult megegyelő irányú egyesület létesítése céljából, amely az önhibáján kívül szerencsétlenné vált tagokat segítse; a tagok és családjai részére betegség esetén az orvosi gyógykezelést biztosítsa; szegény tagjait eltemettesse s önségely útján azoknak életterheit könnyítse, akik segélyre szorultak. Mult vasárnap délelőtti értekezlet volt ez ügyben a pénzügyigazgatóság tanácstermében s az értekezletre meghívták a kir. törvényszék, a kir. postahivatal kisebb javadalmazású tisztviselőit, valamint az állami népisóklak tanítóit. Odor Géza kir. pénzügyigazgató kérték fel, elnököl, ki a kérésnek eleget is tett. Az értekezlet eszmét felkarolta, az egyesület szükségét és célját méltányolja, de az a nézet jutott tul-sulyra, hogy az egyesület szélesebb alapon kellene szervezni s működési körébe a tagok részére fogyasztási- és iparcikk beszerzésénél kedvezmények biztosítását is fel kellene venni. Természetesen távol áll a fogyasztási szövetkezet, vagy nagyban való bevásárlás gondolata, hanem a tisztviselők és alapítandó egyesület tagjai részére olyan bevásárlási forrásokat szeretnének biztosítani, ahol a tagok szükségleteiket olcsóban tudnák beszerezni. A tervezet elkészítésére bizottságot küldtek ki.

— **Kedélyes utitársak.** Licsár N. sümegi lakos a mult hét egyik napján ismerősei meglátogatása céljából Tapolcára utazott. A délutáni vonattal akart hazatérni, de korán érkezvén ki az állomásra, betért a vendéglőbe. Ott akkor már a vonatot várva egy vidéki korcsmáros időgált, ki megkínálta Licsárt is. Beszélgetés közt elérkezett az indulás órája s mindketten egy II. osztályu kocsiába szálltak fel. Utközben a két boros ember összeszóla-lkozott. Lesence-Tomaj — Sümeg-Bazaltbánya közt az ismeretlen korcsmáros a veszekedést kikerülve óhajto Licsárt, ki épén ezért más

egyensúlyában, összhangjában, együttműködésben áll.

Egy nép, nemzet csak úgy haladhat előre, csak úgy lesz erős, ha társadalmának minden egyes osztálya végrehajtani képes a nemzeti munkából, társadalmi kötelességeiből azt a részt, a mely reá esik s mindezen törekvéseknek pedig csak egy mozgató ereje, csak egy élető lelke, csak egy forrása van: a nemzeti Génusz!

Az építésiügyi szabályrondelotról.

II.

Építési övezetek. — A tervezet nem intézkedik az övezetek számáról és azok magasságának maximumáról. A tető-csatornák.

Nagykanizsa, dec. 18.

(Saját munkatársunktól.) Az építésiügyi szabályrendelet a város területét építési övezetekre osztja. — Az övezetek megállapítása a helyenkint követendő építési módok miatt rendkívül fontosak. Az övezetek, mint alább látni fogjuk; bizonyos más és más építési módokat kívánnak s ezért a közérdek szempontjából nem lesz felesleges ideiktatni az építési övezetek felosztását, sőt mint fontos dologra, felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

A város területén a tervezet szerint 6 övezet van:

Az első övezet magában foglalja: Az Erzsébet-királyné-teret, Főutát, Kazinczy-utcat Nádor-utcaig, Csengeri-utat Nádor-utcaig, Deák-teret, Sugár-utat Királyi-Pál-utcaig és a Király-utcat Zrínyi-Miklós-utcaig.

A második övezet ez: Király-utca (Zrínyi Miklós-utcatól a város végéig), Zárda-utca, Kazinczy-utca (Nádor-utcatól a vasuti átjáróig), Nádor-utca, Csengeri-ut (Nádor-utcatól a vasuti átjáróig), Zrínyi-Miklós-utca (Zárda-utcatól — Széchenyi-terig), Kisfaludy-Sándor-, Batthyány-, Bocskay-, Szentgyörgyvári- és Rozgonyi-utca, Széchenyi-ter, Eötvös-ter, Sugár-ut (Királyi Pál-utcaig), Magyar-utca (a Báthory-utca betorkolásától), Petőfi-ut keleti oldala (az Eötvös-terétől az Attila-utcaig), Teleki-ut (Rózsza-utca sarkáig) s végül Kinizsy-utca az Arany-János-utcaig.

A harmadik övezet: Arany-János, Báthory-, Hunyady-, Kőlcsey-, Kórház-, Szemere-, Csányi László-, Vörösmarty- és Gyár-utca, továbbá Magyar-utca (Báthory-utcatól az Ördög-árokig), Sugár-utnak Vörösmarty-utcatól északra kinyitott része, Zrínyi-Miklós-utca (Zárda-utcatól Király-utcaig), Kossuth-Lajos- és Huszti György-terek, József-főherceg-ut, Kinizsy-utca (Arany-János-utcatól végig), Csengeri- és Kazinczy-utca (a vasuti átjárótól Hajcsár-utig).

A negyedik övezet a következő: Teleky-ut (Rózsza-utcatól kelet felé végig), Petőfi-ut (az Attila-utcatól és Huszti György-terétől Rákóczy-utcaig), Magyar-utca (az Ördög-árokotól Garay-utcaig), a VI—VII. ker.: Ország-ut (Principális-kanálstól Szentflórián-terig), Szent-Flórián-ter, Templom-ter és Varazsdy-utca.

Az ötödik övezetbe tartoznak: Az I—V-ik kerület mindamaz utcái, amelyek az első négy övezetbe (világosság kedvéért ajánlatos a szabályrendeletben említett „első övezetek” helyett első négy övezetet említeni!) nem soroltattak.

A hatodik övezet magában foglalja a VI. és VII. kerület mindamaz utcáit, amelyek az első öt (nem több!) övezetben említve, illetve besorolva nem voltak.

Az építési övezetek fontossága különben egy kis tervezet-citáttal is bebizonyítható, pl. d.: »Az I. övezetbe tartozó telken az utcára kizárólag legalább egy emeletes házak építése (zár sorban) engedhető.« (Nem ragaszkodom a tatik-tetik stílushoz). Eszerint nagyon fontos tehát, hogy melyik utca melyik övezetbe tartozik.

Különben maradjunk e pontnál: az emeletes házaknál. A tervezet említést tesz a »legalább egy emeletes házakról.« A tervezet e pontja (40. §) hiányos. — Nem intézkedik a »legalább«-al ellentétes dologról, a »legfeljebb«-ről. Szóval: nem intézkedik a maximumról. A tervezet 53. §-a beszél ugyan az épületek külső magasságáról, de itt is csak legkisebb magasságról intézkedik. Kimondja benne, hogy »az első valamint a többi övezetbe tartozó beltelkeken az utcára építendő egy-

emeletes házak legkisebb magassága 9 méter, a két emeleteseké 12,5 méter.« Nem intézkedik azonban a legnagyobb magasságról és a mi meg fontosabb: nem mondja ki a tervezet, hogy legfeljebb hány emeletes ház építhető. — (Tudniillik építhető-e három, négy, öt vagy hat emeletes ház?) A tervezet e pontjának (53. §) végén ez áll: »Indokolt eltérések esetről-esetre engedélyezhetők.« Nem tudom, vonatkozik-e e pont az épületek magasságára is, mert ha igen, úgy még e mondat sem elégséges intézkedés. Indokolt eltérés! Mitől? Hol lehet indokolt eltérés a kétemeletes ház maximumától, — mikor nincs megadva a maximum! Különben ha e mondat nem e pontra vonatkozik (hanem a földszinti padlóknak a járda magasságától) akkor meg éppen hiányos az 53. §.

Az 53. §. pótlásra szorul. A maximum meghatározását hivatott emberekre, — a szabályrendeletet elkészítő ügyes szakértőkre bizzuk, akiknek bizonyára figyelmüket elkerülte, e pont hiányossága.

Itt találunk intézkedést (47. §) a tetőcsatornákról, amely üdvös pontja a tervezetnek, így intézkedik: A négy első övezetben nemcsak minden ujonnan építendő háztető látható el csatornával, hanem a már fennálló házak is. Ahol ily csatornák hiányoznak a házakról, ott 3 év alatt elkészítendő. Az első övezetben minden esetben, másutt pedig ott, ahol fedett utcai csatorna van: a levezető csatornák torkolata a járda alatt készíthető, illetve a háztulajdonosok ennek elkészítésére kötelezettek. A tetőcsatorna összefüggésben van az utcai csatornával, a melyre meg visszatérünk.

(Folyt. köv.)

„ZALA”

Politikai lap. — Megjelenik csütörtökön és vasárnap.

Zalavármegyében egyedül kizárólag megjelenő politikai lap.

1904. január 1-ével

— új előfizetést nyitunk lapunkra. —

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „

MUTATVÁNYSZÁMOT INGYEN KÜLDÜNK.

A „ZALA” három évtizedes múltja lesz a jövőben is utmutató lapunk irányára: Küzdeni minden igaz ügyért, amely a hazának hasznára van, legyen az az ügy helyi, megyei, vagy országos érdekű.

Politikai zászlónkon a szabadságvész jelszava lobog. A szabadság érzelmekért küzdünk kis erőnkkel. A nemzeti vívmányokért vívott harc erkölcsi alapját sohasem kicseréltük. A celt igazságoknak tartottuk. Ellenben eliteltük az eszközt, mely nem célravezető, nem helyeseltük a végtelen harcot, amely nem jövedel.

A társadalom egységeitese főterekvése a „Zala”-nak. Ezért buzgólkodunk lankadatlanul. — Nem csüggedünk, mert hisz erőnk meghatványozza, kétségünket eloszlatja, bátoraságunkat ébren tartja az eszmé hatalma, a mely kihirdetve önmaga indul küzdeni az igazságért, míg el nem érkezik a diadal napja, mikor a tudás és értelem teljes világosságában az Igazság és Szeretet foglalják el birodalmukat.

Tollunkat vezérli: az igazság, pártatlanság és egyszerűség. Tárcaorvatunk: kritikailag jól megrostált, bő, gazdag és változatos.

Hírfelvételünk jellegje: Minden eseményről sokat, pontosan és gyorsan. Ezt a rovatot szolgálja lelkesen a „ZALA” tudósítógárdája.

Ez a „Zala” programja és előfizetési felhívása. Ezért akar tovább munkálkodni a „Zala” szerkesztősege, amely csak akkor lesz kivihető, ha lapunk tisztelt előfizetői ezután is megmaradnak anyagi és erkölcsi pártolónk sorában és arra törekednek, hogy a „Zala” előfizetői gárdája új előfizetőkkel szaporodjék.

A „ZALA”

szerkesztősege és kiadóhivatala
Nagykanizsa, Városház-palota.

HIREK.

— Halálhíradások. Baka Boldizsár ügyvéd, megyebizottsági tag, baksai földbirtokos folyó hó 10-én meghalt. — Baksán temették nagy részvétellel. — Az Alsólendvai Takarékpénztár igazgatósága melynek az elhunyt tagja volt, küldöttségileg képviseltette magát a temetésen. A vidék intelligenciája teljes számban volt jelen.

Weltinger Ferencné szül. Novák Mária 52 éves korában Bécsben meghalt. A gyászoló család Nagykanizsára hozta haza a tetemet, ahol kedden délután temették a római hitvallás szertartásai szerint. A gyászkozsit a következő koszorúk borították: Felejtethetlen nőmnek — bánatos férjed. Felejtethetlen jó anyának — Mariska, Viktor és Jenő. Szeretett anyának — Ilona és Antal. Kegyeletük jeléül — a mozdonyvezetőnk kartársainak. Utolsó üdvözlés — a házi lakóktól. — Az engesztelő szent-mise áldozat tegnap volt a helybeli plébániatemplomban.

Sommer Ignác esapi birtokos nejét, szül. Weinländer Arankát mely gyász érte. Édes atyja, Weinländer Jakab nagybirtokos életének 74 évében december hó 14-én elhunyt Mádon.

Paisz Mihály dr., a somogy megyei marcali járás főszolgabírája, Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja december 14-én életének 51 éves korában Marcaliban elhunyt. Lendvay József nyug. pénzügyi főbiztos, 65 éves korában Keszthelyen meghalt.

— Temetés. Hétfőn d. u. temették Krausz Lipót törvényhatósági-bizottsági tagot, nagykanizsai városi képviselőt nagy részvétellel. A temetésen megjelent számos városatyja, társadalmunk előkelőségei közül többen, a Kereskedelmi és Iparbank r. t. hivatalnok-kara, több egyesület zászlóalatt végül az elhunyt tisztelőinek nagy sokasága. A gyászoló családnál személyesen és táviratban nagyon sokan kondoleáltak.

— Murányi bucsuzása. Murányi János, nagykanizsai ev. ref. lelkész, kit Bálványosra (Somogym.) hívtak meg lelkészül, ezt az állomást elfogadta. — Bucsubeszédjét Nagykanizsán, dec. 20-án (vasárnap) d. e. 10 órakor tartja meg az ev. ref. imaházban.

— Egy község halálja. Biringer Soma somogy-taranyi uradalmi volt főbíró, a jótékonykasság közügy terén kifejtett érdemei elismerésül a község képviselőtestülete Boncz József római katolikus plébános indítványára egyhangulag a község diszpolgárává választotta.

— A szegényügy rendezése. A Nagykanizsa városi képviselőtestület szegényügyi bizottsága december 15-én tartott negyedik ülésében végre befejezhette tárgyalását a szegényügy rendezését célzó ama szabályrendelet-tervezetnek, a melyet a városi tanács véleményes javaslatlattelre adott ki. Lelekiismeretesen végezett munkájának eredményét már be is terjesztette a városi tanácshoz, hogy a szegényügy rendezése mielőbb a képviselőtestület elé kerüljön. Így azután a mindenki által régen óhajtott és várt megoldás, — ha a városi tanács és szegényügyi bizottság törekvéséhez (amint körülbelül bizonyosnak tekintethető) a képviselőtestület is hozzájárul: talán új-év előtt vagy legkésőbb 1904. január havában minden nehézség nélkül megtörténhetik. A hat fejezetben 42 szakaszba foglalt szabályrendelet-tervezetet négy ülésében a szegényügyi bizottság oly behatóan és minden körülmenyre kiterjedő figyelemmel tárgyalta meg, hogy a képviselőtestületnek már valószínűleg csak igen kevés dolga lesz vele. Mindamellétt az ügy rendkívüli fontosságára való tekintettel a bizottság

véleményes javaslatának betervezése kaposán az iránt is megkereste városunk polgármesterét, hogy a szabályrendelet letárgyalására rendkívüli közgyűlést hívjon egybe, melynek tárgya kizárólag csak a »szegényügy rendezése« céljából megalkotandó szabályrendelet legyen.

— **Az Irod. és Műv. Kör felolvasása.** A nkanizsai Irodalmi és Művészeti Kör felolvasó délutánjairól immár bebizonyosodott, hogy nagy népszerűségnek örvendenek. — Nincs városunkban még egy egyesület, ahol ily szépen simulnának el a társadalmi ellentétek, s amelynek ünnepségét annyira rang- és válságkülönbség nélkül keresse fel a közönség, mint éppen e Kör. Vasárnap d. u. is megteltek a városház dísztermének padsorai díszes közönséggel, akik közt különösen hölgyek voltak szép számmal képviselve. A felolvasó asztalnál Sáfáry Károly főgymnasiunai tanárt üdvözölhettük, aki szép előadásban, érdekes gondolkodásban, s rendkívül találóan olvasott fel egy igen érdekes témáról: »A boldog ember-ről. A felolvasásig méltatását lapunk tárcarovatában találja az olvasó. — E helyen csak azt jelezzük, hogy e közönség nagy érdeklődéssel és feszült figyelemmel halgatta a felolvasót. Dus tapssal jutalmazták. — **Nyaly Mariska k. a.** »A vallomás című monologot adta elő kedvesen. A dalárda énekszámával szerepelt a műsoron.

— **Főelosztásfelé indult kamara.** E címmel a »Pécsi Napló« egyik múlt heti számában a következőket írta: »A soproni kamaráról van újabb szó, mely ma holnap nem fogja elkerülhetni főelosztását. Olyan vizekben evez ez a kamara, amelyek nem igen kedvezhetnek egy kereskedelmi és iparkamarának, melynek kebelében politikának helye nem lehet. Most azon akadtak meg a kamara radikális elemei, hogyan tehetett eleget a kamara vezetősége az udvariasság legprimívabb követelésének és a kamara tagok megkérdése nélkül miképpen bátorkodott a kamara elnöke és titkára részt venni az összes vidéki kamarák elnökségének a kereskedelemügyi miniszternél történt tisztelgésén. A kamara ipari szakosztálya ülést is tartott e tárgybán, melyen heves vita után egyhangúlag elhatározták, hogy az elnökség ezentúl a szakosztályok, illetve a kamara teljes ülésének hozzájárulása nélkül semmiféle küldetésben részt nem vehet. — Furosa fogalmi vannak a soproni kamara tagjainak az elnökség hátsóköréből, ha udvariassági tényekhez is előbb a kamara tagjainak hozzájárulását kell kikérnie, de még furcsább, ha ily bizalmatlansági nyilatkozat után egy kamarai elnök ragaszkodik ezen álláshoz. Mi lett a pécsi kamara edes anyjából, a soproni kamarából, mely valamikor legelső, legtekintélyesebb kamarája volt az országnak.«

— **A csáktornyai Zrinyi-emlék.** A Zrinyi-emlékmű végrehajtó bizottsága, mint Csáktornyáról jelentik, e hó 7-én gyűlést tartott. A gyűlés főtárgya a Csáktornyán felállítandó emlékmű feliratának meghatározása volt. — Hosszas eszmecsere után elhatározták, hogy a relief alá »Zrinyi a költő« vésik, az emlékmű hátsó oldalára pedig: »Ne bántsá a magyart.« Az emlékmű első oldalára a Zrinyi-család címerét illesztik. Az emlékmű céljaira januárban hangversenyt rendeznek.

— **A nagykanizsai Korcsolyázó-Egyület** folyó hó 12-én a Bayer-féle cukrászda emeleti helyiségében tartotta rendes évi közgyűlését. — A gyűlésen Deák Péterné urasszony elnökölt. Tudomásul vették a pénztárnok és számvizsgáló jelentését, valamint az elnöki előterjesztést a Korcsolyázó-Egyület javára rendezendő táncvigalomról. Az új tisztikar és választmány így alakult: Elnökök: Deák Péterné és Rauschenberger Adolf. Igazgató: Cathry Salez. Titkár:

Székely Nándor. Pénztárnok: Fesselhofer József. Választmány: Bakalarz kapitány, Beck Nándor, Böhm Emil, Csóti Márk tanár, Danczinger főhadnagy, Dobrovics Milán, Fehér tanár, Hersényi főhadnagy, Horváth hadnagy, dr. Hübner h. közjegyző, Lauschmann kapitány, Lintner főhadnagy, dr. Plihal Viktor, Rosenthal Jenő, Rubint Jenő, Unger Ullmann Elek, dr. Ullrich tanár, dr. Bentzik Ferencné, Böhm Emilné, dr. Engel Sándorné, Gencsnyé Thassy Mária, Grünhut Alfrédné, Gyórfy Jánosné, Himesch Frigyesné, Lajpczig Antalné, dr. Ollopp Mórné, Pilitz Gyuláné, Rapoch Gyuláné, Rauschenberger Adolfné, Rosenberg Richardné, dr. Tripammer Rezsőné, Vécsey Zsigmondné. Számvizsgálók: Grünhut Henrik, dr. Rothschild Samuné, Radnai Jenő.

— **Közgyűlés.** A tapolcai Kaszinó a múlt héten tartotta évi rendes közgyűlését. A szép számban megjelent tagok közt élénk eszmecsere indult meg az iránt, hogy fentartsák-e továbbra is az egyesületet vagy oszlássák-e fel. Végül is azt határozta a közgyűlés, hogy lehetőleg rövid időn belül újabb közgyűlést tartanak, mely véglegesen dönt a fennmaradás, vagy feloszlás kérdésén.

— **Műkedvelői előadás.** Az alsólendvai iparos olvasókör, mint értesülünk, január hóban tánemulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. — Szinre kerül Kisfaludynak »Csalódások« című vigjátéka.

— **Mint értesülünk,** az utolsó években Genf, Brest, Niort, Antwerpen, Bruxelles stb. városokban iskola-fogorvosokat bíztak meg, hogy a gyermekek fogaira egészségi szempontból félfügyeljenek. Ezen fontos intézkedés oka azon meggyőződés, mely szerint a fogak és a száj egyszerű ápolása nagy befolyással van az egészségre általában. — A gyomor az emésztési szervek stb. megbetegedése már ismételtén a fogak hiányos tisztításából eredőnek bizonyult. — Egy korunk minden igényeinek megfelelő fogtiszító szer mint a Sarg-féle Kalodont, nem ajánlható tehát elég melegen a fogak tisztítására.

— **Öngyilkosság.** Kovács Antal vöcköndi 18 éves parasztleány reménytelen szerelem miatt öngyilkos lett.

— **Légrádi panaszos levél.** Légrádról kaptuk az alábbi panaszos levelet:

»Tisztelt szörkesztő ur! Szüvesködgyék ezen pár soraimat külszörkesztetni; a zártrec Légrád városi hajók. Minekutána sönki se nem szöli mög jaz bírót, hogy nöm hordati mög a zucákót, mög monhati a zembör hogy Légrád híros város, de örökmindetik sáros. A zuccán elnyeli jaz embört az sár, este mög ollany sötét van; hogy a zembörök ögmást öklelik! Mögmög a tifus is, tergyed! osztán nincs, orvos. Ögygyet mögválosztottak, de nem gyün hozánk. Hát esz nincsen; így rőndén valamit kölénék csinyányi! Kérom eszen pár sorokat böcs. ujsággyábo tőnnyi. — Nevet ne tesék nyomni.«

— **»Debreceni Fügetlen Ujság«** politikai napilap első száma e hó 12-én jelent meg. A szerkesztés ifj. Móricz Pál, a vidéki hírlapíró-gárda díszes tagjának tollát dicséri. Alap díszére válik a vidéki sajtónak.

— **Az »Arany Szarvas«** éttermében volt szombaton és vasárnap este az előkelő közönség találkozó helye. Az újonnan átalakított rendkívül tágas, díszes két nagy étterem szépen megtelt közönséggel, akik a cs. és kir. 48. gyalogezred zenekarának hangversenyéhez mentek el gyönyörködni. A közönség minden számnál nagy tapssal jutalmazta az ügyesen szervezett zenekart, amelyet Grossauer Emil karnagy vezetett. A kitünő konyha, a figyelmes kiszolgálás méltó Tinagl szállodájának az »Arany Szarvas«-nak régi jó nevéhez.

— **Karácsonyi vásár.** Már jeleztük, hogy a nagykanizsai Ker. jótékony Nőegylet a Polgári Egylet nagytermében 1903. december 19- és 20. napján jótékonycélu nagy »Karácsonyi vásárt« rendez. Az egylet vezetősége ez alkalomból a következő sorokat bocsátotta közbe: »A szeretet nagy, magasztos ünnepe, Karácsony napjain szabadna-e könynek folyni a szegények és árvaik szemeiből, szabadna-e fájó sóhajnak szállni fel a nagy Mindenható csillagokkal övezett trónusa elé, hogy lesz-e

betevő falatjuk, hogy lesz-e egy darab ruha, melylyel megdermedt tagjaikat betakarják? Nem! Akkor, midőn a boldogság érzete ül szemünkő, midőn az öröm, a szeretet nagy ünnepe rózsát fakaszt arcunkra, akkor fájó sóhaj, szívet vérző köny helyett a boldogság suttogásával kell a szegénynek, az árvának is ünnepelnie, hallát a boldogság egyforma érzetével együtt zengeni! — A karácsonyi vásár célja: december hó 19-én a tárgyakból egy gyönyörű kiállítást rendezni, melyet belépési díj mellett lehet megtekinteni; 20-án pedig az összes tárgyakat eladni. Kettős eredményt óhajunk ezzel elérni, és pedig, hogy az eladásnál a szegények rendkívül olcsón juthassanak karácsonyi élelmi szereikhez, másodsor pedig, hogy a tiszta jövedelmet a szegény gyermekek és árvaik között kiosztva, a szeretet magasztos ünnepe pénzbelileg is segítsük. — Belépő díj a kiállításra 20 fillér. Megtekinthető december hó 19-én (szombaton) délután 2 órától esti 8 óráig, a Polgári Egylet nagytermében. Vasárnap, december hó 20-án délelőtt 9 órától 12-ig, délután 2 órától este 8 óráig az összes tárgyak eladatnak. Legyen nagy szívetek szívszóla asik-rérdékében.«

— **Koszorútpótló adományok.** Folyó hó 12-én elhunyt Krausz Lipót iránti kegyelet jeléül adakoztak: A gyászoló család, Leitner Ödön és neje 10—10 korona; Schlesinger Mór és neje 7 kor; Domány Ármán és neje, Mechner Józsefné, Récsy Józsefné, Löwy Adolf és neje, Blan Ottó, Fischer Sándor és neje 5—5 korona. Összesen 60 kor. A nagykanizsai izr. Szent-Egylet.

— **Öngyilkos önkéntes.** Darányi István egy-éves önkéntes a soproni cs. és kir. 48. gyalogezredben a katonai élet keservei miatt f. hó 14-én főlbelötte magát.

— **Karácsonyi és újévi ajándékok** legolcsóbb bevásárlási forrása Orlai Sándor perzsa császári és spanyol királyi udvari szállító áruháza, a »Palais Royal« (Budapest, Koronaherceg-utca 8.) a mely a székesfővárosnak valódi látványossága. Ezer és ezer szebbnél szebb tárgy van ott állandóan kiállítva. Különösen felemlítendő: Ékszerek gyémántutánzatokkal (diamantes carbonique), párisi óvek, csatok és legyezők, bőr kékításkák, szivar és pénztárcák, fényképeretek, ezüstbotok, chinai-ezüst árúk, dísz-álló-órak, stb.

— **Tisztviselők egyesülete.** A zalaezerségi kisebb javadalmazású tisztviselők körében is mozgalom indult meg egyoly irányú egyesület létesítése céljából, amely az önhibáján kívül szerencsétlenné vált tagokat segélyezze; a tagok és családjai részére betegség esetén az orvosi gyógykezelést biztosítsa; szegény tagjait eltemettesse s önségely útján azoknak életterheit könnyítse, akik segélyre szorultak. Múlt vasárnap délelőtt érkezett volt ez ügyben a pénzügyigazgatóság tanácsstermében s az értekezletre meghívták a kir. törvényszék, a kir. postahivatal kisebb javadalmazású tisztviselőit, valamint az állami népiszkolák tanítóit Odor Géza kir. pénzügyigazgató kérétek fel, elnököl, ki a kérésnek eleget is tett. Az értekezlet eszmét felkarolta, az egyesület szükségét és célját méltányolja, de az a nézet jutott tulsúlyra, hogy az egyesülete szélesebb alapon kellene szervezni s működési körébe a tagok részére fogyasztási- és iparcikk beszerzésével kedvezmények biztosítását is fel kellene venni. Természetesen távol áll a fogyasztási szövetkezet, vagy nagyban való bevásárlás gondolata, hanem a tisztviselők és az alapítandó egyesület tagjai részére olyan bevásárlási források szeretnének biztosítani, ahol a tagok szükségleteiket olcsóban tudnák beszerezni. A tervezet elkészítésére bizottságot küldtek ki.

— **Kedélyes utitárnak.** Licsár N. sümegi lakos a múlt hét egyik napján ismerősei meglátogatása céljából Tapolcára utazott. A délutáni vonattal akart hazatérni, de korán érkezvén ki az állomásra, betért a vendéglőbe. Ott akkor már a vonatot várva egy vidéki korcsmáros iddogált, ki megkínálta Licsárt is. Beszélgetés közt elérkezett az indulás órája s mindketten egy 12. osztályu kocsiba szálltak iel. Utközben a két boros ember összeszóla-kozott. Lesence-Tomaj — Sümeg-Bazaltbánya közt az ismeretlen korcsmáros a veszekedést kikerülni óhajto Licsárt, ki épeu ezért más

egyensúlyában, összhangjában, együttműködésben, áll.

Egy nép, nemzet csak úgy haladhat előre, csak úgy lesz erős, ha társadalmának minden egyes osztálya végrehajtani képes a nemzeti munkából, társadalmi kötelességeiből azt a részt, amely reá esik s mindezen törekvéseknek pedig csak egy mozgató ereje, csak egy éltető lelke, csak egy forrása van: a nemzeti Géniusz!

Az építészeti szabályrendeletről.

II.

Építési övezetek. — A tervezet nem intézkedik az övezetek számáról és azok magasságának maximumáról. A tető-csatornák.

Nagykanizsa, dec. 16.

(Saját munkatársunktól.) Az építészeti szabályrendelet a város területét építési övezetekre osztja. — Az övezetek megállapítása a helyenkint követendő építési módok miatt rendkívül fontosak. Az övezetek, mint alább látni fogjuk, bizonyos más és más építési módokat kívánnak s ezért a közérdek szempontjából nem lesz felesleges ideiktatni az építési övezetek felosztását, sőt mint fontos dologra, felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

A város területén a tervezet szerint 6 övezet van:

Az első övezet magában foglalja: Az Erzsébet-királyné-teret, Főutát, Kazinczy-utcát Nádor-utáig, Csengeri-utát Nádor-utáig, Deák-teret, Sugár-utát Királyi-Pál-utáig és a Király-utát Zrínyi-Miklós-utáig.

A második övezet ez: Király-utca (Zrínyi Miklós-utától a város végéig), Zárda-utca, Kazinczy-utca (Nádor-utától a vasúti átjáróig), Nádor-utca, Csengeri-ut (Nádor-utától a vasúti átjáróig), Zrínyi-Miklós-utca (Zárda-utától — Széchenyi-terig), Kisfaludy-Sándor, Batthyány, Bocskay, Szentgyörgyvári- és Rozgonyi-utak, Széchenyi-ter, Eötvös-ter, Sugár-ut (Királyi Pál-utáig), Magyar-utca (a Báthory-utca betorkolásiig), Petőfi-ut keleti oldala (az Eötvös-teről az Attila-utáig), Teleki-ut (Róza-utca sarkáig) s végül Kinizsy-utca az Arany-János-utcaig.

A harmadik övezet: Arany-János, Báthory, Hunyady, Kölcsey, Kórház, Szemere, Csányi László, Vörösmarty- és Gyár-utak, továbbá Magyar-utca (Báthory-utától az Ördög-árokig), Sugár-utnak Vörösmarty-utától északra kinyitott része, Zrínyi-Miklós-utca (Zárda-utától Király-utáig), Kossuth Lajos- és Huszti György-terek, József-főherceg-ut, Kinizsy-utca (Arany-János-utától végig), Csengeri- és Kazinczy-utca (a vasúti átjárótól Hajcsár-utig.)

A negyedik övezet a következő: Teleki-ut (Róza-utától kelet felé végig), Petőfi-ut (az Attila-utától és Huszti György-terétől Rákóczy-utáig), Magyar-utca (az Ördög-árokától Garay-utáig), a VI—VII. ker.: Ország-ut (Princípális-kamálisról Szentflórián-terig), Szent-Flórián-ter, Templom-ter és Varazsdy-utca.

Az ötödik övezetbe tartoznak: Az I—V-ik kerület mindamaz utcái, amelyek az első négy övezetbe (világosság kedvéért ajánlatos a szabályrendeletben említett „első övezetek” helyett első négy övezetet említeni!) nem soroltattak.

A hatodik övezet magában foglalja a VI. és VII. kerület mindamaz utcáit, amelyek az első öt (nem többi!) övezetben említve, illetve beosztva nem voltak.

Az építési övezetek fontossága különben egy kis tervezet-citátummal is bebizonyítható, pl. d.: »Az I. övezetbe tartozó telkeken az utcára kizárólag legalább egy emeletes házak építése (zárt sorban) engedhető. (Nem ragaszkodom a tatik-tetik stílushoz). Eszerint nagyon fontos tehát, hogy melyik utca melyik övezetbe tartozik.

Különbözik maradjunk e pontnál: az emeletes házaknál. A tervezet említést tesz a »legnagyobb emeletes házakról. A tervezet e pontja (40. §.) hiányos. — Nem intézkedik a »legnagyobb al ellentétes dologról, a »legfeljebb-ről. Szóval: nem intézkedik a maximumról. A tervezet 53. §-a beszél ugyan az épületek külső magasságáról, de itt is csak legkisebb magasságról intézkedik. Kimondja benne, hogy »az első valamint a többi övezet hez tartozó beltelkeken az utcára építendő »gy-

emeletes házak legkisebb magassága 9 méter, a két emeleteseké 12,5 méter. Nem intézkedik azonban a legnagyobb magasságról és ami még fontosabb: nem mondja ki a tervezet, hogy legfeljebb hány emeletes ház építhető. — (Tudniillik építhető-e három, négy, öt vagy hat emeletes ház?) A tervezet e pontjának (53. §.) végén ez áll: »Indokolt eltérések esetére engedélyezhetők. Nem tudom, vonatkozik-e e pont az épületek magasságára is, mert ha igen, úgy még e mondat sem elégséges intézkedés. Indokolt eltérés! Mitől? Hol lehet indokolt eltérés a kétemeletes ház maximumától, — mikor nincs megadva a maximum! Különbözik ha e mondat nem e pontra vonatkozik (hanem a földszinti padlóknak a járda magasságától) akkor, meg éppen hiányos az 53. §.

Az 53. §. pótlásra szorul. A maximum meghatározását hivatott emberekre, — a szabályrendeletet elkészítő ügyes szakértőkre bizzuk, akiknek bizonyára figyelmüket elkerülte, e pont hiányossága.

Itt találunk intézkedést (47. §.) a tetőcsatornákról, amely üdvös pontja a tervezetnek, így intézkedik: A négy első övezetben nemcsak minden ujonnan építendő háztető látható el csatornával, hanem a már fennálló házak is. Ahol ily csatornák hiányoznak a házakról, ott 3 év alatt elkészítendő. Az első övezetben minden esetben, másutt pedig ott, ahol fedett utcai csatorna van: a levezető csatornák toroklata a járda alatt készíthető, illetve a háztulajdonosok ennek elkészítésére »köteleztetnek. A tetőcsatorna összefüggésben van az utcai csatornával, a melyre még visszatérünk.

(Folyt. köv.)

„ZALA”

Politikai lap. — Megjelenik csütörtökön és vasárnap.

Zalavármegyében egyedüli köztársasági lap.

1904. január 1-ével

— új előfizetést nyitunk lapunkra. —

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „

MUTATVÁNYSZÁMOT INGYEN KÜLDÜNK.

A „ZALA” három évtizedes múltja lesz a jövőben is utmutató lapunk irányára: Küzdeni minden igaz ügyért, amely a hazának hasznára van, legyen az az ügy helyi, megyei, vagy országos érdek.

Politikai zászlónkon a szabadelvűség jelszava lobog. A szabadelvű eszmékért küzdünk kis erőnkkel. A nemzeti vívmányokért vívott harc erkölcsi alapját sohasem kisínnyeltük. A celt igazságszónak tartottuk. Ellenben ellítettük az eszközt, mely nem célravezető, nem helyeseltük a végtelen harcot, amely nem időszerű.

A társadalom egyesülése főtörekvése a „Zala”-nak. Ezért buzgólkodunk lankadatlanul. — Nem csüggedünk, mert hisz erőnk meggyőztet, kétségünket eloszlatja, bátorágunkat öbren tartja az eszmé hatalma, a mely kihirdetve onnagya indul küzdeni az igazságért, míg el nem érkezik a diadal napja, mikor a tudás és értelem teljes világosságában az Igazság és Szeretet foglalják el birodalmukat.

Tollunkat vezérli: az igazság, pártatlanság és ügyesség. Tárcairovatunk: kritikailag jól megrostált, bő, gazdag és változatos.

Hirrovatunk jellegje: Minden eseményről sokat, pontosan és gyorsan. Ezt a rovatot szolgálja lelkesen a »Z.A.J.A.« tudósítógárdája.

Ez a „Zala” programja és előfizetési felhívása. Ezért akar továbbmunkálkodni a „Zala” szerkesztőse, amely csak akkor lesz kivihető, ha lapunk tisztelt előfizetői ezután is megmaradnak anyagi és erkölcsi pártolónk sorában és arra törekednek, hogy a „Zala” előfizetői gárdája új előfizetőkkel szaporodjék.

A „ZALA”

szerkesztőse és kiadóhivatala
Nagykanizsa, Városház-palota.

HIREK.

— **Halálozások.** Baka Boldizsár ügyvéd, megyebizottsági tag, bakasai földbirtokos folyó hó 10-én meghalt. — Baksán temették nagy részvétellel. — Az Alsólendvai Takarékpénztár igazgatósága melynek az elhunyt tagja volt, küldöttségileg képviseltette magát a temetésen. A vidék intelligenciája teljes számban volt jelen.

Wellinger Ferencné szül. Novák-Mária 52 éves korában Bácsban meghalt. A gyászoló család Nagykanizsára hozta haza a tetemet, ahol kedden délután temették a római kath. hitvallás szerint. A gyászkozsit a következő koszorúk borították: Felejtethetlen nőmnek — bánatos férj. Felejtethetlen jó anyának — Mariska, Viktor és Jenő. Szeretett anyának — Ilona és Antal. Kegyeletük jeléül — a mozdonyvezetőnk kartársuknak. Utolsó üdvözlés — a házi lakóktól. — Az engesztelő szent-mise áldozat tegnap volt a helybeli plébániatemplomban.

Sommer Ignác esapi birtokos nejét, szül. Weinbändler Arankát mely gyász érte. Édes atyja, Weinbändler Jakab nagybirtokos életének 74. évében december hó 14-én elhunyt Mádon.

Páisz Mihály dr., a somogy megyei marcali járás főszolgabírája, Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja december 14-én életének 51 éves korában Marcaliban elhunyt.

Lendvay József nyug. pénzügyi főbiztos, 65 éves korában Keszthelyen meghalt.

— **Temetés.** Hétfőn d. u. temették Krausz Lipót törvényhatósági-bizottsági tagot, nagykanizsai városi képviselőt nagy részvétellel. A temetésen megjelent számos városatyja, társadalmunk előkelőségei közül többen, a Kereskedelmi és Iparbank r. t. hivatalnok-kara, több egyesület zászlóalattal végül az elhunyt tisztelőinek nagy sokasága. A gyászoló családnál személyesen és táviratban nagyon sokan kondoleáltak.

— **Murányi bucsuzása.** Murányi János, nagykanizsai ev. ref. lelkész, kit Bálványosra (Somogym.) hívtak meg lelkészül, ezt az állomást elfogadta. — Bucsubeszédjét Nagykanizsán, dec. 20-án (vasárnap) d. e. 10 órakor tartja meg az ev. ref. imaházban.

— **Egy község halála.** Biringer Soma somogy-taranyi uradalmi volt főbérlet, a jótékonykasság közügy terén kifejtett érdemei elismerésül a község képviselőtestülete Boncz József római katolikus plébános indítványára egyhangulag a község diszpolgárává választotta.

— **A szegényügy rendezése.** A Nagykanizsa városi képviselőtestület szegényügyi bizottsága december 15-én tartott negyedik ülésében végre befejezhette tárgyalását a szegényügy rendezését célzó ama szabályrendelet-tervezetnek, a melyet a városi tanács véleményes javaslatlételre adott ki. Lelkiismeretesen végezett munkájának eredményét már be is terjesztette a városi tanácshoz, hogy a szegényügy rendezése mielőbb a képviselőtestület elé kerüljön. Így azután a mindenki által régen óhajtott és várt megoldás, — ha a városi tanács és szegényügyi bizottság törekvésehez (amint körülbelül bizonyosnak tekinthető) a képviselőtestület is hozzájárul: talán új-év előtt vagy legkésőbb 1904. január havában minden nehézség nélkül megtörténhetik. A hat fejezetben 42 szakaszba foglalt szabályrendelet-tervezetet négy ülésében a szegényügyi bizottság oly behatóan és minden körülmenyre kiterjedő figyelemmel tárgyalta meg, hogy a képviselőtestületnek már valószínűleg csak igen kevés dolga lesz vele. Mindamellott az ügy rendkívüli fontosságára való tekintettel a bizottság

völeményes javaslatának beterjesztése kapcsán az iránt is megkereszte városunk polgármesterét, hogy a szabályrendelet letárgyalására rendkívüli közgyűlést hívjon egybe, melynek tárgya kizárólag csak a »szegényügy rendezése« céljából megalkotandó szabályrendelet legyen.

— **Az Irod. és Műv. Kör felolvasása.** A nkanizsai Irodalmi és Művészeti Kör felolvasó délutánjairól immár bebizonyosodott, hogy nagy népszerűségnek örvendenek. — Nincs városunkban még egy egyesület, ahol ily szépen simulnának el a társadalmi ellentétek, s amelynek ünnepségét annyira rang- és válságkülönbség nélkül keresné fel a közönség, mint éppen e Kör. Vasárnap d. u. is megteltek a városház dísztermének padsorai díszes közönséggel, akik közt különösen hölgyek voltak szép számmal képviselve. A felolvasó asztalnál Sáfáry Károly főgyimnasi tanárt üdvözölhették, aki szép előadásban, érdekes gondolkodásban, s rendkívül találóan olvasott fel egy igen érdekes témáról: »A boldog ember«-ről. A felolvasásigaz méltatását lapunk tárcarovatában találja az olvasó. — E helyen csak azt jelezzük, hogy e közönség nagy érdeklődéssel és feszült figyelemmel halgatta a felolvasót. Dus tapssal jutalmazták. — **Nyuly Mariska k. a.** »A vallomás« című monologot adta elő kedvesen. A dalárda énekszámokkal szerezte a műsorán.

— **Főelosztatásról indult kamara.** E címmel a »Pécsi Napló« egyik múlt heti számában a következőket írta: »A soproni kamaráról van újabb szó, mely máholnap nem fogja elkerülhetni főelosztatását. Olyan vizekben evez ez a kamara, amelyek nem igen kedvezhetnek egy kereskedelmi és iparkamarának, melynek kebelében politikának helye nem lehet. Most azon akadtak meg a kamara radikális elemei, hogyan tehetett eleget a kamara vezetősége az udvariasság legprimivebb követelésének és a kamara tagok megkeresése nélkül miképpen bátorzkodott a kamara elnöke és titkára részt venni az összes vidéki kamarák elnökségének a kereskedelemügyi miniszternél történt tiszteltetésén. A kamara ipari szakosztálya ülést is tartott e tárgyban, melyen heves vita után egyhangúlag elhatározták, hogy az elnökség ezentúl a szakosztályok, illetve a kamara teljes ülésének hozzájárulása nélkül semmiféle küldetésben részt nem vehet. — Furcsa fogalmak vannak a soproni kamara tagjainak az elnökség hatásköréből, ha udvariassági tényekhez is előbb a kamara tagjainak hozzájárulását kell kikérnie, de még furcsább, ha ily bizalmatlansági nyilatkozat után egy kamarai elnök ragaszkodik ezen álláshoz. Mi lett a pécsi kamara édes anyjából, a soproni kamarából, mely valamikor legelső, legtekintélyesebb kamarája volt az országnak.«

— **A csáktornyai Zrinyi-émlék.** A Zrinyi-émlékmű végrehajtó bizottsága, mint Csáktornyáról jelentik, e hó 7-én gyűlést tartott. A gyűlés főtárgya a Csáktornyán felállítandó emlékmű feliratainak meghatározása volt. — Hosszas eszmecsere után elhatározták, hogy a relief alá »Zrinyi a költő« vésik, az emlékmű hátsó oldalára pedig: »Ne bántsd a magyart.« Az emlékmű első oldalára a Zrinyi-család címerét illesztik. Az emlékmű céljaira januárban hangversenyt rendeznek.

— **A nagykanizsai Korcsolyázó-Egylet** folyó hó 12-én a Bayer-féle cukrászda emeleti helyiségében tartotta rendezési közgyűlését. — A gyűlésen Deák Péterné úrnasszony elnökölt. Tudomásul vették a pénztárnok és számvizsgáló jelentését, valamint az elnöki előterjesztést a Korcsolyázó-Egylet javára rendezendő táncvigalomról. Az új tisztikar és választmány így alakult: Elnökök: Deák Péterné és Rauschenberger Adolf. Igazgató: Cathry Salez. Titkár:

Székely Nándor. Pénztárnok: Fesselhofer József. Választmány: Bakalarz kapitány, Beck Nándor, Böhm Emil, Csóti Márk tanár, Danczinger főhadnagy, Dobrovics Milán, Fehér tanár, Hersényi főhadnagy, Horváth hadnagy, dr. Hübnér h. közjegyző, Lauschmann kapitány, Lintner főhadnagy, dr. Plíhál Viktor, Rosenthal Jenő, Rubint Jenő, Unger Ullmann Elek, dr. Ullrich tanár, dr. Bentzik Ferencné, Böhm Emilné, dr. Engel Sándorné, Gencsény Thassy Mária, Grünhut Alfrédné, Gyórfy Jánosné, Himesch Frigyesné, Lajpezig Antalné, dr. Ollopp Mórné, Pilitz Gyuláné, Rapoch Gyuláné, Rauschenberger Adolfné, Rosenberg Richardné, dr. Trippammer Rezsóné, Vécsey Zsigmondné. Számvizsgálók: Grünhut Henrik, dr. Rothschild Samu, Radnai Jenő.

— **Közgyűlés.** A tapolcai Kaszinó a múlt héten tartotta évi rendezés közgyűlését. A szép számban megjelent tagok közt élénk eszmecsere indult meg az iránt, hogy fentartsák-e továbbra is az egyesületet vagy oszlassák-e fel. Végül is azt határozta a közgyűlés, hogy lehetőleg rövid időn belül újabb közgyűlést tartanak, mely véglegesen dönt a fennmaradás, vagy feloszlás kérdésén.

— **Műkedvelői előadás.** Az alsólendvai iparos olvasókör, mint értesülünk, január hóban táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. — Színré kerül Kisludynak »Csalódások« című vígjátéka.

— **Mint értesülünk,** az utolsó években Genf, Brest, Niort, Antwerpen, Bruxelles stb. városokban iskola-fogorvosokat bíztak meg, hogy a gyermekek fogaira egészségi szempontból felügyeljenek. Ezen fontos intézkedés oka azon meggyőződés, mely szerint a fogak és a száj egyszerű ápolása nagy befolyással van az egészségre általában. — A gyomor az emésztési szervek stb. megbetegedése már ismételt a fogak hiányos tisztításából eredőnek bizonyult. — Egy korunk minden igényeinek megfelelő fogtisztító szer mint a Sarg-féle Kalodont, nem ajánlható tehát elég melegen a fogak tisztítására.

— **Öngyilkosság.** Kovács Antal vököndi 18 éves parasztleány reménytelen szerelem miatt öngyilkos lett.

— **Légrádi panaszos levél.** Légrádról kaptuk az alábbi panaszos levelet:

»Tisztelt szörkesztő ur! Szüvesködgyék ezen pár soraimat küszörkesztési; a zárt Légrád városi bajok. Minekutána sönki se nem szöli mög jaz bírót, hogy nöm hordati mög a zucákot, mög monhati a zembör: hogy Légrád híros város, de örökmindétik sáros. A zuccán elnyeli jaz embört az sár, este mög ollany sötét van; hogy a zembörök ögymást öklelik! Mögmög a tifus is, tergyed! osztán nincs, orvos. Ögygyet mögváloztottak, de nem gyün hozánk. Hát esz nincsen; így rőndén valamit kölénék csinyányi! Kéröm eszen pár sorokat böcs. újságyábó tőnnyi. — Nevet ne tesék nyomni.«

— **A »Debreceeni Független Újság«** politikai napilap első száma e hó 12-én jelent meg. A szerkesztés ifj. Möriz Pál, a vidéki hírlapíró gárda díszes tagjának tollát dicséri. Alap díszére válik a vidéki sajtónak.

— **Az »Arany Szarvas«** éttermében volt szombat és vasárnap este az előkelő közönség találkozó helye. Az újonnan átalakított rendkívül tágas, díszes két nagy étterem szépen megtelt közönséggel, akik a cs. és kir. 48. gyalogezred zenekarának hangversenyéhez mentek el gyönyörködni. A közönség minden számmal nagy tapssal jutalmazta az ügyesen szervezett zenekart, amelyet Grossauer Emil karnagy vezetett. A kitűnő konyha, a figyelmes kiszolgálás méltó Tinagl szállodájának az »Arany Szarvas«-nak régi jó nevéhez.

— **Karácsonyi vásár.** Már jeleztük, hogy a nagykanizsai Ker. jótékony Nőegylet a Polgári Egylet nagytermében 1903. december 19- és 20. napján jótékonycélú nagy »Karácsonyi vásárt« rendez. Az egylet vezetősége ez alkalomból a következő sorokat bocsátotta közbe: »A szeretet nagy, magasztos ünnepé, Karácsony napjain szabadna-e könynek folyoi a szegények és árvák szeméből, szabadna-e fájdó sóhajnak szállni fel a nagy Mindenható csillagokkal övezett trónusa elé, hogy lesz-e

betevő falatjuk, hogy lesz-e egy darab ruha, melyel megdermedt tagjaikat betakarják? Nem! Akkor, midőn a boldogság érzete ül szemünkön, midőn az öröm, a szeretet nagy ünnepe rózsát fakaszt arcunkra, akkor fájdó sóhaj, szívet vérző köny helyett a boldogság süttőgésével kell a szegénynek, az árvának is ünnepelnie, hálát a boldogság egyforma érzetével együtt zengeni! — A karácsonyi vásár célja: december hó 19-én a tárgyakból egy gyönyörű kiállítást rendezni, melyet belépési díj mellett lehet megtekinteni; 20-án pedig az összes tárgyat eladni. Kettős eredményt óhajunk ezzel elérni, és pedig, hogy az eladásnál a szegények rendkívül olcsón juthassanak karácsonyi ételmi szereikhez, másodszor pedig, hogy a tiszta jövedelmet a szegény gyermekek és árvák között kiosztva, a szeretet magasztos ünnepére pénzbelileg is segítsük. — Belépő díj a kiállításra 20 fillér. Megtekinthető december hó 19-én (szombaton) délután 2 órától esti 8 óráig, a Polgári Egylet nagytermében. Vasárnap, december hó 20-án délelőtt 9 órától 12-ig, délután 2 órától este 8 óráig az összes tárgyak eladnatk. Legyen nagy szívetek szöszölő asik-rédekeben.«

— **Koszorútpótló adományok.** Folyó hó 12-én elhunyt Krausz Lipót iránti kegyelet jelöl adakoztak: A gyászoló család, Leitner Ödön és neje 10—10 korona; Schlesinger Mór és neje 7 kor; Domány Ármán és neje, Mecner Józsefné, Récsy Józsefné, Löwy Adolf és neje, Blau Ottó, Fischer Sándor és neje 5—5 korona. Összesen 60 kor. A nagykanizsai izr. Szent-Egylet.

— **Öngyilkos önkéntes.** Darányi István egy éves önkéntes a soproni cs. és kir. 48. gyalogezredben a katonai élet keservei miatt f. hó 14-én főlölte magát.

— **Karácsonyi és újévi ajándékok** legolcsóbb bevásárlási forrása Orlai Sándor perzsa császári és spanyol királyi udvari szállító áruháza, a »Palais Royal« (Budapest, Koronaherceg-utca 8.) a mely a székesfővárosnak valódi látványossága. Ezer és ezer szebbnél szebb tárgy van ott állandóan kiállítva. Különösen felemlítendő: Ékszeres gyémánt utánzatokkal (diamantes carbonique), párisi övek, csatok és legyezők, bőr kezítések, szivar és pénzértékek, fényképkeretek, ezüstbotok, chinai-ezüst árúk, dísz-álló-órák, stb.

— **Tisztviselők egyesülete.** A zalaegerszegi kisebb javadalmazási tisztviselők körében is mozgalom indult meg egyoly irányu egyesület létesítése céljából, amely az önhibáján kívül szerencsétlenül vált tagokat segélyezze; a tagok és családjai részére betegség esetén az orvosi gyógykezelést biztosítsa; szegény tagjait eltemettesse s öngyógy útján azoknak életterheit könnyítse, akik segélyre szorultak. Mult vasárnap délelőtt értekezlet volt ez ügyben a pénzügyigazgatóság tanácstermében s az értekezletre meghívták a kir. törvényszék, a kir. postahivatal kisebb javadalmazási tisztviselőit, valamint az állami népiskolák tanítóit Odor Géza kir. pénzügyigazgató kérték fel, elnököl, ki a kérséket eleget is tett. Az értekezlet eszmét felkarolta, az egyesület szükségét és célját méltányolja, de az a nézet jutott tulsúlyra, hogy az egyesülete szelesebb alapokon kellene szervezni s működési körébe a tagok részére foglalkozási és iparicik beszerzésénél kedvezmények biztosítását is fel kellene venni. Természetesen távol áll a foglalkozási szövetez, vagy nagyban való bevásárlás gondolata, hanem a tisztviselők és az alapítandó egyesület tagjai részére olyan bevásárlási források szeretnének biztosítani, ahol a tagok szükségleteiket olcsóban tudnák beszerezni.

— **Kedélyes utitársak.** Licsár N. sümegi lakos a múlt hét egyik napján ismerősei meglátogatása céljából Tapolcára utazott. A délutáni vonattal akart hazatérni, de korán érkezvén ki az állomásra, betért a vendéglőbe. Ott akkor már a vonatot várva egy vidéki kocsmáros iddogált, ki megkínálta Licsárt is. Beszélgetés közt elérkezett az indulás órája s mindketten egy II. osztályu kocsiába szálltak iel. Utközben a két boros ember összeszólalkozott. Lesence-Tomaj — Sümeg-Bazaltbánya közt az ismeretlen kocsmáros a veszekedést kikerülni óhajto Licsárt, ki épen ezért más

szakaszba akart átmenni, *hasba szúrta* Licsá a szurás miatt haragra gerjedt s *loharapt* támadója egyik *fült*. Mindkét súlyosan sebesültet kórházban ápolják. Licsár sebe *életveszélyes*.

— **Pályázat.** A »báró Welden táborőrnagy«-féle alapítványban több alapítványi hely jött üresedésbe; nevezetesen: I. oszt. napi 70, II. oszt. napi 49 és III. osztályunk napi 35 fillér élethozsiglani pótdíjjal. Ezekre pályázhatnak az Osztrák és magyar monarchia bármely nemzetéhez tartozó egyének, kik 1848/49-iki olasz hadjáratban keresetképtelenné váltak. E kérvényekhez melléklendő egy hiteles okmány, hogy az illető a nevezett hadjáratban részt vett és hogy ott lett keresetképtelenné. A kérvények bélyegmentesen az illetékes polgári hatóságokhoz 1904. évi február hó 15-ig nyújthatók be s a polgári hatóságok e kérvényeket az említett határidőig e vidéken a nkanizsai cs. és kir. 48-iki hadkiegészítő kerületi parancsnoksághoz küldik.

— **Zalaegerszeg r. t. város helypénzdíj-szabályzatát** megerősítés előtt a kereskedelemügyi miniszter véleményezés végett megküldte a soproni kereskedelmi- és iparkamarának. A díj-szabályzat legnagyobb részében megegyezik az eddigi érvényben állott díj-szabályzattal: c) pontja szerint »országos vásárok alkalmává« helybeliek úgy, mint vidékiek a teljes helypénzt fizetik, kivéve a helybeli iparosokat- és kereskedőket, akik úgy az országos, mint a heti vásárokon a helypénznek csak felét fizetik. A szabályzat ezt a pontját a földmivelő gazdák felebezéssel támadták meg, egy gazdasági osztály indokolatlan előnyben részesítését látva a szabályzat idézett részében. A kamara kiküldött közös bizottságának nézete szerint azonban a kifogásolt pont változatlan fennartandó, mert az érintett kedvezményt Zalaegerszeg megtelepedett iparosai- és kereskedői 1874. óta megszakítás nélkül élvezik s mert ez a kedvezmény csak csekély kárpótlás azokért a károknak, miket nekik az országos vásárok alkalmával kívülről beözönölő keres edők- és iparosok okoznak. Ezen indokok alapján a kamara közgyűlése a város képviselőtestülete által egybeállított új helypénz-díj-szabályzat változatlan jóváhagyását javasolja a kereskedelemügyi miniszternek.

Megszűnt száj- és körömfájás. A sümegi járásban a száj- és körömfájás megszűnt, a heti- és országos vásárokat a hasított kórmű állatok felhajtása újból megengedtetett.

Szerkesztői üzenetek.

Vidéki munkatársainkat és tudósítónkat értesítjük hogy a »Zala« karácsonyi kettős száma december 24-én jelenik meg. A december 27-iki szám az ünnepi munkaszünet miatt elmarad. Munkatársaink és tudósítónk szíveskedjenek a karácsonyi számba küldendő anyagot (lehetőleg cikkeket) legkésőbb december 23-ig beküldeni.

P. G. Zalaszentgrót. 1) Ajánlkozását a Zala tudósítói állására elfogadtuk. A tiszteletpéldány megindult. 2) A fenti üzenetünknek is szól. **Keszthelyi krónikás.** Ugyebár Ön is munkatársunk és tudósítónk? Várjuk!

Többeknek. A »Zala« az egész Zala megye területén elfogad tudósítói ajánlkozásokat. Egy helyen azonban — nagyon természetesen — csak egy tudósítói ajánlkozását fogadjuk el.

Maros, Wien. Az időjósok jelentése szerint hófúvás addig nem fész, míg a lapok karácsonyi száma nem jelenik meg. Cikke tehát a »forgalmi akadályok« miatt nem maradhat el. Üdvözlét!

Irodalom.

A szerző felhívása előfizetésre. Az egész föld kerekén aligha lesz olyan gondolkodni tudó ember, kinek ne legyen volna olyan percei, melyek messzi fölfelemerednek az ő mindennapi szürke érzésein. A felugrik pamlagáról és a villányt felcsavarva dántó cynismussal rendeli meg lábízét. Ennél azok a bizonyos érzékeny lemezek vagy túlfizizottak, vagy pedig egyáltalán nem léteznek. B. elmélázva tekint ki a néptelen holdfényes utcára és azután lebecsülte a redőnyöket, a sötét szobában szeliden elábrándozik és viz-

szagondol a gyorsan eltűnt percre, még örül is annak, hogy lelke melyéből eltűnt az érzékenysége. De aztán ez az egész. Egyéb nem következik. C-nél egy ilyen pillanatot az első és utolsó, mert ez őt többé soha el nem hagyja; nem tudja elhagyni, mert nem engedik. Ez részvé válik lelke. Alál bug érzésein s nincs óra, amikor gondolatvilágába bele ne fénylene valami ama lélekmenesítő pillanat varázsától. Először éntelen vagyok akkor, mikor azt merem mondani, hogy vegyük úgy, mintha én C. lennék és vegyük úgy, mintha ama ritka pillanat varázsának hatását még most is magamon érezném még pedig olyképp, hogy meg merészeltem kísérelni, hogy néhány embernek veséjét, talán egy kisasszonyt boncoló késsel megfoghatom és kiborítom ama tiszta igazságot, melyek bizonyára sokaknak fájni fognak. E hó közepén »Szerelmem inség« gyűjtő cím alatt egy sorozat novella fog tőlem megjelenni. A címborítékot Darlók Henrik, Zsolnay-gyári festőművész készítette modern kivitelben. míg a novellákat illusztráló képek, külföldi művészek ecsete alul kerülnek ki. Főlégiesség jelző, vagy csak írásjel is, nem lesz könyvemben és ezért azt hiszem, hogy minden kép, melyet tollam megrajzolt, az egyöntetűség benyomását fogja kelteni. A mű ára 2 korona lesz és »szerzőnél« Pécsen, Jókai-tér 9. sz. a lehet az előfizetés eszközközlő. Bizalommal fordulok Nagykanizsa mélyen tisztelt közönségéhez. Kérve az első nagyobb szabású művem erkölcsi támogatását. Kiváló tisztelettel: Kóbor Viktor.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, — testületeknek és egyeseknek, — akik szeretett férjem, illetve atyánk elhunyt alkalmával részvétnyilvánításukkal fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek, ezúton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Özv. Krausz Lipótné és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Drága emlékü forró szeretett nőm elhunyt alkalmából testületek és magánosok részéről a jóleső részvét oly számos megtisztelő jelét vettem, hogy ezekért, valamint a halottnak megadott végtisztességért ezúton is leghálásabb köszönetemet nyilvánítom.

Nkanizsán, 1903. dec. 16-án.

Weltinger Ferenc.

Minden rendű és rangu

tiszteletes, szorgalmas ember szakismeret nélkül

állandó vagy mellékfoglalkozásként

több száz korona
kényelmes havi jövedelemre

lehet szert.

Szíves ajánlatok foglalkozás és viszonyok megjelölésével

a »MERCUR« vállalatnál részvénytársasághoz

Budapest V., Fürdő-utca 3.

Részvénytőke 1.000.000 korona.

H I R D E T E S E K.

9255. tk. 1903.

317—1

Árverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy Szabadi József korpavári lakos végrehajthatónak Sabján Vendel sz. Szabadi Mária hahóti lakos végrehajtást szenvedtetek elleni 20. kor per, 15 kor. 30 fill. végrehajtás kérelmi, 26 kor. 40 fill. végrehaj-

tás foganatosítás, 21 kor. 39 fill. előbbi 6 kor. utóbbi árverés kérelmi és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai trvszék területéhez tartozó s a hahóti 111. sz. tjkvben 297. hrsz. pölöskealjai szántóföldnek Szabadi Márit illető $\frac{1}{32}$ része 58 kor. a hahóti 135. sz. tjkvben felvett 311. hrsz. pölöskealjai szántóföldnek ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 38 kor. 1035 hrsz. bojai-lapi szántóföldnek ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 48 kor. 1078. hrsz. Bojahegyi szőlőknek ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 64 kor. 1004 hrsz. Bojahegyi szőlő- és présházaknak ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 52 kor. 1185. hrsz. belsőhegyi szőlőknek ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 72 kor. 1268. hrsz. bereknek ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része, 5 kor. (609—610/2) hrsz. legelőnek ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 10 kor. 12. sorsz. alatt felvett 1824/19057. részközös legelőbeli illetőségnek ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 8 kor. 13. sorsz. alatt felvett, 625/19057. rész közös legelő illetőségnek ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 16 kor. a hahóti 376. sz. tjkvben felvett 114 $\frac{1}{32}$ hrsz. Öreghegyi szőlő 708 kor. a hahóti 817. sz. tjkvben 397. hrsz. kertaljai szántóföldnek Szabadi Márit illető $\frac{1}{32}$ része 19 kor. a hahóti 1017. sz. tjkvben 1044. hrsz. bojai rétnék ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 4 kor. a hahóti 1142. sz. tjkvben 383/b hrsz. kertaljai szántónak ugyanazt illető $\frac{1}{32}$ része 19 kor. a hahóti 1361. sz. tjkvben 434/a bodorkuti rétnék Sabján, Vendel illető $\frac{1}{32}$ része 2 kor. a hahóti 1411. sz. tjkvben 604—610/63 hrsz. Szabadi Mária nevében álló legelő 34 kor. a hahóti 1411. sz. tjkvben 2. sorsz. Szabadi Mária nevében álló 606/1 9057. részközös legelőbeli illetőség 8 kor. a hahóti 1411. sz. tjkvben Szabadi Mária nevében álló 104/19057. részközös erdő illetőség 40 kor. a hahóti 1461. sz. tjkvben 182. hrsz. ház, udvar és belsőhegyeknek Sabján Vendelné sz. Szabadi Márit illető $\frac{1}{32}$ része 33 kor. 45 fill. bcsértékben még pedig a hahóti 185. 817. 1017. 1142. 1461. sz. tjkvben foglalt ingatlanok özv. Szabadi Istvánné sz. Sipos Erzsé javára 494/36. ikt. sz. alatt bekebelezett holtig-lani haszonélvezeti jog épségben tartásával

1904. évi dec. hó 10. napján d. e. 10 órakor

Hahót község házánál dr. Kreiser József felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. trvszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsán, 1903. évi október hó 26.

GÖZONY

kir. trvszéki bíró.

80%-os Ecet- és szesz

étel- és belső-ecet készítéshez.

A készítés egyszerű, 30 vagy 24, vagy 14 liter kutyizba öntünk 1 liter 80 százalékos ecetszeszt.
A befűtő-ecet előállításához előzőleg felforralt és azután lehűtött kutyiz ajánlatos. Az ecetszesz és az abból készített ecet nem romlik. Ezzel az ecettel készített befűtő nem penészedik, nem savanyodik. Számosan elismerik kitűnő hatását.

Megrendelhető a következő címen:

R. WRATSCHKO kereskedő

Pettau (neues Postgebäude), Steiermark.

Egy liter ára
2 korona.

Postai szétküldés
1 literért kezdve.

H I R D E T E S E K

felvételnek

Fischel Fülöp

— könyv- és papírkereskedésben —

Nagykanizsán.

→ Naponta friss pörkölt kávé. ←

MEZEY PÁL

fűszer, csemege és hentesárak
kereskedése

Nagykanizsa, Fő-tér 1.

Ajánlom raktáramon levő elsőrendű áruimat u. m.:

Kitűnő zamatú kávé fajokat.

Tea a legnemesebb fajokkal vegyítve.

Déli gyümölcsök.

Kecskeméti gyümölcs kompotok.

Szegedi különlegességek stb.

Ramasetter-féle hadacsnyi borok egyedárusítása

1 literes és pintes üvegekben töltve.

Alkalmi estélyekre

gardinettek, felszeltek és halfélék

igen izléses kivitelben a legutányosabb árban.

Naponta friss bécsi kalászosok és felszeltek.

Oroszi Sándor udvari cukrász Desert

teakenyereinek és különleges cukorkáinak egyed-
árusítása.

→ Honi és külföldi sajtok ←

Cognac és likörök

Asvány vizek

Minden háziasszony és anyja

Üdvözölhető, aki az egészség,
takarékoság és jóízre való
tekintetből a Kathreiner-féle
Kneipp-malata kávé (mely
csak az ismert eredeti
csomagokban valódi) hasz-
nálja.

Egy csé-zse jó tea kedve öle, mindenütt a világ-
legjobb és legfinomabb teáját az

Indra teát

kéri. — Keverék a legfinomabb kínai, indiai és
ceyloni teakból. Valódi csak az eredeti csome-
gekben. Raktárak falragaszokon láthatók.

Főraktár Nagykanizsán Neu és Klein cégnél.

Urak és hölgyek!

Egy régi hazai leány és fiu biztosító intézet,
melynek részére könnyű az üzletszerzés, miután
havi befizetéseket is elfogad,

képviselőt keres Zalamogyóra

fix havi átlalány juttatással mellett. — Nyug-
díjasok is pályázhatnak.

Ajánlatok „200 kor.” jellege alatt továbbítat-
nak a kiadóhivatal által.

Palais hajifjító

használatos a megőszült
haj eredeti színe nyeri
vissza. A fejbőrt nem festi,
a ruhaneműt foltot nem
hagy, többi előnye, hogy
a hajszálakat erősíti és
hogy teljesen ártalmatlan.
Egy üveg ára 2 korona.

Főraktár Budapest:

Petri Ottó

gyógyszertárban 1. k.
Áttila-körút 31.

A nagykanizsai főbírókéség irodája

Dauscha Ottó

intéző urnál

Nagykanizsán, Kazinczy-utca (major)

található.

***** Legolcsóbb bevásárlási forrás! *****

KASZTL-TESTVÉREK

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 1.

Rajánljuk a téli időre dúsán felszerelt raktárunkat

férfi-, női alsó ingek, kötött és bőr bélelt kesztyűk, női sálók (gyapot és zsanília).

T o v á b b á

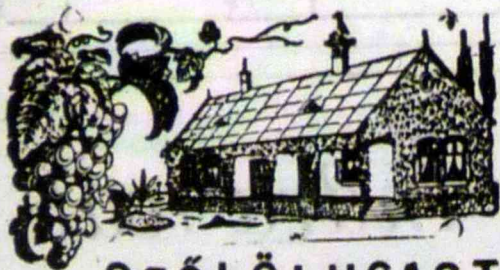
férfi és női cipő raktár 5 kor. egész 12 kor.-ig nagy választékban.

Razonkiúli férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, esőernyők nagy választékban.

Szolid árak, pontos és figyelmes kiszolgálás.

***** Nagy választék mindennemű kézimunkában. *****

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homokarlajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megőli, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugsanak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb musttal és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mind nőtt megtermen s nincsen oly ház, melynek a fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalná az egyébre használható részekből. Ez a legháladatozabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretése végett, szíves fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldet meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja.

287-12.

C z i m t

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadította a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadította a betegségtől kitűnően ható szereit által.

A Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP oly csodaszorú hatással, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP** oly előnyös, hogy MINDEN BAJ ELLEN használható és mindig csodaszorú hatással van. A **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP** legelőször győgyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörccsöt, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, arany-éres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorgéget, felbűffogést, adp-kórt, szédülést és mindenfajta gyomorkatarást, de a legfőbb és legelőször alkalmasnak találunk, hogy is nevezetesen daganatokat, égési sebek, szöggyulladás és köcszérnyes bántalmakat, mert a hol semmiféle szer nem használ, ott a **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP** már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott.

Ezt számtalan hálanyilatkozat minden országból bizonyítja.

A **Jurisics-féle Pakráczai cseppek** megrendelhetőek közvetlenül

JURISICS PÉTER gyógyszerésztől Pakráczon 422. sz.

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:

12 üveg kor. 5.— 24 üveg kor. 8.60 36 üveg kor. 12.40 48 üveg kor. 16.—

Minden 12 üveg után egy üveg Pakráczai cseppek ráadásul ingyen.

Köhhögés, tüdőfájás, torokháj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílás, influenza és hurut ellen felülmúlhatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.

Ára: 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hideglet és láz ellen kitűnő szer a „Febri Fugo”, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.—.

Szavonai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakráczai cseppek ingyen kapunk.

Jelszavam: **Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!**

Főraktár Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Király-utca 12.

Vidmar és Peter magya a zsa a Pakráczai cseppek csodaszorú hatását.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Postaköltség: NEDA ÉS BLOCHMAN Budapest.

VEDJEGY

FASSBENDER-FÉLE

FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

Fernolendt

cipőfénymaz a legjobb maz a világon; — e fénycrem világos cipőket tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. — Viselt, foltos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből Lyosin tükörfénymaz által egészen újjá lesz. Mindenütt kapható. — Alapítattott 1880-ban. Gyári raktár: **Bécs, I., Schulerstr. 12**

Hirdetések felvételeinek **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Nyomatott Fischel Fülöp könyvnyomdájában Nagykanizsán

Szerkesztőség
Városháza-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. u. 4—6 óra közt.

Nem intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

Helyközi telefon 103. szám.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadási árat
Egész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitólár postakora 40 fillér

Műszoftások, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intéendő.

Bérmunkások levelek csak ismertetésből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 30 fillér.

ZALA

Politikai lap.

Nagykanizsa. 1903.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőháza: Révész Lajos.

Vasárnap, december 20.

Az igaztalan vármegye.

(S.) Az emberek sokat szidják a korhadt vármegyei rendszert, temérdek igazságtalansággal egyetemben. Nem titok Magyarország közéletének az a romlottsága, hogy a tekintetes vármegyék gyűléstermeiben sok esetben, talán túlnyomó részben, az emberek elbátortatását nem a közjó, nem az igazság, hanem a sógorság, komaság, a rokoni összetartás álszentes érdekei irányítják.

A kik a vármegyék bástyáit támadták, újabb hatalmas érvvel találkozunk a Zalamegye törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén történtekben.

A keszthelyi szoigabírói állás betöltése volt napirenden. Az állásra az eddigi keszthelyi szoigabíró pályázott, ki 11 éve felsőse és az egész járás osztatlan elismerése és tisztelete mellett, hűen, becsületesen viselte megyei tisztét. Szolgálati ideje, kora, munkabírása, szorgalma és lelkiismerete egyaránt predesztinálta őt az állásra, mely csupán azért üresedett meg, mert viselője alkövette azt a »könyvműséget«, hogy lelke a közügyért, a vármegye kulturális életéért rajongott s ennek alárendelte saját érdekeit.

Ezt nagyon jól tudta a nemes vármegye is. A lelkiismerete fel is támadt, midőn az utolsóelőtti gyűlésen Csák Árpád dr.-t hivatali állásában e hó 14-ig meghagyta.

Ez a határozat megnyugvást keltett mindazoknál, a kik a nevezett tetterős férfiak keszthelyi állásában való megmaradását egyenlőnek tartották egyik legfontosabb közérdekekkel.

A nemes vármegyének az igazságot mérlegelni nem: tudó tagjai azonban egyszerre csak megmozdultak s elkezdtek korteskedni, győzelemre vitt olyan jelölt érdekében, a kinek egyéniségét tisztelték, de ha igazságról van szó, akkor kijelenthetjük, hogy sem korát, sem szolgálati idejét, sem hivatali, sem társadalmi érdemeit senki sem tarthatta nagyobbaknak dr. Csák Árpádénál.

Ha csak egyenlő érdemekről lett volna szó, akkor is kötelessége lett volna a vármegyének, hogy következetes legyen minapi határozatához, megtartsa szavát, a mit ma már nemcsak a tekintetes és nemes vármegyéktől, hanem a verkielektől is elvárnak az emberek.

Ezuttal is hangsúlyozzuk, hogy a

választás kérdésében egyéni motívumok nem vezetnek tollunkat.

A közérdek tekintetében azonban fel kell szavunkat emelni a többségben volt szavazók eljárása ellen, mely megyénket egyszerre állította az ígéretüket meg nem tartókkal.

Ez a választás rossz vért szült a választó nagybácsik, örömpapák, kereszt-szülők, rokonok és egyéb hivattott faktorok körében nem levő közönségnél.

Figyelmeztetni akarjuk azokat, akiket illet, hogy a közélet komolysága azt kívánta volna ezuttal is, hogy azoknak, akiket akár a törvény, akár polgártársaik bizalma küld a megyei gyűlésterembe, szótartás, a régi tisztviselő megbecsülése: az érdem elismerése, nem pedig a következetlenség, a bántó mellőzés, a kenyérfosztás a kötelességük. Ha pedig egy másik, szintén kifogástalan érdemet megjutalmazni akarnak, keressenek más alkalommal egyéb tért, a mely célszerűbb ahhoz, hogy az előbbre semmiesetre sem való rokonsági szeretet ülhesen rajta diadalt.

TÁRCA.

Vig dal ha csendül....

Vig dal ha csendül nyári alkonyon,
S feléd viszi az enyhe fuvalom,
Kinyitva rá virágos ablakod,
Óráj te is! — A vigan csendül dal,
Nem tudhatod, hogy kit vigasztal.

De hogyha hallod bús harang szavát,
A mint zokogva rezg a légen át,
S lelkedben rája újra kél, takad

Valami fájd, titkos gondolat:
Ragyogjon akkor könnye szép szemednek!
Nem tudhatod hogy kit temetnek....

Fülöp Zsigmond.

Utravaló.

— Végre hát kész ember vagy, fiam. Hála legyen az Istennek! Éppen jókor. Bizony-bizony nehezen vártam már ezt az órát. Iszonyu pénzbe került a »kutyabőr.« Node most már megvan. Végre uszhatnám az öröm árában, ha fűlignem usznám már az adósságban. Agyon van terhelv az őt birtok utolsó maradványa is. Ugy kell majd élnem, mintha a hiteintézet árendása volnék. A

sok kamattal fizetem az árendát; aztán marad, ami marad; abból meg kell élni, punktum!

Bacsó András, aki ezeket mondta, aléle becsületes régi táblabírói alak volt. Világos ész és tiszta szív, egyenes, nyílt jellem sugárzott szeméből. Kialudt őt tájékipapját csendesen löbbálta kezében, úgy ült valami középkorbeli fa-karosszékben, ebéd utáni megszokott pihenő helyén.

A fia, dr. Bacsó Béla, vele szemben a pamlaon pihent félig heverő helyzetben és egy perfekt világfi gondatlanságával fujta az illatos cigaretta füstöt.

Mikor az apa elhaltatott, csak amugy unottan jegyezte meg:

— Persze, persze. Rémsokat elnyelt az a telhetetlen gyomru főváros. De hát majd tisztázzuk a dolgot, apám.

— Magam is úgy reménykedem, fiam. Még arról nem is szóltál, hogy mi a terved.

— Bizony arról még csak most kezdek komolyabban gondolkodni. Ugy hiszem: az lesz a legokosabb, ha itt közelben, a vármegye székhelyén nyitok ügyvédi irodát.

Az apa gondolkodó arccal nézett fiára.

— E fölött jó lesz egy kicsit gondolkodni, fiam. Megvallom: nekem nem valami nagyon tetszik ez a prókator-mesterség. Egyiknek-másiknak dönti a pénzt, az igaz; de ez csak a szerencse dolga. Sokszor éndem itt a megye székhelyén ezt a sok ebédit fiskálit; a legtöbb ló-fut, mint va-

lami gabona-cenzál. Majdnem kötéllal kell fogniok a klienseket, hogy megélhesenek. Az ilyen ügyvédekésből bizony nem kérnek.

— Van valami a dologban, apám. Rémségesen sokan ragynak. Iszonyu nagy a kenyérfosztás. De hát mit csináljak? A bírói pályára menjek? Isten tudja: hány esztendeig kellene albiróskodnom. Belekopaszodnám, míg talán törvénytészéki bíró lehetnék. Protekció nélkül nagyon bajos beüdülni ott is. Nekünk pedig nincsenek magas összeköttetéseink.

— Nincsenek. Azt nem is ajánlanám, hogy az igazságszolgáltatáshoz menj. Ott nem is igazi ur az ember. Hanem itt van a vármegye, a közigazgatás. Nézd meg: kivel cserél egy főszoigabíró! Az már igazi ur. Valóságos kiskirály a magajárásában. Nem volna kedved? Mit gondolsz?

— A' bizony nem volna rossz; de hát nehéz dolog ezt is kijárni.

Az öreg Bacsó kicsinylőleg legyintett a kezével és ravaszka mosolylyal nézett fiára.

— A manóba nehéz! Magunknak is van a vármegyében egy kis családi összeköttetésünk. A Bacsó-familia régi nemes-familia a vármegyében. Házasságok révén sógorságban vagyunk a félvármegyével. A másik felét is meg lehet hódítani házassággal. Csak neki kell indulni. Egy okos házasság többet ér, mint egy regiment tehetőség és tudomány. Ha akarod, komolyan foglalkozhatunk ezzel a kérdéssel.

Sirolin

A legkiválóbb tanácsok és orvosoktól mint hathatós szer:

nál ugymint idült bronchitis, számarhurut influenza után

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajai-

és különösen lábbadozóknál

ajánlatuk. — Emeli az étvágyat, eltávolítja a köhögést és a köpetet és meggyógyítja az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-tárakban üvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti cséggel legyen ellátva.

Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Politikai Szemle.

Trónbeszéd. — Külügyminiszeri exposé.

— Saját tudósítónktól.

A politikai érdeklődés, amelyet az absztrakció végnélküli kinos látványa már-már csiréjában ölt meg, e héten: a trónbeszéd és a külügyminiszeri exposé összpontosult.

A trónbeszéd egy körvonalozható:

A béke alapjai a régiok maradtak, de garanciái mégis szaporodtak. A hármass szövetséget a múlt évben megújították; az orosz birodalommal való szoros egyetértést, mely a balkánfélszigeti eseményekre vonatkozik, a kormányok melegen ápolják és a status quo fenntartását célzó törekvéseket a többi hatalmak támogatják. Hogy ebben az egyetértésben mily erő van, azt mutatja az a körülmény, hogy a macedóniai fölkelés dacára minden konfliktus elkerült, és a hatalmak reformtörekvései ugyancsak a fölkelés dacára a megvalósuláshoz közelednek és remélhetőleg meg fogják teremni a várt gyümölcsöket. A többi hatalmakhoz való vonatkozásukat bizalommal teljeseknek mondja a trónbeszéd. Bevezető részében megemlékszik a trónbeszéd XIII. Leó pápa, a katolikus: gyház fejének elhunytáról is. Ő Felsége ezzel bizonyára szigorúan vallásos lelke egyik követelményének tett eleget és nem csupán a katolikus világ fogja méltányolni a kegyelet és szép vonásait. Szokatlan finom érzéssel érinti a Szerbiában történt eseményeket. A közös miniszterek követeléseire vonatkozó rész konstatálja, hogy különösen a hadügyi kormány az utolsó évi összegek keretében tartotta magát követeléseivel, ami bizonynyal egyszerűsíteni és rövidebbre szabni fogja a tanácskozsokat. Figyelemmel volt a hadügyi kormány az általános gazdasági helyzetre és köszönetet érdemel azért, hogy nem hozta a delegációt abba a helyzetbe, hogy komolyan kelljen támadnia az előterjesztéseket.

Goluchowski gróf külügyminiszeri exposéjában nagy helyet töltöttek be a macedóniai zavarokra vonatkozó fejtegetések. Erősen nyilatkozik a bulgár tevékenység ellen, amelynek — mint beavatott fővárosi politikai körökből értesülünk — meg lesz a kellő hatása. Elismerést vívott ki magának a belügyminiszer a szerbiai események a pápa választás és a retógorról tett diplomatikus finomság nyilatkozataival. — A külügyi exposéból általában oly benyomást nyerünk mintha egy jól ápolott régi párkba lépünk, melyben a növénycsoportok bevált rendszer szerint vannak beosztva, az utak szimmetrikusan ki vannak mérve és a virágágyak a legtisztábban vannak tartva.

× A katonák szabadságolása. A hadsereg rendeleti közlönye a közös hadügyminiszeriumnak e hó 15-én kelt rendeletét közli a legidősebb évfolyam legénységére egy részének állandó szabadságolása tárgyában ama csapatoknál és intézeteknél, a melyek egészben vagy részben a magyar korona országaiból egyszültek ki. A nem a megszállott területen és déli Dalmáciában elhelyezett gyalogsági, vadász, egészségügyi, élelmezési és ruhakezelő katonai csapatoknál és a haditengerészeknél a még tényleges szolgálathoz álló legénység egész terjedelmében állandóan szabadságolható. A lovasság és tüzérség lovasútegosztálya, valamint a vonatcsapat és a menéskar, valamint a megszállott területen és déli Dalmáciában elhelyezett csapatok és intézetek tekintetében ez idő szerint még nem tehető intézkedés a szabadságolásra nézve. Az összes többi csapatoknál és intézeteknél a szabadságolás egyelőre csak abban a terjedelemben eszközölendő, amint a legutóbbi három sorozási évfolyam számfeletti és kevésbé alkalmas védőköteleseiben megfelelő pótlás forog fenn. Szüksége a szabadságolás általánosan december 20-án történik és csupán a következő esetekben december 31-én: A tábori tüzérségnél a szabadságolásra kerülő hajtótűzterek tekintetében a menyinyben ezt a csapatparancsnokok feltétlenül szükségesnek tartják. Az egészségügyi csapatnál a csapatparancsnokok rendelkezéséhez képest, a ruhakezelőintézetnél és az élelmezési szakban a katonai területi parancsnokság utasításához képest.

Törvényhatósági közgyűlés.

Zalaegerszeg, dec. 17.

Amint már a „Zala” csütörtöki számában jeleztük, a vármegye törvényhatósága hétfőn közgyűlést tartott. A közgyűlésnek két kiemelkedő novumuma volt: Tisza István gróf miniszterelnök urnak kormányra lépése, amelyet a néppártiak akciója miatt a vármegye közönsége egyszerűen tudomásul vett. — Ezzel kapcsolatban hangosán korportálják a hírt, hogy vármegyénk főispánja Jankovich László gróf beadt lemondását. Az Újság című új politikai napilap értesülése szerint Hertendy Ferenc országgyűlési képviselő Zala vármegye főispánjává nevezték ki. Hertendy a tapolcai kerületet képviseli. A megyei közéletnek egyik nagy tiszteletnek örvendő vezérére. Elnöke a Zala megyei Gazdasági Egyesületnek.

A másik kiemelkedő dolog: Csák Árpád dr. kibuktatása. Kibuktatásáról így ír a Magyar Paizs:

„Gróf Jankovich László főispán 10 óra tájt megnyitja az ülést. A teremben mint Nagy Sándor macedónjainak a falánsza a perzsákkal szemben. Ember ember mellett. S a karzat rogyásig. Alig lehet befurakodni. Épen szavaznak. Mert egyéb tárgy alig lelkesíti az embereket. Pedig egyéb tárgy is van, száznál több. Csüggedt arcu embereket alig lehet látni. Megbukunk! modja szomorúan egyik is, másik is. jobbra is, balra is. Odább furakodom egy lépéssel, megint csak ezt hallom. Egy könyök vágással balra, egygyel jobbra csinállok utat. »Szégyen, gyalázat!« Megbukunk, mondják jobbról is balról is. Hogy, hogy? Hát ki csatázik? Skublics Odön csatázik Csák Árpáddal, a keszthelyi szolgabíró-sáért. Hát ne engedjék, hogy megbukjunk. Nem ám! mondja az ötödik lépésnél egy ötödik csoport; de látod a nyílt szavazást. Látod, Csáknak nincsenek nagy családú atyafiai. S a Skublics családnak milyen nagy hálozta van! ráadásul most veszi feleségül a gazdag főúrnak a leányát, a házát még nagyobb lesz. Látod, hogy őrt állanak a szavazásnál! Beljebb hatolok s megint hallom a nótát: »Szégyen, gyalázat! Megbukik Csák Árpád!« Jézus-Mária! Hát mindenki sajnálja Csák Árpádot s mégis megbuktatják! Ezt én nem értem. De értjük mi. Mondják a választók. És csakngyan megbukott 46 szavazattal.

— Kíváncsiak lehetünk, hogy vajjon mi lesz azokkal, akik nyíltan Csák Árpádra szavaztak? Vajjon felakasztják őket? A választás kihirdetése elég érdekes volt. Az elnök kihirdeti az eredményt, hogy megvan választva dr. Skublics Odön. »Ejjen dr. — Csák Árpád!« Volt rá a felelet. És egy hang sem éljenzi a megválasztottat. Ez is érthetetlennek tűnik fel. — A laikus előtt. — A többi ügy, kivéve a kormányra lépési határozatot, amelyről már írtunk e helyen, a közgyűlés kisebb érdeklődéssel folyt le. Az árvaszéki jegyzői állásra egyhangulag Fangler Bélát választották. — A közigazgatási-bizottsági tagok közül ez év végén kilépendő: Eperjess Sándor, dr. Gyömörey Vince, Hertendy Ferenc, Koller István és Ziegler Kálmán. Újra megválasztották mind az ötöt. — A központi választmányba a szentgróti választó kerületből Bezzeredy László meghalt helyébe Illés Rafael türjei plébánost választották. — Az igazoló

— Hogyan? Arra gondolsz, hogy én házasság-jam meg?

— Természetes

— Mire? Reményeimre?

— Persze, hogy a reményeidre! Édes fiam, nem hiába: még csak az imént kerültél ki az iskolából; nem ismered még a gyakorlati életet. Nem hallottad már akárhányszor mondani, hogy X. vagy Y. reményteljes fiatalember. Nagy tőke, édes fiam, az a reményteljesség a lányos papák és mamák szemében. Az a „reményteljes” jelző azt fejezi ki, hogy a legelőkelőbb lányos házak nyitva vannak előtted; mindenütt szívesen látnak; mindenütt becéznek, mint afféle drága semmi, a kiből minden lehet még; aki előtt nyitva van az élet; akit lehet vinni, tolni, lökni, lödítani előre; szóval egy alkalmas medium vagy ad Parnassum. Ehhez a reményteljességhez pedig nem kell más, csak egy akármilyen diploma és fiatalság. Ha még egyéb is van, annál jobb. Például te a mellett, hogy diplomás fiatalember vagy, még nemese is vagy. Van prédikátumod, még pedig dupla.

Most meg a fiatal Bacsó legyintett kicsinylőleg a kezével és gunyos mosollyal mondta:

— Ugyan, édes apám, melyik okos ember adva amit manapság az eléfélével társaságokra!

— Öcskaság? No lásd! A demokratságodból már nagyon sokat kell engedned. ha a vármegyénél akarod keresni szerencsédet. Első dolog az legyen, hogy csináltass vagy ezer darab vizitkártyát: plitéri és bacsófáti dr. Bacsó Béla, ügyvéd.

— Kérlek, édes apám, miért ajánlasz nekem olyat, amit magad sohasem cselekedtél, mert demokratsuk elveiddel ellenkezett.

— Persze nem cselekedtem, mert sohasem akartam főszolgabíró lenni. Ha akartam volna, ne félj: olyan címeres vizitkártyákat csináltattam

volna, hogy — no! Mert ne hidd ám, édes fiam, hogy azok a derék uribárataink akik olyan erősen dobálóznak tősztozás közben a f-hér asztalnál, még alkalom után a zűd asztalnál is, mind afféle verbális demokraták. Fendé azok! Valamennyinek ott fityeg a nemesi címere, meg a prédikátuma a vizitkártyáján. Akinek nincs se címere, se prédikátuma, az egyebek híjján egy ötágú koronát bigyesztet oda. Ki az ötágú firtatja, hogy dukál-e neki vagy sem? Azért hát csak fogadd el tanácsomat: csináltass címeres, dupla prédikátumos vizitkártyákat! Azután menj, mint kész ember, vizitelni és bánj bőkezűen a vizitkártyáddal! Majd meglátod hogy néhány nap alatt legalább is három fejjel magasabba nősz az előkelő társaságbeliek szemében. A jövődet illetőleg nagyon keveset kell beszélned. Kikérdeznék majd a mamák, meg a papák. Csak felelned kell. Csak ki kell mondanod hogy a közigazgatási pályán öhajtanál érvényesülni. A többi már nem lesz a te dolgod. Abban a pillanatban minden lányos papa és mama szívében megcsendül a jövő zenéje, a remény; és te ugy állasz előttük, mint reménybeli alispán vagy főispán. Főkarónak itt is, ott is. A lányos és nem lányos házak egyaránt. Egyik helyen reményteljes vő, a másik helyen reményteljes sógort iparkodnak fogni benned. — Szóval: becézett ember léssz, akit — ha lehetne — husz féltépnének, hogy mindegyiknek jusson belőled egy-egy sógor vagy vő. Mivel azonban majd te a jó isten ótalmá alatt mégis csak egy darabban maradsz, valahol szépen meg fogsz akadni; valahol becsúszkász egy barna vagy szőke leány hálójában. A papa, meg a mama észreveszik. Te majd kellő formák szerint nyilatkozol. Jogod van hozzá, mert — bár nincs semmi jövődemed, vagy csak igen csekély — reményteljes fiatalember vagy. Hogy diszes, reményteljes

állásod is legyen, az már a család összeköttetés dolga. Ha nincs üres állás hát csinálnak Füstre való már az a vármegye, amelyikben két érdekelte nemesi családnak akkora hatalma nincsen, hogy megcsináljon egy öhajtott házasságot. Megmozdul majd a Bacsó családnak minden szegről-végről való atyafisága, meg azé a még ismeretlen nemesi családé is, és te egy szép napon csak arra viradsz, hogy beleszeppentél egy vármegyeyi zsiros kiskirályságba. Nos, mit szólsz hozzá, Béla fiam?

A fiatal Bacsó gondolatokba mélyedten, réveteg szemekkel nézett maga elé, valami keserű mosollyal járszadozott az ajkai körül.

Az apa fűrkéző szemekkel nézte, mintha gondolatait akarta volna leolvasni homlokáról. Végre megszokta fia hallgatását, fölkel a karosszékéből és odament hozzá, vállára tette kezét.

— Nagyon sokat ne gondolkozzál a dolog felett. Afféle naiv, ideális gondolatokat ne hánytorgass agyadban; mert manapság már az ideális gondolkodó ember: bolond ember. Az élettel okosan megismerkedni csak úgy lehet, a hogy én eléd tartam. Ha ugy szerződsz, akkor még megmenetheted magad számára a hatalmas ősi bírtok maradványát is. Bár volna tehermentes még leg-alább ez a maradvány; akkor azt mondanám, hogy légy teljesen független ur, mint én voltam. De így nem adhattam, nem adhatok más utra-valóul, mint azt a tanácsot, hogy az előmondott módon köss atyafiságot az egész vármegyével.

Bacsó Béla fölkel a pamlagról; nyugot ujjtöködött; cigarettája csukáját beledobta a hamutartóba, azután lassu, lomha lépésekkel ment az íróasztalához.

Levelet írt a megye székhelyére, Lenyomt. egy tiszta papírra nemesi címérére, fölírta kettős prédikátumát — és megrendelte a vizitkártyákat

választmány elnöke Hajik István lett, tagjai: Boschán Gyula, Csutor János, dr. Czinder István, Czukelter Lajos, Fischer László, Odor Géza, s dr. Szigethy Elemér. — A megyei pénzek a postatakarépkéntárba, a gyámpénztár pénzkészlete pedig az orsz. közp. hitelszövetkezetbe helyeztetnek el gyűmölcsösökre.

Megállapították, hogy katonaszállásoláspótadó esik a házbér és házosztályadó minden koronájára 4 fillér, a többi egyenes adóknak minden koronájára 5 fillér. — Vasuti pótadó címre esik az állami egyenes adók után 2,5%. — *Darányi, Wlassics és Kolozsvár* távozott miniszterek iránt elismerő köszönetét fejezte ki a megye határos működésükért. — A többi apró ügy érdeklődés nélküli tárgyalásban részesült.

Az építésügyi szabályrendeletéről.

III.

Járdák. — Csatornázás. — Észrevétel a „Zala” karácsonyi számában.

Nagykanizsa, dec. 16.

A tervezetnek legfontosabb része: a járdáról és a csatornázásról szóló fejezet. Fontosságához mérten szörszerűt ideiglatjuk.

»A házak előtti járdának elkészítése és fenntartása, a 15. §-ban említett esetet kivéve (hogy mit tartalmaz ez arra még visszatérünk) — a háztulajdonosok kötelessége. A járdák az I. és II. övezetben e szabályrendelet életbeléptétől számított öt év alatt aszfaltozandók; az I.—V. közigazgatási kerület többi övezetében pedig amennyiben még nem létesítették volna azonnal, míg a VI.—VII. közigazgatási kerületnek IV. övezetében tartozórészeiben három év alatt téglaával burkolandók. Ha e kötelezettség teljesítését a háztulajdonosok elmulasztanák azt veszélyük és költségükre a városi tanács fogja eszközölni s a felmerült kiadásokat rajtuk közigazgatási végrehajtás útján megvenni. A járdák jókarba hozatát amennyiben azok a felhívástól számított 15 nap alatt helyre nem hozhatók a tulajdonosok költségére szintén a v. tanács fogja eszközölni. Hogy a fentiekben kívül, mely övezetbeli utcák, terek vagy utca szakaszok láttassanak el aszfalt vagy tégla járdával, azt a városi képviselőtestület esetéről állapítja meg. A járdák szélességét és fekszinét mindaddig, míg az erre vonatkozó és a képviselőtestület jóváhagyása alá bocsátandó általános szabályozási tervék ellenem késszül, a városi tanács az építési-bizottság javaslata alapján határozza meg, minél fogva a ki-tűzés a tanácsnál kérelmezendő. Ha valamely beépített utcának és járdának lejtésének közérdekből vagy szabályozási tekintetből megváltoztatni és a kocsi- és gyalog ut magasabbra vagy mélyebbre fektetett határozatokat akkor az ott fekvő telkek- és épületek tulajdonosai az ebből következő épületi változások, nevezetesen: kapu, boltok vagy egyéb bejárásnak, lépcsőknek, pince ablakok és pincének stb. átalakítását kárpótlás nélkül tartoznak eszközölni.

A csatornázásról így szól a tervezet:

»Ha valamely utca háztulajdonosainak kétharmada, kik birtokuk utcai vonalának hossza szerint lesznek számbaveendő, utcájuk alagsatornázását kéri a hatóságnál, vagy ha a hatóság ezen alagsatorna építését szükségesnek tartaná, ily esetben az alagsatorna építése elrendelendő. Ha valamely csatorna építése elrendeltetik, az mindenkor az előzetesen készített terv alapján a város által és ugyancsak általa előlegezett költség hajtatik végre. Ezen költséghez a város 1/3 részben, 1/3 részben pedig a háztulajdonosok hozzájárulni tartoznak. Oly utcákban, hol alag csatorna létezik, tartoznak a háztulajdonosok csapadék és udvari vizeiket 1/3 év alatt bevezettetni és a házi bevezetéseket saját költségükön elkészíteni. Nyílt utcai árkok, valamint kövezett vízvezetők készítése és fenntartása a háztulajdonosokat terheli.

Pontos része ez a tervezetnek, melylyel karácsonyi számunkban bővebben foglalkozunk.

(Folyt. köv.)

„ZALA”

Politikai lap. — Megjelenik csütörtökön és vasárnap.

Zalavármegyében egyedüli kétszoros megjelenő politikai lap.

1904. január 1-ével

— új előfizetést nyitunk lapunkra. —

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor.

Félévre 6 „

Negyedévre 3 „

MUTATVÁNSZÁMOT INGYEN KÜLDÜNK.

A „ZALA” három évtizedes múltja lesz a jövőben is utmutató lapunk irányára: Küzdeni minden igaz ügyért, amely a hazának hasznára van, legyen az az ügy helyi, megyei, vagy országos érdek.

Politikai zászlónkon a szabadelvűség jelzava lobog. A szabadelvű eszmékért küzdünk kis erőnkkel. A nemzeti vívmányokért vívott harc erkölcsi alapját sohasem kisínnyeltük. A cél igazságosnak tartottuk. Ellenben elfeltűnt az eszköz, mely nem célravezető, nem helyeseltük a végtelen harcot, amely nem idősebb.

A társadalom egységesítése főtevése a „Zala”-nak. Ezért buzgalkodunk lankadatlanul. — Nem csüggedünk, mert hisz erőnk meggyőző, kétségeinket eloszlatja, bátorságunkat ébren tartja az eszmé hatalma, amely kihirdetve önmaga indul küzdeni az igazságért, míg el nem érkezik a diadal napja, mikor a tudás és értelem teljes világosságában az Igazság és Szeretet foglalják el birodalmukat.

Tollunkat vezérli: az igazság, pártatlanság és egyszerűség. Tárcairovatunk: kritikailag jól megrostált, bő, gazdag és változatos.

Hirrovatunk jellege: Minden eseményről sokat, pontosan és gyorsan. Ezt a rovatot szolgálja lelkesen a „ZALA” tudósítógárdája.

Ez a „Zala” programja és előfizetési felhívása. Ezért akar tovább munkálkodni a „Zala” szerkesztősége, amely csak akkor lesz kivihető, ha lapunk tisztelt előfizetői ezután is megmaradnak anyagi és erkölcsi pártolóink sorában és arra törekednek, hogy a „Zala” előfizetői gárdája új előfizetőkkel szaporodjék.

A „ZALA”

szerkesztősége és kiadóhivatala
Nagykanizsa, Városház-palota.

Keszthelyi levél.

Báli előhangok. — Nyomdász sztrájk. — Politikai lap Keszthelyen. — Népkönyha. — Szolgabíró választás. — Csak Árpád dr. kibuktatásáról.

Keszthely, december 17.

Lázás sürgés-forgás támad most a varrodákban, mert a bál szezon közeledtével »postamunka» van. A sápadtarcu leány kezében gyorsan mozog a tű s önfeláldozó tekintettel dolgozik a finom drága selyemszöveten, melyet egy-egy uri liliumtermetre szab, és igyekszik azt a szekánt amazon tetszése szerint alakítani.

Báli lesz. Mulatnak és táncolnak. Megnyílnak Keszthely báltermei és végiglejtene a fiatalok boldogan.

»Mint mindenütt, úgy itt is társadalmi állása szerint választja ki magának mindenki azt a mulatságot, melyben részt akar venni. Jól sikerült mulatságot tart elég gyakran a Kereskedő- és Iparos-Egylet, mely jövőü írók allegorizálni a választást a közönségnek. És most nagy az érdeklődés a Nőegylet fényesnek ígérkező bálja iránt, melyben a négy évszakot és külön a tizenkét hónapot fogják allegorizálni a hölgyek. Nem marad el természetesen a főgyimnasiunai ifjúság concertje sem. Szóval mulatságban nem lesz hiány és vigan telnek el a téli esték is.

Egyik helybeli nyomdában sztrájkolnak a munkások. Őket nem a báli előkészületek hangolják fel, hanem a tél viszontagságos napjai hangolják le. — A nyomdászok között mozgalom indult meg, hogy írásba foglalt kívánalmaik teljesítésére bírják a munkaadókat. Az egyik nyomda tulajdonosa megtagadta kérésüket, s a munkások kimondták a sztrájkot, azaz nem dolgoznak. Ebből mindkét félnek kára van. — A munkaadó nem tudja elvállalt kötelezettségét teljesíteni a munkás pedig kenyér nélkül marad s kétséges: vajjon talál-e keresetet a tére, hogy magát, vagy családját fentarthassa a téli napokban. Annyi bizonyos, hogy a munkaadónak szüksége van kipróbált, megbízható munkásaira. És ha a többi nyomdajajdonos megadta a követelést a munkásoknak, — megadta, mert a szedők rendkívül hatalmas és ügyesen szervezett szövetségévé, nem akarta felvenni a bérharcot, — úgy nem célszerű a kérés teljesítése elől kitérni.

Acsendes Keszthelyen sztrájkolnak. — Egyfelől bálkérdés, másfelől kenyér kérdés.

Nevezetes változás történt a keszthelyi sabbatban. A »Balatonvidék» politikai hetilappá vedlett át. Szép társadalmi érettségről tanuskodik az a tény, hogy ily kevés lakosságvárosában politikai lap is megjelenjék, de a jövőü hirlap nivójára csak akkor emelkedik, ha az a köznek szolgál, s felekezeti kérdések előretelése és keresztény szocialista elvek hirdetésével azonban csak ront a tekintélyen. Mert éppen a szocializmust hirdető előtt ledőlnek a felekezeti válaszfalak és megbolygatják egyöntetűségüket a ferde elvek hirdetése. A cél tehát, melyért küzdeni e politikai lap akar, működésének kezdetét sem terelte a helyes utra, melylyel a társadalmat szolgálni akarja.

Báli előhangok nyitották meg leveletem és a sorsüldözötték hálaimájával fejezem azt be, akik félelem nélkül tekintenek a téli napok elé, mert van rájuk gondja a jó szíveknek. Az irgalmas nővérek zárdájának humanus intézkedéséről tanuskodik az a népkönyha, ahova a szegénysorsú gyermekek járnak el a jó szívek által nyújtott táplálékért. — A gyermek életkedve nem csökken s a szülőt megszabadítják a fájó érzéstől, hogy gyermekük éhséget, nélkülözéseket szenvedjen. Gondoskodnak részükre meleg ruháról és táplálékról, melynek jutalma, az elismerés és a fohász, mely megannyi szívről száll fel értük az ég urához.

Nem tehetem még le a tollat. Megragadta figyelmemet e szó: elismerés. Hát ilyen is van? Mi keszthelyiek azt hisszük: nincs. Legalább Zalavármegyében nincs.

Volt Keszthelynek egy javakorát a törvényhatósági közigazgatás szolgálatában eltöltött férfiak, aki 10 éve már, hogy mindig becsületesen, ügybuzgóan és általános meglegedésre töltötte be helyét a megyében. Csak Árpád dr.

Legolesőbb

bévasárlási forrás!

Férfi- és gyermekruha, cipő- és kalaprahtár a legnagyobb választékban,

legjobb minőségben, legmérsékeltebb áron

Uj. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

is beküldhetők

— **Behívott póttartálosok.** Most már lehetetlen, hogy karácsonyra haza küldjék a három évet kiszolgált katonákat, épúgy *elmaradhatatlan a póttartálosok behívása.* Az utonjavaslatot elintézni most már karácsonyig nem lehet és így a kiszolgált katonákat december 31-én bocsátják el, amikor azokat továbbra bent tartani nem lehet. A póttartálosok behívásával a katonai vezetőség tekintettel volt arra, mily nehézséggel jár a póttartálosokat most hívni be szolgálatba és azért csakis oly mérvben egészítik ki velők az ezredeket, hogy a rendes szolgálat fönnakadást ne szenvedjen. A kik most teljesítenek hat heti szolgálatot, azoknak elengedik a nyári gyakorlatot, ami a falusi emberekre akkor ép oly kellemes lesz, mint a milyen kellemetlen, hogy most télvíz idején szakadnak el a házi tüzhelytől, a mitől bizohy megkímélhették volna katonáinkat a pót-obstruccionnal, melynek most már igazán semmi értelme nincsen.

— **Új felvételi szabályzat a gazdasági tanintézeteknél.** A magy. kir. földmívelésügyi miniszter a m. kir. gazdasági tanintézetek részére kiadott szervezeti rend és fegyelmi szabályzat 4. §-át, mely felvételi előképzésű a VI. középfiskolai osztály elvégzését írja elő, oda módosította, hogy 1904. évi október hó 1-től kezdve, csak VII. gymnasiumi, vagy VII. reáliskolai osztály, vagy a felsőbb kereskedelmi iskola egész tanfolyamát végzett tanulók vétetnek fel a m. kir. gazdasági tanintézetek 1-ső évfolyamára.

— **Hol van a legszigorubb tűzrendészet.** K-m dunamenti városban a minap leégett egy üzlet, a hol villamos világítás van bevezetve. A másnap megejtett hatósági tűzrendészeti vizsgálat a tűz okául a »Villamos rövid zárlatot« jelentette ki. A város rendőrfőkapitánya, — energikus fiatal ember, — azonnal szigorú rendeletet adott ki, melyben nagy pénzbürség beajánlása mellett a közönséget a »rövid zárlat«-nak világítási célokra való használatától egyszer s mindenkorra eltiltotta.

— **1900 augusztus 9-én** a strassburgi Dr. Jessen E. egy Párisban tartott kitűnő előadásra rámutatott az ésszerű fog- és szájalaplás fontosságára. — Többek között kifejtette, hogy a fogak gondos ápolása elejét veszi a különböző bajoknak és az emberiség érdekében okvetlenül szükséges ezt általában ismertetni. Egészséges fogak által elérjük, hogy a gyomor rendszeren működik, miáltal jól lehet táplálkozni és így az egészség fenntartható és ismét helyreállítható. Mint kitűnő fogtisztító és épségben-tartó szer a fogak és szájalaplására ajánlható a Sarg-féle Kalodont, mely egészségügyi tulajdonságainál fogva rövid idő alatt mindenütt nélkülözhetetlen toiletticiknek bizonyult.

— **Tűz.** Levelezőnk írja: *Braun* Fülöp zalaegerszegi kereskedő folyó hó 17-én üzletéből rövid időre eltávozván, üzletének ajtaját három gyermekre rázárta. Mialatt az apa távol volt, az üzlet kályhájából egy darab tűz kiesett, a melyet az üzletbe zárt gyermekek a sarokba dobtak, ahol sok rongy és papír hevert. A felhalmozott égő anyag az oda dobott tűztől lángra lobbant. A megrémült gyermekek kiabálására a járókelők figyelmessé lettek, be-törték az üzlet ajtaját s a gyermekeket onnan kivitték. A tüzet hamar eloltották.

Szerkesztői üzenetek.

— **F. B. Budapest.** Találóból címet misem találtunk. A karácsonyi számban közöljük. — Nagyon köszönjük. Szíves üdvözlét legmelegebben viszonzzuk.

Törvényszéki Csarnok.

§§ **Hárman valának együtt.** Nem Garay obsitos alakjairól lesz itt szó. A három alábbi nem költemény-hős. Ők prózai hősök: utazó zsebtolvajok. Hárman valának együtt: Friedmann, Horváth és Bischoff. Kitűnő típusok, büntetett előélettel. A »három« csipett magának »pasast.« Véletlenül éppen Garainak hívták; földműves ember Szentjakabon. Megcsip-ták — és lecsipték: az erszényt a nyakáról. A helybeli törvényszék elé kerültek. A notórius alakok mindig vidám derűvel szokták bevonni a tárgyaló terem komor levegőjét. Így volt most is. Kezdődött azmal, hogy a »három« adta az előkelőt és ismeretlent. Nem akarták egymásban felismerni a jóbarátot, a »brudert.«

— Nem ismerjük egymást, — hangzottak a tárgyalás során.

— Hogyan kerültek össze? — kérdezte őket a tárgyalást vezető elnök.

— Véletlenül, — felelték komoly ábrázattal.

Friedmann sirt. Gondolatában a Jehovát hívta segítségül. »Ó nem bűnös.« — Bischoff ordított. Szavaival a csillagokat kívánta elhomályosítani. Mert: »ő sem bűnös.« A harmadikat örnek kellett kivezetni a tárgyaló terem-ből: ordítva bizonyította igazát.

Később érezték, hogy »szorul a kapca.« Az elítélés már ott koválygott.

— Hát ártatlanul elleszünkítélve, — mondta az egyik rém-gonosz ábrázattal.

— Igen ártatlanul, — jegyezte meg mosolygva az elnök, — mi haragszunk a bácskaiakra. (Derűtlenség.) Látni, minek jöttek ide ily messzire?

A vádlott hallgat.

— Talán szabadjegyűk van és tanulmányozni jöttek erre a Balaton szépségeit?

— Igen, — jegyezte meg az utóbbról a ravasz vádlott, amire újból felhangzott az élénk derű.

— Tehát ezentul csak Siófokig menjen tanulmány-utra. Mert látja: mi haragszunk a bácskaiakra. (Derűtlenség.)

S a vádlottakat elítélték.

A tárgyalásról munkatársunk a következőket fejeinti:

Három fiatal, de szakmájukban nagy tapasztalattal bíró zsebmetsző állott e hó 14-én kir. törvényszékünk itéő tanácsa előtt, hogy számot adjanak arról a 420 koronáról, melyet Garai Gábor szentjakabi polgárembertől a nyár egyik estjén elemelek.

A lopás elkövetésének módja nem valóani szokatlan s ilyen világlátott zsebmetszők hírnevéhez nem is igen illett.

A három tettes, névszerint: Friedmann József 17 éves, budapesti illetőségű helynéküli pincér, Horváth János stanisicsi (bácsbodrog-megye) illetőségű, 20 éves állásnéküli rövid-áru-segéd és Bischoff Ádám 22 éves, szintén stanisicsi illetőségű szabósegéd, a régi sörházban levő korcsmában összeismerkedett Garai Jánossal s mikor észrevették, hogy a nyakában fűzőn lógzó zacskóban nagyobb mennyiségű papír-pénz van, azzal az ürüggyel, hogy a vasutára kikísérik, az utcára velemetk s mig Friedmann József a meglehetősen boros állapotban levő áldozatot karjánál tartotta, Horváth János gyufával kínálta meg s mig Garai a pipagyújtással volt elfoglalva: Horváth János a zacskót tartó fűzőt levágta s az így megkaparított pénzeszacskóval mind a hárman futásnak eredtek.

Bár a tetteseket még azon este sikerült kézrekeríteni, a 420 koronának már nyoma veszett s a tárgyalás napjáig sem sikerült kinyomozni annak hollétét.

Vádlottak, kik vizsgálati fogságban vannak, mindhármán tagadták, hogy Garai Gábort is-

mernék s hogy pénzt ők vették volna el. De tagadták azt is, hogy egymást ismernek s bár messze vidékről valók, a pusztá véletlen rovasára írták, hogy egy s ugyanazon időben és ugyanazon korcsmában találkoztak.

A tanuk a tett elkövetéséről magáról nem sokat tudtak mondani s leginkább csak azt bizonyították, hogy vádlottakat egymás társaságában, jó barátságban állóknak látták.

A nagy fáradságot, körültekintést és figyelmet igénylő tárgyalás eredményéhez képesta bíróság vádlottakat bűnösöknek találta s ezért Friedmann Józsefet két évi, Horváth Jánost s Bischoff Ádámot egyenkint két és fél évi szabadságvesztésre ítélte.

Vádlottak igen sulyosnak találván a büntetést, ez ellen úgy ők, mint védőik felebbzést jelentettek be.

A tárgyalást Tóth László kir. tszéki elnök vezette.

§§ **A postamester bűnyöge.** Hozján György volt tótszentmártoni, állásától felfüggesztett postamester ellen Kadya Imre tótszentmártoni plébános a kir. nkanizsai ügyészségnél feljelentést adott be, melyben nevezett többrendbeli hivatali sikkasztás büntetével és kétfrendbeli levéltitok megsértésének vétségével vádolja. A lefolytatott nyomozás és vizsgálat adatai alapján a kir. ügyészség vádiratot adott be Hozján György ellen, melyben öt nyolc alkalommal elkövetett hivatali sikkasztás miatt, egy rendbeli folytatolagos hivatali sikkasztás büntetében kérte bűnösnek kimutatni. A levéltitok megsértésének vétsége beleolvadt a hivatali sikkasztás sulyosabb minősítésébe.

Ez ügyben folyó évi december hó 16-án tartatott meg a főtárgyalás. Elnök: dr. Kiss István; tanácsstagok: Csesznák Miklós, Gyenes Sándor; jegyző: dr. Stolzer László; ügyész: dr. Hérich Tóth Lajos; védő: dr. Schwarz Adolf volt.

Vádlott a főtárgyaláson részint tagadta a sikkasztások elkövetését, részint azzal védekezett, hogy zilált anyagi viszonyai folytán izgatott szórakozott volt, hivatalát elhanyagolta és így történhetett meg, hogy egy-két nappal, néha egy-két héttel is később lett a pénz rendeltetési helyére elküldve vagy kifizetve.

Azt beismerte vádlott, hogy özv. Terbócz Emilné sz. Hierl Etelka által Halphen Mór címére utalványozott 16 korona 10 fillért nem továbbította; erre nézve azt állítja, hogy a feladás alkalmával, — bár bevételt adott róla, — nem vezette be a bevételi-naplóba és így teljesen feledésbe ment a dolog. Kárt azonban a feladó nem szenvedett, mert ellenértékűl és egyéb tartozásokért Terbócz Emilnének vádlott két képet adott, melyek 100 kor. értéket reprezentáltak.

A kir. törvényszék a vádlottat csak ezen egy rendbeli hivatali sikkasztás vétségében mondotta ki bűnösnek és ezért öt egy hónapi fogházra ítélte.

A többi nyolc eset közül öt esetet alóla kir. törvényszék vádlottat felmentette, részint azért, mert tagadásával szemben elegendő bizonyíték fel nem merült és mert az esetek némelyike elévült már, és részint kár nem lévén, az illetékes postaiszolgálatóság panaszt nem tett.

A levéltitok megsértésének vétsége és Kadya Imre, ugyszintén Visnics Tamás kárára állítólag elkövetett sikkasztás büntette miatt emelt vádat a kir. ügyész elejtette.

Az ítélet ellen kir. ügyész, vádlott és védő felebbzettek.

Közigazdaság.

— **A vetések állása és a mezőgazdasági állapot 1903. évi november hó 30-án.** (A m. kir. földmívelésügyi miniszterhez a gazdasági tudó-

A karácsonyi alkalmi vásár
leszállított árak mellett

Szenásy, Hoffmann és T^{sa}
selyemáruházban
Budapest, IV., Bácsi-utca 4.

novemb. 9-től december végéig tart, mely alkalommal

a következő áruk adatnak el feltűnő olcsó árak mellett:

Mintázott pangis és liberty	mtre 65 krtól kezdve
Sima liberty	75 " "
Szines csikos selyem	85 " "
Sima és schottisch lousing	1.15-től " "
Mintázott chine és lousing	1.20-tól " "
Mosóbárony minden színben	50 krtól " "
stb. stb.	

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

sitőktől beérkezett jelentések alapján.) November hó folyamán nagybőrra esős, hűvös, szeles és részben ködös időjárás uralkodott. Rövid ideig tartó havazás is volt, és így az ország minden részén a csapadék hiánya miatt a panaszok is megszűntek és mert az őszi ugarolás, szántás és vetéssel jobbra mindenütt elkészültek, a vetések országos átlagban jól keltek, sőt helyenkint megerősödve és bokrosodva várják a telet. A bő csapadék és ködös időjárás a nagy számban elszaporodott egerek tömeges pusztulását is maga után vonta, bár az ország nyugati részéből, főleg Fejér, Zala, Veszprém, Tolna és Baranya-vármegyékből még mindig egérkárokról érkeznek panaszok. Szórványosan a lóheréseket és lucernákat az egerek teljesen tönkretették és az őszi vetések egy részét is erősen megkárosították. A kedvező őszi időjárás hatása alatt azonban reményleni lehet, hogy a több helyen elég sokat szenvedett őszi vetések, amelyek most már szintén javulnak, helyre fognak állni és a tél viszontagságait is jól ki fogják bírni. Általában az őszi vetések, — a megmaradt repcevetésekkel együtt — kielégítően és jól állnak, többnyire üde zöld színűek. A gazdasági munkálatok az utóbbi napok bő esőzése miatt többnyire csak a házi teendőkre és erdei munkára szorítkoztak. A külső gazdasági munkálatok csekély kivételektől eltekintve, mindenfelé elég jókor befejeztettek; szórványosan ugyan a szőlőkben folyik a munka. A jószág néhol még mindig künn jár a réteken és legelőkön, nagybőrra azonban már az istállókra szorult. Száraz, szálas takarmányműek és szalmafélékben nincsen hiány.

Irodalom.

„Költők Világa.” Ez lesz a címe annak az anthológiának, melyet Baboss László nagykanizsai ügyvéd írt és ad ki. Két kötetből fog állni. Az elsőben („Parnasszus”) a klasszikus, a másodikban („Helikon”) a korszerű költőket ismerteti meg az egész világ-irodalmából. Egy-egy kötet ára 4 korona. Elsőben a „Parnasszus” jelenik meg, mely 15—16 ives lesz; ezt rövid idő múlva követi a „Helikon.” Az előfizetési pénzek december 30-ig küldendők az író címére (Nagykanizsa, Báthory-utca 12.)

— Svájci kritika Veöreös Jenő könyvéről. A napokban német nyelven is megjelent „Nemzeti könyv” a külföldnek érdeklődését kezdő felkelteni; már is Svájcban egyik legnagyobb lapja, a Genfben megjelenő „La Tribune de Genève” a december 10-én megjelent számában, a következő bírálatot írja: „A könyv buzgó hazafiasággal, a történelem és törvényszövegek megvilágosítása mellett, vizsgálja Magyarországban az annyira különleges helyzetét. Visszaköveteli a nemzeti jogokat, önkormányzatot, függetlenségét nem csak a koronától, hanem a bécsi kormánytól is. Ebben a nevezetes munkában megtaláljuk a törvények, szabályok stb. szövegét, melyet a Habsburg dynastia 350 év óta szentesített. A szerző Kossuth-párti s álláspontját csodálattal méltó világossággal és hasonlíthatatlan tanulsággal védi meg. Nincs fecsegés ebben a könyvben, nincs haszontalan szó, de a tartalom megcáfolhatatlan. Veöreös Jenő könyve egy igen hasznos vade mecum azoknak, kik a folyton feledendő osztrák-magyar összeütközést tanulmányozzák.”

— Érdekes könyvtár című új könyvalaku szépirodalmi folyóirat első (karácsonyi) száma díszes kiállításban, tetszetős alakban, szokatlannal kiváló tartalommal jelent meg. Tartalma közül kiemelendők Mikszáth Kálmán, a ki-tűnő elbeszélőnek „Batyus zsidó lánya” és

„Pletyka” című rendkívül érdekes novellái. Ezenkívül gazdag rejtvénypályázati rovat, ismeretterjesztő apróságok stb. teszik a 64 oldalra terjedő füzet tartalmát. A lap előfizetési ára negyedévre 1 korona, mely összeg az „Erdekes Könyvtár” kiadóhivatalába (VIII., József-körút 65.) küldendő.

Nyiltér.

Borivóknak, kik a bort nagyvívóval szórakoztatni, mindegyiküknek egy MATTONI-FELE GIESSHÜBLER szőlőföldet ajánlunk. E víz közömbösíti a bort és az italnak feletté kel emet, ingerlő melléklet ad, annélkül, hogy azt felkötve tartaná.

MERCUR váltóüzleti részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCA 3. sz.

vesz és elad vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, özsden nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden egyéb értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdégyekben szokásos felvilágosítással ingyen szolgál. BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET. A m. kir. szab. osztályos-játék főfelügyelőhelye. Sorsjegyek csekély havi részletfizetése, előlege sorsjegytársaságok. Sorsjegybiztosítás: legolcsóbb díjszabás kivanatra bementve. Rövid levelezim: MERCUR, Budapest, FÜRDŐ-UTCA. Részvénytőke korona 1.000.000.

Kérjen csak

Sally & Károly-féle

FREDIN

Legjobb TISZTÍTÓSZER

minden színpőhöz sárga és fekete színben Különösen boxealf-oscarla, chevreux- és lakozipőhöz.

Bécs XI/1 1.

7501 tk. 993.

332—1

Árverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nkanizsai takarékpénztár által alapított önszegélyző szövetkezet végrehajthatónak, Nagy Sándor és neje verasztó Anna dióskáli lakos végrehajtást szenvedettek elleni 300 tőke, ennek 1902. évi október hó 11-ik napjától járó 6 3/4 % kamatai, a lejárt kamatok 6 1/4 % késedelmi kamatai; 20 kor. 75 fill. árverésére a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. trvszék területéhez tartozó s a dióskáli 64. sz. tjkvben + 5. hrsz. alatt felvett 374 koronára becsült ház udvarral, + 89/a. hrsz. alatt felvett s 108 koronára becsült szántóföld a telek végében, a + 183 a. hrsz. alatt felvett 9 koronára becsült törökcsapási dűlőben levő szántóföld a + 1885/2 hrsz. alatt felvett 42 koronára becsült ugyancsak a törökcsapási dűlőben levő szántóföld a + 1885/4 hrsz. alatt felvett s 112 koronára becsült kálihegyi szőlő, továbbá a dióskáli 715. sz. tjkvben + 1824 b hrsz. alatt felvett 9 koronára becsült törökcsapási szántóföld a + 1885/4 hrsz. alatt felvett 42 koronára becsült törökcsapási szántóföld s végül a + 4647/a hrsz. alatt felvett s 146 koronára becsült kálihegyi szőlő

1904. évi jan. hó 16. napján d. e. 10 órakor

Dióskál község házában megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 % -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. trvszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsán, 1903. évi szept. hó 14.

GÓZONY

kir. trvszék bíró

Ezen cognaknak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy az eredeti csomagolásban az a nevezett intézetben díjmentesen felvilágosíttassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

80—100

Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán

beszerezhetők:

A festőművészet remekei.

120 klasszikus festménynek hű kivitelű színes reprodukciója. Minden kép külön-külön passepartoutban. — Bevezető és szövegmagyarázattal ellátta Dr. Térey Gábor. Ára 6 díszes tokban 240. — Havi 12 korona részletre is kapható. — E gyűjteményből egyes részek és egyes képek is adhatók.

Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története.

Irt: Graetz György. 6 kötetben díszkötésben, több mint 800 művészes kivitelű rajzzal 70. — korona. — Havi 4 korona részletfizetés mellett.

A magyar nemzet története.

Irt: Szalay József és Baróti Lajos. 4 nagy negyedr. díszkötésben, 97 művelékkel és 1893 szöveg közé nyomott képpel. Ára 60. — kor. — Havi 4 korona részletfizetés és mellett.

sítőkől beérkezett jelentések alapján.) November hó folyamán nagybárra esős, hűvös, szeles és részben ködös időjárás uralkodott. Rövid ideig tartó havazás is volt, és így az ország minden részén a csapadék hiánya miatt a panaszok is megszűntek és mert az őszi ugarolás, szántás és vetéssel jobbra mindenütt elkészültek, a vetések országos átlagban jól kelték, sőt helyenkint megerősödve és bokrosodva várják a telet. A bős csapadék és ködös időjárás a nagy számban elszaporodott egerek tömeges pusztulását is maga után vonta, bár az ország nyugati részéből, főleg Fejér, Zala, Veszprém, Tolna és Baranya-vármegyéből még mindig egérkárokról érkeznek panaszok. Szórányosan a lóheréseket és lucernákat az egerek teljesen tönkretették és az őszi vetések egy részét is erősen megkárosították. A kedvező őszi időjárás hatása alatt azonban reményleni lehet, hogy a több helyen elég sokat szenvedett őszi vetések, amelyek most már szintén javulnak, helyre fognak állni és a tél viszontagságait is jól ki fogják bírni. Általában az őszi vetések, — a megmaradt repcevetésekkel együtt — kielégítően és jól állnak, többnyire üde zöld színűek. A gazdasági munkálatok az utóbbi napok bő esőzései miatt többnyire csakis a házi teendőkre és erdei munkára szorítkoztak. A külső gazdasági munkálatok csekély kivételével eltekintve, mindenfelé elég jókor befejeztettek; szórányosan ugyan a szőlőkben folyik a munka. A jószág néhol még mindig künn jár a réteken és legelőken, nagybárra azonban már az istállókra szorult. Száraz, szélcsendes takarmányneműek és szalmafélékben nincsen hiány.

Irodalom.

»Költők Világa.« Ez lesz a címe annak az anthológiának, melyet Baboss László nagykanizsai ügyvéd írt és ad ki. Két kötetből fog állni: Az elsőben (»Parnasszus«) a klasszikus, a másodikban (»Helikon«) a korszerű költőket ismerteti meg az egész világ-irodalmából. Egy-egy kötet ára 4 korona. Elsőben a »Parnasszus« jelenik meg, mely 15—16 ives lesz; ezt rövid idő múlva követi a »Helikon.« Az előfizetési pénzek december 30-ig küldendők az író címére (Nagykanizsa, Báthory-utca 12.)

— Svájci kritika Veöreös Jenő könyvéről. A napokban német nyelven is megjelent »Nemzeti könyv« a külföldnek érdeklődését kezd felkelteni; már is Svájcban egyik legnagyobb lapja, a Genfben megjelenő »La Tribune de Genève« a december 10-én megjelent számában, a következő bírálatot írja: »A könyv buzgó hazafiassággal, a történelem és törvényszövegek megvilágosítása mellett, vizsgálja Magyarországnak az annyira különleges helyzetét. Visszaköveteli a nemzeti jogokat, önkormányzatot, függetlenségét nem csak a koronától, hanem a bécsi kormánytól is. Ebben a nevezetes munkában megtaláljuk a törvények, szabályok stb. szövegét, melyet a Habsburg dynastia 350 év óta szentesített. A szerző Kossuth-párti álláspontját csodálatra méltó világossággal és hasonlíthatatlan tanultsággal védi meg. Nincs fecseges ebben a könyvben, nincs haszontalan szó, de a tartalom megcáfolhatatlan. Veöreös Jenő könyve egy igen hasznos vade-mecum azoknak, kik a folyton feléledő osztrák-magyar összeütközést tanulmányozzák.«

— Erdekös könyvtár című új könyvalaku szépirodalmi folyóirat első (karácsonyi) száma díszes kiállításban, tetszetős alakban, szokatlannul kiváló tartalommal jelent meg. Tartalma közül kiemelendők Mikszáth Kálmán, a kintünő elbeszélőnek »Bátyus zsidó lánya« és

»Pletyka« című rendkívül érdekes novellái. Ezenkívül gazdag rejtvénypályázati rovat, ismeretterjesztő apróságok stb. teszik a 64 oldalra terjedő füzet tartalmát. A lap előfizetési ára negyedévre 1 korona, mely összeg az »Erdekös Könyvtár« kiadóhivatalába (VIII. József-körút 65.) küldendő.

Nyíltér.

Borivóknak, kik a bort savanyvízzel keverik, azaz a bort savanyítják, mindenképpen ajánljuk a

MATTONI-FELE

GISSHÜBLER

SÁVANYÍTÓ-KÜT

ajánlatát. E víz közömbösíti a bort, azaz az italnak feleltet keletkező, ingerlő mellékhatást, aminekkel, hogy azt fokozza, fennáll.

MERCUR váltóüzleti részvénytársaság

BUDAPEST, V. Fürdő-utca 3. sz.

vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, özszen nem jegyzett papirokat

és azokra, valamint minden egyéb

értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdégyekben szakszerű felvilágosítással ingyen szolgál.

BANKOSZTÁLY. SORSJEGYOSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET

A m. kir. szab. osztályosor játék főelárusítóhelye.

Sorsjegyek csekély havi ráfizetése mellett, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legelőször díjazás kivételére bementve

Rövid levelezim: MERCUR, Budapest, FÜRDŐ-UTCA

Részvénytőke korona 1.000.000.

7501 tk. 903.

332—1

Árverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. trvszék mint tkvi hatóság közli, hogy a nkanizsai takarékpénztár által alapított önszegélyző szövetkezet végrehajtónak, Nagy Sándor és neje verasztó Anna dióskáli lakos végrehajtást szenvedettek elleni 300 tőke, ennek 1902. évi október hó 11-ik napjától járó 6 % kamatai, a lejárt kamatok 6 % késedelmi kamatai; 20 kor. 75 fill. árveréskezelmi s a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. trvszék területéhez tartozó s a dióskáli 64. sz. tjkvben + 5. hrsz. alatt felvett 374 koronára becsült ház udvarral, + 89/a. hrsz. alatt felvett s 108 koronára becsült szántóföld a telek végében, a + 183 4/a. hrsz. alatt felvett 9 koronára becsült törökcspási dűlőben levő szántóföld a + 1885/2 hrsz. alatt felvett 42 koronára becsült ugyancsak a törökcspási dűlőben levő szántóföld és a + 3980. hrsz. alatt felvett s 112 koronára becsült kálihegyi szőlő, továbbá a dióskáli 715. sz. tjkvben + 1824 b hrsz. alatt felvett 9 koronára becsült törökcspási szántóföld a + 1885/4 hrsz. alatt felvett 42 koronára becsült törökcspási szántóföld s végül a + 4647/a. hrsz. alatt felvett s 146 koronára becsült kálihegyi szőlő

1904. évi jan. hó 16. napján d. e. 10 órakor Dióskál község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltódtól kezéhez letenni.

A kir. trvszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsán, 1903. évi szept. hó 14.

GÓZONY

kir. trvszéki bíró

Kérjen csak
Sally & Kare-féle

FREDIN

Legjobb
TISZTÍTÓSZER
minden színpőhöz
sárga és fekete színben
Különösen boxcaff,
oscarla, chevreux- és
lakezipőhöz.
Bécs XVI 1.

Ezen cognacnak minden védője fel van jogosítva arra, hogy az eredeti csomagolásban az a nevezeti intézetben díjmentesen felvilágosítsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor, — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

80—100

Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán

beszerezhetők:

A festőművészet remekei.

120 klasszikus festménynek hű kivitelű színes reprodukciója. Minden kép külön-külön pásepartoutban. — Bevezetéssel és szövegmagyarázattal ellátta Dr. Térey Gábor. Ára 6 díszes tokban 240. — Havi 12 korona részletre is kapható. — E gyűjteményből egyes részek és egyes képek is adhatók.

Az 1848–49-iki magyar szabadságharc története.

Írta: Graetz György. 6 kötetben díszkötésben, több mint 800 művészes kivitelű rajzzal 70. — korona. — Havi 4 korona részletfizetés mellett.

A magyar nemzet története.

Írta: Szalay József és Baróti Lajos. 4 nagy negyedr. díszkötésben, 97 művelékkel és 1893 szöveg közé nyomott képpel. Ára 60. — kor. — Havi 4 korona részletfizetés és mellett.

— Naponta friss pörkölt kávé. —

MEZEY PÁL

fűszer, csemege és hentesáruk
kereskedése

Nagykanizsa, Fő-tér 1.

Ajánlom raktáramon levő elsőrendű áruimat u. m.:

Kitűnő zamatu kávé fajokat.

Tea a legnemesebb fajokkal vegyítve.

Déli gyümölcsök.

Kecskeméti gyümölcs kompotok.

Szegedi különlegességek stb.

Ramasetter-féle hadacsnyi borok egyedárusítása

1 literes és pintes üvegekben töltve.

Alkalmi estélyekre

gardinettek, felszeltek és halfélék

igen izléses kivitelben a legutányosabb árban.

Naponta friss bécsi kalbászok és felszeltek.

Oroszi Sándor udvari cukrász Desert,
teakenyereinek és különleges cukorkáinak egyed-
árusítása.

— Honi és külföldi sajtok —

HIRDETMEY.

A dióskáli róm. kath. hitközség egy új tanterem és tanító-lak építésére pályázatot hirdet. Kéretnek a vállalkozók, hogy az építési tervzet felvétele végett 1904. január hó 14-én délelőtt 10 órakor a helyszínen megjelenni sziveskedjenek.

Dióskál, 1903. évi december hó 17-én.

Deli István, gondnok.

336—1

HIRDETHÉNY.

Vb. Kohn és Kaufmann nkanizsai rőtös kereskedő cég csődtömegéhez tartozó a csődletárban 1. — 539 és 543 — t.sz. alatt felvett 7616 korona 82 fillérre becsült különféle rőtös árukból álló áruktár a hozzátartozó üzleti és vásárolási felszerelésekkel együtt ajánlati uton eladatik.

Az írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb

1903. évi dec. hó 30-án déli 12 órakor

761 korona 78 fillér óvadékkal együtt lepecsételve Rapoch Gyula nkanizsai ügyvéd mint csőd-választmányi elnöknel nyújtandók be; a csődletár az árutár és a közelebbi feltételek itt Nagykanizsán alulírott tömeggondnok közbenjöttével megtekinthetők.

Nagykanizsán, 1903. évi december hó 15.

DR. FRIED ÖDÖN

h. ügyvéd, tömeggondnok.

VEDJEGY

FASSBENDER-FÉLE

FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

★ ★ ★ ★ ★ Legolcsóbb bevásárlási forrás! ★ ★ ★ ★ ★

KASZTL TESTVÉREK

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 1.

Rijánljuk a téli időnyre dúsán felszerelt raktárunkat

férfi-, női alsó ingek, kötött és bőr bélelt kesztyűk, női sálók (gyapott és zsanillia).

T o v á b b á

férfi és női cipő raktár 5 kor. egész 12 kor.-ig nagy választékban.

Fazonkiül férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, esőernyők nagy választékban.

Szolid árak, pontos és liqazlmes kiszolgálás.

Nagy választék mindennemű L. szimunkában.

sütésre és főzésre cukorral
készen keverve és morzsolva.

Az ételek izletes fűszere.
Azonnal olvad, finomabb,
kiadósabb, kényelmesebb
mint a vanília; egy csomag-
ocska — pótól körülbelül
2 rud vaniliát — 24 fillér.

Ujdonság!

IBOLYA-GYÖNGYÖK.

Uj, izletes ételek készítésé-
hez, természetű ibolya-ill-
lattal. Egy csomag 50 fill.

„Ibolya-konyha” szakácskönyv ingyen.

Kapható: Marton és Huber, Rosenfeld Adolf
fiats Neu és Klein cégeknél Nagy-Kanizsán.

80%-os Ecet-szesz
étel- és befőtt-ecet készítéshez.

A készítés egyszerű, 30 vagy 24,
vagy 14 liter kútvizbe öntünk 1 liter
80 százalékos ecetszeszt.

A befőtt-ecet előállításához előző-
leg felforralt és azután lehűtött kút-
viz ajánlatos. Az ecetszesz és az abból
készített ecet nem romlik. Ezzel az
ecetvel készített befőtt nem penésze-
dik, nem savanyodik. Számosan elis-
merték kitűnő hatását.

Megrendelhető a következő czímen:

R. WRATTSCHKO kereskedő
Pettau (neues Postgebäude), Steiermark.

Egy liter ára 2 korona. Postal szétkújdás 1 litertől kezdve.

HIRDETÉSEK

felvetetnek

Fischelfülöp

— könyv- és papírkereskedésében —

Nagykanizsán.

Péküzlet

kedvező feltételek mellett azonnal
kiadó.

Napi forgalom 30 kor. Bővebbet:
Mayer Józsefnél,
— Lenti. —

Ludmájákat

szív és áztatás nélkül 35 dgrtől felfelé
.. a legmagasabb napi árakon ..
veszek.

Gustav Kanitz & Co., Bécs

II./I. Haidgasse 7. a.

Vasuti küldemény Bécs—Nordbahnhof.

KLYTHIA a bőr ápolására az arczbőr szépítésére és finomítására PUDER

Legelegánsabb, tolette, bált és salon puder.
Fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg vizsgálva és ajánlva Dr. J. J. Pohlcs. kir. tanár által Bécsben
Ellismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB FAUSSIG

cs. és kir. udv. tolette-azapann és illatszergyára

Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 2.

Szétküldés utánvétel vagy az összeg előlegez beküldése mellett.
Kapható a legtöbb illatszert-, drogus-kereskedésben és
gyógys.ertárhban. Nagykanizsán: Alt és Böhm Keleti M. Mór és Kreiner
Gyula cégeknél.

1 doboz ára 2 kor. 40 fill

HAZAI GYÁRTMÁNY!

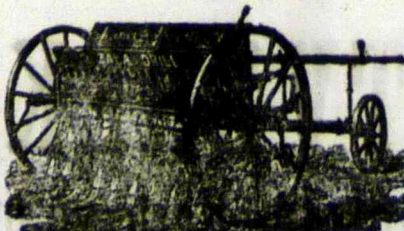
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekeket** [] aczélerendélylyel,
első minőségű tömör aczel-kormányokkal. **Kétvasu
aczélekeket.** Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes
felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmivelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sik és hegyes talaj-
hoz egyaránt alkal-
mas hazánk legjobb
sorvető gépeit szab.
kikapcsolható kapa-
csuklyókkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e célra ké-
szített és kitűnőnek bizonyult **vetősarukkal** ellátva.

„**Perfecta**” merítő korongos vetőgépeit leszállított áron.
„**Planet**” rendszerű lókapáit. — Planet rdsz. kézi toló-
kapáit, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.
„**Hollingsworth**” lógereblyéit. — Kukoricza morzsolóit,
szecská- és répavágóit, valamint egyéb gazdasági gépek
és eszközeit.

Uj! WB eketestek, kor-
mány, szántóvas és nád
a legjobb aczélből, tel-
jesen felszerelve, tartalékvalással
12 korona.

WBT eketestek, magasabb és
hosszabb kormányokkal, a nádor
kívül még aczéltalppal is el-
látva, teljesen felszerelve, tar-
talékvalással 14 korona.

Ezen eketestek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képzeltet
legtökéletesebb munkát végeznek és feltűnő könnyű járásuk, — miért is már nagy
kedveltségnek örvendenek.

UJI * UJI

Mabille rendszerű

gyümölcs- és szőlősajtók

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel
és nyomóró szabályozással.

Szőlőzúzók

kavaróval, 875 mm. átlós rovátkás vasben-
gerekkel, szűkerekkel vagy anélkül.

Ülcsőnagi
Leiklimeresésségi

Maját érdekében
hirdessen kisérőleg

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodája által,
Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szerkesztői
Pontosság

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévíz gyógyfürdő,
páratlan gőzfürdővel, legmodernebb
iszapfürdővel, pompás ásványviz-
uszodákkal, kő- és kádfürdővel.

200 kényelmes lakosztóval.

Prospektus kívánatra
ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBB
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 Öveg 2 korona, kis Öveg 1 kor.

Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENGBEL
• ELŐZÉKENYSÉGI •

SZERENGE-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.

a magy. kir. szab. osztálysorszájak felárulási helye.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14,450,000 korona.

A Kisbirtokosok
Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
levél-kölcsönöket, melyek után

1000 koronától kezdve:	2% lemondással:
50 évre a tőke ért. 3.40%-a	50 évre a tőke ért. 3.20%-a
40 " " " 3.50%-a	40 " " " 3.30%-a
30 " " " 3.60%-a	30 " " " 3.40%-a
20 " " " 3.70%-a	20 " " " 3.50%-a
10 " " " 3.80%-a	10 " " " 3.60%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet
díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS Szálló

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZ.

100 szoba 2-20 k-tól fejbebb vizsgálatával és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórakozóhely a házban. Vilamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP
ÚJ MODELLJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKIK

BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a CZERNY-féle

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

Vidékiek kedvence találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrassy-út 39.

Külön magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhíré "PSCHORRERAU" egyedül kimerése.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol
mely azonnal eltávolít minden szepit, málfoltot, pattanást, mit-
essert stb. és az arcnak üdvéget, határozott kölcsönöz.
Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K.

Postai szétküldés naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszerár-
Budapest! — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST
V. Lipót-körút 7.

Benzin- és
petrolin-
motorok

BÉCS
Dresdnerstrasse 79-85.

Benzin- és
petrolin-
lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerrel berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

Versenyen
külső olcsó árak!

Elsőrangú angol és francia
női ruha-kele-különlegességek áruháza

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kössuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe
ingyen és bérmentve
küldenek

UGORKATEJ

Egy csészé-jó tea kedve őre, mindenütt a világ-
legjobb és legfinomabb teáját az

Indra teát

kéri. — Keverék a legfinomabb kínai, indiai és
ceyloni-teákból. Valódi csak az eredeti csoma-
gokban. Raktárak falragaszokon láthatók.

Főraktár Nagykanizsán Neu és Klein cégnél.

A nagykanizsai főbírói irodája

Dauscha Ottó

intéző urnál

Nagykanizsán, Kazinczy-utca (major)

található.

Urak és hölgyek!

Egy régi hazai leány és flu biztosító intézet,
melynek részére könnyű az üzletszerzés, miután
havi befizetéseket is elfogad,

képviselőt keres Zalamegyére

fix havi átalány javadalmazás mellett. — Nyug-
díjasok is pályázhatnak.

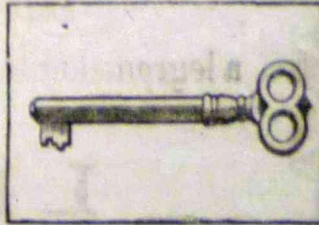
Ajánlatok „200 kor.” jellege alatt továbbítat-
nak a kiadóhivatal által.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Nem találhatunk alkalmasabb, értékesebb és czélszerűbb ajándéknak valót, mint egy jó

„KÖNYVET.”

A könyv oly maradandó becsesül biró ajándék, mely minden más tárgyat fölülmul.

A könyvet nem unjuk meg! nem meg- ki a divatból! hanem egy örök emlékül szolgál.

Könyvet rangkülömbőség nélkül

bárkinek adhatunk, mivel az irodalomban találhatunk minden műveltséggel biró és minden koru egyén számára valami alkalmasat.

Raktáraitam különösen a

KARÁCSONYI

és

ÚJÉVI

alkalomra választékosan rendeztem be,

a magyar nemzet legjelesebb irodalmán

kivül, még az idegen nemzet ismertebb műveit is megszereztem,

ugy szintén választékos gyűjteményt tartok

ifjusági iratokból, képeskönyvekből, emlék- és imakönyvekből, fénykép-albumokból

a legremekebb kiállításban, ir. mappákból (teljesen felszerelve), íróasztali tintatartóktól, valamint a legújabb divatu

LEVÉLPAPIROKBÓL,

melyeket a legelőnyösebb feltételek mellett számíthatom.

Az igen tisztelt n. é. közönségnek szíves figyelmébe ajánlva, vagyok tisztelettel

Fischel Fülöp

könyv- és papírkereskedő

NAGY-KANIZSÁN.

Vidéki megbízások kiváló figyelemmel eszközöltenek.

Szerkesztőség
Városház-épület, Fischer Fülöp könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel írtakaim lehet napo-
lant d. n. 4-5 óra közt.

Idő intézkedé a lap személti részére
vonatként minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischer Fülöp könyv-
kereskedésben.

Helyközi telefon 103. szám.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ZALA

Politikai lap.

Kiadóhivatal árak

Égész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitólár postakora 40 fillér

Működtetők, valamint a hirdetőkre
vonatként Fischer Fülöp könyvkeres-
kedésbe intézkedik.

Bérmunkások levelek csak ésmert kassz-
ból fogadtatnak el.

Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa, 1903.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztő: Révész Lajos.

Péntek, december 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Jézus.

Politikai Szemle.

Hertelendy Ferenc, az új főispán.

Az állami tisztviselők karácsonyi ajándéka.

Tárca: Hervadás. Irta: Révay József.

Tizenegy év után. Irta: Fonyó Bert.

Az igazság darázs-fészeke. Irta: Haller Jend.

Az építészeti szabályrendeletéről.

Karácsony előestéjén.

Nemzetiségi igazítás.

Rákóczy-ünnepe.

A nagykanizsai törvényhatósági bizottsági tagokról.

A negyedik gyógyszerár.

Eső után köpenyeg.

Honvédszenekarok szervezése.

Újévi borraláló-járvány.

Heti beszámoló Osáktornyáról.

Haddbírósi gyakornokok a törvényászenek.

A Zalamegyei gazdasági egyesület munkaprogramja.

Karácsony:

Karácsony. Irta: Nith Norbert.

Danas. Irta: Xilef.

A bál. Irta: Révay József.

Az átutalási forgalomról és a chequeről. — Irta:
Maurer Károly, az O.-M.-B. h. tönke.

A kucsaér. Irta: December.

Karácsonyi vásár.

A szegények karácsonyfájára.

Jézus.

Meg ne érintse senki avatatlan kezek-
kel azt a legendát, mely a legragyóbb
költsézet aranyszálával szötte körül Jézu-
s-nak, a világkébe legelső apostolának szüle-
tését és bölcsőjét! Meg ne érintse senki
ezeket az aranyszálakat a megbontás, a meg-
tépés szándékával! Maradjon meg szent
miszteriumával övezetten az a szegényes,
kicsi bölcső mindaddig, míg a benne ringott
Szellem be nem végezi hódító útját a Föl-
dön; míg a haladás gátjai, torlászai között
bukdászóló, vergődő emberiség el nem éri
azt a magas, tiszta látókörű, ragyogó szín-
vonalat, ahol önmagában is föltalálja, önmag-
gában is éri a megistenült Embert.

A fejlődés örökített vonalán elcsüggesztő
lassúsággal haladó, kettőt előre, egyet hátra-
lépő emberiség lelkében az erkölcsi meg-
nyugvásnak, a fejlődés küzdelme iránt való
bizalom fenntartásának kényszere sarjastotta
talán ki azt a szent legendát, mely az igazi, az
eszményi Embernek már születését is a cso-
dák világával szövi be s őt a legragyóbb
költsézet sugaraival Istenné avatja. Feltéte-
lül Istenné kellett lennie az emberiség szem-
ében annak az igazi, tökéletes Embernek,
akinek szellemét, gondolkodását, érzését vilá-
gát a maga ragyogó tisztaságában, fenségé-

ben sem tanítványai, sem kora nem voltak
képesek megérteni; akit most — születése
után hova-tovább kétezzredel — is az em-
beriségnek csak egy kicsiny töredéke ért
meg; de szellemével teljesen ölelkezni, tel-
jesen egygyólvadni még ez a kis töredék
sem képes. Istenné kellett már születése pil-
lanatában magasztosulnia az emberiség ér-
telmi világa szerint azért, mert gondolko-
dásával, érzésével, szellemével olyan igazi
emberi tökély színvonalára emelkedett, amit
a gyarlóságokban vergődő emberiségnek is-
tenivé, tehát elérhetetlenné kellett minősítenie,
hogy kétségbe ne kelljen esnie a maga ha-
ladási színvonalára és ama színvonal között
tátongó űr fölött; hogy meg ne rendüljön
teljesen a maga haladása iránt való bizalma
és hite; hogy amikor az emberiség tökélye-
sedésében erősebben bizó, a haladás mére-
teivel szemben elégedetlenkedő, emelkedet-
tebb lelkek Jézusra, az eszményi Emberre,
mint ragyogó példára mutatsanak, azt lehes-
sen mondani sötétségben tévelygésünk,
gyarlóságban vergődésünk, elszomorító visz-
sza-visszaesésünk mentségeül: »Az nem volt
ember; az maga volt a megtestesült Isten!«

Meg ne érintse hát senki avatatlan kéz-
zel a csodás titokzatosságnak azt a szent
miszteriumát, mely a legtökélyesebb Ember
megistenítésének fényes szálal szövéődött az

TÁRCA.

Hervadás.

Irta: Révay József.

Valamikor később, a mikor a szépség,
A mikor a tavasz messze elhűvölnak.
A mikor a tündő, elmúló évek
Bármilyen arcon barázdát vonnak:
Sírás te még utánam....

Könnyű a tavaszban, a rózsanyílásban,
Nem gondolni télel, dermesztő hideggel,
De hogyha majd eljön hozzád is az alkony.
S nem lesz számodra több verőfényes reggel:
Sírás te még utánam....

Ha fejét a rózsá hervadásnak adja
S levele, virága a földre peregnék,
Ha eszedbe szállnak napjai a múltnak,
Virágos szárnyain hív emlékeztetnek:
Sírás te még utánam....

Ha majd egymagadban mindhiába várod,
Mikor fordulok be a kis-utca végén,
Mikor jövök hozzád, mikor jövök érted,
Boldogan, mint akkor... valamikor, régen:
Sírás te még utánam....

Tizenegy év után.

Irta: Fonyó Bert.

A napokban egészen átszellemült arccal
jött hozzám barátnőm és jól láttam, hogy előt-
tem valamit rejtget zsebében, de nem szóltam;
majd megmutatja ha akarja; de nem mutatta
meg, hanem mintha semmit sem dugdózott volna
azt mondta, hogy egy engem érdekő dolgot akar
elmondani, mert tulajdonképpen most azért jött
hozzám és egy két mindennapi szokásos kérde-
zősködést váltva sürgetem, hogy halljam az érde-
kes elmondani valót.

— Kislányka voltam, — kezdte barátnőm
— a tizenkét éves, jól emlékszem rá, a má-
sodik polgárba jártam Egyzer, ugy dél tájban
az Andrássy-uton jöttem haza. Fátam is egy
kicsi, mert karácsony-felé járt az idő, meg aztán
fájt — ta'an ez jobban mint a hideg — hogy
lánykának — aki a legrosszabb tanuló az osztá-
lyban — olyan sok ajándékot ígért Jézuska;
én meg a legjobb tanuló vagyok és jól tudom,
hogy nem kapok még egy labdát sem, meg aztán
lányka jár a nagy jéppályán angol misszéval és
én még csak nem is nézhetem meg; még sok
minden elszomorított és így ballagtam könyveim-
mel folyton két rongyos ember után, kik közül
az egyik egy magas, szikár asszony, a másik meg
egy kis kiehézt hét-nyolc évesnek látszó fiucska,

de talán több is volt nyolcnál, az éhség és nyo-
mor bélyege alatt azonban nem lehetett ezt tisz-
tán megítélni. Kezdtém jobban szemügyre venni
őket.

— Különös mint parányi gyermek, olyan rokon-
szenvvel és jóakarattal szerettem volna pártfo-
gásomba venni a szegény, rongyos, tehetetlennek
látszó embereket, de — sajnos — nem állt mó-
domban, vagy talán ép ezért volt ehhez hajlamom
és van mind maig? Mert azt mondták, hogy
minden szegény embernek jó szíve van. Sokszor
hazudtam anyámnak és sírva kértem 5-10 kraj-
cárt írószerre, hogy azt azután az utcákon kol-
duló öregeknek, meg kis nyomorék gyermekeknek
elosszogatgassam. Anyám — hiszen tudod — jó-
lelkű asszony; a mosónőnk, meg a vécén az ő
elviselt ruháit hordta (pedig bizony nem volt
igen hálás egyik sem) de tulajdonra néha ki-
lakadt: »Ha te vagyonnal bírnál, össeggyűjtőnél
a világ összes szegényeit és te főznél, mosnál
rájuk! Csak mindent módjával!«

De visszatérve szegényeimre, mondom, köze-
lebből néztem őket. Az asszony egy órának a
cipőjét örökölhette, mert kétakkora volt mint a
lába, azon felül rongyokkal volt átkötve lábára
is. — Rongyos, piszkos szoknyái, miket a szél
kedve szerint libegtetett ide-oda, vékonyak voltak.
Kabátja nem volt, ahelyett azonban két-három
rongyos ruhaderék volt rajta, mely egyik a má-
sik alól kilátszott. Fején piszkos flannel kendő

Legolcsóbb

bévásárlási forrás!

Férfi- és gyermekruha, cipő- és kalapraktár a legnagyobb választékban,

legjobb minőségben, legmérsékeltbb árakon

Uj. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

Nem találhatunk alkalmasabb, értékesebb és czélszerűbb ajándéknak valót, mint egy jó

„KÖNYVET.”

A könyv oly maradandó becsesel bíró ajándék, mely minden más tárgyat fölülmul.

A könyvet nem unjuk meg! nem meg, ki a divatból! hanem egy örök emléktől szolgál.

Könyvet rangkülömbőség nélkül

bárkinek adhatunk, mivel az irodalomban találhatunk minden műveltséggel bíró és minden koru egyén számára valami alkalmasat.

Raktáraitam különösen a

KARÁCSONYI

és

ÚJÉVI

alkalomra választékosan rendeztem be,

a magyar nemzet legjelesebb irodalmán

kivül, még az idegen nemzet ismertebb műveit is megszereztem,

ugy szintén választékos gyűjteményt tartok

ifjúsági iratokból, képeskönyvekből, emlék- és imakönyvekből, fénykép-albumokból

a legremekebb kiállításban, ir. mappákból (teljesen felszerelve), íróasztali tintatartóktól, valamint a legújabb divatu

LEVÉLPAPIROKBÓL,

melyeket a legelőnyösebb feltételek mellett számíthatom.

Az igen tisztelt n. é. közönségnek szíves figyelmébe ajánlva, vagyok tisztelettel

Fischel Fülöp

könyv- és papírkereskedő

NAGY-KANTZSÁN.

Videki megbízások kiváló figyelemmel eszközöltenek.

Szerkesztőség
Városháza-épület, Fischer Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel ártatlanul lehet naponta d. n. 4-5 óra között.

Idő intézkedés a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischer Fülöp könyvkereskedésében.

Helyközi telefon 103. szám.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenként kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ZALA

Politikai lap.

Kiadóhivatal árak

Egyén évre 12 koronára
Félévre 6 koronára
Negyedévre 3 koronára

Nyitlár postaköltség 40 fillér

Működésének, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésbe intézkedések.

Bérmunkások levelei csak ismert kassza felvételére fogadják.

Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa, 1903.

Felolvas szerkesztő: Szalay Péter
Szerkesztő: Révész Lajos.

Péntek, december 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: József.

Politikai Szemle.

Hertelendy Ferenc, az új főispán.

Az állami tisztviselők karácsonyi ajándéka.

Tárca: Hervadás. Irta: Révay József.

Tizenegy év után. Irta: Fonyó Bert.

Az igazság darázs-fészek. Irta: Haller János.

Az építési szabályrendeletéről.

Karácsony előestéjén.

Nemzetiségi igazság.

Rákóczy-ünnepség.

A nagykanizsai törvényhatósági bizottsági tagokról.

A negyedik gyógyszerár.

Eső után köpenyeg.

Honvédeknek az szervezése.

Ujvári borralaló-járvány.

Heti beszámoló Osáktornyáról.

Haddbírósi gyakorlók a törvényeseken.

A Zalamegyei gazdasági egyesület munkaprogramja.

Karácsony:

Karácsony. Irta: Nith Norbert.

Danae. Irta: Xilef.

A bál. Irta: Révay József.

Az átutalási forgalomról és a chequeről. — Irta: Maurer Károly, az O.-M.-B. h. főnöke.

A kúcsó. Irta: December.

Karácsonyi vásár.

A szegények karácsonyfájára.

Jézus.

Meg ne érintse senki avatatlan kezekkel azt a legendát, mely a legragyóbb költszet aranyzálaival szótte körül Jézusnak, a világbeke legelső apostolának születését és bölcsőjét! Meg ne érintse senki ezeket az aranyzálaikat a megbontás, a megtépes szándékával! Maradjon meg szent misztériumával övezetten az a szegényes, kicsi bölcső mindaddig, míg a benne ringott Szellem be nem végezi hódító útját a Földön; míg a haladás gátjai, torlászai között bukdácsoló, vergődő emberiség el nem éri azt a magas, tiszta látókör, ragyogó színvonalat, ahol önmagában is föltalálja, önmagában is érzi a megistenült Embert.

A fejlődés örökittku vonalán elcsüggesztő lassúsággal haladó, kettőt előre, egyet hátralepő emberiség lelkében az erkölcsi megnyugvásnak, a fejlődés küzdelme iránt való bizalom fentartásának kényszere sarjastotta talán ki azt a szent legendát, mely az igazi, az eszményi Embernek már születését is a csodák világával szövi be s őt a legragyóbb költszet sugaraival Istenné avatja. Feltétele nélkül Istenné kellett lennie az emberiség szemében annak az igazi, tökéletes Embernek, akinek szellemét, gondolkodását, érzését a maga ragyogó tisztaságában, fenségében sem tanítványai, sem kora nem voltak képesek megérteni; akit most — születése után hova-tovább kétezzredel — is az emberiségnek csak egy kicsiny töredéke ért meg; de szellemével teljesen ölelkezni, teljesen egygyólvadni még ez a kis töredék sem képes. Istenné kellett már születése pillanatában magasztosulnia az emberiség értelmi világa szerint azért, mert gondolkodásával, érzésével, szellemével olyan igazi emberi tökély színvonalára emelkedett, amit a gyarlóságokban vergődő emberiségnek istenivé, tehát elérhetetlenné kellett minősítenie, hogy kétségbe ne kelljen esnie a maga haladási színvonalára és ama színvonal között tátongó űr fölött; hogy meg ne rendüljön teljesen a maga haladási iránt való bizalma és hite; hogy amikor az emberiség tökélyesedésében erősebben bizó, a haladás méreteivel szemben elégedetlenkedő, emelkedetebb lelkek Jézusra, az eszményi Emberre, mint ragyogó példára mutatnak, azt lehesen mondani sötétségben tévelygésünk, gyarlóságban vergődésünk, elszomorító vissza-visszaesésünk mentségeül: »Az nem volt ember; az maga volt a megtestesült Isten!«

Meg ne érintse hát senki avatatlan kézzel a csodás titokzatosságnak azt a szent misztériumát, mely a legtökélyesebb Ember megistenítésének fényes szálal szövéddé az

TÁRCA.

Hervadás.

Irta: Révay József.

Valamikor később, a mikor a szépség,
A mikor a tavasz messze elszűnnek.
A mikor a tünd, elmúló évek
Bármilyen arcon barázdákat vonnak:
Sírás te még utánam...

Könnyű a tavaszban, a rózsanyílásban,
Nem gondolni téllal, dermesztő hideggel,
De hogyha majd előjön hozzád is az alkony,
S nem lesz számodra több verőfényes reggel:
Sírás te még utánam...

Ha fejét a rózsza hervadásnak adja
S levele, virága a földre peregnék,
Ha eszedbe szállnak napjai a múltnak,
Virágos szárnyain hív emlékezetnek:
Sírás te még utánam...

Ha majd egymagadban mindhiába várod,
Mikor fordulok be a kis-utca végén,
Mikor jövök hozzád, mikor jövök érted,
Boldogan, mint akkor... valamikor, régen:
Sírás te még utánam...

Tizenegy év után.

Irta: Fonyó Bert.

A napokban egészen átszellemült arccal jött hozzám barátnőm és jól láttam, hogy előtem valamilyen rejtőzet zsebében, de nem szóltam; majd megmutatja ha akarja; de nem mutatta meg, hanem mintha semmit sem dugdózott volna azt mondta, hogy egy engem érdekelt dologot akar elmondani, mert tulajdonképpen most azért jött hozzám és egy két mindennapi szokásos kérdőzködést váltva sürgetem, hogy halljam az érdekes elmondani valót.

— Kisleányka voltam, — kezdte barátnőm — a tizenkét éves, jól emlékszem rá, a második polgárba jártam Egyszer, ugy dél tájban az Andrassy-uton jöttem haza. Fáztam is egy kicsit, mert karácsony-felé járt az idő, meg aztán fájt — talán ez jobban mint a hideg — hogy lbolykának — aki a legrosszabb tanuló az osztályban — olyan sok ajándékot ígért Jézuska; én meg a legjobb tanuló vagyok és jól tudom, hogy nem kapok még egy labdát sem, meg aztán lbolyka jár a nagy jégpályán angol misájával és én még csak nem is nézhetem meg; még sok minden elszomorított és így ballagtam könyveimmel folyton két rongyos ember után, kik közül az egyik egy magas, szikár asszony, a másik meg egy kis kiehézt hét-nyolc évesnek látszó flucska,

de talán több is volt nyolcnál, az éhség és nyomor bélyege alatt azonban nem lehetett ezt tisztán megítélni. Kezdtém jobban szemügyre venni őket.

— Különös mint parányi gyermek, olyan rokonszenven és jóakarattal szerettem volna pártfogásomba venni a szegény, rongyos, tehetetlennek látszó embereket, de — sajnos — nem állt módomban, vagy talán ép ezért volt ehhez hajlamos és van mind maig? Mert azt mondják, hogy minden szegény embernek jó szíve van. Sokszor hazudtam anyámnak és sirva kértem 5-10 krajcárt írószere, hogy azt aután az utcákon kolduló öregeknek, meg kis nyomorék gyermekeknek elosztogassam. Anyám — hiszen tudod — jólelkű asszony; a mosónőnk, meg a vécén az ő elviselt ruháit hordta (pedig bizony nem volt igen hálás egyik sem) de tulajdonképpen néha kifakadt: »Ha te vagyonnal bírnál, össeggyűjténéd a világ összes szegényeit és te főznél, mosnál rájuk! Csak mindent módjával!«

De vizsátérve szegényeimre, mondom, közelebbről néztem őket. Az asszony egy óráának a cipőjét örökölhette, mert kétakkora volt mint a lába, azon fölül rongyokkal volt átkötve lábára is. — Rongyos, piszkos szoknyái, miket a szél kedve szerint libegtetett ide-oda, vékonyak voltak. Kabátja nem volt, ahelyett azonban két-három rongyos ruhaderék volt rajta, mely egyik a másik alól kilátszott. Fején piszkos flannel kendő

Legolcsóbb

bévasárlási forrás!

Férji- és gyermekruha, cipő- és kalapraktár a legnagyobb választékban,

legjobb minőségben, legmérsékeltbb árakon

III. WEISZ IGNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erzsébet királyné-tér 1. szám.

elszomorító mélységben, nagyon alatt botor-káló emberiség lelkéből, hogy haladásának, fejlődésének jövője fölött kétségbe ne kelljen esnie; hogy hittel küzdjön és bizva bízzék akkor is, mikor oly lélekcsüggesztő magasságban látja a valódi Embert. Jézusnak az emberiség megegyező része, hogy higgyenek és kétségbe ne essenek, Istenné kellett lennie.

Mint ember, mint igazi Ember meg azok előtt ragyog vigasztaló, biztató, hitelesítő eszményképül, akik szeretnek s akarnak reményleni, bizni, hinni az emberiség fejlődésében, haladásában, tökélyesedésében; de akikben néha-néha, sőt talán igen sokszor megint a bizalom, a hit, mikor elborult homlokkal nézik és látják az emberiség nagy tömegeinek és egyéneinek egymás ellen való haragos, kegyetlen törődését; az ellentétek iszonyú háborgását; az aránytalanságokból eredő kérelhetetlen harcot; az örökös tülekedést; az erőek elbizakodottságát; a gyöngék vonaglását; az igazság nélkül való, erőszakos rendet; a rendet fölforgató türelmetlenséget; a szeretet nélkül való küzdelmet; a harag és gyűlölet örök forrongását; a világszűrés eredménytelen harcát a sötétséggel. — Nem kellene-e ezeknek az emberi haladásban reménylő lelkeknek kétségbeesetten lemondani arról a hitről, hogy az emberiség egyáltalán magasabb, eszményibb színvonalra van teremtve és hivatva, ha rá nem mutatnának Jézusra, a legtökélyesebb Emberre, aki mint a világ megváltó ember-szeretet megtestesülése, fölemelkedett szellemével az emberi »én« méltóságának legtisztább erkölcsi színvonalára, az erkölcsi szabadság legmagasabb magaslataira, és fölemelte egyúttal az egész emberiséget is, mikor kimondta a legbensőbb emberi igéket: »Én és az Atyám egyek vagyunk!«

Igen! Azok, akik már elérték azt a magas, tiszta látókörű, ragyogó színvonalat, hol mindenki önmagában is föltalálja, önmagában is érzi a magasabb rendeltetésre, — miként a vallás igéi mondják, — Isten képe és hasonlatosságára teremtett, tehát

lelki, szellemi világában megisteni embert, — áldó emlékezetével, a szeretet hódolatával gondolhatnak a Názáretire, az eszményi Emberre, akinek szelleme utat, irányt jelölt időlen időkre embertestvérei számára: miként lehetnek Istennek igazi hasonmásai; miként lehetnek egyek az Atyával, mint Ő volt; miként érhetik el az emberi tökélyt, a megváltást.

Azok, akikben meg-meginog a hit, a bizalom az emberiség magasabb rendeltetése, fejlődési képessége iránt, — az ingadozás és határozatlanság keserű óráiban gondoljanak Jézusra, a tökélyes emberre, és higgyenek az emberiség tökélyesedésében.

Ne tévessze meg őket az a tudat se, hogy küzdelmek nélkül, ellentétek nélkül az emberiség élete elképzelhetetlen, és ezek a küzdelmek majd örökkön örökké csak rossz indulatokat váltanak ki az emberekből! Hisz Jézus is küzdött. Az a béke, amit hirdetett és életével megpecsételt, nem tesztoszta mozdulatlan volt. Egész élete küzdelem volt a sötétség, a farizeuskodás, az emberi méltóság elnyomása, eltiprása ellen. Küzdött az igazsáért, a tiszta erkölcsi szabadságért, az emberiség szellemének minden mesterséges bilincsekből, alakoskodásokból, hazugságokból való kibontakozásáért; de küzdelmének minden mozzanatát megtisztította, megszentelte, megarányozta az ember-szeretettel. Szívéhez ölelte nemcsak a vergődőket és elbukottakat, hanem az ellene támadókat, az őt üldözőket is. Eként lett a világ béke legelső apostola; mert ösvényt jelölt a békés, a harag és gyűlölet nélkül való küzdelemre.

Karácsonyt, Jézus születésének, emléknapiját, a béke és szeretet ünnepének is mondják.

Fájdalom: még mindig csak mondják. Mikor ér oda vajjon a haladó emberiség, hogy a béke és szeretet igéit úgy földik majd a tettek, mint Jézusnál, az igazi embernél?!

Politikai Szemle.

A képviselőházban dec. 22-én ritka esemény történt. Berekesztették az ujonclétszám meg-

állapításáról szóló vitát, mely tizenegy hónap előtt kezdődött. Ezután — következnek azonban még csak a részletes vita. A honvédelmi miniszter nagyszabású beszédében szomorú jövődőt tárt fel a póttartalékosok sorsáról, mert addig, míg a bevonuló ujoncokat ki nem képzik, a póttartalékosok háza nem bocsáthatja. A felelősséget a miniszter, a póttartalékosokat és családjaikat érő szomorú napokért az obstruáló ellenzékre hárította és figyelmeztette a házat arra a veszedelemre, ami abból származnék, ha egy csoport nemzeti képviselő kerülné a háza és a kopott páda nyomán megobstruálna mindent. Ideje volna már, ha a közvélemény a legerősebben tiltakoznék az obstrukció ellen, a melynek politikai célja nincs többé. Ille vagy a politikai őrgöngös, vagy valami be nem vallott magánérdek az, amely az obstrukciót istápolja. Az őrgöngös és a magánérdek az a cél, amely lelkesíti a meghibbant elméket és az érdekek-hajhászokat. Ez bizonyos. De a társadalomnak és a nemzetnek nem lehet tárnai azt, — hogy egy elenyésző kisebbség pacakozzék a társadalommal, hogy ezer meg ezer családja mint tartalékos és mint póttartalékos hívasse be a rendes katonai szolgálatra csupán azért, mert Ugron, Szederkényi és Knaas uraknak tetszik az ujonc-törvényjavaslatot tovább is megobstruálni. A társadalom ellen intézett e frivol merénylet ellen elsősorban a társadalomnak kell felfegyverkezni.

× Hertelendy Ferenc, az új főispán. A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint Jankovich László gróf zalamegyei főispán már beadta lemondását. Utódja Hertelendy Ferenc a tapolcai választókerület országgyűlési képviselője, akinek kinevezését a közel napokban hozza a hivatalos lap. A fővárosi és megyei sajtó nagy megelégedéssel fogadta a kinevezés hírért. Érdekesebben is a kinevezésről a Budapesti Hírlap amelynek sorait ide igatjuk:

Hertelendy Ferenc szeretetreméltó, köztiszteltetésben részesülő férfiú, legutóbb a zalai Deák-ünnepen mondott magvas beszédével vált ki. Kinevezése némileg cáfolat arra a vádra, hogy Tisza belső híveit nevezte ki főispánok, mert Hertelendy Ferenc sohasem tartozott a Tisza-klubbba, gazdasági kérdésekben az agráriusokkal tartott, a katonai kérdésekben erős nemzeti álláspontot foglalt el és azokhoz számított, a kik Apponyi gróf politikájával rokonszenveztek.

× A tapolcai mandátum. Hertelendy Ferenc főispáni kinevezésével megüresedik a tapolcai mandátum. — Hertelendy a napokban kerületébe utazik, hogy beszámolót mondjon

jól lehuzva homlokára, áll a egy berliner kendő maradványával hátrakötve, hogy nyaka valamennyire védve legyen a hidegtől; derekát egy vasalás alatt elégetett ringyos-rongyos kendő fedte, mit a szél libegtetett erre-arra; kezei dermedten fogták elöl össze, mintha attól félne, hogy a szél ettől az egyetlen kincsétől is meg akarja fosztani. Arca csupa csont és bőr, szemeiből az éhség tüze látszott. A kis fiú lábát is nagy sáros cipő fedte, úgy, hogy nem is járt csak úgy csúszott bennük anyja mellett, kinek a szoknyáját fogta és síró hangon mindig mondott valamit, mintha kérne, anyja meg-megsimogatta és sugott valamit neki; talán: hogy — nincs. Rongyos, sáros nadrág volt a fiúcskán és egy térdéig érő, felelőtt által elviselt kabát, fején füleire huzott nagy sapka, nyakán egy tépett piros-kendő, mely a derekán át volt kötve ide dugdosta parányi vörös kezét, hogy újra átmelegítse; midőn egy-egy almacsutkát, vagy rossz gesztenyét már megevett, mit a piszkos földről szedgetett föl.

Szívem összeszorult e nagy nyomor láttára. Rég elfelejtettem az én bajomat. — Nem kell karácsonyi ajándék, nem jégpálya, csak egy krajcár lenne! Egyre kótoráztam zsebemben, de ott fillér sem volt. Szerencsétl-nebbnek éreztem magamat e két koldusnál. Majdnem sirtam. Egyszerre mentő gondolatom támadt. Hátha ezt a két kiéhezett, összefázott alakot fölvenném anyámhoz? Legfeljebb megszéd érte anyám, de enni ad nekik, mert jószívű. Szinte egy fejjel magasságnak láttam magamat, valami jól eső érzés járt át és már nem is láttam olyan nagyon kiéhezettek az a két didergő teremtet. — Megs-tarttam az asszonyt:

— Mondja néni, nincsen magának ura, aki keres, hogy ilyen rongyosan járnak? Meg aztán nincs meleg szobájuk, hogy itt dideregnek az utcán?

Az asszony felém fordult azzal az elsoványodott arcával, melyen egy keserű vonás volt látható; gyerekes felegóssággal azt hittem, hogy rögtön sírva fakad, de nem; később tudtam meg, hogy ez az asszony régebbi és sirta könyveit és emlékeit ott csak az a fájdalom vonás maradt.....

Olyan bizalmatlanul nézett le rám, de mégis megnyitott válszra az ajka:

— Uram? Nincs bizony kisasszonykám, el-sodorta a gép, aztán... nemsokára... megkönyö-rült rajta az Isten.....

— Hát nincsenek szülei, rokoni? Bizony nem szép azoktól a nagyon gazdag emberektől, hogy nem adnak magának enni, meg jó ruhát!

Kezdett bizalmasabb lenni hozzám ez az asszony.

— Nincs, kisasszonykám, senkim a világon Istenen kívül! De hiszen — tette hozzá — ezt ilyen kis lány meg sem érti, de ne is tudja meg soha, hogy mi az az igazi nyomorság, mivel ilyen jó szívvel szóba áll egy koldus asszonnyal.

Bizony elpityeregtem magamat.

— Mi sem vagyunk gazdagok, csak a papám fizetéséből élünk, de azért főzünk ebédet meg vacsorát, csak jöjjenek föl hozzánk, majd kapnak valami meleg ételt meg átmelegesznek kicsit.

A kis fiú szeme fölcsillant a meleg étel bal-latára.

— Kapok én is — mondta — és okos két szeme mint ha háttal volna neki.

Haza értünk. Én előre fő szaladtam és lélek-szakadva elmondtam anyámnak ezt a nyomort. Ugy-e bejöhettek? Ugy-e adsz nekik?

Anyám rosszszó tekintetét vetett rám, de midőn e fordult, láttam hogy szemeiből könnyet töröl ki. Különös, ezt sohasem értettem meg gyermekéssel, hogyha ilyen valakit elővettem megdorgált, és szemében könny je ent meg.

— Ha már hívtad őket, — mondta, — hát csak hívd be szegényeket, valamit csak juttatok nekik.

Behívtam pártfogoltaimat..... Na, azt még nem láttam soha: a milyen álatias mohósággal falták be ezek azt a forró ételt; de azután nyugodtabb, elégedettebb, barátságosabb volt a képek. Előbb magáról, aztán, fiáról hámozt a a kendőket anyám biztatására. Midőn a fiú feje föl a sapka lekerült, akkor láttam csak, hogy milyeu két szemű, okos kintűtű, azóke hajú szép fiúcska volt az. Játsoztam vele és kérdeztem, hogy tud-e írni.

— Tud bizony a lelkem, — felelt helyette anyja, — pedig csak egy okoskál járt, azt is falun, akkor még a nagyanyja élt de azután... én is kórházba kerültem, azóta nem birom a munkát, nem birom taníttatni és csak így nevelkedik szegény hányódva-velődve, mert nem hagy-nám senkire; nincs egyebem a világon mint az én, kis Pistám.

Össze vissza csókolt a egyetlen vigaszt. — Anyám — sirt, én meg a vállára hajtottam a fejemet és oda beleisírtam. Olyan csöndben hag-tattuk elbeszélését. A családja is abba-abba hagyta a mosogatást, hogy jobban hallgasson

és egyszersmind elbucsuzzék választóitól. — A kerületben, úgy hírlík, *Makfalvy Géza* földmívelési államtitkár fog fellépni.

× **Adófizetés az ex-lexben.** A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint Zalavármegyében a folyó év tizenegy hónapjában 2,598,803 korona és 23 fillér adót folyt be, a múlt év hasonló időszakának 3,562,208 korona és 36 fillérje ellenében. Az adófizetés tehát 963,405 korona és 13 fillérrel kevesebb.

Az állami tisztviselők karácsonyi ajándéka.

— A pótlék-törvényjavaslat. —

Budapest, dec. 21.

(B. H.) Az állami alkalmazottak engedélyezendő pótlékáról szóló törvényjavaslatban, — melyet ma terjesztett a Ház elő Lukács pénzügyminiszter az egész Ház helyeslése közben, — két fontos elv domborodik ki. Az egyik, hogy a pótlék fizetés természetével bír; a másik, hogy a pótlék mértékét úgy állapították meg, hogy az illetmény megjavításának a súlypontja a kisebb javalmazású tisztviselőkre esik.

Mindkét elv nagy örömet és megnyugvást kelthet a tisztviselőkben. Mert egyfelől az illetmények megjavításának átmeneti rendezése nem múló és ideig-órig tartó; másfelől éppen azok a tisztviselők részesültek tetemes fizetésjavításban, akik arra leginkább voltak ráutalva.

És a mily igazságosak és méltányosak a törvényjavaslatban érvényesülő elvek, éppoly helyesek és megnyugtatók a részletek is, amelyek szerint a törvényjavaslatot végrehajtani szándékoznak. Nem alkalmazták az annyira hangzatos százalékos kulcsot, mert e mellett nem vehették volna figyelembe az eddigi szolgálati időt és a fizetési pótlék aránytalansága szembetűnő lett volna; hanem a III. és IV. fizetési osztályokat kivéve, a többi fizetési osztályban az 1903. évi IV. t. cikkben alapuló fokozatos előléptetés egyidejű fölgigszítése mellett, a pótlékot, figyelemmel az egy és ugyanabban a fizetési osztályban eltöltött szolgálati időre, állapították meg és pedig akképp, hogy egyúttal megállapítsák azt a maximális összeget is, amelyet a tisztviselő fizetés és az engedélyezendő pótlék címén együtt kaphat.

Szépséghibája ennek az átmeneti intézkedésnek az, hogy a fizetési osztályok legmagasabb fokozatai számára tervezett illetmények ezúttal nem kerülnek alkalmazásra, de azért lehetetlen elzárkózni az elől, hogy a törvényjavaslatban Lukács pénzügyminiszter, számolva az államháztartás romlásával, a méltányos igények teljes kielégítésére törekedett.

Csak egy pillantást kell vetnünk a törvényjavaslat megokolásához mellékel kimutatásra és ell kell lamrnunk, hogy a tisztviselők általában szép summa karácsonyi ajándékhoz jutnak. Így például a IV. fizetési osztályban levő tisztviselők közül 295-en kapnak egyenkint 1400 kor. pótlékot; a VIII-ban levők közül 1015-en egyenkint 800 korona pótlékot és 1531-en 400 koronát; a IX. fizetési osztályban levők közül 1082-en egyenkint 500 koronát, 1704-en 400 koronát, 1508-an 300 koronát; a X-ben levők közül 3252-en egyenkint 400 koronát és 2891-en 200 koronát; XI. fizetési osztályba tartozó tisztviselők közül 3588-an 400 koronát és 3449-en 200 koronát. Ilyen elbánás alá esnek az állami tanítószemélyzet ama tagjai is, akiknek állása ma a fizetési osztályba van sorozva, de megtartják még évődös pótlékukat is. Az állami elemi tanítók pótléka pedig 200—300 és 400 korona között váltakozik, a szerint, a mint 10—15 év óta vagy ezental szolgál.

Az egész tisztviselői kar nagy érdeke, hogy mielőbb váljék törvényre a pótlékról szóló javaslat. Reményt nyújt erre az, hogy az egész képviselőház osztatlan helyesléssel fogadta ma a törvényjavaslat betérjesztését. A tisztviselői kar egy év óta remény és aggodalom közt várta e napot; erősen hiszik, hogy a törvényhozás nem is fog késni a tisztviselők jogos várakozását mielőbb kielégíteni és aggodalmukat eloszlatni.

„Zala” telefonja:

Szerkesztőségi és kiadói hivatali szám: 103.

Az igazság darázs-fészké.

— Légrad mizériái. —

Írta: HALLER JENŐ.

Légrád, karácsony hete.

Lelkemnek lobogó izgalmaival váromnek lázas lüktetése közben szántom e sorokat.

Mégis objektív, teljesen tárgyilagos akarok lenni és maradni. S íme írást és studio tárom föl Légrad sebeit, keresse a panacéat rá mindenki, aki megtalálja, aki ösmeri a közérdek bajainak ezerfaját.

Nem a guny epéjébe, a harag csomorikanedvébe, hanem a türelem bárányvizébe mártom pennámat.

Scribo et salvabo animam meam!

A »Zala« csütörtöki számában elkekergettem egy panasos levélben egyik földim, hogy micsoda mizériák bántják Légrad nagyközség belső életét.

Vágjuk föl a burkot, hadd lássunk bele a mélyébe és méhébe.

Aki az elfogultság káprázatos fátyolán keresztül nézi a közélet jelenségeit: az csak sejtelmesen látja a meritum plasztikáját. Az úgy látja az ügyeket, mint az az esztétikus aki egy relief kővonalalából, — ha a domborművet fepel takarja, — akarja az összes benyomás esszenciális tényezőit megkonstruálni.

Félre a kíméletesség plasztroájával! Nyuljunk az igazság darázs-fészkébe!

A panasos földinek — sajnos — igaza volt. Vegyük boncoló kés/álá szavait. A »vádat« Szörnyű vádaskodás!

Azt állítja, hogy Légradon nagy a sár. Hát ez nem áll. Légradon nem nagy, hanem *feneketlen* a sár. Az illetékes faktorok parancsolnak s a nép nem engedelmeskedik. Borzasztó fegyelem! A nép évről-évre nagyobb és egyre nagyobb terheket hurcol vállain, nyög, siránkozik, éheznek, de fizet. Fizet, mint a köles. A közmunka is eléggé megfekszi izmait, csüggeszti erejét, szegi meg kedvét, — de azért a nép engedelmeskedik. Oh, a nép ma már nem jogokat követel, csak kötelességeket, teljesít. Legalább Muraközben így van, mert közjogi önállóságának tudatára nem ébresztette a korszellem. A nép nem okoskodik; hajlik, idomul, mint a viasz.

Kapott az eljárásság feje instrukciókat alulról is, felülről is, mégse használt. Ennyi közmunkával Egyiptom piramisait se építették, amennyivel itt az eljárásság rendelkezik. Kavicsot se köll venni. Másutt vasuton, drága pénzen hoztják a kavicsot, itt a Dráva fölősen ontja. Annnyira fölősen, hogy agyagos földjeink nem teremhetnek — a rájuk rakódott kavics miatt. Tessék parancsolni s a nép megfelel kötelezettségének. Az azonban, hogy éjjente ne járjon az olyan ember, aki irtózik a sártól, az nem komoly, (sőt tán) naiv argumentum.

A másik panaszpont a világítás hiányát szolja meg. Talán nem alaptalanul. Ha nem volna egy ódon határozat, amelyet még őseink, úkapáink hoztak, s amely maiglan csak írott, de testet nem öltött malaszt: úgy már a göthei »mehr Licht« eszméje is arra sarkalhatná egy ilyen nagy község (mert nagyközségnek kicsiny!) fölvilágosodást követő lakosságát, hogy éjjel is látást kívánjon (pium desiderium!). mert a »város« vagyonából még telik egy kis kőolajra is. Hány rablás, hány tüzeset látott már holdvilágolt ebben a sok, végtelen alvilági éjszakában! Elvégre azt sem lehet kívánni, hogy »reciprok diogeneskedésre« legyünk kárhóztatva és mécsessel

mindent. Az asszony nem sirt, csak a fia szöke fejét az ölébe hajtva simogatta és beszélt tovább, elgondolkozva, maga elé:

— Szegény uram, az Isten nyugosztalja, amíg ő élt, addig nekünk megvolt minden, ami kellett. Az uraság nagyon megdögtöztatta, mert hát jól fizetett. — Csak azt a masinát, azt az átkozott masinát! Minek találták ki! Hazahozták vérbe-fagyva, Brr! nem jó rá gondolni. — Szegény, jó uram! Hát igaz, hogy fizetett érte az uraság, hogy gyógytassuk meg nekem is adott, nem éhezünk; de az az uraság elment, jött egy másik, kített a kis szobánkból... meghalt az uram... meghaltak szüleim... nincs senkim... még az Isten is elhagyott!...

Kálmán is végighallgatta ezt a regényt, ott állt a konyha ajtóban. Hiszen tudod, hogy érettségig ott lakott nálunk akisszobában. (Az utolsó szavaknál Margit elpirult, mert Kálmán, ki most már jó nevű orvos, nem sokára vőlegénye lesz.) Akkor járt a hetedikbe és a doktorként két fiát tanította, akik az első emeletet lakják még most is velünk egy házban. Négy éven át tanított ott, nagyon szerették, ott is evett. Főleg dicserő doktorok szakácsnéjét, a Terkát. Igazán jó egy teremtes volt, én is ismertem; mindig megcsipte az arcomat és adott cukrot, vagy piskótát. — Kálmán főszaladt hozzá, elmondott neki mindent és jötték le együtt. Terka hozott magával süteményt, amit ő meghagyott az ebédjéből. Nyakába ugrottam, ő megcsókolt. Ugy-e Terka maga is segít rajtuk? Aztán gyerekesszel elgondoltam: Ni, ez a Terka most menyasszony egy gazdag, özeveg bentessel, akinek van egy háza és három

gyereke. Kálmán mondta el ezt anyámnak, mert Terka Kálmánnak mindent elmonott, még levelet is íratott vele, noha maga is írástudó volt. Azt gondoltam, hogy ha az urának van három, neki meg egy sem, hát fiánk fogadhatná ezt a kis fiút. Meg is mondtam neki ízben. — Anyám megszidott érte, azt mondta, hogy ilyen kis leány-nak nem való ilyen dologba szólni; de Terka egyet gondolkozott és azt mondta, jó, de előbb beszél vőlegényével erről, addig is helyet adott — asszonya engedelmeivel — az ő kis szobájában nekik.

Harmadnap lelkendezve jött le az ebédre Kálmán és örömteli hangon beszélt, hogy a hentes vőlegény nagyon jószívű ám, mert beleegyezett. Ahol három nagy gyerek jól lakik — mondta — ott jól lakik még egy kicsi is; az anyja meg majd tesz vesz a ház körül, amit tud. Szerette is ám Terkát a Horváth bácsi.

Karácsonykor megcsókoltuk, és újévkor már ott voltunk náluk Kálmánnal. — Milyen virgoc, szép fiu lett, két hét alatt ebből a fáradt, kiéhezott Pistából! Az anyja is összeszedte magát, de a régi, szomorú arc...

Es így mult az idő, röpt a szentendő egyik a másik után gyorsan, észrevétlenül. Néha elmentünk hozzájuk Kálmánnal, meg ők is eljöttek hozzánk párszor; de amilyen már az effajta barátság lenni szokott — el-el maradtunk tőlük. Nagyobb lettem, másfelé vont köröm. Szívesen gondoltunk rájuk, megállítottunk is hébe-korba az utcán Terkával, aki jól kihizott azóta. Ilyenkor aztán dicsekedett Pistával, hogy milyen jól tanult. Most már pár éve, hogy nem is láttam...

Tegnap délelőtt a magyar tud. akadémiában voltunk a »Petőfi-társaság« ülésén. Mért is nem jöttél velünk. Bár kezdetben unalmas volt a két első szám, a harmadik azonban fölényes valami volt! Egy vendégnek a költeményét olvasta föl N. jónavú és kelemes hangú írónk. Ilyenremek, egyenesen a szívhez sző szép verset már rég olvastak ott fel. A hatást le nem írhatom. Csak úgy zugott a tapstól a terem. Tízszor is a dobogóra jött a fölválaszó és szerény arcú kifejezéssel mintha mondta volna — nem enyém a dicsőség — meghajolt. A szerző! A szerző! — döngőte számtalan hanz. Végre valamelyik rugbó előkerült a szerző. Sápád!, két szemű, szöke hajú, alig husz évesnek látszó ifjú volt az. Furcsán és kissé szögletesen hajolt meg. Ismét éjlenzés és hosszantartó taps. Horváth István — mondta egyik a másiknak. — Még soha sem hallottam ezt a nevet.

Nini, a Terka is itt van — mondom anyámnak — de rég láttam, oda is megyek hozzá. Ő tapsol még csak igazán. — Csak egy vörösödött bele kövér arca, a kalapja meg hátracsúszott. Mikor köszöntöttem, egész fénhangon azt mondja: — Nahát mit szól az én Pistához?

Most már tudtuk, hogy ki az a Horváth István... Együtt mentünk ki. Pista a bejárónál várta rá. Alig ismertük meg egymást. — Persze, rég nem találkoztunk.

— Gra ul'ok szívöl. — mondtam neki. — Onnek köszönhetek mindent — válaszolt hálatali tekintettel.

Együtt mentünk az Andrássy-uton baba, ott, ahol 11 év előt őt anyjával együtt találtam éhezre — fázza... Talán ő is erre gondolt, mert szomorú hangon azt mondta:

keressük azokat a strázsákat, akik nem tol-
vajt, de — legtöbbször — menedéket keresnek.

Már a közbiztonság szempontja is ránk
oktrojálja tehát a világítást. Ezt végre be-
 kell, hogy lássa minden józan ember, hogy
mink éjjel is látni akarunk.

Ha csak öt lámpára kerül, az is több a
semminél.

A harmadik a doktor-ügy. No hát, ez
cirkulus vicizus. Doktorok jönnek, doktorok
mennek és még sincsen doktor. Lehet-e egy
ilyen nagy falut orvos nélkül hagyni? Lehetni
lehet, úgy látszik csak legalább relativlegészség
is legyen hozzá. Ha választ ottunk, úgy jöj-
jön el az illető, ha nem jön, ám mondjon le.

Mert, vagy rászorult a folyamodásra s ak-
kor itt a secundissima occasio, tehát eljőhet;
vagy nem hajtotta onnét a kényszerűség, de
akkor meg miért folyamodott?

A panaszosnak tehát igaza van. Itt —
többször ver a hir afelel — gyakorta fordul
elő ragadós betegség. A tifusz, nemrégiben
is, napirenden volt. Tehát már filantrop, em-
berbaráti obligó, erkölcsi pressió az orvosi
állás betöltése, esetleg elfoglalása....

A darázs-fészekből, úgy hujjára, ennyit ra-
gadtunk ki. Tudnivaló, hogy nem személyes-
kedés irányította tollunkat.

A rendszer ellen volt csak kifogásunk.

Az igazság — jól tudjuk — fáj. Lehet,
azt tudom, hogy betörök a fejem, város lesz
a markom, de a közérdekért azt is elszene-
dem. Az igazság ostroma, ha megcsördül, se-
bet vág; de olyan, mint az orvos lancettája:
csak azért vág, hogy gyógyítson, de nem
azért gyógyít, hogy csak vágjon.

Az építészeti szabályrendeletéről.

IV.

— Járdákról. —

Nagykanizsa, dec. 23.

(Saját munkatársunktól.) Városunk sok
polgárát meglepte a mult hónap egyik
napja, a midőn váratlanul aszfaltozni
kezdtek a piactér előtti járdát. Pedig
ott nem tettek mást, mint előre működ-
tek az új szabályrendelet értelmében,
a mely kimondja, mint azt már említet-
tük, hogy a város első és második épít-
ési övezetének járdái a szabályrendelet
életbelépésétől — számított öt év alatt
aszfaltozandók. Igen jól olvassák önök:
a már említett övezetek aszfaltozandók
lesznek (Mert hihető, hogy a városi
képviselőtestület elfogadja ez üdvös pon-
tot!)

— Hiszen tudja nagysád, hogy szegény anyám
már két éve a föld alatt van, pedig még csak
most élhetne örömben, boldogságban.

Mo t előszedte Margit, amit jöveleikor rejtege-
tett. Egy újság volt az; átadta. — Olvasd —
mondta és ő is vállam fölé hajolva velem ol-
vasott.

Micsoda dicsőítés! Milyen nagyhangú lelkesü-
lés és ez mind egy halványképből, szerény ifjut
illet. Nagy reményekre jogosítják és tűzze, hév-
vel bontozzák, serkentik, hogy csak haladjon ezen
az uton tovább és diszér: válhat meg a magyar
irodalomnak

Es olvastuk az utolsó betűig, — és olvastuk
volna a végtelenségig, olyan jól esett nekünk
ennek az idegen, nekem pláne ismeretlen ember-
nek a dicsősége és észre sem vettük hogy mind-
kettőnk szeméből könny gördült alá.....

Ez nem oly rémitő intézkedés, mint
a háztulajdonosok azt első pillanatra
hiszik. Szombathely város már évekkel
előtt kereszttelvitte ily irányú fontos
reformját. Ott a város belső terei, ut-
cáinak járdái és kocsiutjai aszfaltbur-
kolattal vannak ellátva. De van is lát-
sztatja. A város közbiztonsága mintaszerű.
Nálunk? Jobb erről nem szólni.

Tehát a tervezet aszfaltozási kény-
szert állít fel, mint a közegészségügyi
követelmények legelőbb fokát. Midőn
tehát a javaslatnak ezt a részét a leg-
melegebben üdvözljük, egyúttal ki-
mondjuk, hogy az aszfaltozási kényszer,
illetve övezet, nemhogy túlépné a szük-
séges területet, ellenben igenis még ki-
sem meríti. Így okvetlenül felveendő,
mint főforgalmu ut, a második övezet-
ben: *Kazinczy-utának a vasúti átjárótól a
pályaudvarig és része.* Felveendő az
aszfaltozási programba *Kazinczy-utának
kocsiút része is végig.* Mert általában az
vehető ki a tervezetből, hogy a köve-
zésnek csak a magánosokat illető részé-
ben intézkedik. Nem szól a belváros
kocsiutjairól, amely közül több (pld. a
Kazinczy-utca, Sugár-ut egy részestb.)
aszfaltozandó volna.

Az aszfaltozási munkálatoknak ki-
viteli részét nem tarjuk elégséges sikerült-
nek. A tervezet 5 évi határidőt ad. Elég
nagy idő. De ez mégsem védi meg a
közönseget az anyagi károsodástól. Az
aszfaltozó társaságok ért-sülve a fenálló
kényszerről, magára szabnak az árakat.
Azonkívül sok anyagi terhet ró a kivi-
tel *eme módja* a közönsegre. Igazugyan,
hogy a háztulajdonosok törlesztéses
módon is keresztülvihetik az asphal-
tozást, de mégsem ga daságosan. Az ő
magános egyéni erejük gyöngye anyagi
érdeköknek megvédésére

A szabályrendelet ez intézkedésével
szemben volna egy valóban üdvös s
megszívlelésre méltó előterjesztésünk. —
Nem a mi eszménk. A rendszer Szom-
bathelyé.

Indítványunk oda konkludál, hogy ne
a magánosok csináltassák a járdákat,
hanem a város. Mondja ki például a
tervezet, hogy x y-utcat aszfaltozzák.
A város, mint erkölcsi testület, a neve-
zett utcarészekre írjon ki pályázatot. A
pályázat nagy arányu s így valószínű,
az ár sokkal alacsonyabb lesz, mint ha
azt magános csináltatná. — A város a
költségeket törleszthetné pld. 15 évi
részletben. A részletet kétféleképpen
szedhetnék be. Vagy minden háztulaj-
donostól (természetesen szintén tizenöt
részletben) külön-külön aszfalt területe
arányában, vagy, a mi még helyesebb,
vesse ki a város ezen összeget pótdadó
alakjában a város egész közönsegeire,
illetve csakis a háztulajdonosokra, amint
ez, ha jól értesültünk, Szombathelyen is
van. Hohó, kiáltja erre a Magyar-utca
végén lakó háztulajdonos, miért fizessek
én-adót, annak a Fő uti háztulajdonos
járdája miatt, mikor ahhoz nincs közöm.

Természetesen e kifogás nem állhat
fenn. Nem állhat fenn pedig azért, mert
aszfaltozásnak ily módja mellett az
egész város kövezési kiadása pótdadó
alakjában lesz behajtv. — Tehát egy
mindannyiért és mindannyian egyért.
A kövezésnek, bármely részében legyen
is a városnak, egyformán hasznát veszi
a város egész közönsege. Még csak azt
mondhatná valaki, hogy igazságtalan-
ság, hogy a köjárdával bíró háztulaj-
donos »aránylag« (t i. a pótdadó arány-
lagos része az állami adónak) annyit
fizessen, mint az a háztulajdonos, kinek
aszfalt járdája van? Erre csak az lehet
a válasz, hogy a város képviselőtestü-
lete mindig tekintettel lesz a viszonyok
szülte kívánásokra s ha ezeknek vál-
tozása éppen azt kívánná, hogy a zu-
golódó háztulajdonos urnak járdája, il-
letve az az utca is aszfaltozandó, úgy
ez elől nem fogna elzárkózni a város-
atyák. Kü önben igen ajánlatos volna
ez ügyben az illetékes köröknek lekérni
a szombathelyi szabályrendelet idevo-
natkozó részét, a mely Szombathelyen
közmegegyedést keltett.

A csatornázásról más alkalommal
szólunk. Egyelőre annyit róla, hogy itt
is, szükséges a kényszer intézkedés,
amely hiányzik a tervezetből. Asphal-
tjárdá és nyitott búzó: csatorna. —
„Fenn az ernyő nincsen kas” állapot.

„ZALA”

Politikai lap. — Megjelenik csütörtökön és vasárnap.

Zalavármegyében egyedüli kétszer megjelenő politikai lap.

1904. január 1-ével

— új előfizetést nyitunk lapunkra. —

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor.

Félévre 6 „

Negyedévre 3 „

MUTATVÁNSZÁMOT INGYEN KÜLDÜNK.

A „ZALA” három évtizedes múltja lesz a jövőben is
utmutató lapunk irányára: Küzdeni
minden igaz ügyért, amely a hazának
hasznára van, legyen az az ügy helyi,
megyei, vagy országos érdekű.

Politikai zászlónkon a szabadelvűség jelzava lobog. A
szabadelvű eszmekört küzdünk ki
erőnkkel. A nemzeti vívmányokért vi-
vott harc erkölcsi alapját sohasem ki-
csinyeltük. A celt igazságoknak tartot-
tuk. Ellenben elítéljük az eszközöt, mely
nem elválasztja, nem helyeseltük a vég-
telen harcot, amely nem időzserű.

A társadalom egységesítése főtevése a „Zala”-nak.
Ezért buzgalkodunk lankadatlanul. —
Nem csüggedünk, mert hisz erőnk
meghalványozza, kétségeink elosz-
latja, bátorságunkat ébren tartja az
ezze hatalma, a mely kihirdetve ön-
magá indul küzdeni az igazságért, míg
el nem érkezik a diadal napja, mikor
a tudás és értelem teljes világosságá-
ban az igazság és Szeretet foglalják el
birodalmukat.

Tollunkat vezérli: az igazság, pártatlanság és ügyeszeretel.
Tárcarovatunk: kritikailag jól megrostált, bő, gazdag és
változatos.

Hírvonatunk jellegje: Minden eseményről sokat, pontos-
san és gyorsan. Ezt a rovatot szol-

KARÁCSONYRA

FISCHEL FÜLÖP

Diszművek, Ifjúsági iratok, Képeskönyvek,
Emlékalbumok, Diszlevélpapírok, Festmé-
nyek, Képek keretekben

a legnagyobb választék-
ban kaphatók:

könyvkereskedésében NAGYKANIZSÁN.

gálja lelkesen a »ZALA« tudósító gárdája.

Ez a »Zala« programja és előfizetési felhívása. Ezért akar továbbmunkálkodni a »Zala« szerkesztősége, amely csak akkor lesz kivihető, ha lapunk tisztelt előfizetői ezután is megmaradnak anyagi és erkölcsi pártolónk sorában és arra törekednek, hogy a »Zala« előfizetői gárdája új előfizetőkkel szaporodjék.

A »ZALA«
szerkesztősége és kiadóhivatala
Nagykanizsa, Városház-palota.

HIREK.

Karácsony előestéjén.

Nagykanizsa, dec. 24.

Egész héten tartott a fenyűfáknak városba özlönse. Ugy tetszett előttünk, mintha valóságos örökzöld erdő tért volna le vigasztalni a reménység színével. Vászarlák is a fákat. A gazdagok hatalmasakat, mely felér a szalon aranyos díszítés tetejéhez, — a szegények sokan csak egy kis galyacskát. Mindegy ez. Mindketőn kigyulnak ma este az apró kis mécsesek. A gyermekek, a felnőttek ihlettel tekintenek fel a lobogó mécsesekre, amely szimboluma a világot megváltó betlehemi fényességnek. — Ez estén milliók és milliók egyesülnek egygyé a magasztos éresek követésében. Felcsillan előttük a Szeretet isteni igéje és áhitattal térdre borulva kérik a Szeretet Istenének áldását, aki ott született a betlehemi istállóban. Megindulnak ma este, különösen faluhelyen, a »betlehemesek.« Színes papírral díszített kis faalkotmányban vizik a betlehemi istállót, mely példázza a világtörténet legkimagaslóbb, világot áteremtő nagy eseményét. Felhangzik bohókásan kedves színjátékok. Feléled előttünk a szegénység glóriája, hisz ime a Megváltó is a szegény kunyhó Isteni alakja. Felemeli ez a szegényt a csiggedésből és élénken bevési ezt a vagyonosok szívébe. A hívők pedig zárandoznak ma éjtéli misére, mely jelképezi a fényességnek megjelenését a sötétségben.

— Lapunk mai száma kettős szám. A karácsonyi munkaszünet miatt lapunk vasárnap száma (december 27.) nem jelenhet meg, ezért adjuk t. olvasóink kezébe e kettős számot, a mely egyuttal *ünnepi, karácsonyi számunk is.* A »Zala« legközelebbi száma december 31-én jelenik meg.

— Személyi hír. *Beko* Manó dr. egyetemi tanár e héten Nagykanizsán tartózkodott. A felső kereskedelmi iskola póterettségi vizsgáját vezette közoktatásügyi-biztos minőségében.

— *Murányi János* bucsuzása. A nagykanizsai ev. ref. imaházban előkelő közönség gyűlt egybe dec. 20-án d. e. 10 órakor, — amikor *Murányi János*nak, a volt lelkésznek bucsuzó-beszéde volt kitűzve. Nemcsak az ev. ref. hívők, hanem városunk társadalmának más vallásfelekezethez tartozó egyénei is elmentek meghallgatni a tehetséges fiatal

pap bucsu-szónoklatát. A kis imaház zsufalózt megtelt, *Murányi* meghatottan bucsuzott hivatól. — Míg a bucsu igéi szálltak ajkairól, könyek szivárogtak szemeibe. De bucsuzásának erős közvetlensége mely hatással volt a hallgatóságra is. A nők szeméből sűrűn hullott a könny. A férfiak szemeibe is könyek gyűltek. Beszéde végén a távozó derék lelkész áldást mondott nemcsak hűveire és egyházára, hanem Nagykanizsa egész közönségére is.

— *Rákóczi-ünnepség.* Közel a nap, amely záróköve lesz 1903. évnek. — Hazánkban visszatekintünk ez évtörténetére, mint örömfáklyákat látjuk kigyulni a hazafiság oltartűzét, amelyen egész évben folyt az áldozat bemutatása: II. Rákóczi Ferenc dicső harcainak kétszázados évfordulója emlékére. — A hazafiság nemes érzésében egygyé forrva emelkedtünk az eszmei légkörbe szívnai ama daliás idők balzsamos levegőjét. Ebből merítünk erőt, utmutatást a jövő utjaira. Karácsony lélekemelő ünnepeket hetében sem aludt ki a szívek ből a hazafias érzés. Még csak mult számunkban írtunk vármegyénk Rákóczi-ünnepségéről, máris újabb hazafias ünnepről értesülünk. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola Kisfaludy-köre folyó hó 20-án d. u. 2 órakor Rákóczi-ünnepet tartott az intézet nagytermében a következő műsorral: 1. »Hymnus«. Énekli az ifjúsági énekkar Kaufmann M. vezetésével. 2. »Megnyitó«. Mondja Csiszár Antal I. oszt. tan. 3. »Rákóczi«. (Petőfitől); szavalja: Cipott Árpád k. oszt. tan. 4. »Kurucnóták«. Előadja az énekkar. 5. »II. Rákóczi F.« Felolvassa Kákósy Jenő f. oszt. tan. 6. »Magyar népdalok«. Előadja az ifjúsági zenekar Stolpa K. f. o. t. vezetésével. 7. »Rákóczi sirja«. (Szabolcska M.) Szavalja Fángler Ferenc f. o. t. 8. »Szózat«. Énekli az énekkar. 9. »Rákóczi-induló«. Előadja az ifjúsági zenekar.

— *Hock János* felolvasása. *Hock János*, aki kitűnő szónoki tudásával már kivívta Nagykanizsa város előkelő köreinek elismerését, január hó 6-án a zalaegerszegi kereskedő ifjak mulatságán felolvasást tart. A felolvasás iránt nagy az érdeklődés.

— A nagykanizsai törvényhatósági bizottsági tagokról. — A »Zalamegye« legutóbbi számában »Jegyzetek a vármegye közgyűléséből« cím alatt bőven foglalkozik *Csák Árpád* dr. kibuktatásával. — Többek között így ír egyik helyen: »A választó közgyűlés mindig népes. Sok bizottsági tagot csak a választás izgat. Sokan vannak azonban azok is, akiket az sem érdekel. Így például a Nagykanizsán székelő körülből 80 b. tag közül talán fele sem látta dec. 14-éig a vármegye házát. Virilisták. Nem a közbizalom, nem a közügyek iránti érdeklődés, hanem a vagyon ad nekik helyet és szavazatot a vármegyén. Mit törődnek ők a vármegyével s a hazának száz bajával? Nagykanizsa külön tartomány, önálló életet él s nem sok érdeklődőseget vall a nemes vármegyével. — Most az egyszer azonban berukkoltak ötvenöten. Nem a közérdek

mián. Dehogy. — Csak egy kis szíveséget akartak tenni népszerű járástörvénynek (!) — Olyan urakat láthatott a nagyterem, akik még eddig nem vettek tudomást arról, hogy, vármegyei közgyűlés is van a világon. — Laptársunknak a kibuktatásra vonatkozó megjegyzése nincsen szavunk. — A »Zala« vezetőhelyen megírta már, hogy arconsapáca volt az igazságnak. Nem vesszük védelmünkbe a bizottsági tag urakat sem. Ez az ő személyes ügyük. De igenis tiltakoznunk kell, a közérdek nevében, laptársunk ama sorai ellen, amelyben írja: »Nagykanizsa külön tartomány, önálló életet él s nem sok érdeklődőseget vall a nemes vármegyével.« Valóban érthetetlenek laptársunk sorai. — Nagykanizsa várost, tehát ennek közönségét is külön tartománynak nevezni, amely nem vall sok érdeklődőseget a vármegyével: igaztalan dolog. Nagykanizsa város mindig elül volt, amidőn méltó hirt kellett szereznie *Deák Ferenc* szülővármegyéjének. Részt vett minden kulturális és gazdasági mozgalomban legalább is úgy, mint Zalavármegyének bármely más városa. A megyei mozgalmakból a város közönsége sohasem maradt távol. Hogy városunk önálló életet is él, ez csak örvendetes. Adja az ég, hogy éljen fejlődjék. De hogy ez önálló élettel kiszakítanók magunkat a vármegye közösségből, hogy ezzel esetleg a vármegye érdekében ellenkező uton haladnánk, (ez olvasható ki laptársunk sorai közül) ezt tagadjuk.

— *Nemzetiségi izgatás.* Örvényes község bár sváb telepítvény, a lakosság azonban teljesen jól beszéli a magyar nyelvet, szokásaiban magyar s hazafias gondolkodású. *Récsy Ferenc* aszófi plébános az örvényesi templomban rendszeren magyar prédikációt tart és a hívek eddig igen szívesen hallgatták is Istenigéjének a szép magyar nyelven történő hirdetését. Most azonban, úgy látszik, valami lelketlen izgató férközött az örvényesiek szívéhez s ennek tulajdonítható az, hogy a plébánosnak megirták, miszerint nem küldenek kocsiért, mert magyarul prédikál. A különben szelid lelkű svábok még azt is megirták, hogy nem adnak semmit a püspök utasítására. A hatóságok, mint értesülünk, nyomozást indítottak ez ügyben.

— A negyedik gyógyszer-tár. A Nagykanizsán felállítandó negyedik gyógyszer-tár időről-időre mindig felüti fejét. A legutóbbi vármegyei közgyűlésen ismét szóba került városunk gyógyszer-tár-ügye. A közgyűlés úgy határozott, hogy a folyamodók kérelmét nem pártolja, illetve a negyedik gyógyszer-tár felállítását a közgyűlés a belügyminiszteriumnál nem hozza javaslatba.

— *Zsur.* Az Izt. jótékony Nőegylet legközelebbi zsúrja nem vasárnap, hanem szombaton, karácsony másnapján lesz megtartva a Casino dísztermében, zenei produkciókkal és egyéb szórakoztató műsorral.

— *Iparos-Kör* címmel új egyesület alakul Keszthelyen. Az alakuló gyűlés, mint értesülünk, karácsony másodnapján lesz

Zálogtárgyak vasúton vagy postán is beküldhetők.	Kereskedelmi és iparbank részvénytársulat hatóságilag engedélyezett ZÁLOGINTÉZETE NAGYKANIZSÁN KÖLCSÖNT AD mindennemű áru, ingóságokra, ékszerekre, arany és ezüst tárgyra.	Zálogtárgyak vasúton vagy postán is beküldhetők.
---	--	---

— **A névmagyarosítás érdekében**, mint a „Keszthelyi Hírlap” írja, *Milkovich* Andor zsidó körjegyző dícséretre méltó mozgalmat indított. A jobbára németnevezű zsidó és vallási lakókat rábírta neveik megmagyarosítására. Rövid idő múlva sok kérvény érkezik be a tárgyan a járási szolgabírószághoz. Dícsérendő és követésre méltó buzgóság.

— **Tanítóválasztás.** A tapolcai római kath. iskolaszék, az ott megüresedett kántortanítói állásra *Keszler* Zoltán Lencse-istváni tanítót választotta meg a múlt héten tartott iskolaszéki gyűlésen.

— **Egyesületek — egyesülések.** Némely nagykanizsai egyesület beléltében már hazamosabb idő óta pang a társasélet. Magyaroztatást leli ez a városi egyesületi életnek rohamos fejlődésében, amely gomba módra szaporította a nagykanizsai egyesületeket. Szó is volt már arról, hogy a „Polgári Egyesület” és a „Társaskör” egyesülnek, de e szép terv kicsinyes külsőin miatt — a név megválasztása — nem valósult meg. Mindezt aktuális

— abból az alkalomból felemlíteni, midőn a *Zalaegerszegi körnek* egyesüléséről értesülünk: A Zalaegerszegen főnálló három kaszinó már régóta nagyon is „sok” egyesületnek bizonnyult. Most, mint értesülünk, a zalaegerszegi társaskör belátva azt, hogy ha fennmaradását biztosíthatná is, fejlődéséről alig lenne szó, mert két polgári körnek nincs kellő talaja és erőforrása, ezért kifejezett szándéka, hogy egyesüljön a kereskedelmi körrel, amely valószínűleg készséggel csatlakozik az eszméhez. Ezzel talán meg lehet vetni az erősebb polgári kör alapjait. Az egyesülést *Várhidy* Lajos polgármester igyekszik megvalósítani, hogy a város polgári elemeit lehetőleg tömörítse.

— **A király legrégibb déli vasuti kocsija.** Nehány nappal ezelőtt kivonták a forgalomból és leszerelték azt a vasuti kocsit, a melyet a déli vasutársaság legelőször készítettett a király számára. Ez volt legrégibb udvari kocsija, a melynek fő alkotó részeit most a császári és kir. vasutak muzeumban fogják elhelyezni. — Ebben a vasuti kocsiiban különösen az 1873-iki bécsi nemzetközi kiállítás alkalmával nagyon sok fejedelmi utas utazott; a kocsijok olykor teljes huszonnégy óráig futott. Sok fontos és érdekes tárgyalás és vitatkozás folyt le ebben a kocsiiban, nem ritkán olyankor is, ha a király utazott benne valahová üdülni. Ismeretes, hogy a király rendszerint dolgozni szokott az uton, még akkor is, ha vadászni megy. Azonkívül utközben táviratokat, leveleket is kap. A kocsija a déli vasut muhelyében készült, az első része, amely a muzeumba kerül, még igen jó állapotban van. A kocsit 1859. óta használják s ezen utazott a király Olaszországba, a mikor a franciák ellen való háború kitört. Az első külföldi uralkodó, aki a kocsiiban utazott *Viktor Emanuel* király, az utolsó a meggyilkolt *Sándor szerb király* volt.

— **Névmagyarosítások.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Weiss* Albert, keszthelyi lakos „*Fenyves*”-re, — *Weiler* Vilmos volt nagykanizsai, jelenleg budapesti lakos „*Váradi*”-ra, *Deutsch* Dezső nagykanizsai lakos „*Dobó*”-ra magyarosítsa vezetéknévét.

— **Vívóest.** A keszthelyi gazdasági tanintézet atletikai clubja a közelmúltban vívóestét rendezett. A jury *Dusz* János II. éves hallgatónak ítélte oda a keszthelyi hölgyek

díját: szép és ügyes vívásáért. Az első díjat, nagy ezüst érmet nyert *Mészáros* Dezső I. éves hallgató, a második díjat, kis ezüst érmet pedig *Enyed* Andor I. éves hallgató vitte el a versenyzők közül. Az estét tánc fejezte be.

— **A festőművészet remekei.** A nagy európai képtárak nyolczven válogatott régi mester-művét bocsátja piacra színes nyomtatban a *Wodianer* F. és fiai kiadóczég. E gyűjteménynek most meg jelent sorozata, *Dürer*, *Rembrandt*, *Frans Hals* s más mesterek egy-egy művét is tartalmazza. Amennyire olajfestményt sima papíron reprodukálni lehet, oly jól adják vissza a nyomatok az eredetit. Egészen hű mását adni a mester-műveknek természetesen nem lehet, már a reprodukció méreteinél fogva sem s azért sem, mert átlátszó anilin színekkel kell reprodukálni a vastag olajfestéket. De amennyit e részben a mai reprodukáló technika el tud érni, azt megkapjuk e kartonlapokon. Az egész gyűjtemény ára hat díszes tokban 240 kor. először dr. *Téry* Gábor rt. hozza. — *Kapható a „Zala” kiadóhivatalában, Fischel* Fülöp műkereskedésében *Nagykanizsán* havi 12 korona részletre is.

— **Honvédszenekarok szervezése.** A magyar honvédszenekarok tudvalevőleg most vannak alakulóban. Míg a közös hadseregben majd minden ezrednek van katonai zenekara, addig a honvédszereknél, ha jól értesültünk, csak minden negyedik ezrednek jut egy-egy zenekar. Hogy a közös hadseregbeli zenekarok nem fektetnek valami nagy súlyt a magyar zene művelésére az nyilvánvaló. Épp ezért már rég szükség volt oly intézkedésre amely fejleszt, előbbre viszi a honvédszenekarok ügyét. — Ez irányelv követése miatt üdvözölhetjük *Nyíri* Sándor honvédelmi minisztert, aki a közelmúltban rendeletet adott ki ez ügyben, melyről következőkben értesülünk:

„*Nyíri* Sándor honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a honvéd zenekarok szervezésére, kiegészítésre tárgyában. Régi ügy ez a honvédelmi miniszteriumban. Hosszu időn keresztül tanulmányozták a dolgot részint tapasztalatok, részint számítások alapján. A rendelkezés intézkedik a zenekarok létszámáról, az intézmény fenntartására szolgáló pénzalapról, a jövedelmekről, a zeneszerzőjéről, jutalékok felől, a mozgósítás esetén való teendőkről stb. Talán valamennyi között legérdekesebb, a kiképzésre vonatkozó pont, amely a következőképp szól: A zenekarok kiképzésénél, elő sorban a katonai szempontok legyenek irányadók, e mellett azonban minden rendelkezésre álló eszközzel oda kell hatni, hogy a honvédszenekék egyébként is megfelelő művészi színvonalra emeltesse. A magyar zenekultúra fejlődése érdekében kíváncsok, hogy a honvédszenekarok a magyar zenét kiválólag műveljék, miért is nagy figyelem fordítandó a régi, valamint az újabb kiváló magyar indulókra és más magyar zeneművekre. — A rendelet azt is meghagyja a zenekaroknak, illetőleg az ezekre felügyelő tisztibizottságoknak, hogy a hangszereket magyar hangszerkészítőnél vásárolják.

Valóban örömmel tölt el ez bennünket. A magyar zenekultúra szép támaszt nyer ez intézkedés által, melylyel kapcsolatban a közönség régi óhaját adjuk itt közzé és ajánljuk honvédszereidnek parancsnokának, hogy hasson oda, hogy a közönség óhaja megvalósuljon. — S mi ez óhaj? Hogy a 20 honvédszereid zenekart kapjon. Városunkban a honvédség valóban fejedelmi palotában lakik. Költséget nem kímélve építtette a város ezt az óriási kasszárnyát. S ezért most e fenti rendeletből kifolyólag egy kis figyelmet kér, azért, hogy a zenekarok elhelyezésénél legyenek tekintettel *Nagykanizsára* is, ahol a

katonaság és polgárság kellemes együttlétben él, s ahol nagyon szükség volna egy valóban művészies zenekarra, melynek — bármily furcsának is hangzik ekijelentés nagy társadalmi szerepe lenne. Hisz nézzünk végig valamely katonahangverseny közönségén, nem-e a legteljesebb demokráci uralkodik a közönség sorában. Valóban számtalan, e helyütt most felnem sorolt érdemei vannak egy honvédszenekarnak s ezért uiból hangoztatjuk a közönséget: *A város közönsége kellemesen vónné tudomásul ha honvédszereidnek igen tisztelt parancsnoka megtenné szükséges lépéseket; egy honvédszenekarnak Nagykanizsára helyezése céljából.*

— **Szegény gyermekek felruházása.** Az „*Első magyar asztaltársaság*” legutóbb tartott választmányi ülésén 13 szegény gyermek felruházását határozta el.

— **Nagykanizsa r t város megkereste** a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy *Bathányi*-utca meghosszabbítására, vagyis ennek a sétátérrel való összeköttetésére céljából vasuti felüljárót létesítsenek. A bizottság legutóbbi ülésében helyszíni szemlét rendelt el, *Eperjesy* Sándor bizottsági tag elnöklésével. Hiszük, hogy a közlekedés javítása érdekében megvalósul a város e régi óhajja.

— **Eés után köpönyeg.** Ennek mondhatjuk a kereskedelemügyi miniszter abbeli rendeletét, melylyel a folyó hó 20-ra eső vasárnapra a munkaszünetet felfüggesztette. A rendeletet oly időben adták ki, hogy az már érvényre nem juthatott. A főkapitányság, melyhez a rendelet csak a megyei törvényhatóság útján érkezik le. hiába várta a munkaszünetet feloldó miniszteri rendeletet. Mivel azonban a hírlapok egyik másika *már szombaton* jelezte, hogy a miniszter rendeletet fog kiadni ezen *vasárnapot* illetőleg, üzleteiket hatósági elnökökkel délig nyitva tartották, — de ugyancsak hatósági intézkedés folytán délen bezárták, mert rendelet nem érkezett. A hozzánk vasárnap délen érkező napilapok ugyan meghozták a miniszter leiratát, de utóvégre is a hatóságokat nem irányíthatják a napilapok közleményei, melyek csak az utolsó órában jelennek meg.

— **A kegyes-tanítórind névtára.** A magyar kegyes tanítórind most adta ki névtárát az 1903—1904. iskolai évre. Külön lapot szentel a névtár a rend alapítójának, *Kalazanti* szent Józsefnek és a mostani rendfőnökönek, *Magyar* Gábornak, azután ismerteti a rend kormányát házait és iskoláit. A huszonhat rendház közül a legnépesebb a kecskeméti, a melynek a főgimnáziumába jár egy-egy fogadalmat tett növendékekkel együtt negyven tagja van. A rend vezetése alatt összesen huszonnyolcz iskola van; ezek közt van huszonnyegy középiskola. A növendékek összes száma a népiskolákkal együtt 9264, vagyis 276-tal több, mint volt az 1901—1902. iskolai évben. A rend tagjainak összes száma 398. ezek közt 265 áldozópap, közülök egy gyémánt és hat aranymisés, a többi növendék. A rendtagok közül 234 működik a tanítás terén, egy egyetemi tanár, két egyetemi magántanár, 191 középiskolai rendes tanár, 30 helyettes tanár, 8 az elemi népisiskolákban működik. Egy rendtag ideiglenesen a képviselőház részére a régi országgyűlési emlékeket gyűjti és rendsz. 9 rendtag a rend anyagi és szellemi ügyeinek vezetésével foglalkozik, 11 rendtag pedig igazgató Budapesten a vakok országos intézetében. Az elmúlt iskolai évben hét halottja volt a rendnek.

— **A vármegyei kavicsszállítás.** Zalavármegye közigazgatási bizottsága a 1904-ik évtől kezdve hat évre a kavicsszállítást *Granat*

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

lűdöbetegegeknek, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál** **influenza után** ajánlatik. — Emeli az étvágyat, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izmádat. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegonként 4 koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl cseggel legyen ellátva:

Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Géza eddigi Zalaegerszeg vállalkozónak, mint legelőnyösebb ajánlatot tevőnek adta ki. Az eddigi érvényben volt ajánlathoz viszonyítva az új árjelítés a számítás szerint évi 24.000 kor. megtakarítást eredményez.

— **Újví borra való-járvány.** Magyar ember híres a bőkezűségről. Borra valót tán egy nemzetnek a fia sem osztogat oly sokat, mint a magyar. Ha kávéházba, vendéglőbe, színházba, bába, jourra, látogatóba, vadászatra és még tudj 1sten hova nem megyünk, mindenütt egy a vége: a borra való. Ez jut a pincérnek (vagy öt rangban!) a szobalánynak, a szakácsnénak, a komornának, a vadászinasnak, páholynyitogatónak. Szóval gavallérok vagyunk. I. tkozottul gavallérok. Nem érhet gáncs bennünket, ha mégis szólunk e helyen a borra való ellen. Még pedig ezeknek az újví fajtája ellen. Közleg az újví. Szinte már látjuk a borra valóért való népvándorlást. Elkeltünk a hagyományos szokás szentesített borra való adózásától, — minden oly állami, községi magánintézmény részéről — annak ellenére, hogy a község az általuk teljesített szolgáltatásokat busásan megfizeti — megindult alkalmazottak borra való körútjától. Bár ez is hiba, de ez hagyján. Hanem igenis ki kell keltnünk az ellen, hogy egész ismeretlen alakokat, akik passzióból teszik ezeket a jövedelmező körutazásokat kell fogadnunk egész nap, mint valami nagykövöket. Ezeknek bucsujárása rendőrileg megakadályozandó, valamint a —tisztelet, becület a számos, kivételt képező ezt eltolt mestereknek — fájeronos inasok és a már ismert és számos köszöntést gyakorló alakok botránnyal inváziója úgy az üzleteknél, mint magánházaiknál. — Idejekorán felhívjuk erre rendőrségünk figyelmét.

— **Külföldi utazás mint újví ajándék.** Az utazás nemes szórakozása mindvégig a gazdag emberek kiváltsága maradt volna, ha az idegenforgalmi vállalat meg nem csinálja. »Utazási Sorsjáték« tervezetét. Ez intézet módot akarván nyújtani arra, hogy az utazás gyönyörűségében mindenki részesülhessen, százezzer egyenként két koronás sorsjegyet bocsájtott forgalomba. A főnyeremény ingyenes utazás a külföld körüli, amely mellett számos egyéb értékes nyeremények is vannak, mint hosszabb, teljes ellátással kapcsolatos külföldi utazások, előkelő fürdőkön való nyaralás teljes költségei és hasonlók. Az utazási sorsjegy, amely városunkban is a nagyobb dohánytőzsdékken kapható, különösen alkalmas újví ajándékoknak, mert igen kevésbe kerül, de a megajándékozottak az előnyös tervezetnél nagy örömet és boldogságot okozhat. Részletes tervezeteket bárkinek készséggel küld a központi menetiegyirda (Budapest, Vigadó-tér 1.)

— **A kihágási büntetéspénzek kezelése.** A kihágási büntetéspénzek a fennálló törvények, miniszteri rendeletek és helytartósági szabályrendeletek szerint számtalan, körülbelül hetven különböző célra forgácsolódhatnak szét. — A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény egy császár-metszéssel végez a kalamitásokkal, a midőn kimondja, hogy a közigazgatási hatóságok által kiszabott büntetéspénzek rendeltetése azonos, vagyis a kiszabott büntetéspénz fele az államot, fele a községet illeti. A belügyminiszter a törvényben biztosított e joggal él most, midőn elkészítette a büntetéspénzek kezelésére vonatkozó egységes szabályzatot. Január 1-én életbelép az új rendszer, melynek lényege az, hogy az elsőfokú rendőrhatalóságok (főszolgabírák, főkapitányok stb.) csupán egyetlen egységes nyilvántartást s egyetlen pénznáplót tartoznak vezetni. — Eddig vezettek tizenhárom nyilvántartást és ugyanannyi pénznáplót. Az összes büntetéspénzek kizárólag két célra fordítottak. Az egyik fele a pénzügyminiszter kezelése alá kerül, aki ezt az államot illető felerészét az érdekelt társak közt részarányosan megosztja;

— **Működési előadások.** A tapolcai I. r. Jótékony Nőegylet december 31-én Szilveszter estét rendez. Működési színelőadásban játszik »A másé« című vígjátékot. A zalaegerszegi Iparos Ifjak Onképző Egyesülete karácsony másodnapján táncal egybekötött működési előadást rendez. — Szinre kerül az »Ordög mátkája« című népszínmű.

— **Fregoli-estély.** Levelezőnk írja. A zalaegerszegi izr. fiatalok »Szegény gyermekek felruházó egyesület« javára dr. Graner Adolfné védnöksége alatt 1904. évi január hó 9-én u. n. »Fregoli-estélyt« rendez. A mulatság iránt a város minden köreiben általános az érdeklődés.

— **Tűz. Csáktornáról írják:** Hossz Jakab csáktornyai kereskedő üzletében szombaton este tűz tört ki. A gyorsan megjelent tűzoltóságnak sikerült az épületet megmenteni, de a felhalmozott áru-mennyiség a berendezéssel együtt a tűz martaléka lett.

— **»A Polgári Egyet« Sylvester-Estélyére** a meghívók székfűztek. Kik tévedésből meghívót nem kaptak és arra feleltélnek, szíveskedjenek eziránt Eperjess Gábor urhoz fordulni, ki páholyokra és állhelyekre előjegyzéseket és megrendeléseket is elfogad.

— **Cselédotthon.** A kaposvári rendőrlégénység régi laktnyája kiürülve, az ottani polgármester egy rég hiányzó és felette szükséges eszme megvalósítására használja fel e helyiségeket. Mindazon cselédek, kik 24 óra alatt helyhez nem jutnak, itt lesznek elhelyezve. Ott kellő felügyelet és gondozásban részesülnek. Ez az első lépés amaz áldásos intézmény kezdeményezéséhez, miszerint a cselédközvetítési hatóság uton fog eszközöltetni.

— **Találattott.** Folyó hó 16-án, a helybeli piacon egy szimplafedelű női aranyóra találtattott. Igazolt tulajdonosa azt a rendőrkapitányi hivatalnál átvetheti.

— **Az utolsó óhaj.** Vukics János a szomszédos Somogy-Szent-Miklós község egyik öreg polgára, érezte, hogy napja lefelőzik, a rokonság előtt azon utolsó óhaját fejezte ki, hogy ne vigyék a temetőbe Szent-Mihály-lován, hanem tegyék koporsóját saját szájára és fogják az elé ökreit. A rokonság megígérte, hogy teljesíti a haldokló kívánságát és teljesítette is. Hétfőn temették az öreg Vukicost, és pedig utolsó óaja szerint szánon vonszolták ki saját ökrei a temetőbe, óriási sártengeren keresztül, amely itt-ott majdnem elnyelte a szánt koporsóval együtt. — A furcsa temetés természetesen az egész községet mozgósította. — Az öreg Vukics utolsó óhaját valószínű nem fejezte ki teljesen; elfelejtette hozzátenni: ha lesz hó.

— **Elmeosztály Zalaegerszegen.** Még a év decemberi közgyűlésén elhatározta a vármegye törvényhatósága, hogy a zalaegerszegi közkórház elmeosztályát befogadására szolgáló elmeosztállyal kibővíti s e célra a költségek egy részét kijelölje, a hiányzó összegnek pedig törlesztéses kölcsönnel való fedezését elhatározza. A belügyminiszter a közgyűlés határozatát jóváhagyta, valamint a hiányzó 25.000 K. összegnek törlesztéses útján való felvételét azzal, hogy a törlesztő részletek az ebadóból e célra átengedett összegből nyerne fedezetet. A vármegye törvényhatósága a belügyminiszter leiratát decemberi közgyűlésén tudomásul vette és megbízta a vármegye alispánját, hogy a kölcsönt a magyar jelzálog hitelbanknál 15 évi törlesztésre vegye fel.

— **Adományozás.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 15-én tartott rendes közgyűlésén a balatonfüredi Erzsébet szeretet-

ház javára az 1904-ik évre határozat koroná segélyt szavazott meg.

— **Állomás-elnevezés.** Zalaszentmihály község érdekeltsége az iránt folyamodott a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a »Zalaszentmihály-Pácsa« állomás délváraton Zalaszentmihály-nak neveztesse. A kérvény a miniszteriumtól véleményezés végett leküldetvén, a bizottság a régi elnevezésnek továbbra való fenntartását hozta javaslatba.

— **Szerencsétlenység.** Balázs János bányásztergyőri molnár inas hétfőn délután fát fűrészelt, mikorben gazdájával beszélgetett. Egy vizgázatlanság pillanatban a fűrészelő-gép elkapta a jobb kezét és csuklóban elvágta úgy hogy az teljesen elvált a törstől. Beholtka, nkanizsa városi kórházba, ahol meghalt.

— **Rendület a cégtáblákról.** A vagyonbukott kereskedők a cégtáblákon a nagyjelentőségű, »né«, vagy »utóda« szócákat rendszeresen úgy alkalmazzák, hogy azokat látszó nélkül észrevenni nem igen lehet. A kereskedelemügyi miniszteriumban az a vélemény, hogy ebből végzetes félreértések származhatnak és ezért tisztítja az iparhatóságot, hogy az ilyen cégtáblákat meg ne tőrjön és azon kereskedők ellen, akik ilyen cégtáblák mögé rejtik a vagyonbukottságot, az 1884. évi XVII. t.-c. 175. §-át szigorúan alkalmazni ne terheltessek.

— **Kedélyes adós.** A felsőegyesdi fogyasztási szövetkezet csödbe jutott. A tömeggondnok persze a tömeg adósait fizetésre hívta fel, s egy ilyen fizetési felszólításra érkezett be a következő válasz:

Becsés felszólítását megkaptam, azonban legnagyobb sajnálatomra ennek elegend nem tetek, miután én még előbb csödtöt mondtam mint a segedi fogyasztási szövetkezet, s fizetéseimet beszüntettem. Inkább, ha elfogadja, ügyvéd urat kinevezem tömeggondnoknak. Igaz, hogy a gondnokolni valók nem valami tömegesen lesznek, de hát a mai világban a titulus a fő. Egyéb iránt a tisztelt fogyasztási szövetkezetnél 3 éjjel eltározni segítetttem, amiért nem fizetek. Igaz, hogy mind a 3 éjjel kifogástalanul berugtunk, de ezt fizetésnek nem tekintem, mert azzal a szövetkezet érdekeihez járultam, amennyiben a fogyasztást jelentékenyen emelni segítetttem. Tisztelet X. Y.

Heti beszámoló.

— Csáktornáról. —

Csáktornya, dec. 23.

— A tudósító levele a »Zala« szerkesztőjéhez. —

Ne méltóztatnék haragudni, hogy eddig a passzív rezisztencia állapontjára helyezkedtem, azaz hallgattam, de hát ilyen elvű emberekől, mint mi csáktornyaiak vagyunk, egyebet várni nem is lehet, lévén a mi országos képviselőnk annak a kabinetnek kultuszminisztere, amelyik az ellenzék obstrukcióját agyonhallgatással akarta megtorni. Nos, én is hallgattam bőlösen és zsebreavágtam a »Zala« tiszteletpéldányait.

De ki is hitte volna, hogy Ön, t. Szerkesztő Ur, ilyen borzalmasan erőlyes tud lenni. Még hogy megvonja tőlünk, tudósítóktól a tiszteletpéldányt, ha tovább is a hallgatás rózsá-ágyában lustalkodunk. Ezor menyő! inkább irok, csak ezt ne tessék megtenni. Sőt fogadom, hogy a leghűségesebb tudósítója leszek a »Zala«-nak.

Tanulok becsületot a »Koszthelyi Krónikás« től, s megmutatom, hogy itt a határvárosban is van magyar becsület!

Van bizony, még-pedig igazán magyaros! Mert itt magyarok vannak. Mi például olyannal dicsekedhetünk, amivel önök, ott Nagykanizsán, nem. Szobrot áitottunk egy nagy magyarnak, a hős Zrinyinek, a költőnek. Azt vésetjük az

— **A névmagyarosítás érdekében**, mint a „Keszthelyi Hírlap” írja, Milkovich Andor zsidó körjegyző dicsegette méltó mozgalmat indított. A jobbára németnevező zsidó és válsági lakosokat rábírta neveik magyarosítására. Rövid idő múlva sok kérvény érkezik be a tárgyakban a járási szolgabíróhoz. Dicsérendő és követésre méltó buzgóság.

— **Tanítóválasztás.** A tapolcai róm. kath. iskolaszék, az ott megüresedett kántortanítói állásra Keszler Zoltán Lesence-istváni tanítót választotta meg a múlt héten tartott iskolaszéki gyűlésen.

— **Egyesületek — egyesülés.** Némely nagykanizsai egyesület beléltében már huzamosabb idő óta pang a társasélet. Magyaroztatást leli ez a városi egyesületi életnek rohamos fejlődésében, amely gomba módra szaporította a nagykanizsai egyesületeket. Szó is volt már arról, hogy a „Polgári Egyesület” és a „Társaskör” egyesülnek, de e szép terv kicsinyes külső miatt — a név megváltozása — nem valósult meg. Mindezt aktuális — abból az alkalomból felemlíteni, midőn a zalaegerszegi körnek egyesüléséről értesülünk: A Zalaegerszegi főnálló három kaszinó már régóta nagyon is „sok” egyesületnek bonyult. Most, mint értesülünk, a zalaegerszegi társaskör belátva azt, hogy ha fennmaradását biztosíthatná is, fejlődéséről alig lenne szó, mert két polgári körnek nincs kellő talaja és erőforrása, ezért kifejezett szándéka, hogy egyesüljön a kereskedelmi körrel, amely valószínűleg készséggel csatlakozik az eszméhez. Ezzel talán meg lehet vetni az erősebb polgári kör alapjait. Az egyesülést Várhidy Lajos polgármester igyekszik megvalósítani, hogy a város polgári elemeit lehetőleg tömörítse.

— **A király legrégibb déli vasuti kocsija.** Nehány nappal ezelőtt kivonták a forgalomból és leszerelték azt a vasuti kocsit, a melyet a déli vasutársaság legelőször készített a király számára. Ez volt legrégibb udvari kocsija, a melynek fő alkotó részeit most a császári és kir. vasutak muzeumban fogják elhelyezni. — Ebben a vasuti kocsiban különösen az 1873-iki bécsi nemzetközi kiállítás alkalmával nagyon sok fedelmi utas utazott; a kocsij olykor teljes huszonnégy óráig futott. Sok fontos és érdekes tárgyalás és vitaközlés folyt le ebben a kocsiban, nem ritkán olyankor is, ha a király utazott benne valahová üdülni. Ismeretes, hogy a király rendszerint dolgozni szokott az uton, még akkor is, ha vadászni megy. Azonkívül utközben táviratokat, leveleket is kap. A kocsija a déli vasut muhelyében készült, az első része, amely a muzeumba kerül, még igen jó állapotban van. A kocsit 1859. óta használják s ezen utazott a király Olaszországba, a mikor a franciák ellen való háború kitört. Az első külföldi uralkodó, aki e kocsiban utazott Viktor Emanuel király, az utolsó a meggyilkolt Sándor szerb király volt.

— **Névmagyarosítások.** A belügyminiszter megengedte, hogy Weiss Albert, keszthelyi lakos „Fenyves”-re, — Weiler Vilmos volt nagykanizsai, jelenleg budapesti lakos „Várad”-ra, Deutsch Dezső nagykanizsai lakos „Dobó”-ra magyarosítsa vezetéknévét.

— **Vívóest.** A keszthelyi gazdasági tanintézet atletikai clubja a közelmúltban vívóestét rendezett. A jury Dász János II. éves hallgatónak ítélte oda a keszthelyi hölgyek

díját: szép és ügyes vívásáért. Az első díjat nagy ezüst érmet nyert Mészáros Dezső I. éves hallgató, a második díjat, kis ezüst érmet pedig Enyed Andor I. éves hallgató vitte el a versenyzők közül. Az estét tánc fejezte be.

— **A festőművészet remekei.** A nagy európai képtárak nyolcvan válogatott régi mesterművét bocsátja piacra színes nyomtatásban a Wodianer F. és fia kiadócéggel. E gyűjteménynek most meg jelent sorozata, Dürer, Rembrandt, Frans Hals s más mesterek egy-egy művét is tartalmazza. Amennyire olajfestményt sima papíron reprodukálni lehet, oly jól adják vissza e nyomatok az eredetit. Egészen hű mását adni e mesterműveknek természetesen nem lehet, már a reprodukció méreteinél fogva sem s azért sem, mert átlátszó anilinszínekkel kell reprodukálni a — vastag olajfestéket. De amennyit e részben a mai reprodukáló technika el tud érni, azt megkapjuk e kartonlapokon. Az egész gyűjtemény ára hat díszes tokban 240 kor. először dr. Térey Gábor Rt. hozza. — Kapható a „Zala” kiadói hivatalában, Fischer Pál m. kereskedésében Nagykanizsán havi 12 korona részlete is.

— **Honvédeknek az észlelt.** A magyar honvédeknek tudvalevőleg most vannak alakuloban. Míg a közös hadseregben majd minden ezrednek van katoná zenekara, addig a honvédeknek, ha jól értesültünk, csak minden negyedik ezrednek jut egy-egy zenekar. Hogy a közös hadseregebeli zenekarok nem fektetnek valami nagy súlyt a magyar zene művelésére az nyilvánvaló. Épp ezért már rég szükség volt oly intézkedésre amely fejleszt, előbbre viszi a honvédek zenekarok ügyét. — Ez irányelv követése miatt üdvözölhetjük Nyíri Sándor honvédelmi minisztert, aki a közelmúltban rendeletet adott ki ez ügyben, melyről következőkben értesülünk:

„Nyíri Sándor honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a honvédek zenekarok szervezésére, kiegészítésre tárgyában. Régi úgy ez a honvédelmi miniszteriumban. Hosszu időn keresztül tanulmányozták a dolgot részint tapasztalatok, részint számítások alapján. A rendelkezés intézkedik a zenekarok létszámáról, az intézmény fenntartására szolgáló pénzalapról, jövedelmekről, a zeneszerződíjak, jutalékok felől, a mozgósítás esetén való teendőkről stb. Talán valamennyi között legérdekesebb, a kiképzésre vonatkozó pont, amely a következőképpen szól: A zenekarok kiképzésénél, elő sorban a katonai szempontok legyenek irányadók, e mellett azonban minden rendelkezésre álló eszközzel oda kell hatni, hogy a honvédek egyébként is megfelelő művészi színvonalra emelkedjenek. A magyar zenekultúra fejlődése érdekében kívánatos, hogy a honvédek zenekarok a magyar zenét kiválólag műveljék, miért is nagy figyelem fordítandó a régi, valamint az újabb kiváló magyar indulókra és más magyar zeneművekre. — A rendelet azt is meghagyja a zenekaroknak, illetőleg az ezekre felügyelő tisztibizottságoknak, hogy a hangszereket magyar hangerkészítőnél vásárolják.

Valóban örömmel tölt el ez bennünket. A magyar zenekultúra szép támaszt nyer ez intézkedés által, melylyel kapcsolatban a közönség régi óhaját adjuk itt közzé és ajánljuk honvédeknek parancsnokának, hogy hasson oda, hogy a közönség óhaját megvalósuljon. — S mi ez óhaj? — Hogy a 20 honvédgazalagzerek zenekart kapjon. Városunkban a honvédség valóban fedelmi palotában lakik. Költséget nem kímélve építette a város ezt az óriási kaszárnyát. S ezért most e fenti rendeletről kifolyólag egy kis figyelmet kér, azért, hogy a zenekarok elhelyezésénél legyenek tekintettel Nagykanizsára is, ahol a

katonaság és polgárság kellemes együttlétben él, s ahol nagyon szükség volna egy valóban művészeti zenekarra, melynek — bármily furcsának is hangzik ekijelentés — nagy társadalmi szerepe lenne. Hisz nézzünk végig valamely katonahangverseny közönségén, nem-e a legteljesebb demokráciá uralkodik a közönség sorában. Valóban számtalan, e helyütt most felnem sorolt érdemei vannak egy honvédek zenekarnak s ezért uiből hangoztatjuk a közönséget: A város közönsége kellemesen venné tudomásul ha honvédek zenekara igen tisztelt parancsnoka megtenné szükséges lépéseket; egy honvédek zenekarnak Nagykanizsára helyezése céljából.

— **Szegény gyermekek felruházása.** Az „Első magyar szultán” legutóbb tartott választmányi ülésen 13 szegény gyermek felruházását határozta el.

— **Nagykanizsa r. t. város megkereste** a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy Batthyány-utca meghosszabbítására, vagyis ennek a sétával való összeköttetésére céljából vasuti felüljárót létesítsenek. A bizottság legutóbbi ülésében helyszíni szemlét rendelt el, Eperjesy Sándor bizottsági tag elnöklésével. Hiszük, hogy a közlekedés javítása érdekében megvalósul a város régi óhajja.

— **Ez után köpönyeg.** Ennek mondhatjuk a kereskedelemügyi miniszter abbéli rendeletét, melylyel a folyó hó 20-ára eső vasárnapra a munkaszünetet felfüggesztette. A rendeletet oly időben adták ki, hogy az már érvényre nem juthatott. A főkapitányság, melyhez az erdeket csak a megyei törvényhatóság utján rendelkeztet le, hiába várta a munkaszünetet feloldó miniszteri rendeletet. Mivel azonban a hírlapok egyik másik már szombaton jelezte, hogy a miniszter rendeletet fog kiadni ezen vasárnapot illetőleg, üzleteiket hatóság elnökével délig nyitva tartották, — de ugyancsak hatóság intézkedés folytán délből bezárták, mert rendelet nem érkezett. A hozzánk vasárnap délből érkező napilapok ugyan meghozták a miniszter leirát, de utóvégre is a hatóságokat nem irányíthatják a napilapok közleményei, melyek csak az utolsó órában jelennek meg.

— **A kegyes-tanítórind névtára.** A magyar kegyes tanítórind most adta ki névtárát az 1903—1904. iskolai évrre. Külön lapot szentel a névtár a rend alapítóinak, Kalazanti szent Józsefnek és a mostani rendfőnököknek, Magyar Gábornak, azután ismerteti a rend kormányát házait és iskoláit. A huszonhat rendház közül a legnépesebb a kecskeméti, a melynek a főgimnáziumba járó egyszerű fogadalmat tett növendékek együtt negyven tagja van. A rend vezetése alatt összesen huszonnyolc iskola van; ezek közt van huszonnégy középiskola. A növendékek összes száma a népiskolákkal együtt 9264, vagyis 276-tal több, mint volt az 1901—1902. iskolai évben. A rend tagjainak összes száma 398. Ezek közt 265 áldozópap, közülök egy gyémánt és hat arany-misé, a többi növendék. A rendtagok közül 234 működik a tanítás terén, egy egyetemi tanár, két egyetemi magántanár, 191 középiskolai rendes tanár, 30 helyettes tanár, 8 az elemi népiskolákban működik. Egy rendtag ideiglenesen a képviselőház részére a régi országgyűlési emlékeket gyűjti és rendezi, 9 rendtag a rend anyagi és szellemi ügyeinek vezetésével foglalkozik, 11 rendtag pedig igazgató Budapesten a vakok országos intézetében. Az elmúlt iskolai évben hét halottja volt a rendnek.

— **A vármegyei kavicsszállítás.** Zalavármegye közigazgatási bizottsága a 1904-ik évtől kezdve hat évre a kavicsszállítást Granot

Sirolin

A legkiválóbb tanak és orvosoktól mint hatható szer:

nál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen influenza után

ajánlatuk. — Emell az étvágyat, eltávolítja a köhögést és a köpetet (és meggyógyítja az

éjjeli izmokat. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-tárakban üvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti czegeggel legyen ellátva:

Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

tüdőbetegségeknek, légzőszervek hurutos bajai-

lábbadozóknál

ajánlatuk. — Emell az étvágyat, eltávolítja a köhögést és a köpetet (és meggyógyítja az

éjjeli izmokat. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-tárakban üvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti czegeggel legyen ellátva:

Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Géza eddigi Zalaegerszeg vállalkozónak, mint legelőnyösebb ajánlatot tevőnek adta ki. Az eddig érvényben volt ajánlatához viszonyítva az új árlejtés a számítás szerint évi 34.000 kor. megtakarítást eredményez.

— **Újví borralvó-járvány.** Magyar ember híres a bokerüszégről. Borralvót tán egy nemzetnek a fia sem osztogat oly sokat, mint a magyar. Ha kávéháza, vendéglőbe, színházba, bába, jaurra, látogatába, vadászatra és még tudj! lsten hova nem megyünk, mindeütt egy a vége: a borralvó. Ez jut a pincérnek (vagy-öt rangban!) a szobalárnak, a szakácsnak, a komornának, a vadászinasnak, páholynyitogatónak. Szóval gavalérok vagyunk. Ikorozott gavalérok. Nem érhet gáncs bennünket, ha mégis szólnak e helyen a borralvók ellen. Még pedig ezeknek az újví fajtája ellen. Közleg az újví. Szinte már már látjuk a borralvóért való népvándorlást. Eltekintünk a hagyományos szokás szentesített borralvó adozásától, — minden oly állami, községi magánintézmény részéről — annak ellenére, hogy a község az általuk teljesített szolgálatakat busásan megfizeti — megindult alkalmazottak borralvó körútjától. Bár ez is hiba, de ez hagyján. Hanem igenis ki kell kelniük az ellen, hogy egész ismeretlen alakokat, akik passzióból teszik ezeket a jövedelmező körutazókat kell fogadnunk egész nap, mint valami nagyköveteket. Ezeknek búcsujárása rendőrileg megakadályozandó, valamint a —tisztlet, becsület a számos, kivételt képező ezt eltiltó mestereknek — tájékoztos utasok és a már ismert és számos közönséget gyarorító alakok botrányos inváziója egy az üzleteknél, mint magánháznál. — Idejekorán felhívjuk erre rendőrségünk figyelmét.

— **Külföldi utazás mint újví ajándék.** Az utazás nemcsak szórakozása mindvégig a gazdag emberek kiváltsága maradt volna, ha az idegenforgalmi vállalat meg nem csinálja. Utazási Sorsjáték — tervezetét. Ez intézet módot akarván nyújtani arra, hogy az utazás gyönyörűségében mindenki részesülhessen, százezzer egyenként két koronás sorsjegyet bocsájított forgalomba. A főnyeremény ingyenes utazás a külföld körül, amely mellett számos egyéb értékes nyeremények is vannak, mint hosszabb, teljes ellátással kapcsolatos külföldi utazások, előkelő fürdőknél való nyaralás teljes költségei és hasonló. Az utazási sorsjegy, amely városunkban is a nagyobb dohánytőzsdéken kapható, különösen alkalmas újví ajándékoknak, mert igen kevésbe kerül, de a megajándékozottak az előnyös tervezetnél nagy örömet és boldogságot okozhat. Részletes tervezeteket bárkinek készséggel küld a központi menetiigyrda (Budapest, Vigadó-tér 1.)

— **A kihágási büntetéspénzek kezelése.** A kihágási büntetéspénzek a fennálló törvények, miniszteri rendeletek és helytartósági szabályrendeletek szerint számtalan, körülbelül hetven különböző célra forgácsolódhatnak. — A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény egy császár-metszéssel végez a kalamitásokkal, a midőn kimondja, hogy a közigazgatási hatóságok által kiszabott büntetéspénzek rendeltetése azonos, vagyis a kiszabott büntetéspénz fele az államot, fele a községet illeti. A belügyminiszter a törvényben biztosított e jogával él most, midőn elkészítette a büntetéspénzek kezelésére vonatkozó egységes szabályzatot. Január 1-én életbelép az új rendszer, melynek lényege az, hogy az elsőfoku rendőrhatalóságok (főszolgabírák, főkapitányok stb.) csupán egyetlen egységes nyilvántartást s egyetlen pénznaplót tartoznak vezetni. — Eddig vezettek tizenhárom nyilvántartást és ugyanannyi pénznaplót. Az összes büntetéspénzek kizárólag két célra fordítottak. Az egyik fele a pénzügyminiszter kezelésé alá kerül, aki ezt az államot illető felerész az érdekelt tárcák közt részarányosan megosztja;

másik fele pedig a községek szegényügyi céljait fogja szolgálni. A szabályzat nevezetes intézkedése az, hogy a főszolgabírák és a budapesti államrendőrség kerületi kapitányai a kihágási büntetéspénzeket a postatakarékpénztárak csekk- és clearing-intézménynek igénybevitelével kezeljék. Ez lesz az első lépés Magyarországon, melylyel az állam a magánforgalomban bevált postatakarékpénztári intézményt igénybe veszi.

— **Műkedvelői előadások.** A tapolcai Izs. Jótékony Nőegylet december 31-én Szilveszter estét rendez. Műkedvelői színelőadásban játszóak a «Másc» című vígjátékot.

A zalaegerszegi Iparos Ifjak Onképző Egyesülete karácsony másnapján táncos egybekötött műkedvelő-előadást rendez. — Színpad kerület az «Ordög mátkája» című népszínmű.

— **Fregoli-estély.** Levelezőnk írja. A zalaegerszegi izr. fiatalok a «Szegény gyermekek» felruházt egyesület. Javára dr. Graner Adolfiné védőnőkére alatt 1904. évi január hó 9-én u. n. »Fregoli-estélyt rendez. A mulatság iránt a város minden körében általános az érdeklődés.

— **Tűz.** Csáktornyról írják: Hossz Jakab csáktornyai kereskedő üzletében szombaton este tűz ütött ki. A gyorsan megjelent tűzoltó-ságnak sikerült az épületet megmenteni, de a felhalmozott áru-mennyiség a berendezéssel együtt a tűz martaléka lett.

— **A „Polgári Egyet” Sylvester-Estélyére** a meghívók szétküldtek. Kik tévedésből meghívót nem kaptak és arra reflektálnak, szíveskedjenek eziránt Eperjesy Gábor urhoz fordulni, ki páholyokra és ülőhelyekre előjegyzéseket és megrendeléseket is elfogad.

— **Cselédotthon.** A kaposvári rendőrlégénység régi laktanyája kiürülve, az ottani polgármester egy rég hiányzó és felette szükséges eszme megvalósítására használja fel e helyiségeket. Mindazon cselédek, kik 24 óra alatt helyhez nem jutnak, itt lesznek elhelyezve. Ott kellő felügyelet és gondozásban részesülnek. Ez az első lépés amaz áldásos intézmény kezdeményezéséhez, miszerint a cselédközvetítés hatósági uton fog eszközöltetni.

— **Találtatott.** Polyó hó 16-án, a helybeli piacon egy szimplafedélű női aranyóra találtatott. Igazolt tulajdonosa azt a rendőrkapitányi hivatalnál elveheti.

— **Az utolsó óhaj.** Vukics János a szomszédos Somogy-Szent-Miklós község egyik öreg polgára, érezte, hogy napja leáldozik, a rokonság előtt azon utolsó óhaját fejezte ki, hogy ne vigyék a temetőbe Szent-Mihály-lován, hanem tegyék koporsóját saját szánjára és fogják az elé ökreit. A rokonság megígérte, hogy teljesíti a haldokló kívánságát és teljesítette is. Hétfőn temették az öreg Vukicsot, és pedig utolsó óhaja szerint szónon vonszolták ki saját ökrei a temetőbe, óriási sártengeren keresztül, amely itt-ott majdnem elnyelte a szánt koporsóval együtt. — A furcsa temetés természetesen az egész községet mozgósította. — Az öreg Vukics utolsó óhaját valószínű nem fejezte ki teljesen; elfelejtette hozzátenni: ha lesz hó.

— **Elmeosztály Zalaegerszegen.** Még a év decemberi közgyűlésén elhatározta a vármegye törvényhatósága, hogy a zalaegerszegi közkórházat elmebetegek befogadására szolgáló elmeosztállyal kibővíti s e célra a költségek egy-részét kijelölte, a hiányzó összegnek pedig törlesztéses kölcsönnel való fedezését elhatározta. A belügyminiszter a közgyűlés határozatát jóváhagyta, valamint a hiányzó 25.000 K. összegnek törlesztéses útján való felvételét azzal, hogy a törlesztő részletek az ehadóból e célra átengedett összegből nyerne fedezetet. A vármegye törvényhatósága a belügyminiszter leiratát decemberi közgyűlésén tudomásul vette és megbízta a vármegye alispánját, hogy a kölcsönt a magyar jelzálog hitelbanknál 15 évi törlesztésre vegye fel.

— **Adományozás.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 15-én tartott rendes közgyűlésén a balatonfüredi Erzsébet szeretet-

ház javára az 1904-ik évre határozta korona segélyt szavazott meg.

— **Állomás-énekes.** Zalaszentmihály község érdekeltsége az iránt folyamodott a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a »Zalaszentmihály-Pacsa: állomás délváson» Zalaszentmihály-nak neveztesse. A kérvény a miniszteriumtól véleményezés végett leküldetett, a bizottság a régi énekesnek továbbra való fennmaradását hozta javaslatba.

— **Szerencsétlenség.** Balázs János bánok-szentgyörgyi molnár írás hétfőn délután fát fűrészt, miközben gazdájával beszélgetett. Egy vigyázatlanság pillanatában a fűrészelő-gép elkapta a jobb kezét és csuklóban elvágta úgy hogy az teljesen elvált a törzstől. Behozták, nkanizsai városi kórházba, ahol meghalt.

— **Rendelő a cégtábláról.** A vagyonbukt kereskedők a cégtáblákon a nagyjelen-tőségű, »né, vagy »utóda« szócskát rendszeren egy alkalmazzák, hogy azokat látszó nélkül észrevenni nem igen lehet. A kereskedelmi miniszteriumban az a vélemény, hogy ebből végzetes félreértések származhatnak és ezért utasítja az iparhatóságot, hogy az ilyen cégtáblákat meg ne tőrjön és azon kereskedők ellen, akik ilyen cégtáblák mögé rejtik a vagyonbuktatást, az 1884. évi XVII. t.c. 175. §-át szigorúan alkalmazni ne terheltesse.

— **Kedélyes adó.** A felsőegresdi fogyasztási szövetkezet csödbe jutott. A tömeggondnok persze a tömeg adóssait fizetésre hívta fel, s egy ilyen fizetési felszólításra érkezett be a következő válasz:

Becsés felszólítását megkaptam, azonban legnagyobb sajnálatomra ennek eleget nem tehetek, miután én még előbb csödbe mondtam mint a segédsi fogyasztási szövetkezet, s fizetéseimet beszüntettem. Inkább, ha elfogadják, ügyvéd urat kinevezem tömeggondnoknak. Igaz, hogy a gondnokolni való nem valami tömegesen lesznek, de hát a mai világban a titulus a fő. Egyéb iránt a tisztelt fogyasztási szövetkezetnél 3 éjjel tartozni segítettem, amiért nem fizetek. Igaz, hogy mind a 3 éjjel kifogástalanul berugtunk, de ezt fizetségnek nem tekintem, mert azzal a szövetkezet érdekeihez járultam, amennyiben a fogyasztást jelentékenyen emelni segített. Tisztelettel X. Y.

Heti beszámoló.

— Csáktornyról. —

Csáktornya, dec. 23.

— A tudósító levele a »Zala« szerkesztőjéhez. —

Ne méltóztassék haragudni, hogy eddig a passzív rezisztencia álláspontjára helyezkedtem, azaz hallgattam, de hát ilyen elvű emberektől, mint mi csak-tornyaiak vagyunk, egyebet várni nem is lehet, lévén a mi országos képviselőnk annak a kabinetnek kultuszminisztere, amelyik az ellenzék obstrukcióját agyonhallgatással akarta megörömi. Nos, én is hallgattam bölcsen és zsebreavágtam a »Zala« tiszteletpéldányait.

De ki is hitte volna, hogy Ön, t. Szerkesztő Ur, ilyen borzalmasan erőlyes tud lenni. Még hogy megvonja tőlünk, tudósítóktól a tiszteletpéldányt, ha tovább is a hallgatás róza-ágyában lustalkodunk. Ézer menykő! inkább írok, csak ezt ne tessék megtenni. Sőt fogadom, hogy a leghűségesebb tudósítója leszek a »Zala«-nak.

Tanulok becsületet a »Keszthelyi Krónika«-tól, s magmutatom, hogy itt a határvárosban is van magyar becsület!

Van bizony, még pedig igazán magyaros! Mert itt magyarok vannak. Mi például olyannal dicsekedhetünk, amivel önök, ott Nagykanizsán, nem. Szobrot állítottunk egy nagy magyarnak, a hős Zrínyinek, a költőnek. Azt vésetjük az

emlékmű oldalára: „Ne bántsd a magyart!” Majusban lesz a hatalmas emlékmű leleplezése, mely ünnepnap lesz egész Muraközben.

A leleplezéshez persze pénz is kell. Nos, erről is gondoskodik Csáktornya bazaltos közönsége. Január 16-án erre a célra táncol egybekötött hangversenyt rendez. Rőszet vesz benne a tanítóképződe ifjusága, a polgári iskola és az izr. templom önékara. Nagy Géza, a tanítóképződe művész-zenetanárja máris nagy buzgósággal tanítja az önékeket; Zrínyi Károly képezői tanár, a magyarság e fáradhatatlan buzgalma apostola pedig minden követ megmozgat, hogy a hangverseny sikerült legyen. Márgitai József képezői igazgató, az emlékműbizottság elnöke szintén tesz-vesz, fárad a szent cél érdekében.

De szükség is van erre. Mindig szem előtt kell lenni jelszavának: „Ne bántsd a magyart!” — Talán még a stridói tisztelendő ur is tanul belőle és nem meri többé mooskolni a magyart. Itt nagy meglepetést keltett, hogy a reverendás agitátor a nagykanizsai kir. törvényszék 3 hónapi fogházra ítélte. Elég ideje lesz gondolkodni a fölött, hogy a „Nagy-Horvátország” mégis csak rossz és veszedelmes még — elvben is.

A hónapokról jut eszembe, hogy május havában ünnepli a tanítóképzőintézet, a magyarosodás leghatalmasabb eszköze, fennállásának 25 éves jubileumát. Lesz nagy parádé, még Wlassics Gyula dr. is itt lesz. És hogy e sikeresen működő tanintézet még jobban teljesíthesse misszióját, hát kibővíti. — Még egy hatalmas épületet emelnek hozzá.

Nos, miről írjak még? Talán hogy a Koroskedő ifjak egylete újlag megalakult? Vagy hogy hölgyeink az új Casinóban pezsgőznek? Vagy azt irjam meg, hogy hány szegény gyermeket ruháztak a jótékony hölgyek?

... Szerkesztő Ur! Tessék csak küldeni a tiszteletpéldányt; én ezután minden héten pontosan beszámolok.

Igaz hive: K. P.

Törvényszéki Csarnok.

§ § Hadbíróági gyakoronokok a törvényszéken. A rencsokárai életbeletetendő új katonai büntető perrendtartás tudvalevőleg az eddiginél nagyobb tért fog engedni a szóbeliségnek és a közvetlenségnek, ugyisintén az újabkori indikatura szelleméhez kíván simulni a vizsgálat és főleg a védelem szempontjából. Tehát nem zárkozik el ama garanciától, a melyek az egyén érdekét képezik a jogszolgáltatásban. Az e téren életbeletetendő vívmányok között elsőrendű fontosságu az is, hogy a katonabüntető perrendtartás életbeletetése után a magyar nyelvnek tágabb teret biztosítanak az eljárás, főleg pedig a védelem szempontjából. Arról értesültünk, hogy a cs. kir. közös hadbíróágnak magyar honos gyakoronokai közül többeket már legközelebb a budapesti, valamint minden hadtestparancsnokság területén működő katonabüntető törvényszékhez gyakorlat végett be fognak osztani. És pedig felváltva fogják tanulmányait végezni 4 hétig a büntető törvényszéknél, 4 hétig pedig a kir. ügyészségnél. E közjogi és politikai szempontból nagyfontosságu intézkedésből nyilván kiderül, hogy a hadbíróágnak súlyt helyeznek arra, hogy a leendő katonai bírák ismerjék a modern jogélet szellemét, ismerjék a jogi formákat, hogy behatoljanak az újkori jogszolgáltatás lényegébe. És erre

annival inkább lesz módjuk, mert nagy emporiumokon működő törvényszékeknél specialiter városi eldiktumok kerülnek elbírálás alá és így katonabírókornokoknak alkalmuk lesz a legkomplicáltabb bünesetekkel megismerkedni, a mi judicium, tapasztalat és tudás szempontjából rendkívüli mértékben fogja emelni jogismeretük nívóját is. Még csak azt említjük fel, hogy a beosztandó katonai, hadbíróági gyakoronokok a kir. törvényszéken polgári öltözetben fogják tennivalójukat végezni.

§ § A végrehajtói intézmény reformja. Az igazságügyi miniszteriumban a királyi bírósági végrehajtói intézmény reformjával foglalkoznak. A reformnak az a célja, hogy a végrehajtási eljárást minél olcsóbbá tegyék — A javaslat kidolgozásánál meghallgatják a szakörök véleményét.

§ § Esküdtörvényszéki elnök kinevezése. A győri kir. ítélőtábla elnöke az 1904-ik évre a zalaegerszegi kir. törvényszékénél szervezett esküdtörvényszék elnökévé Staniszlavszky Adolf törvényszéki elnököt, elnökhelyettesé dr. Fritz József törvényszéki bírót jelölte ki.

§ § A baki körjegyző királyserfésiti pere. Kumper Márton baki körjegyző valaki állítólag egy régi haragosa, feljelentette, hogy a király ellen sértő kifejezéseket használt. — Kumper perbe is fogták s ügyében dec. 17-én volt a főtárgyalás a győri kir. törvényszéknél. Kumper Márton körjegyzőt a bíróság a vád alól felmentette.

Közgazdaság.

A Zalamegyei Gazdasági Egyesület 1904. évi munkaprogramja.

A Zalamegyei Gazdasági Egyesület legutóbb tartott közgyűlésén terjesztették elő az 1904-ik évre szóló munkaprogramra vonatkozó elnöki javaslatot, amely szerint az egyesület egyik teendője lenne a már megalakított Zalamegyei Hitelszövetkezet Szövetségében a vármegye területén új hitelszövetkezetek létesítése; továbbá szövetkezeti gabonarakta-
rak létesítése; a szép lendületnek indult tejszövetkezetek ügyének tovább fejlesztése; a szarvasmarhatenyésztés céltudatosabb fejlesztése céljából a bika alap terhére, amennyiben ez a földmívelésügyi miniszterium helyeslével találkozik, jó fajta tehének és üszökök beszerzése s azoknak az egyesület tagjai között kedvezményes áron elhelyezése; az elhanyagolt baromfitenyésztésnek fajbaromfitenyésztéssel való fellendítése; szőlő bor és gyümölcskiállítás szervezése elvén az irányban is a haladás fokozása; a kiállítás Keszthelyen vagy Zalaegerszegen tartatnék gépkijárással egybekötve; szőlőszeti előadások tartása, háziipari tanfolyamok, gazdasági kirándulások szervezése; gyárosoktól kedvezményes áron gazdasági gépek beszerzésének közvetítése. A közgyűlés a betervezett munkaprogramot egész terjedelmében elfogadta.

A sümegi gazdákör gyűlése. A sümegvidéki gazdákör folyó hó 17-én élénken látogatott közgyűlést tartott. — Az elnök megnyitja s a mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Tallián Béla földmívelésügyi miniszter leirát olvasták föl, amelyben kinevezését és hivatalba lépését tudatta. A közgyűlés elhatározta, hogy a minisztert fölrattal üdvözlí s ennek átnyújtára Eitner Zsigmondot, a kerület képviselőjét kérte föl. — Elnök ezután röviden ismertette a kör mult évi működését, amit helyesléssel fogadtak, majd igen érdekes munkatervet terjesztett elő, amely a jövő évre széleskörű tevékenységre nyújt kilátást. Nevezetesen: — 1. Folytatják a tejszövetkezetek további alakítását, első sorban Zalamihályfát véve terbe. — 2. Háziipari tanfolyamot óhajtanak rendezni Sümegen, Csabrendeken, Zalamihályfán, Szentgróton és Türién. E pontnál felszólalt Illés Rafael, türiei prépostsági kormányzó, aki érdekes beszédben melegen ajánlotta, hogy Türién már e tél folyamán rendeznek háziipar tanfolyamot. A prépostság részéről szívesen följajánlta a termelt

tűzesszót, a költségekre pedig indítványozta, hogy kérjék a földmívelésügyi minisztertől s a kérvényt Eitner Zsigmond után terjesszék föl a miniszterhez. A közgyűlés örömmel fogadta az indítványt s foganatósításával az elnökséget megbízta. — 3. A gazdákör hosszabb eszmecsere után elhatározta, hogy a jövő évben megtartja Sümegen a szájs-és körömfájás miatt az idén elmaradt állatkijárást. Türién 1904. bıkavásárt 1904-ben állatkijárást rendeznek. — 4. A nyár folyamán ugyancsak Türién vetőgép és ekeversenyt rendez a kör.

Állami facsemeték adományozása. Az állam által fentartott erdei facsemetekertekből az 1904. évi tavaszi és őszi eldősítésekhez szükséges csemetekészletek a földmívelésügyi miniszter által rendelkezésre bocsátatnak. Az illető igényjogosultak ez iránti kérvényüket az erdőgondnokságok után kötelesek benyújtani; a részletes feltételek ott meg is tudhatók.

Ösztöndíj. A zalavármegyei gazdasági Egyesület közgyűlése a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet igazgatójának átiratára az 1903—4-ik évre a 200 koronás millenáris ösztöndíjat a tanári kar által első helyen ajánlott Albel Gyula III. éves gazdászknak ítélte oda.

A lentermelés érdekében. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter a lentermesztés előmozdítására nagyobb mennyiségű eredeti oroszlenmagot szerzett be, a melyből természetű következő áron kaphatnak: Egy (85 kgr.) hordó 25 korona; egynél több hordóig 30 korona; 25 hordóig 35 korona; utántermésű mag 10 koronával olcsóbb. Aki a lentermelés fontosságától és jövedelmezőségétől átvannak hatva és a lentermelést felakarják karolni, forduljanak bejelentési igényükkel a „Magyar mezőgazdák szövetkezetéhez” (Budapest, Alkotmány utca 31. szám.) Bejelenteni határidő december végéig.

Feloldott állatárja. Csáktornya nagyközségben a takonykór megszűnt a zárlat feloldatott és Csáktornya, Zalaújvár, Szászok, Szentilona, Drávavárhely, Felsőpusztafa községekből lovak, szamarak és öszvérek Ausztriába és ezen keresztül külföldre 1904. évi január hó 8-tól kezdve szállíthatók.

Szerkesztői üzenetek.

Kis leányka. Ezzel a jellegével kér választ fölünk a „Szerkesztői üzenetek” rovatában. Illos kis levele érünk is. Papuskájának „Zala” cimzallagjával igazolta előfizetői voltát, tehát mi sem áll utjában az üzenetnek. Arra a leányra, aki leveleiben azt kéri fölünk, hogy: miképp viselkedjen a társaságban, a jousna, a szalonok partijén, hogy hamar férjhezmenjen? nem mondhatók: „Kis leánykák”. Különböznék. Maga, mint írja nekünk, csinos barna haja, mely szemlő, szép termélt. Enkelet, fest, zongorázik, uszik, csónakázik, halászgát, teniszszet, korcsolyázik, jól társalog és még hozzá főzni is tud. Ezt mondhatjuk ritka tulajdonság egy személyben. És még hozzá a papának pénze is van. „Es még mindig nem mentem férjhez.” „Mit csináljál mar.” Ugyan no már ne legyen oly türelmetlen. Akinél ily sok tulajdona (értsd szellemi és anyagi) van, mint magacskának kis barna: az nem lesz vén leány. Van egy hibája magának: sokat gondol a férjhezmenésre. Ez órog hiba. Ha közeledik kegyedhez egy fiatalember, már azt nézi, hogy partiképes-e? Ha nem nyilatkozik hamar, már „kinezi” társaságából. Így riadja el a fiatalembereket. Nem megy ám oly hamar hübelebáláz módjára „nyilatkozni”. Varjon, míg: „Érik a, érik a buzakalász.” Tehát tudja, hogyan viselkedjen. Ne gondoljon a férjhezmenésre. Társalogjon, beszélgeszen minden „parti” gondolat nélkül, mulasson gond nélkül a bálokban és vigyázzon szavunkra, hogy jóvá karácsonykor már fiatal asszonyka lesz. Türelem kis barna.

Műnyelv. Hallottunk már virág, legyező, bilyeg, volapuk és más ily exotikus nyelvekről — de cukrádsza-nyelvről még sohasem hallottuk. Forduljon kérdésével a Bayer-mahoz, tán jobban megfigyelté, mint mi — a szerelmese cukrádsza nyelvét. Ezentul kimejten meg bennünket ily kérdésektől.

Divatli. Divatkérdésre feleletet nem adunk. Mi nem vagyunk oly divathókók, akik megmondanók, hogy a lehatott duplagallérnál a hegyes, vagy a tompa sarok-e a divat.

Falusi előfizető. 1. Sorsjegyhúszók ellenőrzésével nem foglalkozunk. 2. Forduljon a kérdésével a nagykanizsai Kereskedelmi és iparbank r.-t.-hoz, ott utbaigazist adnak és ügyben.

F. W. Keszthelyi. A „Világosság” című cikksorozatát lapunk felelős szerkesztője irta.

KARÁCSONY.

Karácsony.

*Magasztos az ünnep s emlékekben gazdag,
Mely az éjhomályból ragyogó fényre kelt;
Belőle az ádvák vigasság fakadnak,
Reménnyel töltve be a csüggedő kobolt.
Zarándokságunk oáza
Lőn, a szeretet tanyája.*

*Orók szeretetnek emlék-ünnepé ez,
A durva jászolba, mely lebocsájtkozott
S meleg sugárítól a vastag féglomez,
A koblakról eltűnt, mind leolvadozott.
Éltető fényárja alatt,
Irgalom virága fakadt.*

*Szeretet s irgalom jászolban születtek,
Az inség és nyomor vad jéghideg ölén;
A földre mégis sok balzsamot lehettek,
A sajtó szívokba enyhét a vigaszt öntvén.
A panaszok elnémultak,
Az arcok öröme gyultak.*

*Szeretet s irgalom a két ikertestvér
Tette szép édné a siralom völgyét;
Sebket hegesszte, kizsáradt a köny-ör,
Buszajnak „Gloria” foglalta helyét,
A földre szent béke szállott
S rajt csak boldogság tanyázott.*

*Ma már ezek sajnos csak pusztá emlékek,
A dicső nagy múltnak szelid ragyogási:
Halványak, mint kialvó Meteor-fénynek
Legutolsó gyenge fel-fellobbanási.
Szeretet, ma csak üres szó,
Nincs irgalom, »én« a jelszó.*

*A nyomor otthona fagyos istálló lesz,
Alig melengeti a szeretet napja.
Béke és boldogság hajléka dűledez,
Az irgalom keze, csak úgy néha tartja.
A sebek mind kinyílnak,
A könyvek, mint tenger folynak.*

*Menjünk! keressük fel lélekben a jászolt.
Az isteni kised jéghideg bölcsőjét;
Szeretete, idő- s történelmi határolt,
Súlyán kopott a rongy mel, lakarja testét.
Ott hevüljön erős lángra,
Szívünk pislogó világa!*

Nith Norbert.

Danae.

Irta: XILEF.

Három nővér közül öt becézték leginkább, csupa szánalomból. A másik két leány majd csak boldogul valahogy, „mert nem szépek ugyan, de életre valók” mondá a mama, — „bárha áldozatot kell majd értük hozni” fűzö hozzá a papa. De ő, — szívbaros volt szegényke, és ezt el kellett felejtetni vele becézettséssel, jó bánással; az okos mama megtette orvosok mondását, hogy ezt a bajt inkább lehet gyógyítani kellő neveléssel, mint orvossággal. Övták mindentől, ami lelki izgalmakat okozhatott volna neki, olvasztattak sok szép, de nem szerelmes dolgokat, úgy, hogy már tizenhat éves lett és még „fogalma sem volt az életről,” amint mondani szokás.

Minden este csak egy kanálnyi orvosságot kapott, s évek óta már úgy hozzászokott mindennapi adagjához, hogy maga vette be lefekvés előtt; megbíztak benne, mert Lenke okos lány volt.

Igy cseperedett fel hajadonsorba és finom zománcu arcával, szomorú mosolyával, sima mozdulataival egészen gyűtt a családbeliek vaskosabb modorától. Olyan volt nővérei közt, mint cifra mályvavirágok közt a légyes tubarózsa.

Fiatlankorona „Emil kuzin” régóta megfigyelte Lenkét és felismerte finom érzékével a „csupa lélek” — leányt, akinek türekeny testében a női gyengédség minden kedélybeli tulajdonsága megvolt. — A mama szívesen birta

Emilre féltett kedvencét, mert a kuzin gentleman volt és nevelési módszerét egészen tudta támogatni. Hozott is a leánynak könyveket, képeket, melyekből a nagy életet a kisebbik, a szobák oldaláról akarta vele megismertetni. Arról az oldalról, amelyiket művészek és költők dicsőítettek. — Az eszmei világossággal akarta kárpótolni azt, amit a lapangó kör megtűtött tőle; a szív érzelmét. Szerelm helyett művészi érzékét és felfogást hinteni belé — ez volt Emil kuzin elmélete, s bizott benne, hogy ilyenformán a gyengébb teremtetést tulségíti baján.

A „renaissance” — szobában ültek Tizian „Danae” képe előtt. Emilnek csendes szerelme volt a kép, s most közelebb akarta Lenkével mindazt, amit hosszú odaadó tanulmányai megértettek benne.

Elmondta egészen körülíró szavakkal a mitológiai aranyeső történetét és a Jupiter-isten tolatkodó szerelmi kalandja valóságos tündérmesévé vált elbeszélésében. Lenke úgy ügyelt rá, mint gyermek a dajkára... s ez kellett neki. Teljes elfelejtése önmaga sajátjának a mese hatása alatt.

Azán művészi szempontokból kezdte a kuzin magyarázni a képet. Valóságos himnuszt zengett a nagyok nagyjának, a velencei atyamesternek. Lenke a rajongó tanítvány figyelmével csüggett ajkain.

De a szép kultuszának is megvan a szenvedélye. Emil gentleman volt ugyan — de mi tagadás — fiatal férfi! És a saját szavai úgy elragadták, hogy szinte megfellebbezett arról, ki őt melette... midőn egész melegséggel belefogott, annak a festett női testnek elemzésébe, s a renaissance remek erős asszonyainak életéről szólóan a magasabb elragadtatás hangján.

Folyt a szó ajkáról feltartóztatlanul. Beszélt a képen ábrázolt test szépségeiről, művészi ihlettel felfogott és megörökített formákról, és szavából magasztalás lőn, a női test művészi művoltáról, az emberiség örök bálványáról, a festőket megillető forró érzelmekről... és ez mind-mind ott volt Tizian Danae-festményében!

Lenke hallgatta, — szótlánul, szinte merően, és lassan-lassan felderengett benne egy kínos érzet:

Ime, így dicsőítik azt a nőt, akiben megtestesül a látás az élet minden gyönyörre, — így dicsőítik őt előtte, a szegény sorvadtt testű leány előtt. Mintha csak gunyolná az a férfibódító asszonykép, duzzadó jelképe az életerőnek, — mintha csak gunyolná az ő türekeny, gyenge lényét.

Emil befejezte beszédét, — és most már nem az ügyelő rokon, hanem a művészetért lángoló férfi kerekedett felül benne.

„Gyerünk Lenke a Rubensképekhez. Ott látni csak igazán tűnemenyes alakokat!”

„Nem, elég volt, elfáradtam, felelő Lenke zavartan. „Menjünk haza!”

Ebédnél a vig hangulat, egészen elfelejtette Emilre a muzeumi szenvedélyt. Még kötekedni is kezdett Lenkével, azt hitte, hogy jókedvre hangolta a muzeum.

Lenke csak mosolygott, melán remegő szemekkel és nem válaszolt.

„Nagyon megtetszett neki és most egészen boldog a látottaktól” sugta Emil a mama fülébe, s a mama elégedetten rázta meg a kedves kuzin kezét.

Délután elmentek sétálni a jókedvű nővérek, meg a mama.

— Lenkém, ma nem jöhetasz velünk, mert kissé ködös az idő, ugye nem haragszol kicsikém, szolt a mama, kedvence arcát megsimogatva.

— Nem, édes mama, hisz annyi olvasni valóm van. felelt Lenke egykedvűen, de belsőleg örült, hogy ma nem kell nővérei hancurozását szemlélnie, nem kell látni azokat a tekinteteket, az utcán, melyek némán kérdeznél látszanak: ugyan mi baja ennek a leánynak?

Ablakhoz ült, olvasószőlyegébe. Kezében valami könyv, maga sem tudta jóformán, hogy milyen, mert csak úgy találomra vette le a polcra.

Fel sem tűtötte a könyvet, bele sem nézett, hanem bebunyta szemét és maga elő lökte azt a Pizianképet. Megjelent lelkének camera obscurájában az a ragyogóan világos test, azok a lödöntül tekintő, nagy égisű szemek, a bulló aranyeső csillogása.

És mikor tűnedeznikezett az ábrándkép, fel-tűtötte pillát. Mit látott maga körül? Ott előtte a polcon a belélekező készülék, a sarokban letakarva a fürdő készlet, aztán könyvek, prózai butorok... Minden olyan eljlesztőben földi, semmikép sem égis, magasztos, ragyogó.

Öt bizony nem fogják meglátogatni a vágyódó istenek, nem borítják el arannyal, nem hódolnak szépségének; öt csak az ápolók keresik fel, meg a titkon sajnálkozók.

Nem fog iránta soha senki fellobbani, mert ő menthetetlen, — őh. hiába titkolják előtte — tudja nagyon jól, hogy nincs javulás. Mentől jobban növekedik évei száma, annál inkább apad szívének ereje. Csak egy rövid órára lehetne ő belőle olyan egészséges, gyönyörűtestű Danae! Hadd érezhetné, milyen az egészség, a duzzadó életerő lüktetése, — a... férfiak vonzódása. Tudja bizony, hogy ez is létezik, azok a többiek nem is sejtik, hogy ő tudja ezt!

Ráborult a sötétség, a köd homálya. Lám a nap is oly beteges ma, elveszi erejét a csuf köd.

Ha egészen sötét lesz, ha a nővérei a fényes korzón fogadják a sürri köszöntéseket, ő itt egyedül, mindinkább feketülő szobában fog viaskodni avval a látománnyal! Vagy gyujtsunk világot, — nem mégsem, mert akkor idecsillag az apparatus csöve, amelyen mesterségesen lehelik bele az életerőt...

Felkelt, tünány, gépiesen, de tudta az irányt oda az ágy melletti asztalkához, melynek fiókjában az édes, az erős orvosság van elzárva.

Egy darabka papírost vesz elő és őszintének engedve látatlanban valamit ráírkanat...

— „Ejnye de sötét van itt, kiáltott fel a mama, midőn estére visszajöttek a sétáról. Lenkém, mit csinálasz?”

Nem csinált ő már semmit!

Nem volt már többé beteg a szíve.

Felgyújt a lámpa.

Lenke mereven ült az ablak melletti szőlyén, mellette az üres orvosságüveg és egy kis papírlap.

Rajta remegő írással csupán egy szó: Danae.

A bál.*)

Irta: Révay József.

Valae.

A zene szól, a füstös képű banda
Édes valcerbe fog lágyan bele;
Belenézek a forgó, vig csapába.
— Ah, máson jár az ő tekintete.
A fejem szédül, hangos dobogással
Ver a szívem és kinez a tudat,
Hogy a királynőm mással járja, mással,
És hogy ő mással olyan jól mulat!

Bohó, bohó szív! Nem kívánhatod csak,
Hogy kedvedért ne nézzem senkire?!
És míg ott mások nagy-vigan mulatnak,
Csak ő ne mulathasson kedvre?
Csak nem kívánod, hogy esthosszal együtt
Táncoljon, aljon, járjon teveled,
S hallgassa azt a régi, régi, elnyűtt,
Kopott témát, a te szerelmedet?...

Im nézz reá! Ha egy kicsit szeretnéd,
Öröm derülne rögtön arcodon;
Nézd édes arcát, vidám, ifjú kedvét,
Mely a mosolygó tavasszal rokon...
Ő jól mulat! S én nem tudok nyugodni,
Lelkem száz érzés hányja és veti,

*) A szerző engedelmével közöljük „A bál” című versciklusából az előző kötetben. Az érdeklődő kedves olvasók a szerzőnek „Dulok könyve” című kötetében, Lampel R. és kir. ud. könyvkereskedő kiadásában jelenik meg. Ár 3 korona. Kapható a „Zala” kiadóhivatalában, Ficskel Pálffy könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Ah, szeretnék előtte leborulni —
És a szemébe kacagni neki!

Vajjon miről beszélhet a lovagja,
A mire ő oly ólénken figyel;
Vajjon talán a bókjait fogadja,
A miket ő, szegény, vakon hisz el?
Édes szerelmem! A hasug beszéded,
A csillogó bók, tetizenek neked?
S a láhokban, kik körülövesznek,
Mondd édesem, te jó kedved leled?

És rám se néztél, míg én egymagamban
Tákos bánatban övöttem busan;
Csak azt láttam, hogy idegen karokban
Árnyad mellettem néha alsuhan....
Kacagtál, — ah, de szívem dobogása
Tulsugott minden édes kacajon;
Szent tűzre vált a könyveim folyása:
Jogom van hozzád! Szeress! Akarom!

Szűnőre.

I.

Szeretnék szokni keservesen, busan.
Elcsúszni mindent, bánatot szerelmet;
Hisz a kit feledni egy percse so tudtam,
Az a kis lány engem könnyen elfelejtett....

Árván, egymagamban itten üldögélek,
Lelajtom a fejem fáradt két karomra;
Féltom zong a vig kacaj, xeno, ének:
Nem hoznak irt az én tenger bánatomra....

Szeretnék szokni kitörő keservvel,
Forró könyveimmel öntözni a földet,
De nem illik, mondják. Csak felejts, felejts el,
Zokogni, siratni nem akarlak többet....

II.

Be van a te szívéd oltra
A szerelmem ellen:
Hogy ki maglát, annak téged
Szeretnie kelljen.

De a ki csak szerét téged,
Buz legyen a sorsa,
Ne legyen az ő szerelme
Sohas viszonzava.

Négyes.

„A második négyest énnekem ígerte,
Emlékezik rája? Im eljöttem érte.”
„Köszönöm, de nézze, ki vagyok merülve,
Fáraszt ez a sok tánc! Jobb lesz talán ülve.”

Szó nélkül, hangtalan, bánattal szívemben,
A porig alázva állok vele szemben,
Tákos biztatásra ajkam szót merészel:
„Jól mulatott édes? Kit keres szemével?”

S hisz elő szavakkal, ha jönne-e vélem,
A szerelmes táncot újra a újra kérem.
Nem hajó a szavamra. Busan, megcsalva
Egy árva szegletben lelők magamba....

Leszöttöttem szemekkel egyszer csak elém jő,
Kézét nyujja szótlán és a táncra kér — ő.
És együtt táncoljuk a szerelmes táncot,
De hogy az lett volna, egyánkon se látszott!

Finale.

Elcsúszott az álom,
Előpult,
Helyébe a tájra
Bús kód állt.

Próbáljuk: idézzük,
— Hiába:
Összetört a szívünk
Utána.

A kucseber.

— Az életből. —

Az éjjeli világ emberei bizonyára jól ismerik e név viselőit. Sápadt, sovány emberek, a kik a nappalt keresztül aludva térnek éjjeli utjukra. Sorra járják a kávéházakat, vendéglőket, éjjeli mulatóhelyeket, mindenütt kínálva

árúkat; datolyát, fügét, diákabrákot, narancsot, cukorkákat és szárdiniát. Ők azt mondják: árulják. Pedig ez csak lepel. Foglalkozásuk az ismert szerencsejáték: a lutri. Huzás »százon alul« vagy a »sorhuzás« és más ily variációk képezik a lutri alosztyálait.

Az éjjelnek embere abban a nagy füstgomolylyal telített kávéházban rózsás színben látja a világot — és játszik. Természetesen: veszít. A szegény kucseber tova megy. Csalódos ember, nehéz a kenyérgéret és élnie kell. Kenyerét a mulatós emberek könnyelműségére alapítja. Ezek sokan vannak. Megélhet abból néhány kucseber. És a szerencsejáték folyik.

Álljunk meg itt egy kissé. Nem haragszunk ezekre az emberekre. Ők nem annyira bűnösök, mint a könnyelműek osztálya. Lehet, hogy fiatal korunkban többször mindnyájan elkövetünk e nem éppen fejvesztéssel járó bűnt: a szerencsejátékot. De ez nem melegség e játék kiküszöbölésére. — Épp most olvasom egyik debreceni lapjárunk hírvonatában a következőket:

„A kucsebereket a mindennapi kenyértől fosztotta meg — most télvíz idején — a rendőrség intézkedése. A bűnügyi osztály vezetője ugyanis már az éjjeli elkövetés az összes kucseberrel a szerencsejátékot és a mindenféle édességeket, cukrokkal telt kosarakat. Nem helytelenül a rendőrség intézkedését, mert hiszen a régóta túrt és hatóságilag engedélyezett oszlást szünteti meg, mégis jobb szeretett volna, ha ezen intézkedést nem most, a télvíz idején teszi, hanem bizonyos határidőt ad az istennadának, hogy tisztességes foglalkozás után nézhessenek.”

Nálunk sincs különben. A szerencsejáték nálunk is folyik, amiről debreceni lapjárunk azt mondja: »régóta túrt és hatóságilag engedélyezett család.« Nem használjuk ez erős kifejezést. Sőt azt sem kívánjuk, hogy a rendőrség egyszerre most tél idején ily szigorral lépjen fel. Adjunk nekik határidőt, míg ezek a szerencsétlenek foglalkozás után nézhetnek és csak azután lépünk fel ellenük teljes szigorral. Mert hogy ez nem tűrhető, az világos dolog. S most, mielőtt kivész — mert reméljük, hogy így lesz — e foglalkozási ág, tegyünk egy kis kőrsétát éjjeli utjában: a kucseberrel.

Az éjjeli sötét. Hat óra este van. A kucseber a kosarat megtöltve, felteszi azt balvállára s miután megnézi, hogy a vörös szerencsezacskó rendben van-e, — megkezdi körutját.

Étterembe tér. Ott egy pár söröző vendég ül, akik a kínálgató szóra elutasító fejbólintással felelnek. Még józanok.

Hajtott válltal továbbmegy.

A külszíni korcsmában három szem cigány cincogását elnyomja a »vad, mulató« parasztlak énekek nevezett ordítvása.

Hét óra mult, betér oda. Gatyás parasztlak kipirosult arccal ülnek az asztalnál. Előtűk 10—15 üres literes üveg. Bor volt benne. Az asztal nedves a — bortól. Most már csak ez iszik. A székek az asztalnál szerte-szét. A pincér és a cigány szolgálatra készen áll. A csaposlegény feltűrt ujjal várja a jelt — a kidobásra. A mulató vendégek csak maguk elé bámulnak. Néznek, de nem látnak.

— Tetszik kucsebert huzni?

— A paraszt maga elé bámul.

— He, mi?

— Azt kérdezi, hogy akar-e nyerni? — magyarázza a cigány.

— Hát persze.

Már ekkor huz is. Kivesz három szám helyett ötöt. A cigány (mert az ilyenkor a hangadó személy) bemondja:

— Nem nyert. Huzzon még!

Az pedig huz és veszít... A kucseber távozik. Előzőleg a pincért utasítja:

— Adjon a cigánynak egy szivart.

Szegény, de becsületes. Oda adja a nyereségrészesedést.

Nyolc óra van. Eszik a kucseber is egy kis vacsorát. Egy pohár bor, egy kis kenyér. Ha jól ment az »üzlet«, akkor közt ételt is hozat. Kilenc felé jár az idő. Az utcákon fegyveres rendőrszemek járnak. Üdvözlök egymást — a bűnök tanui. S tova mennek.

Kosaras emberünk kávéházba tér. A huzások gyakoribbak. Egyik asztalnál egy fiatal, csupaszkepű ficsurnak nagy a szerencseje. — Minden hatosért nyert egy-egy 10 krajcáros nyereményt. A ficsur jószívű.

— Pincér, adjon egy üveg sört a kucsebernek az én számlámra!

— Kérem 'assan.

A kucseber megissza a sört. De lehet, hogy elkéri az értékét pénzben.

A kávéház hátsó része felé tart. Sötétes homályban ül néhány kétes alak.

— Bank! — hangzik rejtélyesen az egyik sarokból.

— Tíz a besszer, tíz a blind.

— Nincs blind!

A kucseber nem megy oda. Elvannak foglalva.

Másfelé tart. A kávéházi trón mellett levő asztalnál egy magános »ur« pezsgőt iszik. Ez »vezet« ez estén.

Játszani kezd. A harmadik forintnál nyer — egy tíz krajcáros nyereményt.

— Déligyümölcsöt!

Kap, és egyet szájaiba vesz. Kiköpi; rossz. A dobozt tartalmaztastul földhöz vágja. A kasziroszó mosolyog, a piccolo szedi a »nyereményt« a földről, a fizető elősiet, a kucseber »köszönöm«-mel távozik és a pezsgős »ur« diadallal jartatja szemét — a cigányon.

Hamar mulik az idő. Az éjjeli alakok állapota arra mutat, hogy a »józanági klubok« tagnéküliségben szenvednek.

Mindenütt kiveszett már a józanág, csak a kucseber a rideg számító. Számít és nyer. A vörös zacskó kezről-kezre jár. A festett arcú dáma huz, — a szeméit könnyfényben tartó »ur« fizet.

Tovább-tovább. Bűntanyákra megy. Citera, zongora, arisztón-nyösszörgés olvad össze időlen leányhangokkal. — A kucseber eltűnik a csengős kapuk mögött.

Nemsokára kijön. Kosara üres. Hazamegy. Az uton rendőrárat jön vele szembe. Négy óra mult.

— Már haza felé?

— Igen, egy »vendég« megvette a készletemet.

— Hol?

— Ott benne a — tanyán.

Az őrárat bemegy. A vendég megkezren: sikkasztó.

Elviszik....

Elalszik a zaj. Az utcákon világosság dereng. Süteménykihordók, tejesek, piacrasiető mészároslegények mozognak az utcán. — A villamlámpa-gyújtogató kioltogatja a még égő lámpákat.

Réggel van. Egészséges, rózsás képi emberek sietnek dolgaikra. A forgalom élénk.

Az éjjeli életnek alig van nyoma. A kucseber alszik. A kávéházakban csend. Csak a Zala hírvonatában van egy kis éjjeli nyom, amidőn a lap tudósítja, a rendőri sajtóiroda rövid, szákszavú jelentése nyomán, a következő hirt hozza:

— Elfogott a kucsebert. Jó fogást csinált minap éjjeli rendőrségünk. Az egyik X utcai kétes hirdő hában egy fiatalember feltűnt pazar módon szórta a pénzt. A rendőrárat igazoló felszólítására az ifjú összerozsent. A rendőrség tisztában volt az ügygyel. Bevittek a rendőrkapitányságra. Nem tudta magát igazolni. Először hamis nevet vallott be és csak később tett őszinte vallomást. Az ifjú, a kinek nevét csak kíméletből hallgatjuk el, előkelő fővárosi család gyermeke. Sikkasztott a fővárosi főnökénél. A megtevédi ifjút Budapestre visszazáraltították.

Aki az éjjeli életet tanulmányozni óhajti, — kísérje el körutjában: a kucsebert. De gyorsan, míg a rendőrség nem intézkedik ez ügyben.

December.

**Az átírási (gíró) forgalom jelentősége.
A cheque, mint fizetési eszköz.*)**

Irta: MAURER KÁROLY,

az Osztrák-Magyar-Bank h. főnöke.

I.

Az átírási forgalmat éppen úgy, mint a kereskedelem többi intézményeit a szükség és a gyakorlatiasság hozta létre. Tudjuk, hogy a kereskedő a gyakorlati dolgok, a praktikus intézmények iránt mindig a legfogékonyabb volt már a

*) Kereskedőink figyelmébe ajánljuk e népies-moderban öt kiváló szakcikkét.

legrégibb időkben is, a mikor a csere érték meghatározására és kifejezésére egy harmincadik csere-
eszközt: a pönt kezdte használni. — Később az emberek társadalmi életének haladásával a pönt ha nem is hamisították, de kevésbé finom öntvényekből készítették. Különösen kitűnt az állapotnak káros behatása a kereskedelemre akkor, a midőn ugyanazon pénz nem veretése külön-
böző nagyobb városok kapott kiváltságai alapján viszáadtak. A régi kereskedők úgy vélték ezen segíteni, hogy egy közös bankárjoknak letettek bizonyos súlyu aranyat vagy ezüstöt és e letétből eredő követelésekkel levélileg bármikor rendelkezhettek. Így mentek a német kereskedők vásárokra Milanoba, Lipcsébe, Rigaiba vagy Krakkóba. Pönt nem vitték sokat magokkal, hanem a vásárolt áru ellenértékéről utalványt adtak a bankárjaikra, a mely bankár öme utalványokat vagy kifizette, vagy az illetőnek a letétjéhez írta.

Nagyban hozzájárultak a letéti bankok fejlődéséhez az akkori roszközbiztonsági viszonyok és rossz közlekedési eszközök is. E bank-rendszer volt a mai nagy kiterjedtségű giro-bankok alapja.

A legelső ilyen bank volt az 1587-ben alapított „Banco di Rialto” Velenében. — Ugyátszik, hogy az átírási bankok Olaszországban már ezelőtt is virágoztak, legalább erre enged következtetni „Fra Luca Pacioli”-nak 1494-ben megjelent és a könyvvitelről is szóló „Summa de Arithmetica, Geometria, proportioni et Proportionibus” könyve. Itt nevezett a XIX. fejezetben a következőképp ír:

— Hogyan fogod az olyan fizetéseket, a melyeket társaság vagy bank után kell teljesíteni, előrendű könyveidben elkönyvelni?

Feleletek:

— A vevőt adóssá tedd, az árut hitelezővé; azt a céget vagy bankot, a mely a vevő helyett fizetni fog, adóssá; ha fizetett, hitelezővé. Jár el óvatosan.

Később, mikor mindem ez okok megszűntek, az ily célú bankok is megszűntek.

A legújabb időben azonban egész más körülmények hozták létre az egyes bankok átírási és betéti üzleteit. A mai fejlődött gazdasági és hitelviszonyok annyi sok pénzt kívánnak, hogy azoknak csak puszta kezelése is indokoltá tette az ércpénzek helyettesítőt. — Így honosult meg a pénz helyettesítő bankjegy, és idővel a cheque is; sőt még tovább megyek, amikor azt mondom, hogy a mai hitelviszonyok következtében a vagyon, a tőke annyira megszorodott, hogy azt tényleg ércpénzben nem is lehetne teljességgel fedezni. A mai giro-forgalom több célt is elégit ki, mint a régi letéti bankok.

A giro üzletnek mai lényege abból áll, hogy a kereskedők bizonyos bankoknál bizonyos összeg erejéig letéteket helyeznek el; nem szükséges azonban, hogy e letétek okvetlen készpénzből álljanak, képezhetik a letét tárgyat értékpapírok, rövid lejáratú váltók, vagy bármely más készpénzben kifejezhető követelések is; sőt képezheti azt még az esetleg megszabott hitel is. Éme követelésekkel az átírási (giro) számla tulajdonosok levélileg, azaz írásban rendelkeznek. Ily leveleket a kereskedelem idővel bizonyos meghatározott alakhoz kötötte, úgy hogy azokat kényelemből a bankárok már előre kinyomatták s csak a rendelkezés nevének, az összegnek, a keletnek és a kibocsátónak kitüntetésére szánt helyet hagyták üresen. E levelekből fejlődött a cheque.

Mánapság a bankok legnagyobb része felvette üzletkörébe az átírási forgalmat. Hazánkban azonban csak 8 intézet van, a melynek giroforgalma már tekintélyesebb. Az Osztrák-magyar-bank, a m. kir. postatakarékpénztár és a budapesti giro- és pénztár-egylet. Ez utóbbi azonban tisztán a budapesti tőzsdén kötött ügyletek kiegyenlítését szolgálja az átírási számláján.

Annál fontosabb azonban az előbbi 2 intézet. Az Osztrák-magyar-bank a giro-számla tulajdonosok részére a legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtja. Beszedi a tulajdonosok követelésait, a váltó és közizálog kölcsönök ellenértékét ott könyveli el és bárkitől elfogad — tehát nem számlatulajdonostól is — a giroszámla tulajdonos javára befizetéseket, még akkor is, ha annak egy más városban székelő fiók-intézeténél vezetik a számláját.

Mindeme követelésekkel a számlatulajdonos chequekkel tetszése szerint rendelkezhetik.

Az átírási forgalomban két lényegesen eltérő rendszert találunk; mindkét rendszernek van hazánkban két hatalmas képviselője. Az egyik az

O.-M.-bank, a másik a postatakarékpénztár. — Az O.-M.-bank, mint jegybank, nem kamatoztatja a letéteket, ellenben jutalékmentesen eszközli az átíráásokat és a váltótelepítéseket; a postatakarékpénztárékat kamatot fizet a letétért, ellenben jutalékot szed az ügyletekért. A végeredmény azt hiszem egy.

A giroforgalom csak akkor fog a közgazdaság fontos tényezőjévé válni, ha az illető bankárok minél több számlatulajdonossal fognak bírni. (Ugy vagyunk ezzel körülbelül, mint a telephonnal, minél több előfizetővel beszélhetek, annál nagyobb az előnyöm.) Így van ez a giroforgalommal is, minél több számlatulajdonos van, annál több embernek tudok én kényelmessé giro után fizetni.

Mig minálunk az átírási forgalom még kezdetleges és még nem ment át az általános üzleti életbe, addig a nyugati államokban nagyon elterjedt, igaz hogy ezen elterjedést az aranyváltókkal bíró országokban a gazdasági fejlődés és jólét következtében a nagy ércpénzforgalom okozta; nálunk ellenben eddigi papírváltóink mellett nem volt oly nagy szükség rá. Azt hiszem azonban, hogy aranyváltóink életbeléptetése után, a mikor legkisebb bankjegyünk az 50 koronás lesz, s ennek következtében az aranyforgalom nálunk is nagyobb lesz; ha más nem, hát a kényelemszeretlet fogja kereskedőinket arra késztetni, hogy valamely banknál giro-számlát nyitassanak.

Az átírási forgalomnak tehát a gazdasági életre hatólag következnek az előnyök. Felmenti a számlatulajdonosokat attól, hogy pénztárukban állandóan nagyobb készpénztételeket tartsanak; más városba szülő pénzküldeményeket, a melyek rendesen nagy költségbe kerülnek, egyszerűen egy cheque kiállításával és annak elküldésével eszközli. A giroforgalommal rendelkező bankokat, — rendszerint a jegybankokat, — abba a helyzetbe juttatja, hogy a hitelkényeket aránytalanul kevesebb pénzzel, de mégis gazdaságosabban elégíthetik ki. Több pénz áll rendelkezésre is ezen célra. Pld. a jegybankoknak kevesebb bankjegyet kell forgalomba hozniok, miként közvetve a kamatláb-politikájuk is állandóbb lesz a nincsen a kamatláb annyira a hullámszának kitéve. Ezek után áttérek magára a chequere.

A mai fejlődött hitelviszonyok következtében a napi forgalom lebonyolításához immár nem elégségesek a bankjegyek, mint a valutának helyettesítői, hanem a gyakorlati élet egy másik, nemkülönbön praktikus pénz helyettesítő talált és ez: a cheque.

A chequenek egész határozott fogalmát bajos megadni, mert a különböző törvények is néha eltérően határozzák azt meg. Így pld. az angol váltótörvény szerint (1882. aug. 18.) a cheque egy bankára intézett felszólításra fizetendő váltó, a mely előmutatóra vagy rendeleter szól. A francia törvény már pontosabban határozza meg a cheque-t, mely szerint a cheque egy fizetési utalvány, mely a kiállítónak arra szolgál, hogy az intézvénnyezett által javára írt és rendelkezésére álló összeget saját vagy más javára egészben vagy részben felvegye. Lényegében e két meghatározás egy.

Miután nekünk eddig nincsen cheque-törvényünk, mi a keresk. törvény értelmében az eddigi szokásokra vagyunk utalva, a mely szokásokat eddig az O.-M.-bank giroforgalmára és a m. kir. postatakarékpénztár chequeforgalmára vonatkozó határozmányokból vehetjük ki. E határozmányok alapján a leghelyesebben magyarázza meg a cheque fogalmát Vajda Ármán, a midőn így ír: „A cheque fizetési utalvány egy bankra, a melyet valamely letét vagy követelés alapján állít ki a kibocsátó és mely felmutatásra a rajta megjelölt személynek, vagy a bemutatónak fizetendő.”

A cheque lényegesen különbözik a többi pénz helyettesítőitől és a sokszor szintén erre a célra használt, forgatott áruváltótól. — A bankjegynek nagyobb a forgalmi képessége, mint a chequeé, a váltóé ellenben kisebb. A bankjegyet előre, meghatározott kerek összegekben készítik és hozzák forgalomba; a cheque-t ellenben mindig az alkalom szüli és tört összegekről is szólhat. A cheque-vel történő fizetéseknél nem az adós fizet tényleg, mint a bankjegynél vagy ércpénznél, hol mindig az adós fizet, hanem a bankár, azaz a kibocsátó pénzének kezelésével megbízott. — A bankjegynél maga a kibocsátó egy harmadikat biz meg a fizetés teljesítésével. A cheque alapját mindig egy tényleg t álló követelés képezi, míg ellenben a váltó alapját azon hitel képezi, melyet

a kibocsátó és az elfogadó élvez. A váltó hosszabb lejáratú hitelpapír, a cheque ellenben rövid lejáratú, látra, bemutatásra szóló utalvány, amely előre megkívánja, hogy bemutatáskor okvetlen beválthassék. Bankjegyet csak az arra felhatalmazott bankok állíthatnak ki, míg cheque-t mindenki, ki valamely banknál giro- vagy cheque-számlával rendelkezik.

A chequeket különböző szempontokból osztályozzák, ez azonban az O.-M.-Bank üzleti határozmányai alapján a beváltásra való tekintettel három osztályba osztom, és ezeknek használhatóságát, mint a pénz helyettesítőjét, alábbiakban adom.

A három válfaj az:

1. Készfizetési cheque (v. fehér cheque.)
2. Elszámolási (keresztezett cheque.)
3. Átutalási (vörös cheque.)

A készfizetési cheque-nek rendeltetése, hogy a bemutatásnál készpénzben beváltassék így pld. egy kereskedőnek, vagy akár magánembernek is, fizetni valója van; kiállít a szükséges összegről cheque-t és átadja annak, akinek fizetni akar. A cheque-tulajdonos a cheque vétele után a cheque ellenértékét beválthatja, vagy azt tovább forgathatja. A pénz tényleges megolvadásának fáradságától okvetlen eszik a kibocsátó, míg ha a tulajdonos tovább forgatja, úgy ő is és minden utódja, ha tovább forgatja.

A cheque használhatósága különösen akkor fog kitűnni, ha kereskedőnk hozzá szoknak ahhoz, hogy pénztárukban csak nagyon kevés készpénzt tartanak és pénzüket kezelésével egy bankot vagy bankárt bíznak meg. Vegyünk egyes eseteket: egy kereskedő Áradon valamely helybeli banknál cheque-számlát nyitott. Már most, ha nála valaki fizetni akar, azt mondja, hogy legyenszives ezen borzasztó sok ezüst pénzt ennél a banknál vezetett giro-számlámra betíztetni, és ugyanezt mondja a többi vevőinek is. Így aztán a számláján megszorodik a követelés. Természetesen a kereskedőnek is vannak fizet ségei, melyeket aztán általa kiállított chequekkel egyenliti ki. A bankárja őt ezen chequek összegeivel megterheli, azaz követeléseiből levonja. Megeshetik azonban, hogy magának a számlatulajdonosnak is van készpénzre szüksége, és ezt letétjéből karja f odeni. Akkor kiállít a saját rendeleterre egy cheque-t és megbíztítja veszi fel a banknál az ellenértékét. Ez esetben azonban a cheque nem szerepel, mint pénz helyettesítő. Ezen chequekből fejlődtek ki azután a kereskedelmi forgalomban az ugynevezett elszámolási chequek.

Az elszámolási, vagy keresztezett chequenek ellenértékét szintén a kibocsátó veszi fel, de nem készpénzben, hanem az ellenértékét bankárjával elszámoltatja a javára. Pld. valaki megbízza bankárját, hogy számlájára értékpapírokat vásároljon, melyeket az átvételénél ki kell egyenliteni. Ő ezen vételnél kapott számla összegére kiállít egy cheque-t és ezen chequevel egyenliti ki tartozását. Vagy egyáltalán bármilyen esetről kifolyólag tartozik valaki bankárjának fizetni, azt egy keresztezett chequevel egyenliti ki. Ezen két cheque alakjára nézve is egyforma, csak az utóbbin a kibocsátó a cheque szövegében keresztöl „csupán elszámolásra” kitétellel jelzi, hogy bankárjának ezen chequeért nem szabad készpénzt adni.

Végül a harmadik chequere, átutalási chequere térek. A chequenek e faját már külsőleg is megkülönböztetik az előbbi 2 cheque-től. Az O.-M.-bank a szövegben is a cheque-ürlap papírjának a színével különbözteti meg a vörös cheque-t a fehér chequektől. Az átutalási chequenek a lényege abból áll, hogy annak az ellenértéke mindig egy harmadik egyénnek ugyanazon qanknál esetleg egy másik banknál nevezett átírási számláján lesz elkönyvelve, azaz elszámolva. Ezen chequenél nem szükséges, hogy a kibocsátó a cheque-t a rendelvényesnek adja át, hanem bankárjához küldi a cheque-t, míg a harmadik személyt az átutalás megtörténtéről értesíti. A chequek válfaját főképpen a készpénznek posta után való küldése helyett használják.

Hogy a chequek, mint ilyenek, tényleg megfeleljenek a rendeltetésüknek, kell hogy minden cheque magán viselje annak követelményeit, és pedig első sorban azt a biztosítékot, hogy az a bemutatásnál okvetlen beváltassék. Ezt a kibocsátó úgy érheti el, hogy sohasem állít ki egy olyan cheque-t, amelynek nem lenne meg a fedezete. A bankár pedig tartozik a cheque-t minden körülmények közt beváltani, ha arra fedezet van.

Kreke néve átán az a legnagyobb biztosítás, hogy a bankok nem nyitnak akárkinek giro-cheque-számlát, csak annak, akiben a biztosítók már előre is megvan, hogy az általa aláírt irásbéli szerződést pontosan betartatja.

A majdan alakulandó cheque-törvényünknek okvetlen kell a köztörvényektől eltérőszigorubbán megtartandó rendszabályokat tartalmazni a visszaszámlák megbüntetésére.

A cheque és giroforgalom valódi jó oldalait kereskedőinknek, — sajnos, — csak kis része meríti ki, mentesülniük szolgát ugyan az a körülmény, hogy a papírválata következtében nem is igen volt rá szükségük.

De most midőn az aranyválat behozatala már küszöbön áll, meg kellene változnia annak a felfogásnak, hogy az adós úgy és olyan pénzt fizessen, amilyennel éppen rendelkezik. Történne az pld. Angol- vagy francia országban, a cheque-forgalom hazájában, hogy a lisztkereskedők és pékek a malmoknak, vagy pedig a közúti vasutak a vaggongyáraknak a beszedett nickelek és rézspénzrel fizetnének, ott bizonyára nevetéssé tennék magukat.

Ott minden üzletember és vállalat napi-bevételeit giro-számlára teszi le és chequevel rendelkezik felette. Nyomatványain pedig kinttinteli, hogy hol van cheque-számlája, amelylyel egyuttal minden adóst felhatalmazza arra, hogy részére befizetéseket ott teljesítsen. Ezáltal nemcsak magának, hanem a vele összeköttetésben levő üzletbarátainak is kiszámíthatatlan előnyököt és időmegtakarítást biztosít.

Karácsonyi-vásár.

— Fegyverkezés a szegénység ellen. —

Nagykanizsa, dec. 23.

(Saját tudósítónktól.) Jön a tél. A szegény emberek nagy tömege bujik el kis kunyhójának zugában de a nyomor ott is utoléri. A karok téletlenségre vannak kárhoztatva és e télen karok göröcsösen nyulnak az alamizsna felé. Ezer ez-ezer kar nyújtja ki ilyenkor aszott kezét a szegénység tanyájáról, s ha oda üresen ér vissza, a bűn martaléka lesz. Anyomtól elbódultak önkívületi állapotba esnek a fellázadnak a jólét palotái ellen.

Rideg kép. Nálunk nem következik be. Jótékony egyesületeink erősen szervezve indulnak a téli hadjáratra erős fegyverrel lépnek a küzdő térre — a szegénység ellen. A humanizmus szent jelszava elővarázsolja a legnemesebb emberi érzést, amelyből gyönyörűen kisarjad az emberszeretet, a jótékony ragyogó virága.

Az idén a *Kezserény Jótékony Egyesület* indított: erősebb, nagyobb mozgalmat a szegénység leküzdésére. A „könyörület szent nevében” történt adakozási utján beszerzett tárgyakból: *karácsonyi-vásárt* rendeztek. Lélekemelő volt szemlélni, hogy az emberszeretet jelszava, az anyagiaknak, mily nagy halmazát hordta össze fényesen kibírdetve az adakozók nemes szívét, amely majd lehetővé teszi sok szegénynek a könyvét felszárítani. A jótékony célú

vásár lefolyásáról a következőket jelentjük:

A karácsonyi-vásárt f. hó 19-én délután két órakor nyitotta meg a *Kezserény Jótékony Nőegylet*. A Polgári Egyesület nagytérképében rendkívül nagy számú és változatos tárgyak látványa tárult a belépő elé. Mindenféle sátrak voltak felállítva, ahol olcsó pénzen lehetett vásárolni, f. hó 20-án vásárolni. A kiállítás ugyanis csak vasárnap délig tartott. Ez idő alatt előkelő és díszes közönség járt kelt a terem sátrak utjain s ha elfáradt, betért egy fölkébe megpihenni. Vasárnap délután kezdődött a tulajdonképpeni vásár. Gazdag és szegény egyaránt áldozott a jótékony oltárára, amely, mint értesülünk, szépen jövedelmezett. A vásár után barátságos társalgás, pobarázás és tánc mellett késő esti órákig együtt maradt a vásár rendezősége.

Az egyes sátraknál a következő hölgyek árusítottak.

Sebestyén Lajosné, Kaan Irma (pénztár-sátor), özv. Kovács Károlyné (űvegáru-sátor), Himes Frigyesné (italok-sátor), dr. Eöry Szabó Jenőné (kosár-árak sátor), Fialovits Lajosné (vasáru-sátor), Tabajdi Örnagné és Viosz Ferencné (csémege-sátor), Pállay Dezsőné és Nagy Mariska (cukrász-sátor), Wusztl Alajosné és Mair Józsefné (rőfös-áru), Knortzer Paula (gyermekruha-sátor), dr. Szekeres Józsefné, Kaffka Józsefné (vegyes ruhanemű-sátor), Pranger Karolin, Györfy Jánosné, Tripammer nővérek (kézimunka-sátor), Sebestyén Kata, Rauscher Margit, Török Ferike (baba-tárgyak), Meglics Mici, Sallér Ilonka, Farkas Vilma (tombola-sátor), dr. Fodor Aladárné, Tripammer Etelka (dísz-tárgyak), Stirling Mária (mezei termények), Skubilos Fanny Zala-Szt-Ivánról (papír- és parfüm-sátor), dr. Plihal Viktorné Marzsó, Tiborné, Horváth nővérek, Nyuli Mariska (fűszer-sátor), Horváth Józsefné, Stirling Sándorné, Skubilos Lina, (Zala-Szt-Balázs), Deák Péterné, Gencsy Odónné (buffett).

A karácsonyi vásár fűszertő munkájából nagy rész jutott az egyesület elnökének: *Zadubanszky Lajos* nének, nemkülönbén *Sallér Lajos* né választmányi tagnak, kinek ügybuzgalma jelentékenyen emelte a vásár anyagi sikerét.

A szegények karácsonytájjára.

— A szegényügy rendezéséről. —

Nagykanizsa, december 23.

(Saját tudósítónktól.) A remény örököző fám kigyulnak holnap este az apró kis lángocskák, hirdelve az örök világosságot, a békecséget. — A gazdag nagyuri palotákban

nehezen tartják az ágak a sok ajándékot, melyek örömet okoznak csak majd millió és millió emberek. De nemcsak a nagy paloták lakói, hanem a szegény vaskók is örülhetnek, legalább városunkban, e magasztos ünnepnek. A szegények hálátel szívvel adhatnak hálát az ég Urának, hogy im örökl sem feledkeztek meg az idén. Felállítottak városunkban egy fenséges eszmei karácsonyfát. A fa körül szívzorongva áll egy nagy, szegény, rongyos tömeg, szemeit rémreésvetve a fa tetején csüngő dírra. — A díó kívül aranyos fénylő. Sokáig díszítették, ragasztották, hogy im végre az Ur 1903-ik esztendejében meglepő ajándékban részesüljön a száználmasok tömege. Az aranyos díó — a szegényügy rendezése. A szabályrendelet tervezetét már letárgyalta a bizottság. Nem kutatjuk e helyen, hogy e gyors tárgyalás előidézésében mily rész esik a „Zala” ismert szegényügyi vezető-cikkére, elég felemelőz nekünk, hogy a szegényügy szabályrendelet letárgyalta az első és a legfőbb fórumon, s a szabályrendelet, ott lógg: a szegények karácsonyfáján. Mély megilletődéssel szemléljük e magasztos eszmet szolgáló aranyos díót, amelyhez itt alább úgy szólunk, mint féltett jószághoz. A szeretet ünnepén nem lenne illő dolog refleksiókat fűzni e magasztos tethez s ezért minden megjegyzés nélkül adjuk értesüléseinket: a szegényügyi szabályrendeletéről.

A milleniumi fogadalmat megvalósító rendelet intézkedők a közsegélyezésről, általában, meghatározva azt, hogy kik részesülhetnek segélyben. Felsorolja a segélyezés neveit és mértékét, az igazgatás szervezését. Beszél a segélyezési eljárásról, a koldulás megakadályozásáról és ez ügynek rendezéséből keletkező költségek fedezéséről. — A javaslat legfontosabb része kétségen kívül a koldulás megszüntetése, és az ügy rendezésének anyagi oldala. Érdeklődésre számítnak a következő pontok:

A koldulásról.

A koldulás a város egész területén, nevezetesen magánházakban, utcákon, utakon, nyilvános helyeken tilos, és a rendőrség kötelessége eme tilalmat az idegenekre való tekintettel a város végső pontjain megfelelő módon köztudomásra hozni. A tilalom megtartására a rendőrség ügyel fel. (37. §)

A kolduláson ért egyént a rendőrség a v. tanácshoz feljeli, mely az illető közsegélyezése iránt azonnal eljár. (38. §)

Kolduláson ért gyermekeket, ha szülőik életben vannak, azoknak kell átadni, ha pedig azok már nem élnek, ellátásukról a v. tanács intézkedik. Koldulásért, rendes lakással nem bíró, teljesen vagynntalan és munka képtelen helybeli illetőségű szegényeket, ha eltartásra kötelezhető és vagyonos rokonokkal nem bírnak, a szegényháznál helyeznek el, illetőleg eltartásáról a szabályrendelet értelmében gondoskodnak. (39. §)

Fischel

Fülp

könyvkereskedésében

Nagykanizsán

beszereshetők:

A festőművészet remekei.

120 klasszikus festménynek hű kivitelű színes reprodukciója. Minden kép külön-külön passepartoutban. — Bevezetéssel és szövegmagyarázattal ellátta Dr. Térey Gábor. Ára 6 díszes tokban 240.— Havi 12 korona részletre is kapható. — E gyűjteményből egyes részek és egyes képek is adhatók.

Az 1848–49-iki magyar szabadságharc története.

Irta: Gracza György. 6 kötetben díszkötésben, több mint 800 művészies kivitelű rajzzal 70.— korona. — Havi 4 korona részletfizetés mellett.

A magyar nemzet története.

Irta: Szalay József és Baróti Lajos. 4 nagy negyedr. díszkötésben, 97 műmellekkel és 1093 szöveg közé nyomott képpel. Ára 60.— kor. — Havi 4 korona részletfizetés mellett.

Ha valamely községre szorult a rendőrség a v. tanács intézkedése ellenére ismét kolduláson ér, azt a kiszabott büntetés kiállása után illetőségi helyére szállítják. (40. §)

X költségek fedezése.

A községelyezés költségeit így fedezi a szabályrendelet tervezet:

a) az ecélra szolgáló alapítványok kama-
taiból; b) az e célra tett adományokból;
c) a kihágási pénzbüntetési bírságössze-
gekből, továbbá ez engedélyezési és mutat-
ványi díjakból; d) a képviselőtestület által
az évi költségvetésben e célra megszavazott
összegekből; e) egyéb jövedelmekből; f) a
gyámpénztár tartalék-alap jövedelmének 75
százalékaival kell fedezni.

A szabályrendelet a felsőbb hatóság jóvá-
hagyása után a kihirdetést követő 15 nap
lejártá után lép életbe.

HIRDETÉSEK

felvetetnek

Fischel Fülöp

— könyv- és papirkereskedésben —

Nagykanizsán.

Nyílttér.

MERCUR váltóüzleti
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTÓZA 3. sz.

vezet és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén
nem jegyzett papirokat

és azokra, valamint minden egyéb

értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget
folyósít.

Bank- és tőzsdégyekben szabványos fedéljegyzéssel ingyen szállít.

BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET

A m. kir. szab. osztálysorsjárték főelárusítóhelye.

Sorsjegyek szabványos havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legelőször díjazásuk kívánatra bérmentve

Rovid levelezim: MERCUR, Budapest, FÜRDŐ-UTÓZA

Részvénytőke korona 1,000.000.

Egy csokor jó tea kedvelője, mindenütt a világ-
legjobb és legfinomabb teáját az

Indra teát

kéri. — Keverék a legfinomabb kínai, indiai és
ceyloni teákból. Valódi csak az eredeti csoma-
gokban. Raktárak falragaszokon láthatók.

Főraktár Nagykanizsán Neu és Klein cégnél.

Igen előnyös ártatásnál — Rovid használatú és előnyös ártatásnál
Legelőször díjazásuk kívánatra bérmentve

Kalodont

méltóságos

fogtiszttó-zer.

A fogak tisztántartásához csupán ez a víz nem elég-
sége. A foghúson mindig ujjal keletkező ártat-
mas anyagok eltávolítására csakis mechanikus tisztít-
ással kapcsolatban egy frissítőn és antiseptikusan
ható fogtiszttó-zerrel sikerülhet, minő, ek a „Kalo-
donta“ már az összes kulturált emberekben a legelő-
ször használatra bizonyult.

Parais hajfijító

használatú a megőrzött
haj eredeti színet nyeri
viszsa. A fejbőr nem fest,
a ruhaneműn foltot nem
hagy, többi előnye, hogy
a hajszálakat erősíti és
hogy teljesen ártalmatlan.
Egy üveg ára 2 korona.

Főraktár Budapest:

Petri Ottó

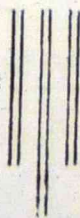
gyógyszertárban l. h.
Attila-körút 31.

Olesó és érdekes beszélyek

a nép számára

Ára füzetenkint 30 fillér.

MEGJELENTEK:

Az Isten utjai

Jós és csaló ..

.. A gyújtogató

A kártyajóslat

Az elhagyott ..

bányatorkolat-

nál

Az ártatlanul ..

életét

A kincsásók ..

A fősvény tilka

Vallomás a ha-

lál előtt

A szerelem ha-

talma

A rabló leánya

Szerelem és gyű-

lölet

A könnyelmű-

ség következmé-

nyei

Aranka

Kaphatók: **FISCHEL FÜLÖP** *****

könyv- és papirkereskedésében

***** **NAGY-KANIZSÁN.**

Beniczkyne Bajza Lenke

kedvelte az egész magyar olvasó-
közönségnek. — Regényeinek tárgyja
megragadó, kedves és lebilincselő.

Beniczkyne Bajza Lenke

.... REGÉNYEI ...

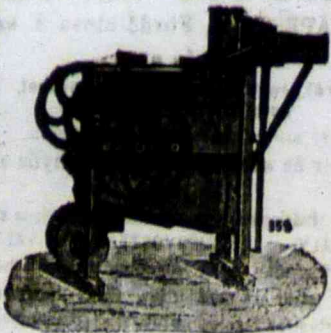
Mártha. ... Regény 2 kötetben ...
Ára fizetve 4 kor., kötve 5.80Helytartóné. ... Regény 1 kötetben ...
Fizetve 2.80 k. kötve 4.40Előítélet és felvilágosultság.
Reg. 3 köt. Fizetve 10 kor. kötve 14.80Fekete könyv. Ahol a cipő szorít
2 elb. 1 köt. Ára 3 kor. diszkót 4.80A magyar népirodalmat kedvelő i. olvasó-
közönség figyelmébe ajánljuk a magyar re-
gényirodalmat egyik elsőrangú nagyjának,
Beniczkyne Bajza Lenke főszerző regényeit,
melyek alulról könyvtáraként és állata
minden könyvtárakban beszerezhetők.

FISCHEL FÜLOP

könyvkereskedés és könyvtárkönyvtárs
NAGY-KANIZSÁN.

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kétfős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

Gabona-rosták,
Konkolyozók (triőrök);
Széna- és szalmasajtók.
Répa- és burgonyavágók.
Takarmány-füllesztők.

A legjobb vetőgépek

„AGRICOLA” (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerékkel külön dombon vagy síkon alkalmazható
a legjobb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFART PH. és TÁRSA

— gazdasági gépgyárak, vmőnödek és ekegyárak —

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszont elárultók keresetnek

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadít a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pak-
ráczon megszabadított a betegségtől kitűnően ható szertől.A Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK oly csodaszertől halaszam, melynek egy
hányszor sem volna szabad hiányozni, mert a Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP-
PEK oly előnnyel bírnak, hogy MINDEN BAJ ELLEN HASZNÁLHATÓK és mindig csodaa-
szertől hatással van. A Jurisics-féle PAKRACZI CSEPPEK legelőször
gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörccsöt, rendetlen székürülést, étvágytalan-
ságot, arany-eres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorgörccsöt, felbűfödést, ad-
p-kört, széküledést és mindenfajta gyomorkatarást, de a legfontosabb sikerrel alkalmazhatók kül-
sőleg is nevezetesen daganatok, égési sebek, szaggyatás és közérzékeny bántalmaknál, mert a
hol semmi más szert nem használ, ott a Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP-
PEK már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott.

Ezt számtalan hálaanyag bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakráczai cseppek megrendelhetők
követlenül

JURISICS FÉTER gyógyszerésztől Pakráczon 422. sz.

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:

12 üveg kor. 5.— 24 üveg kor. 8.60 36 üveg kor. 12.40 48 üveg kor. 16.—

Minden 12 üveg után egy üveg Pakráczai cseppek ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfájás, torokháj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldal-
nyílás, influenza és hurut ellen felülmutatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.

Ára: 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hideglelés és láz ellen kitűnő szer a „Febri Fugo”,
mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg
kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.—.Szlavoniai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból két üvegnél kevesebbet
nem lehet rendelni. Ezek rendelkezésére is egy üveg Pakráczai cseppek ingyen kapunk.

Jelszavam: Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Főraktár Budapestben:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárban Király-utca 12.

Vidmar és Péter magyarássa a
Pakráczai cseppek csodaszertől hatását

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homokarlajon.Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár
mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő
is, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el ered-
ményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek,
azok bőven ellátják házuakat az egész szőlő-rés idején
a legkitűnőbb muskátály és más édes szőlőkkel.A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen
oly ház, melynek a fala mellett a legcélszerűbb gondozás-
sal felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek,
kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé, anél-
kül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre
használható részekből. Ez a legháladozóbb gyümölcs,
mert minden évben terem.A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu
katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg,
aki címét egy levelezőlapon tudatja.

287-12.

Cím:

Érmelléki első szőlőültetvények Nagy-Kánya, u. p. Székelyhid

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLOP

könyvkereskedésébe

Péküzlet

kedvező feltételek mellett azonnal
kiadó.

Napi forgalom 30 kor. Bővebbet:

Mayer Józsefnél,

Lenti.

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel keze-
lik, retik vegyíteni, mindenképp ezt a

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legfőbb gyógy-
szertalkalmazható. A víz közömbösíti a bor savát és az italnak
felette kellemes, ingerlő mellékhatást ad, aminekül, hogy
azt fokozó hatása.

Ásvány vizek

gyógyász Berturhán. Nagykanizsa: Alt és Böhm Keleti M. Mór és Kreine Gyula cégeknél.

1 doboz ára 2 kor. 40 fill

Nagy választék hó- és sárczipőben. 2000

222 Nagy raktár gyermek kocsikban. 222 222

Nagy választék mindennemű kézimunkában.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMOTOR.

Mindenütt kapható.

Vendéghelyek: HIDA ÉS ELŐREHÍVÓK Budapest-1888.

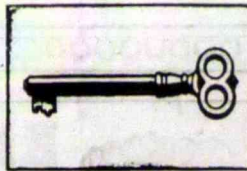
FASSBENDER-FÉLE**FÜGEKÁVÉ****A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.**

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”**jegygyel.**

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

80%-os Ecet-szesz

étel- és befőtt-ecet készítéshez.

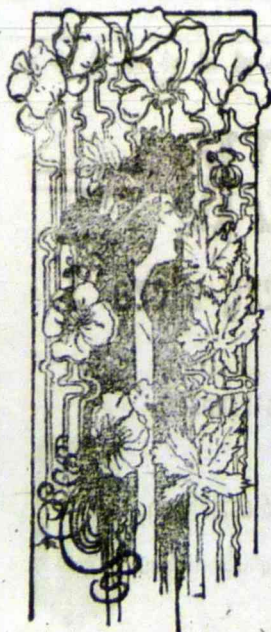
A készítés egyszerű, 30 vagy 24, vagy 14 liter kútvízbe öntünk 1 liter 80 százalékos ecetszeszt.

A befőtt-ecet előállításához előzőleg felforralt és azután lehűtött kútvíz ajánlott. Az ecetszesz és az abból készített ecet nem romlik. Ezzel az ecettel készített befőtt nem penészesedik, nem savanyodik. Számosan elismerték kitűnő hatását.

Megrendelhető a következő címen:

R. WRATSCHKO hereskedő
Pettau (neues Postgebäude), Steiermark.Egy liter ára
2 korona.Postai szétköltség
1 litertől kezdve.HIGITAS NÉLKÜL NEM NEM
KÖSTOLANDÓ.HIGITAS NÉLKÜL NEM NEM
KÖSTOLANDÓ.

Képraktár

**Olajfestmények, olajnyomatok, fénynyomatok
aquarellek, aczél- és rézmetszetek, színnyo-
matu képek keretekben részletfizetésre is árfelemelés
nélkül a rendes bolti áron.**

Bárhon megjelenő művészi képreprodukciókat is szállítok. Feleslegessé vált fővárosi vagy
külföldi cégeknél beszerezni a képeket, mert ugyanoly áron és feltételek mellett
szállítom és sem ládát, sem csomagolási díjat nem számítok.

Készleten tartom a legmodernebb kereteket. Mérsékelt áron és gyorsan készítek szép és tartós
kereteket és a műszerető közönség a legzebb és
legmodernebb keretmintákban válogathat nálam és képeit gyorsan és olcsón berámáztathatja általam.

Fischel Szülöp
műkereskedése Nagykanizsán.

LEGKIVÉJTESEBB, LEGTÖKÉLETESSEBB
 ARCTISZTÓ-ÉS
 SZÉPÍTŐ SZEREK:
 KRIEGER-FÉL
 FŐRAGTÁR:
 - CRÉME 2 KOR.
 - PUDER 1-
 - SZAPPAN-
 - GYÖGYSZERTÁR
 Budapest, Kálvária-
 téren, a Magyar Posta-
 épület mellett.

Császárfürdő
 téli és nyári gyógyhely
 BUDAPESTEN.
 Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő,
 páratlan gőzfürdő, legmodernebb
 iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-
 uszodákkal, kő- és kádforrásokkal.
 200 kényelmes lakosztállyal.
 Prospektus kívánatra
 ingyen és bérmentve.

REPARATOR
 KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGBIKERESEBB
 A KRIEGER-FÉLÉ
 1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.
 Főraktár: KORONA - GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 KIVÁLÓ SZERENŐSÉ:
 • ELŐZÉKENYBŐL:
 SZERENŐSÉ-NAPTÁR
 INGYEN ÉS BÉRMENTVE!
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
 BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.
 a magy. kir. szab. postafiókjának főtárolója helye.
 110.000 sorjegye, 65.000 nyer. — Nyeremények összege 14.468.000 korona.

A Kisbirtokosok
 Országos Földhitelintézet
 BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.
 300 koronától kezdve ad kölcsönt az ország-
 levél-közlővel, melyek után
 2% kamattal:
 30 évi és 10 évi 1.000-
 30 évi és 10 évi 1.000-
 30 évi és 10 évi 1.000-
 30 évi és 10 évi 1.000-
 fizetendő juttatás a törlesztéstől egyenlő.
 Bővebb felvilágosítást az intézet
 díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁLODA
 BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRUT 23. SZ.
 100 szoba 2-20 K.-tól teljes felszereléssel és villanyvil-
 lágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és
 szórakozóhely a házban. Világos vasúti megállóhely és
 összes pályaudvarok és hajók felé.
 Vidéki kedvelők találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
 vendéglős elsőrangú étterem
 Budapest, VI., Andrassy-út 39.
 Kifőző magyar konyha, valódi liszt borok és
 a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerésze.

REMINGTON
 IRÓGÉP
 ÚJ MODELLJE
 megjelent!
 PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI ÉS TÁRS
 BUDAPEST
 ANDRÁSSY-ÚT 12.

Őn nagyon idősnek látszik!
 Fesse haját a **CZERNY-FÉLÉ**
Tanningene
 HAJFESTŐ-SZERREL
VÉRGYÓGYÍTÁS
 A legkisebb győgyes: asztma, szív, gyomor,
 lég- és bőrbetegségek, emésztőrendszeri és
 Magaslati és egyedül képviselője:
D. KOVÁCS J. főorvos
 BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 18. SZ. 1. EM.

UGORKATEJ
 Az egyedül létező valódi angol
 SZÉPÍTŐSZER
 • Balassa-féle valódi angol
 mely azonnal elűzi minden szepit, májforrást, pattanást, mit-
 essert stb. és az arcnak üdösítő, fiatalító hatású.
 Holgyének népszerűsége!
 Egy üveg ára 2.- K. hozzá ugorka-szappan 1.- K. pudor 2.- K.
 Postai szétküldés naponta.
 Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszerész
 Budapest — Erzsébetfalva.
LEON és OLÁH
 Budapest, IV., Komu Lajos-utca 4.
 Mintákat az ország minden részébe
 ingyen és bérmentve
 küldünk.

OSERS és BAUER
 MOTORGYÁR
 BUDAPEST
 V. Lipót-körút 7.
 Benzin- és
 petrolin-
 motorok
 Szívógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
 Részvétel berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kiváló ártalmat feltételek.
 BÉCS
 Dorotheergasse 79-85.
 Benzin- és
 petrolin-
 lokomobilok

HAZAI GYÁRTMÁNY!

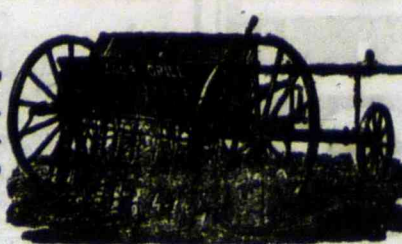
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekéit** acélgerendélyvel,
 első minőségű tömör acél-kormányokkal. **Kétvasu**
aczélekéit. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes
 felszerelvényeit, boronait és egyéb talajmívelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sik és hegyes talaj-
 hoz egyaránt alkal-
 mas hazánk legjobb
 sorvető gépeit szab.
 kikapcsolható kapa-
 csuklyákkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e célra ké-
 szített és kitűnőnek bizonyult **vetősarukkal** ellátva.

„**Perfecta**” merítő korongos vetőgépeit leszállított áron.
 „**Planet**” rendszerű lókapait. — Planet rdsz. kézi toló-
 kapait, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgépet külön 6 kor.
 „**Hollingsworth**” lógereblyeit. — Kukorica morzsolót,
 szecská- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek
 és eszközeit.

Uj! WB eketestek, kor-
 mány, szántóvas és nád
 a legjobb acélból, tel-
 jesen felszerelve, tartalékvassal
 12 korona.

WBT eketestek, magasabb és
 hosszabb kormányval, a nádor.
 kívül még acélalappal is el-
 látva, teljesen felszerelve, tar-
 talékvassal 14 korona.

Ezen eketestek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képzeltet
 legelőkétebb munkát végzik és feltűnő könnyű járásuk, miért is már nagy
 kedveltségnek örvendenek.

UJ! UJ!

Mabille rendszerű
gyümölcs- és szőlősajtók
 folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel
 és nyomó szabályozással.
Szőlőzúzók
 kavarróval, 375 mm. széles rovátkás vashen-
 gerekkel, szűkerékkel vagy anélkül.

Ha a cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az általa nevezett intézetben díjmentesen felbontogathassa.

Ajánlva előrendü orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üveg 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89—100

Fernolendit

Jipőfénymáz a legjobb máz a világon; — e fénycrém világos cipőket tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. — Viselt, fosztos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből **Lyosin** tükörfénymáz által egészen ujja lesz. Mindenütt kapható. — Alapított 1830-ban. **Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstr. 12.**

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

55 kötetben és ennek kiegészítője, a hat kötetes **TELJES MAGYAR SHAKSPERE.**

Epp most jelent meg nemzeti irodalmunk eme korszakos gyűjteményének **negyedik sorozata**, s így most már 20 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából, melynek rendkívül nagy elterjedése a nemzet minden rétegében eddigéle szinte páratlan.

A most megjelent sorozatot különösen a **Széchenyi-kötet** teszi érdekessé. Ezt **Berzeviczy Albert** állította össze a legnagyobb magyar műveiből, s oly bevezetéssel látta el, mely esszé-irodalmunkban kiváló helyet fog elfoglalni.

Nagy figyelmet fog kelteni a **Kurucz-költészet** kötete is, melyet **Erdélyi Pál** szerkesztett nagy ráteremtéssel.

Ezekenkívül **Vörösmarty IV. kötete**, **Tompa II. kötete** és **Kisfaludi Sándor I. kötete** jelenik meg a sorozatban. Az utóbbihoz **Heinrich Guztáv** írt nagybecsű bevezetést.

A már előbb megjelent három sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte **Rüdl Frigyes.**

Chikó Gergely színművei. Sajtó alá rendezte **Vadnay Károly.**

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta **Zoltányi Irén.**

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte **Ferencci Zoltán.**

Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta **Váczy János.**

Kölcsy Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta **Angyal Dávid.**

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta **Kossuth Ferencz.**

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta **Koroda Pál.**

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta **Bayer József.**

Tompa Mihály munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte **Lévay József.**

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta **Endrődi Sándor.**

Vörösmarty Mihály munkái I. II. és III. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta **Gyulay Pál.**

A **Magyar Remekírók** gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent **Shakspere** összes művei 6 kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményesen áron kapják.

Megrendeléseket elfogad

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedése
Nagykanizsán.

Üdvözlő kártyák, névjegyek,

zseb-, fali- és

előjegyzési naptárak

nagy választékban kaphatók

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagykanizsán.

Az Ujság

politikai napilap.

Felelős szerkesztő: **Gajári Ödön.**

Előfizetési árak:

Egy óra , 2 40 korona

Negyed évre 7 — korona

Fél évre 14 — korona

Egész évre 28 — korona

Egyes példány ára 10 fillér

Az ujság terjedelme 24—32 oldal

AZ UJSÁG egyes példányai minden ujságelárusítónál kaphatók.

Mutatványszámokat 6 napig ingyen küld a kiadóhivatal.

Czím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala

Budapest, Kerepesi-ut 54.

Kérjen csak
Sally & Kare-féle

FREDIN

Legjobb

ISZTITOSZER

minden cipőhöz

sárga és fekete színben

Különböző boxcalf, oscarla-, chevreaux- és lakcipőhöz.

Bécs XI/I 1.

Drezdai Motorgyár R.-T.

(ezelőtt Hille) fióktelep és műhelye:

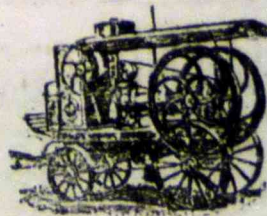
Gellért Ignác és társa

Budapest, VI. Teréz-körút 41.

(Telefon 12-91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legteljesebb, legártatóbb gyártású **drezdai benzinkomoto-rokat, lokomobilo-kat és szén-gáz fejlesztős (generátoros) motoro-kat.**

Leggyorsabb kezelés és kitértetés.

Legelőszobba üzem és állami érem

8000 gép a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Malomüzemre, darálásra, takarmánycamrákba, tejgazdaságoknak, fűvágáshoz, vízemelésre; csépléshez és minden más gazdasági és ipari munkához a legjobb üzemelő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállításon a legelső díjakkal lettek kitértelve.

Kedves szöveg feltöltése!

Legmegtehetőbb jótállás!

Uj! Budapestben lőműhelyt rendeztünk Uj! be drezdai művezetővel és szerelőkkal.

388—10

Szerkesztőség
Városház-épület, Fischer Páló könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként d. u. 4-5 óra közt.

Idő intézkedése a lap szellemi részére
vonatközi minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischer Páló könyv-
kereskedésben.

Helyközi telefon 103. szám.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenként kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadóhivatali árak
Egész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona

Nyitólár postaköltségre 40 fillér

Előfizetők, valamint a hirdetőkre
vonatközi Fischer Páló könyvkeres-
kedésbe intézkedők.

Harmadik levél csak ismert kassza
bél fogadtatásai.

Egyes szám ára 30 fillér.

ZALA

Politikai lap.

Nagykanizsa. 1903.

Feladó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztő: Révész Lajos.

Csütörtök december 31.

„ZALA”

Politikai lap. — Megjelenik csütörtökön és vasárnap.

Zalavármegyében egyedüli kétszer megjelenő politikai lap.

1904. január 1-ével

uj előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor.

Félévre 6 „

Negyedévre 3 „

MUTATVÁNSZÁMOT INGYEN KÜLDÜNK.

A „ZALA” három évtizedes múltja lesz a jövőben is
utamató lapunk irányára: Küzdeni
minden igaz ügyért, amely a hazának
hasznára van, legyen az az ügy helyi
megyei, vagy országos érdekű.

Politikai zászlónkon a szabadelvűség jelszava lobog. A
szabadelvű eszmékért küzdünk kis
erőnkkel. A nemzeti vívmányokért vi-
vott harc erkölcsi alapját sohasem ki-
csinyítettük. A ezt igazságosnak tartot-
tuk. Ellenben eliteltük az eszközt, mely
nem célravezető, nem helyeseltük a vég-
telen harcot, amely nem időseztül.

A társadalom egységesítése főtevékenysége a „Zala”-nak.
Ezért buzgólkodunk lekudatlanul. —
Nem eszünkünk, mert hisz erőnk
meghatványozza, kétségeinket elosz-
latja, bátorságunkat, ében tartja az
eszmé hatalma, a mely kihirdetve ön-
maga indul küzdeni az igazságért, míg
el nem érkezik a diadal napja, mikor
a tudás és értelem teljes világosságá-

ban az Igazság és Szeretet foglalják el
birodalmukat.

Tollunkat vezérli: az igazság, pártatlanság és ügyeszeret.
Tárcarovatunk: kritikailag jól megrostált, bő, gazdag és
változatos.

Hirrovatunk jellegje: Minden eseményről sokat, pontos-
san és gyorsan. Ezt a rovatot szol-
gálja lelkesen a „ZALA”-sító tudó
gárdája.

Ez a „Zala” programja és előfizetési fel-
hívása. Ezért akar tovább munkálkodni a „Zala”
szerkesztősége, amely csak akkor lesz kivihető,
ha lapunk tisztelt előfizetői ezután is meg-
maradnak anyagi és erkölcsi pártolónk sorá-
ban és arra törekednek, hogy a „Zala” előfi-
zetői gárdája új előfizetőkkel szaporodjék.

A „ZALA”

szerkesztősége és kiadóhivatala
Nagykanizsa, Városház-palota.

Zárószó.

Egy esztendőn át irtunk, indítványoz-
tunk, javasoltunk szerény lapunk útján,
a megismert közös vélemény nevében;
talán van némi jogunk a zárószóhoz is.

Azt kérdezheti azonban valaki, hogy
minek a zárószó, mikor a közönség kö-
réről senki sem nyilvánított vélemény-
t se ellenünk, se mellettünk.

De bizony nyilvánított.

A társadalmi közszellem, a mi köz-

életünk szelleme, melynek megfigyelése
közben szerzett tapasztalataink kész-
tetek bennünket arra, hogy véleményt
nyilvánítsunk, megadta minden megjeg-
zésünkre a választ a maga alakulásával.

A mi szerény véleményünk mindig
abból az erős, megingathatatlan hitből
sarjadt, hogy a magyar nemzetet meg-
szilárdító politikai egységnek a társa-
dalmi egységből kell kibontakoznia. —
Mindig, fáradhatatlanul azt irtuk, hogy
a magyar nemzet politikai egysége csak
jambor óhajítás marad mindaddig, míg
a társadalmi egység megteremtésétől
nagy messzeségben bandukolunk. Nyil-
tan, leplezetlenül kijelentettük, hogy a
társadalom rétegeit egymástól mereven
elválasztó falak leomlasztásához, az el-
lentétek elsímitásához, az aránytalansá-
gok megszüntetéséhez, tehát a társadal-
mi egység megteremtéséhez nem vezet-
het, nem segít et ei bennünket más,
mint ez emberi lélek legistenibb ereje,
az emberszeretet.

Megvalljuk őszintén, hogy boldogító
reménnyel és végtelen nagy örömmel
töltött el bennünket, mikor társadalmi
közéletünk egyes köreiből ugyancsak
ebben a hitben gyökerező véleménynek
biztató hangjai csendültek meg. Ha az
ige, az eszme életre kel, kilép záraiból,

TÁRCA.

Az én házam.

Egyszerű kis hajlék, alacsony szobákkal,
Ez az én lakásom;
Mégse cserélném fel, innét magasabbra,
Szobro nem is vágyom.
Híge az a márvány, miből terme készül
Fényes palotának;
Melegebb a kunyhó, mit egy fecske-módra
Vályogból rakának.

Házikómat egy kis liget koszorúzza
Lombos gyümölcsfákkal;
Körülveszik szépen, nőnek és virulnak,
Hű gondozás által.
Viszont ők virágot, édes csemegéket
Nyujtanak cserébe,
S védik — mint szerető gyermek édesanyját,
Vészek ellenébe.

Most ugyan tarolva állnak ágakkal,
Szomorúak, árva;
Lehullott ruhájuk foszlányait bűgő
Szelek szerteszórták. —
Dér földi helyette fehér köntösével,
Szépek azért mégis; —

Oh, az a természet! — elnézem gyönyörrel:
Mily művész a tél is.

Ülök „pipaszóval” — gomoly füstje mellett
Némán elmerengve;
Tünődöm magamban: hova lett az élet
Boldogsága, kedve?...
Fagyosan köszöntik az emberek egymást,
Szürke szokásképpen;
Bizalom, barátság kongó ige, nem más —
Él, de csak nevében.

A mi szép volt, jó volt, értéktelen holmi,
Elavult divatja;
Szent nevüket hallván, gögös arany század
Arcát fintorítja.
Tör az ősz előre, palma dicsőségig,
Amde alap nélkül,
Hogyha csodás műve hitnek, szeretetnek
Talapján nem épül.

Önzés köde szállja testvériség napját
Mindig hűvösebben; —
Hívság életünkre bármi ragyogás, ha
Melegsége nincsen.
Ez lehet csak áldás, boldogság a földön
Dusnak és szegénynek;
Egymás örömeiben ápolva szent lángját
Az oltár tűzének....

Ám, ma rideg minden, — magnyagvásuádrét
A piactól várja...
Pézt! a kufár jelszó, tömjénezett bálvány,
A vágyak hinárja
Visz, ragad magával bűvös lidérc-utján
S hova jut világunk? —
Haladunk erősen gőzzel és villámmal —
S koldus-boton járunk....

Zug a vihar ottkinn, mint a nép haragja,
Fagyasztó ítélet. —
Ablakom megrezen; — azt keresi minden:
Hol van, a mi éltet, —
Szegény kis madárkák, szállnak udvaromba,
Ellepek serényen:
Boldogan szemeznek; — érzem örömet, hogy
Egy sem marad éhen.

Pipám végét járja; — este lesz nem addig,
Csillagtalan este...
Remélik a hajnalt, mit a jövődönék
Annyi álom feste. —
Egyszerű hajlékom; — fényes, a mit gyakran
Elgondolok benne,
Ha Isten megadná, szép ragyogó éden —
Egy új világ lenne....

Hajgató Sándor.

Legolesőbb

bévasárlási forrás!

Férfi- és gyermekruhák, cipő- és kalapraktár a legnagyobb választékban,

legjobb minőségben, legmérsékeltebb árakon

Hj. WEISZ JÁNÁCZNÁL Nagykanizsán

Erősebet királyné-tér 1. szám.

hogy önmagát hirdesse: akkor már eleven lánggá lett; hüvelyt, anyagot keres, hogy megtestesüljön. A pillanatnyi, a nagybangu, diadalmas sikereket hajhászók talán megmosolyogják örömlökét és reményüket; talán naivságuk tartják hitünket; de azok, akik tudják, hogy az emberiségnek belső haladása, — a külső, a technikai haladással szemben, — milyen alig észrevehető méretekben történik: sohasem kicsinylik az eredményt.

Hogy attól, ahova a fokozatos an fejlődő, haladó emberiségnek a mi hitünk szerint okvetetlenül el kell érnie, még nagyon messze vagyunk: azt tudjuk, azt nem tagadjuk. Hisz látjuk minden vonalon az elkülönödést, a társadalom elszomorító zéttagozódását. Látjuk, hogy a széttagozódást eredményezett hagyományos gondolkodás, az emberi rendeltetés meg nem értésének vagy erőszakos félremagyarázásának sötét korából fenmaradt szellem nem csupán magukban a széttagozottságot megteremtő intézményekben, alkotásokban grasszal, hanem kilépve kereteiből, minden módon be akar hatolni a társadalmi közélet különböző terére; sőt már be is hatolt oly erő mértékben, hogy egyes helyeken jogosan hivatkozhatik sikereire, diadalmas előrenyomulására. Pedig minden talpalattnyi tér, amit ez a szellem a mi társadalmi közéletünk talaján elfoglal, — ha csak ideig-óráig is, — vesztett területe az igazi haladásnak, a mely a mindenekezt egyesítő emberszeretetet je gyében indult meg és ennek lobogójával nyomul előre.

Ugy kellene lennie, hogy ha már az ezredekre vagy századokra visszanyúló nagy történeti multon nyugvó intézmények iránt, melyek az emberiség lelki világát, erkölcsi életét más-más keretekbe vonják, kegyelettel vagyunk s o kegyelet-érzet tiltja, hogy azokat még csak meg is érintsük: másfelől arra kell

törekednünk, mert jogunk van arra törekedni, hogy ezek az intézmények, a maguk elkülönödést kívánó szellemével be ne hatoljanak, tért ne foglalhassanak a társadalom ama munka-keretében, a melyekben csakis az egységesítő közös gondolatoknak, érzelmeknek van helyük; ahol a nagy embertársadalom minden rétegére egyaránt áldást hozó, közös eszmények ragyogó sugarai kell hogy irányítsák a közös élet, a közös boldogulás színvonaláért küzdő lelkek ereit, millióit.

E helyett azonban azt látjuk, azt tapasztaljuk, hogy még a felebarátságeretet, az irgalmasság testi cselekedeteit teljesítő társadalmi intézményekben sem érvényesül a mi közös, mindenkire egyformán kiterjedő gondolat- és érzésvilágunk; még ezeket a humanitárius intézményeket sem hatja át a mi közös eszményünk világossága; még a jótékonyág terén is azoknak a régi, hagyományos kegyelettel őrzött intézményeknek szelleme uralkodik, a melyek nem egyesítették, hanem inkább széttagozták az emberiséget. Jótékonyági intézményeink nagy része most is a telekezeti széttagozottság jegyében él és működik. És mi, akik a társadalmi közélet egyetlen vonalán sem látjuk szívesen a telekezeti szellem térfoglalását, mégis kénytelenek vagyunk elfogadni ezt a felekezeti jó ékyságot, mely azért — bár az igazi haladás szellemétől eltér, — mégis csak jótékonyág.

Éppen így látjuk érvényesülni egyéb társadalmi intézményeinkben, egyesületeinkben azt a szellemet, mely hitfekezeti jelleggel ügyekszik adni társadalmi közéletünk minden szövetkezési törekvésének. Eltekintve attól, hogy azt a szellemet mi a társadalmi s ennél fogva a nemzeti egység szempontjából a haladás nagy akadályául tekintjük, tehát egy nemzeti, mint általános emberi érdekekből azt soha el nem fogadhatjuk:

kifogásolnunk kell még azért is, mert ha már a hitvallást minden irányban a kegyeletes tisztelet tárgyául kívánjuk tekintetni: akkor az a tény, hogy egyiknek-másignak nevét aféle világias jellegű intézmények, alkotások firmájába, cégérbe illesztjük, nemcsak izléstelenség, de tiszteletlenség is az illető hitvallás ellen.

Mindezt megirtuk már, — ha más formában is, — vezető és egyéb cikkjeinkben, valahányszor azt hangoztatuk, hogy a hitfelekezeti szellemnek a társadalmi közélet talajára való átvitelét sohasem helyeslehetjük.

A választ megkapuk reá abban a tapasztalati tényben, hogy az a törekvés, mely a társadalmat minden vonalon felekezeti elválasztó falakkal ügyekszik részekre különíteni, teljesen széttagozni, — nem tette le a munkákalapácsot, hanem fáradhatatlanul illeszti egymásba a köveket, az általános, egységes erkölcsi, szellemi haladás áramlatának feltartóztatására.

Ezzel a tapasztalati ténnyel szemben a mi zárószavunk az, hogy a fejleményeket utjokban megállítani nem lehet: azok ellen a támadó erő csak fegyverét használni: esztelenség volna. — A társadalmi egység ellen nyomuló szellemnek is el kell végezni a maga munkáját; mert ezt már az áramlatok kavargása úgy kívánja. De bármennyire kedvezőtlenek is azok a jelenségek, melyek ez a kavargás felszínre vet: erős bennünk a hit, hogy ezeknek a különböző társadalmi áramlatoknak nagy mértékben fölzavart viz i majdan megtisztultan mind az általános, valódi emberi haladás nagy áramlatába fognak ömleni... szeliden, minden erőszak nélkül.

„Zala” telefonja:

Szerkesztőségi és kiadóhivatali szám: 103.

A vén csósz.

— Elbeszélés. —

Írta: Pálffy István.

Az öreg Vinczellér Sándor bácsi ott áll az országút mellett az árokparton, fokosa nyelét melének szegezi, két kezével rákönyököl és úgy bámul a borongó ég felé. A termést hordó szekerek megrakva nyikorognak el mellette. A kocsis nagyot csórdított hosszú ostorával, aztán, oda se figyelve nőgátja a lovakat.

— Gyíte, hé!

Vinczellér Sándor bácsi, az öreg csósz pedig felpisant sz les karimájú kalapja alól és odaszól a hetyke kocsisnak.

— De jó do'god van, ócsém!

— Hát nem is cserélnék kenddel — mondja a kocsis és azzal tovább nyikorog kenetlen szekérével.

Az öreg csósz nézi egy ideig, aztán fokosa nyelével bököti a földet, miközben morog:

— Nem rossz gyerek ez se, csak egy kicsit gonosz. (T. i. két esztendőttől Vácott.) De azért nem baj az. Van benne magyar virtus. Vagy-vagy. Nem enged a negyvennyolcból!

Még tovább is elmélázna az öreg, ha másik szekér nem jönne. De hát jön és ennek a kocsisát már csak azért is meg kell szólítani, mivel nagyon becsületes ember.

— Adj Isten jó napot! — köszönti a szerkes.

— Megadja a nagy Urísten — válaszol a vén csósz.

Erre valaki nyöszörög a kocsi. Valami diák-féle gyerek. Mert, hogy hazajött vakációra, hát segít az édes apjának behordani a gabonát. — Papán tanul, de csak úgy a maga erejéből, mert hát szülei szegények, alig van egyebük egy-két hold földnél, meg a nagy becsülésnél, amiben a falu élési. Már pedig ebből nem lehet papot nevelni; pedig hát Jó András bácsi azt akar. Hadd tanuljon — gondolja — elég jó feje van.

II.

Aztán jó a másik a harmadik, a negyedik szekér és így tovább Vinczellér Sándor bácsi mindeniket köszönti illendőn, míg azok visznóznak és tovább hajtanak. Ő pedig megfordul és körültekint. Szemléli a birtokát, már tudni ílik amelyik őrszerele van bízva. — Hü kutyája mellette ólálkodik, a forró időtől nyelvét táltott szájában hűsíteli, néha-néha vakkant egyet, de csak úgy elhárán. Mit is ugasson. Ugy se lát senkit. Ha csak azt az egy pár fehérepet meg nem ugatja, akik egy két buzafejtért fáradtak el a tarlóra, hogy a kis libáknak vagy rucáknak vigyenek haza. Azoknak meg ugys szabad. Még a gazdája, a Sándor bácsi se törődik vele, pedig hát óvé a felelősség.

Ide ballag hozzájuk, aztán kérdőre vonja őket, hogy, mit keresnek itt. No hiszen kar volt szó nia! Az asszonynépész úgy megpörgeti a nyelvét, hogy Sándor bácsi csak himel-hámol. Ott is hagyja őket. Nem bánja, ha mindjárt elviszik, az egész határt is, de ott nem marad velük, mert úgy megszapulják, hogy még az ing se marad rajta szárazon. Azzal ott is hagyja őket, csak a kutya a hűséges állat vakkant még egyet, mintegy jelentve, hogy itt van ő is.

Sándor bácsi megkerüli a határt, mert hát

ez a hivatása. Rendben tart mindent. — Nem hiányzik semmi sem. Aztán, mivel a nap nyugvára jár, visszabablag oda, honnan reggel elindult: a kunyhóházhoz. Széjjelbörzöngött a szalmát és azzal hasra fekszik és elcsószdi a makrapipáját, aztán rágyújt. — Póféket, bodor füstöket ereget, ezze elűzi a szunyogokat. Gondolkodik hosszan, merengően; eszébe jut az elmúlt idők szomorú képe és — Isten tudja mitől — egy könny könnyeppereg le homályos szeméről, két öklével letörli, de nem használ, mert több is jön utána.

III.

Bus emlékezéseiben aztán elszenderül s csak arra ébred fel, mikor az urasági hintó arra rohog. Nagy fekete lovak huzzák a fényes járművet, szinteporzik a dűfő-ut belé. Gyorsan hajt a kocsis, Simontornyára az álmásra, mert alighanem megjött a nagyságos ur, az uraság, aki követ Pesten.

Aztán megint csak elmereng tovább. — A forró nap, kifárasztotta, nem csoda, ha megint elszunnyad. Almában is látja, amint kaszájuk megittott a gabonát s látja, amint hordják, takarítják a szérus kertbe, hogy kimasínázzák és látja, amint a kasszások rakják a szalma-kazalt, a polya pedig elszáll messze, vissza a tarlóra; mint az öreg csósz gondolata száll messze-messze, fiatalok éveire, mikor csépelte ő is, a többi bajtársával együtt, a németet.

Elémul minden, csak a falubeli kutyák vonítanak. Az még ide hallatszik, de Sándor bácsi már nem halja, mert lelke messze jár. S mikor reggel lejt, még saját kutyája se tudta felkölteni, úgy elaludt szegény Vinczellér Sándor bácsi.

Politikai Szemle.

— Szomorú kép. —

Nagykanizsa, dec. 30.

(C.) Ismét és ismét élénk tolokodik a szomorú kép, mint készülődnek most hazánk minden tájékán a férjek, családapák, fiúk azrei, kik agg szülőik támaszai és eltartói, — készülődnek, hogy bucsút vegyenek öveiktől, hogy minden intézkedést a lehető leggyorsabban megtegyenek, hogy aztán hosszabb ideig teljesítsenek szolgálatot a hadseregben. Hosszabb ideig, mert nem lehet tudni, meddig tetszik még a parlamenti tizenégy obstrukcionista tovább folytatni mesterségét, vajjon nem fáj-e a foguk arra, hogy ha a most bevonuló tartalékosok szolgálati ideje letelt, újabb zavarokat iparkodjanak előidézni a társadalmi és gazdasági életben, midőn más tartalékosokat kényszerítenek bevonulásra. — Az üléseket épp oly unalommal, épp oly szellemi fecséggel ütik agyon most is, mind eddig tették. Mindent elkövetnek, hogy az esztendő teljesen eredménytelenül muljon el, és olyan drapériában jelennek meg, hogy tragikai hősöknek, az adott szó rabszolgáinak tartssák őket, melyhez a jellem vaslancával bilincselteknék vallják magukat. És e mellett egész jól tudják, hogy többé mit sem lehet elérni ama téren, amelyen sikert helyeztek kilátásba. Az egész országban mindenütt oda kiáltották már nekik a megállj-t, mely szükségből hangzott feljükk, és mégis oda viszik a dolgot, hogy 40.000 férfit ragadnak ki produktív munkájukból. Valóban érthetetlen meggondolatlanság.

× Az állami tisztviselők pótléka. A rég várt fizetési pótlék nemcsak kezükben lesz az állami hivatalnokoknak. Az utalványozásra jogosított hatóságok már befejezték a szükséges számításokat, sőt Budapesten és még néhány vidéki városban már ki is fizették az 1903-ik évre járó összeget. A vidékre utasítást küldtek a központból, hogy a pótlékfizetés mielőbb megtörténjen. Mire a Zala e sorai napvilágot látnak, addig már vármegyénk sok helyén élvezik az előlegként kiutalt pótlékot. Tisza István gróf miniszterelnök nemcsak ígért, hanem tett is.

Karácsonyi tanulság.

— A játékonyságról. —

Minden időszaknak megvan a maga divatja, szórakozása. A mint a nyári üdülésből haza kerül az előkelőség és sétára kél a korzón a kevésbé előkelő népség is, megkezdődnek a társadalmi tevékenységek, az őszi- és téli időtöltés.

Az elegáns toilettek, divatos felöltők fel-tűnő női kalapok állandó szemlélet tárgyai az utcákon, a selyem ruhák és kábitó frizurák a színházban, kávéházakban, hangversenyeken, táncestélyeken és mindenütt, ahol gömbölyű vállakkal és mosolygó arcokkal megjeleni lehet. Bemutató vizitélések és kedélyes teazsurok követik egymást, folyik a tracsés, a megszólás, meg a pletyka a szalonokban; csendül a pohár a bőséges vacsorák közben, kedélyes- és szellemes társalgás folyik a klubokban, kártyapartie, cigány-zene, baccara pezsgő...

S mikor a hangulatteljes karácsonyt hirdetik a fényes kirakatok, megszálja a kultur emberteljes a társaságban robotol, a családiaság szentelke és a sívár szeretet meleg ünnepére, szentkarácsonyra ajándékmeglepetések, örömtől zajos a családi fészék, gyermekek vidám szeretetétől hangos a talán egész évben sokszor rideg lakás, mert a szeretet divatja még ott is megleget áraszt, ahol alig van a szíveknek belső hevülése.

Ez a divat kihát a társadalomra, melynek hivatásos játékonysági szervei, mint viharban a szélmalomok vitorlái, ugyancsak működnek ilyenkor. Az annyiszor bortól, sőtől kótyagos asztaltársaságok expiálják mámoros estéiket- és éjeleiket egy néhány szegény gyermek főtükházával, amitermészetesen nagyszabású ünnepélyességek keretében szónoklatok- és élejtések között szokott lefolyni. A nőegyletek különféle árvahá-

zak, meg a népkonyha melegedő szoba, mind-mind megnyitja játékonysága zsílipjeit és úgy oszlik meg a társadalmi rend igazságossága, hogy az is meg van elégedve, aki meleg ételt kap, az is, aki a velejáró dicsőséget szerényen elvállalja.

Hanem ezekben csak a divat működik, de nem a szív, az igazi szeretet játékonysága. Itt mindenki csak társadalmi helyzete iránt teljesít kötelességet, de nem a lelke nyilatkozik meg. Az a megható, valódi játékonyságot kifejező szeretet, mely adományával nem a nyomor kellemetlen szemlélését igyekszik távol tartani magától, hanem megvonja saját szája elől, a maga által is keservesen megkeresett file-rekből azt, amit szíve meghatottsága szerint játékonyságra áldoz.

Az átföldön történt: »Két kis gyermek akinek beteg anyját elvitte a nyomorúság a sirba, alamizna-kenyérén, idegen szegény család zurdikájában várta ezt a szent ünnepet, ruha nélkül, remény nélkül, nem tudva, hogy mi lesz sorsa, nem ismerve, hogy jólét is van a világon. A hivatalos apparátus itt egy nagyot nyekkent, megtagadta a további szolgálatot, mert a bizonyítványok, előiratok nem lehettek rendben félesztendő alatt sem. De bizony a karácsony nem vár, a tél sem várta magára, a ruha, meg az enniváló elengedhetetlen. A hivatalos játékonyságnak mindenütt ki vannak pécézve a maga határai, kijárva a maga szegényei, mert a mai világban még a karácsonyi ingyen osztott meleg ruhához sem juthat minden szegény, ajánlás nélkül.

Ki kellett vinni a két kis poronty panaszt a piacra. Kit talál szíven a különleges nyomorúsági eset? Bizony a hivatásos játékonyság süket, vagy előkelően hallgat. Nehány munkánál görnyedő suszterlegény rakja össze fillereit, egy hajnalig főtészaladgáló pincér siet adományával elő, megfelenik egy csöpp kis gyermek a város legkülső széléről, a maga fillereivel, a tengődő kisiparos a maga koronájával, meg a nyilvános mulatóhely vi-dám leányai az összerakott aranyukkal...

Es végül betörekedik a messze erdőségi tanyáról, a mestergerendás anyagföldes putrik egyszerű szűrés lakói közül egy pár, a tanús ember az ő asszonyával, tudakozódni a két árva poronty után, akiknek senkijük, semmijük sincsen; föl fogadják örökbe, mert nekik sincsen senkijük, se kicsi, se nagy, de a két karjuk kereményét szeretettel meg akarják osztani.

Ebbe az egyszerű, szegény világba így sugárzik be a karácsonyi szeretet játékonysága. Pedig ezek közt a durva külsejű emberek között nincs divatja az alkalmi jóltevésnek, nincs hivalkodó öröm, nincs dicséret, csak — szív.

Azt hinné az ember, hogy csak ott, azok körében teljesítik a társadalmi kötelességek robotját, ahol kedélyes társaságban csendül a pohár szellemes szórakozások mellett folyik a kártyapartie, szól a cigány-zene, mindennapos a baccara, pezsgő...

Vármegyénk és városai.

Zalavármegye új főispánja.

A hivatalos lap egyik multheti száma hozta már, hogy a király Jankovich László gróf főispánt eddigi állásától felmentette s Zalavármegye főispánjává Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselőt kinevezte.

Hertelendy Ferenc az egyszerűség embere, tele munkakedvvel. Már mint fiatal ifju, a közügyek terén buzgólkodott, amelylyel széles körben kivívta magának az elismerést. Mint a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, de úgy is mint országgyűlési képviselő, a kisgazdák sorsát megalmozgatta szívén viselte. Figyelemmel kísérte mozgalmait s részt vett azokban. — A siófoki kivándorlási kongresszuson tartott beszédével bebizonyította felelősségét gondolkodását. A tapolcai választás alkalmán egy évtizede képviseli az országházban, ahol

különböző gazdasági kérdésekben szokott fel-szólalni. Mint képviselőt érte a főispáni kinevezés. Kinevezése széles körben nagy meglepetést keltett, hogy alkalma lesz most minden munkaerejét és tudását szülővármegyéjének szentelni. A felsőbb rendeletek így szólnak:

»Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége 1. évi december hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésemre dr. gróf Jankovich László Zalavármegye főispánját ezen állásától szolgálatának elismerése mellett saját kérelmére legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

»Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége 1. évi december hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésemre Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselőt Zalavármegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Budapesten, 1903. december hó 21. Tisza.

— A távozó főispán. Gróf Jankovich László Zalavármegye távozó főispánja a mult hétén bucsuzott el a vármegye központi tisztviselőitől, a m. kir. pénzügyigazgatóság és a m. kir. államépítészeti hivatalok tisztikarától. A tisztviselői tisztviselőket Cserházi Károly alispán vezette. A tisztikar nevében kérte dr. Jankovich László grófot, hogy mindazt a nemes vonást és szép emléket, amit Zalavármegyében tapasztalt és szerzett, vessa a szívébe, mert csak ezzel hálálhatja meg azt a szeretetet, a melylyel további útjain a megye közönsége a tisztikara kíséri. Dr. Jankovich László gróf köszönetet mondott a szíves bucsuzó szavakért s biztosította a tisztviselői kart, hogy amint hét és fél év alatt, amelyet Zalavármegyében töltött, igaz szeretettel viseltett munkatársai iránt, azoknak minden érdekét szívén viselte és előmozdítani törekedett, úgy szeretettel fogja ápolni ezt a kapcsolatot a jövőben is és szeretettel, barátsággal gondolt vissza Zalavármegye minden tisztviselőjére.

A távozó főispán e hét elején Nagykanizsán búcsulátogatásokat tett.

— A keszthelyi kövilágítás. A keszthelyi városkázán a mult hétén tárgyalták a kövilágítás ügyét. Beadtak öt ajánlatot, a melyek közül, mint értesülünk, az acetylenvilágítási ajánlat nem kerül tárgyalás alá. A többi ajánlatot, tanulmányozás végett kiosztják a bizottsági tagok között. A most létesülő pápai villamos világítás ügyét tanulmányozandó, egy négytagú bizottságot küldenek ki, a melynek tagjai: Nagy István városbíró, Szeddahelyi Jenő, Hoffmann Soma és Schadt Jenő. A keszthelyi lapok kárhóztatják, hogy a bizottságban egy szakember sincs. (Nagy óvatosságot ajánlunk mi is ez ügyben a keszthelyieknek, mert különben könnyen felsülhetnek a villamvilágítás ügyével, mint éppen — Nagykanizsa városai. Hogy miképpen sültünk fel vele, arról jobb halgatni. — Szerk.)

Nagykanizsa r. t. város.

— Városi Ügyek. —

+ A földművelésügyi miniszter, mint annak idején megtört, rendeletet adott ki, amelyben utasítja a törvényhatóságokat, hogy a kártékony hernyók darazsak stb. kiűrsása végett tegye meg a szükséges intézkedéseket. A minisztériumból számközegek lesznek kiküldve az intézkedések ellenőrzésére. — Az alispán a rendeletet leküldte Nagykanizsa város polgármesteréhez — is. — A városi tanács közelmúlt ülésében a rendeletet tudomásul vette, és kiadta azt a Cserfő- és szabadhegy elnökeinek végrehajtás céljából. A város területén történő kifüggesztéssel a városi kiadót bízták meg.

+ Hó-lerakóhely. Nagykanizsa város rendőrkapitányi hivatala a közelgő tél alkalmából hirdetmény útján értesíti a város közönségét, hogy a városi tanács határozatából kifolyólag az udvarokból kihordandó hó-lerakóhelyeül: a Franz-féle gőzmalom bejáró útjától nyugatra eső, az ugynevezett városi rétet és a régi uttestet jelöli ki. A havat máshova lerakni büntetés-terhe alatt tilos.

le + A vízvezeték ügye. A városi képviselő stület vízvezetékét óhajt felállítani a város területén. Belátta, hogy nem szabad e közegészségügyileg fontos kérdést tovább elődázni. E célból megkeresték a vármegyét is, hogy nyújtson ehhez segélykezet, mert nagyon nagy áldozatot nem tudnának hozni e különben nagy szükségletet kielégítő munkálatnak. — Meg kell még jegyeznünk, hogy ez nem Nagykanizsán, hanem Szigetvárott történt.

A szülők boldogulásáért.

— Szegénység. Szeretet. Betegség. —

Nagykanizsa, dec. 30.

(Saját tudósítónktól.) Megrendítő tragedia játszódtott le Nagykanizsán. Egy tízennyolc éves ifju, aki folyton betegeskedett, megmérgezte öcsét és önmagát, s kis öcsét szíven lötte. A kis fiu meghalt. Az ifju önkivületi állapotban azután önmaga ellen akarta fel emelni, de béna keze lehanyatlott és ő most él — mint testvérgyilkos. Gyilkos! Lesújtó szó. A rideg törvénybetű szigorúan bünteti. De bűnös-e ez ifju az emberi érzés szerint? Mert mi is történt...

Ő és kis öcsce betegen nőtt fel. Szenvedtek sokat. Édes atyjuk vagyona tekintélyes részét gyermekeinek gyógyítására költötte. — Azonban ez mitsem használt. A felvilágosult, érzékeny lelkű fiatalember, hogy megmentse édes atyja vagyonának romjait, elhatározta magát a megrendítő tetre. Mert mi fűzte őt e világhoz? Sohasem volt vidám, jókedvű, mint barátai. Ő lehangolt — beteg volt. Felvilágosult észszel szemlélte az egészséges embereket, ezek életmódját és így annál jobban feltűnt saját nyomorúsága. Voltegy kistestvércsöcsce. Rajongásig szerette. Öcsese még csak kilenc éves volt, de már is végigjárta a betegségek kálváriáját. Feküdt már kórházi kór ágyon, nyomorgott odahaza, de az orvosi tudomány még eddig nem tudta kigyógyítani betegségéből. Most már három hete, hogy mindketten betegek voltak. Öcsese gipszkötésben feküdt odahaza, — ő a szomszéd ágyban, szemközt vele. Az érzékeny lelkű ifju szívét keserűség fogta el. Nem volt elég saját betegeskedése, hanem még szemlélni kellett nékie szeretett öcsese szenvedéseit. Elhatározta, hogy megmenti öcsését és önmagát a szenvedéstől. Nem azt hitte, hogy ő gyilkos lesz, hanem a szenvedést felváltó jótékony tett. — A testvéri szeretet, a szív érzése győzött az ész törvényein. Megváltotta öcsését a szenvedéstől... Ő már boldog... Azután önmaga ellen fordította a fegyvert, de keze lehanyatlott és ő most a törvény betűje szerint: gyilkos. Gyilkos, mert *érző szíve van, mert a testvéri szeretet leakarta győzni a szenvedéseket, mert megakarta menteni szülőit a végső anyagi romlástól.* Ennyi lélektani momentum mellett el-törpül a törvény betűjének szigora! Nem, nem lehet emberi ajak, mely őt bűnösnek mondaná ki.

A szomorú esetről a következőket jelent-hetjük:

Deutsch Lajos, volt kereskedő, jelenleg ügy-nöknök két gyermeke: a 18 éves Miksa és a 9 éves Imre folyton betegeskedtek. Miksa, aki iskoláit a helybeli felső kereskedelmi iskolában

végezte, Heltai József gabonakereskedőnél volt mint hivatalnok alkalmazva. Ügyes, pontos, jóra való ifju volt s hamar megnyerte főnöke szeretetét. Egy lesújtó volt az ifju életében: a folytonos betegeskedés. Édes atyjuk rend-kívül szerette két gyermekét s óriási összegeket áldozott gyermeke egészségének vissza-szerzésére, de a fiuk nem gyógyultak — és Deutsch Miksa nem egyszer jelentette ki édes atyjának!

— Ne költsön reám atyám, ugysem gyógyulok meg!

Az atya tovább hozta áldozatait. Az ifju pedig elhatározta, hogy megöli önmagát és öcsét, hogy megmentse édes atyját a végső anyagi romlástól. Kedd délelőn Bajza-utca 3-szám alatt levő Jakásukon elővette a fájdalomcsillapítóra rendelt két morfiomos üveget. Az egyiket Imre öcsésével itatta meg, a másikat önmaga itta. Azután az álomba merült beteg fiúcskát agyonlőtte. A lövés zajára berohantak az ott időző rokonok és a cselédség. Deutsch Miksa tán épp egy pillanattal előbb akarta maga ellen emelni a fegyvert, de keze lehanyatlott és önkivületi állapotban dőlt az ágyra. A kis Imre az ágyon feküdt — holtan. A golyó szíven találta. A helyszínen gyorsan megjelent Blau Simon dr. és Goda Lipót városi orvos, akik a kis fiunál már csak a halált konstatálhatták. Deutsch Miksa élt. Az asztalon ott feküdt a két morfiomos üveg — üresen. A pisztoly a földön feküdt. Két levelet találtak az ablakon. Az egyik az: «Édes apának,» a másik a: «Kedves anyának» szólt. Tartalmuk pedig ez:

Nagykanizsa, 1903. dec.

Kedves drága Apám!

Alázattal kérek, bocsáss meg ezért a bűnös, de nem megdondolatlan lépésért. Már he-ték óta készülök rá, hogy megszabadítsalak Bennetektől attól az immár elviselhetetlen te-hertől, a melyet a jó Isten Rátok mért az én s szegény boldogtalan kis öcsém beteg-sége által. — Igyekez bennünket elfelej-tent kedves Apám! Hisz Te még, — há a Isten, — életed delén álló, erős, egészséges férfi vagy. Kezd elúlról az életet és én hi-szem, hogy boldog napjaid még csak ezután következnek el. Mi majd ott fenn imád-kozni fogunk boldogságtokért. — Isten ved-d drága Apám, a viszontlátásig!

Fiad: Miksa.

Főnökömnök és Halics urnak kérjétek bocsánatukat, hogy átkozott betegséggemmel annyi kellemetlenséget okoztam nekik. Dr. Blau és Dr. Stolcer urnak köszönjük hosz-szas, sikertelen fáradozásukat.

Az anyjáuak a következőket írta:

Nagykanizsaa, 1903. dec.

Kedves jó Anyám!

A mai nappal megszabadítalak attól a két óriási tehertől, mely immár 3 év óta nehezedik Reád s az egész családra. Meg kell hoznom ezt az áldozatot családi béké-tek, nyugalmatok, de főként egészségtek épségben maradásá kedvéért. Ezért az ál-dozatért csak azt az egy kegyet kérem Tő-le, hogy szeresd, bacsöld az én drága jó Apámat. — Elj. boldogul kedves Anyám!

Fiad: Miksa.

Ékszer tárgyaimat az én kis Dódikámnak hagyom. (Kérek, eszközöltesd ki a hitköz-ségünél, hogy még a holnapi nap folyamán temessenek el bennünket.)

A helyszínen gyorsan megjelent Farkas Ferenc rendőrfelügyelő, majd Váber Károly a kir. törvényszék vizsgálóbírája, kik előtti rendkívül bágyadt ifju tettének okául a le-vélben említetteket hozta fel. A beteg ifjut

nem tartóztatták le. A lesújtott szülők iránt nagy a részvét,

A „Zala” olvasóit különben bizonyára kö-zelebből is érdekli ez ifju tragédiája. Még tán emlékeznek azokra a »Dezső« névvel el-látott ügyes tárcákra, és ama társadalmi kér-déseket boncoló levelekre, amelyeket e hasá-bokon hoztunk. Nos tehát, most már nem hallgatjuk el, hogy »Dezső« nem volt más, mint Deutsch Miksa, a szerencsétlen ifju. Sok szép órát szerzett írásával a Zala olvasóinak. Egyszer Imre öcsce gyermekkorát is megírta, találó ötletességgel bemutatva őt, amint ját-szik. Most már az is elmúlt. Ő már alszik. Meghalt, — de boldog. Nem szenved többé...

HIREK.

A művelt betörő.

(Saját tudósítónktól.) Ez év ősszén a Dunántul több városában betörték az ékszerész üzletek. Csáktornya, Szom-bathelyen, Keszthelyen egymásután kö-vettek el betörést. Ez utóbbi annál na-gyobb port vert fel, mert az elvitt ék-szerek értéke közel 30,000 koronára rugott. A nyomozás egyideig nem járt sok eredményre. — A csáktornyai betörés alkalmából találtak egy Müller Imre névre kiállított és ennek személy-leírását tartalmazó munkakönyvet és e nyomon országos hajszát indítottak az ügyes betörő ellen. A nyomozás siker-rel járt. E hó elején Váczott elfogtak egy Müller Imre nevű egyént, akire teljesen roáíllik a munkakönyv személyleírása. Diadallal bozták a nkanizsai ügyesség fogházába, ahol a betörőt magán zár-kába tették. Nagy volt egy reggel az ör meglepetése, amikor Müller, akinek különben csinos kis bajusza volt, *bajusz nélkül* találta. Eleinte azt hitték, hogy a betörő divatú, aki bajuszát borotválja, de később »kiderült«, hogy nem divat-passzió volt ez. Müller kitépte bajuszát, hogy magát felismerhetetlenné tegye. Nagyon természet s, hogy a nyomozást kétszeres buzgósággal folytatták.

Nagykanizsáról e hó közepén Keszthelyre, majd Csáktornyára és Szombathelyre kísérték. Szombathelyen kiderült, hogy az ottani betörést »ő« követte el és az ékszereseket Győrben zálogosította el. A győri zálogházakban meg is talál-ták az ékszerek egy részét, amelyben Herkovits Izidor, a szombathelyi föltört ékszerészüzletnek tulajdonosa, saját ék-szereire ismert. Erős a gyanu, hogy a csáktornyai, és a keszthelyi Kunze-féle betörésnek is ő a tettese. — A betörő különösen erősen tagadja, hogy a keszthelyi betörést ő követte volna el. A keszthelyi csendőrség széles körű nyomozást indított, hogy ez ügyben biztos »nyomra« akadjon.

Müller Imre különben igen képzett és művelt — betörő. Beszéli a magyar, német, francia, román és szerb nyelvet. Betörésekért már 18 évet »ült« külön-

Zálogtárgyak

vasuton vagy postán

is beküldhető

Kereskedelmi és iparbank részvénytársulat

hatóságilag engedélyezett

ZÁLOGINTÉZETE NAGYKANIZSÁN

KÖLCSÖNT AD

mindennemű árura, ingóságokra, ékszerekre, arany és ezüst tárgyakra.

Zálogtárgyak

vasuton vagy postán

is beküldhető

bőző feyházban. — Legutóbb a váci feyházban ült, ahonnan május havában szabadt.

A nagykanizsai kir. törvényszék hétfőn tárgyalta Müller egyik ügyét. Ezuttal a csáktornyai „eset” miatt vonták felelősségre. Négy évi feyházra ítélték a vádlottat, aki az egész tárgyalás alatt erkölcs filozófiai előadást akart tartani.

— **Eljegyzés.** Herzfeld Dezső, a belvárosi takarékpénztár főtitkárja Budapesten, eljegyezte Sauer Margit kisasszonyt, Sauer Ignác nagybérlő fiát. Nagykanizsán.

— **Előléptetések a tartalékban.** Ó felsége a 20. honvéderőrezred tartalékában kinevezte hadnagyokká: Kauten Miklós, hadapród-tiszthelyettes, Waldmann Lajos és Turcsányi Zoltán egyéves-önkénteseket; a honvédelmi miniszter kinevezte hadapród-tiszthelyettesekké a következő egyéves-önkénteseket: Handléri Kálmán, Stabiles Rafael, Bonczay Jenő és Farkas Sándort, továbbá hadapródokká a következő egyéves-önkénteseket: Morandini Valentin, Segnan Fausztin, Erdős Ármán és Hettyei Istvánt.

— **Karácsony ünnepe.** A karácsonyi szent estén éjféli misére sietők az idén is szép számmal voltak. Az égen csillagok ragyogtak, szép este volt. Csak hiányzott valami: a misére menők lába alatt a hóropogás. Fekete karácsony lesz, — mondogatták a hívők. Nem úgy volt. Éjjelre beborult az ég, de a sötét felhők nem soká tartottak. Megszületett belőle a karácsony legtragyóbb disze, — a hó. Reggelre ujnyi vastag hóréteg borította a házakat. Karácsony ünnepe fehér volt. A hívők nagy tömegben vonultak a templomokba. A szentferenczeniek templomában zenés mise volt. — A természet azonban úgy látszik, nemcsak karácsony ünnepekre öltött téli gunyát. A hó most is vastag rétegen fekszi a földet és a hőmérő is 0 fok alá süllyedt.

— **Névmagyarosítás.** Glaser Ede, gazdasági intézeti főnökdék, volt nagykanizsai lakos, ki középiskolai tanulmányait az itteni izn. polgári iskolában végezte, nevét belügyminiszteri engedéllyel „Salgó”-ra változtatta.

— **Új lelkész.** A nagykanizsai ev. ref. missiai egyház új lelkésze Kádár Lajos, budapesti hitoktató, ki állását a karácsonyi szent ünnepek alkalmából már el is foglalta.

— **Csendőrváltás.** Németh István csáktornyai csendőrmester felsősegedrei Somogy megye, Harsányi Gergely felsősegedi csendőrmester Csáktornyára és Békési József csendőrszervező Csáktornyáról Bellatiniczra helyezték át.

— **Hítközségi tisztikar választása.** A zalaszereségi izr. hítközség előjáróságát a hó 20-án választották meg újabb 3 évre. Elnök lett Boschán Gyula, alelnök Büchler Jakab, pénztáros Mondschein Samu.

— **Tanár-átelvezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pannay Győző székelykereszturi áll. tanítóképződei segédtanárt Csurgóra helyezte át.

— **Rákóczi-ünnepség.** A keszthelyi Iparosok, Dalköre ma, december 31-én Rákóczi-ünnepséget rendez Keszthelyen. Műsor a következő: 1. Eredeti népdalegyveleg, Eckhard A.-tól. Előadja a Dalkör. 2. Népdalok. Előadja cimbalmon Stegmüller Irma k. a., hegedűn kiséri Zsebők Mihály. 3. Éji varázs. Kvartett. Előadja a Dalkör. 4. a) Alpesi üdvözlés; b) Magyar népdalok. Előadja fuvalón Mejer Ferenc, citerén kiséri Capellaro Gottlieb. 5. Noe öröme. Szögédi Endrétől. Előadja a Dalkör. 6. Hódolat Rákóczinak. Allegorikus drámai költemény egy felvonásban. Irtu Lakatos Vince dr. 7. Csillagos az éjelen... Hoppe R.-tól. Előadja a Dalkör. — Az ünnepséget tánc fejezi be.

— **Körállatorvos-választás.** Az újonnan rendezesített csurgói körállatorvosi állásra Csicsmány János írárosberényi körállatorvost választották meg.

— **Diák-koncert.** Jannár hó 27-én lesz a nkanizsai főgymnásium növendékeinek táncal egybekötött hangversenye. A rendezőség Csóti Márk tanár vezetése alatt már megkezdte működését.

— **Bál a Korcsolya-Egylet javára.** Nagykanizsa város társadalmából alakult rendezőbizottság 1904. évi január hó 5-én, a „Polgári Egylet” helyiségeiben nagyszabású zártkörű Elite-csélyt rendez. Az estély sorrendje: Pantomímia, ballet katonazenei hangverseny, Tánc. Kezdeté este pontban 9 órakor. Földszinti és emeleti páholy 20 kor., betűs helyek 5 kor., zártzsek I—II. sor 5 kor., III—IV. sor 4 kor., emeleti ülőhely 3 kor., belépő jegy 2 kor. A tiszta jövedelem a „Korcsolya-Egylet” új pavillonja építésére fordítatik. Jegyek előre válthatók Alt és Böhm urak üzletében és este a pénztárnál.

— **Sylvester-estély.** A nagykanizsai Polgári Egylet a nagykanizsai Irodalmi és Műv. Kör dalárdája Bonyhádi Antónia k. a., Böhm Emil, Csóti Márk k. r. tanár és Sallér Aladár orvosnövendék szíves közreműködésével, felelőssé az egyleti könyvtár-alap, felerészben a főgymnásiumi Rákóczi alap javára, ma, 1903. évi dec. hó 31-én, saját helyiségében zártkörű, jótékonycélú mőködvelő előadással egybekötött Sylvester-Estélyt rendez. Kezdeté esti fél 9 órakor. Helyárak: Személyi jegy 2 kor. Csaldjegy 5 kor. Páholy 10 kor. Karzati ülőhely 2 kor. Földszinti állóhely 1 kor. 60 fill. Felülfizetéseket tekintettel a kettős jótékonycélra, köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. — Műsor az estélyen lesz kiadva.

— **Szintársulatunkról.** Tudva azt, hogy városunk közönsége osztatlan érdeklődéssel viseltetik Kövessy Albert szintársulata iránt, személyes információ alapján közöljük a következőket: „z ungvári tüzvész alkalmával Kövessynek mintegy 6000 korona kára volt. Kivüle csak Sárossy Paula szenvedett nagyobb kárt. A társulat október közepe óta Kecskemét város díszes színházában játszik a közönség élénk pártfogása mellett. A bérlet, mely a fél évi egész időnyre szól, majdnem teljesen fedezi a gázsit és Kövessy az ambíciós igazgató még sincs megelégedve és várva várja a pillanatot, midőn Kecskemétől megválhat, mert a publikum a magvasabb darabokat nem szereti, mi Kövessynek nincsen nyere. Csak a lármásabb darabok, vagy rémdrámák biztosítanak zsúfolt házat, míg az igazi műélvezetet nyújtó újdonságokat egy-két előadás után le kell venni a műsorral. — A társulat tagjai csekély kivétellel a régiék. A közönség kedvence: Sárossy Paula, ki azonban virágszárnappor megváltik a társulattól, mert Kassára szerződött. Helyettese még nincs. Meglepő lesz közönségünk, hogy Sárossy után, mint a kecskeméti kedvence: Rózsa Sándor következik. Rózsa nagyon szorgalmasan tanul, mióta városunkból távozott, és rendkívül szép előmenetelt tett játék tekintetében, úgy hogy a társulat oszlopos tagjává nőtte ki magát. Hogy mennyire megtudta magát kedvelni Rózsa, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy karácsony óta boldog vőlegénye Fleischer Kálmán tekintélyes kecskeméti kereskedő leányának, Margit kisasszonynak, kit már mint feleség fog ide hozni. Ajelesebb erők közül a nyári évad alatt is tagjai lesznek a társulatnak: Makó Ayda drámai színésznő, Károlyiné Emilia komika, Nagy Dezső kedélyes apa, jellemszínész, Latabár Árpád komikus, Almásy Endre hős-szerelmes, Károlyi Lajos titkár. — Mányai Aranka méltó helyettest kap Ruzsinszky Ilona szemléjében, a vidéki koloratur-énekessnek legkiválóbbjában. — Kóleti Juliska helyét most Norák Ilonka énekesnő tölti be. Igen ügyes, kedves színésznő, ki valószínűleg hozzánk is eljön. — A társulat szendéjével, Hovossy Gusztikával ketten vetélkednek: Irányi Ilona és Hovossy Mariska; mindkettő igen bájos teremtes, kiket a nkanizsai közönség is szívesen látna, de valószínű, hogy csak Irányi jön — Somló Margittal, közönségünk egyik volt kedvencével. — A segédszínésznők közt több olyan van, a kik igen jól fogják festeni a kanizsai nyári színházban, hova már szerződöttet is vannak. A zenekar Markonfalvy karmester kitűnő vezetése alatt marad. — A társulat március végéig játszik Kecskeméten, onnét Újvidékre megy, de már az új tagokkal, június elején pedig bevonul hozzánk már jól összetanulva. — Megemlítjük még, hogy Kövessy igazgató most egy új da-

rabon dolgozik, mely közel áll a befejezéshez, s amelytől nagy sikert vár.

— **Kitüntetett gyümölcsfanyasztó.** — A Magyar földhitelintézet a gyümölcsfanyasztás terjesztése érdekében évenként 5000 kor. jutalom-összeget ajánlott fel a földmívelésügyi miniszternek. Ez összegből Szegedy Odón tapolcai tanító 200 kor. jutalomban részesült.

— **A keszthelyi Balatoni Múzeum Egyesület köréből szerkesztőségünknek a következő sorokat küldötték be közlés végett:** „Kérem. Nagyon kérjük, kegyeskedjék a mostani időszakban járó betlehemes-gyermeknek megahagyni, hogy a pásztor-játékok telítve kápolnáikat, botjaikat és egyéb készségeiket vigyék igen tisztelt Uraságodhoz, a hol 1—3 korona ajándék vár rájuk. — Nagyon kérjük továbbá: kegyeskedjék a készségeket alkalmas uton múzeumunk néprajzi osztálya számára ide szállíttatni. Költségeit a legnagyobb köszönettel téríti meg a múzeum. — Kulturális intézményünket nagyrabecsült pártfogásába ajánlvá, maradunk igen tisztelt Uraságodnak. — Keszthelyen 1903. december hó 22-én — kiváló tisztelője: a Balatoni Múzeum-Egyesület. Sági János, a néprajzi osztály vezetője.”

— **József főherceg és vármegyénk.** József kir. főherceget Klotild főhercegnő elhunytával ért sulyos csapás alkalmából a felséges urhoz Zalavármegye nevében Csértán Károly alispán részvértimot intézett, amelyre József főherceg a következő levélben válaszolt:

„Nagyságos Csértán Károly alispán urnak. Istene boldogult felejtethetetlen leányom Klotild Mária Rajnéria elhunytá alkalmából vett megleghangú részvértimotokatuk melyen sebzett atyai szívemet rendkívül meghatotta. — Az isteni gondviselés által reám mért fájdalmat csakis amaz őszinte, szívből jövő részvét teszi némileg viselhetővé, mely a legnagyobb megpróbáltatás eme napjaiban oly sok részről, Zalavármegye közönsége részéről is megnyilvánult. Fogadják kegyeltes érzetük eme jölvő megüdvüléséért legbensőbb, hálás köszönetemet. — Alcsuth, 1903. dec. 21. József főherceg.”

— **Új lap.** „Pápai Hirlap” elnevezéssel Pápan új lap indult meg e hónapban. A lap az első számokról itélve, jól szerkesztett lapja lesz a vidéki hirlapirásnak. Kőrös Endre dr. a felelős szerkesztő és laptulajdonos.

— **Érzékeny asszony.** Ifj. Vitéz Károly győmőrei lakos ugyancsak hangosan mulatott a mult hetekben a falu korcsmájában. Felesége, egy idegbajban szenvedő asszony, hirtelen haza a férjét, de biz ez nem engedett a hívogató szónak. Ezen a szegény asszony annyira elkeseredett, hogy hazamenve, a konyhakessel felmettszette a saját hasát. Másnapra kissenvedett. Hat árva siratja az ily végzetes módon elvesztett édes anyát.

— **Gondoljon mindig arra, hogy a lélekeszervek gége, torok a egyéb bajoknak borzasztó következményei lehetnek.** A ki ilyen betegségeknél van kitéve vagy pedig asztmában, gége, — torok, — tüdőhurutban, nehéz lélekzésben, mell-szorulásban vagy hasonló bajokban szenved, az használja az általánosan elismert és kedvelt „Pectora” fűszer-teát, mely azor csodálatos hatással bír mind ezen betegségeknél. A ki a „Pectora” fűszer-teát valódi, hamisítatlan állapotban akarja megszerezni, forduljon közvetlen csak a Diana-gyógyszerárhoz, Budapest, Károly körút 5 sz. mely azt csomagonként 2 koronájával küldi meg.

— **Az ev. ref. imaházban ma csütörtökön este 6 órakor hálaadó isteni tisztelet lesz.** Újév napján urvacsora lesz ünnepies istentisztelettel kapcsolatban, melyet Kádár Lajos az egyházgyülekezet új lelkésze fog szolgálatni.

— **Színészet Csáktornyan.** Az ideitőlre Csáktornyan színi előadások tartására két színigazgató kért engedélyt: Palotai Antal jelenleg a békéscsabai városi színház igazgatója és Szabadhegyi Aladár szegszárdi színigazgató. Az engedélyt Palotai kapta meg, mint akinek társulata az engedélyt kérő főnyomdvány „mellékletei szerint magasabb művészi színvonalon látszik lenni a másik társulatnál. Az engedélyt nyert társulat 1904. február 15-től, március 15-ig akar előadásokat tartani Csáktornyan.

— **Előmunkálati engedély meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter Barthalos István ügyvéd pápai lakosnak Kőrmend állomástól Rédics állomásig, valamint Zalaötvöztől Zalaegerszegig, ugyancsak Riménfőtől Nagyváros és Óriszentpéter érintésével Mnaszombatig és folytatolag Radkersburg irányában az országhatárig vezetendő gőzmozdonyhelyidekű vasútvonalra az előmunkálati engedély érvényét további egy évre meghosszabbította.

— **Madárvédelem.** Az állatok egy barátja írja ezeket a jószívű sorokat: »Beköszöntött ismét a tél, a mikor hasznos madaraink szükségét szenvednek. Nyújtunk nekik lakást és eledelt, ha éheznek és fáznak. Ne feledkezünk meg ama hasznos madarokról sem, a melyek a földön keresik eledelüket; a magasban fekvő etető házikókba épp azért nem mennek bele. Ezeknek etető helyek kellene a földön, melyek felül, észak és kelet felé védve vannak és a melyeket deszkákból bárki könnyen előállíthat.

— **Karácsonyi legenda.** — Öt hete, hogy a Szikra, ez a pompás képes hetilap megindult és máris rendkívül népszerű országzserte. Eddigi számainak értéke: és szeretettel fogadta a közönség, amely méltányolni tudta azt, hogy a Szikra képeit legnevesebb magyar festők rajzolják; szövegrészeiben pedig íróink legjelesebbjei szerepelnek. Most megjelent a Szikra karácsonyi száma és ez a szám valószínűleg szenzáció a magyar zsmnalisztikában. — Heltai Jenő bájos, finom karácsonyi legendáját nyolc (négy és öt színben nyomott) kép illusztrálja: Vesztőcynak, a zseniális, fiatal illusztrátoruak képei. — A három királyokról szól a legenda; a három királyokról, akik manap zarándokolnak el Betlehembe, a jászolhoz. Azonkívül Ambrus Zoltán cikksorozatát kezd ezzel a címmel: »Történet egy kis emberről, és Jób Dániel hangulatos karácsonyi novellával szerepel. — Egész sereg kisebb éle és rajz élénkíti meg a Szikrának ezt a számát is.

— **Szótat a magyar gazdasághoz.** Gróf Dessewffy Aurél az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke régi szokás szerint a karácsonyi ünnepek alkalmából szótat intézett a magyar gazdasághoz. Szózatában az új év törekvéseit az értékesítés szervezésében állítja gazdátársai elé. Vállvetést törekvéssel kell azon dolgozniok — ugmond, — hogy a fáradsággal és költséggel előállított terményeket kellő árban értékesíteni tudják.

— **A Balatonhavi gőzhajózási részvénytársaság 1902. évi dec. 31-én lezárt mérlegét csak most teszi közzé.** E szerint tavaly 9792 K nyeresége volt a vállalatnak, miáltal az előző évről áthozott 10,874 K veszteség 1982 K-ra apadt, miáltal az igazgatóság azt a javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy »az 1902-ik évre osztalék az adassék a részvényeseknek". A bevétel számlái díjakból 80,794, állami és megyei segélyekből 32,000 K volt. A mérleg szerint a gőzhajók értéke 256,814 K, de volt a vállalatnak a múlt év végével 67,413 K készpénze is. A 280,000 K részvénytőke mellett a tartalékok 121,288 K-ra rúgnak.

— **Sportirodalom.** A Nemzeti Sport karácsonyi száma 20 oldalas, igazán gazdag tartalmú karácsonyi számmal lepté meg olvasóit. Kiemeljük belőle gróf Vay Lajos cikkét Keresztvessy vívórendszerről, Branszky Antalné vívómesternő szellemes csevegését a női vívásról. Boros Mihály alapos cikkben értekezik a football elméletéről, a lap angol levelezője, Eidlitz Kornél, a világ úszósportját ismerteti. Az év kimerítő athletikai és football-statisztikáját is megtaláljuk a lapban, míg az evezős rovatban Fuit Álnév alatt egyik leghíresebb evezősünk vet visszajátszást az evezősportra. Gazdag tartalmú a torna-, automobil-, lawn-tennis-, jég-sport-és érdekes a ló-sport rovat is. A lap még egy rajzmellett a kedveskedik olvasóinak, amely egyik fiatal, de nagyszabásúnak ígérkező torzképrajzoló, Kiss Géza humorát dicséri.

— **RENDŐRI HÍREK. Baleset.** Godina József mázoló legény a minap ittas fővel, magában a létrán állva, dolgozott s onnan lecsúszott Lábán és fején sérülést szenvedett. Beszállították a városi kórházba. **Rendőrkapitánysági értesítés.** Folyó hó 21-én a

Hunyadi-utcai gyalogjárdán egy hőrszerény találtatott. Az igazolt tulajdonos a hivatalos órák alatt átvetheti a rendőrkapitánysági hivatalban. — **Elveszett takarékbetétkönyv.** A város területén egy 5000 koronáról szóló takarékbetétkönyv elveszett. A megtaláló vigye azt a rendőrkapitánysághoz, ahol jutalomban részesül.

Heti beszámoló.

— Csáktornáról.

Csáktornya, dec. 30.

Megrázta bozontos koronáját az idők vén fája és karácsony első napján már szép fehér lepellel borította be a földet. A két szent ünnepeken csak csendesen viselkedett az idő, hanem vasárnapra már viharra nőtte ki magát, mely ha nem is csavart ki fákat tövestül, de ahhoz éppen elég volt, hogy az embereket a szobában marasztalja. Bizony úgy nézett ki a mi kis városunk, mintha egy lélek sem lakott volna benne.

És úgy látszik, nemcsak nálunk, hanem Felső Magyarországon is kemény tél van. Ezt abból lehet következtetni, mert a napokban Wlassics György njúdvári ispán egy olyan madarat lőtt, amely normális körülmények között, Európában és Ázsiában a sarkkörök vidékén él. Onnan csak ekkor mozdul el, ha nagy a havazás. És akkor addig vándorol, míg egy melegebb éghajlatot talál. Felső Magyarországon már láttak ilyen madarat, de erre mifelénk még nem. Ebből tehát méltán lehet következtetni, hogy nemcsak nálunk van ilyen kutya idő. E madár tudományos neve: Bombycilla garula, magyarul: csonttollu madár, selyemfarku madár, locska. Most a tanítóképző-intézet tulajdona.

Keresztülvessén a karácsonyi ünnepeken, szent nyugalommal várjuk az új esztendőt, amely talán városunk számára is hoz valami újat. De nem fekszünk le december 31-én, hanem elmegyünk a »Szépitő-Egyesület Szilveszter-estélyére. Ide mindnyájan elmegyünk, mert az egyesület megérdemli a pártfogást; sokat tett Csáktornya érdekében.

E hét eseményei közé tartozik még az is, hogy két szinigazgató pályázott koncesszióért, kik közül Palotay Antal igazgató kapott engedélyt, ki előadásainak sorozatát február 15-én kezdi meg.

Egyebekben, miután az ó-esztendőben többé nem látjuk egymást viszont, mindnyájunknak boldog újévet kíván.

K. P.

Irodalom.

— **Megjelent a Franklin-féle „Magyar Remekírók" újabb öt kötete!** Irodalmi esemény van készülöben; arról van szó hogy nemzeti irodalmunk a hűnyű nagyjainak halhatatlan munkái egyöntetű díszes kiadásban kerüljenek a magyar nemzet kezébe — ezekkel, vagy körülbelül ilyen szavakkal jelentette a magyar napisajtó ma két éve a Franklin-féle „Magyar Remekírók" első sorozatának akkor küszöbön állott megjelenését. Ma, rövid két év után, megjelenik ennek a nemzeti és irodalmi szempontból egyaránt fontos vállalatnak 4. dík ötkötetes sorozata.

Ennek a negyedik sorozatnak 5 kötete a következő:

1. Kuruc költészet (az egész gyűjteménynek 4-dik kötete) sajtó alá rendezve és bevezetéssel ellátja: Erdélyi Pál. Ez a kötet a »Kuruc-költészet" emlékének válogatott gyűjteményét fogja magában, s mondanunk sem kell, hogy a XVII. és XVIII. század találkozására eső és virágzó nemzeti költészet méltán helyet talált ebben a nagy vállalatban. Ennek a költészetnek erős nemzeti érzése, gazdag és szabadon alakuló formái készsége van; szenvedélye és obogása szívet fogja meg pompás és színes nyelvével és kitűnő ritmusa gyönyörködtet. Irodalmi emléke ez a független és szabad, bár szorongó, nemzeti önállóságnak; politikai hagyományainak, csak olyan mélyen megragad, mint költői szépségeivel.

A dicsőségesen felragyogó és szomorúságban elhanyatló szabadságnak ujongása és keserősége, dicsősége és bánata zendül meg benne; a kuruc-világnak magyar lelke és hangja él és csendül meg általa. Az előtűnk fekvő vaskos (18 irnyi) kötet, amelyet — mint már említettük — Erdélyi Pál nagy lelkiismeretességgel rendezett sajtó alá és ugyanő látott el tájékoztató bevezetéssel is, a nép költői szellemét és alkotó képességét hirdeti. Váogatott gyűjtemény ez, s agyában vannak nem tisztán népi eredetű darabok is de; minden darabban van valami értékes vagy jellemző; érzések, korfesző tartalmak. Híraiságuk, versbeli szépségük, vagy történelmi vonatkozásuk által a kötet végéhez csatló igen becses „Jegyzetk" ben Erdélyi a gyűjtemény egyes darabjainak forrása és szerzője iránt nyújt az olvasónak tájékoztatást.

2. Kisfaludy Sándor munkái I. kötet. (Az egész gyűjteménynek 10. dík kötete.) Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta: Heinrich Gusztáv. E kötetben kapjuk Himfy szerelmeit: a k-szorgó és a bogod szerelmét, a költő előszavával. A két ívre terjedő »Bevezetésben" ben jeles irodalomtörténészünk, Heinrich Gusztáv, valóban klasszikus tömörséggel adja Kisfaludy S. életét és jellemrajzát egytáttal részletesen méltatva a főművének, a »Himfy Szerelmei"-nek keletkezés történetét és annak a maga korára gyakorolt páratlan hatását.

A »Magyar Remekírók" most kiadott negyedik sorozatának legérdekesebb kötete azonban kétségtelűen a 3-dik (a gyűjtemény 16-dik kötete), melyet Berzevicz Albert rendezett sajtó alá.

Ez a kötet gróf Széchenyi István munkáiból (I. kötet) a Hittel, a Világ ot, a Stádium ot és az Utirajzokat tartalmazza. A kötet élén egy körülbelül három ívre terjedő »Bevezetés" olvasható amely hol esszé-szerűen, hol meg inkább az életrajz fonálán haladva alaposan méltatja a legnagyobb magyarnak a korát és az ő működését, és mintegy előkészíti az olvasót gróf Széchenyi István munkáira. Olvassuk a »Bevezetést, hogy abból sem elvenni, sem ahhoz hozzáadni nem lehet. Berzevicz a saját tudásából emlékoszlopot emelt gróf Széchenyinek és mindjárt megírta hozzá a méltó piederstált és Berzevicz a 43 oldal szűk keretében, művésziileg és plasztikusan formálta Széchenyi alakját. Méltó keretű állítva oda annak korszakát is. Olyan tanulmány ez, amelyben megvannak a jeles irodalomtörténésznek minden jó tulajdonságai: az erő, az erély, az igazság és a szeretet. Ehhez a munkához nem fér hozzá semmi, »ha" és semmi »de"; de ebben a kritikai lelkiismeretesség a nagy személyes tisztelettel ritka összhangzásban párosul.

Széchenyinek fent elősorolt munkáit azonban nem egész terjedelmükben találja itt az olvasó, hanem belőlük csak azt, ami azokból maradandó, El nem avult, mindenkör aktuális és örökbecsű. És ez jól van így. Göthe összes munkáinak leendő kiadásai is hiányoznak anatómiai és színművelői tanuományai, a Voltaire 36 nagy kötetéből is csak három forog közkezen a francia klasszikusok könyvtárában. De ki merné ezért állítani, hogy ezek kivonatolt, vagy éppen hiányos kiadások; mindössze megvalogatott kiadások, a melyek csak azt adják, ami maig ifjú maradt.

4. Vörösmarty Mihály munkái IV. kötet (a gyűjtemény 25. kötete); tartalmazza a drámai költemények 2-dik részletét. Ezt is, mint az előző három Vörösmarty-kötetet, Gyulai Pál rendezte sajtó alá Végre:

5. Tompa Mihály munkái. II. dík (a gyűjtemény 38.) kötete rekeszti be a »Remekírók" ezen negyedik sorozatát, amelyben Lévy József a költőnek dalait, ódáit, románcait és balladáit adja gondos szövegben, ugyanő rendezte tudvalegőleg sajtó alá Tompa munkáinak első kötetét is.

A nagy munka most megjelent kötetének külső kiállításán mindenben megegyez az eddig kiadott kötetekkel, amely annak idején a közönség körében olyan osztatlan tetszéssel találkozott. Annak magasztalását e helyütt mellőzhetni véljük.

Az egész gyűjtemény, tudvalegőleg, 55 kötetből fog állani és annak bolti ára 220 korona lesz, amely azonban csakély 3 koronás havi-részletekben is törleszthető. Megrendelhető Fischer Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Szerkesztői üzenetek.

— Keszthelyi Krónikás. A »Zala« olvasói érdeklődéssel várják a Keszthelyi levél közleményeket. Miért hallgat a krónikás? A munkatársait napokban levél, melyben kimagyarázzuk azt a bizonyos ügyet.

— Tudósítónknak. A tudósításokat kérjük a papír egyik oldalára írni; úgy kívánja ezt a szerdés, illetve a nyomda természete.

— Verselő előfizető. 1. Az ön előfizetői volta nem ad jogot még verseket írni lapunkba. Ehhez más kell, nem előfizetés. — Jó verset szívesen közlünk. De ha verse jó lenne is, sem adnók közzé. Csak nem gondolja, hogy mi közzé adunk oly verset, amelyben lapunkat agyon dicsérik. Mert az, hogy a »Zala« karácsonyi száma az összes zalamegyei lapok között a legterjedelmesebb volt, ez nem ok az ön versének közzétételére. Ez különben nem a mi dicsőségünk, hanem az előfizetői gárdái, amely anyagi pártfogásával alkalmat ad nekünk a »Zala« fejlesztésére és előbbrevitelére. 2. Erre a kérdésre más alkalommal.

Nyílttér.

1903. B. I. 633/3 sz.

342—1

Ő Felsége a király nevében!

A nkanizsai kir. járásbírósg mint büntető bíróság rágalalmazás vétségével vádolt Reich Samu, — elleni bűnygyben a Reichenfeld Gyula főmagánvádló által emelt vád fölött a Nagykanizsán 1903. évi okt. hó 6. napján Lajpczig Antal kir. albiró, Kayzer Elek jegyzőkönyvvezető, Dr. Dick József ügyvéd, mint a főmagánvádló képviselője, Dr. Bród Tivadar ügyvéd mint védő és a vádlott részvételével megtartott, nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

í t é l t:

A kir. járásbírósg, Reich Samu felsőháti születésű és zalaegerszegi lakos magyar honos, nős, 3 gyermek, atyja, vagyonnal bíró kereskedőt ama cselekménye miatt, hogy egy Zalaegerszegen 1903. évi augusztus hó 20-án kelt és Reichenfeld Gyula nagykanizsai lakosnak. Nagykanizsán, 1903. évi augusztus hó 21-én kézbesített zárt levelében Reichenfeld Gyulát a következő kifejezésekkel illette: beakart csapni, úgy látszik ezen önáltal jelenléte csalásként egész természetesnek találja s ha akad vakmerő, aki ezen becsapott illetve megcsalt összeget elég szerényen levonásba hozza, azt elég szemtelenül még erőszakosnak meri nevezni; majd meglátjuk, s kíváncsi vagyok rá, ki lesz a gazember? az-e aki valakit becsap, vagy aki nem hagyja magát, a Btk. 261§-ba ütköző becsületsértés vétségében, bűnösnek mondja ki, s ezért a Btk. 261 §-a alapján 100 (egyszáz) korona, pénzbüntetésre ítéli. Ez a pénzbüntetés — az ítélet jogerőre emelkedése után 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett lesz kifizetendő az 1892. évi XXVII. t.c. 3. §-ában jelzett célra fordítandó és behajthatatlanság esetén a Btk. 53. §-a alapján 5 (öt) napi fogházzal lesz helyettesítendő.

Elmarasztalja nevezett vádlottat Reichenfeld Gyula főmagánvádló, 20 korona ügyvédi képviselői mint bünygyi költségnek, 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett a magyar kir. államkincstár részére, pedig a jelen ítélet végrehajtásával netán felmerülő bünygyi költségeknek, az 1890. évi XLIII. t.cikkben meghatározott módon leendő megtérítésében, a mely utóbbi költségek, most hivatkozott t.cikk alapján, közadók módjára lesznek behajthatók. Elrendeli, hogy a jelen ítélet, jogerőre emel-

kedésután, a Nagykanizsán megjelenő »Zala« című hetilapban a vádlott költségére, egész terjedelemben, indokaival együtt közzé tétessék. —

Dr. Dick József ügyvéd ijdját, 20 K-ban, Dr. Bród Tivadar ügyvéd pedig 10 K-ban állapítja meg a saját feleikkel szemben.

Indokok:

Vádlott beismerésével a főmagánvádló képviselőjének előadásával, az a tényállás nyert beigazolást, hogy vádlott 1903. évi július havában a főmagánvádlótól több hordó kékővet rendelt, a főmagánvádló, azt a kékővet, Fiuméből a »Michele Trüden« cég által be is szállította, a vádlottnak Zalaegerszegré, s mivel az áru megérkezésekor, annak súlyja nem teljesen felelt meg a fuvarlevélben kitüntetett súlyoknak, vádlott a különbözetnek megfelelőleg a számla kifizetések 50 koronát levont, amire a főmagánvádló gunyos hangu levelet írt a vádlottnak, aki erre felháborodásában megírta a fellejtés tárgyát képező levelet.

Tekintve, hogy ezen levélnek, a jelen ítéletet rendelkező részében kitétt kifejezése közül a következők, hogy »be akart csapni, az ön által jelentéktelen csalásokat (a hordósúlynál) egész természetesnek találja, aki ezen becsapott, illetve megcsalt összeget elég szerényen, levonásba hozza, az elég szemtelenül még erőszakosnak meri nevezni, ki lesz a gazember; az aki valakit becsap, vagy aki nem hagyja magát, a főmagánvádlóra nézve meggyalázók s alkalmasok arra, hogy a főmagánvádló mint kereskedő irányában, a nagyközség részéről táplált szükséges bizalmat megtingassák; tekintve, hogy vádlott ezeket a kifejezéseket kétségtelenül sértő szándékkal írta meg; minthogy vádlott javára beszámítást kizáró ok nem forog fenn, vádlottat a Btk. 261 §-ában meghatározott becsületsértés vétségében bűnösnek kellett kimondani annál is inkább, mert vádlott csekély utánjárással meggyőződhetett volna arról, hogy a főmagánvádlótól megrendelt kékővet Fiumében nem a főmagánvádló, hanem a Michele Trüden cég megbízottja adta fel s így ha a hordók súlyánál csekély különbözet is mutatkozott, ez a magán fővádlónak rovására nem tudható be.

A büntetés kiszabásánál enyhítő körülményül vettett: vádlott büntetlen előélete, beismerése, hogy a főmagánvádló gunyoló hangon írt levele folytán keletkezett izgatott állapotban írta meg a vád tárgyát képező levelet; míg súlyosításul az a körülmény vettett, hogy mint kereskedő ember jól tudhatta, hogy levele a hasonló kép kereskedő főmagánvádlót üzletileg tekintélyben mélyen sérteni fogja s így az enyhítő és súlyosító körülmények egybevetése után, vagyoni körülményeit is tekintetbe véve, a rendelkező részben kitétt büntetéssel sujtotta.

A bünygyi költségekben való marasztalása a B. 480. és 481 §-ain, az ítélet közzétételére vonatkozó rendelkezés a Btk. 277. §-án alapszik.

Az ügyvédi díjak a Bp. 485. §-a alapján állapítottak meg saját feleikkel szemben.

A kir. járásbírósg mint büntető bíróság.

Nagykanizsa, 1903. évi október hó 6-án.

Lajpczig Antal,

kir. albiró.

Hitelos másolat. 4590. B. 1903. Ő Felsége a király nevében! A nagykanizsai kir. törvényszék mint büntető felebbviteli bíróság rágalalmazás vétségével terhelt Reich Samu ellen folyamatba tett bünygyet, melyben a nkanizsai kir. járásbírósg 1903. évi október hó 6-ik napján, 1903. B. I. b. 33/3. sz. alatt ítéletet hozott. Reichenfeld Gyula főmagánvádló és képviselője részéről a bűncselekmény minősítése miatt a Bp. 385. §-a I. b.) pontja alapján, vádlott és védője részéről pedig az elítélés miatt a Bp. 385. §-a I. c.) pontja alapján szóval bejelentett és írásban is indokolt felebbezés, valamint az állítás valódiságánál bizonyítását megtagadó első bírósági határozat ellen a vádlott és védője részéről bejelentett semmisségi panasz folytán Nagykanizsán 1903. évi november hó 27-ik napján tartott nyilvános felebbviteli tárgyaláson, melyben Véber Károly kir. törvényszéki bíró elnökölte alatt Dr. Kiss István és Csesznák Miklós kir. törvényszéki bírák vettek részt, a vád képviselőjében a meg nem jelent főmagánvádló helyett Dr. Dick József ügyvéd járt el, viszont a személyesen is meg jelent vádlottat Dr. Bród Tivadar ügyvéd védelmezte, a jegyzőkönyvet pedig Dr. Stolzer László kir. törvényszéki aljegyző vezette, a vád és védelem meghallgatása után, vizsgálat alá vevén, a következő

í t é l e t e t

hozta. A kir. törvényszék a Reich Samu vádlottra kiszabott pénzbüntetést, behajthatatlanság esetén (3) három napi fogházra átváltoztatandó 50 (ötven) koronára leszállítja, ezzel a részben való változtatással egyekben a kir. bíróság ítéletét helyben hagyja.

Indokok:

Reich Samu vádlott részéről az állítás valódiságának bizonyítását megtagadó elsőbírósági határozat ellen bejelentett semmisségi panaszt a kir. törvényszék nem vette figyelembe, mert az ítélet kihirdetése alkalmával vádlott nem jelentette ismételtlen ki azt, hogy a sörémes határozat meghozatala alkalmával nyomban bejelentett semmisségi panaszt, továbbra is fenntartani kívánja. Az ügy érdemét illetően: a kir. törvényszék a vádlott javára felsorolt enyhítő körülményeket jobban méltányolta és azokhoz számította még azt is, hogy három kiskoru gyermek eltartásáról kell gondoskodni: azért cselekményét enyhébb beszámítás alá esőnek tartván, a reá kiszabott pénzbüntetést a rendelkező része értelmében leszállította. Egyébb tekintetben azonban a kir. járásbírósg ítéletét, e helyen is helyesnek elfogadott indokai alapján helybenhagyta. A felek képviselői a felebbviteli tárgyalási munkájukat nem számítván fel, ez érdemben intézkedni nem lehetett. — Nagykanizsán, 1903. évi november hó 27-én. Tóth László kir. széki elnök, Dr. Kiss István s. k. előadó.

Másolat hitelel

Lisziák Jenő,

kezelő.

Törvényszéki Csarnok.

§§ Ugykezelési vizsgálat. Blaskovich János a pécsi kir. tábla elnöke Hussár Károly elnöki titkárral e héten felülvizsgálta a kir. törvényszék ügykezelését

— Három havi fogház egy csókért. A magyar paraszt észjárása sokszor röviden és csattanósan intéz el olyan dolgot, aminek elintézése a magasabb körökben, vagyis az uraknál nem kis fejtörést szokott e öidézni. Pényes bizonyítéka ennek az az eset, amely most foglalkoztatja egyik törvényszéki büntető tanácsot. Egy paraszt gazdának csinos fiatal felesége megbetegedett és ágyba fektült. Résztvevél értesült arról a komája. Ugy alkonyat tájba meg is látogatta a szép beteg. A derék koma ledlt az ágy mellé és kedélyesen csevegett a komaasszonnyal.

A tüzes fiatal menyecske tartotta szóval a látogatót, — s hogy tovább marasztalja, — hol gömbölyű vállait, hol vakító fehér lábait mutogatta úgy véletlenül a derék, becsületes „komának.” Az asszonyi hájak pazar pompája végre is megszedítette a férfit. De annyira megszedítette, hogy az ágyhoz rohant, átölelte a beteg szép asszonyt, aztán forró, erős csókot nyomott ajkára. Egyebet nem tett!... És ez, hogy egyebet nem tett, — nem a dolog szépítése, hanem a ridag tény konstatálása.

Mikor a csók elcsattant, mint a szindarabokban szokás, véletlenül belépett a szomszéd — csizmadia mester. A lábszijak mestere felháborodott a „helyzetben” s az egész dolgot feltárta a férj előtt.

Mit tett a férj? Nem kapott fegyver után, villanós baltáját sem emelte magasra. Röviden a következő kijelentést tette:

— Majd a törvényszék előtt számolunk.

A királyi törvényszék pedig három hónapi fogházra ítélte a csókszomjas „komát.” Az ítélet szigorú — de csattanósan védi meg a férj jogait.

Ime a paraszt férj. Nem verekedik, nem gyilkol, hanem megállt a bíróság előtt és ott követeli a csókolódzó egyén büntetését. Mennyivel praktikusabb ez a parasztember az uri férjeknél. Azok, ha megcsókolják a feleségüket, az illető pofon verik, aztán párbajt vívnak és agyonlövetik magukat. Ez a paraszt férj — egyszerűen lecsukatta a merész udvarlót. Kell ennél praktikusabb bosszuállás?

Ujévre

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében NAGYKANIZSÁN.

Diszművek, Ifjusági iratok, Képeskönyvek, Emlékalbumok, Diszlevélpapírok, Festmények, Képek keretekben a legnagyobb választékban kaphatók

Ezen csempének minden vevője fel van jegyezve arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alábbi nevezett intézetben díjmentesen felbontogathassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — től üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89—100

Fernolendit

cipőfénymáz a legjobb máz a világon; — e fényerém világos cipőket tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. — Viselt, foltos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből Lyosin tükörfénymáz által egészen újjá lesz. Mindent kapható. — Alapítást 1880-ban. Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstr. 12.

Palais hajfító

használható a megderült haj eredeti színe nyeri vissza. A fejbőr nem festi, a ruháknak foltot nem hagy. Ugyan elönye, hogy a hajszálakat erősíti és hogy teljesen ártalmatlan. Egy üveg ára 2 korona. Felszámítást: F. Petri Ottó

gyógyászati és kozmetikai

Áttila Léont Str.

BRÁZAY FÉLE SÓSORSZESZ

NAGY ÜVEG

ÁRA: 2 KORONA

KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ

... MELLEKELTVE VAN! ...

Kérjen csak
Sally & Kare-féle

FREDIN

Legjobb

TISZTÍTÓSZER

minden cipőhöz

sárga és fekete színben

Különösen boxcalf, oscaris chevreaux és lakcipőhöz.

Bécs XI/I 1.

Hirdetések felvételnek **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Képraktár

Olajfestmények, olajnyomatok, fénynyomatok aquarellek, aczél- és rézmetszetek, színnyomatu képek keretekben részletfizetésre is árfelemlés nélkül a rendes bolti árakon.

Bárhol megjelent művészi képreprodukciókat is szállítok. Feleslegessé vált fővárosi vagy külföldi cégeknek beszerezni a képeket, mert ugyanolyan áron és feltételek mellett szállítom és sem ládát, sem csomagolási díjat nem számítok.

Készleten tartom a legmodernebb kereteket. Mérsékelt áron és gyorsan készítek szép és tartós kereteket és a műszerető közönség a legszebb és legmodernebb keretmintákban válogathat nálam és képeit gyorsan és olcsón berámáztathatja általam.

Fischel Fülöp

műkereskedése Nagykanizsán.

Borivóknak kik a bort savanyúvízzel eszik
retik vegyíteni, mindenképp ez a
MATTONI-FEL
GISSHÜBLER
SÁVANYÚ-VÍZ
Ján. ható. E víz köszömbölti a bor savát és az italnak
előtte kellémet, ingerlő melléklet ad, annálkül, hogy
vagy fokozta festend.

HIRDETÉSEK.

1883/903. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. év. LX. t. cz. 192. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1902. évi Sp. III. 548/3. számú végzése következtében Rapoch Gyula nagykanizsai ügyvéd által képviselt Nagykanizsai Segélyegylet javára Tiszai Ferencz, Faics Kati, Steszlin Kis István és Pehér György ellen 200 kor, s jár. erejéig 1903. évi május hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 610 kor. becsült ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1903. évi V. 473/5. számú végzése folytán 200 kor. tőkekövetelés és járulékaik erejéig a után fizetett összeg levonásával Kiskánizsán a helyszínén leendő eszközölésére

1904. évi január hó 2-ik napjának délutáni 2 órája

határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1903-ik évi december hó 17-ik napján.

Maximovits György
kir. blr. végrehajtó.

341-I

80%-os Ecetel-szesz
étel- és befőtt-ecetel készítéshez.

A készítés egyszerű, 39 vagy 24, vagy 14 liter kutyizbe öntünk 1 liter 80 százalékos ecetel-szeszt.

A befőtt-ecetel előállításához előzőleg felforralt és azután lehűtött kutyiz ajánlatos. Az ecetel-szesz és az abból készített ecet nem romlik. Ecetel az ecetel készített befőtt nem penészedik, nem savanyodik. Számosan elismerték kitűnő hatását.

Megrendelhető a következő címen:

R. WRATSCHKO kereskedő
Pettau (neues Postgebäude), Steiermark.

Egy liter ára 2 korona. Postai szétküldés 1 literől kezdve.

Minden rendű és rangú
tisztességes, szorgalmas ember szakismeret nélkül
Állandó vagy mellékfoglalkozásként
több száz korona
kényelmes havi jövedelemre
tehet szert.

Szíves ajánlatok foglalkozás és viszonyok megjelölésével

„MERCUR” vállalkozási részvénytársasághoz
Budapest V., Fürdő-utca 3.
Részvénytőke 1.000.000 korona.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadít a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakrácon megszabadított a betegségtől kitűnően ható szereit által.

A Jurisics-féle PAKRÁCI CSEPP oly csodaszere hálszám, melynek egy hátsban nem volna szabad hiányoznia, mert a **Jurisics-féle PAKRÁCI CSEPP** oly előnyvel bír, hogy MINDEN KISEBBI HÁTSZÁMÚ és mindig csodaszere hatással van **A Jurisics-féle PAKRÁCI CSEPP** 1-gli toszabnygyógyítja a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörccsöt, rendellenes székürülést, étvágytalanságot, arany-eres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorgörccsöt, felbőfődést, sápkört, széküldést és mindenfajta gyomorkatarust, de a legfőbb és legalkalmasabb alkalmazatik külőleg is nevezetesen dagadtak, égési sebek, szaggatás és közhérség bántalmaknál, mert a hol semmiféle szer nem használ, ott a **Jurisics-féle PAKRÁCI CSEPP** már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott.

Ezt számtalan bányilatkozat minden országból bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakráci cseppek megrendelhetők követlenül

JURISICS PÉTER gyógyszerész Pakrácon 422. sz.

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:

12 üveg kor. 5.— 24 üveg kor. 8.60 36 üveg kor. 12.40 48 üveg kor. 16.—

Minden 12 üveg után egy üveg Pakráci cseppek ráadásul ingyen.

Köhhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílás, influenza és hurut ellen felülmulhatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.

Ára: 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg k.r. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hideglet és láz ellen kitűnő szer a „Febri Fugo”, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.—

Szavonai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakráci cseppek ingyen kapunk.

Jelszavam: **Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!**

Főraktár Budapestben:

TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Király-utca 12.

Vidmar és Péter magyarizma a Pakráci cseppek csodaszere hatása.

A becsehelyi uradalomban
Schmiedt Emil tulajdonát
képező összes lovak és kü-
lönféle kora csikók

1904. január 3-án d. u. 2 órakor

a kastélynál
szabad ké: ből eladók.

Hirdetése

felvétetnek

FISCHEL FULOP

könyvkereskedésében

Nyomatott Fischel Fülöp könyvnyomdájában Nagykanizsán.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Védjeggyel: HUDA ÉS BLOCHMANN Budapest-Győr.

FASSBENDER-FÉLE

FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

Borivóknak, kik a bort savanyvívesekkel és
MATTONI-FEL
GISSHÜBLER
 SAVANYVÍV
 JÁRÁHATÓ. E víz kömbömbölti a bor savát és az italnak
 elette kellemes, ingerlő mellékhatást ad, annálkül, hogy
 azt fokozta fűtését.

HIRDETÉSEK.

1883/903. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. év.
 LX. t.-cz. 192. §-a értelmében ezennel közhirre
 teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósa-
 gnak 1902. évi Sp. III. 548/3. számú végzése
 következtében Rapoch Gyula nagykanizsai
 ügyvéd által képviselt Nagykanizsai Segély-
 egylet javára Tiszai Ferencz, Faics Kati,
 Steszlin Kis István és Fehér György ellen
 200 kor, s jár. erejéig 1903. évi május hó 6-án
 fogatosított kielégítési végrehajtás útján
 lefoglalt és 610 kor. becsült ingóságok nyil-
 vános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járás-
 bíróság 1903. évi V. 473/5. számú végzése
 folytán 200 kor. tőkekövetelés és járuléka
 erejéig a netán fizetett összeg levonásával
 Kiskanizsán a helyszínen leendő eszközzésére

1904. évi január hó 2-ik napjának dél-
 utáni 2 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándé-
 kozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
 az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz.
 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés
 mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is
 el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1903-ik évi december
 hó 17-ik napján.

Maximovits György
 kir. bír. végrehajtó.

341-1

80%-os Ecet-szesz
 étel- és befőtt-ecet készítéshez.

A készítés egyszerű, 89 vagy 84,
 vagy 14 liter kutyizbe öntünk 1 liter
 80 százalékos ecet-szeszt.

A befőtt-ecet előállításához előző-
 leg felforralt és azután lehűtött kutyiz
 ajánlatos. Az ecet-szesz és az abból
 készített ecet nem romlik. Ecet az
 ecettel készített befőtt nem penésze-
 dik, nem savanyodik. Számosan elis-
 merték kiünő hatását.

Megrendelhető a következő címen:

R. WRATSCHKO kereskedő
 Peltau (neues Postgebäude), Steiermark.

Egy liter ára
 2 korona.

Postai szállítással
 1 litertől kezdve.

Minden rendű és rangu
 tisztességes, szorgalmas ember szakismeret nélkül
 Állandó vagy mellékfoglalkozásként
 több száz korona
 kényelmes havi jövedelemre
 tehet szert.

Szíves ajánlatok foglalkozás és viszonyok meg-
 jelölésével

a „**MERCUR**” vállalkozási részvénytársasághoz

Budapest V., Fűrdő-utca 3.
 Részvénytőke 1.000.000 korona.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadít a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pak-
 rácson megszabadított a betegségtől kithűnően ható szerrel által.

A **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP** egy csodaszere hálszám, melynek egy
 hátszám nem volna szabad hiányozni, mert a **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP**
 oly előnyös, hogy MINDEN KISEBBI HÁTSZÁM és mindig csodas-
 szerű hatással van. A **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP** legelőször
 gyógyítja a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörccsöt, rendellenes székürülést, étvágytalan-
 ságot, arany-eres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorgörccsöt, felbőlygődést, száp-
 kórt, székéltét és mindenféle gyomorkatarást, de a legkényesebb és legelőször alkalmazatik kül-
 sőleg is nevezetesen daganatok, égési sebek, szaggatás és közzvényes bántalmaknál, mert a
 hol semmiféle szer nem használ, ott a **Jurisics-féle PAKRACZI CSEPP**
 már rövid használat után nemcsak enyhítet, de gyógyulást hozott.

Ezt számtalan hányallatkozást minden országból bizonyítja.

A **Jurisics-féle Pakraczi cseppek** megrendelhetők
 közvetlenül

JURISICS PÉTER gyógyszerészről Pakraczton 422. sz.

Arak használati utasításul, láda és postaköltséggel:

12 üveg kor. 5.— 24 üveg kor. 8.60 36 üveg kor. 12.40 48 üveg kor. 16.—

Minden 12 üveg után egy üveg Pakraczi cseppek ráadásul ingyen.

**Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldal-
 nyilalás, influenza és hurut ellen felülmulhatlan szer**

a **Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.**

Ára: 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hidrogén és lúg ellen kithűnő szer a „Febri Fugó”,
 mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg
 kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.—

Szavonai növénynedvből és „Febri Fugó”-ból két üvegnél kevesebbet
 nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakraczi cseppek ingyen kapunk.

Jelszavam: **Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!**

Főraktár Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Király-utca 12.

Vidmar és Péter magyarázza a
 Pakraczi cseppek csodaszere hatását.

A becsehelyi uradalomban
 Schmiedt Emil tulajdonát
 képező összes lovak és kü-
 lönféle kora csikók

1904. január 3-án d. u. 2 órakor

a kastélynál
 szabad ké: ből eladók.

Hirdetése

felvételnek

FISCHEL FULOP

könyvkereskedésében

Nyomatott Fischel Fulop könyvnyomdájában Nagykanizsán.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
 FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

1881. Május 25. napján.

Vásárlóhely: BUDA ÉS BUDAPEST.

FASSBENDER-FÉLE

FÜGEKÁVÉ

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ.

Kapható:

MARTON és HUBER uraknál

Nagykanizsán.

Nagykanizsa.